

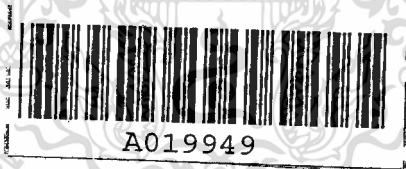
ห้องสมุด
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

โครงการ สถาบันทักษิณคดีศึกษา จังหวัดสงขลา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

THE INSTITUTE FOR SOUTHERN OF THAILAND STUDIES
SONGKHLA
SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY

นายสมพงษ์ มโนวิเชียร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ ภาควิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและวิทยาศาสตร์
สถาบัน เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ปีการศึกษา 2530

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์อื่นใด
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้ง
วัน เดือน ปี ๒๕๓๑

เลขหมู่
เลขทะเบียน ๐๐๐๑๓๘
วัน เดือน ปี ๒๕๓๑

วิทยานิพนธ์ เรื่อง

สถาบันทักษิณคดีศึกษา จังหวัดสงขลา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

THE INSTITUTE FOR SOUTHERN OF THAILAND STUDIES

SONGKHLA : SRNAKARINWIROT UNIVERSITY

ชื่อนักศึกษา

นายสมพงษ์ มโนวิเชียร

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิทยุใหญ่ สุวรรณศิริ

อาจารย์ สุภณัฐ นิลรัตน์

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ กรรมการตรวจวิทยานิพนธ์ ได้ตรวจพิจารณาและ เห็นชอบแล้ว
จึงอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคำหลักสูตร ตรุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต ประจำปีการ
ศึกษา 2530

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คุณหญิงวนิดา ฐปะเทมย์)

คณบดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทคัดย่อ

โครงการสถาบันทักษิณคดีศึกษา จังหวัดสงขลาของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นโครงการจริงที่ได้ทำการเสนอย้ายสถานที่ตั้งใหม่ เพื่อความสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งสถาบันฯ มีอาคารอยู่แล้วในบริเวณมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตสงขลา แต่ไม่สามารถดำเนินการขยายงานให้เต็มรูปได้ เนื่องจากความไม่เหมาะสมในหลาย ๆ ด้าน จึงได้ทำการเสนอย้ายสถานที่ตั้งใหม่ เพื่อรองรับการขยายงานให้เต็มรูปโครงการในอีก 10 ปี ข้างหน้า โครงการนี้ได้กำลังดำเนินการออกแบบจริง ผู้ทำวิทยานิพนธ์ได้ทำโครงการนี้มาทำวิทยานิพนธ์เพื่อเสนอแนะการออกแบบทางสถาปัตยกรรมสำหรับอาคารสถาบันทักษิณคดีศึกษาแห่งใหม่

วัฒนธรรมที่บ้านภาคใต้ นับ เป็นกลุ่มวัฒนธรรมที่น่าสนใจมาก เพราะว่าองค์ประกอบทางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และศาสนา ได้มีอิทธิพลอย่างสำคัญในการหล่อหลอมวัฒนธรรมของภาคใต้ให้มีเอกลักษณ์ที่เด่น เป็นของตนเอง อันเป็นมรดกแห่งสังคมที่น่าภูมิใจและรักชาติไว้ จากสิ่งเหล่านี้จึงทำให้เกิดสถาบันทักษิณคดีศึกษาขึ้น เพื่อที่จะดำเนินการอนุรักษ์ ส่ง เสริมและเผยแพร่วัฒนธรรมที่บ้านภาคใต้ โดยเฉพาะ ซึ่งเป็นหน่วยงานหนึ่งของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

จากอาคารขยายตัวทางด้านต่าง ๆ ของชุมชน และประเทศอันมีผลกระทบต่อวัฒนธรรมเดิมของชาติไทย ทำให้ความจำเป็นที่จะต้องขยายงานด้านนี้ให้เพิ่มสูงขึ้น ซึ่งสถาบันฯ ได้มีนโยบายที่จะขยายงานด้านนี้มาตั้งแต่ปี 2524 แล้ว และต่อมารัฐบาลได้ให้การสนับสนุนโครงการนี้ เข้าไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6 โครงการนี้จึงได้เป็นรูปเป็นร่างขึ้นมาอย่างจริงจังได้เป็นที่สุด

วัตถุประสงค์ของวิทยานิพนธ์

1. เพื่อศึกษาหาข้อมูลรายละเอียดประกอบโครงการที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาวิเคราะห์ เพื่อการออกแบบทางสถาปัตยกรรมที่สอดคล้องกับโครงการ
2. เพื่อเสนอแนะและออกแบบอาคารที่เหมาะสมกับโครงการสถาบันทักษิณคดีศึกษา เพื่อช่วยลดปัญหาด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม
3. เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจในวิชาชีพ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการ

เอกสารนี้เป็นทรัพย์สินของพระครูศาสน์อุทิศธรรม และวิชาสาสตร์ ทักษิณคดี ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ครูศาสตร์อุตสาหกรรม สาขาสถาปัตยกรรม สถาบัน เทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาด
กระบัง

ขอบ เขตของวิทยานิพนธ์

1. ศึกษาโครงการ ระบบงานของ โครงการ ศึกษาพฤติกรรมของผู้ที่อาคาร
เพื่อการกำหนดองค์ประกอบของ โครงการในการ ออกแบบอาคาร
2. ศึกษาอิทธิพลต่าง ๆ ที่มีผลหรือเกี่ยวข้องกับโครงการ เพื่อเสริมความสมบูรณ์
ของโครงการ
3. ศึกษาสภาพที่ตั้งของโครงการ สภาพแวดล้อมของ โครงการ และสภาพแวด
ล้อมที่เกี่ยวข้อง เพื่อการกำหนดที่ตั้งของโครงการ
4. ออกแบบทางสถาปัตยกรรมของ อาคารที่เหมาะสมกับโครงการสถาบันที่จัด
กศศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแห่งใหม่

วิธีดำเนินการทำวิทยานิพนธ์

1. ค้นหาหัวข้อจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ
2. นำข้อมูลที่ได้มาตีความหมายและวิเคราะห์ เพื่อการออกแบบสถาปัตยกรรม
3. กำหนดความสัมพันธ์ของ องค์ประกอบ กำหนดขนาดโดยอ้างอิงจากมาตรฐาน
และพฤติกรรม อุปกรณ์การใช้งาน

4. กำหนดที่ตั้งของโครงการ วางผังและออกแบบสถาปัตยกรรม

ผลที่ได้รับจากการทำวิทยานิพนธ์

1. ผู้ทำวิทยานิพนธ์มีความรู้ความ เข้าใจในขั้นตอนการออกแบบสถาปัตยกรรมตั้ง
ขึ้น
2. สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงานประกอบอาชีพ และเพื่อเป็นแนวทาง
ในการศึกษาข้อมูลและการแก้ปัญหาในการออกแบบ
3. ข้อมูลที่นำเสนอได้ เป็นแนวทางประกอบการพิจารณาในการ ออกแบบอาคาร
และ เป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจหาความรู้ในคามข้อมูลในเรื่องที่คล้ายคลึงกัน
4. เพื่อ เสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีในการติดต่อกับบุคคลภายนอก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปและขอ เสนอแนะ

1. จัดสร้างอาคารในสถานที่แห่งที่มีความพร้อมและสมบูรณ์ในการดำเนินงาน
ด้านวัฒนธรรมในบ้านภาคใต้ของสถาบันทักษิณคดีศึกษา
2. การจัดตั้งในสถานที่แห่งใหม่ สามารถดำเนินการ เพื่อให้เกิดแหล่งท่องเที่ยว
แห่งใหม่ ในจังหวัดสงขลาได้
3. เมื่อได้โครงการที่สมบูรณ์แล้ว จะ เป็นส่วนที่ประชาสัมพันธ์ ให้กับประเทศใน
ด้านภาพทงบที่ดึงามแก่สายตาชาวต่างประเทศได้โดย เฉพาะมา เล เซีย ที่อยู่ติดกับจังหวัดสงขลา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงลงได้เพราะได้รับความช่วยเหลือและอนุเคราะห์จากบุคคลหลายท่านที่ได้ให้คำแนะนำ คำปรึกษา ตลอดจนการให้กำลังใจและความร่วมมือที่เห็นประโยชน์ต่อการดำเนินวิทยานิพนธ์ ซึ่งก่อนอื่นขอกราบขอบพระคุณถึงบิดา มารดา และคุณาทั้งหลายที่ได้ให้กำลังใจและกำลังใจมา โดยตลอด และนอกจากนี้ขอกล่าวคำขอบคุณผู้มีพระคุณทุกท่าน ดังรายนามต่อไปนี้

- ผู้ช่วยศาสตราจารย์ภิญโญ สุวรรณคีรี อาจารย์ที่ปรึกษา
- อาจารย์สุภวัตร นิลรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษา
- อาจารย์วิโรจน์ นิพนธ์วัฒน์ ประธานกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์
- อาจารย์สุธีราช หงส์ใหญ่ ผู้อำนวยการสถาบันทักษิณคดีศึกษา
- อาจารย์ฉันท ธรรมสุวรรณ แผนกสถาปัตยกรรม วิชาเขตเทคนิคภาคใต้
- คุณที่ฉันท คำแก้ว กองผังเฉพาะ สำนักผังเมือง
- เจ้าหน้าที่และพนักงานของคารทอง เทียวแห่งประเทศไทย
- เจ้าหน้าที่และพนักงานห้องสมุดของสำนักผังเมือง กระทรวงมหาดไทย
- เจ้าหน้าที่และพนักงานหอสมุดแห่งชาติ
- เจ้าหน้าที่และพนักงานห้องสมุดของ สจล., มก. และ ม. จุฬา (คณะสถาปัตยกรรม)
- คณาจารย์ทุกท่านในภาควิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม สจล.
- คุณจุฬา มโนวิเชียรและคุณโสภา จันทร์อินทร์ ช่วยพิมพ์ข้อมูลภาคเอกสาร

รวมทั้งญาติพี่น้องและเพื่อน ๆ อีกหลายท่านที่ได้ให้กำลังใจและความช่วยเหลือในการสร้างผลงาน เพื่อการนำเสนอ โดยเฉพาะคุณสมบุรณ์, คุณวิรัตน์, คุณอุทัย, คุณสมศักดิ์, คุณสุทัศน์, คุณชัชชาย, คุณอภิศักดิ์, คุณนิยติ, เขียร, คุณสิทธิ์และคุณสุพรรณิ ฯลฯ และอีกหลาย ๆ ท่านที่ไม่ได้กล่าวไว้ ณ ที่นี้ หากวิทยานิพนธ์เล่มนี้มีประโยชน์อยู่บ้าง ข้าพเจ้าก็ขอขอบคุณประโยชน์อันดีนี้ให้กับผู้ที่อยู่เบื้องหลังทุกท่าน

จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

(นายสมพงษ์ มโนวิเชียร)

นักศึกษาคณะครุศาสตร์ ๔ สาขาสถาปัตยกรรม ปี 5

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ เรื่อง.....	ช
สารบัญตารางประกอบ.....	ฅ
สารบัญภาพประกอบ.....	ฉ
สารบัญแผนภูมิประกอบ.....	ค
สารบัญแผนที่ประกอบ.....	ฅ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 คำนำ.....	1
1.2 ความเป็นมาของโครงการ.....	1
1.3 ที่มาของปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหา.....	3
1.4 วัตถุประสงค์ของวิทยานิพนธ์.....	4
1.5 วิธีดำเนินการทำวิทยานิพนธ์.....	5
1.6 ขอบเขตของโครงการ.....	7
1.7 นิยามศัพท์.....	8
1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากโครงการ.....	9
1.9 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการทำวิทยานิพนธ์.....	10
2. การศึกษา เอกสารงานวิจัย และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง.....	11
2.1 ความหมายของวัฒนธรรมและวัฒนธรรมที่บ้าน.....	11
2.2 ลักษณะและขอบข่ายของวัฒนธรรมที่บ้าน.....	12
2.3 ลักษณะวัฒนธรรมที่บ้านภาคใต้.....	16
2.4 ประวัติและความเป็นมาของสถาบันทักษิณคดีศึกษา.....	21
2.5 โครงการขยายพิพิธภัณฑ์คีชนวิทยาของสถาบันทักษิณคดีศึกษา.....	28

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.6	ความคิดเห็นของประชาชนตำบล เกาะขอ เกี่ยวการตั้งสถาบัน ทักษิณคดีศึกษา.....	31
2.7	การศึกษาอาคารตัวอย่าง.....	33
2.7.1	อาคารในประเทศ.....	33
2.7.2	อาคารต่างประเทศ.....	40
3.	วิธีดำเนินการศึกษาข้อมูล.....	43
3.1	วิธีสำรวจและรวบรวมข้อมูล.....	43
3.2	วิธีวิเคราะห์และการตีความหมายข้อมูล.....	45
3.3	แหล่งที่มาของข้อมูลและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	45
4.	การศึกษาข้อมูล.....	47
4.1	ข้อมูลเชิงสถาปัตยกรรม.....	47
4.1.1	บทบาทและหน้าที่ของโครงการ.....	47
4.1.2	การดำเนินงานของโครงการ.....	51
4.1.3	ผู้ใช้โครงการ.....	60
4.1.3.1	ประเภทและพฤติกรรมของผู้ใช้อาคาร.....	60
4.1.3.2	จำนวนผู้ใช้อาคาร.....	63
4.1.4	องค์ประกอบของโครงการ.....	69
4.2	ข้อมูลเชิงเทคนิค.....	119
4.2.1	ระบบการจัดแสง (ส่วนนิทรรศการ).....	119
4.2.2	ระบบเสียงและการป้องกันเสียง.....	130
4.2.3	ระบบแสงสว่างและระบบไฟฟ้า.....	134
4.2.4	ระบบโครงสร้างและวัสดุโครงสร้าง.....	148
4.2.5	ระบบปรับอากาศ.....	152
4.2.6	ระบบสุขาภิบาล.....	155
4.2.7	ระบบรักษาความปลอดภัย.....	160

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3	ข้อมูลกายภาพ.....	173
4.3.1	ข้อมูลระดับภาค.....	173
4.3.2	ข้อมูลระดับจังหวัด.....	191
4.3.3	ข้อมูลระดับชุมชน.....	215
5.	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	226
5.1	วิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถาปัตยกรรม.....	226
5.1.1	วิเคราะห์บทบาทและหน้าที่ของโครงการ.....	226
5.1.2	วิเคราะห์แผนการดำเนินงานของโครงการ.....	226
5.1.2.1	แผนการดำเนินงานของโครงการ.....	227
5.1.2.2	อัตรากำลังเจ้าหน้าที่ของโครงการ.....	227
5.1.3	วิเคราะห์ผู้ใช้โครงการ.....	237
5.1.3.1	ประเภทผู้ใช้โครงการ.....	237
5.1.3.2	พฤติกรรมและจุดมุ่งหมายของผู้ใช้โครงการ.....	237
5.1.3.3	จำนวนผู้ใช้โครงการ.....	237
5.1.4	วิเคราะห์พื้นที่ใช้สอยองค์ประกอบโครงการ.....	242
5.2	วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเทคนิค.....	299
5.2.1	วิเคราะห์ระบบการจัดแสง (ส่วนนิทรรศการ).....	299
5.2.2	วิเคราะห์ระบบเสียงและการป้องกันเสียง.....	299
5.2.3	วิเคราะห์แสงสว่างและระบบไฟฟ้า.....	300
5.2.4	วิเคราะห์โครงสร้างและวัสดุโครงสร้าง.....	301
5.2.5	วิเคราะห์ระบบปรับอากาศ.....	302
5.2.6	วิเคราะห์ระบบสุขาภิบาล.....	303
5.2.7	วิเคราะห์ระบบรักษาความปลอดภัย.....	303
5.3	วิเคราะห์สภาพที่ตั้งและสภาพแวดล้อมของโครงการ.....	305
5.3.1	เหตุผลและข้อพิจารณาในการเลือกที่ตั้งโครงการ.....	305

5.3.2	การสำรวจสภาพที่ตั้งของโครงการ.....	310
5.3.3	การตัดสินใจในการเลือกสถานที่ตั้งโครงการ....	318
5.3.4	การวิเคราะห์สถานที่ตั้งของโครงการ.....	325
6. การออกแบบ		
6.1	แนวความคิดในการออกแบบผังบริเวณ.....	329
6.2	แนวความคิดในการออกแบบสถาปัตยกรรม.....	330
6.2.1	คุณลักษณะเฉพาะของโครงการ.....	330
6.2.2	คุณลักษณะสถาปัตยกรรมของอาคาร.....	330
6.2.3	คุณลักษณะเชิงเชิงและสง่างาม.....	330
6.2.4	คุณสภาพแวดล้อมของอาคาร.....	331
6.2.5	คุณสมบัติของประโยชน์ใช้สอย.....	331
6.2.6	ความปลอดภัยและความสะดวก.....	332
6.2.7	การประหยัดวัสดุ.....	332
7.	สรุปและขอเสนอแนะ.....	358
7.1	สรุปปัญหาและ.....	358
7.2	ขอเสนอแนะ.....	359
บรรณานุกรม.....		361
ภาคผนวก.....		363
ก.	เรื่องพระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างอาคาร.....	363
ข.	เรื่องข้อกำหนดผังเมืองรวมบริเวณชุมชนท่าเรือเหล็กสังขลา....	369
ค.	เรื่องโครงการหมู่บ้านวัฒนธรรมสาธิตในเกาะขอม.....	373

สารบัญตารางประกอบ

หน้า

ตารางที่

2.1	แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสถาบันฯในเกาะยอ.....	๑31
4.1	แสดงประเภทและจำนวนบุคลากรในปีพ.ศ.2530.....	๑59
4.2	แสดงสถิติผู้เข้าชมสถาบันฯในปี 2526 - 2530.....	๑64
4.3	แสดงสถิติผู้เข้าชมเป็นหมู่คณะของสถาบันฯ.....	๑64
4.4	แสดงสถิติผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสงขลา ในปี 2526 - 2530.....	๑65
4.5	แสดงสถิติผู้เข้าชมเป็นหมู่คณะของพิพิธภัณฑ์.ว.....	๑66
4.6	แสดงสถิติชาวต่างประเทศที่เดินทางเข้ามาทางด่านสงขลา จำแนกสัญชาติในช่วงปี 2525 - 2530.....	๑67
4.7	แสดงสถิติชาวต่างประเทศที่เดินทางเข้ามาทางด่านสงขลา จำแนกเป็นรายเดือน.....	๑67
4.8	แสดงวัตถุประสงค์ในการเดินทางเข้ามาในประเทศ.....	๑68
4.9	แสดงระดับความเข้มของแสงสำหรับสภาพการทำงาน.....	136
4.10	แสดงลักษณะการใช้งานประเภทต่าง ๆ และระดับความเข้ม...156	
4.11	แสดงลักษณะการใช้งานประเภทต่าง ๆ และระดับความเข้ม...157	
4.12	แสดงการเปรียบเทียบข้อดีข้อเสียของระบบจ่ายน้ำแบบต่าง ๆ..157	
4.13	แสดงประชากรและความหนาแน่นของประชากรในภาคใต้.....	189
4.14	แสดงการกระจายรายได้ในภาคใต้ปี พ.ศ.2525.....	190
4.15	แสดงการใช้ที่ดินของจังหวัดสงขลา.....	195
4.16	แสดงเขตการปกครองจังหวัดสงขลา.....	212
4.17	แสดงจำนวนประชากร, ความหนาแน่น, การเปลี่ยนแปลงของ ประชากรจังหวัดสงขลา.....	213
4.18	แสดงจำนวนประชากรเมือง,ชนบทจังหวัดสงขลา.....	214
4.19	แสดงลักษณะอาชีพของชาวเกาะยอ.....	219

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่

4.20	แสดงรายไถ่ของครัวเรือนเกาะยอ	220
4.21	แสดงการกระจายรายไถ่ของแต่ละชั้นรายไถ่ชาวเกาะยอ	221
5.1	แสดงแผนความต้องการบุคลากรเต็มรูปโครงการ	230
5.2	แสดงการจัดสรรอัตรากำลังและหน้าที่ของบุคลากร	231
5.3	แสดงรายละเอียดสิ่งแสดงและพื้นที่ใช้สอย	263
5.4	แสดงรายละเอียดพื้นที่ใช้สอยของโครงการ	283
5.5	แสดงการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ขององค์ประกอบหลัก	289
5.6	แสดงการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ขององค์ประกอบส่วนบริการ สาธารณะ	290
5.7	แสดงการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ขององค์ประกอบส่วนอำนวยการ	291
5.8	แสดงการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ขององค์ประกอบส่วนพิพิธภัณฑฯ	292
5.9	แสดงการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ขององค์ประกอบส่วนวิทยบริการ	293
5.10	แสดงการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ขององค์ประกอบส่วนห้องสมุด	294
5.11	แสดงการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ขององค์ประกอบส่วนปฏิบัติงาน ช่าง	295
5.12	แสดงการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ขององค์ประกอบส่วนศิลปการ แสดง	296
5.13	แสดงการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ขององค์ประกอบส่วนร้านอาหาร	298
5.14	แสดงค่าคะแนนหัวข้อพิจารณาสถานที่	318
5.15	แสดงการเลือกสถานที่ตั้งโครงการ	319

สารบัญภาพประกอบ

หน้า

ภาพที่

2.1	อาคาร สถาบันทักษิณคดีศึกษา.....	021
2.2	บ้านรัตนเลิศ.....	024
2.3	บ้านวิภาวดีรังสิต.....	024
2.4	เวทีแสดงถดวาระแจ่งขอ สถาบันทักษิณคดีศึกษา.....	025
2.5	ห้องประชุม, ลิ้มนำระขอ สถาบันทักษิณคดีศึกษา.....	025
2.6	ห้องแสดงวัฒนธรรมพื้นบ้าน.....	026
2.7	ห้องวัสดุพื้นบ้าน.....	026
2.8	ห้องพิพิธภัณฑ์เสียง.....	027
2.9	ห้องพิพิธภัณฑ์ภาพ.....	027
2.10	อาคารพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสงขลา.....	033
2.11	อาคารศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย.....	036
2.12	ผังบริเวณศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย.....	039
2.13	ทัศนียภาพภายในของศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย.....	039
2.14	อาคารศูนย์วัฒนธรรมอริยาคาวา.....	040
2.15	แปลนอาคารศูนย์วัฒนธรรมอริยาคาวา.....	042
2.16	ผังบริเวณศูนย์วัฒนธรรมอริยาคาวา.....	042
4.1	ตัวอย่างการจกัโตะประชุมแบบต่าง ๆ.....	073
4.2	แสดงมาตรฐานการจกัโตะห้องฉาย.....	105
5.1	แสดงแบบอ้างอิงการวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอย.....	243
5.2	แสดงการเปรียบเทียบการจกัโตะอาหาร.....	272
5.3	ภาพถ่ายเกาะยอ.....	306
5.4	แสดงตำแหน่งที่กัังบริเวณที่จะเลือกสถานที่กัังโครงการ.....	309
5.5	แสดงภาพถ่ายบริเวณที่กััง 1.....	311
5.6	แสดงภาพถ่ายบริเวณที่กััง 2.....	314

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่

5.7	แสดง ภาพถ่ายบริเวณที่ตั้ง 3	316
5.8	แสดงขนาดที่ดินที่ตั้งโครงการ (ที่ตั้ง 1).....	324
5.9	แสดงสภาพเดิมและสาธารณูปโภคของที่ตั้งโครงการ.....	325
5.10	แสดงภาพถ่ายมุมมองที่มองออกจากบริเวณที่ตั้งโครงการ.....	326
5.11	แสดงการวิเคราะห์เรื่องอิทธิพลของเสียง.....	327
5.12	แสดงการวิเคราะห์เรื่องอิทธิพลของแสงแดดและลม.....	328

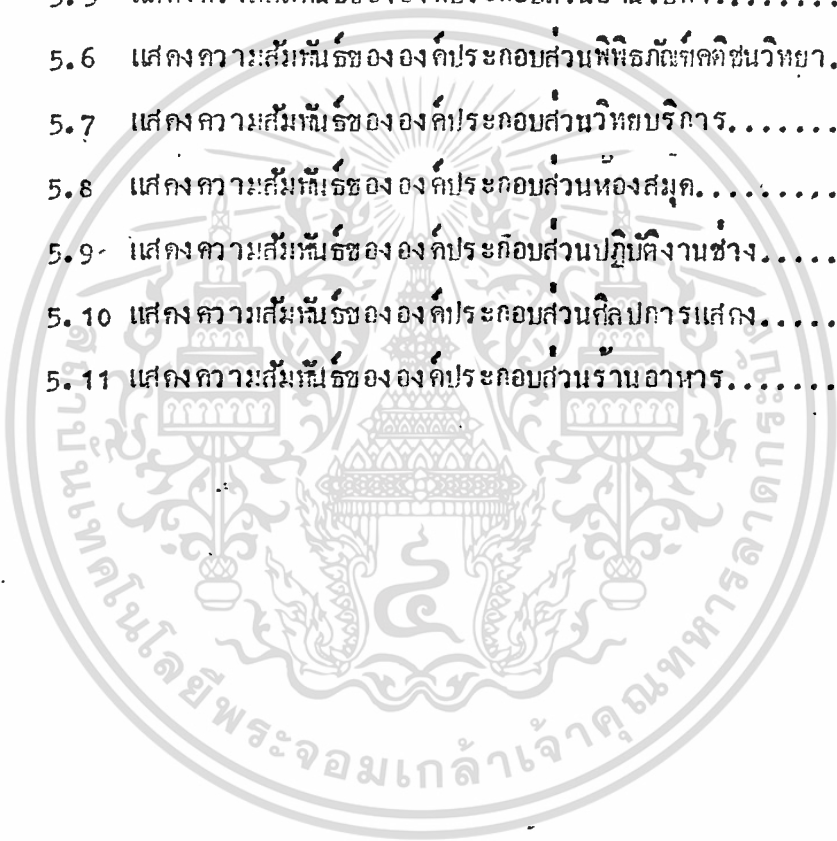

สารบัญแผนภูมิประกอบ

แผนภูมิที่

หน้า

5.1	แสดงแผนการบริหารงานของสถาบันทักษิณคดีศึกษา.....	228
5.2	แสดงพฤติกรรมของผู้ใช้โครงการ.....	238
5.3	แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบหลักของโครงการ.....	289
5.4	แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบส่วนบริการสาธารณะ.....	290
5.5	แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบส่วนอำนวยความสะดวก.....	291
5.6	แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบส่วนพิพิธภัณฑ์คติชนวิทยา...	292
5.7	แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบส่วนวิทยบริการ.....	293
5.8	แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบส่วนหอสมุด.....	294
5.9	แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบส่วนปฏิบัติงานช่าง.....	295
5.10	แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบส่วนศิลปการแสดง.....	297
5.11	แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบส่วนร้านอาหาร.....	298

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญแผนที่ประกอบ

แผนที่

หน้า

4.1	แสดงลักษณะภูมิประเทศของภาคใต้.....	186
4.2	แสดงเส้นทางคมนาคมของภาคใต้.....	187
4.3	แสดงความหนาแน่นของประชากรในภาคใต้.....	188
4.4	แสดงตำแหน่งที่ตั้งของจังหวัดสงขลา.....	209
4.5	แสดงแผนที่ของจังหวัดสงขลา.....	210
4.6	แสดงแผนที่เส้นทางในจังหวัดสงขลา.....	211
4.7	แสดงตำแหน่งที่ตั้งของตำบล เกาะยอ.....	222
4.8	แสดงโครงการทำเรือน้ำลึกลับสงขลาและสะพานเชื่อม เกาะยอ..	223
4.9	แสดงแนวเขตผังเมืองรวมบริเวรชุมชนท่าเรือน้ำลึกลับสงขลา...	224
4.10	แสดงข้อกำหนดการใช้ที่ดินตามผังเมืองรวมบริเวรชุมชนท่าเรือน้ำลึกลับสงขลา (ในเกาะยอ).....	225

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ คำนำ

การศึกษาถึง เรื่องวัฒนธรรมพื้นบ้านนับว่ามีความสำคัญมากวิชาหนึ่ง เพราะเป็นรากเงาของการเรียนรู้และการเริ่มต้นในวิชาสังคมวิทยา นคร ตลอดจน โบราณคดี และประวัติศาสตร์ เนื่องมาจากอารยธรรมของมนุษย์ชาติถือกำเนิดขึ้นจากบุคคลในชั้นพื้นฐาน แล้วขยายขอบเขตชีวภาพแห่งตนออกไปตามลำดับวัฏจักร จนกลายเป็นวิถี วัฒนธรรมให้เพิ่มโตทั้งอดีตและปัจจุบัน โดยพื้นฐานเราต้องยอมรับว่าเกี่ยวข้องกับเอกชน ครอบครัว ห่วงถิ่นและประเทศชาติ มีความสัมพันธ์กันประจวบทุกไซ้ มีความสำคัญเท่าเทียมกันหมด ส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นไม่ได้ถ้าไม่มีส่วนย่อย ดังนั้นวัฒนธรรมพื้นบ้านจึงมีบทบาทและความสำคัญอยู่ในตัวของมันเองโดยสมบูรณ์ คราวนี้ที่เรายังไม่มีความรู้ความเข้าใจในฐานวัฒนธรรมของมนุษย์ในสังคมอย่างแท้จริงแล้ว คราวนี้เราก็ไม่ควรวินิจฉัยเคราะห์โลกแห่งความเจริญและความเสื่อมวัฒนธรรมของชาติได้

วัฒนธรรมพื้นบ้านภาคใต้ก็นับเป็นกลุ่มวัฒนธรรมที่น่าสนใจมาก เพราะว่างค์ประกอบทางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์และศาสนาใต้มืออิทธิพลอย่างสำคัญในการหล่อหลอมวัฒนธรรมของชาวภาคใต้ออกเป็นเอกลักษณ์ที่เด่น เป็นของตนเองอันเป็นมรดกแห่งสังคมที่นาภูมิใจและรักษาไว้

๑.๒ ความเป็นมาของโครงการ

สถาบันทักษิณคดีศึกษา เริ่มดำเนินการในโครงการ "ศูนย์ส่งเสริมภาษาและวัฒนธรรมภาคใต้" มาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๘ ตั้งอยู่ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา จนถึงวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๒๓ ทางมหาวิทยาลัยให้ฐานะเป็นสถาบันทักษิณคดีศึกษา มีฐานะเทียบเท่าคณะของมหาวิทยาลัย ประกาศจัดตั้งในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๗ ตอนที่ ๑๑๐ ลงวันที่ ๒๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๒๓ มีหน้าที่ศึกษาเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับภาคใต้ และทำหน้าที่รณรงค์วัฒนธรรมพื้นบ้านในเขตภาคใต้ เชิญภัณฑกรวัฒนธรรมมาช่วยประโยชน์ในการพัฒนาประเทศทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการปกครอง

สถาบันทักษิณคดีศึกษา ได้ดำเนินการขยายพิพิธภัณฑ์ศึกษาให้สมบูรณ์แบบมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๔ ซึ่งต่อมานายทวี เกียรติ ศรีสกุล เมธี ภาควิชาสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรม เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.3 ที่มาของปัญหาและแนวทางในการแก้ไข

เนื่องด้วยตามแผนห้ามา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้กำหนดให้จังหวัดสงขลา เป็นเมืองหลักของภาคใต้ ความเจริญหลากหลายในด้านต่าง ๆ จึงมุ่งเข้าสู่จังหวัดสงขลา เป็นส่วนใหญ่ ซึ่งจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อการรักษาวัฒนธรรมในอันที่จะอนุรักษ์ รักษา และฟื้นฟูวัฒนธรรมอันดีงามของชาติไว้ได้เท่าที่ควร ดังนั้น หากไม่รีบหาทางป้องกัน และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เอาไว้แล้ว วัฒนธรรมที่ดีงามก็จะเสื่อมสลายลงไปยังขึ้น และหากที่จะทำการฟื้นฟูกลับขึ้นมาให้คง เอาไว้ได้ ไม่ว่าจะทุ่มเทที่มีเท่าใดก็ตาม

1.3.1 ที่มาของปัญหา

สำหรับปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมที่สถาบันภาคใต้ของสถาบันทักษิณคดีศึกษานั้น สามารถนำมาสรุปเป็นข้อ ๆ ได้ดังนี้

ก. ปัญหาค่านิยม

- ชาวคนกลุ่มชนวัฒนธรรมในระดับภูมิภาค ซึ่งให้การดำเนินงานตามเป้าหมายแผนนโยบายของรัฐฯ ไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

ข. ปัญหาค่านิยมสังคม

- อัตราการเพิ่มของประชากรและมักเอง เทียบของชาวต่างประเทศ จึงควรมีหน่วยงานที่รับผิดชอบทางด้านวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น

- ถ้าศิลปวัฒนธรรมไทยถูกเอกล้างข้อมมีผลกระทบต่อความสามัคคี ความรักในท้องถิ่นและเทมดิน และความมั่นคงของประเทศชาติ

ค. ปัญหาค่านิยมสภาพแวดล้อม

- สภาพแวดล้อมที่เกิดการนำวิทยาการสมัยใหม่มาใช้ จะเป็นผลทำให้คนยุคหลัง มีทัศนคติที่วางก้าวต่อคุณค่าทางวัฒนธรรมเดิมได้

ง. ปัญหาการศึกษาศึกษา

- ชาวคนกลุ่มชนที่ และหน่วยงานด้านวัฒนธรรม ที่จะส่งเสริมการอนุรักษ์วัฒนธรรม และบริการแก่เยาวชนและประชาชนทั่วไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่ควรนำออกเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ของสถานที่ บุคลากร และอุปกรณ์ที่จะให้บริการแก่การศึกษา แก่นักเรียน นักศึกษา ประชาชน และผู้สนใจทั่วไป

๑. หมายเหตุ เศรษฐกิจ

- ตลาดการท่องเที่ยวของชาวต่างชาติในจังหวัดเพิ่มสูงขึ้น อาจทำให้การประกอบอาชีพของประชาชนในท้องถิ่น สามารถรองรับเอาวัฒนธรรมต่างชาติเข้าไปมีส่วนร่วมได้

- การสร้างแหล่งงาน และการกระจายรายได้สู่ประชาชนในท้องถิ่น ยังไม่บรรลุได้ตามเป้าหมายที่จะแก้ปัญหาการว่างงาน

1.3.2 แนวทางในการแก้ปัญหา

จากปัญหาดังกล่าว ที่มีผลกระทบต่อทางด้านวัฒนธรรม สามารถที่จะแก้ปัญหาเหล่านั้นได้ โดยการส่งเสริมและสนับสนุนการขยายงานตามโครงการของสถาบันทักษิณคดีศึกษา ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบทางด้านนี้โดย เฉพาะอยู่แล้ว ให้มีประสิทธิภาพและสมบูรณ์เต็มรูปแบบโครงการ ซึ่งจะทำให้เป็นการแก้ปัญหาในด้านต่าง ๆ ลงได้ โดยไม่จำเป็นต้องตั้งหน่วยงานขึ้นมาเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว ในการขยายงานตามโครงการของสถาบันฯ จะตอบสนองในด้านต่าง ๆ ดังนี้

- ก. สนองตอบ โอบอ้อม
- ข. สนองตอบสังคมในท้องถิ่น
- ค. สนองตอบสภาพแวดล้อมของชุมชน
- ง. สนองตอบกิจกรรมการศึกษาวัยรุ่น
- จ. สนองตอบด้าน เศรษฐกิจในการแก้ปัญหการว่างงานของชนในท้องถิ่น

1.4 วัตถุประสงค์ของวิทยาลัย

ในการศึกษาและทำวิทยานิพนธ์โครงการ "สถาบันทักษิณคดีศึกษา จังหวัดสงขลา" นี้ ผู้ทำวิทยานิพนธ์มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาและค้นคว้า ดังนี้

1.) เพื่อเฝ้าติดตามถึงวิธีการศึกษาข้อมูลรายละเอียดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ตามกระบวนการศึกษาข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อการออกแบบทางสถาปัตยกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการในโครงการได้อย่างสมบูรณ์แบบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษานี้ เท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

2.) เพื่อเฝ้าติดตามถึงพฤติกรรมของผู้ใช้อาคาร หน้าที่ใช้สอย ความสัมพันธ์ของ ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หน่วยงานต่าง ๆ ของสถาบันทักษิณคดีศึกษา

3.) เพื่อศึกษาและออกแบบรูปแบบอาคารพิพิธภัณฑ์วัฒนธรรมบ้านโบราณ ให้สอดคล้องสภาพความเป็นจริง ส่งเสริมซึ่งกันและกันระหว่างที่ตั้งอาคารและสภาพข้างเคียงไว้อย่างเหมาะสม

4.) เพื่อที่จะสามารถสร้างประสบการณ์ในการออกแบบอาคารพิพิธภัณฑ์วัฒนธรรมบ้านโบราณได้อย่างเหมาะสม

5.) เพื่อเห็นการเพิ่มพูนทักษะความรู้ความเข้าใจในวิชาชีพ ซึ่งรับตำแหน่งของการศึกษาตามหลักปรัชญาตรี ของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและวิทยาศาสตร์ ภาควิชาสถาปัตยกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง

1.5 วิธีดำเนินการหาวิทยานิพนธ์

เริ่มตั้งแต่การเสนอหัวข้อเรื่อง การศึกษาและรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์การออกแบบ สรุปผลและนำเสนอ เพื่อกำหนดแนวทางที่เหมาะสม โดยเล่าถึงขั้นตอนดังต่อไปนี้

1) ชั้นศึกษาข้อมูล เป็นการรวบรวมข้อมูลโดยแยกได้ ดังนี้

ก.) เก็บรวบรวมข้อมูลขั้นปฐมภูมิ จากการสังเกต และสัมภาษณ์

ข.) เก็บรวบรวมข้อมูลขั้นทุติยภูมิ จากเอกสารและรายงานหรือเอกสาร

ต่าง ๆ ของทางราชการหรือเอกชนที่เกี่ยวข้อง เช่น ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย เป็นต้น

ข้อมูลที่ต้องการแยกเป็นข้อมูลในคานต่าง ๆ ดังนี้

1.1) ข้อมูลคานนโยบาย เช่น

ก.) นโยบายของแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ข.) นโยบายแผนหลักพัฒนา จังหวัดสงขลา

ค.) นโยบายของโครงการสถาบันทักษิณคดีศึกษา

1.2) ข้อมูลทางคานสังคม เช่น

ก.) บทบาทและหน้าที่ของ โครงการที่มีต่อภูมิภาคและชุมชน

ข.) สภาพของสังคมในแง่ต่าง ๆ ของชุมชนบริเวณที่ตั้งโครงการ

ค.) การให้ความช่วยเหลือและร่วมมือของหน่วยงานต่าง ๆ และ

เอกสารประชาชนที่ทำให้เกิดโครงการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.3) ข้อมูลทางด้าน เศรษฐกิจ เช่น

ก.) ภาวะการทอง เกี่ยวของภาคใต้จากแหล่งต่าง ๆ เพื่อสนับสนุน

โครงการ

ข.) ลักษณะการประกอบอาชีพของประชากรในบริเวณที่ตั้ง โครงการ

และบริเวณใกล้เคียง เพื่อตอบสนองบทบาทและหน้าที่ของ โครงการ

1.4) ข้อมูลทางด้านกายภาพ เช่น

ก.) ลักษณะภูมิประเทศและสภาพทั่วไปในระดับภาค

ข.) ลักษณะภูมิประเทศและสภาพทั่วไปในระดับจังหวัด

ค.) ลักษณะภูมิประเทศและสภาพทั่วไปในระดับชุมชนที่ตั้ง โครงการ

1.5) ข้อมูลทางด้านการศึกษา เช่น

ก.) ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมที่เบานภาคใต้

ข.) แนวทางและรูปแบบลักษณะของอาคาร

2) ชั้นวิเคราะห์ข้อมูล

จะทำการวิเคราะห์โดยมีกระบวนการดำเนินการใช้ กระบวนการตัดสินใจ (DECISION MAKING PROCESS) ในบางกรณีจะต้องใช้การคาดการณ์ล่วงหน้า (FORCASING PROCESS) โดยยึดแนว โนมการธธาวถำความลักษณะโครงการการพิจารณาประกอบ การวาง แผนคชเหตุผล หรือหลักการแก้ปัญหา (SOLUTION) ความต้องการ (NEED) ตลอดจน แนวทาง (INFORMATION) สักรับเบำครฐำนทางด้านเทคนิค หรือระเบียบข้อบังคับทางกฎหมาย เพื่อกำหนดองค์ประกอบ (ELEMENT) ที่มื (AREA) ความสัมพันธ์ของ องค์ประกอบ (ORGANIZATION OF ELEMENT)

3) ชั้นสรุปผล

เป็นการกำหนดขนาดพื้นที่ใช้สอย และรูปแบบโครงการขององค์ประกอบต่าง ๆ และกิจกรรมของโครงการ โดย เป็นการประมวลข้อมูลที่วิเคราะห์แล้วมาสังเคราะห์อย่างมี เหตุผลและหลักการที่ถูกต้อง โดยการสร้างรูปแบบและแนวความคิดในการแก้ปัญหาของ โครงการ เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการออกแบบโครงการในขั้นต่อไป

- 4) ชั้น เสนอแนะและการออกแบบ
 - ก.) โปรแกรมการออกแบบ
 - ข.) แนวความคิดในการออกแบบ
 - ค.) แนวความคิดในการวางผังบริเวณ
 - ง.) ข้อกำหนด ผัง ท.ร.บ. ที่เกี่ยวข้อง
 - จ.) ออกแบบอาคารและสภาพแวดล้อม

- 5) ชั้นนำเสนอ
 - ก.) ภาควิชาข้อมูลและเทววิทยา
 - ข.) แผนภูมิภาพถ่าย
 - ค.) ผังบริเวณ
 - ง.) แปลน
 - จ.) รูปถ่าย รูปถ่าย
 - ฉ.) หัตถ์เขียน
 - ช.) แผนที่

1.6 ขอบเขตของวิทยานิพนธ์

ขอบเขตของวิทยานิพนธ์ ครอบคลุม 2 ประเภท คือ ขอบเขตของการศึกษาข้อมูล และขอบเขตของการออกแบบ ดังต่อไปนี้

1.6.1 ขอบเขตของการศึกษาข้อมูล

- ก. การศึกษาแผนนโยบาย สังคม เศรษฐกิจ ภายภาค และการท่องเที่ยวในระดับภาค ระดับจังหวัด จนถึงระดับชุมชนที่ตั้งโครงการ
- ข. ศึกษาจากเอกสาร งานวิจัย และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ
- ค. ศึกษาจากอาคารตัวอย่าง ในลักษณะประเภทเดียวกัน
- ง. ศึกษาข้อมูลสถาปัตยกรรมของโครงการ
- จ. ศึกษาข้อมูลเชิงเทคนิคที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบโครงการ

1.6.2 ขอบเขตของการออกแบบ

จะทำการออกแบบตามองค์ประกอบหลักที่สำคัญของโครงการ โดยยึดเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า องค์ประกอบตาม เอกสารโครงการและจากการสัมภาษณ์เจ้าของโครงการ มีดังต่อไปนี้
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีเหตุดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ก. ส่วนบริการสาธารณะ
- ข. ส่วนอำนวยการ
- ค. ส่วนพิธีกรรมวัดคดีศึกษา
- ง. ส่วนวิทยบริการ
- จ. ส่วนปฏิบัติงานช่าง
- ฉ. ส่วนศิลปการเสด็จ
- ช. ส่วนร้านอาหาร
- ซ. ส่วนที่จอดรถ

1.7 อภิธานศัพท์

เพื่อให้ผู้ศึกษาทำความเข้าใจงานวิทยานิพนธ์นี้ สามารถเข้าใจศัพท์ที่ใช้ในคำอธิบาย เป็นความหมายเดียวกัน และรู้ความหมายตรงกันกับที่ผู้ว่าวิทยานิพนธ์ จึงอธิบายศัพท์ที่ใช้ ดังนี้

- โครงการสถาบันทักษิณคดีศึกษา

แยกความหมายไว้ดังนี้ คือ สถาบัน หมายความว่า องค์การ หรือหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้น เพื่อดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง ทักษิณ หมายความว่า ความถึง ภาคใต้ อันประกอบด้วย 14 จังหวัด แบ่งเป็นภาคใต้ตอนบนและตอนล่าง อย่างละ 7 จังหวัด คดี หมายความว่า เรื่องราวต่าง ๆ ศึกษา หมายความว่า การศึกษา รวบรวม ดังนั้น คำว่า สถาบันทักษิณคดีศึกษา ก็หมายถึง หน่วยงานหรือองค์การที่จัดตั้งขึ้น เพื่อศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูล เรื่องราวต่าง ๆ ของภาคใต้อันทุก ๆ ด้าน

- ส่วนบริการสาธารณะ

ความหมาย คือ เป็นส่วนที่บริการทั่วไปแก่ทุกคนที่ใช้โครงการ ซึ่ง เป็นองค์ประกอบย่อย ๆ ที่นอกเหนือจากองค์ประกอบหลักของโครงการ

- ส่วนอำนวยการ

ความหมาย คือ เป็นส่วนที่ปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริการโครงการ ซึ่งเป็นหัวใจในการดำเนินงานของโครงการ

- ส่วนพิธีกรรมวัดคดีศึกษา

ความหมาย คือ พิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมพื้นบ้าน ซึ่งในโครงการนี้จะ เป็นเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

พิธีกรรมพื้นบ้านของภาคใต้โดย เฉพาะ
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ส่วนวิทยบริการ

ความหมาย คือ เป็นส่วนที่เก็บรวบรวมข้อมูล และบริการข้อมูลด้านวัฒนธรรม ภาครีไ้ให้กับผู้สนใจ และเห็นการเผยแพร่ด้านวัฒนธรรมของชาติ

- ส่วนปฏิบัติงานช่าง

ความหมาย คือ เป็นส่วนที่ปฏิบัติงานช่าง เทคนิคต่าง ๆ ของโครงการ

- ส่วนศิลปการแสดง

ความหมาย คือ เป็นส่วนที่สำหรับการแสดง ออกทาง ด้านศิลปและการละเล่น ต่าง ๆ ในส่วนนี้ก็คือ โรงละคร และส่วนแสดงกลางแจ้ง

- ส่วนที่จอดรถ

ความหมาย คือ เป็นส่วนที่ใช้สำหรับจอดรถในโครงการ

1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากโครงการ

เมื่อโครงการสถาบันทักษิณคดีศึกษา เสร็จสมบูรณ์แล้ว คาดว่าสถาบันจะก่อให้เกิด ประโยชน์ทั้งในระดับชาติและระดับชุมชน ดังนี้

- 1) จะสามารถคึงนักท่องเที่ยวชาวมา เล เซีย เข้ามาศึกษาและท่องเที่ยวในประเทศไทย เพิ่มขึ้นจากเดิมอีก ในช่วงระยะหลังจากปีที่ 5 ที่อาคารสร้างเสร็จ
- 2) จะสามารถประวิง เวลาการท่องเที่ยวของชาวมา เล เซียอีกประมาณวันละ 0.5 ของจำนวนสถิติเดิมให้ใช้เวลาท่องเที่ยวในจังหวัดสงขลาที่เพิ่มขึ้นอีกคนละครึ่งวัน หรือ 1 วัน
- 3) จะสามารถคึงนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศชาติอื่น ๆ ในมา เขียมชมโครงการ เพิ่มขึ้นจากเดิมประมาณวันละ ร้อยละ 10 ของจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เข้ามาในจังหวัด สงขลา
- 4) สถาบันทักษิณคดีศึกษา จะมีเครื่องมืออุปกรณ์ และสถานที่ดำเนินการฝึกอบรม ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน ได้ปีละ 100 คนเป็นอย่างน้อย อันจะทำให้เกิดการใ้ฝีมือและวัตถุดิบที่ เคยสูญเปล่ามาแก่มั้ยู่เกทาง เศรษฐกิจ

- 5) ทำให้เขาาชนมีแหล่งศึกษาความที่ค้างมา เพิ่มขึ้น อันจะส่งผลต่อการเ้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

คุณภาพของประชากรในระยะยาว

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6) ทำให้การศึกษาวิจัยและการใช้บริการวิจัย เรื่องราวของภาคใต้ กระจ่างได้ อย่างกว้าง จะได้อะไรมาช่วยแก้ปัญหาและพัฒนาภาคใต้ให้ตรงจุด ประหยัด และสัมฤทธิ์ผลยิ่งขึ้น

7) สถาบันทักษิณคดีศึกษา จะสามารถสร้างนักวิชาการที่มีความรู้ทางทักษิณคดี โดยแท้จริงทั้งทางตรงและทางอ้อมได้โดยประมาณ 30 คน บุคคลเหล่านี้จะเห็นแก่กำลังสำคัญในการพัฒนาภาคใต้ในระยะยาว

8) สถาบันทักษิณคดีศึกษา สามารถดำเนินการ เป็นผู้นำเกี่ยวกับงานธุรกิจทางวัฒนธรรมแนวใหม่ เพื่อเป็นแบบอย่างให้เอกชนรับช่วงต่อ เช่น การทำธุรกิจทาง สโตนท์บูทกร์ การศึกษา เกี่ยวกับวัฒนธรรมจำหน่ายทั้งในและต่างประเทศ

9) สถาบันทักษิณคดีศึกษา จะสามารถเป็นศูนย์กลางทางวิชาการที่สมบูรณ์และเป็นศูนย์ประสานงานวัฒนธรรมจังหวัดในภาคใต้ และหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งในและต่างประเทศ อย่างมีประสิทธิภาพ

10) สถาบันทักษิณคดีศึกษา จะมีสมรรถนะสูงในการทำบูรณาการวัฒนธรรมทุกสาขา

1.9 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากวิทยานิพนธ์

เมื่อการนำวิทยานิพนธ์โครงการสถาบันทักษิณคดีศึกษา ที่เกาะยอ จังหวัดสงขลา เสร็จสมบูรณ์ ผู้ทำวิทยานิพนธ์คาดว่าจะได้รับประโยชน์จากการนำวิทยานิพนธ์โครงการนี้ดังนี้

1.) สามารถเข้าใจระบบและรูปแบบการปฏิบัติงานของสถาบันทักษิณคดีศึกษา ได้อย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้น

2.) สามารถเป็นแนวทางในการศึกษาข้อมูลและการแก้ปัญหาในการออกแบบของโครงการที่ใกล้เคียงในโอกาสต่อไป

3.) เพื่อที่จะได้ทราบปัญหาที่ต่าง ๆ ที่มีผลต่อการดำเนินการทำวิทยานิพนธ์

4.) สามารถเป็นประโยชน์สำหรับผู้ต้องการทำวิทยานิพนธ์ในลักษณะของ โครงการที่ใกล้เคียง เพื่อที่จะนำแนวทางไปประยุกต์ใช้ได้

บทที่ 2

การศึกษาข้อมูลเบื้องต้นและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ความหมายของวัฒนธรรมและวัฒนธรรมพื้นบ้าน

2.1.1 ความหมายของวัฒนธรรม

วัฒนธรรมเป็นสิ่งแสดงถึงลักษณะเฉพาะของชาติ ก่อให้เกิดความภูมิใจและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของคนในชาติ ซึ่งเป็นรากฐานอันสำคัญยิ่งของความเป็นปึกแผ่นมั่นคงของชาติ เป็นเครื่องมือในการสร้างค่านิยมที่ดี ช่วยให้คนในชาติประพฤติปฏิบัติในทางที่ดีงาม มีจริยธรรม คุณธรรมวันสูงส่งอันจะนำไปสู่การพัฒนา สร้างสรรค์ ทั้งส่วนตน สังคม และประเทศชาติ

ตามพระราชบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. 2485 ได้กำหนดความหมายของวัฒนธรรมไว้ดังนี้

"วัฒนธรรมหมายถึงความถึง ลักษณะที่แสดงออกถึงความเจริญงอกงาม ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความกลมเกลียวก้าวหน้าของชาติและศีลธรรมของประชาชน"

วัฒนธรรมแบ่งออกได้เป็น 5 สาขา คือ

1. สาขามนุษย์ศาสตร์ ว่าด้วยเรื่องขนบธรรมเนียมประเพณี คุณธรรมและศีลธรรมจริยธรรม ค่านิยม ศาสนา ปรัชญา ประวัติศาสตร์ โบราณคดี มรรยาทในสังคม

2. สาขาศิลปะ ว่าด้วยเรื่องภาษา วรรณคดี ดนตรี หุ่นร่า วิจิตรศิลป์ สถาปัตยกรรม ละคร ประติมากรรม

3. สาขาการฝีมือ ว่าด้วยเรื่องการเย็บปักถักร้อย การแกะสลัก การทอผ้า การจักสาน การทำเครื่องเงินเครื่องทอง การจักดอกไม้ การทำตุ๊กตา การห่อเสื่อ การประดิษฐ์ต่างๆ การทำเครื่องปั้นดินเผา

4. สาขาคหกรรมศิลป์ ว่าด้วยเรื่องอาหาร เสื้อผ้า การแต่งกาย การดูแลครอบครัว มรรยาทในการกินอยู่ การต้อนรับแขก การรู้จักประกอบอาชีพช่วยเหลือเศรษฐกิจใน

เอกสารที่รวบรวมไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. สาขากีฬาและนันทนาการ ว่าด้วยเรื่องการเล่นมวยไทย สัมภาษณ์ กระบี่กระบอง ฯลฯ

2.1.2 ความหมายของวัฒนธรรมพื้นบ้าน

พระยาอนุমানราชธนและราชบัณฑิตยสถานบัญญัติคำว่า "วัฒนธรรมพื้นบ้าน" หรือ "คติชาวบ้าน" ว่าหมายถึง "แบบอย่างการดำเนินชีวิตทั้งปวงของกลุ่มชน" คือชีวิตความเป็นอยู่ของชาวบ้านโดยทั่วไปซึ่งสามารถเห็นได้จากพฤติกรรมและบรรดาผลงานทั้งปวงที่ชาวบ้านได้สร้างขึ้น ตลอดจนความคิด ความเชื่อและความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพและมีมือ

วัฒนธรรมพื้นบ้านหรือคติชาวบ้าน ตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า FOLKLORE คำ FOLK-LORE บัญญัติขึ้นโดยนักโบราณคดีชาวอังกฤษ ชื่อ วิลเลียม จอห์น ทมส์ (WILLIAM JOHN THOMS) เมื่อปี ค.ศ. 1846 (พ.ศ. 2389) เพื่อแทนวลี "POPULAR ANTIQUITIES" ซึ่งหมายถึงสิ่งที่มีมาในอดีตของกลุ่มชน หรือเรื่องโบราณกาลที่ได้รับความนิยมชมชอบ คำ FOLKLORE เกิดนิยมใช้กันอย่างกว้างขวางและแพร่หลายภาษาของกลุ่มประเทศในยุโรป

คำว่าพื้นบ้านหรือพื้นถิ่น ในความหมายของนักวิชาการคติพื้นถิ่นนั้นหมายถึงกลุ่มชนในท้องถิ่นหนึ่ง ที่มีเอกลักษณ์อย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกัน อาจเป็นการดำรงเลี้ยงชีพด้วยอาชีพเดียวกัน พูดภาษาเดียวกัน นับถือศาสนาเดียวกัน เป็นกลุ่มเป็นพวกเดียวกัน มีขนบธรรมเนียมประเพณีอันเป็นสมบัติร่วมกัน

คำว่า "พื้นบ้าน" มิได้หมายถึงเฉพาะชาวนาหรือชาวชนบทเท่านั้น แต่ยังคงอาจเป็นกลุ่มชนในเมืองหรือใกล้เมืองก็ได้ หากกลุ่มชนนั้นสามารถรักษาเอกลักษณ์ของกลุ่มชนของตนให้พ้นจากอิทธิพลของวัฒนธรรมที่มีเมืองหรือวัฒนธรรมของกลุ่มชนอื่น ๆ และงานของกลุ่มชนนั้นๆ ยังรักษาเอกลักษณ์ของคนไว้ได้

2.2 ลักษณะและขอบข่ายของวัฒนธรรมพื้นบ้าน

2.2.1 ลักษณะของวัฒนธรรมพื้นบ้าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารจากนิยามของนักคิดชนหลายๆ ศาสนา ทั้งในประเทศและต่างประเทศซึ่งสามารถค้นคว้ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สามารถสรุปลักษณะที่สำคัญของวัฒนธรรมพื้นบ้าน ได้ดังต่อไปนี้

1.) วัฒนธรรมพื้นบ้านมีลักษณะที่เป็นตัวร่วมมากกว่าตัวแปร

ลักษณะที่สำคัญที่สุดของวัฒนธรรมพื้นบ้าน คือ ลักษณะที่เป็นมรดกของกลุ่มชน โท่แก่การมีเนื้อหาสาระเป็นตัวร่วม มีผู้ถือปฏิบัติร่วมกัน และปรากฏร่วมอยู่ในการเวลาอันยาวนาน มีทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม อาจพบเห็นได้จากวัตถุหรือจากกระบวนการในการปฏิบัติ หรือจากแนวความคิดความเชื่อที่เกี่ยวโยงอยู่ก็ได้

2.) วัฒนธรรมพื้นบ้านมีการสืบทอดด้วยวิธีมุขปาฐะ

การสืบทอดวัฒนธรรมพื้นบ้านมาสู่คนรุ่นหลังหรือแม่แต่คนรุ่นเดียวกันที่ไม่ใช่เป็นคนต้นคิดต้องอาศัยการเล่าด้วยถ้อยคำจากปากสู่ปาก จากคนรุ่นหนึ่งสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง โดยปราศจากการจดบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร (แม้บางกรณีวัฒนธรรมพื้นบ้านบางอันจะพัฒนาการมาเป็นลายลักษณ์อักษร ผู้บันทึกก็ไม่หวังประสงค์จะแต่งเติมให้แตกต่างไปจากถ้อยคำของผู้บอกเล่า) การบอกเล่าด้วยปากเปล่าเรียกว่า มุขปาฐะ และเรียกวัฒนธรรมพื้นบ้านว่า (วัฒนธรรมมุขปาฐะ (ORAL TRADITION)

3.) วัฒนธรรมพื้นบ้านมีธรรมชาติของการเปลี่ยนแปลงและการผสมผสาน

วัฒนธรรมพื้นบ้านไม่อาจคงลักษณะเดิมยั่งยืนอยู่เป็นนิจ แต่จะมีการเปลี่ยนแปลงแตกต่างกันและพัฒนาต่อเนื่องกันไป เพราะว่าล้วนแต่มีความเป็นตัวเป็นตนอยู่ใต้อาศัยความสามารถของควมจำและการเสริมแต่งเฉพาะบุคคล และแล้วแก่นแท้ของความต้องการอันประจวบเหมาะแก่ฐานะจำเพาะราย กระบวนการเช่นนี้เป็นธรรมชาติของการผันแปรตามวิธีมุขปาฐะ และอันนี้คือการคงอยู่ของวัฒนธรรม หากเมื่อเงื้อมมือของยุคเปลี่ยนแปลงกัวยการตีพิมพ์หรือจดบันทึก วัฒนธรรมพื้นบ้านอันนั้นก็ถึงภาวะหยุดนิ่ง มันจะมีชีวิตที่ว้าวมก่เมื่อหมอนกลับมาสู่วิถีของมุขปาฐะเดิม

4.) วัฒนธรรมพื้นบ้านมีลักษณะเป็นวิทยาการ

วัฒนธรรมพื้นบ้าน มีลักษณะเป็นทั้งประวัติศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ที่ว่าเป็นประวัติศาสตร์ เพราะเป็นวิทยาการที่ช่วยให้การมองย้อนเพื่อให้เห็นอดีตของมนุษย์ และที่เป็นวิทยาศาสตร์เพราะพยายามให้บรรลุถึงเป้าหมายของการเข้าถึงอดีตของมนุษย์โดยปราศ

จากเสียงหรือนุมานเอามาจากนามธรรมบางส่วนตามระเบียบวิธีโบราณกาล หากแต่จะใช้วิธีประมาณด้วยการวิเคราะห์และวิจัย โดยอาศัยกระบวนการแห่งวิทยาศาสตร์เป็นรากฐาน ไม่ว่าคำานประวัติศาสตร์หรือธรรมชาติ กายเหตุที่ว่าวัฒนธรรมพื้นบ้านหรือคคิชาวบ้านมีลักษณะเป็นวิทยาการจึงเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า คคิชนวิทยา

5.) วัฒนธรรมบางส่วนของชาวบ้านไม่ใช่วัฒนธรรมพื้นบ้าน

เนื่องแต่วัฒนธรรมพื้นบ้านมีธรรมชาติของการถ่ายเทและการผสมผสาน ผู้ศึกษารวมทั้งผู้ถือปฏิบัติต้องสามารถที่จะจำแนกได้ว่าส่วนใดคือวัฒนธรรมพื้นบ้านคั้นแบบ ส่วนใดคือวัฒนธรรมพื้นบ้านที่วัฒนธรรมการไปคามาธรรมชาติ ส่วนใดคือวัฒนธรรมที่เกิดจากการเสริมแต่ง และส่วนใดคือวัฒนธรรมค่างกันที่แปลกปลอมเข้ามา

2.2.2 ของชายของวัฒนธรรมพื้นบ้าน

เมื่อเราพิจารณาคำว่า "วัฒนธรรม" ที่ใช้ในภาษาไทยตามคำแปลว่า "คือเครื่องแสดงถึงความเจริญคั้งปวงของมนุษย์" จะเห็นว่า วัฒนธรรมมีขอบชายกว้างขวางไพศาล แต่ถึงกระนั้นก็ยังมีคววมหมายแคบกว่า วัฒนธรรมพื้นบ้าน เพราะวัฒนธรรมพื้นบ้านหมายถึง "แบบอย่างการดำเนินชีวิตคั้งปวงของกลุ่มชน"

มติของคณะกรรมการผู้เชียวชาญระดับรัฐบาลว่าด้วยการพิทักษ์วัฒนธรรมพื้นบ้าน กำหนดขอบชายของวัฒนธรรมพื้นบ้านไว้ว่า คือสิ่งที่เป็นสมบัติแห่งภูมิปัญญาที่ไ้รับการพิทักษ์โดยกลุ่มและเพื่อกลุ่มที่สิ่งนั้นเกี่ยวข้องและแสดงเอกลักษณ์ ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มครอบครัว อาชีพท้องถิ่น ศาสนา วัฒนธรรมย่อย ฯลฯ และรูปแบบที่วัฒนธรรมพื้นบ้านปรากฏ ได้แก่ ภาษา วรรณกรรม พิธีกรรม ความเชื่อ คณิตร์ การพ้อนรว่า การละเล่น เทพปกรณัม กิจประเพณี หัตถกรรม สถาปัตยกรรม และศิลปะค่างอื่น ๆ (ในเชิงปฏิบัติการจำแนกเนื้อหาย่อยของแต่ละรูปแบบที่ปรากฏคองอาศัยระเบียบวิธีวิจัยที่เหมาะสม)

เนื่องจากวัฒนธรรมพื้นบ้านมีขอบชายกว้างขวางคั้งไ้กล่าวมาแล้ว เพื่อสะดวกแก่การศึกษา อาจจำแนกประเภทโดยอาศัยรูปแบบที่ปรากฏเป็น 3 ประเภท และแต่ละประเภทมีประเภทย่อยคั้งตัวอย่างค่อไปนี้

- 1.) วัฒนธรรมพื้นบ้านที่ท่องหรืออาศัยภาษา (VERBAL FOLKLORE) ได้แก่
 - 1.1) นิทานพื้นเมือง (FOLKTALE)
 - 1.2) ภาษาถิ่น (DIALECT)
 - 1.3) บทกวี (PROVERB)
 - 1.4) ปริศนาคำทาย (RIDDLES)
 - 1.5) คำพูดที่คล้องจองกัน (RHYMES)
 - 1.6) เพลงชาวบ้าน (FOLK - SONGS)

- 2.) วัฒนธรรมพื้นบ้านประเภทที่ไม่ต้องอาศัยภาษาเป็นสื่อ (NON - VERBAL FOLKLORE) ได้แก่

- 2.1) สถาปัตยกรรมชาวบ้าน (FOLK ARCHITECTURE)
- 2.2) ศิลปะชาวบ้าน (FOLK ART)
- 2.3) งานฝีมือชาวบ้าน (FOLK CRAFT)
- 2.4) เครื่องแต่งกายชาวบ้าน (FOLK COSTUMS)
- 2.5) อาหารถิ่นของชาวบ้าน (FOLK FOODS)
- 2.6) ท่ากิริยาของชาวบ้าน (FOLK GESTURE)

- 3.) วัฒนธรรมพื้นบ้านประเภทผสมผสาน (PARTLY VERBAL FOLKLORE)

- 3.1) ความเชื่อ (BELIEF)
- 3.2) การละครชาวบ้านหรือการละเล่นพื้นเมือง (FOLK DRAMAS)
- 3.3) ประเพณีพื้นเมือง (FOLK CUSTOMS)
- 3.4) งานมหกรรม พิธีการฉลอง (FESTIVALS)
- 3.5) การเล่นหรือกีฬาพื้นเมือง (FOLK GAMES)
- 3.6) ชากกลางบ้าน (FOLK MEDICINES)

ค้น , เรียบเรียงจาก - วัฒนธรรมพื้นบ้านแนวปฏิบัติในภาคใต้ โดยสุวิรงค์ พงศ์ใหญ่

สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

000198

019949

2.3 ลักษณะวัฒนธรรมพื้นบ้านภาคใต้

จากคำนิยามของวัฒนธรรม¹ ตอบได้ว่าวัฒนธรรมคือ ความรู้, ประสบการณ์ ถึงคำนิยามเรื่องวัฒนธรรมของ () ในเรื่อง ว่าวัฒนธรรมคือ ส่วนรวมทั้งหมกอันซับซ้อน อันได้แก่ความรู้, ความเชื่อ, ศิลป, ศีลธรรม, ประเพณี และความสามารถอื่นๆ ที่มนุษย์ได้มา ในฐานะเป็นสมาชิกของสังคม

จากที่ได้อธิบายมาแล้วนั้น มรดกทางวัฒนธรรมที่ปรากฏอยู่ในภาคใต้มีจำนวนมากมายเพื่อความสะดวกเข้าใจง่าย จึงขอสรุปไว้เป็นกมวาทหมู่ดังนี้

- คำนวัฒนธรรมที่ต้องใช้ภาษา ภาษาและความคิดของไทยใต้ ภาษาถิ่นใต้
- คำนวัฒนธรรมการเล่นพื้นเมือง การเล่นพื้นเมือง, ภาคใต้ หนึ่งตะลุง, โนรา
- คำนวรรณกรรม วรรณกรรมมุขปาฐะ วรรณกรรมลายลักษณ์
- คำนความเชื่อ พุทธศาสนา ศาสนา
- คำนศิลปกรรม จิตรกรรม, ประติมากรรม, สถาปัตยกรรม

คำนวัฒนธรรมที่ต้องใช้ภาษา

คือภาษาพูด ภาษาเขียน ตลอดจนผลงานภาษิต, คำรับคำร่าต่าง ๆ และศิลาจารึกที่ชาวพื้นเมืองภาคใต้เป็นผู้ใช้ หรือเห็นผู้เรียบเรียงขึ้น หรือใช้วิธีท่องจำบอกเล่าสืบปากต่อกันมาไว้แก่

1 นิยามเรื่องวัฒนธรรม หน้า 3 ในโลกทรรศน์ไทย ภาคใต้ ศูนย์ส่งเสริมภาษาและวัฒนธรรม ภาคใต้

2 ค้น เรียบเรียงจาก - ชีวิตไทยกับวิถีชีวิตโดยฉัตรชัย สุกระภาณ (ม.ศ.ว.สงขลา)

- จากหนังสือคึกชีชาวบ้าน บัณฑิต โดย อ.สุทธิวงศ์ หงส์ใหญ่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วรรณกรรมของภาคใต้ไม่ปรากฏที่เป็นลายลักษณ์อักษรทั้งหมดล้วนสืบทอดกัน
ด้วยปากและประเพณี ในเรื่องเดียวกันจึงมีต่างกันไปหลายกระแส และมีต่างสำนวนกันไป
ตามแต่ละท้องถิ่น

บทวรรณกรรมสกุญต์แต่งด้วยคำประพันธ์ 2 ประเภทคือ กาพย์และร่าย กาพย์
ที่นิยมมีราว 28 (กาพย์สุรางคนางค์ 28) และขานี่ 11 ส่วนฉับยั้ง 16 มีน้อยมากตัวอย่าง
วรรณกรรมดังนี้

- บทไหว้สี่สัณน้อย
- บทไหว้สี่สัณใหญ่
- บทแหล่ทำภูมิ
- บทแหล่ทำขวัญข้าวในนา
- บทแหล่ เจ้าที่, วิ่ว, ควาย
- บทแหล่ทำขวัญนาคน
- บทแหล่ทำขวัญเด็ก
- บทแหล่ทำขวัญบ่าวสาว และอื่นๆ อีกมวดยมาย

ด้านความเชื่อ

ความเชื่อของชาวบ้านเกิดจากเหตุผลหลายประการ บางเรื่องเป็นวิธีการ
สอนของผู้ใหญ่ที่ไม่อยากให้เห็นผลโดยตรง จึงนำเอาสิ่งที่น่ากลัวมาช้หลอก บางเรื่องเป็น
คำสอนที่เป็นปรัชญา ผู้ใหญ่เห็นว่าถ้าสั่งสอนหรืออธิบายกันตรง ๆ เด็กจะไม่เชื่อฟัง จึงนำ
เอาเรื่องโศกกลางที่เด็กฝังใจเชื่ออยู่แล้วมาใช้เป็นสื่อ, หวดยไสยศาสตร์

ความเชื่อบางอย่างก็กลายเป็นธรรมเนียมของสังคมและชนชาตินั้น ๆ และ
สังคมที่มีธรรมเนียมต่าง ๆ หองกัน มักจะเป็นสังคมที่มีความสัมพันธ์กันทางเชื้อชาติด้วย
ความเชื่อต่าง ๆ ดังนี้ เช่น

เรื่องวรรณกรรม คัด-ย่อจากหนังสือวรรณกรรมพื้นบ้าน วรรณกรรมสกุญต์และแหล่ทำขวัญ
ของภาคใต้ โดย อุดม หนูทอง (สถาบันทักษิณคดี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- (1) การศึกษาภาษาถิ่น
- (2) เพลงกล่อมเด็ก
- (3) เพลงพื้นเมือง
- (4) ภาษิตชาวบ้าน
- (5) ประสมสำหรับเด็ก
- (6) นิทานพื้นเมือง
- (7) บทกลอนสำหรับเด็ก
- (8) ชื่อสถานที่

งานวัฒนธรรม การละเล่นพื้นบ้าน

คือ เกมกีฬา การเล่นสนุก คนตรี ละครฟ้อนรำ เพื่อความบันเทิงและพักผ่อน
 หย่อนใจที่สำคัญได้แก่ หนังควน(หนังตะลุง) มโนห์รา เพลงบอก มะโย่ง รอเจิ้ง ภาหลอเป็นต้น
 (รายละเอียดเรื่องการละเล่นต่าง ๆ จัดเขียนบรรยายในภาคบรรณานุกรม)
 (ค้นจาก เอกลักษณะบัณฑิต วิทยาลัยครูยะลา 2520)

งานวรรณกรรม

วรรณกรรมพื้นบ้านเป็นมรดกวัฒนธรรมที่เก่าแก่ ลักษณะเดิม, ที่อยู่การสืบทอด
 ถ้วยปากและบันทึกวิถีชีวิตชาวบ้าน เอาไว้อย่างตรงไปตรงมา โดยใช้ภาษาที่เรียบง่าย และ
 เป็นกันเอง วรรณกรรมประเภทนี้จึงสะท้อนให้เห็นภาพชีวิตและสังคมในอดีตได้ง่ายและเด่นชัด
 มุมหนึ่งของชีวิตชาวบ้านภาคใต้ ซึ่งมักจะเกี่ยวข้องกับค่านิยมทางจริยธรรมในเรื่องความ
 กตัญญูรู้คุณและความเชื่อในสิ่งเร้นลับ ลักษณะเช่นว่านั้นได้แสดงออกในหลายรูปแบบ แต่ในรูปแบบ
 แบบทางวรรณกรรมก็คือ วรรณกรรมสกุติ

ในวิถีชีวิตของชาวไทยภาคใต้ ความกตัญญูเป็นหลักจริยธรรมอันสำคัญแสดงออก
 ครอบคลุมขอบข่ายที่กล่าวมาแล้ว และในส่วนพิธีกรรมนั้นนับว่ามีเอกลักษณ์เป็น
 พิเศษ คือมีการสวดอ้อนวอน ยกย่องสรรเสริญเป็นหลักใหญ่ บทสวดจึงเป็นวรรณกรรมสกุติที่
 สะท้อนชีวิตได้อย่างแจ่มแจ้ง แม้มิใช่ชีวิตทั้งหมด แต่ก็เป็นส่วนสำคัญ เพราะเป็นเรื่องความเชื่อ
 ความคิดพื้นฐานที่กำหนด แนวพฤติกรรมต่าง ๆ ทั้งในส่วนบุคคลและสังคม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความเชื่อเกี่ยวกับสวัสดิรักษา ของชาวไต จากหนังสือ บุคคำ

" " ฟ້าร้อง จากหนังสือบุคชาว

" " กับการมงคล

" " การควันห่านา

" " ยากกลางชาวบาน

หมวดความเชื่อการ " " การอบรมสั่งสอน

อบรมสั่งสอนถึงตัว " " การตากผ้ากลางคืน

อย่างเช่น " " ร้องเพลงในห้องครัว

" " การเล่นข้าวสาร

" " การผลิตผ้าโสร่งหึ่ง

" " ห้ามยืมคำประตุ

หมวดความเชื่อเรื่องลักษณะผู้หญิง

ถึงตัวอย่างเช่น

- หญิงไหนหน้าผากงอก มีสติปัญญามากมาย
- หญิงไหนแก้มมีล็กยิ้ม รักหวานกแต่มีหลายใจ
- หญิงไหนเป็นปานคานที่ลับ ในฝ่ามือกักดิ์ หน้าอกกักดิ์ และปานแดง ฝ่าแดงในฝ่ามือ ฝ่าเท้ากักดิ์ หญิงชนิดนี้จะประกอบไปด้วยทรัพย์สมบัติมากมาย
- และอื่น ๆ มากมาย

เรื่องความเชื่อที่ยังรวมไม่ถึงประเพณี, การดำรงชีวิตแยกตาม - พุทธศาสนา

- อิสลาม

ที่สำคัญคือ

1. ประเพณี 12 เดือน เป็นงานเกี่ยวกับการทำบุญ เช่น สงกรานต์, เข้าพรรษา, ออกพรรษา, งานเดือน 12 ฯลฯ
2. ประเพณีเกี่ยวกับชีวิต เช่น การเกิด, การทำขวัญเด็ก, การบวช, การแต่งงาน, การตาย เป็นต้น

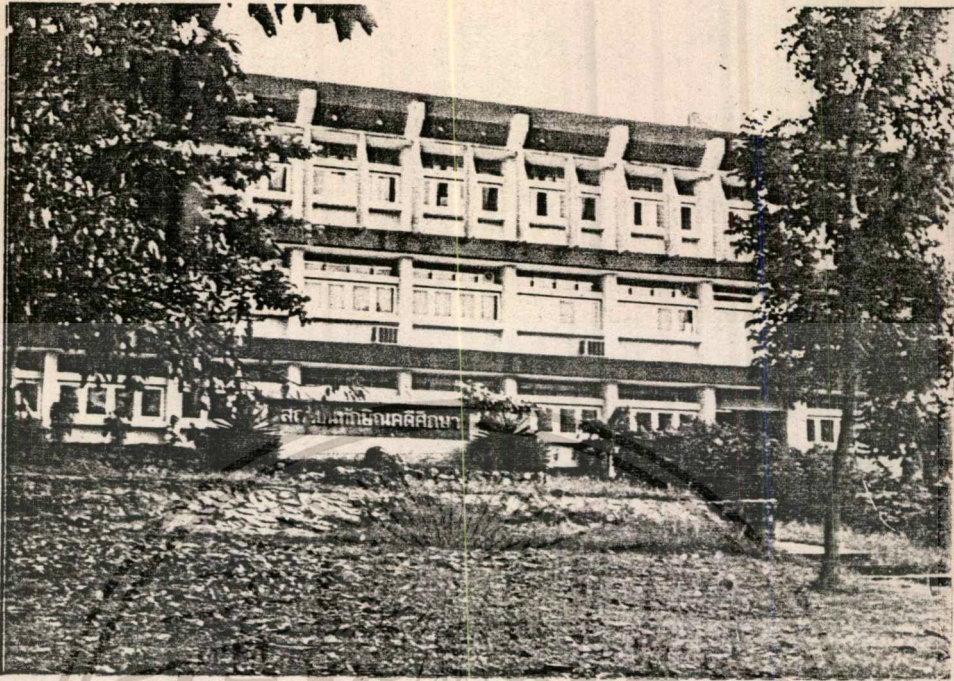
ด้านศิลปกรรม

แบ่งประเภทศิลปกรรมดังนี้

- จิตรกรรม ภาพต่าง ๆ ที่สามารถ คือเอกลักษณ์ภาคใต้
- ประติมากรรม หวดภาชนะต่าง ๆ หม้อไห ถ้วยชาม ภาชนะเครื่องสำน
นอกจากนี้ประเภทเทวรูป พระพุทธรูป รูปเคารพต่าง ๆ เช่นลูกปัด พระ
พิมพ์ มีดหรีา อาวุธ ไม้เท้า มีดหรีา, อาวุธต่าง ๆ
นอกจากนี้ยังมีห้ายก เงินตรา รูปหนังตะลุง เครื่องลม กนตรี, สมุดข่อย
และอื่น ๆ มากมาย
- สถาปัตยกรรม เรือนไทยใต้ต่าง ๆ, เรือนไทยมุสลิม และรูปลักษณะวัด,
เจดีย์ กำแพงเมือง และอื่น ๆ

ในสถาบันทักษิณคดีศึกษา เน้นในงานของศิลปวัตถุประเภทของชาวบ้านเป็น
ส่วนใหญ่เพื่อการทำงานไม่ซ้ำซ้อนกับงานของกรมศิลป

2.4 ประวัติและความเป็นมาของสถาบันทักษิณคดีศึกษา

รูปที่ 2.1 อาคารสถาบันทักษิณคดีศึกษา

สถาบันทักษิณคดีศึกษา เป็นหน่วยราชการที่มีฐานะเท่ากับคณะหนึ่งของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตั้งอยู่ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา ทำหน้าที่ศึกษาค้นคว้าและรวบรวมเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับภาคใต้ โดยเน้นเรื่องราวที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมพื้นบ้านของภาคใต้ มีพิพิธภัณฑ์คติชนวิทยาภาคใต้และหอเอกสารท้องถิ่นภาคใต้ ซึ่งเปิดให้ประชาชนเข้าชมและใช้บริการอื่น ๆ ได้ตลอดเวลาราชการ รวมทั้งวันเสาร์และวันอาทิตย์

ความเป็นมาของสถาบันแห่งนี้ เริ่มดำเนินการเป็นการภายในมาตั้งแต่มีการสถาปนาวิทยาลัยวิชาการศึกษาสงขลาขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2512 โดยภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออกเริ่มศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลทางคติชนวิทยา และวรรณกรรมท้องถิ่นจนกระทั่งถึงปี พ.ศ. 2518 ได้ดำเนินการในรูปโครงการศูนย์ส่งเสริมภาษาและวัฒนธรรมภาคใต้เป็นการภายใน ปีงบประมาณ 2519 ได้รับงบประมาณแผ่นดินให้สร้างอาคารศูนย์ส่งเสริมภาษาและวัฒนธรรมภาคใต้ 1 หลัง เป็นอาคาร 3 ชั้น ขนาด 35 10.5 เมตร เป็นเงิน 4,589,200 บาท (ตามแบบแปลนเดิม อาคารหลังนี้ นายสุวิงศ์ หงส์ใหญ่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กำหนดรูปแบบเป็นอาคาร 4 ชั้น ยาว 40 เมตร ชั้นที่ 4 เป็นห้องเรียนวิชาไทยคดีศึกษา
 ใช้งบประมาณไว้ 5 ล้านบาท ครั้นเมื่อสำนักงบประมาณอนุมัติเงินให้เพียง 4 ล้านบาท
 จึงต้องตัดชั้นที่ 4 ออกและลดความยาวลง เมื่อผู้ประมูลเสนอราคาเกิน 4 ล้านบาท
 ศาสตราจารย์ ดร.สุคิจ เหล่าสุนทร อธิการบดีได้อนุมัติเงินเกือบเจ็ดแสนบาทเป็น
 จำนวน 589,200 บาท จึงสามารถก่อสร้างได้) และในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
 แห่งชาติระยะที่ 4 (พ.ศ. 2520 - 2524) จึงเริ่มได้รับงบประมาณแผ่นดินเพื่อสนับสนุน
 โครงการเป็นค่าอัตรากำล้างและค่าดำเนินการบางอย่าง อาคารศูนย์ฯ สร้างเสร็จเมื่อปี
 พ.ศ. 2521 ในปีเดียวกันได้เริ่มก่อสร้างโรงละครเปิด โดยปรับเชิงเขารูปช้างเป็นอัฒจันทร์
 จุณคนประมาณ 2,500 คน (ปี พ.ศ. 2527 ได้ต่อเติมจนเต็มรูป สามารถจุคนดูได้ประมาณ
 4,000 คน) โดยเอกชนในท้องถิ่นร่วมกันบริจาควัสดุ และปีเดียวกันนี้มูลนิธิวิภาวดีรังสิต
 ได้บริจาคทุนสำหรับสร้างบ้านทรงไทยภาคใต้ 1 หลัง เป็นเงิน 250,000 บาท สร้างเสร็จ
 เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2521 ตั้งชื่อบ้านนี้ว่า "บ้านวิภาวดีรังสิต" ครั้นถึงวันที่ 13
 กันยายน พ.ศ. 2522 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินี
 นาด พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ได้เสด็จ เปิดอาคารศูนย์ส่งเสริมภาษาและ
 วัฒนธรรมภาคใต้

เดือนมกราคม พ.ศ. 2520 มหาวิทยาลัยดำเนินการขอให้ทบวงมหาวิทยาลัย
 พิจารณาขอฐานะศูนย์ส่งเสริมภาษาและวัฒนธรรมภาคใต้เป็นสถาบัน แต่กรรมการทบวง
 ขอให้ชะลอไว้ก่อน มหาวิทยาลัยได้ขอให้ทบวงทบทวน 2 ครั้ง จนถึงวันที่ 8 พฤษภาคม
 พ.ศ. 2523 จึงได้รับการยกเลิกรัฐฐานะเป็นสถาบันทักษิณคดีศึกษา มีนายสุวิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์
 ผู้ริเริ่มจัดตั้งสถาบันแห่งนี้เป็นผู้อำนวยการคนแรก

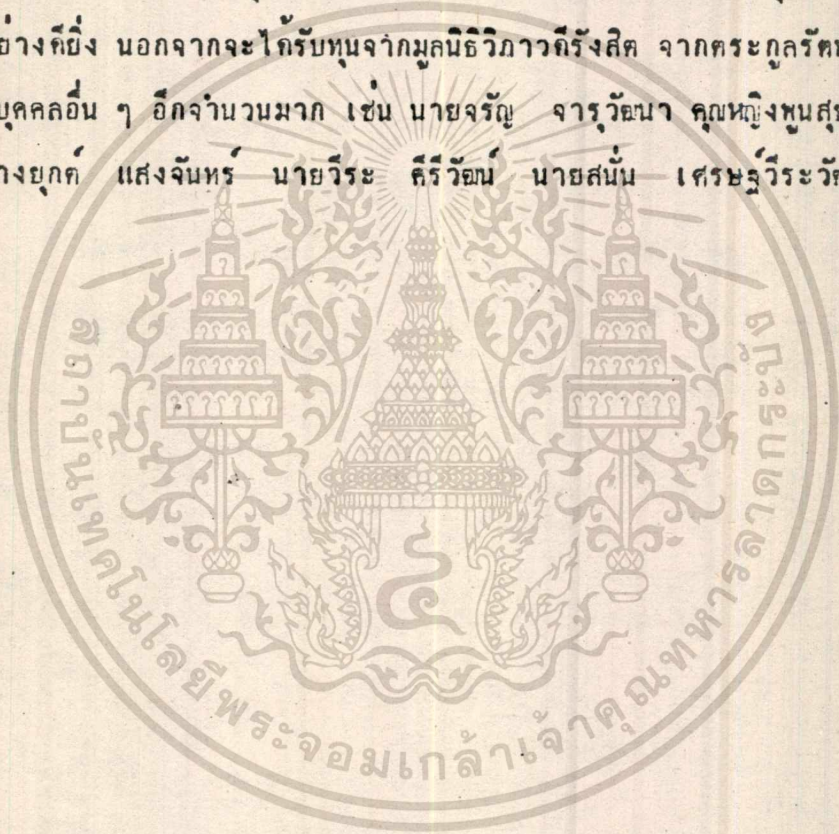
เมื่อต้นปี พ.ศ. 252๑ พระกฤษรัตนเลิศได้แจ้งความจำนงจะบริจาคทุนให้
 สร้างบ้านทรงจีนตามแบบสถาปัตยกรรมจีนที่มีอยู่แถวถนนนครใน จังหวัดสงขลา 1 หลัง
 อาคารดังกล่าวนี้สร้างเสร็จสมบูรณ์เมื่อเดือนกันยายน พ.ศ. 2523 ค่าใช้จ่ายทั้งหมดเป็น
 เงิน 570,000 บาท ดังนั้นเมื่อถึงปี พ.ศ. 2523 สถาบันทักษิณคดีศึกษาจึงมีอาคารรวม
 3 หลัง คือ อาคารศูนย์ส่งเสริมภาษาและวัฒนธรรมภาคใต้ บ้านทรงไทยภาคใต้ และบ้าน
 ทรงจีน

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติระยะที่ 6 (พ.ศ. 2530 - 2534)
 เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

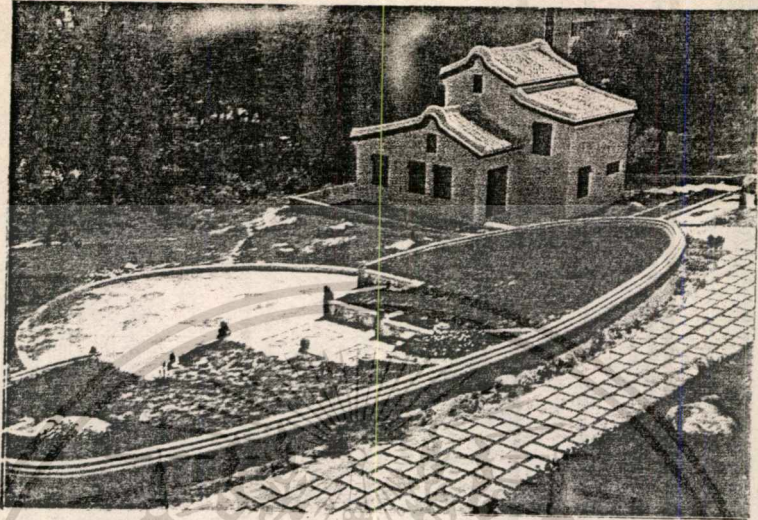
สถาบันทักษิณคดีศึกษาได้วางแผนขยายพิพิธภัณฑ์ศึกษาเป็นพิพิธภัณฑ์ขนาดใหญ่ที่สมบูรณ์
แบบ ซึ่งโครงการนี้การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยให้ความสนใจเป็นพิเศษ สภามหา-
วิทยาลัยและทบวงมหาวิทยาลัยได้พิจารณาเห็นชอบแล้ว แต่เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจยัง
ไม่เอื้ออำนวยจึงให้ชะลอไว้ก่อน คาดว่าควรจะดำเนินการตามโครงการนี้ได้เสร็จสมบูรณ์
ในกลางปี พ.ศ. 2532

งานของสถาบันทักษิณคดีศึกษาเจริญรุดหน้าอย่างน่าพอใจ ทั้ง ๆ ที่ได้รับงบประมาณค่อนข้างน้อย และมีบุคลากรจำกัด ทั้งนี้เพราะได้รับการสนับสนุนจากเอกชนใน
ท้องถิ่นอย่างดียิ่ง นอกจากจะได้รับทุนจากมูลนิธิวิภาวดีรังสิต จากตระกูลรัตนเลิศ ดังกล่าว
แล้วยังมีบุคคลอื่น ๆ อีกจำนวนมาก เช่น นายจรูญ จารุวัฒนา คุณหญิงพูนสุข ประธานราษฎร์
นิกร นางยุกต์ แสงจันทร์ นายวีระ ศรีวิวัฒน์ นายสนั่น เศรษฐวิระวัฒน์ เป็นต้น

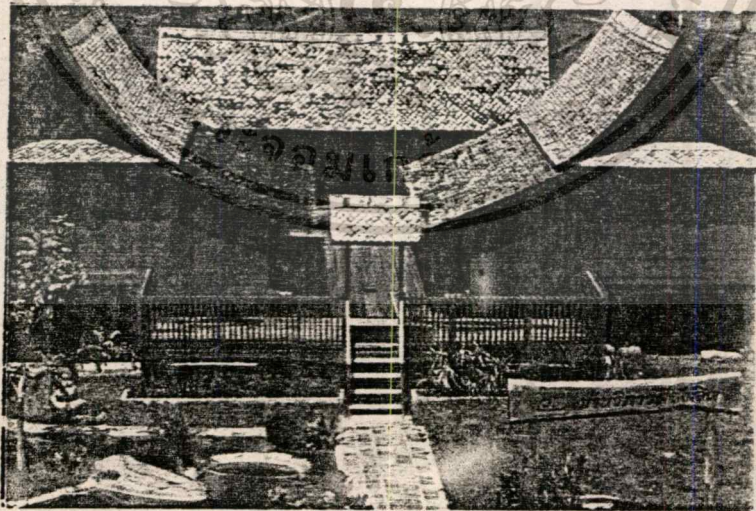

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีกรนำไปใช้

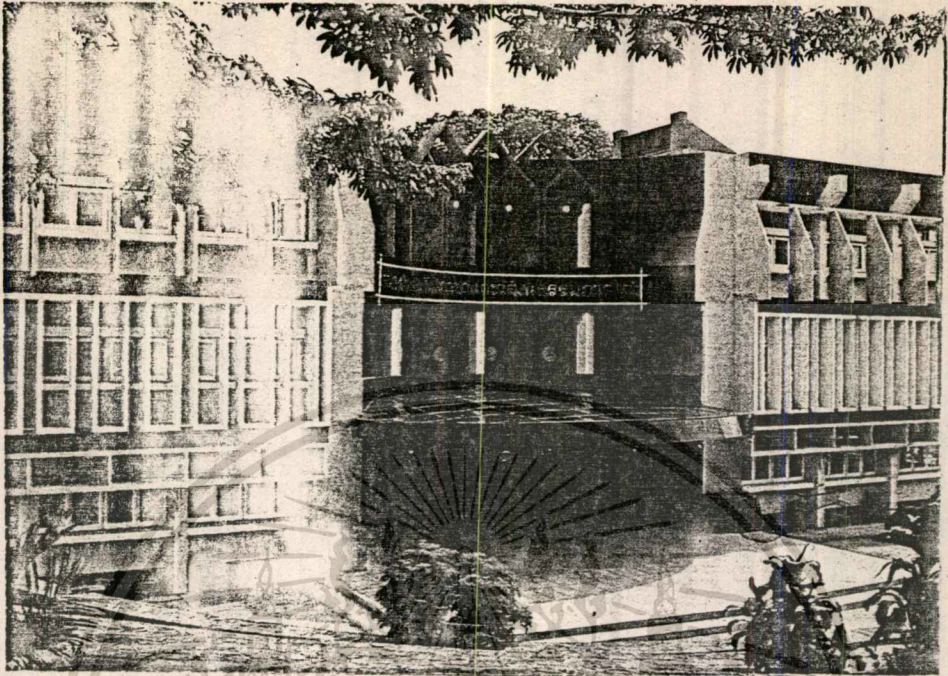

รูปที่ ๒.๒ บ้านรัตนเลิศ

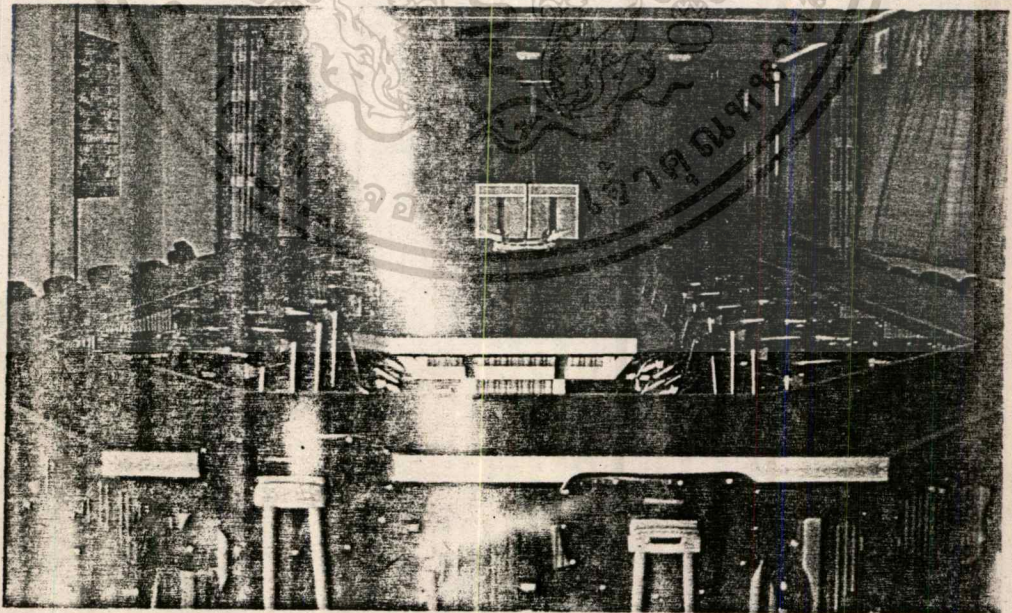

รูปที่ ๒.๓ บ้านวิภาศิริรังสิต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

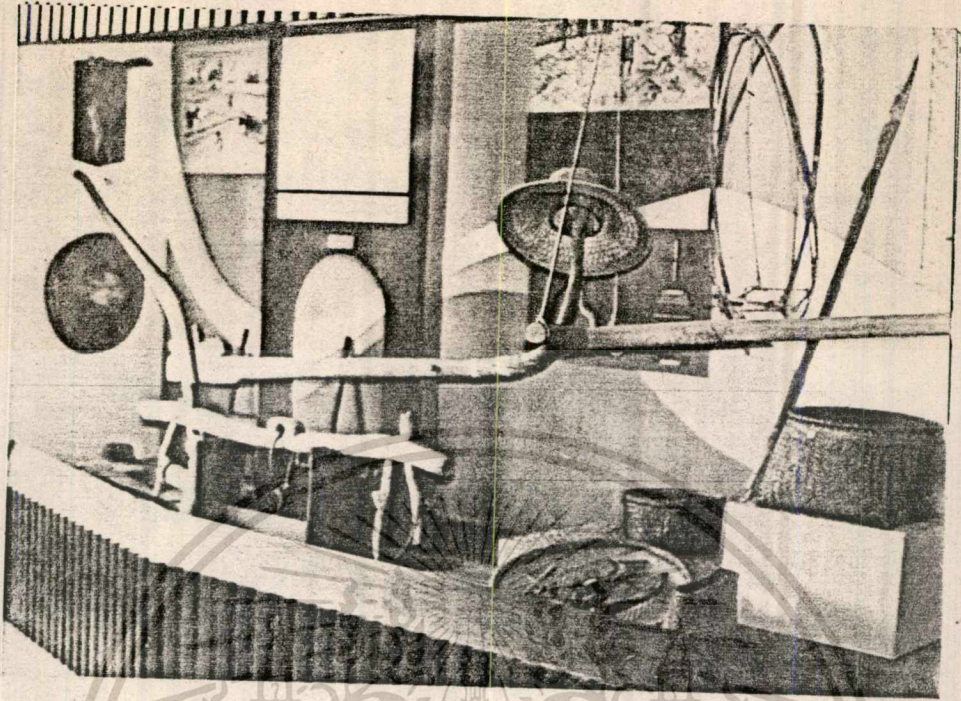

รูปที่ 2.4 เวทีแสดงกลางแจ้ง สถาบันทักษิณคดีศึกษา

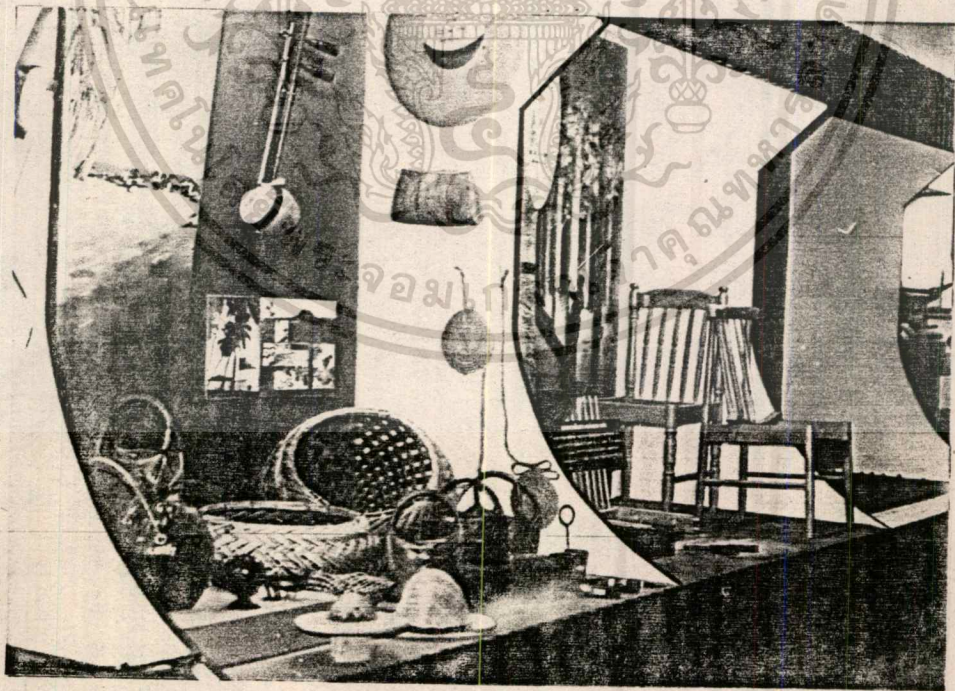

รูปที่ 2.5 ห้องประชุม สโมสร ความจุ 50 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีจุดนำไปใช้

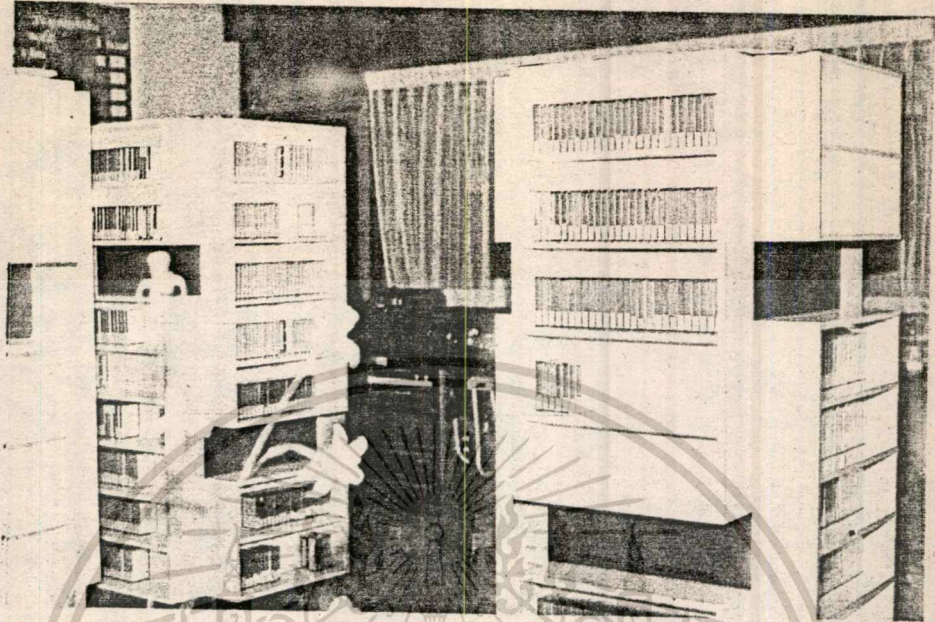

รูปที่ 2.6 หองวัฒนธรรมพื้นบ้าน

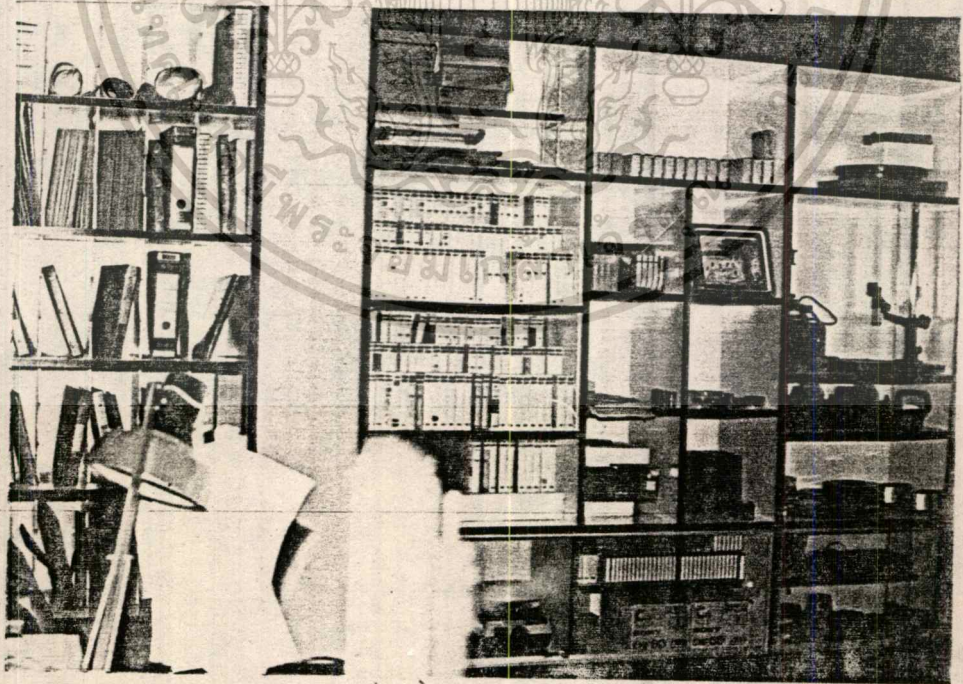

รูปที่ 2.7 หองวิสตื้นบ้าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 2.8 ห้องพิพิธภัณฑสถาน

รูปที่ 2.9 ห้องพิพิธภัณฑสถาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
แม้ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.5 โครงการขยายพิพิธภัณฑ์ชนวิทยาของ สถาบันทักษิณคดีศึกษา

สถาบันทักษิณคดีศึกษาได้ดำเนินการเพื่อขยายพิพิธภัณฑ์ชนวิทยาให้สมบูรณ์แบบมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2524 แล้ว และได้ทำการวิเคราะห์ความสำคัญพฤติกรรม และลักษณะของการจัดตั้ง ตลอดจนสภาพแวดล้อมของสถาบัน หลังจากการศึกษาสรุปได้ว่า มีความพร้อมทุกประการที่จะดำเนินการได้ ยกเว้นสภาพแวดล้อมของที่ตั้งเดิมไม่เหมาะสม

เมื่อวันที่ 26 กันยายน พ.ศ. 2525 ฯพณฯ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (ร.ศ.ท. ชานู มนูญธรรม) ประธานอนุกรรมการร่วมภาครัฐบาล และเอกชน เพื่อแก้ปัญหาการท่องเที่ยว ได้เห็นชอบในข้อเสนอของตัวแทนสมาคมธุรกิจการท่องเที่ยว สงขลา-หาดใหญ่ ที่ให้รัฐบาลสนับสนุนโครงการขยายพิพิธภัณฑ์ชนวิทยาของสถาบันฯ ท่านมีบัญชาการเห็นชอบ และมอบหมายให้การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยวิเคราะห์ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้มีหนังสือเลขที่ สร 2000/4189 ลงวันที่ 21 ตุลาคม พ.ศ. 2525 ถึงประธานอนุกรรมการฯ ว่า "รัฐบาลควรให้การสนับสนุนโครงการนี้... เพราะ เป็นสิ่งที่จำเป็นและมีความสำคัญในตัวเองอยู่แล้ว... โครงการดังกล่าวนี้จะมีประโยชน์ ต่อการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก ทั้งนี้จะเป็นแหล่งท่องเที่ยวเสริมที่สำคัญแห่งหนึ่ง ซึ่งจะทำให้โครงข่ายและความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยวเป็นแบบครบครันมากขึ้น ใช้วันพักผ่อนวันขึ้น" การท่องเที่ยวเสนอแนะให้ทำโครงการในรายละเอียด เพื่อขอความสนับสนุนจากรัฐบาล และสถาบันให้ความช่วยเหลือจากต่างประเทศต่อไป สถาบันฯ ได้เสนอโครงการขยายพิพิธภัณฑ์ชนวิทยา ขอความเห็นชอบต่อสภามหาวิทยาลัย สภามีมติเห็นชอบในการประชุมครั้งที่ 2/2526 วันที่ 5 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2526 ได้เสนอขอความเห็นชอบจากทบวงมหาวิทยาลัย กรรมการทบวงมหาวิทยาลัย (ก.ม.) ลงมติให้ความเห็นชอบในคราวประชุม ครั้งที่ 10/2526 เมื่อวันที่ 13 ตุลาคม พ.ศ. 2526 และรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัยได้พิจารณาเมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน พ.ศ. 2526

ในระบอบเดียวกันนั้น ฯพณฯ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ได้มีหนังสือที่ สร 2000/1526 ลงวันที่ 18 เมษายน พ.ศ. 2526 ถึง เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติขอให้สนับสนุนโครงการนี้ ต่อมาสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจฯ มีหนังสือ ที่ สร 0904/2448 ลงวันที่ 6 พฤษภาคม พ.ศ. 2526 แจ้ง

เอกสารนำในการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ให้มหาวิทยาลัยเสนอโครงการต่อทบวงมหาวิทยาลัย
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ซึ่งความจริงมหาวิทยาลัยได้เสนอโครงการนี้ไปยังทบวงมหาวิทยาลัยไปตั้งกล่าวแล้ว แต่
ในระบอบนั้นฐานะการเงินของรัฐบาลไม่ค้ำเท่าที่ควร ทบวงจึงชะลอเรื่องนี้ไว้

ต่อมาสำนักนายกรัฐมนตรีได้มีหนังสือ ที่ สร 6500/6551 ลงวันที่ 19
พฤศจิกายน พ.ศ. 2527 ว่ารัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีได้เห็นความสำคัญของ
โครงการขยายสิทธิภัณฑศึกษานิเทศศาสตร์ศึกษา ขอให้ดำเนินการสนับสนุนและให้เสนอความคิดเห็น
จะจัดหาเงินเพื่อโครงการนี้ ต่อมามหาวิทยาลัยได้มีหนังสือที่ หม 1001(6)/942 ลงวันที่
21 พฤศจิกายน พ.ศ. 2528 ยืนยันไปยังทบวงว่า ยังต้องการให้ดำเนินการนี้ แต่
เนื่องจากไม่ได้รับงบประมาณ

เอกสารตัวอย่างที่ประกอบการสนับสนุนโครงการขยายสิทธิภัณฑศึกษานิเทศศาสตร์ศึกษา
ของสถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ดังนี้

(สำเนา)

(เอกสารประกอบหมายเลข 3)

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพมหานคร โทรศัพท์ 2821143-7 โทรเลขชื่อ
ที่ สร 2000/4318

กรุงเทพฯ

3 พฤศจิกายน 2525

เรื่อง ผลการพิจารณาโครงการจัดตั้งสิทธิภัณฑศึกษานิเทศศาสตร์ศึกษาภาคใต้

เรียน ผู้อำนวยการสถาบันทักษิณคดีศึกษา

อ้างถึง หนังสือที่ หม 1008/910 ลงวันที่ 24 กันยายน 2525

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
1. สำเนาหนังสือที่ สร 2000/4189 ลงวันที่ 21 ตุลาคม 2525
 2. สำเนาการวิเคราะห์โครงการจัดตั้งสิทธิภัณฑศึกษานิเทศศาสตร์ศึกษาภาคใต้

ความหนังสือที่อ้างถึง สถาบันทักษิณคดีศึกษาได้ขอให้ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ช่วยพิจารณาและสนับสนุนโครงการจัดตั้งสิทธิภัณฑศึกษานิเทศศาสตร์ศึกษาภาคใต้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ระดมภาคพื้นเอเชียอาคเนย์ ทั้งความละเอียดและแจ้งแล้ว นน

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีกร้นำไปใช้

บัดนี้ ทท. ได้วิเคราะห์โครงการจัดตั้งพิพิธภัณฑศึกษาชาติเตรียมพร้อม
แล้ว และได้นำเสนอ ฯพณฯ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (ร้อยตำรวจโทชาญ
มบุญธรรม) ทพิจารณา ซึ่ง ฯพณฯ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีได้พิจารณาเห็นชอบใน
หลักการของทท. และมีบัญชาให้เสนอโครงการในรายละเอียดเพื่อขอรับการสนับสนุน
งบประมาณต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณากำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

อุษิติน พรหมโยธี

(นางอุษิติน พรหมโยธี)

ผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน

ผู้อำนวยการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

คัดมาจาก - โครงการพิพิธภัณฑศึกษาที่เกาะยอ และการส่งเสริมพัฒนาเกาะยอเป็น
แบบอย่างของแหล่งจรรโลงวัฒนธรรมพื้นบ้าน ของสถาบันทักษิณคดีศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.6 ความคิดเห็นของประชาชนตำบลเกาะขอม เกี่ยวกับการตั้งสถาบันทักษิณคดีศึกษา

จากปัญหาและเหตุผลในหลาย ๆ ด้านที่ได้อธิบายมาแล้ว ทำให้สถาบันทักษิณคดีศึกษา มีความจำเป็นอย่างอื่นที่จะทำการเข้าไปจัดตั้งในตำบลเกาะขอมอย่างรีบด่วน จึงได้มีการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนตำบลเกาะขอม เกี่ยวกับการตั้งสถาบันทักษิณคดีศึกษา ในรายงานวิจัยเรื่อง เกาะขอม โดยนายภาณุ ธรรมสุวรรณ และนายทวีศักดิ์ ล้อมลิ้ม คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา โดยได้ทำการศึกษาเก็บข้อมูลระหว่างเดือน พฤศจิกายน - ธันวาคม 2529 รวม 2 เดือน ซึ่งมีรายงานข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้ศึกษามา ดังนี้

คณะผู้ศึกษา ได้ทำการสำรวจความคิดเห็นโดยใช้แบบสอบถามในการสัมภาษณ์ประชากรตัวอย่างจำนวน 150 คน ครัวเรือน ดำเนินการเก็บข้อมูลในการสัมภาษณ์หัวหน้าครอบครัว โดยใช้วันระหว่างของบ้านเป็นระยะห่าง 4 หลัง กล่าวคือ เมื่อสัมภาษณ์หลังที่ 1 ตัวอย่างถัดไปคือ หลังที่ 5, 9, 13, ... ตามลำดับ (เหตุที่ใช้วิธีดังกล่าวเนื่องจากการค้นหาเลขที่ของบ้านตามที่ปรากฏในสำมะโนประชากรหาได้ยาก และการใช้วิธีดังกล่าวก็เป็นไปความหลักการสุ่มตัวอย่างแบบ จนตรบตามจำนวนของตัวอย่างที่เลือกเก็บในแต่ละหมู่บ้าน และผลจากการสำรวจ มีรายละเอียดดังในตารางที่

ตารางที่ 2.1 แสดงความคิดเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยเกี่ยวกับการตั้งสถาบันฯ

หมู่บ้านที่	ประชากรตัวอย่าง	เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วย		ยังไม่ทราบ	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1	23	22	95.65	1	4.35	-	-
2	13	12	92.30	1	7.70	-	-
3	21	20	95.24	1	4.76	-	-
4	16	13	81.25	2	12.50	1	6.25
5	19	14	73.68	4	21.05	1	5.27
6	16	12	75.00	2	12.25	2	12.25
7	15	11	73.33	1	6.67	3	20.00
8	10	7	70.00	1	10.00	2	20.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หมู่บ้านที่	ประชากรตัวอย่าง	เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วย		ไม่ทราบ	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
9	17	13	76.47	-	-	4	23.53
รวม	150	124	82.68	13	8.66	13	8.66

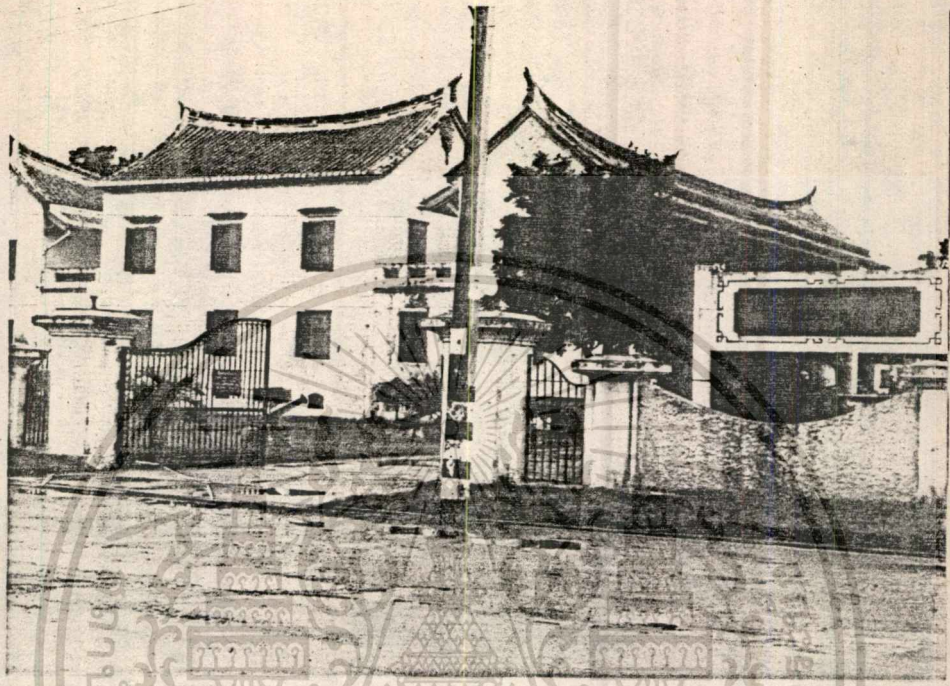
จากตารางที่ 2.1 สรุปได้ว่า จากประชากรตัวอย่างจำนวน 150 คนส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการที่สถาบันทักษิณคดีศึกษาจะไปตั้งที่เกาะขอม คือ จะทำให้เกาะขอมเจริญขึ้น ทำให้คนภายนอกเกาะขอมรู้จักเกาะขอมมากขึ้น และสินค้าพื้นเมืองของเกาะขอมจะขายได้มากขึ้น แต่อย่างไรก็ตามประชาชนในตำบลเกาะขอมส่วนใหญ่ยังไม่เคยรู้จัก และไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมของสถาบันทักษิณคดีศึกษา เพราะต้องใช้เวลาส่วนใหญ่ทำมาหากิน แต่เมื่อสถาบันทักษิณคดีศึกษาจะมาตั้งที่เกาะขอม ประชาชนส่วนใหญ่ก็ได้ให้ความสนใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรมของสถาบันทักษิณคดีศึกษาคง จึงพออนุมานได้ว่า สถาบันทักษิณคดีศึกษาจะได้รับควมร่วมมือจากประชาชนในตำบลเกาะขอม ใ้คด้วยก็ต่อไปในอนาคต

คัดมาจาก - รายงานการวิจัยเรื่อง เกาะขอม ในบทที่ 6 โดย ภาณุ ธรรมสุวรรณและ
 ทีวีศักดิ์ ล้อมลิ้ม คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา
 พ.ศ. 2530

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.7 การศึกษาอาคารตัวอย่าง

2.7.1 อาคารในประเทศ

รูปที่ 2:10 อาคารพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สงขลา

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สงขลา

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สงขลา ตั้งอยู่ที่ถนนจะนะ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา
 ตัวอย่างอาคารเป็นแบบสถาปัตยกรรมของจีน เดิมเป็นบ้านส่วนตัวของพระยาสุนทรานุรักษ์
 (เนตร ๗ สงขลา) ผู้ช่วยราชการเมืองสงขลา สร้างเมื่อพ.ศ. 2421 ในสมัยรัชกาลที่ 5
 ใช้เป็นบ้านส่วนตัวของตระกูล ๗ สงขลา เป็นเวลา 16 ปี พ.ศ. 2437 - 2439 พระ
 วิจิตรวราสารักษ์ (เจ้าพระยาอมราช - บั้น สุขุม) ใช้เป็นจวนสำหรับข้าหลวงพิเศษ ตรวจ
 ราชการเมืองสงขลา พัทลุง และนครศรีธรรมราช เป็นเวลา 2 ปี พ.ศ. 2439 - 2460
 ใช้เป็นศาลาว่าการมณฑลนครศรีธรรมราชเป็นเวลา 21 ปี พ.ศ. 2460 - 2496 ใช้เป็น
 ศาลากลางจังหวัดสงขลา เป็นเวลา 36 ปี หลังจากนั้นถูกทอดทิ้งชำรุดขาดการบูรณะ ต่อ
 มาเมื่อวันที่ 6 มิถุนายน พ.ศ. 2516 กรมศิลปากรได้ขึ้นทะเบียนอาคารหลังนี้เป็นโบราณ
 สถานสำหรับชาติ และในระหว่างปี พ.ศ. 2517 - 2520 ได้บูรณะซ่อมแซมอาคารหลังนี้
 เพื่อใช้เป็นพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สงขลา โดยใช้งบประมาณแผ่นดิน ใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่าการณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีภูวนำไปใช้

อาคารพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ สงขลา

อาคารเป็นลักษณะเรือนหมู่ที่อยู่อาศัยของชนชั้นผู้ดีชาวจีน ก่อด้วยอิฐถือปูน เป็นอาคาร 2 ชั้น นิยมเรียกว่า "เก๋งจีน" ด้านหน้าหันไปทางทิศตะวันตก คือหันหน้าลงทะเลสาบสงขลา ประตูหน้าคล้ายประตูรั้ว เมื่อเข้ามาภายในจะเห็นสนามหญ้าหน้าตึกซึ่ง 2 ข้างสนามเป็นเรือนโปร่งคล้าย "ทิม" ของวังเจ้านายไทย ตัวตึกด้านหน้ามีบันไดโค้งแยกชั้นลงใต้ 2 ข้างตึก ขึ้นไปสู่ชั้นบนซึ่งเป็นห้องแคบ ๆ ยาวเป็นปึก 2 ข้าง มีประตูใหญ่อยู่ตรงกลางระหว่างตึกปีกทั้งสอง ตกเข้าไปเป็นเรือนขวางซ้ายขวา มีระเบียบทางเดินเชื่อมต่อกันตลอด ด้านหลังเป็นเรือนตามยาวอีกหลังหนึ่ง

ภายในเก๋งจีน ที่เรือนยาวด้านหลังมีบานประตูห้าเป็นบานเฟี้ยม บานประตูแต่ละบานจะแกะสลักลวดโปร่งอย่างสวยงาม เป็นภาพเล่าเรื่องเกี่ยวกับเทพเจ้าของจีนสลับกับลายพรรณพฤกษาหรือมังกรหน้าอ็ค บานประตูบางคู่มีภาพสลักมังกรกินเมฆซึ่งไข่มุกไฟอย่างสวยงาม ซึ่งความแต่เป็นลักษณะการสร้างเรือนตามรสนิยมจีนอย่างแท้จริง

กลางชื่อภายในห้องปีกชั้นบน 2 ห้อง จะติดเครื่องหมายอินหยั่ง และโป๊ยป้อ หรือปาก้ว (อินทร์แปดทิศ) ไว้เพื่อป้องกันภัยอันตรายต่าง ๆ ตามที่คนจีนเชื่อถือกันมา

การบูรณะปรับปรุงอาคาร

กรมศิลปากรได้ประกาศขึ้นทะเบียนศาลากลางจังหวัดสงขลาหลังเก่า หรือบ้านพระยาสุนทรานุรักษ์ (เนคร ๗ สงขลา) ผู้ช่วยราชการเมืองสงขลา เป็นโบราณสถาน สำหรับชาติเมื่อวันที่ 6 มิถุนายน 2516 และประกาศในราชกิจจานุเบกษาเล่ม 90 ตอนที่ 74 วันที่ 26 มิถุนายน พ.ศ. 2516

ครั้นเมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม พ.ศ. 2518 กรมศิลปากรได้แบ่งหน้าที่ของหน่วยศิลปากรที่ 9 ใหม่ โดยแยกงานพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติออกจากหน่วยศิลปากรที่ 9 และกรมศิลปากรได้ออกคำสั่งกรมศิลปากรที่ 180/2518 ลงวันที่ 14 พฤษภาคม พ.ศ. 2518 เรื่อง แต่งตั้งเจ้าหน้าที่เพื่อดำเนินการตามหน้าที่ของพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ สงขลา และออกคำสั่งที่ 417/2518 ลงวันที่ 18 พฤศจิกายน พ.ศ. 2518 เรื่อง กำหนดอำนาจหน้าที่ของหัวหน้าพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติส่วนภูมิภาค และให้ใช้อาคารศาลากลางจังหวัด

สงขลาหลังเก่าเป็นอาคารพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติซึ่งภายหลังสร้างศาลากลางจังหวัดสงขลา

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

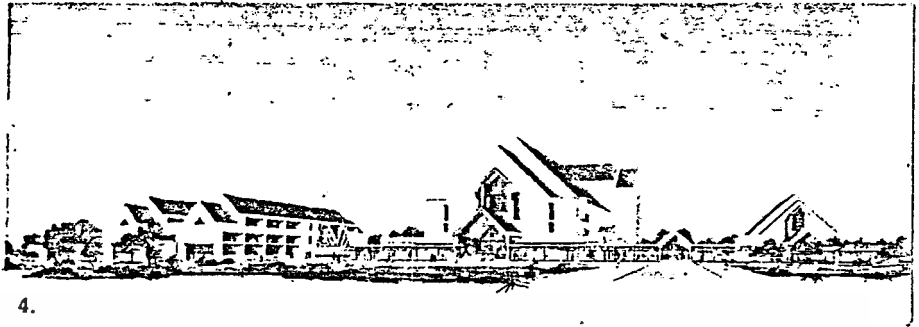
ใหม่เสร็จ หน่วยราชการต่าง ๆ ที่มีที่ทำการอยู่ในบริเวณอาคารหลังนี้ก็ย้ายเข้าที่ทำการใหม่ ณ ศาลากลางจังหวัดสงขลาหลังใหม่ ซึ่งตั้งอยู่บนนคราภิบาลเดิมตั้งแต่ปี พ.ศ. 2496 และปล่อยอาคารหลังนี้ทิ้งร้างไว้ จนถึงปี พ.ศ. 2517 รวมเวลาได้ประมาณ 21 ปี ที่อาคารจึงอยู่ในสภาพชำรุดทรุดโทรมมากพังไปเป็นตอน ๆ หรือเป็น ส่วน ๆ กรมศิลปากร ได้ดำเนินการบูรณะซ่อมแซมเพื่อให้อยู่ในสภาพเดิมมากที่สุด เพื่อใช้เป็นอาคารพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สงขลา ตั้งแต่วันที่ 19 เมษายน พ.ศ. 2517 เสร็จวันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2520 ใช้เงินงบประมาณ 6,510,000 บาท โดยมีแบบวิธีบูรณะและรายการประกอบงบบูรณะ ดังนี้

1. เปลี่ยนกระเบื้องมุงหลังคาและส่วนประกอบของหลังคา
2. เปลี่ยนโครงหลังคาและส่วนประกอบของโครงหลังคา
3. เสริมโครงสร้างคานคอดคอกเสริมเหล็กประกอบพื้นอาคาร
4. ซ่อมผนัง
5. ซ่อมประตูหน้าต่าง
6. ซ่อมพื้นล่าง
7. ทาสีบันได หน้าลูกกรงระเบียง
8. ทาสีอาคาร
9. เปลี่ยนเสาจากเสาเหล็กม ให้อกลับเป็นเสากลมตามลักษณะเดิม
10. เปลี่ยนหลังคาคลุมระเบียง
11. ก่อสร้างรั้วคอนกรีตเสริมเหล็ก และประตูรั้ว 2 ด้าน

เมื่อการซ่อมแซมบูรณะอาคารเสร็จเรียบร้อยแล้ว ได้มีการตกแต่งบริเวณพื้นที่อาคาร สนามหญ้า ปลูกต้นไม้และไม้ดอก โดยได้รับการสนับสนุนและการช่วยเหลือเป็นอเนกจากทางจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด กรมทหารราบที่ 5 ค่ายเสนาณรงค์ สถานีทหารเรือสงขลา ศูนย์เครื่องมือกลสงขลา ศูนย์เร่ร่อนรักษาชนบทภาคใต้ ป่าไม้เขต เรือนจำกลางสงขลา ลูกเสือชาวบ้าน และผู้มีจิตศรัทธาบางท่าน เช่น คุณนิกร ประธานราษฎรนิกร คุณปราณี ศิริโชติ คุณบัญญัติ อุทัยรัตน์ และผู้ใหญ่บ้านตำบลม่วงงามเป็นต้น ทำให้การปรับปรุงพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สงขลา ประสบความสำเร็จในเวลาอันรวดเร็ว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย

4.

รูปที่ 2.๒ อาคารศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย

โครงการของศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทยประกอบด้วยอาคารใหญ่ที่มีลักษณะรูปทรงแบบไทยประยุกต์ ซึ่งได้รับการออกแบบให้เชื่อมโยงต่อเนื่องกันจนเป็นกลุ่มอาคารที่มีความสวยงาม และมีศักดิ์ศรี จัดได้ว่าเป็นศูนย์วัฒนธรรมที่ดีที่สุดในโลก นอกจากนี้อาจจะกล่าวได้ว่า นับเป็นความก้าวหน้าครั้งสำคัญของการส่งเสริมทางด้านวัฒนธรรมของชาติ อาคารต่าง ๆ เหล่านี้จะได้ใช้เป็นที่จัดแสดงเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมไทยสาขาต่าง ๆ ให้ประชาชนได้ศึกษา และเป็นสถานที่ให้บริการแก่ประชาชนทั่วไป หน่วยงานราชการและเอกชน สำหรับใช้เป็นสถานที่ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การประชุม สัมมนา การสาธิตและการแสดงดนตรีชนิดต่าง ๆ เป็นต้น นอกจากนี้ยังเป็นสถานที่ให้ประชาชนได้พักผ่อนหย่อนใจ ชมการแสดงประเภทต่าง ๆ ชมภาพยนตร์ วิทยุ โทรทัศน์ ฟังเพลง อ่านหนังสือเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม หนังสือพิมพ์รายวัน นิตยสาร วารสารต่าง ๆ ตลอดจนการนั่งเล่นในส่วนสาธารณะหรือรับประทานอาหารที่ทางศูนย์จัดไว้ให้บริการในรูปแบบต่าง ๆ ความราคาที่เหมาะสมอีกด้วย

องค์ประกอบของอาคารศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย

1. อาคารหอประชุมใหญ่

ประกอบด้วยห้องประชุมขนาด 2,000 ที่นั่ง จัดแบ่งเป็น 3 ระดับ มีเวทีขนาดใหญ่พร้อมด้วยอุปกรณ์สำหรับจัดเวทีจัดฉาก แสงและเสียงอย่างครบครันและทันสมัย ด้านหน้าของหอประชุมมีห้องโถงทางเข้าและบริเวณรับรองทั่วไป ห้องรับรองพิเศษและชุดห้องที่ประทับ มีห้องอาหารและส่วนบริการอื่น ๆ ตลอดจนห้องปฐมพยาบาล ส่วนหลังเวทีมีห้องแต่งตัวและห้องพักผ่อนของผู้แสดงตามลักษณะสากล มีห้องฝึกซ้อม ห้องควบคุมแสงและเสียง

และห้องปฏิบัติการของลำโพง หรืออุปกรณ์ถ่ายทอดเสียง 4 ภาษาในขณะเดียวกัน นอกจากนี้เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ยังมีอุปกรณ์เฉพาะกิจอื่น ๆ เช่น เครื่องฉายภาพยนตร์ทั้งขนาด 16 มม. และขนาด 35 มม. ระบบแสงสะท้อนเสียงซึ่งปรับแต่งให้เหมาะสมกับสภาพการใช้งาน ระบบป้องกันอัคคีภัย อัตโนมติ ระบบควบคุมการจ่ายไฟฟ้าพลังงานและการปรับอากาศ และระบบสื่อสารภายใน ด้วยโทรทัศนวงจรปิดและโทรศัพท์

หอประชุมใหญ่นี้จะสามารถเปิดบริการทางด้านการแสดงประเภทต่าง ๆ เช่น ละคร นาฏศิลป์ พิพิธทัศน์ คอนเสิร์ตและการแสดงดนตรี ใกล้เคียงประมาณปีละ 20-30 รายการ นอกจากนี้ยังสามารถใช้เป็นสถานที่สำหรับจัดการประชุมทางวัฒนธรรมระดับชาติ และระดับนานาชาติได้อีกด้วย

2. อาคารหอประชุมเล็กและโรงละครกลางแจ้ง

เป็นอาคารอเนกประสงค์ประกอบด้วยห้องประชุมขนาดความจุประมาณ 500 ที่นั่ง พร้อมด้วยห้องโถงและบริเวณรับรอง ภายในห้องประชุมมีอัฒจันทร์ที่นั่งซึ่งสามารถพับเก็บได้ มีเวทีประเภทที่ดัดแปลงรูปแบบได้หลายลักษณะส่วนบริการมีห้องสำหรับจัดเลี้ยงขนาดใหญ่ ห้องแต่งตัวนักแสดง ห้องควบคุมแสงและเสียง ห้องฉายภาพยนตร์ ฯลฯ อุปกรณ์พิเศษประจำห้องประชุมเล็กประกอบด้วยระบบปรับแต่งปริมาณของห้องและแสงสะท้อนเสียง ซึ่งสามารถปรับแต่งปริมาณของห้องให้สอดคล้องกับการใช้สอย ระบบปรับอากาศ ระบบป้องกันอัคคีภัย และอุปกรณ์ประกอบการแสดงครบชุด

หอประชุมเล็กนี้สามารถให้บริการทางด้านการแสดงละครและนาฏศิลป์พิพิธทัศน์ และการละเล่น ดนตรีไทยและสากล ฉายภาพยนตร์ จัดการประชุมสัมมนาและการฝึกอบรม จักรนิทรรศการประกวดหรือสาธิตทางศิลปะ ตลอดจนจัดงานเลี้ยงรับรองได้ประมาณปีละ 150 รายการ

ด้านหลังของหอประชุมเล็กเป็นโรงละครกลางแจ้ง โรงละครนี้มีเวทีขนาดย่อม ๆ สำหรับจัดการแสดงกลางแจ้งประเภทต่าง ๆ การแสดงดนตรีร่วมสมัย การแสดง การละเล่นพื้นเมืองและอื่น ๆ ประมาณปีละ 20-30 รายการ และมีบริการให้ผู้แสดงใช้ห้องแต่งตัวและห้องพักผ่อนหนึ่งภายในหอประชุมเล็ก

3. อาคารนิทรรศการและบริการทางการศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
มีลักษณะเป็นอาคารแฝก 3 ชั้น ซึ่งได้รับการออกแบบให้เป็นสถานที่
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีพื้นที่แปลงเนื้อที่ และตั้งอยู่เบื้องหลังของเอกสารที่ควรที่จะนำไปใช้

บริการทางด้านการศึกษาด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ห้องสมุดสำหรับประชาชน เปิดบริการตลอดทั้งปีให้ประชาชนอ่านหนังสือวารสาร และนิตยสารทางศิลปวัฒนธรรม มีบริการหนังสือพิมพ์และข่าวสารรายวัน มีบริการฟังเทปบันทึกเสียงละครวิทยุวิทัศน์และดนตรี และมีเทปโทรทัศน์ทั้งทางสารคดี และการบันเทิงให้ชมตามอัชฌาศัย

ชุดห้องนิทรรศการ ประกอบด้วยนิทรรศการถาวรแสดงเกียรติภูมิของประเทศไทย และชนชาวไทยทางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ โบราณคดี และศิลปะ ห้องเชิดชูเกียรติบุคคลสำคัญของชาติ และห้องจัดนิทรรศการหมุนเวียน ซึ่งจะ เป็นสถานที่จัดแสดงทางวัฒนธรรม สาขาต่าง ๆ หมุนเวียนกันไปตลอดปี นิทรรศการทั้งหลายเหล่านี้จะมีการฉายภาพนิ่ง ฉายเทปโทรทัศน์และฉายภาพยนตร์ประกอบนิทรรศการด้วย

ชุดห้องบริการทางการศึกษา ประกอบด้วยห้องบรรยาย ห้องประชุม ห้องโสตทัศนอุปกรณ์ ห้องปฏิบัติการฝึกสอนภาษาและศูนย์ส่งเสริมการสร้างสรรคของเยาวชนพร้อมด้วยอุปกรณ์สำหรับจัดบริการประเภทการบรรยายสาธิต ฝึกอบรม สัมมนาวิชาการ ฯลฯ

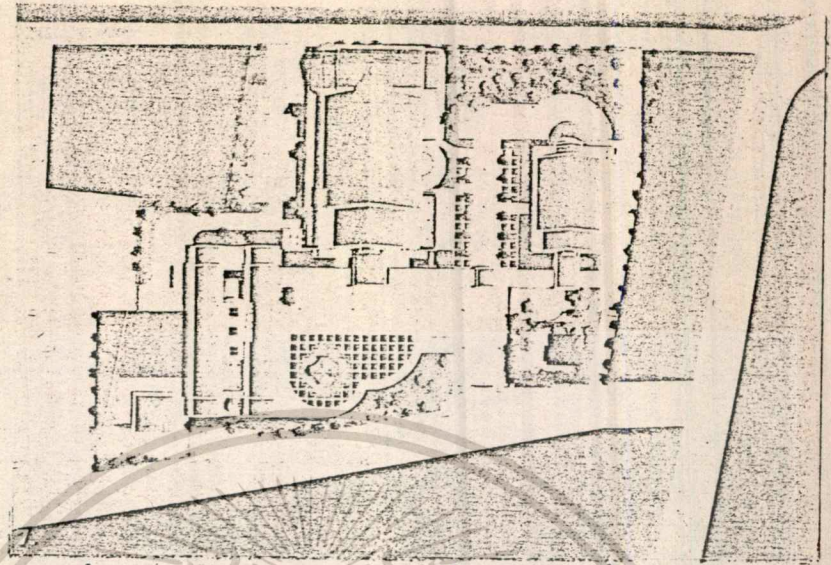
สำนักงานบริหาร ศูนย์สารนิเทศ ศูนย์ประชาสัมพันธ์ และศูนย์รักษาความ

ปลอดภัย

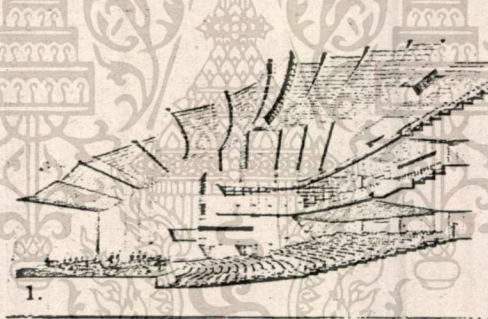
4. ศาลาไทย ศาลาญี่ปุ่น และหมู่บ้านไทย

ได้รับการพิจารณาให้รวมอยู่ในโครงการนี้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรมไทยและสถาปัตยกรรมญี่ปุ่น ซึ่งเป็นสัญลักษณ์แห่งสัมพันธไมตรีอันดีระหว่างรัฐบาลไทยและรัฐบาลญี่ปุ่นตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน กิจกรรมที่จัดขึ้นในศาลาไทยและหมู่บ้านไทยนั้น จะเป็นกิจกรรมซึ่งแสดงให้เห็นถึงแบบแผนของการดำรงชีวิตไทยตามประเพณีนิยม

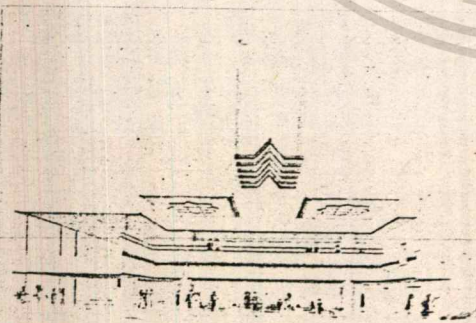
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

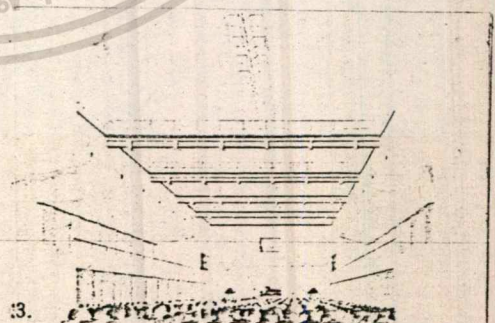
รูปที่ 2.12 มังบริเวทอาคารศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย

ภายในหอประชุมใหญ่

ห้องโถงทางเข้าหอประชุมเล็ก

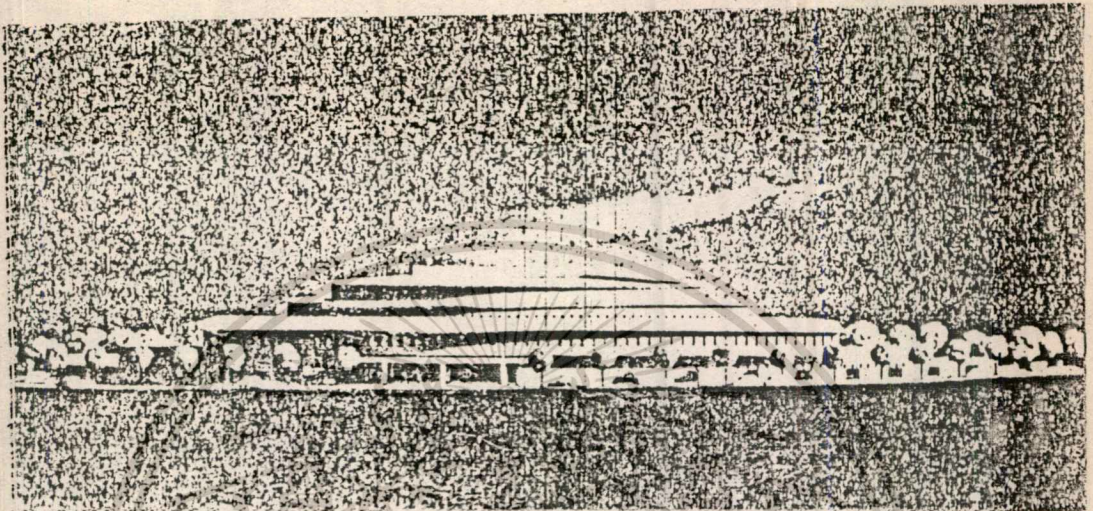
ภายในหอประชุมเล็ก

รูปที่ 2.13 หัตถ์นิยามภาพภายในของอาคารศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.7.2 อาคารในต่างประเทศ

ศูนย์วัฒนธรรมอชิกาวา (ประเทศญี่ปุ่น)

รูปที่ 2.14 อาคารศูนย์วัฒนธรรมอชิกาวา

สถาปนิก	ชิโซ่ คูโรกาวา
วิศวกรโครงสร้าง	ทาคุมิ โอริโมโต
วิศวกรเครื่องกล	อину ชูกะ
วิศวกรเสียง	มิโนรุ นิกาคะ
พื้นที่โครงการ	11,939.89 ตารางเมตร
พื้นที่อาคาร	6,692.5 ตารางเมตร
พื้นที่ฝังพื้นทั้งหมด	15,605 ตารางเมตร
โครงสร้าง	คอนกรีตเสริมเหล็ก บางส่วนเป็นโครงสร้างเหล็ก
ผู้รับเหมาก่อสร้าง	บริษัท คูมาโก - กุมิ จำกัด
กำหนดก่อสร้างแล้วเสร็จ	เมษายน ค.ศ. 1977

บริเวณที่ตั้งโครงการ

ตั้งอยู่บนเนินเขา ซึ่งอุดมไปด้วยต้นไม้ใหญ่อันชอุ่มมากมาติดกับปราสาทคามาซาวา ซึ่งเป็นศูนย์วัฒนธรรมอันเก่าแก่อย่างแท้จริงของญี่ปุ่น บริเวณโครงการมีลักษณะเป็น $\frac{1}{4}$ ของวงกลม เนื่องจากเดิมเป็นสนามเบสบอลมาก่อน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวทางการออกแบบ

แนวความคิดสำคัญคือการเชื่อมต่อกันระหว่างประวัติศาสตร์และวิทยาการสมัยใหม่ มีแนวความคิดบางประการเกี่ยวกับการออกแบบดังนี้

1. พยายามให้อาคารเข้ากับศูนย์รวมของเมืองโดยการทำให้ส่วนคานหน้าที่ตั้งกับถนนค่าที่สุกเท่าที่จะทำได้
2. ที่สัญลักษณ์เก่าแก่ของเมืองในลักษณะใหม่ โดยการใช้รั้วและคูน้ำริมทางเดิน
3. มีการผสมกลมกลืนกับบริเวณที่ตั้ง โดยการใช้แปลนรูปตัด
4. วางตำแหน่งโรงละครไว้ตรงกลางของโครงการ
5. ใช้วัสดุท้องถิ่น
6. ใช้โครงสร้างเสาทั้งหมด

การวางตำแหน่ง

บริเวณโครงการมีความยาวประมาณ 150 เมตร แปลนอาคารเป็นรูปพัคซึ่งเข้ากับรูปร่างบริเวณที่ตั้งของโครงการ โดยมีเวทีแสดงของโรงละครเป็นจุดศูนย์กลาง คังอาคารถูกออกแบบให้ชิดทางเดินคานหน้ามากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ส่วนโครงสร้างนอกอาคารเป็นคูเมืองเมืองจำลอง

ผังพื้น

ประกอบไปด้วยโรงละคร หอพักแขก 24 ห้อง ส่วนประกอบหัง ห้องประชุม และกิจการเลี้ยง 4 ห้อง ห้องฝึกซ้อมขนาดเล็ก บริเวณที่ว่างระหว่างโรงละครกับส่วนพักแขก และส่วนประกอบอื่น ๆ จัดเป็นส่วนซึ่งสามารถเชื่อมต่อได้กับทุก ๆ ส่วน

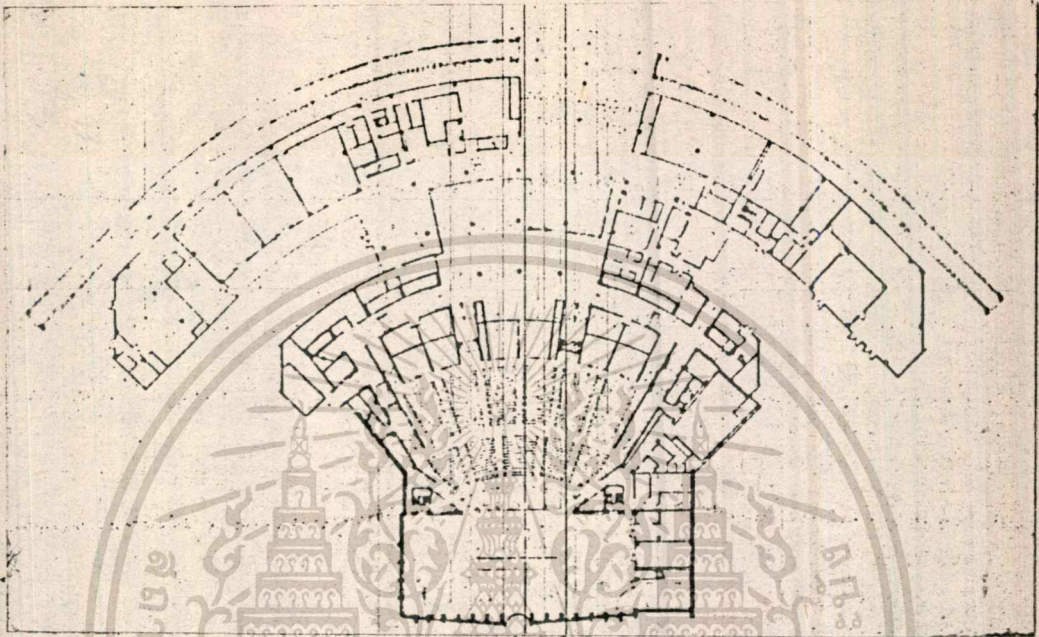
โรงละคร

สามารถใช้ประโยชน์ได้หลายอย่าง มีความจุ 1,754 ที่นั่ง การออกแบบพยายามให้อาคารมีระดับค่าโดยการลดระดับเวทีลงใต้ดิน รูปร่างบริเวณที่นั่งของผู้ชมเป็นรูปตัดทำให้เกิดรัศมีเป็นสิ่งดึงดูดให้แต่ละที่นั่งหันหน้าเข้าสู่จุดศูนย์กลางของเวที ช่องทางเดินเป็นแนวคล้ายรัศมีจากเวทีไปยังคานหลังของโรงละคร ความกว้างของที่นั่งชมประมาณ

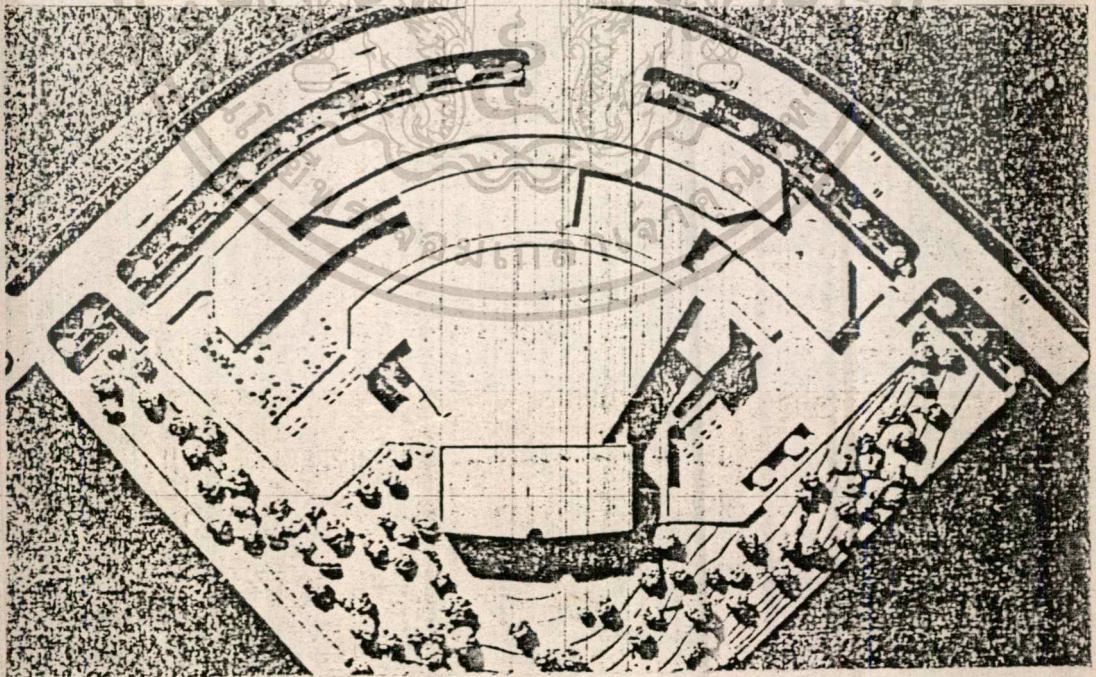
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
460 เมตร ถึง 530 เมตร ซึ่งบริเวณที่นั่งชมทุกจุดออกแบบให้สามารถหังเสียงและมอง
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามเผยแพร่เปลี่ยนแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงชื่อของเอกสารที่ค้นคว้ามา

เห็นโคติเท่าเทียมกัน

การตกแต่งภายในอาคารใช้แผ่นอลูมิเนียมบนผนังทั้งหมด

รูปที่ 2.15 แปลนอาคารศูนย์วัฒนธรรมอสิกาว่า

รูปที่ 2.16 ผังบริเวณศูนย์วัฒนธรรมอสิกาว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาข้อมูล

3.1 วิธีสำรวจและรวบรวมข้อมูล

แบ่งประเภทตามลักษณะของข้อมูล เพื่อสะดวกกับการรวบรวม และนำมาสนับสนุนโครงการและวิเคราะห์ในขั้นตอนของโครงการ โดยแบ่งประเภทดังนี้

ก. ข้อมูลด้านกายภาพ เป็นข้อมูลของสถานที่ตั้งโครงการ โดยศึกษาถึงลักษณะทางกายภาพของที่ตั้ง สภาพแวดล้อมและทิศทาง เพื่อใช้ในการวิเคราะห์หาที่ตั้งที่เหมาะสมที่สุดของโครงการ

ข. ข้อมูลด้านการจราจร ศึกษาข้อมูลด้านการจราจรและการสัญจร เพื่อพิจารณาในการทำการเลือกที่ตั้งโครงการและลักษณะการใช้ประโยชน์ของที่ดินในโครงการ

ค. ข้อมูลด้านประชากร ศึกษาข้อมูลในด้านประชากร อัตราควรวัยบริการของโครงการ ซึ่งจะสามารกำหนดขนาดและขอบข่ายของโครงการ

ง. ข้อมูลด้านสังคมและวัฒนธรรม ศึกษาข้อมูลในด้านสังคม เพื่อจะทราบถึงพฤติกรรม วัฒนธรรม ตลอดจนเอกลักษณ์และความต้องการของชุมชน เพื่อประกอบการวิเคราะห์ด้านจิตวิทยา นำไปสู่แนวความคิดในการออกแบบ

จ. ข้อมูลด้านนโยบาย ศึกษาข้อมูลจากนโยบาย หรือเอกสารที่กำหนดลักษณะการบริหารงานจากแผนงานของรัฐบาล ซึ่งจะเป็นลักษณะของแผนภูมิการบริหารและอัตรากำลังเจ้าหน้าที่

ฉ. ข้อมูลด้านกฎหมาย ศึกษาข้อมูลที่เป็นกฎหมาย หรือข้อบังคับของส่วนท้องถิ่น เมือง เทศบาล เทศบัญญัติ พระราชบัญญัติ จากสำนักงานที่มีหน้าที่ควบคุมข้อบังคับ ซึ่งเป็นนโยบายของชาติที่กำหนดไว้ เพื่อนำไปใช้ในการกำหนดพื้นที่ เส้นทางเข้า-ออก อันเพื่อความปลอดภัยและผลประโยชน์ของสาธารณชน

ช. ข้อมูลทางเทคนิค ศึกษาข้อมูลทางเทคนิคและเทคโนโลยี วิทยาการใหม่ ๆ เพื่อใช้ในการออกแบบระบบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ

ในการรวบรวมข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ใช้วิธีการศึกษาจากเอกสาร การสัมภาษณ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า และศึกษาจากของจริง ทั้งนี้

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.1.1 การศึกษาเชิงเอกสาร

โดยการศึกษาจากเอกสารต่าง ๆ วิทยานิพนธ์และหนังสือในต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การออกแบบทางสถาปัตยกรรมของ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทยหรือศูนย์วัฒนธรรมภาคต่าง ๆ โดยศึกษาทั้งข้อมูลพื้นฐานและข้อมูลเชิงสถาปัตยกรรม อันได้แก่ หลักเกณฑ์ ทฤษฎีต่าง ๆ ที่มีความสำคัญและจำเป็นต่อแนวทางในการกำหนดอัตราค่าจ้างเจ้าหน้าที่ ผู้ใช้ ในโครงการเหล่านี้ เพื่อประกอบการดำเนินการออกแบบอาคารในชั้นสุดท้าย

3.1.2 การสัมภาษณ์

เป็นข้อมูลที่ไต่จากการสัมภาษณ์บุคคลต่าง ๆ ที่มีความรู้ความชำนาญ หรือเจ้าพนักงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการโดยตรง เป็นต้นว่า จาก

- ผู้อำนวยการสถาบันทักษิณคดีศึกษา
- ผู้อำนวยการศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย กรมศิลปากร
- ผู้จัดการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (สำนักงานใหญ่)
- ผู้อำนวยการศูนย์วัฒนธรรมและศูนย์การท่องเที่ยวในระดับจังหวัด

ทั้งนี้ จะต้องประกอบกับการสังเกตการณ์ด้วยตนเองอีกด้วย จึงจะได้ข้อมูลที่แท้จริงและถูกต้อง วิธีการรวบรวมข้อมูลในการสัมภาษณ์ ส่วนมากเป็นเรื่องเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้ใช้อาคาร ลักษณะการปฏิบัติงานต่าง ๆ ของเจ้าหน้าที่ ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ของอาคาร กิจกรรมต่าง ๆ ภายในองค์ประกอบนั้น ๆ ตลอดจนถึงระบบเทคนิคต่าง ๆ ที่สำคัญและจำเป็นต่ออาคารในโครงการ

3.1.3 การศึกษาจากของจริง

เป็นลักษณะการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการศึกษาจากสถานที่จริง เช่น การศึกษาจากอาคารตัวอย่างอาคารประเภทเดียวกันที่มีอยู่ในปัจจุบัน ทั้งของต่างประเทศและในประเทศ เพื่อศึกษาและพิจารณาถึงระบบต่าง ๆ ที่ใช้ภายในอาคารของโครงการ เช่น ระบบแสงสว่าง ระบบเสียง ระบบการจัดแสดง ระบบระบายอากาศ ระบบโครงสร้าง และระบบสุขาภิบาล เป็นต้น ศึกษาถึงลักษณะการจัดวางตำแหน่งเครื่องมือ อุปกรณ์และลักษณะภายในอาคารนั้น ๆ ส่วนภายนอก เช่น ลักษณะรูปทรงอาคาร การสัญจรเข้าออกของรถ-คน การศึกษาจากอาคารตัวอย่างจริงในลักษณะนี้ เพื่อที่จะศึกษาค้นคว้าหาปัญหาและข้อบกพร่อง

เอกสารที่เก็บจากแหล่งอื่น เพื่อนำมาปรับปรุงและแก้ไขให้ดีขึ้น เป็นแนวทางในการออกแบบทาง
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถาปัตยกรรมที่จะให้ใช้งานที่ถูกต้อง ใ้มาตรฐาน และมีขอบพร้อมนอยที่สุด หรือไม่มีเลข
เป็นต้น

เมื่อได้ข้อมูลต่าง ๆ มาครบถ้วนตามต้องการแล้ว ก็จะนำข้อมูลทั้งหมดมาจัด
เป็นหมวดหมู่ตามประเภทของข้อมูลที่ใ้กล่าวมาข้างต้น เพื่อความสะดวกในการค้นหาและ
นำมาใช้กับบทวิเคราะห์ โดยเลือกเฉพาะข้อมูลที่สำคัญและจำเป็นเท่านั้น

3.2 วิธีวิเคราะห์และการตีความหมายของข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นกระบวนการในขั้นสุดท้ายก่อนการสรุป เพื่อให้ได้ข้อ
มูลที่ถูกต้อง มีหลักเกณฑ์มาตรฐานและมีความเหมาะสมในการทำงาน จึงจะต้องมีการวิ
เคราะห์โดยละเอียด ให้ได้ผลลัพธ์ที่แน่นอนที่สุด แล้วจึงนำมาใช้ในการออกแบบทางสถา
ปัตยกรรมต่อไป ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์เป็นไปตามการแบ่งประเภทของข้อมูลในข้อ 3.1
ดังที่ใ้กล่าวมาแล้วนั้น เพื่อสะดวกในการรวบรวมและนำมาใช้ในการทำงานต่อไป ข้อมูล
จึงกล่าวใ้แก่

- การวิเคราะห์ด้านกายภาพและการจราจร เพื่อเลือกตำแหน่งที่ตั้งของโครง
การที่เหมาะสมที่สุด
- การวิเคราะห์ด้านประชากร เพื่อกำหนดขนาดและขอบข่ายของโครงการ
- การวิเคราะห์ด้านสังคมและวัฒนธรรม เพื่อทราบถึงพฤติกรรมและความ
ต้องการของชุมชน
- การวิเคราะห์ด้านนโยบาย เพื่อทราบถึงแผนภูมิการบริหารและอัตรากำลัง
- การวิเคราะห์ด้านกฎหมาย เพื่อใช้ในการกำหนดพื้นที่และแนวความคิดใน
การออกแบบใ้ใ้อาคารที่มีความถูกต้อง ปลอดภัยและใ้มาตรฐานอาคารราชการ
- การวิเคราะห์ข้อมูลทางเทคนิค เพื่อหาระบบที่ดีและเหมาะสมกับโครงการ

เมื่อได้ข้อมูลในขั้นสุดท้ายและสรุปจากการวิเคราะห์จึงนำมาใช้ในการออก
แบบขั้นสมบูรณ์ต่อไป

3.3 แหล่งที่มาของข้อมูลและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ข้อมูลที่ศึกษามี 2 ประเภท คือ

3.3.1 ข้อมูลปฐมภูมิ คือ ข้อมูลที่มาจากแหล่งข้อมูลโดยตรง ส่วนใหญ่ใ้เกี่ยว
กับสภาพแวดล้อม สภาพความเป็นอยู่ในชุมชน รวมถึงข้อมูลใ้ใ้จากการสัมภาษณ์หน่วยงาน

กับบุคคลที่เกี่ยวข้อง อันได้แก่

- ผู้อำนวยการศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย
- เจ้าพนักงานที่ดินเทศบาลเมืองสงขลา
- ผู้อำนวยการสำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
- ผู้อำนวยการสำนักผังเมือง กระทรวงมหาดไทย

3.3.2 ข้อมูลหุติยภูมิ เป็นข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาจากต้นแหล่งอีกทีหนึ่ง มี 3 ประเภท ดังนี้

ก. ข้อมูลทางสถิติ เอกสารมาจาก

- สำนักผังเมือง การวางผังเมืองรวมชุมชนเมืองสงขลา
- สำนักงานที่ดิน เทศบาลเมืองสงขลา
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ
- ผู้อำนวยการศูนย์การท่องเที่ยว ศูนย์วัฒนธรรมระดับจังหวัด

ข. ข้อมูลจากสถาบันราชการ หอสมุดสถาบันการศึกษา เอกสารมาจาก

- หอสมุดแห่งชาติ ท่าวาสุกรี
- หอสมุดคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- หอสมุดคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
- หอสมุดคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขตเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ค. ข้อมูลจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เอกสารมาจาก

- ข้อบัญญัติศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์
- วิทยานิพนธ์เรื่อง ศูนย์ส่งเสริมภาคและวัฒนธรรมพื้นบ้านภาคใต้ ศูนย์วัฒนธรรมและหัตถกรรมพื้นบ้าน เกาะสมุย ศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านภาคกลาง ศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านภาคตะวันออก ศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านภาคเหนือ ศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ และคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและวิทยาศาสตร์ สาขาสถาปัตยกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

การศึกษาข้อมูล

4.1. ข้อมูลเชิงสถาปัตยกรรม

4.1.1. บทบาทและหน้าที่ของโครงการ

สังคมและประเทศชาติ จะเจริญกว่าคุณภาพของประชากรไปไม่ได้ และระดับคุณภาพของประชากรมีอิทธิพลของวัฒนธรรมพื้นบ้านเป็นตัวกำหนด เพราะวัฒนธรรมพื้นบ้านอันใดแก่ พฤติกรรมทั้งปวงของชาวบ้าน ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม มีการยึดเหนี่ยวในการสืบทอดที่เหนียวแน่นและซับซ้อน ผังแนบเป็นค่านิยม ชีวิตทัศน์และโลกทัศน์ ดังนั้นการแก้ปัญหาสังคมและการพัฒนาสังคม จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาวัฒนธรรมพื้นบ้านและเลือกพื้นเอาวัฒนธรรมพื้นบ้านมาใช้พัฒนาคุณภาพของคนอย่างถูกต้อง และเหมาะสม

สถาบันทักษิณคดีศึกษา จึงมีปรัชญาว่าการพัฒนาภาคใต้ให้ได้ผลดีซึ่งมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ 4 ประการดังนี้

สถาบันทักษิณคดีศึกษามีจุดมุ่งหมายสำคัญ 4 ประการคือ

1. ศึกษาคุณค่าและวิจัยสถานภาพของวัฒนธรรมพื้นบ้านภาคใต้ (ทั้ง ๑๔ จังหวัด คือ ชุมพร ระนอง สุราษฎร์ธานี พังงา ภูเก็ต กระบี่ นครศรีธรรมราช ตรัง สงขลา พัทลุง สตูล ชะลา บึงฉลือ นราธิวาส) ให้ละเอียดลึกซึ้งเป็นปัจจุบันอยู่เสมอและจัดระบบข้อมูลให้สะดวกแก่การศึกษาคุณค่าและการให้บริการ เพื่อให้สถาบันเป็นแหล่งบริการข้อมูลเกี่ยวกับภาคใต้ที่ถูกต้องสมบูรณ์และมีคุณค่าทางวิชาการ
2. ศึกษาศักยภาพและอิทธิพลของวัฒนธรรมพื้นบ้านภาคใต้ที่มีต่อวิถีชีวิตของภาคใต้ทั้งที่เป็นปัญหาและเป็นปัจจัยในการพัฒนาสังคมในแต่ละท้องถิ่น
3. กำหนดกิจกรรมเฉพาะเรื่องเพื่อส่งเสริมและพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจในท้องถิ่นให้ถูกต้องและเหมาะสมกับสถานภาพและศักยภาพของท้องถิ่นโดยใช้วัฒนธรรมพื้นบ้านเป็นรากฐาน
4. ใช้พิพิธภัณฑ์ศึกษาเป็นเครื่องสนับสนุนธุรกิจการท่องเที่ยวและพัฒนาคุณภาพของประชากรโดยทางอ้อม ตลอดจนส่งเสริมให้เกิดวิถีการจักการคือวัฒนธรรมให้เกิดประโยชน์สูงสุดเท่าที่จะกระทำได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า - ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากจุดมุ่งหมายและภาระหน้าที่ของสถาบันทักษิณคดีศึกษาแล้วนั้น สถาบันยังมีโครงการอื่นอีกที่มุ่งส่งเสริมและพัฒนาบ้านวัฒนธรรมที่นบ้านของภาคใต้ ให้คงอยู่และยังความโดดเด่นยิ่งขึ้น ซึ่งสถาบัน ได้เล็งเห็นความสำคัญที่มีต่อประเทศชาติ ภูมิภาคและระดักับชุมชน จึงมีการจัดตั้งโครงการเพื่อการนี้ในลักษณะของทุนวิจัย และโครงการจัดตั้งหมู่บ้านวัฒนธรรมสาธิต ดังมีรายละเอียดดังนี้

โครงการบริการทุนวิจัย

การวิจัยเกี่ยวกับภาคใต้อย่างกระทำกันน้อยมาก ทั้งนี้เพราะปัญหาในการให้ทุนแก่นักวิชาการ เพราะทุนที่ได้จากรัฐไม่พอ ทั้งระเบียบการเบิกจ่ายทำให้ นักวิชาการขาดความคล่องตัว

สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เห็นความสำคัญของการวิจัยในภูมิภาคส่วนนี้จึงมีโครงการบริการทุนวิจัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของโครงการบริหารทุนวิจัยทักษิณคดี มีดังต่อไปนี้

1. เพื่อส่งเสริมให้มีการวิจัยเกี่ยวกับภาคใต้อย่างกว้างขวาง อันจะก่อให้เกิดมูลในการพัฒนาภาคใต้นานาประการ
2. เพื่อนำผลการวิจัยพิมพ์เผยแพร่ให้เป็นประโยชน์แก่รัฐบาลในการวางนโยบายพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมในภาคใต้
3. เพื่อให้ข้าราชการและผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการปกครอง การส่งเสริมตามนโยบายของรัฐบาลและองค์การอื่น ๆ สามารถนำข้อมูลไปใช้ประกอบในการปฏิบัติราชการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สาขาที่ศึกษาวิจัย

ทุนวิจัยทักษิณคดี แบ่งออกเป็น 14 สาขา ดังนี้

(1) การเมืองและการปกครองในภาคใต้

มีขอบข่ายและจุดประสงค์ให้การศึกษาวิจัยโดยละเอียดลึกซึ้งค่านึกค่านหนึ่งเกี่ยวกับการเมืองและการปกครองของภาคใต้ เพื่อทราบปัญหาความเป็นจริง บทบาทที่ที่ต่อสังคม แนวทางการอนุรักษ์ส่งเสริมฟื้นฟูตลอดจนการนำมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาสังคม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับงานเพื่อการศึกษเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า อาจเลือกวิจัยเฉพาะเรื่องหรือเฉพาะถิ่น
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(3) ทรัพยากรในท้องถิ่นภาคใต้

มีขอข่ายในจุดประสงค์ให้ศึกษาวิจัยโดยละเอียดเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ การใช้และการค้นหาทรัพยากรธรรมชาติในภาคใต้ เพื่อให้เกิดประโยชน์เต็มสมบูรณ์

(4) โบราณสถานและโบราณวัตถุในภาคใต้

มีขอข่ายและจุดประสงค์ให้ศึกษาวิจัยโดยละเอียดเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับโบราณสถาน และโบราณวัตถุในภาคใต้ เช่น ในแง่ของประวัติศาสตร์ความเป็นมา การพัฒนาคุณค่า การสะท้อนถึงวิถีดำเนินชีวิต ประวัติศาสตร์ ลักษณะทางศิลปะ ค่านิยมในสังคม เทคโนโลยีชาวบ้าน เพื่อเป็นประโยชน์ในการอนุรักษ์และส่งเสริมฟื้นฟู

(5) ประเพณีพื้นเมืองภาคใต้

มีขอข่ายและจุดประสงค์ให้ศึกษาวิจัยอย่างละเอียดเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับประเพณีพื้นเมืองภาคใต้ อาจศึกษาวิจัยเฉพาะเรื่องหรือเฉพาะจุด เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาจุดประสงค์ที่แท้จริงของประเพณีหรือขนบนิยมนั้น ๆ มาใช้เป็นยุทธวิธีในการพัฒนาสังคม

(6) ภาษาถิ่นภาคใต้

ขอข่ายและจุดประสงค์ให้วิเคราะห์วิจัยภาษาถิ่นภาคใต้ ในด้านภาษาศาสตร์หรือวัฒนธรรมในการใช้ภาษา เพื่อนำเอาภาษามาให้เป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าวัฒนธรรมสาขาอื่น ๆ รวมทั้งนำภาษาถิ่นมาใช้ในการพัฒนาชนบท

(7) เยาวชนภาคใต้

มีขอข่ายและจุดประสงค์ให้ศึกษาวิจัยสภาพความเป็นจริงและปัญหาเยาวชนภาคใต้ เพื่อใช้ประโยชน์ในการปลูกฝังคุณสมบัตินี้ และค่านิยมที่ดีงามแก่เยาวชน และเพื่อแก้ปัญหาเยาวชนในภาคใต้

(8) วรรณกรรมท้องถิ่นภาคใต้

มีขอข่ายและจุดประสงค์ให้ศึกษาวิเคราะห์วิจารณ์วรรณกรรมท้องถิ่นภาคใต้ ประเภทลายลักษณ์หรือมุขปาฐะ เช่น ในด้านเนื้อหุสาระ รูปแบบ โครงสร้าง เพื่อประมวลความรู้ให้ละเอียดเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการอนุรักษ์ และนำมาใช้ประโยชน์ในเชิงวิชาการและการศึกษาค้นคว้าอื่น ๆ

(9) ศาสนาในภาคใต้

มีขอบข่ายและวัตถุประสงค์ให้ศึกษาวิจัยสภาพและบทบาทของศาสนาในภาคใต้ ตลอดจนความเชื่อ ความคิดและแนวปฏิบัติของศาสนิกชน อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากศาสนา ที่ื่อนำเอาศาสนามาช่วยในการพัฒนาสังคมให้ไ้ผลดียิ่งขึ้น

(10) เศรษฐกิจในภาคใต้

มีขอบข่ายและจุดประสงค์ให้ศึกษาวิจัยสภาพและเศรษฐกิจในภาคใต้เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและพัฒนา เช่น ชี้ความสามารถในการใช้แรงงานและวิถีชุมชนเมือง ท่าที่เป็นอยู่ที่ควรจะเป็นไ้ ปัญหาการทหลายแหล่งสนับสนุนทางเศรษฐกิจ ปัญหาด้านการผลิต การตลาด ฯลฯ เพื่อนำไปใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาเศรษฐกิจในครัวเรือนและในสังคมภาคใต้

(11) สังคมในภาคใต้

มีขอบข่ายและจุดประสงค์ให้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสังคมในภาคใต้ เช่น บ้านประชากร ภูมิศาสตร์ ความคิด พฤติกรรม วิธีการจัดการอยู่รวมกัน ชนกลุ่มน้อย ฯลฯ เพื่อทราบสภาพที่แท้จริงทราบปัญหาและแนวทางในการพัฒนา

(12) หัตถกรรมพื้นบ้านในภาคใต้

มีขอบข่ายและจุดประสงค์ ให้ศึกษาวิจัยอย่างละเอียดและคั้งขันค้ำกัน. หนึ่งเกี่ยวกับหัตถกรรมพื้นบ้านในภาคใต้ อาจจะศึกษาเฉพาะสาขา เฉพาะเรื่องหรือเฉพาะถิ่น เพื่อทราบสภาพความเป็นมาและความเป็นอยู่ เพื่อความเป็นไปของหัตถกรรมเรื่องนั้น ๆ เพื่อประโยชน์ในการอนุรักษ์ฟื้นฟูและส่งเสริมหัตถกรรม ก่ออุตสาหกรรม วิจัยวัฒนธรรมและเศรษฐกิจในครอบครัวและสังคม

(13) อาชีพชาวภาคใต้

มีขอบข่ายและจุดประสงค์ให้ศึกษาวิจัยอาชีพของชาวภาคใต้ เพื่อทราบสภาพ และปัญหา เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและการพัฒนา

(14) เรื่องอื่น ๆ

คือให้ศึกษาวิจัยเรื่องอื่น ๆ ซึ่งนอกจาก 13 สาขา ที่กล่าวมาแล้ว เช่น การ

4.1.2 การดำเนินงานของโครงการ

4.1.2.1 คำนวณบุคลากร

พิพิธภัณฑ์วัฒนธรรมพื้นบ้าน ควรมีบุคลากรซึ่งประกอบด้วยผู้มีความชำนาญเฉพาะด้านหลายสาขาวิชาประกอบกัน และควรมีคุณสมบัติพิเศษบางประการดังนี้

1.) ความรู้และความชำนาญเฉพาะด้าน

บุคลากรฝ่ายวิชาการควรมีคุณสมบัติดังนี้

1.1) วุฒิปริญญาโท หรือ เอก หรือผู้เชี่ยวชาญ สาขา

- คหิชนวิทยา
- มานุษวิทยา
- มนุษยศาสตร์, ศิลปศาสตร์
- สังคมวิทยา, สังคมศาสตร์
- วารสารศาสตร์, สื่อสารมวลชน
- สถิติและวิจัย

1.2) วุฒิปริญญาตรี หรือ โท หรือ ผู้ชำนาญพิเศษ สาขา

- ศึกษาศาสตร์
- เศรษฐศาสตร์
- คหกรรมศาสตร์
- สถาปัตยกรรม
- จิตกรรม
- ประติมากรรม
- นาฏศิลป์ และดุริยางศาสตร์
- เทคโนโลยี

1.3) ผู้ชำนาญงานเฉพาะด้าน

- ศิลปินพื้นเมือง
- ช่างฝีมือชาวบ้าน
- นักคหิชนวิทยา

1.4) เจ้าหน้าที่ประจำ เจ้าหน้าที่ธุรการ ช่างเทคนิค พนักงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษานี้เท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
งาน เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.) คุณสมบัติพิเศษบางประการ

บุคลากรของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติควนธรรมสันบ้าน ควรมีคุณสมบัติพิเศษ เพราะลักษณะงานที่รับผิดชอบล้วนมีความยืดหยุ่นในตัวเอง เก่งในเชิงคุณภาพมากกว่าปริมาณ บุคลากรแต่ละคนมีความสำคัญในการกำหนดบทบาทหน้าที่และปริมาณงานให้กับตัวเอง ต้องทำงานด้วยความรัก ด้วยวิญญาน มากกว่าเพราะหน้าที่บังคับ มีโอกาสที่จะปฏิบัติงานแข่งกับเวลาไค้สูง หรือแม้ปฏิบัติด้วยความเฉื่อยชา ก็ไม่เห็นความเสียหายไจ้จชค จึงควรมีคุณสมบัติพิเศษดังนี้

- 2.1) มีความรับผิดชอบสูง
- 2.2) มีความกระตือรือร้นและใฝ่สัมฤทธิ์สูง
- 2.3) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
- 2.4) ไม่มีภาระหน้าที่อื่นเป็นเหตุให้ไม่มีอิสระในการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการ
- 2.5) อุทิศเวลาให้กับงานเต็มความสามารถ
- 2.6) มีความซื่อสัตย์สุจริต ทั้งในคานาวิชาการ ทรัพย์สินและการเงิน

3.) จำนวนบุคลากร

จำนวนบุคลากรจะมีมากน้อยเพียงใดข้อมแล้วแต่ชอบข่ายและปริมาณงาน อาจจำแนกความขนาดของพิพิธภัณฑสถานข้อม ขนาดกลาง หรือขนาดใหญ่ และกำหนดจำนวนบุคลากรเป็นแนวทางไค้ดังนี้

ประเภทของบุคลากร	จำนวน : ขนาดข้อม	จำนวน : ขนาดกลาง	จำนวน : ขนาดใหญ่
๑. ข้าราชการประจำ (นักวิชาการและนักวิจัย)	๕-๑๐	๑๕-๒๕	๔๐-๖๐
๒. ลูกจ้างชั่วคราว	๔-๖	๖-๑๐	๒๕-๔๐
๓. เจ้าหน้าที่ประจำ	๖-๑๐	๒๐-๒๕	๓๐-๕๐
๔. ผู้ชำนาญ	๒-๔	๕-๑๐	๑๕-๒๕
รวม	๑๗-๓๐	๔๖-๗๐	๑๑๐-๑๗๕

เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดอัตราค่าจ้างให้สัมพันธ์กับบทบาทหน้าที่และปริมาณงาน ของออกตัวอย่างของ ของญี่ปุ่น ดังนี้

พิพิธภัณฑ์แห่งนี้ กำหนดบทบาทไว้ดังนี้

- 1.) เป็นศูนย์กลางในการวิจัยทางชาติพันธุ์วิทยาแห่งชาติ
- 2.) ให้บริการแก่ประชาชนทั่วไปในลักษณะพิพิธภัณฑ์ชาติพันธุ์วิทยา
- 3.) เป็นศูนย์กลางบริการข้อมูลระดับชาติ ทางด้านชาติพันธุ์วิทยา
- 4.) ทำหน้าที่ประสานงานและให้ความช่วยเหลือตามความต้องการของประเทศชาติ และบรรดามหาวิทยาลัย ในด้านการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับงานวิจัยแก่นักศึกษาระดับบัณฑิตวิทยาลัยทางด้านการแพทย์

พิพิธภัณฑ์แห่งนี้มีเนื้อที่จัดข้อมูลและกิจกรรมอื่น ๆ รวมทุกชั้นประมาณ 29,000 ตารางเมตร ข้อมูลทางชาติพันธุ์วิทยาที่นำมาจัดแสดงแบ่งเป็น 7 กลุ่มใหญ่ คือ กลุ่มประเทศในยุโรป, ออฟริกา, เอเชียตะวันตก, เอเชียอาคเนย์, เอเชียตะวันออกและกลุ่มในประเทศหมู่เกาะมหาสมุทรแปซิฟิก และมีวัฒนธรรมรวมอีก 2 ประเภท คือ ภาษาศาสตร์และดนตรี ถึงปี พ.ศ. 2521 มีข้อมูลประเภทของจริง 48,477 ชิ้น มีข้อมูลประเภทวรรณกรรมลายลักษณ์และหนังสือพิมพ์รายคาบ คิดเป็นเรื่อง 1,000 เรื่อง คิดเป็นจำนวนเล่ม 58,003 เล่ม มีข้อมูลประเภทโสตทัศนศึกษา 10,912 ชิ้น (แผ่นเสียง 5,752 เทปทางภาษา 2,694 เทปดนตรี 456 फिल्मภาพยนตร์ 16 มม. 1,500 เรื่อง วิดีโอเทป 501)

มีผู้เข้าชมและใช้บริการอื่นๆ คิดเฉลี่ยวันละ 2,041 คน ในปี 2521 และเพิ่มขึ้นเป็นวันละ 4,000 คน ในปี 2523

พิพิธภัณฑ์แห่งนี้ มีบุคลากรในปี 2521 รวม 145 คน และเพิ่มเป็น 322 คน ในปี 2523 จำแนกดังนี้

แบ่งตามหน้าที่	ข้าราชการประจำ		นักวิจัยรับเชิญ	บุคลากรชั่วคราว เฉพาะโครงการ
	นักวิจัย นักวิชาการ	ผู้บริหารเจ้าหน้าที่ ช่างเทคนิค		
ผู้อำนวยการ ฝ่ายบริหาร		๑ ๓๘		๑๖

ฝ่ายให้บริการ.		๑๗		๑
ฝ่ายวิจัย				
ศาสตราจารย์	๑๐		๑๐	
รองศาสตราจารย์	๒๑		๗	
ผู้ช่วยนักวิจัย	๒๐			
รวมปี ๒๕๒๑	๕๑	๕๖	๑๗	๒๕

รวมบุคลากรในปี 2521 มีทั้งหมด 145 คน แต่เพียงถึงปี 2523 เขามีบุคลากรเพิ่มขึ้นเป็น 322 คน แบ่งเป็นข้าราชการประจำ 222 คน บุคลากรชั่วคราว 100 คน ในจำนวนข้าราชการประจำ 222 คน จำแนกเป็นเจ้าหน้าที่เทคนิคและบริหาร 100 คน นักวิชาการและนักวิจัย 122 คน (ศาสตราจารย์และรองศาสตราจารย์ 62 คน ผู้ช่วยนักวิจัย 30 คน ผู้ช่วยนักวิจัย 30 คน)

4.1.2.2 งานการบริหารงานและหน้าที่

สถาบันศึกษาศาสตร์ศึกษาแบ่งส่วนราชการออกเป็น 4 ส่วน และมีหน้าที่รับผิดชอบงานของแต่ละหน่วยงานได้ดังนี้

1.) งานรวบรวมและจัดระบบข้อมูล มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการศึกษารวบรวมข้อมูล พัฒนาข้อมูลและจัดระบบข้อมูลของฝ่ายพิพิธภัณฑ์วัตถุของจริง พิพิธภัณฑ์เสียง พิพิธภัณฑ์ภาพ ห้องสมุด วรรณกรรมท้องถิ่นและศูนย์เอกสาร

1.1) หน่วยงานพิพิธภัณฑ์วัตถุของจริง

- ศึกษารวบรวมวัฒนธรรมพื้นบ้านภาคใต้ที่เป็นวัตถุของจริงทุกแขนง เก็บรักษาและจัดแสดงให้เป็นกระบวนการพัฒนาการของแต่ละเรื่อง อันเป็นวิถีชีวิตของชาวบ้านเกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ ทั้งด้านประวัติศาสตร์ โบราณคดี ศิลปะ อาชีพ ประเพณีนิยม ความเชื่อ ค่านิยม โลกทรรศน์ งานสร้างสรรค์ พฤติกรรม การจัดระบบในสังคม ฯลฯ
- จัดทำทะเบียนข้อมูล ทำคำอธิบาย หลักฐานที่มา และความรู้เกี่ยวกับข้อมูลทุกชิ้น

เกี่ยวกับข้อมูลทุกชิ้น

- จัดทำภาพหลายเส้น ภาพถ่าย ภาพเขียน แผนที่ แผนที่ภูมิ ทุนจำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น มิอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ทางการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีควรรนำไปใช้

กองประกอบการจัดแสดงข้อมูล เพื่อให้ความรู้ความนึกแตกต่างกว้างยิ่งขึ้น

- จักรบริหารเฉพาะเรื่องในพิพิธภัณฑ์ ทั้งนี้เป็นการถาวรและตามโอกาสที่สมควร

1.2) หน่วยงานพิพิธภัณฑ์เสียง

- เก็บรวบรวมข้อมูลวัฒนธรรมพื้นบ้านภาคใต้และภาคอื่นๆที่มีส่วนสัมพันธ์กัน ซึ่งเป็นประเภทเสียงทั้งหมด ทั้งในอดีตและปัจจุบัน

- จัดระบบข้อมูลให้สะดวกแก่การศึกษา ค้นคว้า

- บริการให้ข้อมูลแก่ผู้ศึกษา รวมทั้งบริการถ่ายข้อมูลให้แก่ผู้ต้องการตามระเบียบของสถาบัน ฯ

- จัดทำข้อมูลแม่แบบประเภทห้ามยืมของข้อมูลประเภทเสียงทั้งหมด

- ดูแลรักษานและให้บริการแก่ผู้ใช้ห้องฟังเสียง และจัดทำรายการให้น่าสนใจอยู่เสมอ

- ดูแล และจัดกิจกรรมร่วมกับฝ่ายอื่นๆ ในส่วนที่เกี่ยวกับเรื่องเสียงและข้อมูลประเภทเสียง

- รับผิดชอบดูแลรักษาวัสดุ ครุภัณฑ์ของพิพิธภัณฑ์เสียง

1.3) หน่วยงานพิพิธภัณฑ์ภาพ

- ศึกษารวบรวมข้อมูลวัฒนธรรมพื้นบ้านภาคใต้ประเภทภาพทั้งหมด ทั้งที่เป็นภาพถ่าย ภาพยนตร์ ภาพเขียน ภาพพิมพ์ ฯลฯ ทั้งที่เป็นส่วนย่อยและส่วนที่ประมวลขึ้นเป็นเรื่องเฉพาะ โดยเน้นการออกเก็บข้อมูลภาคสนามและในโอกาสที่มีเหตุการณ์ต่างๆ เกิดขึ้น

- จัดทำระบบข้อมูล ให้สะดวกแก่การศึกษา ค้นคว้า และการให้บริการ

- ให้บริการถ่ายทอแลกเปลี่ยนข้อมูลประเภทภาพแก่ผู้ต้องการตามระเบียบของสถาบัน ฯ

- ร่วมจัดกิจกรรมกับฝ่ายอื่นๆ ในส่วนที่เกี่ยวกับข้อมูลประเภทภาพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับ - อักษรย่อ - เขียนภาพให้กับพิพิธภัณฑ์ฝ่ายอื่นๆ ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ผู้ใช้บริการรับผิดชอบดูแลรักษาวัสดุครุภัณฑ์ของฝ่ายพิพิธภัณฑ์ภาพนำไปใช้

1.4) หน่วยงานห้องสมุดท้องถิ่น และศูนย์เอกสารท้องถิ่น

- เก็บรวบรวมวรรณกรรมท้องถิ่นประเภทลายลักษณ์ที่ผู้ทรงสิทธิมอบให้เป็นกรรมสิทธิ์ของสถาบัน

- คัดลอก ถ่ายสำเนา หรือถ่ายไมโครฟิล์มวรรณกรรมที่ผู้ทรงสิทธิไม่อาจมอบกรรมสิทธิ์ได้

- จัดทำคลังข้อมูล คลังบทเพลงกล่อมเด็ก คลังปริศนาคำทาย คลังภาษาถิ่น คลังนิทานพื้นเมือง คลังบุคคลสำคัญของภาคใต้ คลังความเชื่อให้สมบูรณ์ที่สุด

- ปรับรกรวรรณกรรมท้องถิ่นที่ใช้ภาษาชอมและบาลี สำสกดชุดให้เป็นภาษาไทย

- ปรับรกรวัฒนธรรมมุขปาฐะ เป็นวัฒนธรรมลายลักษณ์

- ชำระวรรณกรรมท้องถิ่นบางเรื่องที่เป็นประโยชน์

- คัดเลือกวรรณกรรมท้องถิ่นเพื่อพิมพ์เผยแพร่

- จัดทำระเบียบ ข้อมูลวรรณกรรมท้องถิ่นที่เป็นลายลักษณ์และมุข

ปาฐะ

- รับผิดชอบในการชำระพจนานุกรมภาษาถิ่นใต้ให้ทันสมัยอยู่เสมอ

2.) งานส่งเสริมและเผยแพร่ มีหน้าที่ดำเนินการและบริหารงานส่งเสริมและเผยแพร่วัฒนธรรมพื้นบ้านภาคใต้ให้แก่ประชาชน ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรเอกชน ผลิตเอกสารและสิ่งพิมพ์ จัดกิจกรรม คำเนินการจัดประชุมและสัมมนา จัดสอนหลักสูตรพิเศษ

2.1) หน่วยงานกิจกรรมเฉพาะเรื่อง

- จัดประกวดแข่งขันเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรม

- จัดนิทรรศการทางวัฒนธรรมเฉพาะเรื่อง

- ทำเนิการส่งเสริมและฟื้นฟูศิลปหัตถกรรมเฉพาะท้องถิ่น ทั้งที่

เป็นโครงการระยะยาวและระยะสั้น

- ทำเนิการให้การสนับสนุนหน่วยงานอื่นๆ / กำนการส่งเสริม

วัฒนธรรม

- ทำเนิการจัดหาทุนเพื่อสนับสนุนโครงการพิเศษของสถาบันฯ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับครูใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

2.2) หน่วยงานให้บริการการศึกษา

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามแก้ไขเปลี่ยนแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2) หน่วยงานบริการให้การศึกษา

- ทำเนิการวัฒนธรรมศึกษา เพื่อให้ความรู้ด้านวัฒนธรรมแก่เยาวชนและประชาชนในภาคใต้และภาคอื่น ๆ และต่างประเทศ
- ทำเนิการจัดประชุมสัมมนา เกี่ยวกับเรื่องวัฒนธรรม
- จัดอบรมหรือสอนหลักสูตรพิเศษแก่ชาวบ้าน เพื่อพัฒนาศิลปหัตถกรรมพื้นฟูส่งเสริมการละเล่นพื้นเมือง แนวการศึกษาค้นคว้าวัฒนธรรมพื้นบ้านแขนงต่าง ๆ
- รับผิดชอบการให้บริการข้อมูลแก่หน่วยงาน หรือบุคคลภายนอก

(2.3) หน่วยงานเผยแพร่

- ทำเนิการจัดการแสดงการละเล่นพื้นเมือง ณ เวทีโรงละครเปิดของสถาบันฯ และนอกสถาบันฯ
- จัดพิมพ์ผลงานการศึกษาค้นคว้าและผลวิจัย ออกเผยแพร่
- จัดรายการเผยแพร่วัฒนธรรมทางสื่อมวลชน เช่น รายการวิทยุ และรายการโทรทัศน์

(2.4) หน่วยงานศิลปพื้นเมือง

- จัดทำทำเนียบศิลปพื้นเมือง
- ให้การสนับสนุนศิลปพื้นเมือง เช่น การเชิดชูเกียรติ การดำเนินการเพื่อสวัสดิการ และความเจริญมั่นคงในอาชีพ
- สรรหาศิลปพื้นเมืองมาจ้างเป็นลูกจ้างประจำ เพื่อถ่ายทอดความรู้และเผยแพร่ให้ทันุ้รับรู้งไว้และเพื่อการพัฒนา
- รวบรวมเรื่องราวเกี่ยวกับศิลปพื้นเมืองโดยโดยเฉพาะการละเล่นพื้นเมืองและศิลปหัตถกรรม

3.) งานวิจัยและวางแผน มีหน้าที่รับผิดชอบในส่วนที่เกี่ยวกับการวางแผนโครงการวิจัย และประเมินผล การจัดทำข้อมูลและสถิติ

(3.1) หน่วยงานวางแผนและโครงการ

- รับผิดชอบทำโครงการพิเศษ วางแผนงาน ขยายงานของสถาบัน เอกสภ เพื่อพัฒนาส่งเสริมวัฒนธรรมพื้นบ้านภาคใต้การศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังรับผิดชอบในการควบคุมดูแลในการจัดทำแผนที่ปฏิบัติงานประจำ

งานประจำปี วิเคราะห์แผนงานในโครงการของแผนพัฒนาระยะยาว

- ทำเนิการจัดงบประมาณของสถาบันฯ
- ทำเนิการเพื่อการพัฒนาคุณภาพของงานและบุคลากรของสถาบันฯ

(3.2) หน่วยงานข้อมูลสถิติ

- รับผิดชอบเรื่องการจัดทำข้อมูลและสถิติค่านวัตกรรม และข้อมูลสถิติเฉพาะงานของสถาบันฯ

- ประสานงานกับหน่วยงานอื่น เกี่ยวกับข้อมูลในการศึกษาวิจัยค่านวัตกรรมในภาคี

- จัดทำรายงานประจำปีของสถาบันฯ

(3.3) หน่วยงานวิจัยและประเมินผล

- ควบคุมและกำเนิงานวิจัยเกี่ยวกับนวัตกรรมทุกแขนง
- ประสานงานวิจัยกับหน่วยงานอื่นๆ ทั้งในและต่างประเทศ
- สนับสนุนงานวิจัยของเอกชนและหน่วยงานของรัฐหน่วยอื่น ๆ ที่

เกี่ยวกับนวัตกรรมทุกสาขา

ปัจจุบัน (สิ้นปี พ.ศ. 2530) สถาบันทักษิณคดีศึกษามีอัตราค่าจ้างเจ้าหน้าที่รวมทั้งสิ้น จำนวน 25 คน ซึ่งแยกประเภทและจำนวนได้ดังนี้

ตารางที่ 4.1 - แสดงประเภทและจำนวนบุคลากรของสถาบันทักษิณคดีศึกษาปี 2530

ประเภท	รายละเอียด	จำนวน
1. คณาจารย์ประจำ	- ศาสตราจารย์ระดับ 10	1
	- ผู้ช่วยศาสตราจารย์ระดับ 6	1
	- อาจารย์ระดับ 5	2
2. นักวิชาการ	- นักวิจัย 5	3
	- เจ้าหน้าที่วิจัย 4	2
	- นักวิชาการศึกษา 5	1
	- นักวิชาการศึกษา 4	2
3. เจ้าหน้าที่ธุรการ	- เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป 4	1
	- เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป 3	1
	- พนักงานการเงินและบัญชี 4	1
	- เจ้าหน้าที่พิมพ์ดีด 2	1
	- เจ้าหน้าที่พิมพ์ดีด 1	1
	- นายช่างเทคนิค 3	1
	- นายช่างอิเล็กทรอนิกส์ 3	1
	- พนักงานขับรถ	2
4. ลูกจ้างประจำ	- นักการภารโรง	1
	- คนสวน	2
	รวม	25

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.1.3 ข้อมูลผู้ใช้โครงการ

การศึกษาข้อมูลผู้ใช้โครงการนี้ก็เพื่อจะนำมาวิเคราะห์หาจำนวนผู้ใช้โครงการเมื่อโครงการขยายเต็มรูปแบบในปี 2540 ซึ่งก่อนที่จะกำหนดเป็นจำนวนผู้ใช้โครงการได้ก็จะต้องทำการศึกษา เรื่อง ประเภทและพฤติกรรมของผู้ใช้โครงการก่อน เพื่อที่จะนำไปวิเคราะห์ให้เห็นความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของโครงการให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ได้เป็นอย่างดี การศึกษาข้อมูลโดยกลไกดังนี้

4.1.3.1 ประเภทและพฤติกรรมของผู้ใช้โครงการ

4.1.3.2 จำนวนผู้ใช้โครงการ

4.1.3.1 ประเภทและพฤติกรรมของผู้ใช้โครงการ

ผู้ใช้อาคารในโครงการสถาบันทักษิณคดีศึกษาจะมีลักษณะการใช้ เช่น เกี่ยวกันกับผู้ใช้อาคารในศูนย์วัฒนธรรมต่างๆไป คือ แยกได้ดังนี้

1.) เจ้าหน้าที่หรือผู้ให้บริการ

2.) ผู้เข้าชมหรือผู้ใช้บริการ

1.) เจ้าหน้าที่หรือผู้ให้บริการ คือ เจ้าหน้าที่หรือพนักงานที่ปฏิบัติงานภายในสถาบันฯ หรือผู้ที่ได้รับการติดต่อจากสถาบันฯ ให้มาในฐานะผู้ให้บริการคือ เป็นวิทยากรรับเชิญ ซึ่งสามารถแยกออกได้เป็น 3 กลุ่มได้ดังนี้

1.1.) เจ้าหน้าที่ประจำสถาบันฯ

1.2.) นักวิชาการหรือนักวิจัย รวมทั้งวิทยากรต่าง ๆ

1.3.) ศิลปินหรือนักแสดงต่าง ๆ

2.) ผู้เข้าชมหรือผู้ใช้บริการ คือผู้ที่เข้ามาใช้บริการภายในจากสถาบันฯ ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น 5 กลุ่มได้ดังนี้

2.1.) นักเรียน-นักศึกษา

2.2.) นักท่องเที่ยว

2.3.) นักวิชาการ, นักวิจัยที่ต้องการศึกษาค้นคว้า

2.4.) ผู้ที่มาติดต่อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับ 2.5.) ประชาชนทั่วไป ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำหรับพฤติกรรมของผู้ใช้อาคารประเภทศูนย์วัฒนธรรมหรือ
พิพิธภัณฑ์นั้น จะมีจุดประสงค์ของการเข้ามาใช้บริการแยกได้เป็น 3 กรณี คือ

ก. คนที่เข้าชมศูนย์วัฒนธรรมเพื่อความเพลิดเพลิน มักจะ
เป็นพวกนักท่องเที่ยวเป็นส่วนใหญ่ คนกลุ่มนี้จะเข้ามาใช้บริการของทางศูนย์ฯ เพื่อมาหา
ความแปลกใหม่ให้แก่ตัวเอง การชมก็มักจะเดินไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะพบเห็นการแสดงใด
ที่เหมาะสมอยู่แล้วเพลิดเพลินหยุดดูเสียที่หนึ่ง เพราะเหตุนี้การจัดแสดงจึงควรจัดให้มีความ
เพลิดเพลินและระทึกใจยิ่งกว่า เพื่อช่วยให้ผู้ชมประสบความสำเร็จในสิ่งที่เขาต้องการ

ข. คนที่เข้าชมความงามของงานศิลป์ คนกลุ่มนี้ส่วนใหญ่
มักเคยเป็นคนที่เคยเข้าชมการแสดงของทางศูนย์ฯ มาก่อนและรู้คุณค่าของการแสดงเป็น
อย่างดี คนกลุ่มนี้มักแสวงหาสิ่งที่ตนประทับใจโดยเฉพาะ

ค. คนที่เข้าชมศูนย์วัฒนธรรมด้วยจุดประสงค์ในการค้นคว้า
ไต่ถาม พวกนักเรียนนักศึกษา ผู้สนใจต่าง ๆ ผู้เชี่ยวชาญ จะมีจำนวนน้อยการเข้าชมมัก
เป็นไปในรูปของการศึกษา วิจัย เปรียบเทียบสิ่งต่าง ๆ ที่แสดง ทางศูนย์จึงควรจัดห้อง
แสดงที่มีความเกี่ยวข้องกับเนื้อหาวิชาการ เพื่อเป็นการสนองความต้องการให้
กับคนกลุ่มนี้

การจัดกลุ่มประชาชนที่เข้าชมศูนย์วัฒนธรรมแบ่งได้เป็น 2 พวกคือ พวกหนึ่ง
เป็นคนที่ไม่เข้าชมไม่เป็นกลุ่มก้อน ดำรงนิยมและระดับการศึกษา คนพวกนี้โดยทั่วไปจะเป็น
นักท่องเที่ยวหรือนักเรียนนักศึกษา ทุกระดับวัยและความคิด อาจเข้าชมเพราะการโฆษณา
กิจกรรมของศูนย์ฯ หรืออาคารที่งดงามดึงดูดใจ อีกพวกหนึ่งที่เข้าชมเป็นกลุ่มก้อนซึ่งส่วนใหญ่
มักจะเป็นนักเรียนนักศึกษา สมาคมหรือองค์การต่าง ๆ คนประเภทนี้จะอยู่ในระดับความ
คิดเดียวกันและมีจุดมุ่งหมายในการศึกษาแบบเดียวกัน

ในการให้บริการทางการศึกษา ความรู้ กับทั้งสองกลุ่มนี้เจ้าหน้าที่ควรแบ่ง
แยกออกไป โดยเฉพาะคนในกลุ่มแรกนั้น เกิดวิสัยที่จะจัดรายการพิเศษ เช่น การบรรยาย
การอภิปรายให้ได้ ส่วนคนในประเภทหลังนั้นมักจะมีจุดมุ่งหมายที่ต้องการศึกษาซึ่งศูนย์วัฒนธรรม-

1. "วิชาการพิพิธภัณฑ์" นิคม มุสิกคามะ, หนังสือ ไทยวัฒนาพานิช กรุงเทพฯ ปี 2521

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ซึ่งศูนย์วัฒนธรรมสามารถให้บริการได้อย่างเต็มที่

เมื่อทราบจุดประสงค์อย่างกว้าง ๆ ในการเข้าใช้ของศูนย์วัฒนธรรมแล้ว เรา
ยังสามารถที่จะกำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมของผู้ใช้อาคาร ได้ตามลักษณะประเภทของ
ผู้ใช้อาคารตามหัวข้อที่ 1. ใ้ดังต่อไปนี้คือ

2.1.) ประเภทของผู้ให้บริการ ได้แก่

2.1.1.) เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์วัฒนธรรม เป็นผู้ให้บริการแก่ผู้เข้า
ชมอาคารโดยมีการทำงานในลักษณะประจำการแบบดวาร์ และรวมทั้งเจ้าหน้าที่ที่เป็นลูก
จ้างชั่วคราวหรือพนักงานอีกด้วย เจ้าหน้าที่ภายในศูนย์วัฒนธรรมนั้น รวมถึง เจ้าหน้าที่ฝ่าย
บริหาร และเจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติการ เวลาในการปฏิบัติการของเจ้าหน้าที่ภายในส่วนใหญ่
คือ ตั้งแต่เวลา 8.00 น. ถึง 16.00 น. (ยึดตามเวลาการปฏิบัติงานของราชการ)

2.1.2.) นักวิชาการหรือนักวิจัย (วิทยาการ) ส่วนใหญ่หมายถึง
ถึงเจ้าหน้าที่ที่ไม่ได้ประจำอยู่ในศูนย์ฯ แต่เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเชิงวิชาการ
และศิลปวัฒนธรรม ที่ทางศูนย์ได้เชิญมาเพื่อเป็นวิทยากรในหารให้ความรู้ เช่น ในการจัด
อบรม หรือสัมมนาต่าง ๆ เจ้าหน้าที่เหล่านี้ ไม่สามารถกำหนดเวลาในการเข้าใช้อย่างแน
นอนได้

2.1.3.) ศิลปินหรือนักแสดง ได้แก่ นักแสดง ศิลปิน หรือนัก
ดนตรี ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้ติดตาม โดยในที่นี้อาจมาเป็น 2 ลักษณะ คือ ทางศูนย์ฯ
เป็นผู้ติดต่อให้มาจัดแสดง หรือ ได้รับการติดต่อมาเองจากทางศิลปินหรือกลุ่มนักแสดง
ซึ่งในกลุ่มนี้ ทางศูนย์ได้จัดให้มีบริการรับส่ง และอำนวยความสะดวกแก่กลุ่มศิลปินหรือนัก-
แสดงทั้งประเภทบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

2.2.) ประเภทของผู้ใช้บริการ ได้แก่

2.2.1.) นักเรียน นักศึกษา ผู้ใช้บริการกลุ่มนี้มักมีจุดมุ่งหมาย
ในการเข้าชม หรือแสวงหาความรู้และความสนุกสนานในการได้ทดลองหรือปฏิบัติด้วยตนเอง
และยังได้ศึกษาหาความรู้เรื่องราวต่าง ๆ ทิวไป จนถึงเรื่องราวเฉพาะเพิ่มเติมจากที่ตน
เองเรียนมา เพื่อเป็นการเสริมสร้างประสบการณ์ที่มีอยู่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับ (2.2.2.) นักท่องเที่ยว ในที่นี้รวมทั้งนักท่องเที่ยวภายในประเทศ
ไม่ว่าเพศชายโดยส่วนใหญ่แล้ว จะมาเพื่อความบันเทิงที่คนศึกษา โดยได้ความรู้เป็นผลประโยชน์

ไปด้วย และทางนี้อาจจะศึกษารวบรวมข้อมูล ตลอดจน เทคนิคของการจัดแสดง (ในกรณีที่ เป็นบุคคลมาดูงาน) คนกลุ่มนี้มักมีอำนาจในการซื้อสินค้าและใช้บริการสูง

2.2.3) นักวิชาการ, นักวิจัย เป็นผู้ที่มีความรู้ในเรื่องศิลปวัฒนธรรม ค่อนข้างอยู่บ้างแล้ว และส่วนใหญ่มารเพื่อศึกษาวิจัยข้อมูล และมีบางส่วนมาเพื่อชม เทคนิคการ แสดงของสถาบันฯ สถานที่ซึ่งนักวิชาการเหล่านี้ จะสามารถชี้ประโยชน์ได้โดยตรง ได้แก่ ห้องสมุด และส่วนนิทรรศการ

2.2.4) ผู้มาติดต่อ ผู้มาติดต่อกับสถาบันฯ ซึ่งอาจมาติดต่อทางราชการ หรือต้องการแสดงงาน หรือติดต่อบุคคลอื่น ๆ โดยส่วนใหญ่แล้วจะเป็นประ เทศของนักลงทุนต่าง ๆ ซึ่งมีผลประโยชน์ทางด้านการค้า เป็นสำคัญ

2.2.5) ประชาชนทั่วไป ได้แก่ประชาชนที่อยู่ภายในบริเวณรอบ ๆ สถาบันฯ ซึ่งสามารถเข้ามาใช้บริการภายในสถาบันฯ ได้โดยสะดวก จุดประสงค์ของประชาชน ที่เข้ามาใช้สถาบันฯ โดยส่วนใหญ่แล้ว มาเพื่อชมการแสดง และชมงานด้านนิทรรศการ และ ห้องสมุด เป็นต้น

4.1.3.2 จำนวนผู้ใช้โครงการ

การกำหนดจำนวนผู้ใช้โครงการในที่นี้ หมายถึง จำนวนผู้เข้าชมโครงการ เพื่อที่จะนำมา ทำการวิเคราะห์ถึง เนื้อหาใช้สอยขององค์ประกอบของโครงการ โดยจะทำการศึกษา มาจาก 2 กรณี คือ

- 1) สถิติผู้เข้าชมจากอาคาร เดิม และจากอาคารประเภทเดียวกัน
- 2) จำนวนนักท่องเที่ยว

ซึ่งรายละเอียดการศึกษาข้อมูลจากทั้ง 2 กรณี มีดังนี้

- 1) สถิติผู้เข้าชมจากอาคาร เดิม และจากอาคารประเภทเดียวกัน

ในการเก็บข้อมูลจากสถิติ เดิมของสถาบันฯที่ขณะศึกษาในช่วง 5 ปีหลัง คือ ในช่วงปี 2526 - 2530 มีดังนี้

ตารางที่ 4.2 แสดงสถิติผู้เข้าชมสถาบันทักษิณคดีศึกษา ปี 2526 - 2530
แยกตามประเภท

ปี พ.ศ.	ประชาชน	นักท่องเที่ยว	นักเรียน-นักศึกษา	ภิกษุ-สามเณร	รวม
2526	5,872	3,403	975	52	9,275
2527	6,113	2,308	902	78	9,601
2528	8,320	2,890	1,014	75	12,299
2529	7,432	3,517	1,512	92	12,553
2530	9,811	4,442	1,022	87	15,362

จากตารางสรุปได้ ดังนี้

สถาบันทักษิณคดีศึกษามีจำนวนผู้เข้าชมเพิ่มขึ้นทุก ๆ ปี
จำนวนผู้เข้าชมส่วนใหญ่จะเป็นประชาชนทั่วไป รอบลงมา เป็นนักท่องเที่ยว

ตารางที่ 4.3 แสดงสถิติผู้เข้าชม เป็นหมู่คณะของสถาบันทักษิณคดีศึกษาในช่วงปี 2530

จำนวนคนในกลุ่ม	จำนวนกลุ่มที่เข้าชม	คิดเป็นร้อยละ
5 - 10	57	50
11 - 20	36	30
21 - 50	15	13
51 - 100	3	3
101 - 150	3	3
151 - 200	1	1
รวม	115	100

หมายเหตุ : จำนวน 1-5 คน ไม่ได้ออกบันทึกเป็นสถิติ

จากตารางสรุปได้ดังนี้

สถาบันทักษิณคดีศึกษา มีจำนวนผู้เข้าชมเป็นกลุ่ม ๆ ละ 5-10 คน จะมีความถี่
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สละส่วนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ในการค้า
สิ่งสู่สื่อ รongลงมา คือ จำนวนกลุ่มละ 11-20 คน
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น ถ้าหากมีเหตุเปลี่ยนแปลงเนื้อหา หรือต้องขอยืมสิ่งของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เนื่องจากอาคารประเภทเดียวกันกับสถาบันมัธยมศึกษาที่อยู่ในจังหวัดสงขลา มีอีกแห่งหนึ่ง คือ อาคารพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสงขลา ซึ่งเป็นหน่วยงานของกรมศิลปากรที่ 8 ตั้งอยู่ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ดังนั้น การศึกษาข้อมูลผู้ใช้อาคาร จึงจะทำการศึกษาข้อมูล จากของพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสงขลา เพื่อนำมา เปรียบเทียบกัน ซึ่งในการศึกษาข้อมูลมีดังนี้

ตารางที่ 4.4 แสดงสถิติผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสงขลา ช่วงปี 2526 - 2530

ปี พ.ศ.	ประชาชน	นักท่องเที่ยว	ภิกษุ-สามเณร	นักเรียน-นักศึกษา	รวม
2526	11,576	30,732	752	18,404	61,464
2527	9,429	30,084	727	19,928	60,168
2528	13,364	34,844	145	20,830	69,183
2529	12,484	23,802	2,270	9,048	47,604
2530	17,985	27,972	2,471	7,516	55,944

หมายเหตุ : ปี พ.ศ. 2530 ขาดเดือน ตุลาคม, พฤศจิกายน และเดือนธันวาคม

จากตารางสรุปได้ดังนี้

จำนวนผู้เข้าชมแต่ละปีมีไม่แน่นอน ขึ้น ๆ ลง ๆ ซึ่งจะเห็นได้ชัดว่ามีผู้เข้าชมตกต่ำ ลงในปี 2529 ทั้งนี้อาจเป็น เพราะเกิดความกดดันทางสังคม, เศรษฐกิจภายในจังหวัด ทำให้มี ผู้สนใจท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมน้อยลง แต่อย่างไรก็ตาม แนวโน้มในปี 2530 ก็ขึ้นมาก

ตารางที่ 4.6 แสดงสถิติผู้เข้าชม เป็นหมู่คณะของพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสงขลา ในช่วงปี 2530

จำนวนคนในกลุ่ม	จำนวนกลุ่มที่เข้าชม	คิดเป็นร้อยละ
9 - 30	50	49
31 - 50	19	19
51 - 100	28	27
101 - 200	3	3
201 - 300	-	0
301 - 500	2	2
501 - 1,000	-	0
รวม	102	100

หมายเหตุ : จำนวน 1-5 คน ไม่ได้ออกบันทึก เป็นสถิติ

จากตารางสรุปได้ดังนี้

พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสงขลา มีจำนวนผู้เข้าชมเป็นกลุ่ม ๆ ละ 5-30 คน จะมีความถี่สูงสุด รองลงมา คือ จำนวนกลุ่มละ 51-100 คน

จากการศึกษาผู้เข้าชมทั้งสองแห่ง สรุปได้ดังนี้

สถิติผู้เข้าชมของพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสงขลา จะมีสถิติผู้เข้าชมจำนวนสูงกว่าของสถิติผู้เข้าชมในสถาบันทักษิณคดีศึกษา ทั้งนี้ เนื่องจากว่า สถานที่ตั้งของพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสงขลา มีศักยภาพในการดึงดูดผู้เข้าชม สูงกว่าของสถาบันทักษิณคดีศึกษา

2) จำนวนนักท่องเที่ยว

ในการ เก็บข้อมูลนักท่องเที่ยวที่ เติมทาง เข้ามาในจังหวัดสงขลานั้น จะทำการ เก็บข้อมูลสถิติของชาวต่างประเทศที่ เติมทาง เข้ามาในประเทศที่ผ่านทางด่านจังหวัดสงขลา เท่านั้น เพราะ เมื่อโครงการขยาย เติมรูปแบบ แล้วจะ เล็ง เป้าหมายดึงดูดนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่ควรนำเอาไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
เฉพาะชาวมาเลเซีย และสิงคโปร์ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีเหตุดเบี่ยงเบนเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.6

สถิตินักท่องเที่ยว ชาวต่างประ เเทศที่ เข้ามาทางจังหวัดสงขลา
จำแนกสัญชาติ ช่วงปี 2525 - 2530

สัญชาติ	ปี 2525	ปี 2526	ปี 2527	ปี 2528	ปี 2529	ปี 2530
มา เล เอเชีย	-	408, 558	427, 981	384, 101	486, 707	406, 199
สิงคโปร์	-	48, 552	57, 724	70, 066	88, 361	73, 450
ออสเตรเลีย	-	7, 473	7, 523	8, 406	7, 632	5, 740
อเมริกา	-	3, 657	4, 122	5, 765	5, 685	5, 684
อังกฤษ	-	4, 864	4, 754	5, 287	5, 184	5, 260
เยอรมัน	-	3, 709	3, 630	3, 917	4, 216	3, 784
อินโดนีเซีย	-	2, 193	2, 571	2, 960	2, 873	2, 107
อินเดีย	-	7, 302	4, 055	1, 484	2, 478	2, 049
ฝรั่งเศส	-	1, 398	1, 430	1, 564	1, 687	1, 452
อื่น ๆ	-	15, 925	17, 734	18, 247	18, 257	16, 627
รวม	500, 347	503, 631	531, 323	501, 797	623, 080	522, 488

หมายเหตุ : พ.ศ. 2525 ไม่มีรายละเอียดสัญชาตินักท่องเที่ยว

พ.ศ. 2530 ซากเดือน ค.ค. - ธ.ค.

ที่มา : กองสถิติ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

จากตาราง สรุปได้ดังนี้

นักท่องเที่ยวชาวต่างชาตินานาชาติเข้ามาทางด่านจังหวัดสงขลามากที่สุดคือ ชาวมา เล เอเชีย และรองลงมา คือ สัญชาติสิงคโปร์ ทั้งนี้ เนื่องจากอยู่ใกล้กับประเทศไทย-ทางภาคใต้มากที่สุด

ตารางที่ 4.7

แสดงสถิตินักท่องเที่ยว ชาวต่างประ เเทศที่ เข้ามาทางด่านจังหวัดสง-
ขลา จำแนกเป็ราย เดือน ช่วงปี 2525 - 2530

เดือน	ปี 2525	ปี 2526	ปี 2527	ปี 2528	ปี 2529	ปี 2530
มกราคม	-	51, 172	40, 722	32, 327	41, 309	55, 657
กุมภาพันธ์	-	39, 668	59, 601	44, 779	53, 191	58, 645
มีนาคม	-	36, 140	38, 692	43, 435	43, 523	52, 927

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.7

(ต่อ)

เดือน	ปี 2525	ปี 2526	ปี 2527	ปี 2528	ปี 2529	ปี 2530
เมษายน	-	44,511	59,321	44,206	56,679	64,412
พฤษภาคม	-	40,624	49,656	39,413	50,375	60,190
มิถุนายน	-	28,034	55,090	46,854	58,029	60,560
กรกฎาคม	-	40,643	33,107	35,883	44,103	57,494
สิงหาคม	-	38,536	35,065	47,719	51,573	71,123
กันยายน	-	31,284	30,704	31,557	41,457	41,479
ตุลาคม	-	39,375	40,262	32,079	43,844	-
พฤศจิกายน	-	48,683	38,070	45,552	59,651	-
ธันวาคม	-	64,967	50,942	57,955	78,344	-
รวม	500,342	503,631	531,223	501,797	623,080	522,488

ที่มา : กองสถิติ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 4.8 แสดงวัตถุประสงค์ในการเดินทางเข้ามาของชาวต่างประเทศทาง-
 กานจังหวัดสงขลา ในปี 2529

รายละเอียดวัตถุประสงค์	คิดเป็นร้อยละ
- เพื่อการท่องเที่ยว	60.00
- เพื่อเยี่ยมญาติ/เพื่อน	20.00
- เพื่อปฏิบัติราชการ	8.00
- เพื่อประชุม/สัมมนา/อบรม	1.00
- เพื่อติดต่อธุรกิจ	4.00
- อื่น ๆ	7.00
รวม	100.00

ที่มา : กองสถิติ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

หนังสือการท่องเที่ยวภาคใหญ่ - สงขลา พ.ศ. 2529

จากตารางสรุปได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ในการเดินทาง เพื่อการท่องเที่ยว สูงเป็นอันดับ 1 คือร้อยละ 60.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับครูนิทานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการศึกษา
 รองลงมา คือ เพื่อเยี่ยมญาติ/เพื่อน ร้อยละ 20.00

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงชื่อเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.1.4 องค์ประกอบของโครงการ

องค์ประกอบของโครงการสถาบันทักษิณคดีศึกษา มีลักษณะ เช่นเดียวกับ องค์ประกอบของศูนย์วัฒนธรรมทั่ว ๆ ไป ซึ่งกำหนดขึ้นจาก เป้าหมายและนโยบายของโครงการ และสามารถแยก เป็นองค์ประกอบหลักได้ดังนี้

องค์ประกอบหลัก	เป้าหมายและนโยบาย
1. ส่วนบริการสาธารณะ	- เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้เข้าใช้อาคาร ในค่าน้ำ ทั่ว ๆ ไป
2. ส่วนอำนวยความสะดวก	- เพื่อเป็นส่วนปฏิบัติงานของ เจ้าหน้าที่ระดับสูง ของโครงการ และเจ้าหน้าที่ฝ่ายธุรการ
3. ส่วนพิพิธภัณฑ์ชนวิทยา	- เพื่อเป็นส่วน เก็บและแสดงวัตถุวัฒนธรรม พื้นบ้านให้แก่ผู้เข้าชมที่สนใจ
4. ส่วนวิทยบริการ	- เพื่อเป็นส่วนที่บริการความรู้ และทางวิชาการ ให้แก่ผู้ที่สนใจทั่วไป
5. ส่วนปฏิบัติงานช่าง	- เพื่อเป็นส่วนที่สำคัญสำหรับปฏิบัติงานของ เจ้าหน้าที่ ฝ่ายเทคนิคของโครงการ
6. ส่วนศิลปการแสดง	- เพื่อเป็นส่วนที่สำคัญสำหรับ เผยแพร่ด้านวัฒนธรรม และการอนุรักษ์ไว้
7. ส่วนร้านอาหาร	- เพื่อเป็นส่วนบริการด้านอาหารแก่ผู้ใช้โครงการ
8. ส่วนที่จอดรถ	- เพื่อเป็นส่วนบริการด้านจอดรถแก่ผู้ใช้โครงการ

สำหรับองค์ประกอบหลักที่กล่าวมาข้างต้นนี้ จะมีรายละเอียดของแต่ละส่วนตาม
ประโยชน์ใช้สอย และมีองค์ประกอบย่อย ดังนี้

1) รายละเอียดของส่วนบริการสาธารณะ

ส่วนบริการสาธารณะ หมายถึง ส่วนของอาคาร หรือห้องต่าง ๆ ที่จัดไว้
สำหรับบริการแก่ผู้ใช้อาคาร โดย เฉพาะผู้เข้าชมโครงการ ซึ่งได้แก่

1.) โถงทางเข้า (ENTRANCE AND EXIS) สำหรับเข้า-ออก สำหรับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ประชาชนทั่วไป ซึ่งจะมี เครื่องสำหรับเก็บสถิติผู้ชมตรงทาง เข้า-
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีเหตุดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.) ที่จำหน่ายบัตรผ่านประตู พิพิธภัณฑ์สถานต้องเก็บบัตรผ่านประตู เพื่อความจำเป็นทางเศรษฐกิจ สำหรับประชาชนโดยทั่วไป แต่อาจยกเว้นนักเรียน นักศึกษา ซึ่งจะอยู่ก่อนทางเข้า หรือ เครื่องนับจำนวนคน

3.) ห้องรับฝากของ ใช้เก็บฝากของสัมภาระต่าง ๆ ห้องนี้ควรจะอยู่ติดกับทางเข้า

4.) ที่ติดต่อกับสอบถาม มีผู้อำนวยความสะดวก เช่น ให้รายละเอียดการเข้าชมโปรแกรมต่าง ๆ เป็น เคน์เตอร์อยู่ใกล้กับทางเข้า

5.) ร้านจำหน่ายสินค้า (MUSEUM SHOP) เป็นที่จำหน่ายหนังสือ ภาพถ่าย ของที่ระลึกต่าง ๆ อยู่ในบริเวณสถานที่พักผ่อน หรือส่วนใดส่วนหนึ่งของอาคารก็ได้

6.) สถานที่พักผ่อนและต้อนรับผู้เข้าชม (LOBBY) เป็นโถงสำหรับนั่งพัก อาจมีแผนผังพิพิธภัณฑ์สถาน หรือ เครื่องหมายนำทางไปยังห้องต่าง ๆ สถานที่พักผ่อนนี้จะทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางที่จะนำไปสู่ห้องอื่น ๆ

7.) ตู้โทรศัพท์สาธารณะ ควรอยู่ในสถานที่พักผ่อน

8.) ห้องอาหารหรือที่จำหน่ายอาหาร (CAFETERIA) เพื่อให้บริการแก่ประชาชนและเจ้าหน้าที่

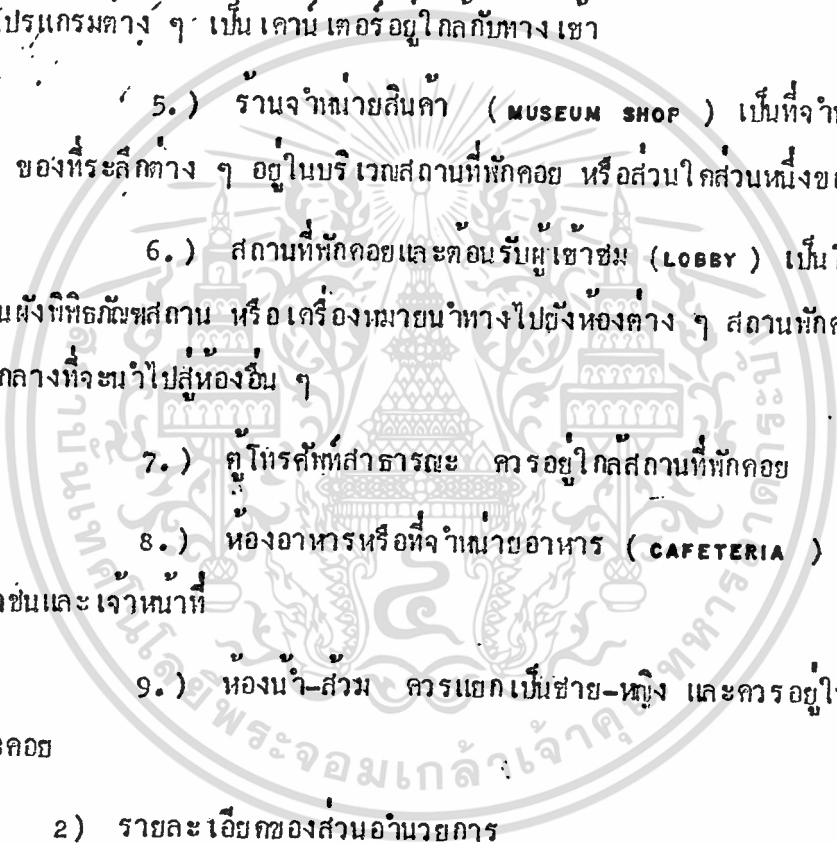
9.) ห้องน้ำ-ส้วม ควรแยกเป็นชาย-หญิง และควรอยู่ในส่วนที่ใกล้กับสถานที่พักผ่อน

2) รายละเอียดของส่วนอำนวยความสะดวก

ส่วนอำนวยความสะดวก ได้แก่ ส่วนปฏิบัติงานของผู้อำนวยกา... เจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหาร ห้องประชุมเจ้าหน้าที่ ที่ทำงาน เลขานุการ และเจ้าหน้าที่ฝ่ายธุรการ ฯลฯ ซึ่งเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า เป็นสำนักงานของโครงการนั้นเอง การจัดสำนักงานในปัจจุบัน แบ่งออกเป็น 2 ระบบ คือ

ก. ระบบการจัดออกเป็นห้องโดยเฉพาะ (THE INDIVIDUAL ROOM SYSTEM) นิยมกันมากในยุโรป มีกฎคือการกำหนดในการติดต่อเข้าถึงห้องต่าง ๆ โดยลักษณะเช่นนี้ จะมีข้อดี คือ เป็นส่วนตัว (PRIVACY) และสบาย แต่มีข้อเสียที่ มีราคาสูง

ข. ระบบการจัดแบบเปิดตลอด (THE OPEN LAYOUT) ไม่ต้องคำนึงถึงการไปทางติดต่อระหว่างห้อง (CORRIDOR ต่อก) ระบบนี้ เราสามารถใช้เนื้อที่ห้องทั้งหมดได้

อย่างเต็มที่สำหรับจะเป็นที่ทำงานต่าง ๆ โดยไม่มีผนัง หรือ PARTITIONS มาบัง ทำให้
ราคาถูกกว่าแบบแรก แต่ต้องมีระบบระบายอากาศ หรือปรับอากาศที่มีคุณภาพสูง และต้องคำนึง
ถึงไฟฟ้า ซึ่งต้องใช้แทนแสงธรรมชาติเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้น ระบบไฟฟ้าจึงต้องดีด้วย

ในการจัด LAYOUT ในการวางแผนมักจะต้องขึ้นอยู่กับสัดส่วนของ เส้นแบ่ง เนื้อที่
ภายในที่จะแบ่งเอาไว้ GRID โดยถือหลักมาจากการใช้เนื้อที่ของพนักงาน 1 คน ใช้เนื้อที่เท่า
ไหร่ เป็น เกณฑ์ แล้วยังเนื้อที่ออกมาด้วย เส้นแบ่ง (GRID) ว่าช่วงหนึ่ง ๆ จะใช้พนักงานกี่คน
และก่อนที่จะกำหนดสัดส่วนต่าง ๆ ลงไป จำเป็นต้องให้แน่ใจ เสียก่อนถึงความต้องการและประโยชน์
ใช้สอยว่าจะไม่มีการผิดพลาดขึ้นได้ในภายหลัง เนื้อที่สำหรับผู้ทำงาน (STAFF) กับเจ้าหน้าที่
อาวุโสหรือผู้จัดการควรจะแยก เป็นส่วนต่างหาก โดยเฉพาะในกรณีที่ต้อง เป็นห้อง เล็กห้องน้อย
การจัดแบบ 2 ห้อง หรือ 1 เนื้อที่ เป็นแบบที่ดีที่สุด บางครั้งอาจใช้มาตรฐานนี้ในการที่จะให้
ได้เนื้อที่ใช้สอยมากที่สุด

การเพิ่มจำนวนโต๊ะ เนื้อที่สำหรับชั้นโถงจะต้องกำหนดด้วย รวมทั้งตู้เก็บเอกสาร
หรือตู้เก็บพวก CARD - INDEX ต่าง ๆ ขนาดที่น้อยที่สุดคือ 1.6-2.03 และระยะระหว่าง
โต๊ะถึงกำแพง เป็น 0.75 หรือ 0.70 ก็ได้ ถ้าห้องหรือชั้นวางของไม่สูงเกิน 0.90 ระยะที่วาง
โต๊ะห่างจากกำแพง เป็น 0.70-1.75 ซึ่งจะช่วยให้พนักงานหยิบของได้สะดวกโดยไม่ต้องกลัวจะ
สูงไป

การจัดผังแบบเปิด เป็นการจัดผังของสำนักงานแบบไม่ต้องมีทาง เติม เชื่อมภายใน
ที่กว้างขวาง (CORRIDOR) การจัดแบบนี้ไฟฟ้าที่ใช้ต้องมีมากพอ และการถ่าย เทออากาศก็ต้อง
ดีด้วย ในอเมริกา การจัดแบบเปิดเป็นที่นิยมกันมาก การจัดระบบนี้มักจะขึ้นอยู่กับการแบ่งพื้นที่ห้อง
ในชั้นต่าง ๆ ที่จะจัดสำนักงานซึ่งมักจะมี เนื้อที่กว้าง และการที่จะจัดให้เป็นห้อง เล็กห้องน้อยนั้น
ไม่ค่อยจะทำ จะมีก็แต่ห้องผู้จัดการ หรือห้องผู้มีอาวุโส เท่านั้น ฉะนั้น การจัดห้องแบบเปิดนี้จึง
เป็นการจัดในที่ประหยัดในค่าราคาและมีความเหมาะสมในการใช้เนื้อที่ และการจัดผังก็มักจะ
ทำแบบให้เคลื่อนที่ได้ (REARRANGING MOVABLE PARTITIONS) สะดวกในการควบคุม
การทำงาน ประหยัดไฟฟ้า มีข้อเสียอยู่ที่เกี่ยวกับเรื่องเสียง เพราะเป็นสำนักงานที่โล่งตลอด
ไม่มีผนังที่ปิดกั้นทึบ ทำให้เสียงสามารถก่อให้เกิดความรำคาญแก่พนักงาน เราอาจจะแก้ไขได้
บ้าง โดยการออกแบบ เพดานและผนังห้องหรือกำแพงห้อง แต่ก็ไม่ได้ทั้งหมด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่การจัดแบบนี้ก่อให้เกิดปัญหาขึ้นมาว่า จะทำให้การทำงานของพนักงานมีประสิทธิภาพ
ไม่พอหรือไม่พอ หรืออย่างน้อยก็ว่าการจัดแบบเป็นห้อง ๆ ซึ่งพอจะพูดได้ว่า ขึ้นอยู่กับความเคยชินของไปใช้

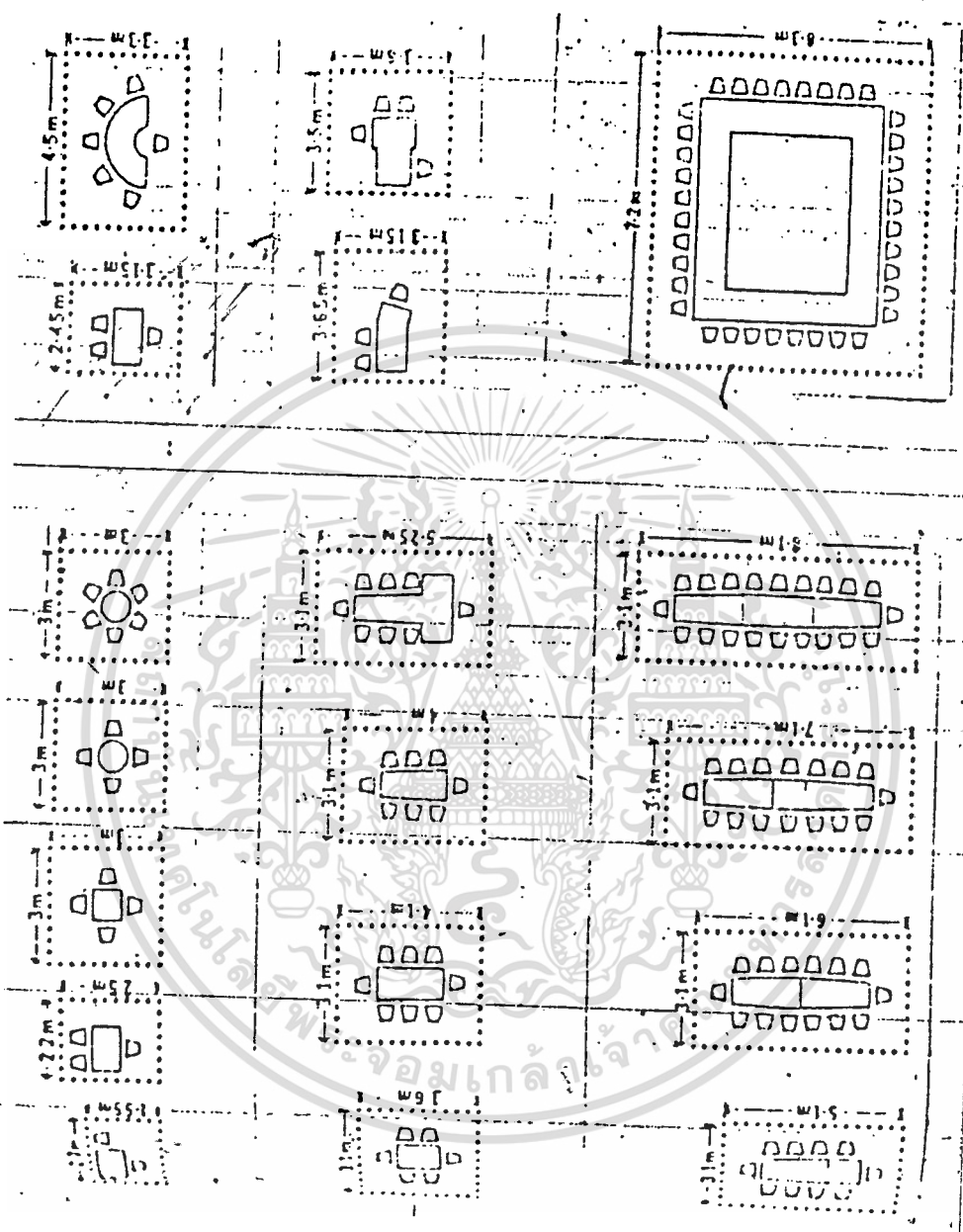
พนักงานแต่ละแห่ง คนในยุโรปมักนิยมแบบ ๆ เป็นห้อง เล็กห้องน้อย เพราะมีความรู้สึกเห็น ส่วนตัวมากกว่าคนทำงานไม่ต้องกังวลอยู่กับคนงานแผนกอื่น การจัดแบบแบ่ง เป็นห้องนี้มักจะไม่ ค่อยนิยมกันมากนัก เพราะราคาสูงมาก ถึงแม้จะมีข้อดีอยู่ที่การดำเนินงานบางอย่างก็ตาม การจัดผังแบบเปิดในห้องใหญ่ ๆ นี้ นับว่า เป็นการยกเลิกการใช้ทฤษฎีแบบมีทาง เดินภายในอาคาร (CORRIDOR) โดยสิ้นเชิง จะมีก็แต่ทาง เดินคั่นระหว่างชั้น เท่านั้น

หลักการที่โด่งดังมากที่สุดในการจัดแปลนแบบเปิด OPEN LAYOUT ก็คือ การประหยัด เนื้อที่ ซึ่งเมื่อในการจัดสำนักงานสำหรับคนงานใน 1 เนื้อที่ 7.5-8.5 ตาราง เมตรต่อ 2 คน ผู้เชี่ยวชาญชาว เยอรมันได้เคยแถลงไว้ว่า อาจลดลงมา เหลือ 4-5 ตาราง เมตร ในกรณีการวาง ผังแบบ OPEN LAYOUT KENNETH HIRIPKEN ใช้ขนาด 6-8 ตาราง เมตร ซึ่งจะรวบรวม เนื้อที่คู่ เกือบ เอกสาร เข้าไปด้วย และระยะที่กำหนดให้ระหว่าง โต๊ะคือโต๊ะเป็น 0.80-1.50 เมตร และการจัดแบบต้องการห้องความกว้าง-ลึก

สำหรับ เนื้อที่ที่ใช้ในการทำงานของ เจ้าหน้าที่คนหนึ่ง ต้องไม่น้อยกว่า 500 ตาราง ฟุต โดยเฉลี่ยความสูงของห้องไม่เกิน 2.60 เมตรนั้น คือต้องการเนื้อที่ในการทำงานประมาณ 42-66 ตารางฟุตต่อ 1 คน ทั้งนี้ เป็น เนื้อที่ เพียงพอสำหรับตั้ง โต๊ะ เก้าอี้ และจัด เป็นทาง เดินด้วย ถ้าหาก เป็นส่วนที่ติดต่อกับบุคคลภายนอกด้วย เนื้อที่ ต้อง เพิ่ม เป็นอย่างน้อย 20 ตารางฟุต และมีความกว้างหลัง โต๊ะประมาณ 2 ฟุต เป็นอย่างต่ำ เพื่อความสะดวกในการนั่ง ส่วนทาง เดินผ่าน ก็คำนวณถึงความกว้างของร่างกายคน โดยประมาณ 20-22 นิ้ว

สำหรับห้องประชุมควรคำนึงถึงจำนวนคนว่าควรจะใช้การประชุมสูงสุดครั้งละกี่คน แล้วคิด เป็น เฟอร์นิเจอร์ออกมา ซึ่งห้องประชุมนี้ โต๊ะประชุมนี้ว่ามีความสำคัญที่สุด จะต้องจัดให้ โต๊ะประโยชน์ใช้สอยและประหยัด เนื้อที่ด้วย ซึ่งมีตัวอย่างการจัดโต๊ะประชุมแบบต่าง ๆ ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โครงการ : สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตสงขลา
 THE INSTITUTE FOR SOUTHERN OF THAILAND STUDIES

ผู้รักษา : พ.ต. กัญญา สุวรรณศิริ (เจดิว.)
 อ. สุกนิจ นันทวัฒน์ (เสจธ.)

นักศึกษา : นายสมพงษ์ มโนวิเศษ
 หมายเลขทะเบียน 290123

แผนผัง : ภาพที่ 4.1 ตัวอย่างการจัดโต๊ะประชุมแบบต่างๆ.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3) รายละเอียดของส่วนพิพิธภัณฑ์ศิลปะศึกษา

ส่วนพิพิธภัณฑ์ศิลปะศึกษา หมายถึง ส่วนแสดงนิทรรศการต่าง ๆ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ประเภท โดยทั่วไป คือ

- ก. ส่วนแสดงนิทรรศการชั่วคราว
- ข. ส่วนแสดงนิทรรศการถาวร
- ค. ส่วนแสดงนิทรรศการกลางแจ้ง

รายละเอียดเกี่ยวกับส่วนนิทรรศการ มีดังนี้

ก. บรรยายภาพห้องแสดงนิทรรศการ ห้องแสดงต้องมีคุณสมบัติดังนี้

1) เราใจในค่านความงาม (ESTHETHIC)

2) เราใจให้เพลิดเพลิน (ROMANTIC)

3) เราใจให้เกิดความอยากรู้อยากเห็นและอยากรู้คุณค่า

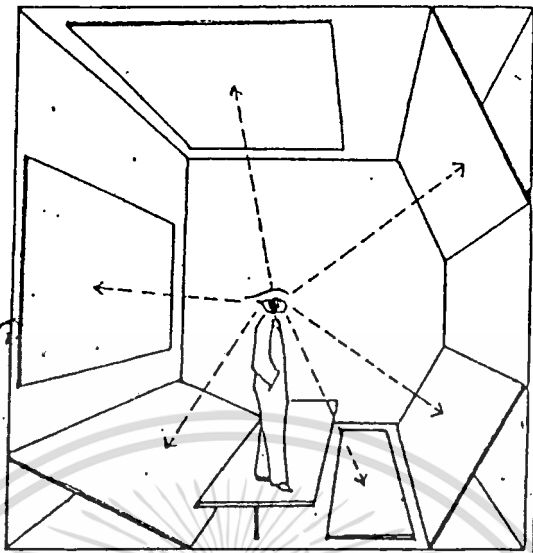
การกระตุ้นให้เกิดปัจจัย 3 ประการนี้ ทำให้ได้หลายวิธี เช่น

1. การออกแบบห้องแสดงให้เร้าใจเป็นขั้นต้น ไม่อ้างว้าง หรือโล่งจนเกินไป เมื่อเดินเข้าไปห้องตอนหนึ่งก็เห็นห้องตอนสองและตอนสามตามลำดับ ห้องแสดงที่เรียงเป็นแถวยาว โดยไม่มีชั้นตอนก็ไม่ชวนแก่การเข้าชมด้วย

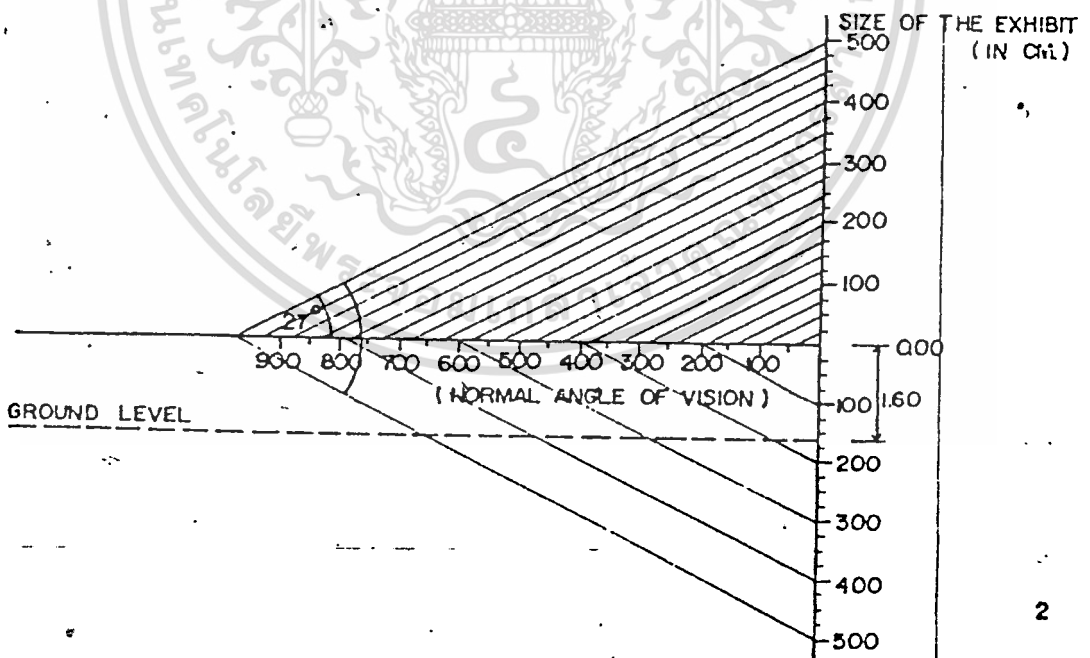
2. คำอธิบายวัตถุเป็นส่วนสำคัญที่เราความอยากรู้อยากเห็น เช่น การตั้งปัญหา เป็นคำถามแก่ผู้เข้าชม เพื่อจะได้หยุดและอ่านคำขอบ

ระบบความรู้สึกลงทางประสาท เช่น อวัยวะของการมอง ถ้าใช้มากเกินไปก็จะล้า จึงเกิดได้เสมอกับผู้ชมในห้องแสดงนิทรรศการ เพื่อการพักผ่อนสายตา ควรเปิดโอกาสที่ตาได้เคลื่อนไปในลักษณะหักผ่อน เช่น หักผ่อนสายตาจากสีที่สดใสด้วยสีที่เย็นลง จากที่สว่างไปยังที่มืด และเปลี่ยนมุมมองจากมุมที่แคบไปยังมุมที่กว้าง

ข. ชอบเขตการมองเห็น มุมมองของมนุษย์ที่ไม่ต้องหันศีรษะใช้ประมาณ 40° ความจริงมุมมองของมนุษย์มากกว่านี้ มุมมองทางตั้งมากกว่ามุมมองทางนอน การหันศีรษะง่ายกว่าการเคลื่อนศีรษะจากจุดจากรูปต่อไป

ภาพที่ 1. ผู้ดูภาพที่กำลังดูภาพหนึ่งหรือตามที่จัดตั้งเป็นกลุ่มก็ตาม ผู้ดูจะมองเห็นระยะ หรือมุมตัว เพื่อดูภาพอื่น ๆ ดังนี้แสดงโดย HERBERT BAYER ในปี 1939 แสดงว่า มนุษย์ สามารถดูภาพได้ทุกทิศทางทั้งด้านข้าง ด้านกลางและด้านบน

ภาพที่ 2. จาก ARCHITECTS'S DATA กำหนดมุมทางด้านตั้งของมนุษย์ ใ้ 27° เพื่อระคัมสายตา เป็นมุมมองที่สะดวกสบายที่สุด โดยไม่ต้องก้มหรือเงยศีรษะ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4) รายละเอียดของส่วนวิทยบริการ

ส่วนวิทยบริการ เป็นส่วนที่บริการความรู้ นั่นก็คือ ส่วนที่เห็นห้องสมุดนั้นเอง สำหรับโครงการสถาบันทักษิณคดีศึกษา จะประกอบเข้าไปด้วยกันกับพิพิธภัณฑ์ภาพ พิพิธภัณฑ์เสียง ซึ่งจะช่วยให้โครงการสมบูรณ์ขึ้น ห้องสมุดนั้น นอกจากจะเป็นที่สำหรับผู้ใช้วิชาของโครงการ ได้ศึกษาค้นคว้า เพื่อประกอบการทำงานและการจัดแสดงแล้ว ยังใช้เป็นที่เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับกิจการงานของโครงการ และ เปิดโอกาสให้คนภายนอก เข้ามาใช้ค้นคว้าในเรื่องราวต่าง ๆ ด้วย

การวางตำแหน่งของห้องสมุดจะคำนึงถึงความสะดวกแก่ประชาชนที่เข้าไปใช้ รวมทั้งพิจารณาถึงความสะดวกในการ เข้า-ออก และทางที่ติดต่อภายใน เพื่อความสะดวกแก่ผู้เข้าวิชา นักศึกษาชั้นสูง นอกจากนี้หา เหมือนห้องสมุดทั่ว ๆ ไปที่พิเศษไปอีกคือ นอกจากจะมีนิตยสารแล้ว ยังมีรูปถ่าย สไลด์ และ เทปบันทึกเสียง สำหรับบริการอีกด้วย ซึ่งจัดรวมไว้ในส่วนโสตทัศนศึกษา รายละเอียดเกี่ยวกับห้องสมุดมีดังนี้

- ก) ข้อคำนึงในการออกแบบห้องสมุด
- ข) การจัดวางเฟอร์นิเจอร์ภายในห้องสมุด
- ค) เครื่องสุขภัณฑ์ในห้องสมุด
- ง) การให้แสงสว่างสำหรับห้องสมุด

ก) ข้อคำนึงในการออกแบบห้องสมุด มีดังต่อไปนี้ คือ

1. การให้แสงสว่างสม่ำเสมอ
2. มีการควบคุมอุณหภูมิ เพื่อรักษาสภาพหนังสือ โดยใช้ระบบการปรับอากาศภายในอย่างสม่ำเสมอตลอดเวลา ซึ่งนอกจากจะรักษาสภาพหนังสือแล้ว ยังเพื่อความสะดวกสบายแก่ผู้ใช้บริการห้องสมุดอีกด้วย
3. ตำแหน่งที่ตั้งไม่ให้มีเสียงรบกวนจากภายนอกได้
4. สามารถขยายได้เมื่อมีหนังสือเพิ่ม
5. มีการควบคุมดูแล เข้า-ออก โดยเจ้าหน้าที่ห้องสมุด

ข) การจัดวางเฟอร์นิเจอร์ภายในห้องสมุด หลักเกณฑ์ในการจัดวางเฟอร์นิเจอร์ภายในห้องสมุด ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ให้ความสะดวกแก่การควบคุมดูแล เห็นกันว่า โต๊ะรับจ่ายหนังสือทาง เติม เข้า-ออก
2. ให้ความสะดวกแก่ผู้ใช้ในการที่ติดต่อกับเจ้าหน้าที่ หรือ เติม ไปยังชั้นวางหนังสือต่าง ๆ เว้นทาง เติม ระหว่าง โต๊ะ เก้าอี้ ชั้นหนังสือให้เพียงพอ
3. จัดที่นั่งอ่านหนังสือให้เพียงพอ
4. ให้มีระเบียบ ความไม่เบียดเบียน ไม่เบียดเสียดจนแน่น สีและแบบให้กลมกลืนกันกับแบบอาคาร หรือในแบบเดียวกันภายในห้อง
5. ให้เหมาะสมแก่การใช้สอย ว่า เฟอร์นิเจอร์ชนิดใดควรจะถูกจัดตรงไหนจึงจะเหมาะสมที่สุด ใ้เห็นง่ายที่สุด และสะดวกที่สุด

ตำแหน่งของ เฟอร์นิเจอร์ภายในห้องสมุด ควรจัดดังนี้

1. ชั้นวางหนังสือ โดยมากมักเรียงไปตามฝาห้อง ทั้งนี้ เพื่อมิให้กินเนื้อที่สำหรับอ่าน นอกจากนี้ยังทำให้บรรณารักษ์หรือเจ้าหน้าที่ได้มีโอกาสควบคุมดูแลห้องสมุดโดยทั่วถึง แต่ในปัจจุบันนี้ เนื่องจากแนว โนม์ของการศึกษาแนวใหม่มุ่งส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าโดยตนเองมากขึ้น การจัดวางชั้นอาจจัดวางตรงกลางห้อง หรือข้าง ๆ มีที่ว่างสำหรับที่อ่านหนังสือให้เป็นสัดส่วนมากขึ้น การวางชั้นหนังสือกลางห้องควรวางระยะห่างกันระหว่างชั้น 1.20-1.50 เมตร ผู้ใช้จะได้หยิบหนังสือได้โดยความสะดวก
2. ชั้นวารสาร วารสารเป็นสิ่งที่ดึงดูดใจและเชิญชวนให้คน เข้าไปใช้ห้องสมุดได้มาก เพราะมีปกที่มีสีสันสวยงามดูมีชีวิตชีวาว่าหนังสือทั่วไป ดังนั้น ชั้นวางจึงควรตั้งอยู่ใกล้ทาง เข้า หรือเป็นที่คน เข้าถึงได้ง่าย หรือมองเห็นได้ง่ายและไม่ไกลจากการควบคุมมากนัก
3. โต๊ะรับจ่ายหนังสือ เป็น โต๊ะที่จะมีผู้มาติดต่อขืม และคืนหนังสือเสมอ มักจะจัดวางอยู่ใกล้ทาง เข้า-ออก เพราะเป็นการสะดวกแก่ผู้ใช้ในการขืมและส่งหนังสือ ทั้งยังเป็นการช่วยให้เจ้าหน้าที่ควบคุมดูแลการขืมได้ดียิ่งขึ้น เพราะเมื่อผู้ใช้ได้ขืมหนังสือไปแล้ว เจ้าหน้าที่ได้ตรวจดูเป็นครั้งสุดท้ายก่อนออกจากห้องสมุด
4. โต๊ะบัตรรายการ ควรอยู่ในที่ ๆ เห็นได้ง่ายจากทาง เข้า อยู่ตรงกลางระหว่างหนังสือทั่วไปกับหนังสืออ้างอิง หรือให้ใกล้กับเจ้าหน้าที่ที่บริการตอบคำถามและโต๊ะรับจ่าย เพื่อให้ผู้ใช้ใดค้นหาหนังสือของห้องสมุดโดยสะดวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. ชั้นหนังสืออ้างอิง ควรอยู่ใกล้กับบรรณารักษ์ เพื่อจะได้ให้คำอธิบายหรือ คำแนะนำแก่ผู้ใช้ห้องสมุด ควรมีที่นั่งอ่านด้วย ในกรณีที่มีเนื้อที่มากพอ

6. โต๊ะเจ้าหน้าที่บริการตอบคำถาม ควรอยู่ที่ ๆ มองเห็นง่าย ใกล้กับ หนังสือทั่วไปและสะดวกในการติดต่อสอบถาม

7. ป้ายนิทรรศการหรือคู่มือทรรศการ เป็นที่ดึงดูดใจ ควรอยู่ตรงข้ามทางเข้า- ออก ในตู้ใช้ห้องสมุดเห็นได้ทันที เมื่อเข้ามาใช้ห้องสมุด

8. โต๊ะในห้องอ่านหนังสือ จะต้องจัดไม่ให้แน่นติดจนเกินไป เพื่อทางเดินจะได้สะดวก ไม่เกะกะ ควรจัดที่นั่งสอกระดกตามบริ เวณชั้นหนังสือบ้าง เพื่อให้ผู้ใช้ไม่ต้องเดินไกล และหยิบหนังสืออ่านได้รวดเร็ว เป็นการผ่อนแรงอีกด้วย ระยะห่างโต๊ะหนึ่ง ๆ ควรห่างกัน ประมาณ 1.50-1.80 เมตร ระยะห่างระหว่าง เก้าอี้ตัวหนึ่งถึง เก้าอี้ตัวหนึ่ง จัดจากกึ่งกลาง เก้าอี้ประมาณ 0.75-0.90 เมตร

9. โสตทัศนวัสดุ (ถ้ามี) อาจเก็บไว้ในตู้ใกล้กับเจ้าหน้าที่รับ-จ่าย หรือเป็น ห้องต่างหาก

10. เครื่องอัดสำเนา ควรอยู่ในที่บริเวณหนังสืออ้างอิง เพื่อให้บริการได้สะดวกยิ่งขึ้น

ตำแหน่งการวาง เฟอร์นิเจอร์ในห้องสมุดนั้น จะทำได้อีกถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่วางไว้ได้นั้น ก็ต้องดูสภาพของพื้นที่อาคาร และสิ่งแวดล้อมด้วย ทั้งยังจะต้องคำนึงถึงประโยชน์ใช้สอย เป็นสำคัญ ในปัจจุบันการจัดวางเฟอร์นิเจอร์จะเป็นไปแบบสมัยใหม่ ไม่วางตายตัว ซึ่งจะทำให้เกิดความ เบื่อหน่าย จำเจ จึงได้มีการเปลี่ยนแปลงการจัดในลักษณะต่าง ๆ ได้ การ จัดเฟอร์นิเจอร์ควรให้อยู่ในตำแหน่งที่ควรจะเป็น ทั้งยังต้องคำนึงถึงภายในอนาคตข้างหน้าด้วย ว่าต่อไปจะมีหนังสือและผู้ใช้ก็มากขึ้นเท่าใด สภาพห้องสมุดจะได้รับเต็มที่เท่าใด ควรจัดให้ไว้ด้วย ฉะนั้น การจัดวางเฟอร์นิเจอร์ก็ควรจะเป็นไปในลักษณะที่เปลี่ยนแปลงได้เสมอ เพื่อให้ ทันต่อสภาพสิ่งแวดล้อมและความก้าวหน้าอันจะเกิดขึ้น.

ค) เครื่องครุภัณฑ์ของห้องสมุด

1. ขนาดของชั้นหนังสือทั่วไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับชั้นหนังสือชนิดไม่สูง 1.55 เมตร อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ชั้นหนังสือชนิดโลหะสูง 2.10-2.15 เมตร มีฐานสูง 0.10 เมตร ลึก 0.20-0.25 เมตร สำหรับหนังสือทั่วไป ถ้าเป็นชั้นที่วางได้ 2-แถวลึก 0.40-0.60 เมตร และถ้าเป็นชั้นวาง เรียบติดไปกับฝาผนังแต่ละช่องไม่เกิน 1 เมตร

ชั้นหนังสือมีอยู่ 2 แบบ คือวางแบบติดฝา และอยู่รวมกันแบบลอยตัว คือวาง ที่ผนังที่ใดของห้องก็ได้ จะเลือกใช้แบบใดก็ได้แล้วแต่ เนื้อที่ใส่หนังสือของห้อง ถ้าห้องมีเนื้อที่สำหรับหนังสือทั่วไปจำกัดก็ควรมติดูติดฝาห้องสำหรับใส่หนังสือทั้งหมด ถ้าห้องสมุดครบวารสารมากมาย รายน้อยก็อาจต้องใช้แบบติดกับฝาห้องสูงและลึก เป็นอย่างเดียวกับชั้นหนังสือทั่วไป แต่ควรวางชั้นนี้ขึ้นที่เพดาน ชั้นวาง เอนลาดลงมา มีดีสำหรับกับวารสารไม่ให้ไหลตกลงมา

ความสูง 1.05 เมตร ความกว้าง 0.90-0.92 เมตร และความลึก 0.40-0.45 เมตร ถ้าไม่ไหววารสารวางทับ ควรใส่แผ่นวารสารด้วย

2. โต๊ะอ่านหนังสือ ควรคำนึงถึง

- (1) สักส่วนให้มีความสูงพอดีกับที่อ่านใคอย่างสบาย
- (2) ต้องมีเนื้อที่สำหรับวางหนังสือและหลาย ๆ แบบ เพื่อวางหนังสือต่าง ๆ ส่วนวนกัน แล้วแต่บุคคล โดย เฉพาะโต๊ะเดี่ยวสำหรับคนใช้หนังสือเพื่อการศึกษาค้นคว้า
- (3) ขนาดของ โต๊ะควรให้สัดส่วนสัดกับห้อง ความกว้างมาตรฐานคือ 0.65- 0.75 เมตร (26"-30") แล้วแต่ เนื้อที่ของห้อง
- (4) ทีวี โต๊ะควรให้ทำความสะอาดได้ง่าย ไม่ใช่วัสดุที่สะท้อนแสง เป็นเงาวับจะทำให้อ่านไม่สบายตา

ขนาดความสูง โดยทั่วไป	0.75	เมตร
กว้าง	0.90	เมตร
โต๊ะสี่เหลี่ยมผืนผ้า	1.50 - 2.32	เมตร
กว้าง	1.50	เมตร
โต๊ะในห้องบริการตอบคำถามและโต๊ะสี่เหลี่ยมผืนผ้า (4 คน)		
โต๊ะกลม (เส้นผ่าศูนย์กลาง 36", 42", 48")		

การจัดโต๊ะในห้องอ่านหนังสือ ระยะห่างจากข้างโต๊ะตัวหนึ่งถึง โต๊ะตัว

หนึ่ง 5" ระหว่างเก้าอี้กับเก้าอี้ ถัดจากตรงกลางเก้าอี้ 2" กับ 6"

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. โต๊ะสำหรับวางพจนานุกรม โต๊ะสำหรับวางพจนานุกรม หรือหนังสือเล่มที่ใหญ่ ทำหลายชั้นตอนบน เอนลาด ตอนล่างเป็นชั้นสำหรับวางหนังสือเล่มใหญ่ ๆ โต๊ะ ความสูง 1.08-1.10 เมตร ความกว้าง 0.60 เมตร และลึก 0.30 เมตร

4. รถเข็นหนังสือ มีลักษณะเดียวกับชั้นวางหนังสือ แต่มีล้อ ใช้ใส่หนังสือเพื่อเข็นไปยังชั้นวางหนังสือ หรือเคลื่อนที่ไปยังที่อื่นได้โดยสะดวก ทนแรง และหนังสือไม่ชอกช้ำ รถเข็นนี้ควรมีเพียง 3 ชั้น คือ ตอนหลัง 2 ล้อ และตอนหน้า 1 ล้อ เพื่อสะดวกแก่การเข็น เลี้ยวไปตามมุมต่าง ๆ ได้สะดวก

ขนาดมาตรฐานของรถเข็น คือ

กว้าง 0.37-0.40 เมตร

ยาว 0.75 เมตร

สูง 0.90 เมตร

สำหรับขนาดใหญ่

กว้าง 0.35-0.36 เมตร

ยาว 1.00 เมตร

สูง 1.06-1.10 เมตร

ชนิดที่จะให้เขาไปอยู่โต๊ะรับจ่ายหนังสือได้

กว้าง 0.55 เมตร

ยาว 0.65 เมตร

สูง 0.75-0.76 เมตร

5. ตู้บัตรรายการ เป็นตู้ซึ่งประกอบด้วยลิ้นชักขนาดมาตรฐานสำหรับใส่บัตรรายการหนังสือ คือ ขนาด 3" 5" ลิ้นชักนี้วางซ้อนกันเป็นชั้น ๆ ตู้บัตรรายการมีหลายขนาดแล้วแต่จำนวนลิ้นชัก (แต่ละ 5 ลิ้นชักเรียงตามยาว และ 3, 6, 9) ตู้ลิ้นชัก 5 ลิ้นชักเรียงกันเป็นแถวยาว กว้าง 33"-39" ความสูงแล้วแต่ลิ้นชักที่เพิ่ม

ตู้มีเพียง 5-6 แถวซ้อนกัน (25-30 ลิ้นชัก) สูง 24"-30" มีหลายแถวสูง 10" จำนวนลิ้นชักมากขึ้นเพียงใดขึ้นอยู่กับจำนวนหนังสือในห้องสมุด หนังสือเล่มหนึ่ง

เอกสารต้องการบัตรอย่างน้อย 3 ใบปรใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลินซ์มาตรฐานยาว 14 3/4 นิ้ว วัตต์ไครว 1,000-1,200 วัตต์

โดยธรรมชาติของหลอดต้องมีความเงียบสงบพอสมควร การเลือกใช้วัสดุที่ช่วยไหลเสียงจะต้องได้รับการพิจารณาโดยละเอียด เช่น โคมเก็บเสียงได้ 3% ของคลื่นเสียงอีก 97% จะสะท้อนกลับมามากขึ้น เราจะต้องพิจารณาเลือกโคมที่มีความเหมาะสม

นอกจากโคมแล้ว เราจะต้องป้องกันเสียงสะท้อนจากผนัง เพดาน ม่าน และประตู หน้าต่าง ซึ่งเป็นที่มาของเสียง โดยเฉพาะเสียงของผู้ที่กำลังใช้ห้องสมุด

วัสดุที่ใช้ดูดเสียง เราอาจใช้วัสดุใหม่ที่มีอยู่มากมาย เช่น กระเบื้องยาง กระดาษอัด ม่านหนา ๆ และหนัก เป็นต้น ส่วนการใช้เครื่องปรับอากาศภายในห้องสมุด จะเป็นการป้องกันเสียงรบกวนจากภายนอกโดยสมบูรณ์ ข้อสำคัญที่จะต้องระมัดระวัง คือ เสียงที่เกิดจากตัว เครื่องปรับอากาศ

ง) การให้แสงสว่างสำหรับห้องสมุด การให้แสงสว่างสำหรับห้องสมุด บางทีเป็นปัญหาสำคัญอันหนึ่งในการออกแบบความเข้มข้นของแสง (พูดต่อกำลังเทียน) การสะท้อนแสง การตัดแสง การควบคุมแบบ การเกิดเงาจะต้องคิดอย่างรอบคอบตลอดอาคาร แสงสว่างธรรมชาติถ้าจะใช้ควรหลีกเลี่ยงการให้แสงโดยตรง และแสงกลางจากห้องฟ้า

การเปรียบเทียบระหว่างหลอดไฟฟ้าธรรมดา และหลอดเรืองแสง (หลอดนีออน) ซึ่งสำคัญที่สุดในการพิจารณา ก็คือ เรื่องของราคา ในความเข้มข้นของแสง เท่ากัน การใช้หลอดธรรมดาจะสูญเสียมากกว่าใช้หลอดเรืองแสง ทั้งที่การลงทุนครั้งแรกนั้นไม่จำเป็นต้องสิ้นเปลืองมากนัก

คุณภาพและปริมาณ เป็นสิ่งจำเป็น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในหนังสือพิมพ์มีส่วนสัมพันธ์อยู่ด้วยถึงแม้ว่า เราจะเปลี่ยนสีให้เข้ากับแสงได้ก็ตาม ชั้นสีตาหนักจะต้องศึกษาให้เข้าใจอย่างถ่องแท้

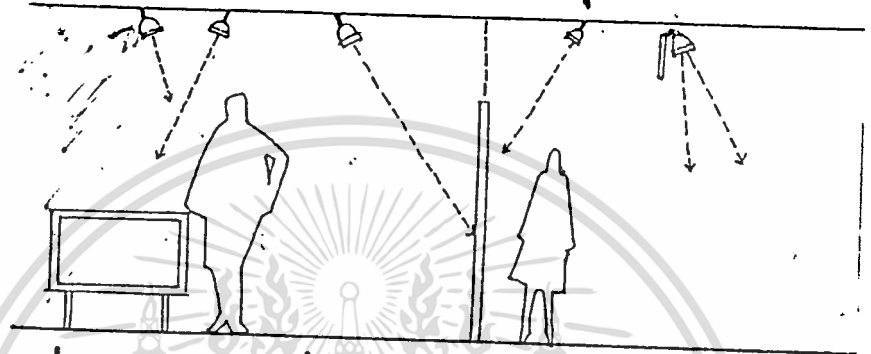
เงาและแสงสะท้อนจะรบกวนประสาทตา ของอยู่ในบริเวณนั้น เราจะสามารถเลี่ยงได้โดยการศึกษาและเลือกวัสดุที่จะมาใช้ ผนังและเพดาน ควรสีสว่าง ๆ แต่มีความเข้มข้นของแสงน้อยกว่าบริเวณที่จัดไว้ให้อ่านหนังสือ ผนังและเพดานสีทึบจะส่งผลร้ายควร เลี่ยงให้มากที่สุด หากเกิดการตัดกันของแสงขึ้น (เราสามารถดูได้ที่อัตรา เปรียบ เทียบของความสว่าง) จะเป็นการ เลวร้ายอย่างยิ่ง มันทำให้เกิดการ เหนื่อยและเหนื่อยในการใช้สายตาอ่านหนังสือ อัตรา เปรียบ เทียบที่ว่ามีประมาณ 3 ต่อ 1 ในห้องถัดไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้สำหรับใช้ภายในเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

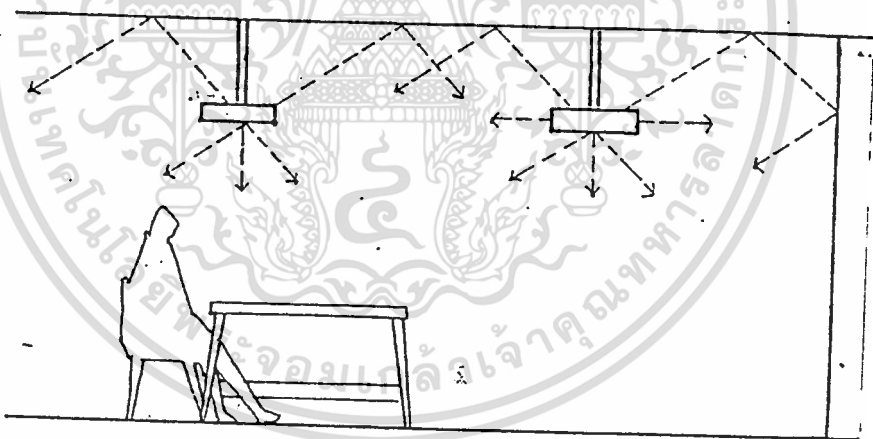
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางจะชี้ให้เห็นถึงการขัดแย้งและการเข้ากันได้ จะเป็นการปลดปล่อยหากเราให้
มีแสงสว่าง 75-85 ฟุตกำลัง เทียน ที่บริเวณอ่าแห่งคือและลดความ เข้มของแสงลงในที่มีเหตุ
ทางสถานสถาปัตยกรรมและจิตวิทยา

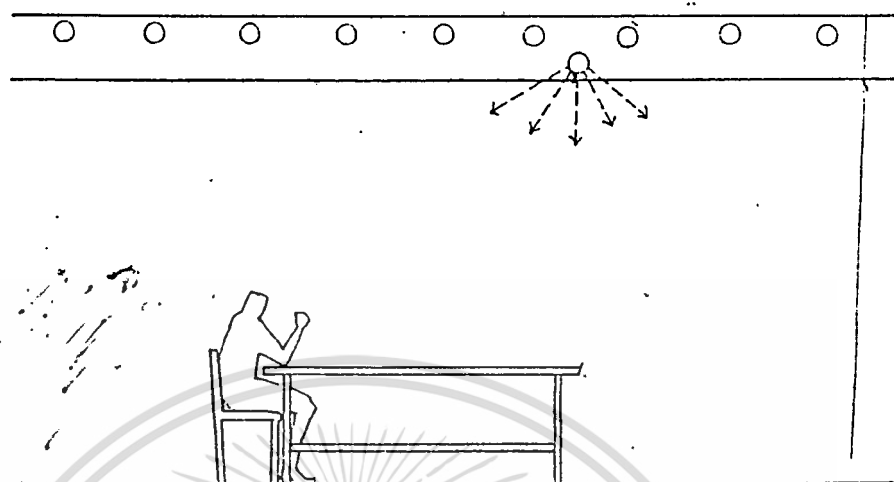
- การใช้แสงไฟควรอยู่ในลักษณะแสงผสม
- อยุ่ที่จะวางแผนอะไร เป็นสิ่งบังคับขนาดห้องสมุด

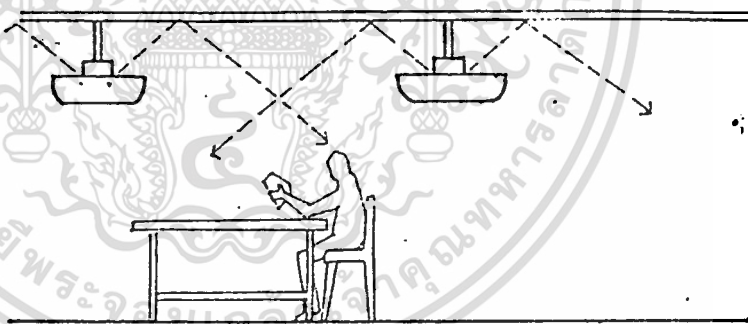
ภาพที่ 1. แสงชนิดส่อง โดยตรงจากพวกสปอร์ตไลท์ไว้สำหรับ เป็นแสงเน้น
ส่วนใดส่วนหนึ่ง ใช้สำหรับส่วนที่โชว์หนังสือหรือผลงานอย่างอื่น

ภาพที่ 2. แสงจากโคมไฟโดยตรง แต่จะผ่านวัสดุกรองแสงก่อนจะลงมา
โดยตรงให้แสงที่กระจายไม่เกิดเงา เพราะความถี่ของดวงไฟ

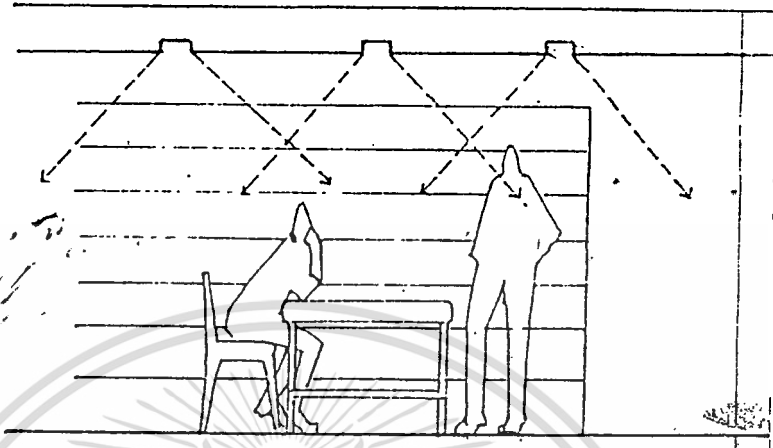
ภาพที่ 3. แสงชนิดอ้อมไรต์ เทดานหลายดวง เป็นแสงกระจาย สำหรับ
อ่านหนังสือ ก็ไม่ทำให้เกิดเงาสะท้อน

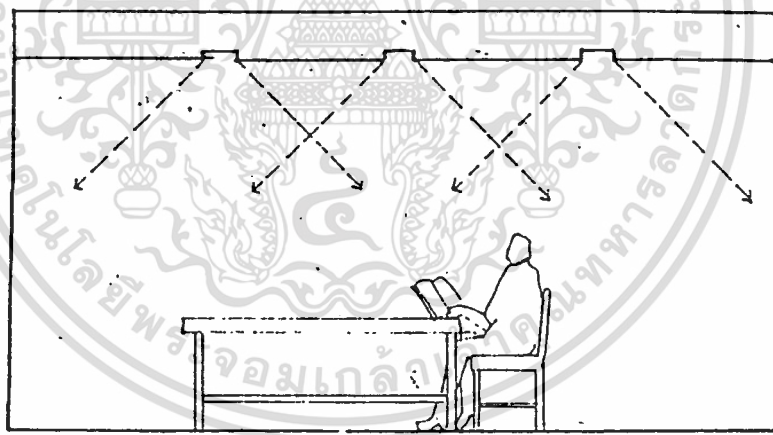
ภาพที่ 4. แสงจากโคมไฟชนิดสะท้อน เทดานก้นจะลงส่วนกลาง
จะไม่ทำให้เกิดเงาและความสว่างมากเกินไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แสงประดิษฐ์ที่ใช้ภายในห้องสมุด

ภาพที่ ๕. แสงที่อยู่ตรงฝา เพดาน มีความถี่ของหลอดไฟมาก มักจะเป็นแสงอ่อนนุ่ม เพื่อที่จะให้เวลา และกระจายใช้สำหรับอ่านหนังสือ และค้นหาหนังสือ

ภาพที่ ๖. หรืออีกชนิดหนึ่งของไฟโต เพดานและ เหมาะสำหรับอ่านหนังสือ โดยตรง

ระบบการป้องกัน เสียงในห้องสมุด

เสียง เป็นสิ่งที่ไม่ควรกั้นกับห้องสมุดทั้งภายนอกและในอาคาร การควบคุมเสียงในห้องสมุดเป็นสิ่งจำเป็นที่สุดในโลก การวัดเสียงอัน เกิดจากผู้คนนั้นจะเป็นสิ่งแรกที่ผู้ออกแบบจะต้องคำนึงถึง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่เมื่อวางตำแหน่งของอาคารแล้วจะต้องคำนึงถึง เสียงซึ่ง เกิดขึ้นจากถนนและที่จอดรถ โดยมีแผนกระจกทิศทางกำแพงด้านนั้น ที่ซึ่ง เสียงอาจจะเกิดขึ้นได้ เราอาจจะใช้กำแพง

เป็นต้นก็ เสียงและใหญ่เสียง เพื่ออีกฝ่ายหนึ่งจะได้เงียบเสียงไม่สามารถเข้ามาได้โดยสะดวก

เมื่อวางแปลน เรียบร้อยแล้วนั้น ควรคำนึงถึงวาระ เวลซึ่งไม่ต้องการเสียงนั้น มีแผ่นหรืออุปกรณ์ เก็บเสียงติดไว้ เพียงพอหรือไม่

การใช้กระจก เป็นแผ่นกั้นระหว่างห้องทำงานและห้องอ่านหนังสือ เป็นสิ่งที่ดีมาก เพราะสามารถทำให้ในห้องทำงานมองเห็นบรรยากาศในห้องสมุดได้โดยตลอด การใช้ผนังวางหนังสือต่ำ ๆ เช่น เครื่องกับบริเวณอ่านหนังสือจะเป็นการลดความดังของเสียงลงได้บ้างไม่มากนัก

มีบางอย่างซึ่งมีความสัมพันธ์กับเสียง เช่น ทัศน ผนัง และเพดาน ในการควบคุมทิศทางที่คลื่นเสียง เดินทาง สามารถทำได้โดยใช้แผ่น เก็บเสียงบุเอาไว้ ใ้บุพรม เก้าอี้บุด้วยผ้า ม่านบนหน้าต่าง หนังสือ สมุด หรือ อวี่สคูอื่น ๆ เป็นต้นว่า ผ้าหรือแผ่นไม้คอร์คบนกำแพง เหล่านี้ล้วนแต่ เป็นวัสดุเก็บเสียงได้อย่างดี

ซึ่งจะต้องหาวิธีที่ดีที่สุด และได้ผลมากที่สุดในการใช้วัสดุ ชนิดกับส่วนของอาคาร ไม่ใช่ใช้เพียงแต่ความสวยงาม เท่านั้น แต่ให้ได้ผลตาม เก็บเสียงด้วย

ห้องทำงาน เจ้าหน้าที่การศึกษา ใช้ทำงานของ เจ้าหน้าที่การศึกษาที่จะให้การอบรมในด้านต่าง ๆ

1. ส่วนประกอบที่สำคัญของห้องสมุด

1.1) ที่ทำงานของบรรณารักษ์

- มีเจ้าหน้าที่สำหรับรับ - จ่ายหนังสือ
- มีที่รับฝากของสำหรับผู้เข้าใช้ห้องสมุด
- สามารถควบคุมดูแลให้ทั่วถึง โดยเฉพาะทางออก

1.2) ห้องอ่านหนังสือ

- จัดให้มีขนาดเพียงพอ แสงสว่าง เพียงพอสม่ำเสมอ
- มีการป้องกันเสียงรบกวนจากภายนอก รักษาอุณหภูมิให้พอเหมาะสม่ำเสมอ
- ใ้มีห้องใช้วัสดุเก็บเสียง เช่น กระเบื้องยาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.3) ที่เก็บหนังสือ คาร์มีที่เก็บหนังสือ โดยทำเป็นตู้หรือชั้นเก็บ ไม่จำเป็นต้องเก็บห้อง เก็บถาวร ห้องสมุดขนาดเล็ก

1.4) ที่ตั้งแสดงหนังสือใหม่ และใช้ประกาศข่าวของห้องสมุด

1.5) ชั้นวางวารสารและหนังสือพิมพ์ วารสาร หนังสือพิมพ์ เป็นที่ดึงดูดใจ และเชิญชวนให้คนเข้าไปในห้องสมุดได้มาก เนื่องจากสีสรรที่สวยงามกว่าหนังสือทั่วไป ดังนั้นชั้นวางจึงควรตั้งอยู่ใกล้ทางเข้าหรือที่ ๆ คนเข้าไปได้ง่าย มองเห็นง่าย และไม่ไกลจากคนควบคุมมากนัก

1.6) โต๊ะรับ - จ่ายหนังสือ เป็นโต๊ะที่มีคนมาติดต่อยืมหนังสือเสมอ ควรจัดวางให้อยู่ใกล้ทางเข้า - ออก เพราะจะเป็นการสะดวกแก่ผู้มาติดต่อ ทั้งยังเป็นการช่วยให้เจ้าหน้าที่ควบคุมดูแลการยืมได้ดียิ่งขึ้น เพราะเมื่อผู้ใช้ยืมหนังสือไปแล้ว เจ้าหน้าที่จะได้ทำการตรวจดูเป็นครั้งสุดท้ายก่อนออกจากห้องสมุด

1.7) ตู้บัตรรายการ ควรอยู่ที่ ๆ เห็นได้ง่ายจากทางเข้า อยู่ตรงกลางระหว่างหนังสือทั่วไปและหนังสืออ้างอิง หรือให้ใกล้กับเจ้าหน้าที่บริการตอบคำถาม หรือ โต๊ะรับ - จ่าย เพื่อให้ผู้ใช้ใดค้นหาหนังสือได้สะดวก

1.8) ชั้นหนังสืออ้างอิง ควรอยู่ใกล้กับบรรณารักษ์ เพื่อจะได้นำคำแนะนำแก่ผู้ใช้ ถ้ามีหนังสืออ้างอิงหลายประเภทก็แยกไว้ เช่น หนังสือกฎหมายแยกไว้ต่างหากพร้อมหนังสืออ่านคหย ในกรณีที่มีเนื้อที่มากพอ

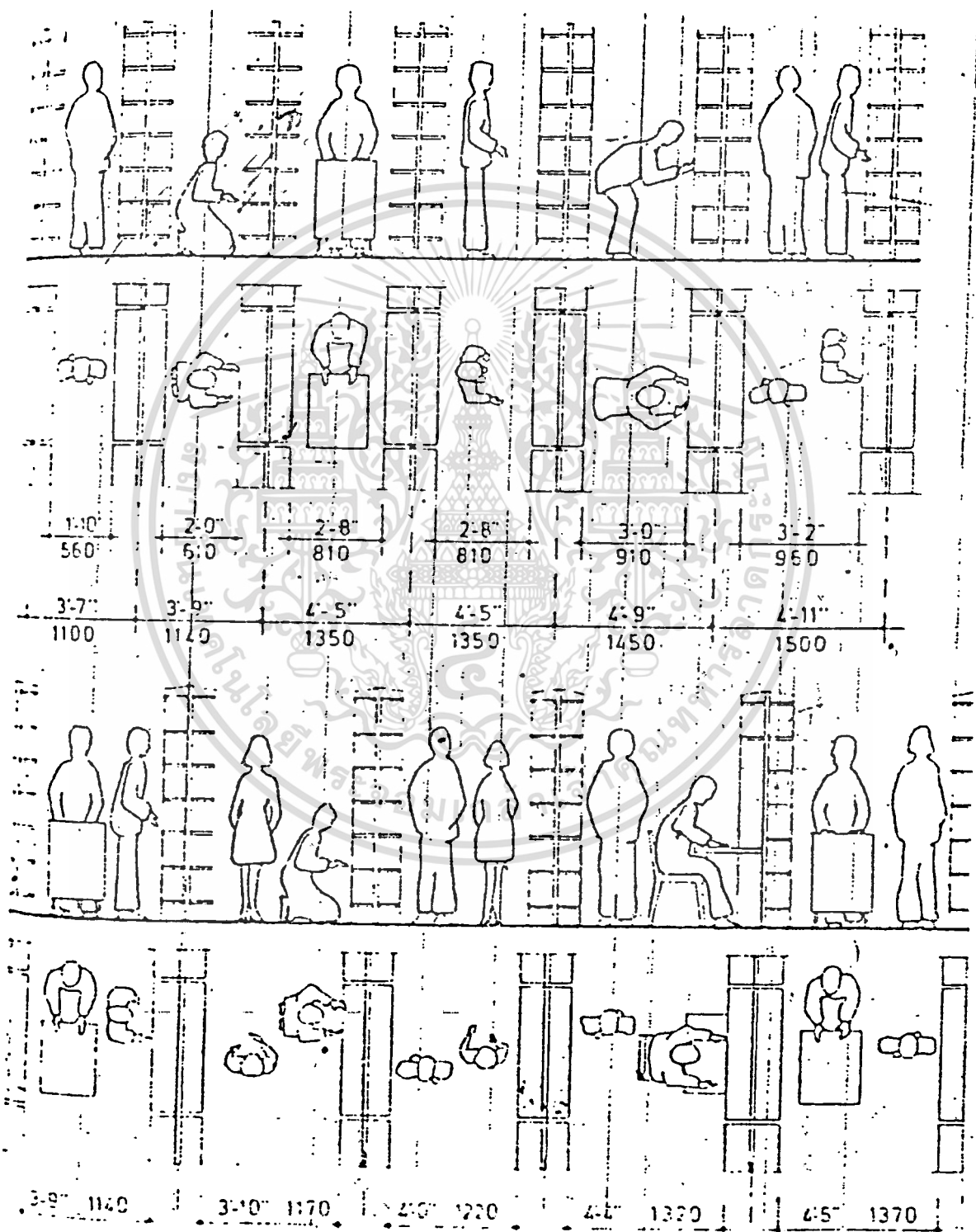
1.9) โต๊ะเจ้าหน้าที่บริการตอบคำถาม ควรอยู่ที่ ๆ มองเห็นได้ง่าย ใกล้กับหนังสือทั่วไปสะดวกในการติดต่อสอบถาม

1.10) โต๊ะในห้องอ่านหนังสือ โต๊ะในห้องอ่านหนังสือต้องจัดไม่ให้แน่นจนเกินไป เพื่อการสัญจรที่สะดวกสบาย ควรจัดที่นั่งแทรกตามบริเวณชั้นหนังสือบ้าง เพื่อให้ผู้ใช้ไม่ต้องเดินไกล และเพื่อความรวดเร็วในการหยิบอ่านหนังสือ เป็นการผ่อนคลาย โต๊ะตัวหนึ่ง ๆ ควรตั้งห่างกันประมาณ 5-6 ฟุต ระหว่างเก้าอี้ตัวหนึ่งถึงอีกตัวหนึ่ง วัดจากกึ่งกลางเก้าอี้ประมาณ 2 1/2 ฟุต ถึง 3 ฟุต

1.11) ข่าวสารกฤตภาค ควรอยู่ใกล้โต๊ะเจ้าหน้าที่และบรรณารักษ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระยะระหว่างชั้นหนังสือ เพื่อความสะดวกในการค้นหาหนังสือและในการจัดเก็บหนังสือของ เจ้าหน้าที ระยะห่างระหว่างตู้หนังสือจึงจะต้องพอเหมาะกับวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นการประหยัดเนื้อที่ ระยะต่าง ๆ จึงมีขนาดแตกต่างกันออกไป เช่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไมออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.12) ชั้นวางหนังสือสารคดีเบา ๆ หนังสือประเภทนี้มีคนใช้มาก ควรจัดไว้มุมหนึ่งซึ่งแยกจากหนังสือประเภทอื่น ๆ เพราะผู้ใช้หนังสือประเภทอื่นต้องการสมาธิในการอ่านหนังสือ

1.13) เครื่องถ่ายเอกสาร ควรจะอยู่ในบริเวณหนังสืออ้างอิง เพื่อบริการไต่สวนค้น

2. เครื่องครุภัณฑ์ของห้องสมุด

2.1) ขนาดของชั้นหนังสือทั่วไป

2.1.1) ชั้นหนังสือชนิดไม้สูง 1.55 เมตร

2.1.2) ชั้นหนังสือชนิดโลหะสูง 2.10-2.15 เมตร ฐานสูง 0.10 เมตร

2.1.3) ลึก 0.21-0.25 เมตร สำหรับหนังสือทั่วไป ถ้าเป็นชั้นที่วางได้ 2 แถว ลึก 0.40-0.60 เมตร ถ้าเป็นชั้นที่วางเรียงติดไปกับฝาห้องแต่ละช่องไม่เกิน 1.00 เมตร

2.2) ชั้นวางหนังสือพิมพ์และนิตยสาร มีอยู่ 2 แบบ คือ แบบวางติดฝา และอยู่รวมกัน แบบลอย คือ วางที่ผนังที่ใดของห้องก็ได้ จะเลือกใช้แบบใดก็ได้แล้วแต่เนื้อที่ใส่หนังสือของห้อง ถ้ามีเนื้อที่สำหรับวางหนังสือทั่วไปจำกัด ก็ควรอยู่ติดฝาห้องสำหรับใส่หนังสือหมก ภาห้องสมุดก็วารสารมาก ๆ อาจต้องใช้แบบติดฝาห้องสูง และลึก เป็นอย่างเดียวกับตู้หนังสือทั่วไป สำหรับชั้นวางนิตยสาร เอียงลาดลงมา มีที่สำหรับนิตยสารมิใช่ตกลงมา

ความสูง 1.05 เมตร

กว้าง 0.90-0.92 เมตร

ลึก 0.40-0.45 เมตร

ถ้าไม้ให้นิตยสารงอหับ ควรใส่เพิ่มนิตยสาร เคียง

2.3) ที่วางหนังสือพิมพ์แบบลอย

สูง 0.75 เมตร

กว้าง 0.90-0.92 เมตร

ลึก 0.65-0.66 เมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ไม้ต้นบงกชคือพืชมที่มีหลายแบบ แต่ทำใน เมืองไทย เป็นแบบไม้กลมยาว 36 นิ้ว เป็นค้ำ เลี้ย 6 นิ้ว ทำ เป็น เลี้ยวตามยาวสำหรับสอดหนังสือพิมพ์ เข้าไปรวมตรงปลาย และ รัศคยชาง

2.4) โต๊ะอ่านหนังสือ คำนึงถึง

2.4.1) สักส่วน ให้มีความสูงพอดีกับที่อ่านได้อย่างสบาย

2.4.2) ต้องมี เนื้อที่สำหรับวางหนังสือและมีหลาย ๆ แบบ เพื่อวาง หนังสือต่างสำนวนกันแล้วแต่บุคคล โดย เฉพาะโต๊ะ เคี้ยวสำหรับคนใช้หนังสือ เพื่อการศึกษาค้นคว้า

2.4.3) ขนาดของ โต๊ะควรได้สัดส่วนของห้อง ความกว้างมาตรฐาน คือ 26 นิ้ว ส่วนยาวแล้วแต่ เนื้อที่ของห้อง

2.4.4) ตัว โต๊ะควรให้ทำความสะอาดได้ง่าย ไม้ใช้วัสดุที่สะท้อนแสง หรือเป็นเงาวับ จะทำให้อ่านไม่สบายตา

ขนาดความสูง โดยทั่วไป	0.75	เมตร
กว้าง	0.90	เมตร
โต๊ะสี่เหลี่ยมผืนผ้า	11.50-2.32	เมตร
กว้าง	1.05	เมตร

การจัดโต๊ะในห้องอ่านหนังสือ ระยะห่างจากผนัง โต๊ะตัวหนึ่งถึงตัวหนึ่ง 5 นิ้ว ระหว่าง เก้าอี้กับเก้าอี้ ถัดจากตรงกลาง เก้าอี้ อีก 2 นิ้ว กับ 6 นิ้ว

2.5) โต๊ะสำหรับวางพจนานุกรม โต๊ะสำหรับวางพจนานุกรม หรือหนังสือ เล่ม ใหญ่ ทำหลายชั้น ตอนบน ตอนกลางตอนล่าง เป็นชั้นสำหรับวางหนังสือ เล่มใหญ่ได้

ความสูง	1.08-1.10	เมตร
กว้าง	0.60	เมตร
ลึก	0.30	เมตร

2.6) รถเข็นหนังสือ ลักษณะเกี่ยวกับชั้นวางหนังสือหรือที่อื่น ๆ สำหรับใส่ หนังสือ เพื่อเข้าไปยังชั้นวางหนังสือ หรือที่อื่น ๆ เพื่อความสะดวกสบายรถเข็นควรมี 3 ล้อ คือ ล้อหน้า 1 ล้อ ล้อหลัง 2 ล้อ เพื่อความสะดวกสบายในการ เข็น เลี้ยว โค้ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขนาดมาตรฐานของรถเข็น กือ

กว้าง	0.37-0.40	เมตร
ยาว	0.75	เมตร
สูง	0.90	เมตร

สำหรับขนาดใหญ่

กว้าง	0.35-0.36	เมตร
ยาว	1.00	เมตร
สูง	1.08-1.10	เมตร

ชนิดที่จะเก็บไว้ใช้ โต๊ะรับ - จายหนังสือได้

กว้าง	0.55	เมตร
ยาว	0.65	เมตร
สูง	0.74-0.75	เมตร

2.7) ตู้บัตรรายการ เป็นตู้ที่ประกอบด้วยลิ้นชักขนาดมาตรฐานสำหรับใส่บัตรรายการหนังสือ คือ ขนาด 3", 5" ลิ้นชักกว้างซ้อนกัน เป็นชั้น ๆ ตู้บัตรรายการมีหลายขนาดแล้วแต่จำนวนลิ้นชักแต่ละ 5 ลิ้นชักเรียงกันเป็นแถว กว้าง 33" ถึง 39" ความสูงแล้วแต่จำนวนลิ้นชักที่เพิ่ม

ตู้มีเพียง 5-6 แถวซ้อนกัน (25-30 ลิ้นชัก) สูง 24"-30" มีหลายแถว ขาสูง 10" จำนวนลิ้นชักมากน้อย เพียงใ้คนอยู่กับจำนวนหนังสือในห้องสมุด หนังสือ 1 เล่มต้องการบัตรอย่างน้อย 3 ใบ ลิ้นชักมาตรฐานยาว 14" ตู้บัตรใ้ราว ๆ 1,000-1,200 บัตร

5) รายละเอียดของส่วนปฏิบัติงานช่าง

ส่วนปฏิบัติงานช่าง หมายถึง ส่วนที่สำหรับปฏิบัติงานของช่างเทคนิคต่าง ๆ ของโครงการ เพื่อทำหน้าที่ช่วย เหลือในด้านการจัดแสดงหรืออำนวยความสะดวกแก่โครงการใดก็ตาม

5.1) สำนักงานพัสดุ ซึ่งประกอบด้วยห้องทำงานพัสดุ ห้อง ศึกษา

คนควา: คลังเก็บของ ซึ่งจะแยกออกเป็นพัสดุแต่ละแผนก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.2) คลังพิพิธภัณฑ์ ใช้เก็บวัตถุเหลือจัดแสดง หรือวัตถุที่เก็บรักษาไว้เพื่อการศึกษาค้นคว้า ซึ่งต้องการเนื้อที่มาก เนื่องจากการเก็บรักษาวัตถุแต่ละประเภทแตกต่างกัน จะต้องเก็บให้ถูกวิธี

คลังพิพิธภัณฑ์มีลักษณะการเก็บอยู่ 2 ทางคือ เก็บไว้ตามส่วนต่าง ๆ ของพิพิธภัณฑ์ พิพิธภัณฑ์แต่ละแผนกก็จะเก็บรักษาคลังเก็บวัตถุ เพื่อค้นคว้าและดูแลรักษาวัตถุด้วย อีกวิธีหนึ่งมีคลังเฉพาะ เป็นคลังรวมซึ่งโดยทั่วไปควบคุมโดยนายทะเบียน บางส่วนของคลังพิพิธภัณฑ์อาจจัดเป็นส่วนศึกษา ค้นคว้า จำแนกประเภทอย่างมีระบบ พร้อมทั้งมีป้ายบอกหมวดหมู่ มีบัตรค้นอำนวยความสะดวกและอาจแยกส่วน เป็นห้องเก็บของมีค่า ซึ่งใช้เก็บศิลปวัตถุที่หายาก และมีความสำคัญ จะนำออกแสดง เมื่อมีโอกาสสำคัญ ๆ เท่านั้น

คลังพิพิธภัณฑ์ควรมีการปรับอากาศและควบคุมความชื้น ติดต่อกับส้วกรวดเร็ว โดยตรงกับส่วนแสดงงาน และส่วนบริการจากภายนอก ประตูเข้าออกควรกว้างไม่น้อยกว่า 2.40 เมตร และสูงไม่น้อยกว่า 3.60 เมตร และ 25% ของเนื้อที่ส่วนนี้ออกแบบเป็นพิเศษ สำหรับน้ำหนักที่หนักมากได้ประมาณ 1,000 กิโลกรัมต่อตารางเมตร

สิ่งสำคัญของคลังพิพิธภัณฑ์ คือความปลอดภัย ฉะนั้น ผู้ที่จะเข้าออกในส่วนนี้ต้องมีหน้าที่โดยตรง ในบางโอกาสอาจจัดบริการแก่ผู้สนใจจริง ๆ ที่จะเข้ามาทำการศึกษา คือ ผู้เชี่ยวชาญ นักศึกษาชั้นสูง ในการออกแบบต้องคำนึงถึงการขยายตัวอีกด้วย

5.3) สำนักงานทะเบียนและงานเทคนิค ประกอบด้วย ห้องรับของ สำนักงาน ห้องถ่ายรูป ห้องช่างไม้ ห้องปฏิบัติงานสงวนรักษา

5.4) ห้องทำงานฝ่ายเทคนิค ซึ่งจะเป็นที่ทำงานของเจ้าหน้าที่ช่างเทคนิคต่าง ๆ

5.5) ห้องปฏิบัติงานช่างทั่วไป ได้แก่ โรงงาน หรือห้องปฏิบัติงานช่างต่าง ๆ เช่น ช่างไม้ งานสี งานโลหะ งานปูนและงานทาสีตึก เป็นต้น

5.6) ห้องปฏิบัติงานฝ่ายศิลป์ ได้แก่ ห้องสำหรับเขียนงานศิลปะ หรืองานตกแต่งต่าง ๆ

6) รายละเอียดของส่วนศิลปการแต่ง

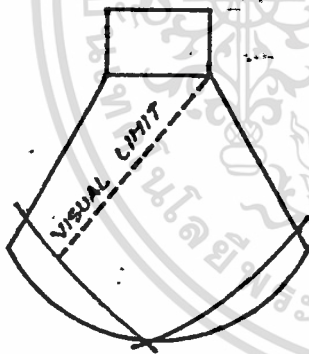
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ส่วนศิลปการแต่ง ใดแก่ ส่วนมหรหรรม หรือโรงละคร (AUDITORIUM) ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกแห่งที่ปรากฏไปใช้

ซึ่งจะมีทั้งโรงละครภายในและโรงละครกลางแจ้ง

ส่วนมหกรรมจะจัดเป็นกิจกรรม เฉพาะ คือ การฉายภาพยนตร์ การบรรยายพิเศษ การจัดการประชุม และการ เรียงระบบ กิจกรรม เหล่านี้จะสามารถจัดได้อย่างเหมาะสมและดีกว่าในการจัดส่วนแสดงงานอื่น ๆ การวางตำแหน่งของส่วนมหกรรมของ โครงการ ควรพิจารณาถึงหน้าที่ใช้สอย แม้ว่าส่วนมหกรรมจะมีหน้าที่ใช้สอยน้อยกว่าส่วนแสดงงานอื่น ๆ แต่การวางตำแหน่งส่วนมหกรรมก็ควรอยู่ในบริเวณที่สามารถเข้าออกได้สะดวกจากทางเข้า เพราะจะต้องรองรับการบริการ กับคนจำนวนมาก

การใช้ส่วนมหกรรมจะใช้มากในการ เรียงการส่อง ซึ่งจะเป็นการบรรยาย เกี่ยวกับ วิชาการและฉายภาพยนตร์โดยกล้องฉายภาพยนตร์ ซึ่งเป็นระบบที่ควบคุมด้วยคอมพิวเตอร์

1. ขนาดของห้องมหกรรม ในการ ออกแบบห้องมหกรรมขนาดและความจุจะมีผล ต่อการชมและฟัง ในห้องมหกรรมขนาดใหญ่ที่ต้องการจุผู้ชมให้ไ้มากที่สุด จะถูกจำกัดด้วย เงื่อนไขต่าง ๆ โดยทั่วไปจะมีขนาดต่าง ๆ ดังนี้ คือ

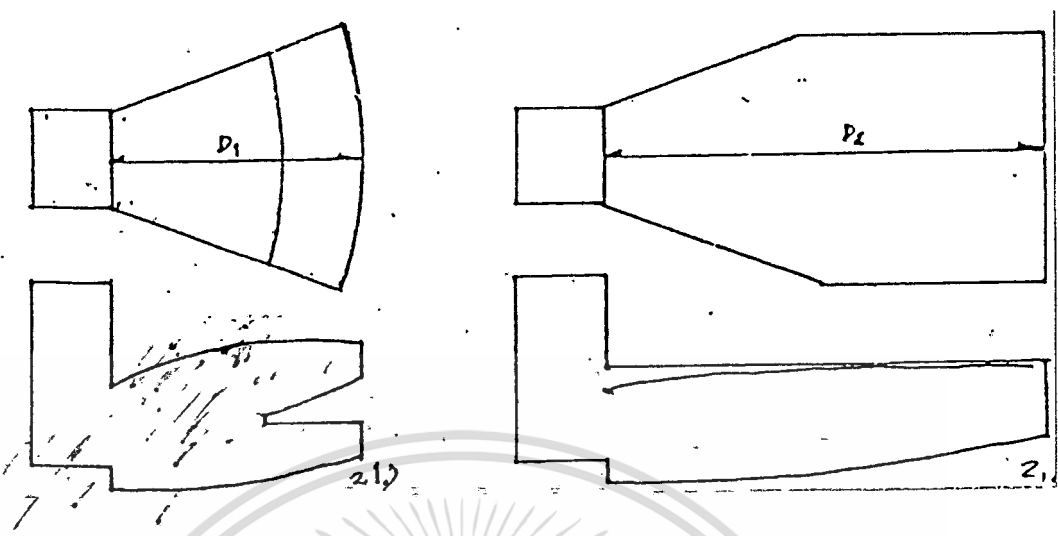
- 1.1) ขนาดเล็ก จุผู้ชมน้อยกว่า 500 ที่นั่ง
- 1.2) ขนาดกลาง จุผู้ชม 500-900 ที่นั่ง
- 1.3) ขนาดใหญ่ จุผู้ชม 500-1,500 ที่นั่ง
- 1.4) ขนาดพิเศษ จุผู้ชมมากกว่า 1,500 ที่นั่ง

ขนาดของห้องมหกรรมจะถูกจำกัดด้วยความสามารถ ในการมองและการฟัง ของมนุษย์ที่จะ เก็บรายละเอียด ต่าง ๆ และผลในการสร้างอารมณ์และความรู้สึกร่วมกับการแสดง ระยะที่ไกลสุดสำหรับการชม คือ 20-25 เมตร สำหรับการแสดงขนาดเล็ก 30-35 เมตร สำหรับการแสดงขนาดใหญ่

2. สัดส่วนของห้องมหกรรม สัดส่วนของห้องมหกรรมไม่มีสัดส่วนที่แน่นอนและตายตัว ขึ้นอยู่กับการจัดที่นั่งให้ไกล เวทีมากที่สุด เพื่อความสะดวกสบายของผู้ชม และเพื่อผลในการชมและฟังที่ดีที่สุด มีเสียงที่สม่ำเสมอทั้งห้องมหกรรม รวมทั้งระบบขยาย เสียงที่นำมาใช้

อย่างไรก็ตามสามารถสรุปได้ว่า ห้องมหกรรมที่กว้างและตื้นจะดีกว่าห้องมหกรรมที่แคบและลึก เพราะจะทำให้ระยะการมองและการฟังอยู่ใกล้ เวทีมากกว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตัวอย่าง ห่องมหารมทั้งสองมีจำนวนที่นั่ง เท่ากัน แต่การทำชั้นลอย ทำให้ ห่องมหารมรูปที่ 2.1) ดีกว่า 2.2) ผู้ชมจะอยู่ไกล เวทีและจุดกำเนิดเสียงมากกว่า ถ้า เป็นระยะจากเวทีถึงผู้ชมแถวหลังสุด จะทำให้ $d_1 > d_2$

ดังนั้นสัดส่วนของห่องมหารม ควรมีคุณสมบัติ ดังนี้

- สามารถติดตั้งจอภาพนตร์ที่มีขนาด 1 : 2.2
- ความกว้างยาวของจออยู่เต็มพอดี
- ความกว้างของภาพประมาณครึ่งหนึ่งและต่องไม้น้อยกว่า $\frac{4}{10}$ ของระยะทาง จากจอถึงแถวที่นั่งคนดูแถวสุดท้ายหลังสุด

3. ชั้นของห่องมหารม ห่องมหารมแบ่งออกเป็น 2 ชั้น ด้วยกัน คือ

- 3.1) แบบมี
- 3.2) แบบไม่มี

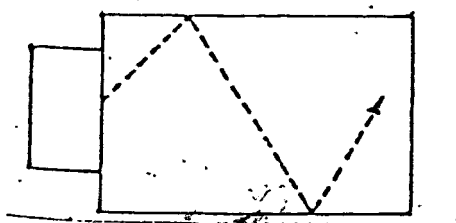
ในการออกแบบห่องมหารมที่เหมาะสมที่สุด ไม่ควรมี BALCONY ถึงแม้ว่า

BALCONY จะสามารถดูชมได้มากขึ้น แต่มีข้อเสียในค่านระบบ เสียงที่เสียไปสำหรับที่นั่งใต้ BALCONY เพราะเสียงจะเข้ามาใต้อย และจำนวนผู้ใช้ที่นั่งกำหนดไว้สำหรับโครงการก็ไม่ มากพอที่จะจำเป็นต้องออกแบบใหม่

4. รูปร่างของห่องมหารม: (SHAPE) รูปร่างของห่องมหารมจะมี

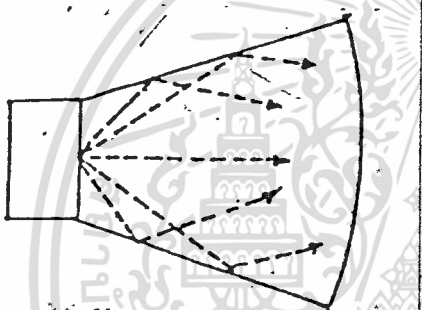
ลักษณะคล้ายกับโรงละคร ซึ่งจะต้องดูผู้ชมและส่วนประกอบมีลักษณะคล้ายกัน ต่างกันตรงระบบ

4.1) รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า (RECTANGULAR SHAPE) เป็นรูปที่ง่ายต่อการออกแบบ แต่มักจะทำให้เกิดการสะท้อนของเสียงกลับไปกลับมา (SOUND FLUTTER) แต่ก็สามารถ

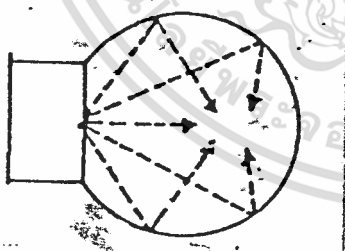
แก้ไขได้ด้วยการใช้ผนัง เป็นลูกคลื่น เพื่อช่วยในการกระจายของเสียง หรือใช้วัสดุดูดเสียง เป็นรูปที่เหมาะสมกับโรงละครขนาดเล็กที่ระยะในการสะท้อนของเสียงไม่มากเกินไปจนเกิดผลเสีย

4.2) รูปพัด (FAN SHAPE) รูปร่างแบบพัดนี้จะช่วยในการกระจายของเสียง

ออกสู่ผู้ชมได้ทั่วถึง ทำให้เกิดลักษณะของเสียงใกล้เคียงกันทั้งโรงละครมากที่สุด นอกจากนี้ผนังที่แบนออกจะช่วยขยายมุมมองให้ดูมากขึ้น มุมของแกนของผนังที่มากที่สุดไม่ควรเกิน 60°

4.3) รูปกลม หรือรูปวงรี (CIRCULAR OR ELLIPTICALLY) รูปร่างแบบนี้

มักจะทำให้การสะท้อนของเสียงสะท้อนมารวมกันที่จุด ๆ เดียว (SOUND FOCUS) ทำให้เกิดเสียงก้องหรือดังมากในบางจุด ถ้าจำเป็นต้องใช้รูปร่างแบบนี้ เพื่อลดการรูปทรงของอาคารอาจแก้ไขได้โดยใช้ผนังรูปโค้งให้เสียงกระจายออก หรือใช้วัสดุดูดซับเสียง

นอกจากรูปร่างของห้องมหรรรณแล้ว ในการออกแบบจะต้องคำนึงถึง

- วัสดุผนังให้อยู่ไกล เวทีมากที่สุดเท่าที่จะทำได้
- ค่าผนังผลของส่วนประกอบอื่นในห้องมหรรรณ เช่น ผนัง, เพดาน ที่จะมีผลต่อการสะท้อนของเสียง

5. การจัดสรรที่นั่งชมในห้องมหรรรณ โดยทั่วไปมี 3 แบบ คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 5.1) COMMON ONE BANK เป็นแบบการจัดที่นั่งแถวเดียวตลอด มีทาง
 - ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เดิน (AISLE) 2 ข้าง ซึ่งกว้างไม่ต่ำกว่า 1.50 เมตร (ตามเทศบัญญัติ) เหมาะสำหรับใช้กับหอประชุมเล็ก ๆ จัดได้เป็นแบบ

5.1.1) STRAIGHT ROW เป็นแบบแถว เคี้ยวตลอดแบบนี้ไม่ดี เพราะคนนั่งแถวริมจะต้องเอียงคอมอง

5.1.2) CURVED ROW เป็นแบบแถวโค้ง (โค้งอย่างนอกรีตมี 20 ฟุต) แบบนี้ดีกว่าแบบแรก คือ คนนั่งทั้งหมดได้รับความสบายทั่วถึงกัน แต่แบบนี้จะต้องคำนึงถึงชนิดของพื้นผิว เป็นพื้นแบบขั้น (LEVEL FLOOR) หรือ STEPPED FLOOR ถ้าเป็น INCLINED FLOOR ล้าบาก

ถ้าสองแบบนี้ ถ้าใช้กับหอประชุมกว้างแล้วไม่เหมาะสม เพราะที่นั่งแต่ละแถวยาวมาก คนที่นั่งกลางแล้วไม่เหมาะสม เขาออกลำบาก ฉะนั้นระหว่างแถวควรกว้างอย่างน้อย 31" หรือ 80 ซม. BACK และทางเดิน AISLE 2 ข้าง ทางต้องกว้างพอให้คนเดินส่วนกันสบาย แบบนี้จึงต้องใช้กับหอประชุมเล็ก ๆ แต่ละแถวที่นั่งไม่เกิน 14 ที่ (ของต่างประเทศ) แต่ของประเทศไทยแต่ละแถวไม่เกิน 20 ที่

5.2) TWO BANK ROW เป็นแบบที่จัดที่นั่งออกเป็นสองตอน โดยมี AISLE หรือทางผ่านตรงกลางและมีทางเดิน 2 ข้างของแต่ละแถวอีกด้วย ซึ่งทำให้เปลืองเนื้อที่น้อย แต่บรรจุคนได้มากกว่า แบบนี้นิยมมากในโรงมหรสพในประเทศไทย เพราะมีทางเดิน 3 ทาง ซึ่งแต่ละทางกว้างไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร การจัดก็มี 2 วิธี เช่นกัน คือ

5.2.1) STRAIGHT ROW เป็นแบบผลเสียเหมือนข้อ 5.1.1) แต่บรรจุคนได้มากกว่า แต่ละแถว ๆ หนึ่งมี 2 ตอน ๆ หนึ่งมีเก้าอี้ไม่เกิน 12 ที่

5.2.2) CURVED ROW ก็กว่าข้อ 5.2.1) คนนั่งสบายกว่า

5.3) THREE BANK ROW เป็นแบบที่จัดแถวแต่ละแถวออกเป็น 3 ตอน แต่มีทางเดิน 2 ทางเท่านั้น เพราะ 2 ข้างทางของแถวติดกับกำแพงของห้อง เพื่อเป็นการประหยัดเนื้อที่ของห้อง

การจัดแบบนี้ใช้กับหอประชุมใหญ่ ๆ ทางเดินต้องกว้างไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร
แบบนี้ออกเป็น 3 วิธี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้เฉพาะเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่สามารถให้ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
5.3.1) STRAIGHT ROW แบบนี้คนนั่งค่อนข้างไม่สบาย เพราะต้อง
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอียงตัว

5.3.2) STRAIGHT CENTER SIDE BANK แบบนี้ไม่ค่อยดีเช่น

เคียว กับวิธีแรก

5.3.3) CURVED ROW แบบนี้ดีที่สุด เพราะทุกคนที่นั่งไม่ว่าที่ใด ๆ

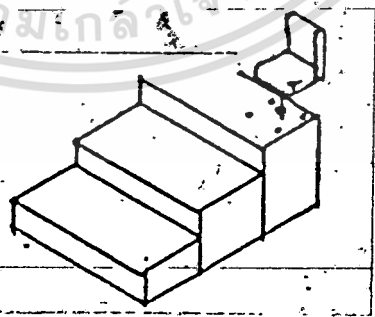
ก็ได้รับความสะดวกเต็มที่

6. ชนิดที่นั่งชมในหอชมธรรม มี 2 แบบ

6.1) ที่นั่งแบบซีตติคตายตัว (FIXED SEATH) เป็นแบบติดตายตัวกับพื้น มีลักษณะที่ให้ความสะดวกสบายในกา นั่งมากกว่าแบบเคลื่อนย้ายได้ และนิยมใช้โดยทั่วไป เพื่อความสะดวกในการเดินและทำให้ระยะระหว่างแถวที่นั่งแคบลง จึงนิยมใช้เก้าอี้ชนิดกระดกกลับเองได้ เมื่อลุกจากที่นั่งกลไกในการกระดกควรให้เงียบที่สุดเมื่อทำงาน ที่นั่งควร เบ้า เบาะ เพื่อให้นั่งสบายและใช้วัสดุทนไฟ ทนขีดเสียดได้ ทำความสะอาดได้ง่าย พื้นไม้เกาะ

6.2) ที่นั่งชนิดเคลื่อนย้ายได้ (MOVABLE SEATS) ที่นั่งชนิดเคลื่อนย้ายได้ เหมาะสำหรับหอชมธรรม ที่มีประโยชน์ใช้สอยหลายแบบ การออกแบบจะต้องอยู่ใน เช่น เคียวกับการหาที่นั่งนี้มักทำเป็น โมดูล ชิ้นส่วนต่าง ๆ จะนำมาประกอบกันไว้ที่หรือดี แนวทางการออกแบบที่นั่งชนิดเคลื่อนย้ายได้ มีอยู่สองหลักใหญ่ ๆ คือ

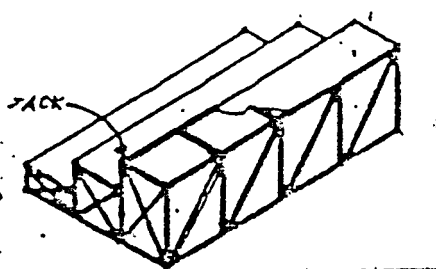
6.2.1) INDIVIDUAL MODULE SYSTEM ทำเป็น เป็นกล่อง หรือชิ้นส่วนขนาดเล็ก นำมาเก็บเข้า เก้าอี้จะถูกนำมาติดตั้งบนชั้นส่วน เหล่านี้

6.2.2) MULTIPLE SEATING MODULE เป็นแบบที่มีขนาดใหญ่

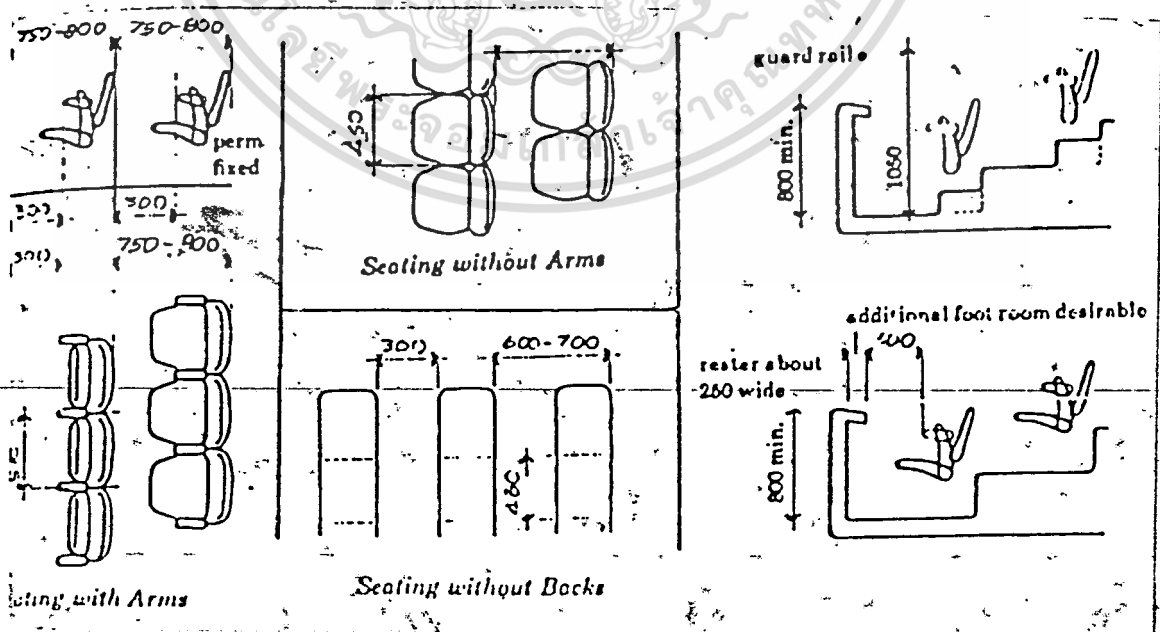
ที่นั่งมักจะทำเป็น โครงสร้างที่ปรับให้เอนราบ หรือพับเก็บได้ เมื่อใช้งานจะยกหรือคลี่ออก โดยมีหรืออุปกรณ์ในการยึด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7. แบบของ เก้าอี้ (TYPE OS SEAT) การสร้างแบบทดแต่งเก้าอี้ การทำ ขวางที่นั่งควร เป็นแบบสปริง ซึ่งทำให้นั่งสบายนอกจากนี้จะต้อง คำนึงถึงการแก เลี่ยงสะท้อน อีกด้วย

8. ขนาดและระยะต่าง ๆ ของที่นั่ง ที่นั่งควรออกแบบให้กว้างพอระยะจาก ข้างหน้าถึงข้างหลัง จะเปลี่ยนแปลงได้บ้าง เล็กน้อย ขนาดธรรมดาที่ใช้กันทั่วไปช่วงที่นั่งควรมี เทาแขน เช่น คาร์กว้างประมาณ 20" ระยะระหว่างหลังหนึ่งถึงหลังถัด (PITCH BACK) เปลี่ยนไปตามมุมของการมองไปยัง CENTER OF INTEREST ระยะหลังของ PITCH ที่ กว้างมากมัก ใช้สำหรับคนที่ใช้กับส่วนที่อยู่ใกล้กับพื้นที่คัดกับฝาผนังหรือ RISER จะต้องเว้น ที่ไว้ระหว่าง เก้าอี้กับผนังอย่างน้อย 1"

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

9. การจัดที่นั่ง

9.1) แบบ **TRADITIONAL SEATING** การจัดเก้าอี้แบบพับได้ อย่างในสหรัฐอเมริกา ทำให้เสียเนื้อที่น้อยประมาณ 7/8 ตารางฟุตต่อ 1 ที่นั่ง

9.2) แบบ **CONTINENTAL SEATING** คือการจัดที่นั่งแบบยุโรป เป็นการจัดแบบธรรมดา มาก แต่ละแถวไม่จำกัดจำนวน เก้าอี้แล้วแต่ความสะดวกสบายของผู้ใช้ การจัดเก้าอี้พับได้ กว้างอย่างสะดวกสบาย เหมาะสมระยะ **BACK TO BACK 63" - 42"** เพื่อความสะดวกสบายของผู้เข้าออกไม่ทำให้ความรำคาญให้แก่ผู้ที่นั่ง แบบที่นั่งที่ 8-9 ต่อที่นั่ง 1 ที่นั่ง

ข้อควรคำนึงในการจัดที่นั่ง

— จำนวนเก้าอี้ระหว่างตอนหนึ่ง ๆ ถ้าทางแถวนั้นมีทางเคี้ยว คือ ก้านที่นั่งติดกำแพง อีกด้านหนึ่ง เป็นทางเดิน จะต้องมีความกว้างเก้าอี้ไม่เกินกว่า 7 ที่นั่ง แต่ละตอน **BACK TO BACK** นั้นมี 2 **AISTEL** คือ ทางเดิน 2 ข้าง ที่นั่งแต่ละแถวมีจำนวนเก้าอี้ไม่เกินกว่า 14 ที่นั่ง

— ความกว้างของทางเดินไม่น้อยกว่า 3 ฟุต เพิ่มตามระยะของทางเดิน 1 ฟุต

— การ **CROSS OVER** ไม่มีกฎเกณฑ์แล้วแต่ความเหมาะสม

— **SEAT SPACING** ระยะระหว่างแถวอย่างน้อย 72" หรือ 80 ซม.

10. ประเภทของการจัดแถวที่นั่ง (**TYPE OF ROW**) อาจใช้เป็นแถวตรงคดตามขวางของตัวโรง ส่วนด้านข้าง เอียงโค้งบ้าง หรือทางที่จัดอาจจัดเป็นแถว เส้นโค้งทั้งหมด ซึ่งมีแบบดังนี้

10.1) **STRAIGHT ROW**

10.2) **COMPOUND ROW**

10.3) **CURVED ROW**

10.4) **FAN ROW**

อนึ่ง รัศมีของแถวแบบเส้นโค้งระหว่างที่นั่งยาว 20 ฟุต (อย่างน้อย) จากจุดกึ่ง

กลางที่ห่างจากจอ 1/8 (เมื่อ คือ ความยาวของจอในทางราบ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับบริการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

11. การจัดที่ว่างต้องคำนึงถึงพื้นที่ต่างกัน

11.1) พื้นราบ (LEVEL FLOOR) SPACE บนพื้นราบซึ่งไม่กินพื้นที่มากนัก BACK TO BACK ประมาณ 31" ระยะเก้าอี้ติดผนังจะต้องเว้นไม่น้อยกว่า 1"

11.2) ชั้นบันได (LEVEL FLOOR) จัด SPACE บนพื้นเอียง จัดลำบากมากกว่าแบบแรก เพราะทำให้คนเดินเข้าออกลำบาก

11.3) พื้นเอียง (SLOPING FLOOR) การจัดแบบนี้ทำให้ทุกคนทุกแถวมองเห็นได้ดี พื้นไม่เอียงเฉพาะ 7 แถวแรกเท่านั้น

12. การจัดที่ว่างระหว่างแถวบนชั้นต่างกัน ๆ การจัดที่ว่างระหว่างแถว จะต้องกว้างพอที่คนจะเดินเข้าออกสะดวก ไม่รบกวนผู้ที่นั่งแถวเดียวกันโดย

- ที่ว่างจากหลังถึงหลังที่นั่ง ของอเมริกาใช้ 31" - 34"
- ที่ว่างจากหลังถึงหลังที่นั่งของยุโรป ใช้ 36" - 42"

13. ความกว้างของทางเดิน (AISLE) ในการพิจารณาส่วนที่ติดของผู้คน จะเห็นได้ว่าที่นั่งที่อยู่ตรงกึ่งกลางของโรงจะเป็นบริเวณที่ดีที่สุด และไม่ควรจะทำเป็นทางเดิน ระยะห่างของที่นั่งคนดูถึงผนังหรือความกว้างของทางเดินนั้นขึ้นอยู่กับกฎหมายหรือพระราชบัญญัติควบคุมอาคารของแต่ละประเทศ ซึ่งประเทศไทยกำหนดให้ทางเดินรอบระหว่างที่นั่งและเก้าอี้คนดูมีระยะ 2.00 เมตร และทางเดินนั้นก็ให้เท่ากับ 2.00 เมตร เท่านั้น

14. ประเภทของพื้นลาด แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

14.1) ทางลาดวางเดี่ยว (SINGLE SLOPE) ควรมีที่นั่งไม่เกิน 22 แถว อาจจุคนได้ประมาณ 600 คน จอควรสูงประมาณ 12-15 ฟุต ขอบกลางควรสูงกว่าระดับพื้น (DATUM) 72" ที่นั่งแถวแรกห่างจากจอประมาณ 15 ฟุต ระยะแถวแรกห่างจากผนังถึงผนังประมาณ 84" ส่วนความลาดเดี่ยวที่ 1-4 ไม่จำเป็นต้องลาดตั้งแต่แถวที่ 7 ขึ้นไป ความต่างกับความลาดประมาณ 3" ต่อ 1 แถว

14.2) ลาดสองทาง (DOUBLE SLOPE) ชนิดที่จริงควรสูงกว่าแบบแรก คือ สูงประมาณ 84" ความลาดที่ทางเข้าเวทีทำเป็น STEP ไม่นิยมทำเป็น STAGE จะทำ ความลาดไปถึง STAGE เลห หรือจะยก STAGE เป็น PIAT FORM ค้างหากก็ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า - ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

14.3) ลาดสองทางมี STADIUM เฉพาะ STADIUM นั้นจะต้องยก
พื้นขึ้นให้สูงขนาดที่ทัศนวิสัยซึ่งควรมีขนาดอย่างน้อย 7 ฟุต และความลาดบน STADIUM
จึงขึ้นอยู่กับระยะจาก STADIUM ถึง SCREEN โดยกำหนดมุมลงกตมายังส่วนกลางของ

เป็นมุมไม่เกิน 35 องศา STEP ที่ใดประมาณเท่า ๆ กับความลาดทางเดียว นอก
จากนี้ เราต้องพิจารณาถึงว่า ถ้า เก้าอี้มีแนวตรงกับความลาดของพื้นก็ต้องการ แต่ถ้าวาง เชียงกัน
ความลาดก็มันน้อย ดังนั้นหรือประชุมหรือโรงมหรสพควรจะเป็นดังนี้

ขนาดเล็กใช้ SINGLE SLOPE

ขนาดกลางใช้ DOUDLE SLOPE OF DOUDLE SLOPE WITH STADIUM

ขนาดใหญ่ใช้ DOUDLE SLOPE WITH STADIUM

การออกแบบพื้นและทางลาด ในการออกแบบพื้นของห้องมหรสพต้องพิจารณาถึง
สิ่งต่อไปนี้

- จำเป็นจะต้องพิจารณาถึงสัดส่วนของร่างกายคน ความมาตรฐานในท่านั่งที่
เห็นจอ โดยกำหนดให้ค้ำนั่งถึงที่นั่ง เรียง เป็นมุมกับจอ ซึ่งจะปรากฏอย่างไร
- จะต้องวางระดับของที่นั่งของผู้ ในห้องสถานช่วง ไหลของผู้ดูแลหน้าและมอง
ข้ามไหล่และศีรษะของผู้นั่งในแถวต่อไปโดย เห็นภาพชัดเจนบนจอ

15. ผนัง ผนังของห้องมหรสพมีผลโดยตรงต่อการสะท้อนของเสียง โดยเฉพาะ
ในห้องที่ไม่ใช้ระบบขยายเสียง การออกแบบผนังจะต้องทำให้ผนังสามารถสะท้อนและบังคับทิศทาง
ของเสียงให้ดีขึ้นอย่างทั่วถึงภายในห้องมหรสพ และสร้างการสะท้อน เสียงที่เหมาะสม ไม่ทำ
ให้เกิดการรบกวนจากการสะท้อนนั้น เช่น เสียงก้อง เสียงรวมตัวกันที่จุด ๆ หนึ่ง ฯลฯ
(ดูรายละเอียดการวิเคราะห์เรื่อง เสียงและการป้องกันเสียง)

15.1) ผนังด้านข้าง (SIDE WALL) นอกจากจะเป็นส่วนประกอบของ
อาคารแล้ว ยังทำหน้าที่สะท้อน เสียงไปยังส่วนหลังของห้องประชุมด้วย ปัญหาที่ต้องระวัง คือ
ต้องไม่ให้เกิน 61 ฟุต เพราะจะทำให้เกิดเสียงก้องขึ้นที่สำคัญ คือ ผนังด้านข้างไม่ควรขนาน
จะทำให้เกิดความไม่ชัดเจนในการฟัง การทำผนังด้านข้างให้บานออกจากเวทีหรือจอภาพอนตร์

15.2) ผนังด้านหลัง (REAR WALL) การออกแบบผนังด้านหลังไม่ควร
โล่ง เพราะจะทำให้เกิดการสะท้อน เสียง การทำผนังด้านหลังจึงควร เป็นผนังตรงตั้งทำมุมกับ
เพดานโดยตรง และ เพดานที่จะชนกับผนังด้านหลังนี้ ควรลาดลงให้เกิดเป็นมุมป้านกับผนังด้านหลัง

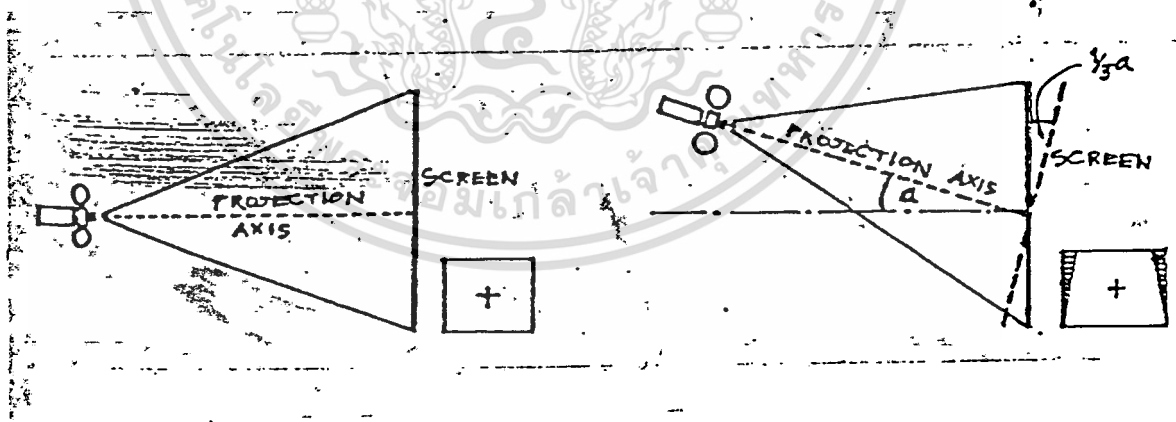
16. การจัดเวที เวทีของห้องมหรณรม นอกจากจะใช้บรรยายปาฐกถา หรือ ฉายภาพยนตร์แล้ว ยังให้ เป็น เวทีแสดงดนตรีนาฏศิลป์ ฯลฯ โดยควรยกกระดานเวทีสูงจากพื้น ประมาณ 1.15-1.20 เมตร เวทีควรยื่นออกมาอย่างน้อย 3-4 เมตร (เพื่อการแสดง)

17. ระบบการฉายภาพยนตร์ ตามมาตรฐานของฟิล์มที่ใช้ในปัจจุบันนิยมใช้กัน มีอยู่ 4 ขนาด คือ 8 มม., 16 มม., 35 มม. และ 70 มม. แต่ละขนาดจะใช้เครื่องฉาย เฉพาะแบบ

ขนาด 16 มม. เป็นขนาดที่ใช้สำหรับภาพยนตร์ในบ้าน ไม่นิยมใช้ในที่สาธารณะ เนื่องจากขนาดเล็กลงไป ส่วนขนาด 70 มม. เป็นระบบที่มีความกว้างของจอมากต้องการ เครื่องฉายเป็นพิเศษ จึงมีการใช้ฟิล์มขนาดนี้

ระบบที่นิยมมาใช้ในห้องมหรณรม ได้แก่ ขนาด 16 มม., 35 มม. ขนาด 16 มม. นิยมมากในภาพยนตร์ด้านการศึกษา วิทยาศาสตร์ โฆษณา และภาพยนตร์ประกอบกิจกรรมอื่น ๆ ส่วนขนาด 35 มม. เป็นขนาดที่พบในภาพยนตร์ทั่วไป เนื่องจากมีขนาดใหญ่มีความคมชัด มากกว่า

18. มุมของการฉาย

ในการฉายภาพยนตร์มุมที่เกิดจากเส้นแกนของเลนส์ (PROJECTION AXIS) กับ เส้นในแนวราบมีค่า θ มุมที่คี่ที่สุดสำหรับการฉายต้องทำให้ $\theta = 0$ แต่ในอาคารบางแห่งไม่สามารถจัดวางตำแหน่งห้องฉายให้เกิดมุม $\theta = 0$ ได้ จึงทำให้เกิด มุมก่หรือมุมเงยขึ้น ปัญหาที่เกิด คือ ทำให้เกิดภาพเบี้ยว หรือ เป็นสี่เหลี่ยมคางหมู

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่ควรนำออกเผยแพร่ (KEYSTONE EFFECT) การแก้ไขอาจใช้วิธีจัดแสงให้ผ่านกระจกหน้าห้องฉายและบังคับให้ ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เลือกภาพเป็นสี่เหลี่ยมไว้ โดยทำหน้าที่กำกับแสง แต่ต้องตัดภาพด้านข้างออกไป หรือทำจอให้โค้งตรงส่วนล่าง ซึ่งจะทำได้ในกรณีจอโค้ง แต่วิธีเหล่านี้ยังไม่ใช้การแก้ไขที่ถูกต้อง

อีกวิธีหนึ่ง คือ การเอียงจอภาพยนตร์ เพื่อให้เส้นแกนของเลนส์ตั้งฉากกับจอมากขึ้น แต่ระยะสายตาจากคนดูที่มายังจอจะไม่เท่ากัน ดังนั้นมุมเอียงของจอกับเส้นตั้งฉากกับพื้นไม่ควรมากเกินไปกว่า $1/3$

มุมที่เหมาะสมสำหรับการฉาย คือ

- จอโค้ง (CURVED SCREENS)

มุม • ดีที่สุด (IDEAL) คือ 0 องศา

มุม • มุมกด (DOWNWARD) ไม่เกิน 8 องศา

มุม • มุมเงย (UPWARD) ไม่เกิน 3 องศา

- จอแบน (FLAT SCREENS)

มุม • ดีที่สุด คือ 0 องศา

มุม • มุมกด ไม่เกิน 12 องศา

มุม • มุมเงย ไม่เกิน 5 องศา

19. จอภาพยนตร์ (SCREEN) จอภาพยนตร์จะมีรูเล็ก ๆ ครอบคลุมทั้งจอ เพื่อให้เสียงจากลำโพงที่อยู่ข้างหลังจอสามารถผ่านไปได้อย่างสะดวก ช่องว่างข้างหลังจอจะเว้นไว้ประมาณ 1.50 เมตร สำหรับติดตั้งลำโพงขยายเสียง จอภาพยนตร์ส่วนมากมักจะทำด้วยพลาสติก (VINYL PLASTIC) ที่มีน้ำหนักเบา หรืออาจจะฉาบผิวเพื่อการสะท้อนแสง วัสดุที่นำมาทำจอภาพยนตร์จะต้องเลือกให้สอดคล้องกับลักษณะของที่นั่ง และความเข้มของแสงที่ฉายไปตกลงบนจอภาพยนตร์

20. ขนาดและสัดส่วนของจอภาพยนตร์ ภาพที่เกิดบนจอจะมีความคมชัดหรือไม่ นอกจากจะขึ้นอยู่กับฟิล์มแล้ว ยังขึ้นกับความเข้มของแสงที่ตกลงบนจอและการสะท้อนแสงของวัสดุที่ทำจอ การที่ภาพบนจอจะสว่างสม่ำเสมอขึ้นอยู่กับกำลังไฟอาร์คที่ใช้ในการฉาย การใช้จอภาพยนตร์ที่ใหญ่เกินไปจะทำให้ต้องใช้กำลังไฟอาร์คแรงมาก หรือการให้จออยู่ห่างจากเครื่องฉายมาก ก็ต้องใช้กำลังไฟอาร์คแรงมากเช่นเดียวกัน เป็นการสิ้นเปลือง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ของกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์
ไม่ว่าในกรณีเครื่องฉายขนาดเล็กที่มีเลนส์คงที่ แต่ในเครื่องฉายขนาดใหญ่ที่ใช้ในโรงละคร หรือ

โรงภาพยนตร์ จะต้องกำหนดขนาดของ เลนส์เฉพาะในแต่ละสถานที่ ดังนั้นขนาดของภาพจึงขึ้นอยู่กับ เลนส์ที่มีโพกัสขนาดต่าง ๆ กัน ซึ่งต้องกำหนดระยะออกแบบและทำการติดตั้งจอและ เครื่องฉาย แต่สัดส่วนของภาพจะมีอยู่คงที่ คือ

สัดส่วนจอภาพยนตร์ ความสูง/ความกว้าง

- ฟิล์มธรรมดา 1/1.375
- WIDE SCREEN 1/1.75
- CINEMASCOPE 1/2.35
- 70 มม. 1/2.2

ขนาดของจอภาพยนตร์จะมีขนาดเท่าใดก็ตาม ย่อมได้สัดส่วนสัมพันธ์กับระยะของแต่ละแถวถึงจอรวมกันทั้งความกว้างของแต่ละแถว ถ้าเรากำหนดให้ SCREEN มีส่วนสูง 1 หน่วย ระยะของแต่ละแถวถึงจอตั้งแต่แถวแรกและแถวต่อไปเป็น 4.65 เมตร เป็นอย่างต่ำ 5.20 เมตร ขนาดหัวไปทอกี้ และ 5.25 เมตร เป็นอย่างสูง

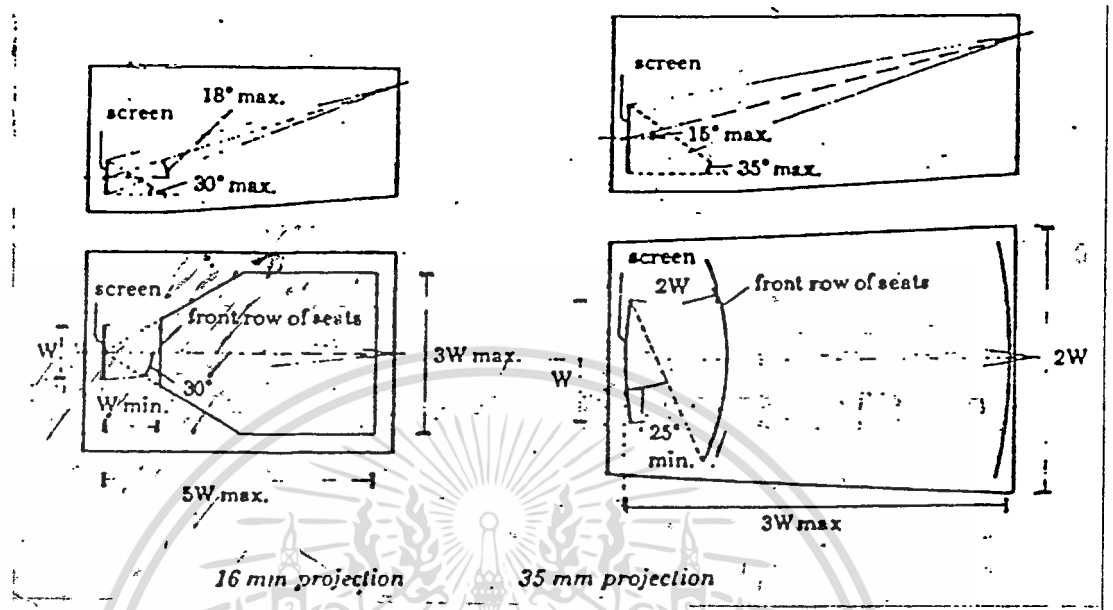
การหาขนาดของจอภาพยนตร์ เราสมมุติให้จอกว้าง 1 หน่วย ส่วนของความกว้างของแถวที่นั่งของแต่ละแถวที่นั่งก็เป็นสัดส่วนกัน จากการค้นคว้าแถวหน้าของที่นั่ง กว้างอย่างน้อยที่สุด 2.50 เมตร หรือ 3.00 เมตร เป็นอย่างมากที่สุด ในการติดตั้งจอภาพยนตร์ ย่อมต้องคำนึงถึงผลที่ได้จากทางทัศนวิสัยซึ่งได้แก่มุมมอง เห็นภาพในจอทั้งทางตรงและด้านข้าง (ที่นั่งกับจอ) มุมมองที่จก้าเป็น เห็นภาพใดก็ตามคือ 60 องศา กับแนวตั้งที่มุมบนของจอก็ระดับผู้ดูแถวหน้าสุด (SECTION) และมุม 35 องศาใน PLAN กับเส้นตั้งที่ตั้งฉากกับด้านกว้างของจอซึ่งจก้าเป็นการอยู่ในที่ ๆ มีทัศนวิสัยที่อาจมอง เห็นภาพบนจอได้ แต่ในส่วนหน้ามิมมีมุม 40 องศา ซึ่ง เป็นแนวที่มอง เห็นภาพใดก็ตามที่สุด

นอกจากนี้ขนาดและสัดส่วนของจอภาพยนตร์จะต้อง คำนึงถึงมุมมองของผู้ชมด้วย

มุมมองที่มองไปยังส่วนบนสุดของจอ ไม่ควรเกิน 30-35°

มุมมองที่มองไปยังส่วนล่างสุดของจอ ไม่ควรเกิน 30°

และในมุมมองด้านซ้าย ซึ่งขึ้นอยู่กับชนิดของฟิล์ม ก็แสดงในภาพ

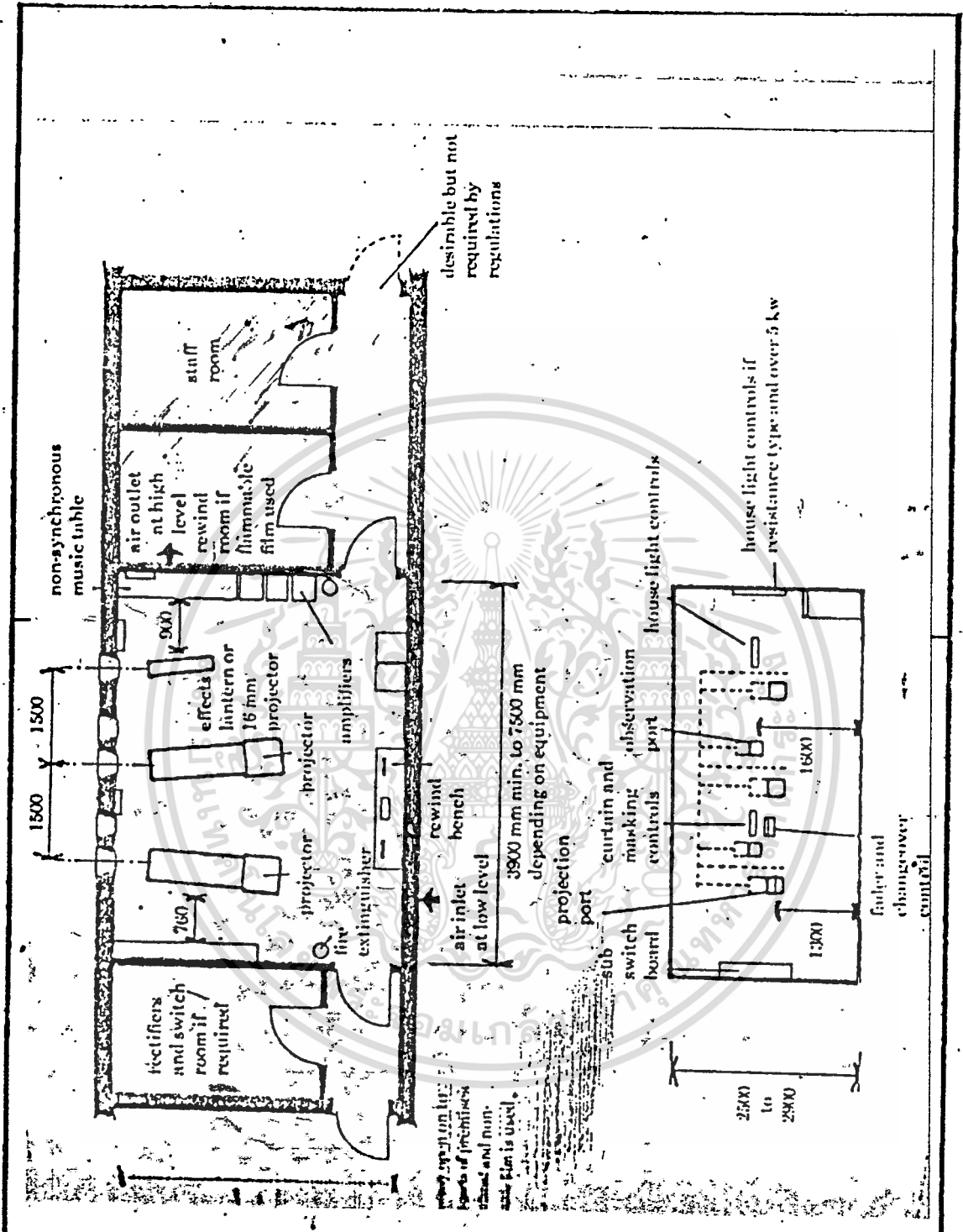

27. ห้องฉายภาพยนตร์ (PROJECTION ROOM) ห้องฉายนอกจากจะมีเครื่องฉายและอุปกรณ์ในการฉายแล้ว อาจมีห้องอื่น ๆ ตามความจำเป็น เช่น ห้องเก็บและม้วนฟิล์ม ห้องพนักงาน ห้องควบคุม ฯลฯ ซึ่งอาจจะมีหรือไม่มีก็ได้ โดยอาจจัดใช้เนื้อที่รวมในห้องฉายตามความต้องการ

โดยทั่วไปเนื้อที่ที่ใช้ติดตั้ง เครื่องฉายต้องการพื้นที่ประมาณ 4.50 ตารางเมตร และพื้นที่ทำงานพนักงานประจำห้องฉายอีก 2.20 ตาราง เมตร ห้องฉายควรมีขนาดเล็กที่สุดประมาณ 3 คูณ 4 เมตร หรือประมาณ 12 ตาราง เมตร แต่พื้นที่ต้องขึ้นอยู่กับจำนวน เครื่องฉายและอุปกรณ์อื่น ๆ

การกำหนดตำแหน่งของห้องฉายภาพ ควรอยู่ตรงศูนย์กลาง (axis) ของห้องมหรหรรรม การติดตั้ง เครื่องฉายภาพยนตร์ต้องตั้งให้ใต้แนวกึ่งกลางของห้องมหรหรรรม เพื่อจะได้ภาพที่ออกจากเครื่องฉายไม่ผิดรูปวางไป เนื่องจากไม่ตรงแนวฉาย ดังนั้น เมื่อใช้เครื่องฉาย 2 เครื่อง จะต้องวางให้ใกล้เคียงกัน โดยให้ห่างจากแนวศูนย์กลางเป็นระยะทางเท่า ๆ กัน การกำหนดชนิดของห้องฉายชนิด 2 กลอง หรือห้องม้วนฟิล์มกลับ สมควรให้เหลือขนาดของห้องไว้ หากจำเป็นต้องทำการขยับขยายหรือจำเป็นต้องขยายให้ใหญ่ขึ้นตามจำเป็นต้องเพิ่ม เครื่องฉายขึ้นอีกเครื่องหนึ่ง โดยให้กลองหนึ่งอยู่กลางเส้นศูนย์กลางของห้องมหรหรรรม หากจำเป็นต้องใช้ เครื่องฉายถึง 3 เครื่อง ในห้องฉายมีความยาวห้องไม่น้อยกว่า 7.00 เมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สวนโถงบริการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามเผยแพร่ลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงชื่อของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โครงการ : สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตสงขลา
THE INSTITUTE FOR SOUTHERN OF THAILAND STUDIES

ที่ปรึกษา : มท. กัญญา สุวรรณศิริ (สถาป.)
 อ. นภณัฐ นิลรัตน์ (สถาป.)

นักศึกษา : นายสมพงษ์ มโนวิเชียร
 หมายเลขทะเบียน 290123

แสดง : **ภาพที่ 4.2 แสดงมาตรฐานการจัดห้องฉาย**

การวาง เครื่องฉายจะวางห่างกันประมาณ 1.5 เมตร (ถ้าใช้หลาย เครื่อง) และจะวางห่างจากผนังหรืออุปกรณ์อื่น โดยรอบไม่น้อยกว่า 75 ซม. เพื่อให้ทำงานได้โดยรอบ ส่วนด้านหน้าอาจวางห่างจากช่องฉายประมาณ 50 ซม.

ช่องฉายของห้องฉายภาพยนตร์ (PROJECTION - ROOM WIKDOWS)

ช่องฉาย คือ ช่องให้แสงจากเลนส์ผ่านไปยังจอภาพยนตร์นั้น ควรมีความสูงของช่องฉายไม่น้อยกว่า 50 ซม. ยาวไปตลอดความยาวของห้องฉาย หรือสามารถทำได้โดยการทำเป็นช่องเล็ก ๆ (SLOT) ทั้งนี้จำเป็นต้องกำหนดที่ตั้งของ กล้องฉาย ชั้นของ กล้องฉาย ระยะความสูงจากพื้นถึง เลนส์ของ กล้องฉาย ซึ่งจะต้องทราบก่อนทำการเจาะ โดยการทราบ ลักษณะ เครื่องฉาย เสียก่อนแล้วจึง คำนึงการในกรณีที่กล้องฉายไม่ต้องมีมุมกลองหรือมุมเงยที่จุดศูนย์กลางของช่องฉายชนิดเป็นช่องเล็ก ๆ ศูนย์กลางของช่องจะอยู่เหนือระดับพื้นห้อง เป็นระยะ 119 ซม. หรือ 47 นิ้ว หากจำเป็นต้องให้กล้องมีมุมกลองหรือมุมเงย ซึ่งจำเป็นต้องทำการปรึกษาและทราบข้อจำกัดของ กล้อง เพิ่มขึ้น

ขนาดของห้องฉายและระยะต่าง ๆ

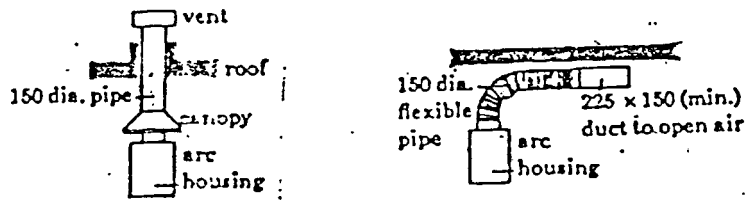
- ระยะความสูงจากพื้นถึงฝ้า เพดานไม่ควรน้อยกว่า 2.50 เมตร
- ความยาวของห้องฉาย 2 กล้องไม่น้อยกว่า 5.00 เมตร
- ความกว้างของห้องฉายไม่น้อยกว่า 3.50 เมตร
- ระยะของช่องใต้พื้นสำหรับเดินสายไฟและอื่น ๆ ไม่น้อยกว่า 75 ซม.
- ระยะระหว่างศูนย์กลางของ เลนส์ เครื่องฉายวางห่างกันประมาณ 1.50 เมตร
- ระยะห่างของ กล้องห่างจากผนังช่องฉายไม่น้อยกว่า 50 ซม.

ระยะของกล้องฉายถึงช่องฉาย (DISTRANCE FORM THE WALL)

ลักษณะการทำงานในห้องฉายนั้น จำเป็นจะต้องคำนึงถึงทาง เติมซึ่งสามารถเติมได้ โดยรอบกล้องฉาย ระยะของ เลนส์ถึงผนังหรือฐานของ เครื่องฉายไม่ควรน้อยกว่า 50 ซม.

การระบายความร้อนในห้องฉาย ห้องฉายภาพยนตร์จะเกิดความร้อนจากไฟอาร์ค สูงมาก จึงต้องมีท่อระบายอากาศจากเครื่องฉาย ท่อเหล่านี้จะต้องมีพัดลมช่วยดูดอากาศออกไปนอกอาคาร แต่ถ้าใช้ไฟอาร์คที่สูงกว่า 50 แอมแปร์ การระบายความร้อนด้วยอากาศอาจจะไม่

เอกสารนี้อาจจำเป็นต้องระบายอากาศด้วยน้ำ ซึ่งจะต้องอาศัยท่ออากาศระบายไอน้ำออกไปนอกตัวอาคาร เช่น เคียวกัน
ไม่ว่ากรณีใดๆก็ตามมีให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชนิดตรง ระบายออกบนหลังคา

ชนิดโค้ง ระบายออกผนัง

การระบายความร้อนจากหลอดไฟ (ARCLAMPS) การฉายภาพยนตร์ด้วยการใช้หลอดไฟฮาโลเจนอาร์ค (ARC) นั้น จำเป็นต้องทำการระบายความร้อนโดยวิธีระบายอากาศอยู่ภายนอกโดยตรง หรือโดยการใช้ปล่องดูดความร้อน ซึ่งเป็นวิธีที่ใช้ได้อย่างเหมาะสม เมื่อใช้ชนิด 2 อาร์ค สามารถรวมท่อระบายความร้อนเข้าด้วยกันได้ โดยให้มีระยะทางออกสู่ปล่องเท่ากัน

ท่อระบายความร้อนจะต้องมีขนาด

เมื่อใช้ไฟ	60 A	-	1.7	ม ³ /min	=	60	ft ³ /min
	75 A	-	2.2	"	=	79	"
	90 A	-	3.2	"	=	116	"
	100 A	-	3.5	"	=	117	"
	125 A	-	4.4	"	=	158	"
	130 A	-	5.6	"	=	198	"

การระบายความร้อนด้วยน้ำ เมื่อใช้ไฟอาร์ค (ARC LAMPS) ที่มีขนาดเกินกว่า 50 จำเป็นที่จะต้องทำการระบายความร้อนด้วยน้ำ ซึ่งปัจจุบันกล้องฉายภาพยนตร์ที่ทันสมัยส่วนมาก มักจะใช้การระบายความร้อนด้วยน้ำแทบทั้งสิ้น

ห้องม้วนฟิล์มกลับ (REWINDING ROOM) ในห้องฉาย จำเป็นจะต้องมีห้องสำหรับม้วนฟิล์มกลับอีกห้องหนึ่ง ซึ่งจำเป็นจะต้องมีชั้นสำหรับเก็บฟิล์มให้เรียบร้อย สมัยนี้คือระหว่างห้องฉายกับห้องม้วนฟิล์มกลับนี้ ต้องมีช่องสำหรับคนฉายภาพยนตร์ เห็น เรื่องฉายได้ตลอดเวลา ปกติสำหรับเท่าที่เป็นอยู่ในบ้านเรานิยมมิใช่เป็นห้องเดียวกัน ไม่กั้นผนัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ห้องแสงสวิตซ์ (SWITCHING ROOM) ห้องแสงสวิตซ์ไฟต่าง ๆ นั้น จำเป็นต้อง
มีอยู่ติดกับห้องฉายภาพยนตร์ ห้องดังกล่าวจำเป็นต้อง เตรียมที่ไว้สำหรับสวิตซ์ต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- แสงสวิตซ์ สำหรับอุปกรณ์ไฟฟ้าทั้งหมด
- เครื่องหรี่ไฟ (DIMMING EQUIPMENT) สำหรับไฟ แสงสว่างฉายภาพยนตร์
ทั้งหมด
- แสงสวิตซ์แยกสำหรับ เครื่องฉายภาพยนตร์ โดยเฉพาะ
- แสงสวิตซ์ สำหรับ เครื่องปรับอากาศ

และจำเป็นต้องมีส่วนสำรองในกรณีเกิดไฟฟ้ายัดข้อง เช่น ไฟฉายถูกเติม หรือ
เครื่องกำเนิดไฟฟ้าหากจำเป็น ซึ่งจำเป็นต้อง เตรียมไว้ในที่ต่างหากอีกส่วนหนึ่ง

22. โถงทางเข้า บริเวณนี้จะต้องมีขนาดพอดีกับจำนวนคน ซึ่งจะคับคั่งมากและ
การรอคอยมักจะอยู่ในบริเวณนี้

23. ส่วนพักคอย ระหว่างหยุดพักการแสดงชั่วคราว ผู้ชมจะมานั่งพักผ่อนอยู่ใน
บริเวณนี้ จึงควรจัดให้มีที่นั่งคอย และควรอยู่ใกล้กับทางติดต่อกับห้องน้ำ-ส้วม

24. ส่วนห้องน้ำ-ส้วม จะต้องเป็นทางที่ เช็ดถึงได้ง่าย แต่ต้องมีขีดกั้นพอสมควร
สรุป หลักการออกแบบห้องมหรรรรม

1. ไม่ควรใช้ RECTANGULAR FLOOR SHAPE ใช้ FAN SHAPE ดีที่สุดในด้าน
การมองและการได้ยิน เสียงที่ชัดเจน

2. ใช้ OPTIMUM VALUE ใน CHART ถ้าใช้ระบบเสียง STEREOPHONIC
REVERBERATION TIME ต้องน้อยกว่าที่กำหนด

3. VOLUME SEAT ประมาณ 150-200 ลูกบาศก์ฟุต (2.8-4.3 ลูกบาศก์ฟุต)

4. ควรใช้ REFLECTOR หรือ SCENES ตลอดเพดาน หรือน้อยที่สุดตรง
บริเวณบางส่วนตรงกลาง

5. ผลต่างของ เวลาของการสะท้อน เสียงทางตรงและทางอ้อมจากไมโครโฟน
(หลังฉาก) ไม่ควรเกิน 40 เมตรต่อ 1 วินาที และทุกส่วนของที่นั่งตรงทางเดิน ระหว่างเสียง

เอกสารที่ออกตรงกับเสียงสะท้อนจะต้องต่างกันไม่เกิน 45 ฟุตนั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. พื้นคารลาดเอียง เพื่อให้ได้มุมมองที่ดีและป้องกันการเสริมเสียงสะท้อนที่อาจจะเกิดขึ้นบางความถี่ที่ตั้ง. เกินไปอื่น เกิดจากพื้นและเพดานที่มีความขนานกัน

7. PROJECTOR SCEN และ LOUD SPEAKERS ด้านหลังจะต้องอยู่สูงพอเพื่อกระจายเสียงที่ต้อออกไปอย่างทั่วถึง

8. พื้นผิวทางด้านตั้งยก เว้นตั้งฉากปกติที่ไว้ไว้สดูดเสียง เพื่อให้ REVERBERATION และหลักเสียง ACOUSTIC ที่ไม่สมบูรณ์ ในห้องมหรรรรม ที่มีฉากใหญ่ที่ลำโพงอยู่ด้านหลังฉากจากจุดหนึ่งไปยังจุดหนึ่ง การใช้ลำโพงผนังด้านข้างจะเป็นการลดเวลาของการสะท้อนเสียง

9. ไม่ควรใช้ผนังที่ขนานกัน ผนังที่หลังฉากควร เป็นผนังที่ดูดเสียง ABSORBING WALL

10. ไม่ควรให้ห้องมหรรรรมมีความยาว เกิน 150 ฟุต (46 เมตร) เนื่องจากจะต้องใช้ลำโพง เพิ่มขึ้นทำให้เกิดความสั่น เบื่องมากและการได้ยิน เสียงกับการมอง นั้นจะไม่สัมพันธ์กัน

11. ระยะห่างระหว่างฉากกับแถวแรก ควรจะกำหนดจากสัดส่วนความสูงกว้าง และขนาดของฉาก คือ แถวหน้าจะอยู่ประมาณระยะครึ่งหนึ่งถึง 1/4 ของความสูงของ

12. ควรใช้เก้าอี้บุหนัง เพื่อช่วยในการดูดซับเสียง

13. ในระหว่างหน้า เวทีกับแถวที่นั่งแถวหน้าสุด ควรมีการบุวัสดุซับเสียง เพื่อลดความดังของ เสียงจากหน้าลำโพง

14. มุมของ PROJECTOR ที่ตกลงจะไ้มุมที่มากที่สุด 12 องศา รวมทั้งมุมกว้างของการฉายด้วย

15. สัดส่วนความกว้าง ขาว-สูง พิจารณาในเรื่องของ เสียง-การหลัก เสียง ลักษณะของสัดส่วนของ โรงภาพยนตร์ที่มีความกว้างน้อย ความยาวมาก และความสูงน้อย

16. พื้นที่คุณค่อหนึ่งคนให้พื้นที่ระหว่าง 3 ถึง 5 ตารางเมตร

17. หลักเสียงการทำผนังด้านข้างขนานกัน หรือผนัง หรือฝ้าเพดาน เป็นรูป

โค้ง (CONCAVE)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

18. พยายามให้เสียงสามารถสะท้อนไปถึงด้านหลัง โรงภาพยนตร์
19. PROJECTOR ROOM ควรสูงกว่า CROSS-OVER ด้านหลังของห้อง
ประมาณ 8-10 ฟุต
20. ความลาดเอียงของพื้นในสายตาของผู้ที่ระดับแนวแรกของที่นั่งจะมีความ
ลาดประมาณ 20 องศากับแนว

การออกแบบส่วนลานแสดงกลางแจ้ง.

การเลือกสถานที่ที่จะต้องมี การ SURVEY ทางด้าน ACOUSTICAL PROPERTIES
โดยละเอียด ผ่าน SPEECH ARTICULATION TEST อย่างถูกต้อง โดยหิว ๆ ไปถือว่า
บนเนินลานอ้อย ๆ จะดีที่สุด หรืออาจกำหนดสถานที่ใดดังนี้

1. อยู่ในบริเวณสงบเงียบ
2. ห่างไกลจากการจราจร ทั้งทางพื้นดินและอากาศ
3. ควรจะกำบังด้วยเนินความธรรมชาติของภูเขาหรือรอบ ๆ หรืออาจทำ
หรือล้อมรอบด้วยหม้อไม้
4. ไม่มีกระแสลมรบกวน จะมีลมพัดผ่านดี ไม่ควรเกิน 5-10 ไมล์ต่อชั่วโมง
5. ระดับเสียงในที่นั้นไม่ควรเกิน 20-25 หรือถ้าเงียบที่สุดเป็นที่ที่สุด

ARRANGMENT

1. วาง PLAN ให้ตามทิศทางลม
2. SLOPE ของบริเวณที่นั่ง ควรอยู่ระหว่าง 10-20
3. เสียงที่จุดต่าง ๆ ไม่ควรน้อยกว่า 75% ของเสียงที่จุดกำเนิด และมีความ
ไม่น้อยกว่า 30 ฟุต
4. ระยะจากเวทีถึงแถวหลังสุดไม่ควรเกิน 140 ฟุต และส่วนกว้างไม่ควรเกิน
180 ฟุต
5. CENTER OF CURVATURE ของแถวที่นั่งควรอยู่ห่างจากกำแพงหลังเวทีไม่
น้อยกว่า 30 ฟุต
6. OPEN-AIR THEATRE ทิศทาง ACOUSTIC นั้นจะจุดสนใจไม่เกิน
3,000 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พิจารณาถึงด้าน **DASIRABLE SOUND** ซึ่งประกอบด้วย

1. **TREATMENT** ในทาง **STRUCTURE** โดยการใช้ **SHELL** ซึ่งเรียกว่า **ORCHESTRA SHELL** ไม่ควรเป็นแบบ **CORVE SURFACE** เพราะจะทำให้เสียงไปรวมกันเป็นจุด การทำเป็น **REFLECTIVE PANNEL** จักรมุมต่าง ๆ ให้เสียงสะท้อนกระจายไปยังผู้ฟังทั่วทุกจุด

2. **TREATMENT** ในทางวัสดุ ผนัง เพดาน ฝ้า ควรเป็นวัสดุทำจากพวก **HIGHT REFLECTIVE MATERIAL** ถ้าเป็นเวทีที่ใช้แสดงดนตรี ควรจะทำด้วยไม้ เช่น **PLY WOOD** เพื่อเสียงจะไค้กมวนวลขึ้น

3. ถ้าไม่สามารถ **TREAT** ดังกล่าวข้างต้น ก็ควรใช้เครื่องขยายเสียงเฉพาะจุดที่ไม่ไค้ยิน อย่าให้ดังจนเกินไป เพราะจะทำให้เสียงจากเวทีที่จุดอื่น ๆ เสียไป

UNDERSIRABLE SOUND มักจะเป็น เสียงรบกวนภายนอก ซึ่งวิธีป้องกันได้ คือ

1. **ABSORPTION METHOD** โดยการปลูกต้นไม้ล้อมรอบ เพื่อดูดเสียงต่าง ๆ จากภายนอก

2. **PREVENTION METHOD** โดยการก่อกำแพงขึ้นโดยรอบ เป็นการป้องกันเสียงรบกวนได้เป็นอย่างดี แต่สิ้นเปลืองมาก

TIME FOR PERFORMANCE

นอกจากต้องเลือกฤดูกาลตามลักษณะภูมิศาสตร์ ของท้องถิ่นแล้ว ยังต้องคำนึงถึงอุณหภูมิและทิศทางลมประจำฤดูกาล และฤดูที่ลมหนาวมีความเร็วมากกว่าลมกลาง เพราะเสียงจะไปไค้ไกล และอุณหภูมิของอากาศข้างบนควรจะมากกว่าข้างล่าง เพื่อเหตุผลอันเดียวกัน ฉะนั้นเวลาที่แสดงควรจะเป็นตอน เช้าหรือตอนกลางวัน นอกจากจะเย็นสบายแล้ว ยังให้ผลทาง

กาย

7) รายละเอียดของส่วนร้านอาหาร

การออกแบบส่วนร้านอาหาร สิ่งที่จะต้องศึกษารายละเอียด มีดังนี้

ก. ระบบบริการอาหาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ระบบบริการอาหารโดยทั่วไปมีการจัดอยู่ในระบบใดคือไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. แบบจัดเป็นร้านอาหาร คือ การจัดแบ่งบริเวณจำหน่ายอาหารภายในห้องอาหารออกเป็นร้าน ๆ แต่ละร้านจะมีบริเวณประกอบอาหาร และบริเวณขายอาหารของตนเอง การให้บริการอาหารโดยวิธีสั่งอาหารแล้วจะมีบริการส่งอาหารให้ถึงที่

ข้อดี

- สามารถเลือกสั่งได้โดยไม่ต้องรอคิว
- บริการส่งถึงโต๊ะ
- การชำระเงินครั้งเดียว บริการจะนำเงินไปจ่ายตามร้านที่สั่งให้
- แต่ละร้านจะรับผิดชอบความสะดวกสบายของโต๊ะอาหารในบริเวณของตน
- มีการแข่งขันในด้านการบริการและควบคุมคุณภาพ

ข้อเสีย

- ลำบากในการส่งอาหาร
- เลือกที่นั่งลำบาก
- ยุ่งยากในการส่งอาหาร
- การชำระเงินยุ่งยาก เพราะคนคิดเงินอาจจะไม่ทราบราคาอาหารร้านอื่นที่มีใช้ของตน
- การบริการไม่สะดวก อาจช้าและมีการหลงลืม
- ยุ่งยากในการเก็บภาชนะ
- แข่งกันจำหน่ายอาหาร
- ต้องใช้บริการมาก

สรุป การบริการโดยวิธีนี้จะสะดวก เมื่อมีจำนวนร้านอาหารน้อยและผู้ใช้บริการน้อย

2. จัดแบบขายเป็นช่อง ๆ คือ การจัดแบ่งเป็นบริเวณจำหน่ายอาหารภายในห้องอาหารออกเป็นช่อง ๆ อาหารที่จำหน่ายเป็นอาหารสำเร็จเรียบร้อยแล้ว อาจจะมีที่ประกอบอาหารเล็ก ๆ น้อย ๆ เช่น กว๊านเต็ว หรือสำหรับอุ่นอาหาร และมีบริเวณชำระล้างจานอยู่ด้านหลังของช่องจำหน่ายอาหาร การใช้บริการระบบนี้มักศึกษาจะต้องช่วยตัวเอง คือ เติมน้ำอาหารและชำระเงินเรียบร้อยในแต่ละช่อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อดี

- เลือกเดินซื้อได้ตามต้องการ
- ชำระเงินได้ทันที
- เลือกที่นั่งได้ตามต้องการ
- ผู้กรานรับผิดชอบเรื่องความสะอาดของบริเวณรับประทานอาหาร
- ไม่มีการแย่งกันให้บริการอาหาร
- ไม่มีการแข่งขันเรื่องคุณภาพและราคา
- ประหยัดเวลา เข้าแถวซื้ออาหาร
- ไม่เสียเวลา เข้าแถวซื้ออาหาร

ข้อเสีย

- ต้องเดินหลายช่องกว่าจะไ้ครบตามต้องการ
- ต้องชำระเงินหลายหม
- เกิดความวุ่นวาย เมื่อเดินเลือกซื้ออาหาร
- ลำบากในการถืออาหารหลาย ๆ อย่าง
- ยุ่งยากในการจัดเก็บภาชนะ

สรุป วิธีนี้ เหมาะสำหรับผู้ให้บริการจำนวนมาก และมีความต้องการอาหารแตกต่างกัน ไม่จำเป็นต้องเสียเวลาเข้าแถว และมีความสะดวกในการหาที่นั่ง และผู้จำหน่ายแต่ละช่อง จะแข่งขันในด้านคุณภาพของอาหาร ปริมาณ ราคา

3. แบบจัดเป็นคาเฟ่เรีย เป็นระบบการบริการอาหาร โดยให้ผู้รับบริการทุกคนช่วยตัวเอง โดยจัดเป็น เคาน์เตอร์จำหน่ายอาหาร ผู้ใช้บริการจะต้องเข้าแถวกัน เดินไปรับอาหารจาก เคาน์เตอร์ เริ่มจากคั่นของ เคาน์เตอร์ และเดินไปจนสุดปลาย เคาน์เตอร์และชำระเงิน

ในคาเฟ่เรีย จะมี เคาน์เตอร์สำหรับเสิร์ฟอาหาร ซึ่งจะ เป็น เครื่องกั้นระหว่างครัวกับส่วนรับประทานอาหาร การบริการอาหาร เป็นแบบผู้ชขาในการให้บริการอาหารทุกอย่าง จะอยู่ในความรับผิดชอบของผู้เจ้าหน้าที่เป็นผู้จัดการคาเฟ่เรีย ดังนั้น การจัดครัวจึงต้องมีขนาดใหญ่พอที่จะประกอบอาหารทุกชนิด การให้บริการเริ่มด้วยผู้ให้บริการเชิญลูกค้าใส่อาหาร เวียนลาดไปยังโต๊ะตัว เครื่องปรุง รับช้อนส้อม แก้วน้ำ แล้วจึงเลือกหาที่นั่งรับประทาน เมื่อรับประทานเสร็จต้องนำภาชนะและเครื่องใช้ไปวางยังที่ที่กำหนด

เอกสารนี้เป็นลิขสิทธิ์ของกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อดี

- ไม่เปลืองแรงงานใช้คน เสริฟอาหารเพียง 2-3 คน
- เป็นการเตรียมอาหารไว้ล่วงหน้า
- ให้ผู้ใช้บริการช่วยตนเอง
- เป็นมารยาทในสังคม
- ประหยัดเวลา
- บริการอาหารได้ทีละมาก ๆ
- สะดวกในการชำระเงิน
- เลือกที่นั่งใดก็ตามชอบใจ
- ไม่มีความวุ่นวายในการเลือกซื้อ

ข้อเสีย

- คุณภาพอาหาร เพราะเป็นการผูกขาด
- ค่านราคาอาหาร
- เสียเวลาเข้าคิว
- ผู้บริการต้องตักอาหารให้ทันและชำนาญ ไม่เช่นนั้นจะเสียเวลา
- คิดเงินจะต้องชำนาญ ไม่เช่นนั้นจะเสียเวลา

สรุป ระบบบริการแบบคาเฟ่ เร็ว เป็นการประหยัดเวลา แรงงาน สะดวกสบาย แก่ทุกฝ่าย โต๊ะอาหารไม่เกะกะ นอกจากโต๊ะวางภาชนะเครื่องปรุง เป็นวิธีที่เหมาะสมในห้องอาหาร เพื่อผู้ใช้บริการ

4. แบบจัดเป็นแค้มพีน การบริการอาหารแบบแค้มพีน ไม่มีการจำหน่ายอาหารหมักและเบียร์เวลา แต่เป็นอาหารว่างจำหน่ายได้ตลอดวัน เหมาะสำหรับสถานศึกษาที่มีชั่วโมงพักระหว่างเรียน. แค้มพีนจะมีที่ขายอาหาร ที่เก็บของ เช่น น้ำอัดลม มีอุปกรณ์ที่สามารถปรุงอาหารง่าย ๆ

บริ เวลจัดแบบแค้มพีน

- มุมหนึ่งของห้องอาหาร
- ตามจุดต่าง ๆ ของสถานที่
- ตามจุดพักเล่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การจัดโต๊ะ อาจใช้โต๊ะที่สามารถเก็บพับได้ วางไว้ เน้นจุด ๆ อาจมีร่มไว้บังแดด
ซอก

- สามารถบริการอาหารได้ตลอดวัน
- ผู้บริการอาหารได้รับความสะดวกในการส่งอาหารมารับประทานอาหาร
ไม่ต้อง เสีย เวลาขึ้นคอย
- สามารถตั้งหน่วยบริการโต๊ะทั้งภายในและภายนอกอาคาร

ข้อเสีย

- ไม่มีการแข่งขันกันในด้านบริการ เพราะในสถานที่หนึ่ง ๆ เจ้าของบริการมี
เจ้าของ เคี้ยว เป็น เอกเทศ อาจทำให้ราคาสูงกว่าปกติ
- ผู้ใช้บริการมีจำนวนมาก อาจจะทำให้ผู้บริการแก่ผู้ใช้บริการไม่ทัน และอาจ
เกิดความวุ่นวายขึ้นได้
- ประเภทของอาหารมีจำนวนมาก ให้เลือกน้อย

ข. การเลือกระบบบริการอาหาร จากตัวอย่างการจัดระบบการบริการ
ในโภชนาการทั้ง 4 แบบ ที่ได้อธิบายมาแล้ว เมื่อได้ศึกษาถึงข้อเท็จจริงของจำนวนผู้ใช้โรง
อาหาร และระยะเวลาของผู้ใช้ เราสามารถสนองความต้องการได้ดีที่สุด คือการจัดระบบคาเฟ่
ที่เรียบง่าย โดยมีเหตุผลประกอบ ดังนี้

- 1) เพื่อบริการอาหารได้ทีละมาก ๆ เนื่องจากผู้ใช้มีจำนวนมาก
- 2) เป็นระบบที่ประหยัดเวลา และสะดวกในการใช้บริการ
- 3) มีความเหมาะสมสำหรับโครงการนี้มาก เพราะผู้มาใช้มีทั้งนักเรียน นักศึกษา
และประชาชน

ค. ขนาดเนื้อที่ที่ต้องการสำหรับออกแบบคาเฟ่ที่เรียบง่าย เนื้อที่ที่ต้องการของ
บริเวณรับประทานอาหาร ประมาณ 1.10-1.40 ตาราง เมตร/คน เนื้อที่ที่ต้องการของส่วน
บริการ (ครัว) ประมาณ 20% ของพื้นที่รับประทานอาหาร

ง. การจัดส่วนต่าง ๆ

- 1) SERVICE COUNTER ควรจัดให้สัมพันธ์กับทางเข้า เพื่อให้เนื้อที่เหลือ

เป็นทางเดินไม่ควรให้เกิดการหลุกหลอนตรงทางเข้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการเรียนเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

- ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 2) การจัดโต๊ะการจัดให้ใช้เนื้อที่น้อยที่สุด แต่จุดได้มาก และสะดวก
- 3) ห้องครัวควรอยู่ติดกับ SERVICE COUNTER
- 4) ห้องเก็บของ STORAGE ควรเข้าโดยตรงจากห้องครัวได้ และใกล้กับ

ทางจอรกระจายของ

จ. ส่วนประกอบที่จำเป็น

- 1) การให้แสง แสงสว่างตามธรรมชาติ ห้องอาหารมักจะกำหนดให้ใช้แสงธรรมชาติทั้งสองด้าน
- 2) การให้สี สีของห้องอาหารนี้ควรให้เบ้สีอ่อน ๆ เช่นตาตุแล้วสดชื่น ก่อให้เกิดบรรยากาศที่น่ายินดีรับประทาน สีที่เหมาะสมที่สุดได้แก่ สีเหลือง
- 3) การระบายลมและความร้อน อาจใช้เครื่องระบายความร้อนช่วยเร่งในห้องครัวและ ห้องอาหาร
- 4) ให้น้ำดื่ม ดื่ดตั้งในที่ที่สะดวกและเข้าถึงง่าย
- 5) โต๊ะ เก้าอี้ ควรเบ้แบบที่เคลื่อนย้ายได้ และไม่ก่อให้เกิดเสียงดัง

ข้อ: ตำแหน่งที่ตั้งที่เหมาะสมของโภชนาการ เนื่องจากโภชนาการเป็นจุดศูนย์กลางของการประกอบกิจกรรมรับประทานอาหาร ดังนั้น การจัดวางตำแหน่งที่ตั้งของโรงอาหาร จึงต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ เพื่อความเหมาะสมและความสะดวก ตำแหน่งของโรงอาหารไม่จำเป็นจะต้องอยู่ศูนย์กลางแต่ควรอยู่ในตำแหน่งที่ทุกคนสามารถไปลงได้อย่างสะดวก ทั้งจากส่วนอำนวยการ จากห้องแสดงนิทรรศการ จากห้องสมุด จากเวทีแสดงกลางแจ้ง โภชนาการนี้ควรจะอยู่ในทำเลที่เหมาะสมในการรับประทานอาหาร และพักผ่อนคลายอารมณ์จากความตึงเครียดและหอบต้อง พอดีจัดให้ให้บริการได้อย่างสะดวก

สำหรับหลักในการพิจารณา เลือกที่ตั้งของโภชนาการ เราอาจแยกพิจารณาได้เป็นข้อ ๆ ดังนี้

1) ข้อพิจารณาในการ เลือกสถานที่ตั้งของครัว

1.1) ครัวตั้งในที่ไกลจากบริเวณที่ผู้ชมส่วนใหญ่ต้องผ่านไปมา และไกลจากบริเวณห้องแสดงนิทรรศการ เพื่อป้องกันมิให้เสียงของการทำงานและกลิ่นอาหารกระจายไปรบกวนการชมงานนิทรรศการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.2) อยู่ในบริเวณที่รถส่งของจะเข้าถึงได้ เพื่อสะดวกในการส่งอาหารแต่ละวัน โดยหิ้งอาหารแห้ง เช่น ข้าวสาร ซึ่งหนักมาก ถ้ารถเข้าส่งถึงที่ไม่ได้จะต้องสิ้นเปลืองแรงงานและเวลาของพนักงานมาก

1.3) ไม่ควรอยู่ด้านเหนือลมของอาคารนิทรรศการ เพราะจะทำให้กลิ่นอาหารกระจายไปรบกวนการชมนิทรรศการ

2) ข้อพิจารณาในการเลือกสถานที่ตั้งของบริเวณโภชนาการ

2.1) ควรตั้งอยู่ในบริเวณที่ผู้ชมส่วนใหญ่ที่จะไปถึงได้ง่าย

2.2) เป็นบริเวณที่ทุกคนสามารถเข้าถึงได้ แม้บริเวณอื่นของสถาบันจะปิด

2.3) ควรจะติดต่อกันโดยตรงกับเวทีกลางแจ้ง

3) ข้อพิจารณาในการเลือกทิศทางการวางผังโรงอาหาร

3.1) ทิศทางลม ทั้งครัวและโรงอาหารควรสร้างให้คานยาวขวางทางลมที่พัดเป็นส่วนใหญ่ในรอบปี คือ ตะวันตกเฉียงใต้ จะทำให้ครัวและโรงอาหารไม่ร้อน เป็นที่พอใจของผู้ทำงานและผู้บริโภค

3.2) ทิศทางแดด จะต้องไม่รับแดดจนเกินไป เพราะจะเกิดความร้อนและอบอ้าว ควรให้คานกว้างรับแดดน้อยกว่าคานแคบ อาคารมีชายคายยาวพอสมควร เพื่อกันแดดและฝน

8) รายละเอียดของส่วนที่จอดรถ

หมายถึง บริเวณที่บริการสำหรับที่จอดรถของผู้ใช้โครงการทั้งหมด ซึ่งจะประกอบด้วย รถเจ้าหน้าที่ รถผู้ชมหรือบุคคลภายนอก และรถส่งของ

ที่จอดรถจะต้องคำนึงถึง หลักการคำนวณที่จอดรถให้พอเพียงกับความต้องการของผู้ที่มาใช้โครงการ หากสามารถหาที่จอดรถได้มากกว่าความต้องการก็ยิ่งดี แต่ไม่ควรมากกว่าจนเกินไป รถมียหลายประเภท เช่น รถนั่งบุคคลทั่วไป รถบัส รถบรรทุกเล็ก รถบรรทุกใหญ่ เป็นต้น การหักมุมเลี้ยวของถนนจะต้องคำนึงถึงรถแต่ละประเภทด้วย

ทางเข้าออกของที่จอดรถจะต้องแสดงให้เห็นชัดเจน ไม่สับสน เช่น อาจจะเป็นระบบเคาน์เตอร์ทางเดียว หรือระบบเข้าออกสองทาง เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

- ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่จอดรถจะต้องอยู่ในตำแหน่งที่สามารถบริการให้กับอาคารใต้สัปดาห์ และการ
ออกแบบที่จอดรถ มีสิ่งที่จะต้องคำนึงอีกด้วย คือ การขยายตัวของที่จอดรถ คือ สามารถขยาย
ให้เพิ่ม เต็มจำนวนรถที่จะจอดได้ในอนาคต หากมีการขยายโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
- ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2 ข้อมูลเชิงเทคนิค

4.2.1 ระบบการจัดแสดง (ส่วนนิทรรศการ)

4.2.1.1 วัตถุประสงค์ของการจัดแสดงนิทรรศการ

การจัดนิทรรศการ มีแบบอย่างที่เป็นหลักอยู่ 3 ประเภท คือ

1. การจัดนิทรรศการถาวร (PERMANENT EXHIBITION.) ได้แก่ การจัดสิ่งแสดงไว้เป็นประจำ โดยคัดเลือกเนื้อหาที่มีคุณค่าจัดให้ชมเป็นการถาวร นานปีจึงจะมีการปรับปรุงแก้ไข หรือเปลี่ยนแปลงเรื่องราวให้เหมาะสม การจัดนิทรรศการแบบถาวร อาจแบ่งตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

1.1 การจัดแสดงเพื่อการศึกษาคนทั่วไป (EDUCATIONAL COLLECTION) ของบางประเภทไม่มีคุณค่าในตัวเอง แต่มีคุณค่าทางการศึกษา ได้แก่ รูปจำลองวัตถุ หรืออาจเป็นวัตถุจริงที่ไม่มีคุณค่าทางความงาม เช่น กระเบื้องหลังคา หอน้ำโบราณ ฯลฯ จุดประสงค์จัดแสดงเพื่อให้ผู้ชมได้ศึกษา ได้ความรู้

1.2 การจัดแสดงเพื่อการศึกษา (STUDY COLLECTION) จัดเป็นห้องศึกษา จำแนกประเภทวัตถุอย่างมีระบบ มีป้ายบอกหมวดหมู่ มีบัตรค้นอ่านข้อความสะดวก วัตถุที่แสดงจะมีคุณค่าในตัวเอง มีความสำคัญในการเก็บรักษาไว้ และจัดแสดงให้ชม

2. การจัดนิทรรศการชั่วคราว (TEMPORARY EXHIBITION.) เป็นการจัดแสดงกรณีพิเศษ หรือเป็นกิจกรรมหมุนเวียน (CHANGING EXHIBITION.) จัดแสดงระยะสั้น ๆ แล้วเปลี่ยนแปลงบ่อย ๆ เพื่อดึงดูดให้ผู้ชมสนใจมาชมบ่อย ๆ การจัดแสดงต้องเข้าใจและให้ความรู้

3. การจัดนิทรรศการกลางแจ้ง (OUT-DOOR EXHIBITION.) เป็นการจัดแสดงเพื่อให้เหมาะสมกับบรรยากาศ และขนาดของสิ่งแสดงที่จะนำเสนอผู้ชม เพื่อให้ผู้ชมเข้าใจ มองเห็นคุณค่าของสิ่งนั้น ๆ อย่างจริงจัง วิธีการจัด อาจถึงธรรมชาติเข้ามาช่วยจัด หรือจัดสิ่งแสดงนั้นอยู่ท่ามกลางธรรมชาติจริง ๆ แต่จะต้องควบคุมความปลอดภัย

4.2.1.2 เทคนิคในการจัดแสดง (PRESENTATION TECHNIQUES.)

โดยหลักการพื้นฐาน (BASIC PRINCIPLE) ควรจัดแสดงแตกต่างกันไปตามประเภทของวัตถุ และวัตถุประสงค์ในการนำเสนอแก่ผู้ชม ดังนี้

1. เทคนิคเพื่อความงาม (AESTHETIC PRESENTATION) อยู่หลักการจัดวางรูปห้องให้มีพื้นหลัง ให้แสงสว่างแก่วัตถุ แบบตู้ และแท่นฐานที่เหมาะสม ประณีต สวยงาม จะไม่มีป้าย หรือสิ่งใดรบกวนสายตาผู้ชม

2. เทคนิคเพื่อความรู้ (INSTRUCTIONAL PRESENTATION) จัดแสดงให้เกิดปัญหา (INTELLECTUAL PRESENTATION.) มีการใช้คำบรรยาย ภาพถ่าย ภาพเขียน แผนที่ แผนภูมิ หรือองค์ประกอบอื่น ๆ ที่จะให้เรื่องราวเกี่ยวกับเรื่องที่จัดแสดง อาจใช้ GRAPHIC ART ตกแต่งประกอบ ความสำคัญอยู่ที่องค์ประกอบมากกว่าวัตถุ

3. การจัดแสดงตามสภาพธรรมชาติ (NATURAL CONTEXT PRESENTATION) โดยใช้เทคนิคการจัดละคร (DIORAMA TECHNIQUES) หลักการสำคัญคือ จัดแสดงให้เหมือนจริงตามธรรมชาติมากที่สุด มีทั้งขนาดจริง และขนาดย่อ (MINIATURE DIORAMA.) WAR MEMORIAL MUSEUM. กรุงแคนเบอร์รา (ประเทศออสเตรเลีย) จัดทำหุ่นย่อ เป็นฉากสงครามครั้งสำคัญ ๆ โดยปั้นหุ่นแสดงเป็นฉาก ๆ ทั่วขนาดย่อ

หลักสำคัญ คือ ต้องแสดงข้อเท็จจริงที่ถูกต้องและละเอียด ประณีต เหมือนจริงที่สุด

4. การจัดแสดงตามสภาพจริง (AUTHENTIC SETTING PRESENTATION.) ในพิพิธภัณฑ์สถานประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ศิลปะ นิยมการจัดแสดงตามสภาพเป็นจริงตามสมัย เรียกว่า " PERIOD ROOM TECHNIQUES " เช่น บ้านประวัติศาสตร์ บุคคลสำคัญ เรือนน้ำชาญี่ปุ่น

วิธีการจัดมี 2 แบบ คือ

- เป็นพิพิธภัณฑ์สถานกลางแจ้ง (OUT-DOOR MUSEUM.)
- จัดแสดงภายในอาคาร ลักษณะเป็นห้อง ตู้ หรือฉากละคร

4.2.1.3. ลักษณะของห้องแสดง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สแกนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกหนึ่งที่มีเหตุแต่สิ่งเดียว และเพียงอย่างเดียวของเขาคือการที่มันมีารนไปใช้

1. SIMPLE CHAMBER. คือ ห้องที่มีหน้าต่าง อาจเป็นหน้าต่างสูง หรือ

มีหน้าต่างคานหนึ่ง และใช้แสงไฟช่วยในกาจัดแสดง

2. HALL WITH BALCONY. ห้องแสดงแบบชั้นโถง เป็นแบบเก่าที่นิยมสร้างในยุโรป คือ มีห้องโถงชั้นล่างชั้นบนโคไปเข้าห้องโถง มองลงมาเห็นชั้นล่าง

3. CLEAR STORY HALL ห้องแสดงแบบห้องประชุมใหญ่

4. EXHIBITION CORRIDOR. ห้องแสดงแบบเฉลียง คือการจัดเฉลียงให้เป็นที่แสดง

5. SKYLIGHT PICTURE GALLERY ห้องแสดงภาพเขียนที่ใช้แสงธรรมชาติจากหลังคา ใช้สำหรับพิพิธภัณฑ์ศิลปะ หรือหอศิลป์

6. ห้องแสดงแบบ CABINETS. คือห้องแสดงแบบใช้ตู้คานึงตลอดคานึง และอีกคานึงเป็นหน้าต่าง และใช้ตู้หรือแผงแบ่งเนื้อที่ในห้องแสดง

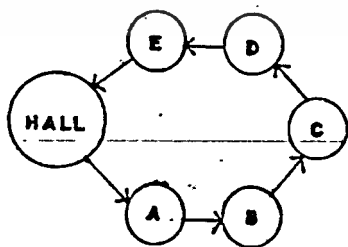
7. ห้องแสดงแบบไม่มีหน้าต่าง (WINDOWLESS) ปล่อยให้เนื้อที่ไว้สำหรับจัดแปลงการจัดแสดงใดตามต้องการ นอกจากนี้ยังมีห้องจัดแสดงอีก 2 ชนิด ที่ต้องเตรียมเนื้อที่ไว้เป็นพิเศษ คือ

- PERIOD ROOMS. ใช้กับพิพิธภัณฑ์ศิลปะและประวัติศาสตร์

- HABITAT GROUPS. ใช้กับพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติวิทยา ซึ่งต้องการเนื้อที่จัดแสดงมาก

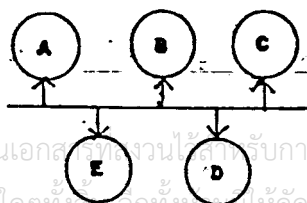
4.2.1.4 การจัดการเข้าชมภัรรศถว

ROOM TO ROOM ARRANGEMENT.

จัดให้เข้าชมเดินเรื่อย ๆ ไปโดยไม่ต้องย้อนกลับ ทำให้ชมได้ทั่วถึงตามลำดับ แต่เมื่อปิดห้องใดห้องหนึ่งแล้วจะทำให้เกิดการติดขัดและทำให้เบื่อน่ายง่าย

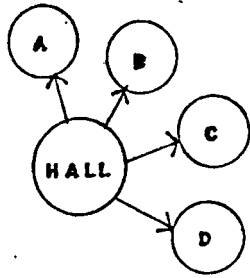
CORRIDOR TO ROOM ARRANGEMENT.

ห้องแสดงและเฉลียงแบบมีเฉลียงคานยาวเป็น

ทางเดินแยกเข้าห้องแสดงงาน แต่ละห้องมีทางเข้าออกโดยตรงไม่ผ่านห้องอื่น มีข้อเสียทางด้าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่งานใช้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษเท่านั้น ไม่นองภาคให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านอื่น
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งที่พิมพ์ให้ตัดแปลงเนื้อหา และตยงยั้งองเงงงของเอกสารทุกสิ่งที่มีารนำใช้

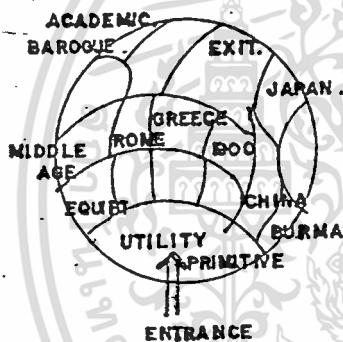
รักษาความปลอดภัย

HALL TO ROOM ARRANGEMENT.

ห้องโถงเชื่อมห้องเล็ก ตรงกลางเป็นห้องโถง มีห้องแสดงงานอยู่โดยรอบ เหมาะสำหรับการเข้าชมเป็นกลุ่ม เป็นหมู่คณะ

4.2.1.5: ระบบการจัดแสดงนิทรรศการ

การจัดแสดงหลาย ๆ อย่างในพิพิธภัณฑ์หนึ่ง ๆ สามารถที่จะจัดแสดงได้ตามแบบแผนที่แตกต่างกันภายใน ซึ่งแปรเปลี่ยนไปตามรูปร่างและความสัมพันธ์ จะได้กล่าวถึงการจัดแสดง ซึ่งสามารถเป็นไปได้ในหลาย ๆ แบบ ดังต่อไปนี้

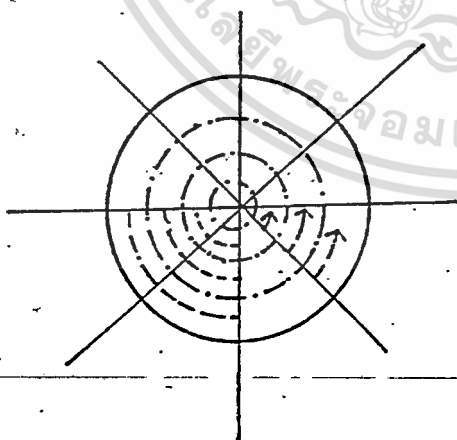

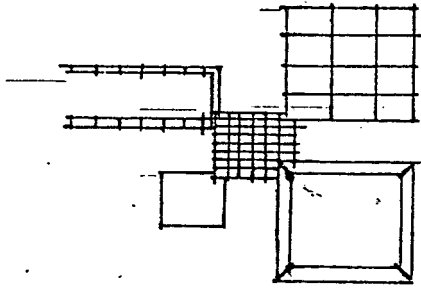
1. TOPOGRAPHICAL ARRANGEMENT.

การจัดแสดงโดยการกำหนดพื้นที่ภายในตามลักษณะภูมิประเทศ ใน SUCKMISTER FULLER GEODESIC DOME.

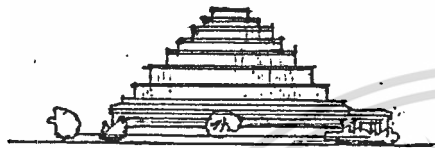
2. SYSTEMATIC ARRANGEMENT.

ระบบการจัดแสดงแบบติดต่อกันไปเป็นลำดับ ตัวอย่างการจัดแสดงทั่วไป เช่น ในแต่ละห้อง (จัดของแสดงตามแนวนอน, แนวตั้ง หรือตามวงจรถัดไป หรือ 2) โดยการชักนำให้ผู้เข้าชมเดินไปตามรัศมีของวงกลมหรือวงกลมที่มีเส้นผ่าศูนย์กลางรวมกัน มีการเข้าชมจากศูนย์กลางของวงกลม

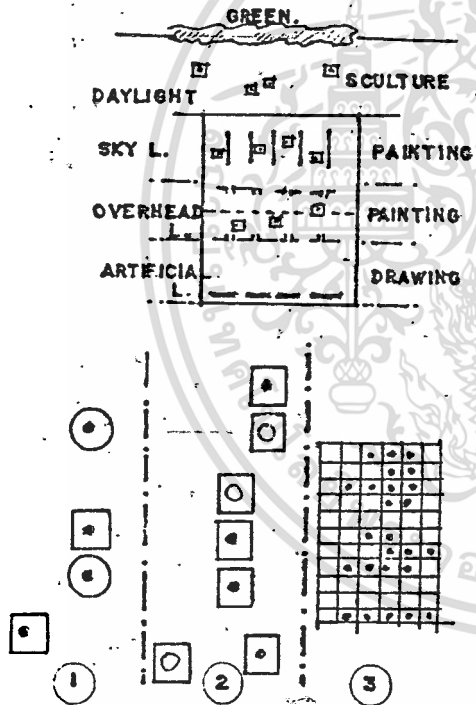

การรวมเอาบริเวณต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เป็น
การจัดทางสถาปัตยกรรมในการจัดเนื้อเรื่อง
ต่าง ๆ ให้เข้ากันด้วย

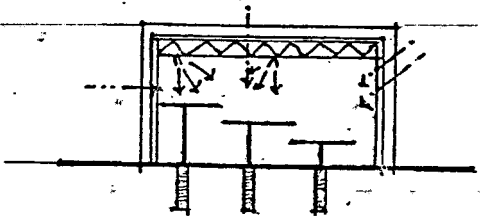
WORLD MUSEUM OF THE MUNDANEUM.
GENEVA, SWITZERLAND.

สัญลักษณ์ของความก้าวหน้าของมนุษยชาติ
แสดงออกทางสถาปัตยกรรม เป็นอาคารที่มี
ลักษณะหมุนวนขึ้นไป โดย เลอ คอบุซีเออร์
(โปรเจก. 1929)

การจัดแสดงโดยคำนึงถึงมุมมอง เพื่อให้เกิด
ผลสูงสุด ในที่นี้ใช้แสดงธรรมชาติในเวลา
กลางวันเป็นตัวอย่างในการคิด จากรูปเป็นการ
แข่งขันตามลักษณะเฉพาะคือ ในบริเวณลานจัด
แสดงประติมากรรม และบริเวณภาพเขียน ใช้
แสงธรรมชาติ ภาพเขียนค้ำในใช้แสงประดิษฐ์

การจัดแสดงเพื่อแสดงจุดมุ่งหมายต่าง ๆ กัน
ความการออกแบบสถาปัตยกรรม ถึงในแต่ละ
วงจรของการแสดง

ภายในบริเวณจัดแสดงไม่มีโครงสร้างเกาะ
ใช้โครงสร้างภายนอกสามารถปรับระดับได้
แทนแสงใช้เครื่องกลไกอัตโนมัติ แสงสว่าง
เข้าได้ทุกด้าน คำนวณสามารถใช้ฉากอัตโนมัติ
เครื่องบังคับการฉายของแสงได้หนึ่ง ผับและ
พื้นแสดงจัดเปลี่ยนได้

4.2.1.6 ระบบการสัญจรของการชมและการจัดแสดง (CIRCULATION.)

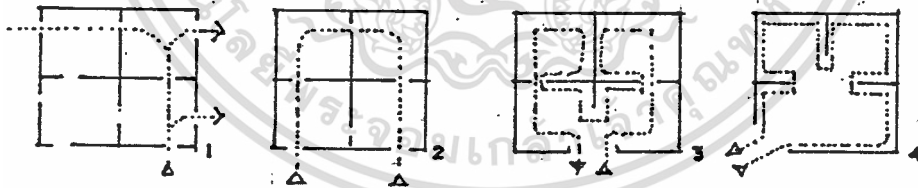
การกำหนดเส้นทางจะขึ้นกับความเคยชินของผู้ชม หรือเป็นการจัดเพื่อให้ ความเคยชินนั้นอยู่ในระบบที่กำหนดก็ได้อย่างมีระเบียบ ลดความสับสน โดยมีจุดพัก (RELAXATION.) และจุดดึงดูดความสนใจ เป็นระยะ ๆ เพื่อให้ประโยชน์เต็มที่ทั้งกับผู้ชม ส่วนใหญ่ และผู้ชมที่สนใจเป็นพิเศษ

ความเคยชินของผู้เข้าชม

ROBINSON ; MELTON และคนอื่น ๆ ใ้พบว่า SPACE ของ FLOOR และ WALL ทางด้านซ้าย เมื่อเราเข้าไปในห้อง จะเป็นการแสดงของสิ่งที่มีความสำคัญน้อย เพื่อให้ผู้ชมได้ชมอย่างเต็มที่ และเพื่อให้การจัดวางการแสดงเป็นที่น่าสังเกต ควรเข้าประตูโดยเลี้ยวขวา แล้วเดินชมการแสดงภายในห้องแบบทวนเข็มนาฬิกา

ชนิดของ CIRCULATION

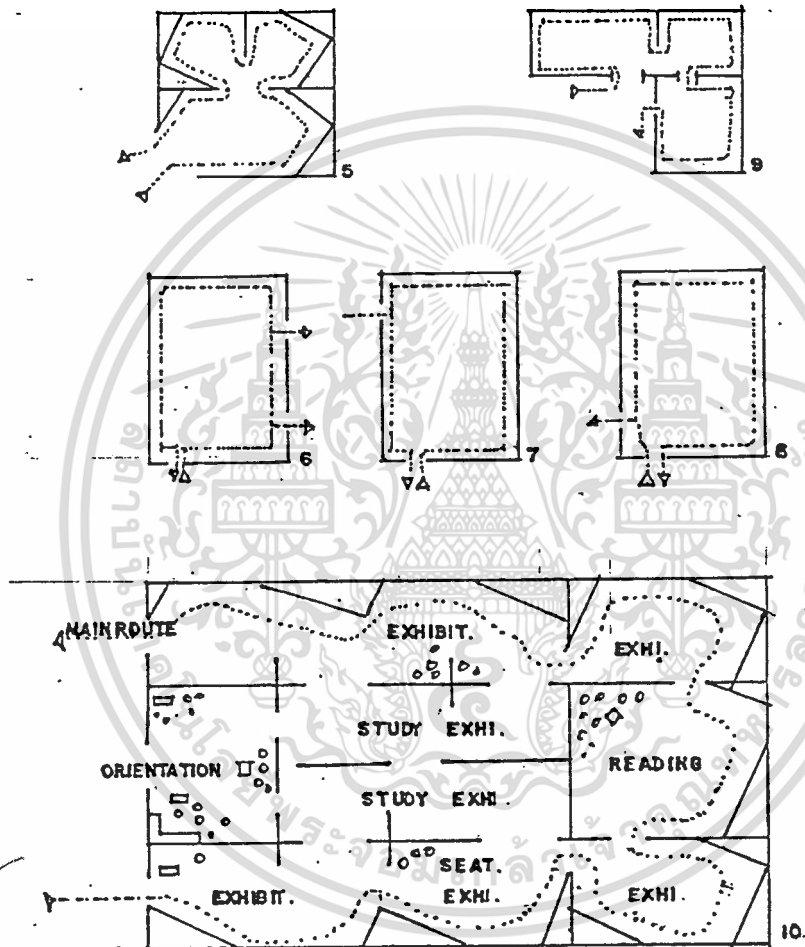
ในพิพิธภัณฑ์ทุกแห่ง จะจัดวางผังห้องต่าง ๆ ไว้ให้ผู้ที่ใดงทางเข้าใหญ่ เพื่อให้ผู้ชมมีโอกาสเลือกชมส่วนต่าง ๆ เหล่านั้นได้ และแสดงการเลี้ยวขวาเอาไว้ด้วย การ จัดทางเดิน ให้มีการข้ามห้องไปไม่ควรทำอย่างยิ่ง โดยเฉพาะทางเดินไปสู่ AUDITHORIUM

1. และ 2. การจัดทางเดินที่ไม่ดี ทำให้ผู้ชมดูได้ไม่ทั่วถึง
3. การจัดทางเดินที่ดี ทำให้ผู้ชมดูได้ทั้งห้อง
4. การจัดทางเดินที่มีระเบียบน่าดู
5. การแสดงปรับปรุงจาก 4.
6. ทางออกชิดเกินไป ทำให้ส่วนที่เหลือของห้องกลายเป็นส่วนไม่สำคัญ
7. ทางออกอยู่ห่างจากทางเข้า ทำให้ผู้ชมดูเกือบทั่วห้องถึง $\frac{3}{4}$ ของห้อง
8. ทางออกที่ดี ทำให้ผู้ชมดูได้เกือบทั้งหมด
9. การจัดทางเข้า-ออกที่เหมาะสมกับห้อง 3 ห้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

10. ตัวอย่างผังแสดงทางเดินในพิพิธภัณฑ์ ผู้ชมทั่วไปเดินชมรอบนอก ส่วนผู้สนใจพิเศษจะเข้าชมบริเวณกลางกำแพง ด้านขวาเป็นการแสดงสิ่งสำคัญ ๆ ด้านซ้ายเป็นที่นั่งพักอ่านหนังสือ ตรงกลางเป็นการแสดงเพื่อการศึกษา อาจเข้าได้จากห้อง หรือจากห้องแสดง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระบบของการสัญจรของส่วน EXHIBITION

คือระบบของการเข้าถึง (ACCESS) ซึ่งมีพื้นฐาน 2 ระบบ ดังนี้

1. CENTRALIZED SYSTEM OF ACCESS

ข้อได้เปรียบคือ ความสะดวกในการควบคุมดูแล ผู้ชมจะถูกชักนำไปสู่เส้นทาง ข้อเสียเปรียบคือ วัสดุต่าง ๆ ที่จัดแสดงก่อนนั้นไม่ทำให้เกิดการประทับใจแก่ผู้ชม ก็จะมีผลต่อสิ่งแสดงที่เขาต้องการชมโดยเฉพาะ

การวางแผนจัดตามเส้นทาง การเคลื่อนไหวของผู้ชม ผู้ชมก็จะเดินไปตามเส้นทางที่ออกแบบทางสถาปัตยกรรม ผู้ชมไปตามแบบแผนที่ตายตัวจากจุดเริ่มต้นจนถึงจุดสุดท้าย แต่อาจหยุดดูเป็นช่วงได้

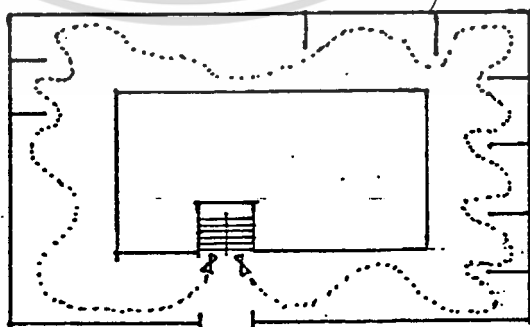
1.1 A. RECTILINEAR CIRCUIT.

1.1.1 การเคลื่อนชมเป็นแนวตรง

1.1.2 วงจรเป็นแบบรอบโถงกลาง เข้าจากบันไดกลางซึ่งต่อระหว่างชั้น 2,3 ของพิพิธภัณฑ์ใช้ระบบนี้โดยเฉพาะที่จำเป็นต้องใช้แสงธรรมชาติ

1.2 A. TWISTING CIRCUIT.

เส้นทาง การเคลื่อนไหวของเส้นทางมีดังนี้

1.2.1 เป็นแนวตรง มีลักษณะการจัดตามลำดับห้องไปเรื่อย ๆ

1.2.2 คล้ายไปตามแนวทางของห้องโถงกลาง หรือตามแนวของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้เฉพาะในโครงการเท่านั้น และผู้ยืมให้เก็บไว้เพื่อใช้ในการศึกษา ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัด หึ่งขึ้นกล่าว และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

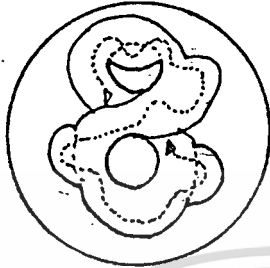
1.2.3 เป็นส่วนโค้งของรูปร่างกลมหรือรูปปริมาตรเกลียว

1.2.4 เป็นรูปสานไปมาอย่างอิสระ

1.3 WEAVING FREELY LAYOUT.

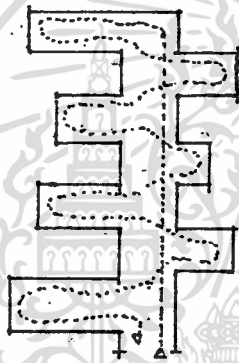
(ผังรูปสานไปมาอย่างอิสระ)

ปกคิมักใช้ทางลัดเข้าช่วงละใช้เป็นองค์ประกอบที่น่าสนใจ ภายในเป็นตัวชักนำ ผังแบบนี้ผู้ชมอาจหลงทางได้ถ้าลักษณะรูปทางเรขาคณิตเป็นแบบต่อเนื่องกันหมด

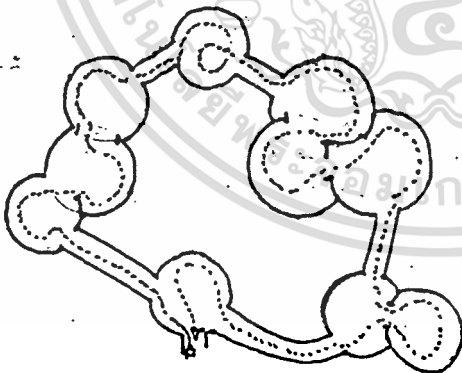
1.4 COMB TYPE LAYOUT.

เป็นการวางผังที่มีทางเดินกลางเป็นหลัก มีส่วนให้เลี้ยวขวามือในเวลาเดียวกัน ทางเข้าอาจอยู่ทางด้านซ้ายทางใดทางหนึ่ง หรือมีทางเข้าอยู่ตรงกลาง ซึ่งผู้ชมสามารถไปทางซ้ายหรือทางขวาได้ทันที เป็นการเพิ่มขอบเขตแก่ผู้ชม

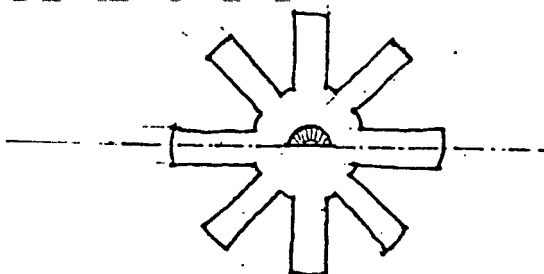
1.5 CHAIN LAYOUT.

การวางผังแบบต่อเนื่อง เป็นการจักโดยการนำหน่วยที่แตกต่างเข้ามาเชื่อมต่อกัน

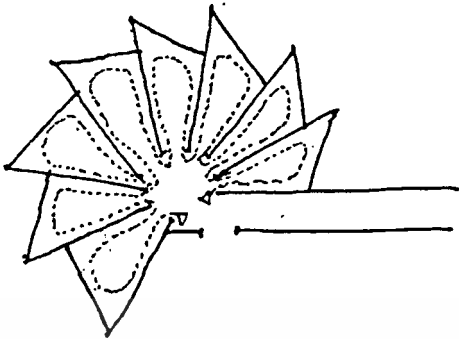

1.6 STAR SHAPE.

เป็นการเข้าจากจุดศูนย์กลางมีรูปร่างลักษณะคล้ายแบบหวี ซึ่งผู้ชมไม่สามารถเลื่อนไหลไปได้อย่างสะดวก และไม่สามารถแยกออกจากหากได้ ความสมดุลของการจักแกนทำให้เกิดปัญหาได้

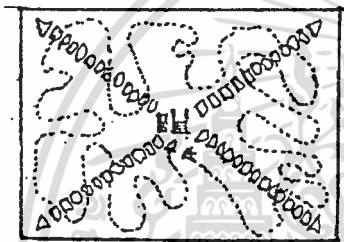

1.7 FAN SHAPE.

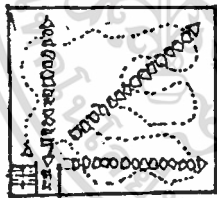
ทางเข้าจากกลางหลังรูปหัด การจัดแบบนี้ทำให้มีโอกาสมากในการเลือกชม แต่ผู้ชมต้องตัดสินใจในการชมเร็ว และในทางจิตวิทยาผู้ชมจะไม่ค่อยชอบนักเพราะรู้สึกว่าเป็นการบังคับจนเกินไป และที่จุดรวมจะเป็นจุดที่วุ่นวายที่สุด

1.8 BLOCK ARRANGEMENT.

การเข้าสู่การแสดงในรูปบล็อกสี่เหลี่ยม มีการเปลี่ยนแปลงดังนี้

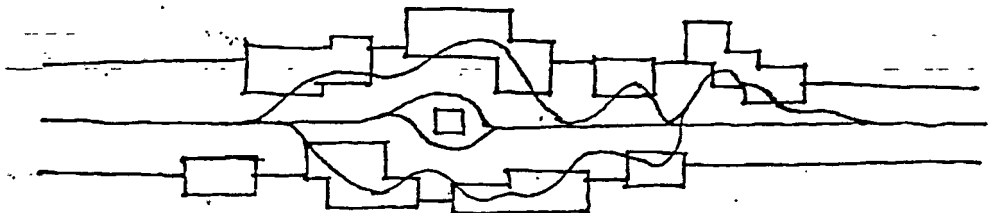
ในบล็อกใหญ่ให้ความสะดวกในการจัดแสดง ถ้าจุดทางเข้าอยู่ตรงกลาง (พื้นที่เหลือไม่เสียหาย ยังมีขนาดใหญ่เพียงพอในการจัดแสดง)

ในบล็อกเล็ก ทางเข้าจำเป็นต้องอยู่ริมเพื่อสามารถใช้พื้นที่ที่เหลือในการจัดแสดงได้อย่างคุ้มค่า

2. DECENTRALIZED SYSTEM OF ACCESS.

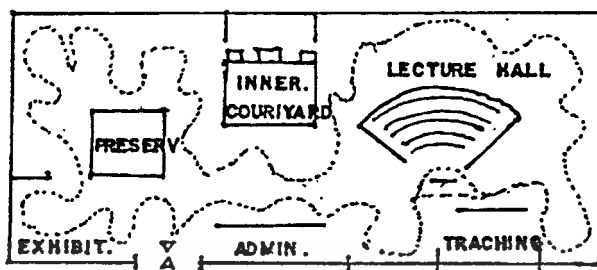
ระบบนี้มีกจัดทางเข้าออก 2 ทาง หรือมากกว่า ทำให้ผู้ชมไม่เดินชมตามเส้นทางที่กำหนดไว้แน่นอน การมีอิสระในการเดินชมอาจทำให้ชมได้ไม่ครบในครั้งหนึ่ง ๆ ในทางปฏิบัติการจัดลำดับชั้นของการจัดแสดงค่อนข้างสับสน

การจัดแปลนง่าย ๆ เช่นนี้จะได้เปรียบ ถ้าปัญหาเกี่ยวกับการรักษาความ

ปลอดภัยและการจัดแสดง สามารถทำให้ผู้ชมเกิดความสนใจ เข้าใจที่จะชมต่อไป ได้ถูก
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่สามารถนำออกจำหน่าย
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จัดการเรียบร้อย ซึ่งบางที่อาจต้องใช้เทคนิค อิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ เข้าช่วย

กังยั้น วิธีที่นิยมจึงมักเป็นระบบแทรก (CENTRALIZED SYSTEM OF ACCESS.)

มากกว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2.2 ระบบเสียงและการป้องกันเสียง

หลักการจากระบบเสียงภายในห้อง (ROOM ACOUSTICS.)

ห้องที่มีความจำเป็นในการออกเพื่อให้มีระบบเสียงที่ดี ได้แก่ ห้องเรียน ห้องสมุด ห้องดนตรี ห้องประชุม CONCERT HALL เป็นต้น ซึ่งการออกแบบต้องคำนึงถึงการสะท้อนของเสียง การดูดกลืนของเสียง และการกระจายของเสียง ทั้งนี้มีความเกี่ยวข้องกันกับ

1. การเลือกใช้วัสดุ
2. การออกแบบรูปร่างของห้อง
3. การจัดเครื่องเรือน

วัสดุที่มีคุณสมบัติในการดูดเสียง

วัสดุก่อสร้างชนิดต่าง ๆ ดูดกลืนเสียงได้มากน้อยต่างกัน ขึ้นอยู่กับลักษณะของผิวความหนาและความหนาแน่นของวัสดุ สำหรับวัสดุทั่วไป เช่น ผนังก่ออิฐ ฉาบปูน หน้าต่าง พื้นจะดูดเสียงได้มาก วัสดุที่ช่วยในการดูดเสียงได้ดี ได้แก่ ม่าน เครื่องเรือน พรม

วัสดุที่ช่วยเก็บเสียงที่ทำชาย แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. ประเภทแผ่นสำเร็จรูป ซึ่งรวมทั้ง ACCOUSTIC TILE
2. หวักฉาบหรือพ่น เป็นพลาสติก และวัสดุใยพรม FIBRE ต่าง ๆ
3. ชนิดเป็นผืนยึดเหนี่ยวได้ เช่น หวัก MINERAL WALL, WOOD WALL

ห้องที่มีเสียงก้องควรจะมีคุณสมบัติดังนี้

1. ให้เสียงกระจายโดยทั่วไป อย่างสม่ำเสมอ
2. ให้ระดับเสียงคงเพิ่มขึ้น สำหรับผู้ที่นั่งอยู่ห่างไกลออกไปจากต้นเสียง
3. ให้ระดับเสียงที่ถึงผู้ฟังโดยตรงกับระดับเสียงที่สะท้อนจากผนังต่าง ๆ ถึงผู้ฟังเป็นอัตราที่เหมาะสม ใช้วัสดุที่สะท้อนเสียงได้มาก ให้เสียงสะท้อนเข้าถึงผู้ฟังที่อยู่ด้านหลังส่วนคนที่นั่งอยู่ด้านหน้าไม่จำเป็นต้องให้การใช้วัสดุที่ขรุขระก็ช่วยให้เสียงกระจายได้ทั่วถึง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้ระยะทางของเสียงที่มาจากต้นเสียงโดยตรงที่เข้าถึงผู้ฟังต้องสั้นและไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตรงที่สุด

- 5. หาดทางเพิ่มเติมระดับเสียงให้ทั่วถึงกัน ห้องเล็กไม่จำเป็นต้องใช้เครื่องขยายเสียง
- 6. รูปร่างและขนาดของห้อง

ก. FLOOR PLAN. พยายามหลีกเลี่ยงห้องสี่เหลี่ยมจัตุรัสและกำแพงแก้ว แก้วของผู้นั่งควรจกให้ห่างเวที เพื่อให้ได้ยินและเห็นทั่วกัน เพราะเสียงออกไปทางเข้า หน้าของผู้นั่ง คนพูดมากกว่าข้าง ๆ ห้องสี่เหลี่ยม

อัตราส่วนระหว่างความยาวกับความกว้างควรจะอยู่ระหว่าง 2 ต่อ 1 ถึง 1.2 ต่อ 1 จกที่หนึ่งให้เรียงแถวไปทางด้านยาว และเพื่อให้เสียงตรงไปให้มากที่สุด สัดส่วนที่ดี คือ สูง กว้าง ยาว 2 3 5 ตามลำดับ

ข. ระดับเก้าอี้ (ELEVATION OF SEATS.) ปกติคนที่นั่งฟังจะถูกกลืนเสียงอยู่แล้ว ฉะนั้นระดับของที่นั่งหรือเก้าอี้ควรให้สูงขึ้นตามลำดับจากระยะที่นั่งจากเวที

ค. เพดาน (CEILING) ไม่ควรสูงเกินไป คนที่อยู่แถวหลังควรได้รับเสียงสะท้อนเป็นพิเศษ

ง. กำแพงข้าง ๆ (SIDE WALL) ข้อมเป็นไปตามแต่อาจกักแปลงได้ อย่างมีการสะท้อนเสียง และให้เสียงกระจายออกทั่วถึง โดยกรุพื้นหยาบ ๆ หรือเป็นร่อง ๆ หรือใช้幔เป็นริ้ว

จ. กำแพงด้านหลัง (REAL WALL) ไม่ควรเป็นพื้นแก้วที่มีรัศมีโค้งมาก ถ้าเป็นควรใช้วัสดุกลืนเสียง หรือทำกำแพงเป็นร่อง ๆ

ผลของลมต่อการเกิดทางของเสียง

เสียงที่คานลมจะเปลี่ยนทิศทางชั้นคานบน เสียงที่ความลมจะมีทิศทางลงข้างล่าง และกระจายออกไปโดยกระทบพื้นแล้วสะท้อนต่อ ๆ ไปอีก ที่เป็นดังนี้ก็เพราะที่ใกล้ลมจะมีความเร็วต่ำและจะเพิ่มขึ้นในระยะสูง เสียงที่กระจายไปตอนบนถ้าตามลมจะกระจายไปด้วยความเร็ว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อุณหภูมิของอากาศ

ปกติชั้นของอากาศมีอุณหภูมิต่างกัน ใกล้เคียงกันสูงและจะเย็นลงเรื่อย ๆ เมื่อมีระดับสูงขึ้น อุณหภูมิจะเพิ่มความเร็วเสียงไปไกลกว่าในที่ที่มีอุณหภูมิสูงกว่าและหักเหชั้นก้านบน

เสียงรบกวน (NOISE)

คือ เสียงดังเกิน 100 ขึ้นไป เป็นเสียงที่ไม่ต้องการเสียงรบกวน ทำให้ประสิทธิภาพในการทำงานลดลง ประสิทธิภาพเสื่อมลง เกิดผลเสียทางด้านอารมณ์ และเป็นโรคประสาทได้

ต้นเสียง (SOURCE OF NOISE.) มีอยู่ 2 อย่าง คือ

ก. เสียงภายนอก

ข. เสียงภายใน

ก. เสียงภายนอก ได้แก่ เสียงรถยนต์ เสียงเครื่องยนต์ จากโรงงาน เป็นต้น เราได้ยินเสียงได้โดยมีอากาศเป็นตัวสื่อ

วิธีแก้ปัญหา

1. โรงเรียน โรงพยาบาล ไม่ควรอยู่ใกล้ถนนสายใหญ่ สนามบิน โรงงาน
2. การวางผังอาคารควรตั้งอยู่ลึกเข้าไปในห่างจากแหล่งกำเนิดเสียงมากที่สุดเท่าที่จะมากได้ แยกเขตของอาคาร (ZONES.) สำนักงานที่อยู่ในย่านจอแจควรรีไซเคิล 2 ชั้น แล้วใช้เครื่องปรับอากาศ
3. โครงสร้างที่มั่นคงแคบชิดหุ้มได้ เช่น ฉนวนอิฐ คอนกรีต
4. ทำสนามหญ้า ปลูกต้นไม้เป็นกลุ่มเป็นแถว (GREEN BELT.) เพื่อช่วยกักซึม
5. ทำ SCREEN กัน หรือทำเป็น BUNKER. หันกันให้ถนนอยู่ต่ำกว่า

ข. เสียงภายใน คือ เสียงรบกวนที่เกิดขึ้นภายในอาคาร ซึ่งอาจมาจากห้องเหล่านี้ คือ ห้องลิฟท์ คริว ห้องทำงานที่ใช้เครื่องจักร เครื่องมือต่าง ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิธีแก้ปัญหา

1. ที่ตั้งของห้อง แยกห้องที่ต้องการความเงียบให้ห่างจากห้องที่มีเสียงรบกวน สำหรับห้องที่เกิดเสียงและความสั่นสะเทือนอาจอยู่บนหลังคา หรือแยกออกไปใช้แท่นวาง ไม้ออร์โธโรงรับเครื่องเพิ่มลดความสั่นสะเทือน
2. วัสดุขีมีเสียง ทำหน้าตาต่างกระจก 2 ชั้น ป้องกันเสียงที่แทรกผ่านตรงรอยต่อของประตูและรูกุญแจ โดยใช้วัสดุพวกสีกหลากหลาย
3. โครงสร้างของพื้น เช่น การปูพื้นไม้บนพื้นคอนกรีต และการทำบนพื้นคอนกรีต
4. ทำ SOUND LOCK. ที่ประตู เพื่อลดเสียงดังในขณะเปิดปิดประตู
5. ควรทำ ฝ้าเพดาน ฝ้าเพดานชนิดแขวน ควรให้มีจุดที่สุกและยึดหยุ่นได้
6. ห้องกันเสียงทางหลังคา โดยทำหลังคาให้สูง มี AIR SPACE. ตรงกลางระหว่างหลังคาและฝ้าเพดาน หรือทำหลังคา 2 ชั้น หลังคาคอนกรีต สามารถป้องกันได้ 45-50 db. มุมกระเบื้องและฝ้าเพดานป้องกันเสียงได้ 25-40 db. กระเบื้องแผ่นเล็ก เรียงได้ดีกว่ากระเบื้องแผ่นใหญ่

4.2.3 ระบบแสงสว่างและระบบไฟฟ้า

4.2.3.1 ระบบแสงสว่าง

หลักการให้แสงสว่างทั่วไป

ในสำนักงานที่ใช้ระบบเปิด สิ่งที่จะช่วยเพิ่มประสิทธิผลของการมองเห็นและสภาพการทำงานโดยให้แสงไฟฟ้าช่วย การจัดระบบแสงไฟฟ้านอกจากจะให้ความเข้มของแสงตามต้องการแล้ว ยังต้องให้กลมกลืนกับแสงสว่างจากธรรมชาติ โดยให้หลอดไฟฟ้าที่มีคุณภาพสมราคาและควรระวังจลจลความร้อนที่เกิดจากหลอดไฟด้วย การจัดระบบฝังไฟฟ้าจึงต้องทำโดยให้ทั้งเทคนิคและทุนค่าใช้จ่าย ลักษณะทางสถาปัตยกรรมอื่น ๆ เช่น รูปร่าง สี วัสดุ พื้นผิว ต้องพิจารณาทั้งค่าราคาที่เป็นไปได้ออกแบบขึ้นตรงพิเศษต่อการตัดสินใจทางด้านความงาม สุนทรีย์ภาพ ความเหมาะสมของการให้แสงสว่างและระบบการจัดเป็นสิ่งที่น่าจดจำเมื่อมีความเหมาะสมด้านกายภาพและจิตใจ

ความเข้มของแสงที่ตำแหน่งทำงานอยู่ระหว่าง 600 ลักซ์ - 900 ลักซ์ (จาก 450-1,000 ลักซ์) บางแห่งใช้มากกว่านี้ ช่วงแตกต่างระหว่างความเข้มแสงปกติตั้งแต่ 0.7-0.9 ค่าแตกต่างต่ำสุดประมาณ 1.54 (7:10 - 9:11) (ค่าอัตราส่วนต้องไม่มากกว่า 3:1 เท้า และไม่น้อยกว่า 1:3 เท้า) ช่วงผลต่างของความเข้มของแสงระหว่างผิวโต๊ะและผนังตั้งจากไม่มากกว่า 10:1 ซึ่งความการปฏิบัติจะใช้ความเข้มแสงเท่ากันหมดทั้งห้องหรือทั้งอาคาร การสะท้อนแสงบนเพดาน ความเข้มของแสงแตกต่างได้ไม่น้อยกว่า 0.7 ความเข้มแสงกับการจัดระยะของแสงและการจัดฝ้าเพดานมีความสำคัญต่อกันไม่ว่าด้านความมืด สว่างแตกต่างกัน หรือการสะท้อนแสงบนเพดาน แนวทางการติดตั้งไฟฟ้า (ควรป้องกันแสงสะท้อนเข้าตาโดยตรง) มีหลายวิธี เช่น จัดระบบแสงและเสียงกระจายอยู่ด้วยกันในสำนักงาน อาจจัดไว้ในช่องหลอดไฟ หรือติดในกล่องหลอดไฟ หรือเป็นแบบตาราง ๆ การจัดมุมของแสงตั้งแต่ประมาณ 45-60° การจัดมุมของแสงเพื่อควบคุมทิศทางของแสงและป้องกันการสะท้อนโดยตรงของแสงจากหลอดไฟฟ้าได้ ปัจจุบันที่มีอิทธิพลการจัดแสงและสภาพที่ทำงานเป็นสีกส่วน ดังนี้

1. มุมอับแสงของหลอดไฟฟ้า	80%
2. แสงตัดกันบนเพดาน	75%

เอกสารนี้เป็นเอกสารสำนักงานแสงตัดกันในคานประชิดกัน วิชาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไป 75% ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. แสงคัดกันกับระยะอื่น ๆ	65%
5. ความเข้มแสงที่ตำแหน่งงาน	65%
6. แสงคัดกันในที่ทำงาน	55%

จะเห็นได้ว่า ปัจจัยสำคัญ คือ มุมกับของแสงนั้นเกิดจากการจำกัดทิศทางของแสงซึ่งจำเป็นจะต้องกระทำเพื่อให้ได้มาตรฐานที่กำหนดด้านการคัดกันของสีและวัตถุในห้องโอกาสที่จะเกิดขึ้นไม่เฉพาะแค่แสงจ้าเกินไป หรือมีคลื่นเท่านั้น ยังมีผลด้านการคัดกันของแสงนัยตา หรือการจัดแสงหลอดไฟที่ไม่ถูกต้อง ทำให้แสงเข้านัยตาเช่นกัน การลดความเข้มแสงลดทางเคียวเป็นวิธีแก้ที่ไม่ตรงจุดแน่ แล้วจึงอาจทำให้ประสิทธิภาพการทำงานลดลงด้วย ปัญหาอาจแก้ไขได้โดยใช้ตารางช่วยกรองแสง หรือใช้ตัวควบคุมการกระจายแสงรอบดวงไฟ ซึ่งจะช่วยลดปัญหาโดยกำหนดให้ได้ตามต้องการในระดับแสงต่าง ๆ กัน การออกแบบที่ดีจึงต้องมีการตรวจสอบความถูกต้องของการให้แสงสว่างด้านสายตาและองค์ประกอบมุมมองในสำนักงาน ซึ่งเป็นความคิดใหม่ ในด้านการออกแบบที่มีผลต่อทางจิตใจของการทำงาน

จะเห็นว่าประสิทธิภาพของการมองเห็นจะเพิ่มมากขึ้นในระดับความเข้มแสง ถึงแต่ 30 - 50 แสงเทียนและมากกว่านี้ ประสิทธิภาพการมองเห็นไม่เปลี่ยนแปลง ขึ้นอยู่กับการจะปรับระดับความสูงค่าของแสงจากหลอดไฟ

ในการให้แสงสว่างมีสิ่งที่จะต้องคำนึงในการให้แสงสว่าง คือ

1. ไม่ให้แสงเข้าตาทางตรง
2. ไม่ให้แสงสะท้อนจากวัตถุผิวเรียบในห้อง
3. ป้องกันการสะท้อนแสงในกระจก
4. การให้แสงเพียงพอทั่วถึงทั้งห้อง ไม่เกิดมุมอับหรือเงามืด ทำให้การมองเห็นไม่ชัดเจน
5. คำนึงถึงระดับความเข้มส่องสว่างของสีภายในห้อง

จุดกำเนิดแสง ให้เป็นแบบต่อเนื่องเท่ากันตลอด ไม่มีมุมอับแสงหรือมุมตกสะท้อนไม่เท่ากัน ทำให้ความส่องสว่างมีความเข้มแสงเสมอกันทั้งห้อง เพื่อปรับสภาพแสงส่องสว่างให้คล้ายแสงธรรมชาติมากที่สุด การจัดแสงธรรมชาติต้องหลีกเลี่ยงแสงแดดทางตรงจะเข้ามาในที่ทำงาน เพราะจะสะท้อนแสงรบกวนต่อผู้ทำงานมาก และการจัดวางเฟอร์

ตารางที่ 4.๑ ระดับความเข้มของแสงสำหรับสภาพการทำงาน

สภาพการทำงาน	ระดับ แรงเทียบ	วิธีการ
- งานระเือก แสงไม่ตัดเป็นมุมอับ ช่วงระยะทำงานนาน ความเร็วสูง	100	-- ใช้ไฟส่องสว่างโดยตรง หรือติดตั้งพิเศษตามโต๊ะ ทำงาน
- งานระเือก มุมอับบ้าง งานไม่ติดต่อกัน นาน ไม่ต้องใช้ความเร็วมาก	50 - 100	- ติดตั้งไฟฟ้าส่องสว่างช่วย
- งานปกติและงานในสำนักงานทั่วไป	10 - 50	- ใช้แสงปกติทั่วไป ติดไฟ บนเพดาน
- งานพักผ่อน เบาสบาย ไม่กินเวลานัก	10 - 20	- แสงไฟธรรมดา ๆ ใช้ทั้ง แสงธรรมชาติและแสงไฟ ฟ้าช่วยบ้าง
- งานไม่ระเือก มีมุมอับแสง วิกฤ เห็นชัด ขึ้นใหญ่	5 - 10	- ใช้แสงสว่างธรรมดา
- เห็นพอจะเห็นสัญจรได้ บรรทุกวัตถุ ขนาดใหญ่มาก ๆ	2 - 5	- แสงปกติและแสงไฟฟ้า ช่วย

นิเจอร์ต้องคำนึงถึงด้านแสงแดดนี้ด้วย โดยเฉพาะด้านริมหน้าต่าง ช่องแสงในอาคาร การ
จัดมุมมองตาของแสงไฟฟ้าต้องจัดองศาที่เหมาะสมไม่ตั้งฉากโดยตรงกับโต๊ะทำงาน เพราะจะ
เกิดแสงเข้ามัวตาสะท้อนเข้าโดยตรงได้ ระบบไฟฟ้าที่ดีสำหรับสำนักงานจึงจัดระบบไวบน
เพดานช่วยปิดบังความไม่เรียบร้อยและดูสวยงาม ให้แสงสว่างที่ทั่วถึงและกระจายตาม
จุดต่าง ๆ ได้ผลตามต้องการ โดยทั่วไปมักจะฝังหลอดไว้ในเพดานพร้อมกันซึ่งนิยมกันมาก

นอกจากนี้ยังมีวิธีการกระจายแสงโดยผ่านแผ่นตารางครอบส่วนเพดานก่อนที่
แสงจะตกลงบนพื้น หากได้ผลก็ เมื่อสามารถควบคุมระดับกำลังส่องสว่างได้เท่าเทียมกันทั้ง
ห้อง คุณสมบัติของระบบไฟฟ้าที่ดี ควรจะให้การควบคุมเสียงได้ และมีความกดกันสูง คือ

รักษาอุณหภูมิห้องไว้โดยตลอด ไม่ร้อนจัด ซึ่งมีผลกระทบต่อสภาพอากาศในห้อง ซึ่งทำให้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรยากาศการทำงานไม่ดี เพราะอุณหภูมิสูงและอาจทำให้ระบบปรับอากาศต้องสิ้นเปลือง
มากเกินจำเป็น

ตารางที่ 4.10 ลักษณะการใช้งานประเภทต่าง ๆ และระดับความเข้มแสง

สถานที่	ระดับ (แรงเทียน)	สถานที่	ระดับ (แรงเทียน)
1. บ้าน		3. ที่ทำงาน	
- การอ่าน	40	- งานบัญชี	50
- การเขียน	40	- งานพิมพ์	50
- การเย็บทอ	70-100	- งานอัดสำเนา	40
- ปรุงอาหาร	50	- งานเก็บเอกสาร	30
- ส่องกระจก	40	- งานรับรอง	20
- การเล่นเกม	40	4. โรงเรียน	
- หัวใจ	10 หรือ มากกว่า	- บนกระดาน	50
		- โต๊ะเรียน	30
2. โรงภาพยนตร์		- งานศิลปะ	50
- โถงทางเข้า	20	- ห้องประชุมใหญ่	10

หลักการจัดแสงสว่างในอาคาร

แสงสว่างที่ถูกต้องไม่ใช่ปริมาณความสว่างที่มากเท่านั้น แต่ปริมาณการส่องสว่างที่เพียงพอและปราศจากการสะท้อนเข้าตา และเป็นแสงสว่างจากจุดกำเนิดแสงที่ถูกทิศทางกับกิจกรรมนั้น ๆ แสงที่ไม่ได้ทำให้เกิดเงาเหล่านั้นเป็นที่นิยมมากในอดีต และเป็นสิ่งที่ดี แต่ทว่าเงานั้นเป็นส่วนที่ช่วยในการมองเห็นซึ่งวิศวกรผู้เชี่ยวชาญในเรื่องของแสงสว่างนิยม

ปัญหาของแสงสว่างในเวลากลางวันนั้นคือ การจะหาอย่างไรเพื่อให้มีแสง

หรือความส่องสว่างเพียงพอสำหรับการมองเห็น โดยปราศจากการสะท้อนของแสงเข้าตา ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การให้แสงสว่างไม่เพียงพอแก่การมีช่องแสง หรือเปิดหน้าต่าง ครึ่งหนึ่งของ ปริมาณของความส่องสว่างขึ้นอยู่กับารตกแต่งภายในและสีต่าง ๆ ของผนังภายในด้วย

หากกัน ๆ หนึ่งของอาคารมีแสงสว่างเข้าทางกันเกือบตลอดเวลา จะไม่ ทำให้เกิดความสบาย แสงที่ส่องมาทางกันอื่นจะลดปริมาณของแสงที่เข้าตา เพราะกระทบ กับฝ่าผนังข้างเคียงหน้าต่างและจะเป็นการดีกว่าถ้าหากแสงเข้าทางกันข้างเคียงแทนกัน ตรงข้าม

ให้พิจารณาถึงสิ่งต่าง ๆ จากการทดลองประกอบ โดยทั่วไปควรจะให้ได้รับ แสงจากธรรมชาติ ช่องแสงไม่ควรน้อยกว่า 20% ของพื้นที่ห้องควรหา ค่ายสีอ่อน ซึ่งจะ ทำให้ห้องสว่างขึ้น

การจัดแสงสว่างโดยไม่ให้เกิดการเคืองตา โดยให้ภายในห้องได้รับแสง แบบจ้าที่ได้รับโดยตรง เช่น ดวงไฟหน้ารถยนต์ จะรบกวนสายตามากที่สุด แสงจ้าที่เข้า ตานอกจากจะเกิดจากปริมาณของแสงที่มากเกินไปในเวลากลางวันแล้วยังเกิดจากปริมาณ การตกแต่งในความเข้มของแสงที่ใกล้เคียงกันด้วย

จัดปริมาณของแสงสว่างให้เพียงพอและถูกต้องตามชนิดของห้องที่ใช้ เช่น ห้องเขียนแบบ ต้องการแสงสว่างแตกต่างกับห้องอาหาร ฯลฯ ถ้าจัดให้แสงสว่างเท่ากัน หมกทุกห้องย่อมเป็นการไม่ประหยัด บางครั้งอาจเป็นการรบกวน ทำให้เกิดความรำคาญ ทำงานโดยไม่มีประสิทธิภาพ

จำนวนแสงสว่างของห้องชนิดต่าง ๆ

- 50 f.c. งานที่ใช้สายตามาก - ออกแบบ, เขียนผ้า, ทำบัญชี
- 30 f.c. งานที่ใช้สายตาธรรมดา - ห้องเรียน ห้องสมุด ห้องวิทยาศาสตร์
ทำงานทั่วไป ห้างป่าธุกดา
- 20 f.c. งานที่ใช้สายตาพอสมควร - กีฬาในร่ม หลศึกษา
- 10 f.c. งานที่ใช้สายตาเป็นครั้งคราว - ห้องรับแขก ห้องน้ำ บันได
และลอคเกอร์
- 5 f.c. งานที่ใช้สายตาไม่มาก - ห้องเก็บของ เติลียง รั้ว จัดให้มีแสง
สว่างกระจายทั่วไปไม่เกิดเงามืดเพราะความเข้มที่เท่ากันของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษานานับ ไม่นอนลาดให้มาใช้ประโยชน์ด้านการค้า แสงจะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานที่ยอดลง และเสีย
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สุขภาพ โดยเฉพาะห้องอ่าน เขียนหนังสือ นั้น หันควรจะเป็นสีที่ไม่ขาวมากนัก เพราะจำเป็นที่รับกวนสายตาในการใช้แสงไฟ ควรทำให้ไฟเข้าช่องที่เพดาน ให้กระจายแล้วไปรอบคาน

เปอร์เซ็นต์ในการสะท้อนแสงของส่วนต่าง ๆ ของห้อง

ภายในห้อง ปริมาณของแสงสัมพันธ์กับคุณภาพในการสะท้อนแสงของสีจากพื้น ฝ้าเพดาน ผนังห้อง การออกแบบสีห้องต่าง ๆ เช่น ห้องทำงาน ห้องเรียน ให้มีแสงสว่างที่เหมาะสมในการกระจายแสง ไม่เคืองตา ควรให้มีเปอร์เซ็นต์ของการสะท้อนแสงดังนี้

- เพดาน 70-90%
- ผนัง 40-60%
- บังเชิงผนัง 40%
- โตะและเก้าอี้ 35-50%
- พื้น 35-50%

การเปรียบเทียบการสะท้อนของสีต่าง ๆ เพื่อประกอบการให้สีภายในอาคาร

หลักการจากการทดลอง

- สีแก่ สีเข้ม กูดแสงสว่างทำให้หมดความรอน
- สีอ่อน สะท้อนแสง สะท้อนความรอน

สี	อัตราการสะท้อน
ขาว	80-90%
งาช้าง	70-80%
เหลือง	65-75%
ครีม	65-75%
ชมพูอ่อนอมม่วง	60-65%
เหลืองออกน้ำตาล	55-65%
ชมพู	40-70%
เทา	35-50%

สี	อัตราการสะท้อน
ฟ้า	35-50%
เขียวอ่อน	25-50%
เขียวแก่	15-25%
น้ำเงินแก่	10-20%
แดง	15-25%
แดงเข้ม	7%
ดำ	2-5 %

การเปรียบเทียบอัตราการสะท้อนของสีที่ใช้ภายในอาคาร

รูปลักษณะภายนอก (THE OUTLOOK)

มุมมองสู่ภายนอก (ให้โอกาสหยุดพักชั่วคราวจากการทำงาน เพื่อสังเกตสภาพอากาศ หรือสังเกตฤดูกาลที่แปรเปลี่ยน และโดยเฉพาะเพื่อให้รู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของโลกภายนอก) จึงเป็นสิ่งที่ต้องการและกระทำจริง ๆ เพื่อกระตุ้นชีวิตชีวาขึ้น ถวดยเหตุผลนี้สถานที่ทำงานที่ปิดทึบไม่มีหน้าต่างจึงไม่นิยมทำกัน

สัดส่วนระหว่างความยาวของแผงหน้าต่าง และเนื้อที่ทำงานจะอยู่ระหว่าง 0.07 และ 0.12 ม./ม² (7-12 ซม./ม²) อาจค่าถึง 2-4 ซม./ม² ก็ได้ การเจาะช่องหน้าต่างสูง ๆ บนกำแพง ไม่สามารถให้ทัศนียภาพได้จริง และถึงแม้จะมีช่องหน้าต่างมาก แต่ต้องคิดมันกันแล้ว ผู้ทำงานก็ต้องการมุมมองภายนอกเพิ่มขึ้นจากเดิมเสมอ ซึ่งส่วนใหญ่ผู้ทำงานในสำนักงานมักจะต้องการมุมมอง หรือทัศนียภาพภายนอกบ้างไม่มากนัก ยิ่งถึงแม้ผู้ทำงานในสถานที่ที่ไม่จำเป็นต้องมีช่องหน้าต่างก็ตาม ตามปรกติเฉลี่ยการเจาะช่องหน้าต่างมีสัดส่วนตั้งแต่ 0.08-0.11 ม./ม² (ความยาว/พื้นที่ทำงาน)

การบังแดด (SHADING)

ความหมายของแนวทางคือ ป้องกันเจ้าหน้าที่ที่อยู่ใกล้หน้าต่างจากแสงของเอกสารที่วิ่งอาทิตย์เข้านัยค่าและจากความร้อนของแดด แต่ในขณะที่เถียวกันก็ทำให้ส่วนที่ป้องกันไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และส่วนอื่น ๆ ใช้ระบบปรับอากาศให้อุณหภูมิที่สุก โดยแนวทางแก้ไขมีหลายทาง เช่น การติดตั้งเครื่องปรับอากาศชนิดต่าง ๆ หรือทำแผงกันแดด (FIN.) แบบต่าง ๆ ช่วยเพื่อลดแสงแดดโดยตรง และให้สะท้อนแสงออกไปตลอดจนกรองแสงให้เป็นเพียงแสงสว่างที่พอเหมาะกับการทำงานได้ตามปกติ

แผงบังแดด

บรรยากาศภายในห้องทำงานที่มีความร้อนจากแสงดวงอาทิตย์ส่องเข้ามาจะมีอุณหภูมิสูงกว่าห้องปกติมาก เพราะรังสีความร้อนถูกเก็บไหลวนเวียนภายในห้องไม่สามารถถ่ายเทออกได้สะดวก การป้องกันห้องที่ปรับอากาศด้วยเครื่องปรับอากาศ ควรจัดไม่ให้แสงแดดเข้ามาได้โดยตรงทั้งหมด อาจจะใช้การติดแผงกันแดดไว้ภายนอกความร้อนก็จะลดลงไปจากเดิมได้ เป็นวิธีที่ดีกว่าการติดแผงกันแดด หรือจาก ม่านไว้ภายใน เพราะความร้อนจะถูกสะท้อนและกรองไว้ภายนอก โดยผ่านเข้ามาภายในได้บ้าง แต่วิธีอื่นจะเก็บอุณหภูมิสะสมไว้ตามอุปกรณ์ ฉาก ม่าน และแผงเหล่านี้แล้วจะกระจายเข้าภายในได้ เช่น เติม

นอกจากนี้อาจใช้วิธีลดอุณหภูมิความร้อนโดยการเลือกใช้สีที่ถูกต้อง เหมาะสมกับสภาพอากาศ เช่น เลือกสีอ่อน ๆ ก็ดีกว่าสีเข้ม แต่ความการปฏิบัติจริง ๆ กระทำไยยาก เพราะจำกัดทางด้านงบประมาณ เทคนิค และการบำรุงรักษา โดยเฉพาะในประเทศไทย จึงใช้ระบบกันแดดภายในแทน เพราะคงทนได้ผลตลอดเวลาทั้งปี เหมาะกับสภาพอากาศในประเทศไทย แต่มักจะมีราคาเปลืองค่าก่อสร้างสูง แต่ก็คุ้มค่าได้ผลดี ถ้าได้รับการออกแบบที่ถูกต้องตามหลักการ

4.2.3.2 ระบบไฟฟ้า (ELECTCAL SYSTEM)

กำลังส่องสว่างของดวงไฟดวงหนึ่ง คือ ปริมาณแสงสว่างจากดวงไฟดวงหนึ่งบนผิวที่มีพื้นที่ 1 ตารางหน่วย ซึ่งวางไว้ตั้งฉากกับรังสีของดวงไฟ และอยู่ห่างจากดวงไฟ 1 หน่วย ระยะมีหน่วยเป็นกำลังเทียบเทียบมาตรฐาน (1 กำลังเทียบ)

กำลังส่องสว่างของดวงไฟดวงหนึ่ง คือ เทียนที่ทำด้วยโซปลาวาหนักถึง $\frac{1}{6}$ ปอนด์ เมื่อจุดไฟใส่จะไหม้ชั่วโมงละ 120 แกรม (7.77 กรัม)

ความเข้มแห่งการส่องสว่าง (COMFORTABLE LIGHTING)

ความเข้มแห่งการส่องสว่าง คือ ปริมาณแสงที่ตกบนพื้นที่ 1 ตารางหน่วย
รวมจุดนั้น

หลอดไฟในปัจจุบันมี 2 ชนิด คือ

1. INCANDESCENT LAMPS

2. FLUORESCENT LAMPS

INCANDESCENT LAMPS คือ หลอดแก้วกลมมีขั้วตัวหลอดอาจเคลือบสี หรือ
ซีกฟ้า ใส่หลอดไฟห้าด้วยทั้งสเทม

FLUORESCENT LAMPS ประกอบด้วย

- ทั่วหลอด ภายในหลอดแก้ว เคลือบด้วยฟลูออเรสเซนต์เช่นหัวท้าย
- สตาร์ทเตอร์ เป็นกระบอกเล็กหุ้มหลอดแก้ว ภายในมีขั้วในมีโลหะแผ่นบาง
ข้างหนึ่งติดแน่น อีกข้างหนึ่งเป็นอิสระ
- บาลลาส COLE COIL ทำหน้าที่เพิ่มกระแสไฟในขณะที่เริ่มต้นให้สม่ำเสมอ

ชนิดของหลอดไฟ

- ชนิดของหลอด FLUORESCENT LAMP.

1. STANDARD COOL WHITE สีขาวคล้ายหิมะ ใช้กับโรงงาน ร้านค้า
สำนักงาน
2. DELUXE COOL WHITE สีออกปาทางแดง ทำให้สีผิวมนุษย์น้ำดู
3. STANDARD WARM WHITE สีออกปาทางเหลือง แจ่มใส
4. DELUXE WARM WHITE สีออกปาทางแดงเรื่อ ๆ ใช้กับบ้านที่แสดง
สินค้า ที่ประชุม
5. WHITE สีเหลืองอ่อน ๆ ใช้กับคลังสินค้า บ้าน โรงเรียน
6. DAYLIGHT สีฟ้าอ่อนคล้ายแสงธรรมชาติ ในเวลากลางวันใช้กับบ้าน

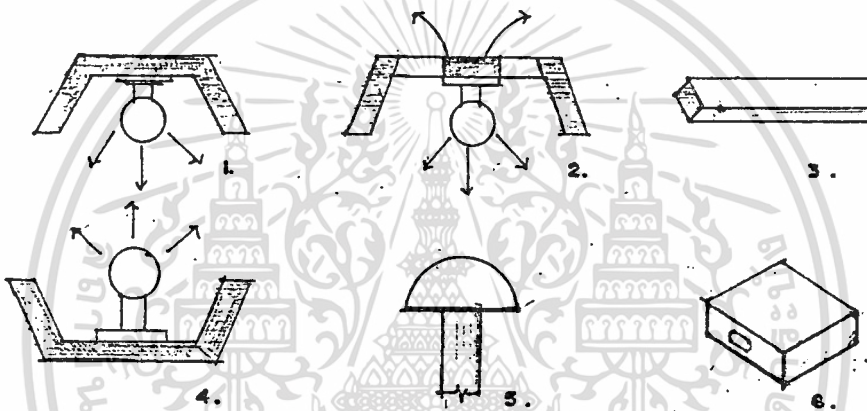
โรงงานอุตสาหกรรม ห้องทดลอง ห้องเขียนแบบ

7. SOFT WHITE สีชมพูอ่อน ใช้กับตู้โชว์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

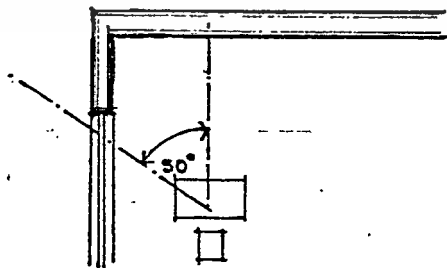
การติดตั้งดวงโคมประเภทหลอด INCANDESCENT LAMPS.

1. การใช้ดวงโคมติดเพดาน
2. การใช้ดวงโคมห้อยลงมา
3. การใช้ดวงโคมติดผนัง
4. การใช้ดวงโคมซ่อน
5. การใช้ดวงโคมตั้งโต๊ะ - พื้น
6. การใช้โคมไฟภายนอก เช่น ในสวน ไฟถนน

การติดตั้งดวงโคมชนิด INCANDESCENT LAMPS.

การจัดกรรมกับแสงสว่างภายในอาคาร

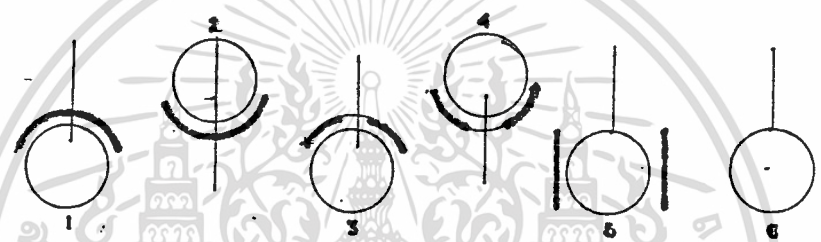

แสงสว่างทั้งหมด 50° กับโต๊ะจะมีเงาน้อยที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชนิดของดวงโคมและการกระจายแสง INCANDESCENT LAMPS.

- 1. DIRECT (การส่องสว่าง) ส่องขึ้น 10% ลง 90-10%
- 2. INDIRECT (การส่องขึ้น) ส่องขึ้น 90-10% ลง 10%
- 3. SEMI - DIRECT ส่องขึ้น 10-40% ลง 60-90%
- 4. SEMI - INDIRECT ส่องขึ้น 60-90% ลง 10-50%
- 5. DIRECT - INDIRECT ส่องขึ้น 40-60% ลง 40-60%
- 6. GENERAL DIFUSE ส่องขึ้น 40-60% ลง 40-60%

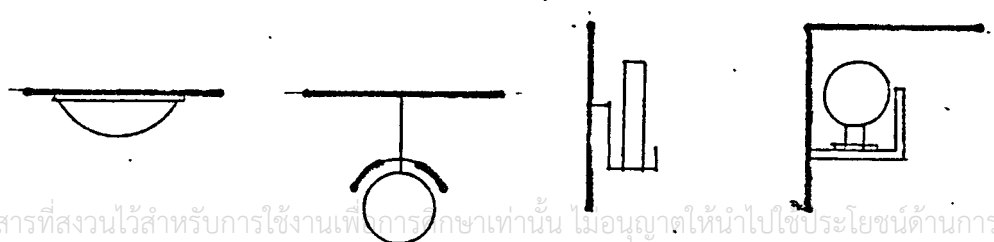

ชนิดต่าง ๆ ของดวงโคม

การติดตั้งดวงโคมประเภทหลอด FLUORESCENT LAMPS:

- 1. DIRECT
- 2. SEMI DIRECT
- 3. GENERAL DIFFUSING
- 4. INDIRECT
- 5. OVER ALL LIT CEILINGING การทำให้ไฟโคมเพดานให้แผ่กระจาย โดยใช้ LOUVERS ช่วย
- 6. EXTERIOR

การติดตั้งดวงโคมชนิด FLUORENSCENT LAMPS

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การเปิดช่องแสงภายในห้อง

สำหรับประเทศในเขตร้อนชื้นควรจะมีช่องแสงไม่น้อยกว่าอัตราส่วนต่อไปนี้

1. $\frac{1}{8}$ ของพื้นที่ห้องสำหรับส่วนพักอาศัย
2. 2 ตารางฟุต (0.18 ตารางเมตร) สำหรับห้องอาบน้ำ
3. 1 ตารางฟุต (0.09 ตารางเมตร) สำหรับห้องส้วม
4. $\frac{1}{8}$ ของพื้นที่ห้องสำหรับห้องครัว

หมายเหตุ ในการปฏิบัติจริงสำหรับประเทศไทย ควรจะมีช่องเปิดมากกว่านี้ เนื่องจากต้องการลมภายในห้องด้วย

หลักการให้แสงไฟฟ้า

1. ให้แสงสว่างพอเหมาะกับสายตา พยายามใช้
2. ไม่มีแสงจ้า (GLARE.) ทั้งแสงจ้าโดยตรงและแสงสะท้อน
3. การให้แสงสว่างอันเกิดจากการให้สี
4. การจัดระยะดวงไฟและการเลือกใช้ชนิดของดวงไฟ
5. ให้เกิดความรู้สึกตามสภาพของส่วนใช้สอย
6. คำนึงถึงความร้อน (HEAT.) ทำให้ลดขนาดเครื่องปรับอากาศ (ถ้ามี)

รวมทั้งประหยัดค่ากระแสไฟฟ้า

4.2.4 ระบบโครงสร้างและวิสกโครงสร้าง

4.2.4.1 บทนำทั่วไปเกี่ยวกับโครงสร้างอาคาร

โครงสร้างอาคารโดยทั่วไปสามารถแบ่งตามระดับความสูงได้ 3 ชนิด คือ

1. ระดับต่ำ (LOW RISE STRUCTURE.) มีความสูงไม่เกิน 10 ชั้น
2. ระดับสูงปานกลาง (MEDIUM RISE STRUCTURE.) ความสูงตั้งแต่ 10 ชั้น ถึง 25 ชั้น
3. ระดับสูงมาก (HIGHT RISE STRUCTURE) สูงตั้งแต่ 25 ชั้น ขึ้นไป

แรงที่มีผลต่อโครงสร้างของอาคาร

เป็นที่ทราบแล้วว่า แรงที่เกิดกับโครงสร้างอาคารมี 2 พวกใหญ่ ๆ คือ

- แรงตามแนวตั้ง (VERTICAL OR GRAVITY FORCE.) ได้แก่ น้ำหนักวิสกที่ใส่ก่อสร้างอาคารและน้ำหนักของผู้ใช้อาคาร ซึ่งอาจจะแปรเปลี่ยนที่ใดก็ตามทางตั้งลงสู่พื้นดิน

- แรงตามแนวนอน (HORIZONTAL OR LATERAL FORCE.) ได้แก่ แรงลมแรงที่เกิดจากแผ่นดินไหว

ผลของแรงลมต่อโครงสร้างอาคารโดยปกติ เมื่ออาคารถูกแรงลมกระทำ จะเอนตัวออกไปจากแนวตั้ง หรือความเสียหายของอุปกรณ์ต่าง ๆ ซึ่งอาจทำให้เกิดความรู้สึกไม่ปลอดภัย นอกจากนี้การแกว่งตัวของโครงสร้างยังมีผลต่อระบบประสาธและจิตใจของผู้อยู่อาศัยด้วย ปัญหาอีกประการคือ การขยายตัว และหดตัวไม่เท่ากันของเสาภายในและภายนอกอาคารชั้นบนสุด ทำให้ผิวหน้าคอนกรีตแตก คือ ส่วนตักแต่งเสียหายได้

4.2.4.2 ชนิดหน้าที่ และระบบของโครงสร้าง องค์ประกอบใหญ่ ๆ ของโครงสร้างมี 2 ชนิด คือ องค์อาคารทางแนวนอน ได้แก่ พื้น ดาน ฯลฯ และองค์อาคารทางแนวตั้ง เช่น เสา, กำแพง ฯลฯ

องค์อาคารทางแนวนอน แบ่งได้ดังนี้

ก. REIKFORCE CONCRETE RIBBED SLAB. ประกอบด้วยคานวาง

เอกสรนี้เป็นเอกสารที่งานไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นำไปใช้ประโยชน์ในการค้า
 ทั่วโลก ๆ กัน รับผิดชอบ ๆ อาจจะเป็นระบบทางเดียว หรือสองทาง พื้นระบบนี้เขามากไปใช้
 'ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องขออนุญาตจากเจ้าของเอกสารทุกครั้ง'

เหมาะสำหรับโครงสร้างอาคารสูงหลาย ๆ ชั้น แต่ราคาไม้แบบแพงกว่าพื้นเรียบธรรมดา แต่ราคาเสา และฐานรากอาจจะน้อยลงเนื่องจากน้ำหนักน้อยกว่า ปัจจุบันนิยมนำเอาแผ่นเหล็กบาง ๆ หรือไฟเบอร์กลาสมาใช้ทำแบบก่อสร้าง ทำให้ประหยัดค่าไม้แบบ

ข. JOINT AND SLABS. เป็นระบบที่แพร่หลายที่สุดในไทย ทั้งนี้เนื่องจาก

- ผู้ควบคุมงาน หรือคนงานคุ้นเคยกันกับระบบนี้
- ระบบนี้อาจเปลืองไม้แบบ และแรงงาน แต่ถ้าเป็นโครงสร้างน้อยชั้น จะทำให้ราคาถูกลง เพราะแรงงาน และราคาไม้แบบเมืองไทยไม่แพง
- กรณีวิศวกรคำนวณให้คานเป็นองค์อาคารที่ซ้ำรองรับแรงทางแนวนอน แล้วระบบนี้จะดีที่สุด

ค. BEARING WALLS AND SLABS. คล้ายระบบ 8. เปลี่ยนคานเป็นกำแพงกัน นิยมใช้เพียงบางส่วน เช่น กำแพงช่องลิฟท์ หรือกำแพงกันไฟ ซึ่งใช้รองรับน้ำหนักจากแผ่นพื้นใดบ้าง

ง. FLAT SLABS. นิยมใช้ในกรณีระบบ ข. แล้วทำให้ช่วงความสูง ค่าเกินไป เนื่องจากเหตุที่ไม่นิยมเพราะโครงสร้างหนัก และราคาแพงกว่าระบบธรรมดา นอกจากนี้การวางเหล็กก็ยากด้วย

จ. COMPOSITE SLABS. ระบบนี้ใช้หล่อหุ้มคอนกรีตวางบนคานเหล็กเหนียวนี้ ทำให้มีส่วนประหยัดที่สามารออกแบบให้คานเหล็กรับน้ำหนักหุ้มคอนกรีต ขณะยังไม่แข็งตัวได้ ประหยัดไม้แบบได้บางส่วน แต่คานเหล็กเหนียวมีราคาแพงมาก และต้องเสียค่าวัสดุหุ้มกันไฟหุ้มคานอีกด้วย

องค์ทางแนวดิ่ง หรือแนวตั้ง แบ่งได้ดังนี้

ก. เสา (column) การจัดวางเสาส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับความต้องการทางสถาปัตยกรรม

ประโยชน์ของเสา

- ตามทฤษฎีเสารับแรงอัดได้สูงกว่าองค์อาคารทางแนวดิ่งประเภทอื่น เช่น

กำแพง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

น้ำหนัก

- มีอิสระในการตกแต่งภายในมากกว่าโครงสร้างประเภทที่ใช้กำแพงนี้รับ

ผลเสีย

- ใช้กับแบบ SLIP FORMWORK. ไม่ได้ดี
- เสาภายในอาคารสูง ๆ มักจะมีขนาดใหญ่มาก และจัดให้เข้ากับองค์อาคาร

อื่นยาก

ข. กำแพง (WALL OR SHEAR WALLS.) ปัจจุบันนิยมใช้ในโครงสร้างระดับสูง สามารถเจาะช่องประตูหน้าต่างได้ สามารถยึดคานเนื่องด้วยคานได้ปรกติกำแพงจะถูกยึดคานต่อกันด้วยแผ่นพื้น

ประโยชน์

- โครงสร้างมีความแข็งแรงมากในทิศทางตามยาวของกำแพง
- ง่ายต่อการคำนวณ
- หน่วยแรงที่เกิดกับกำแพงมักจะต่ำ ทำให้จำนวนเหล็กเสริมน้อย และการก่อสร้างง่ายและเร็ว

ก่อสร้างง่ายและเร็ว

ผลเสีย

- ไม่ค่อยมีอิสระในการจัดวางรูปแบบอาคาร
- ในกำแพงหนึ่ง ๆ หน่วยแรงทุกจุดจะไม่เท่ากัน บางแห่งสูง บางแห่งต่ำ

ทำให้การคำนวณขนาดกำแพงที่เหมาะสม และประหยัดได้ยาก

ค. ผนังรับน้ำหนัก (CORE WALL) คือ การวางกำแพงรูปปิด (CLOSE SECTION) ภายในอาคาร เช่น ช่องลิฟท์กำแพงกันไฟ ฯลฯ กำแพงลักษณะนี้มีประโยชน์สองด้าน คือ ครอบคลุมเป็นรูปเรือของตามประโยชน์ใช้สอยของโครงการสร้าง พร้อมกับรับน้ำหนักของโครงสร้างด้วย

ประโยชน์

- ประหยัดทั้งทางสถาปัตยกรรมและวิศวกรรม
- ง่ายต่อการทำแบบ SLIP FORMWORK. และเนื่องจากโครงสร้างแบบ

กำแพงนี้ แข็งแรงมาก สามารถก่อสร้างได้เรื่อย ๆ โดยไม่ต้องคำนึงถึงส่วนอื่น เห็นได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนลิขสิทธิ์สำหรับการศึกษาค้นคว้า ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าจากการก่อสร้างช่องลิฟท์ จะสร้างล้นหนากว่าเสา, พื้น ฯลฯ
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีเหตุดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลเสีย

- เหมือนข้อ ช.

ง. โครงสร้างระบบแชน ใช้ระบบถ่ายน้ำหนักจากชั้นล่างขึ้นชั้นบนโดยจะ
แชนกับคานอื่นออกมาจากกำแพงแกนมักใช้ในกรณีพิเศษ เช่น ต้องการให้พื้นชั้นล่างว่าง
เปล่า ไม่มีเสา หรือกำแพงแชน ราคาแพง และไม่นิยมทำกัน

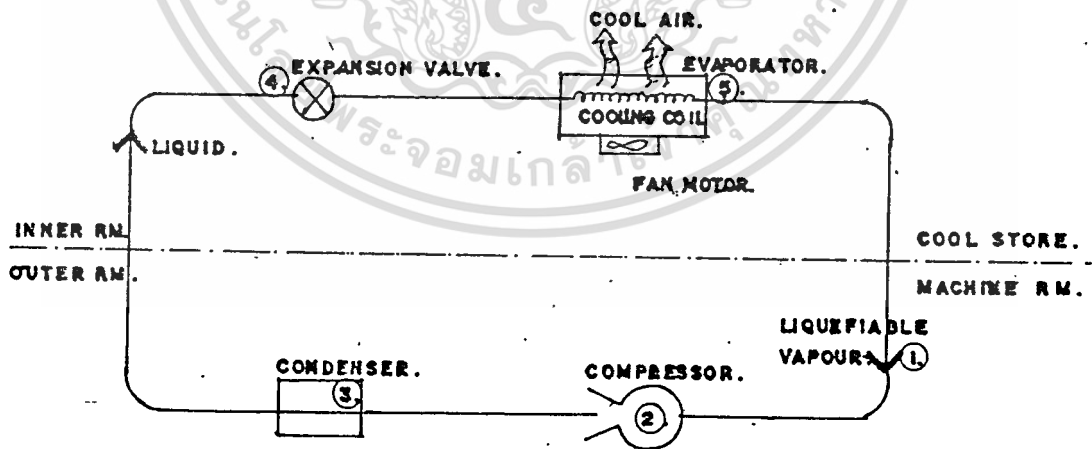

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2.5 ระบบปรับอากาศ (PRINCIPLE OF AIR. CONDITIONING.)

ใช้น้ำยา (REFRIGERANT) หรือที่รู้จักว่าแก๊สเหลว (LIQUEFIABLE - VAPOURS) (1) ผ่านเข้าไปใน COMPRESSOR.(2) แก๊สนี้จะถูกอัดให้ร้อนขึ้นและผ่านไปยัง CONDENSOR(3) (เป็นเครื่องกลที่จะทำแก๊สให้เป็นของเหลว) ของเหลวซึ่งยังคงอยู่ภายใต้ความดันจะถูกแรงอัดเข้าไปใน EXPANSION VALVE (A NARROW ORIFICE.) (4) และผ่านไปยัง EVAPORATOR.(5) จากนั้นจะลดความดันน้ำยาเหลวก็จะกลายเป็นแก๊สตามเดิม ขณะเดียวกันก็จะดูดความร้อนจาก EVAPORATOR อาจอยู่ใน AIR INTECK. - CHAMBER. โดยตั้งในเครื่องทำความเย็น หรือ COLD STORE หรืออาจเป็นห้องที่หิ้วหอน้ำ ถ้าเช่นนั้นก็จะเป็แบบ CHILLED. จากนั้นน้ำยาแก๊สก็จะกลับไปยัง COMPRESSOR. อีกเป็นวงจรเช่นนี้ต่อไป น้ำยาที่ใช้มากที่สุดคือ FREON. นอกจากนี้ก็มี ARCTON, METHYL CHLORIDE และแอมโมเนีย ซึ่งสารเคมีเหล่านี้ใช้ในลักษณะแตกต่างกัน

ส่วนอากาศภายนอกเมื่อผ่านท่อเข้ามา ก็จะมาถึงหม้อกรอง (FILTER.) หรือ WATER SPRY. จากนั้นก็จะถึง COOLING COIL. ตัว COOLING COIL. ซึ่งทำให้เย็นลง โดยกระทำของ COMPRESSOR. และ CONDENSER. อากาศที่บริสุทธิ์ตอนนั้นจะถูกพัดให้ ผ่านท่อไปยังห้องต่าง ๆ ที่ต้องการโดยพัดลมและมอเตอร์

แสดงหลักการทำงานของระบบปรับอากาศโดยทั่วไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

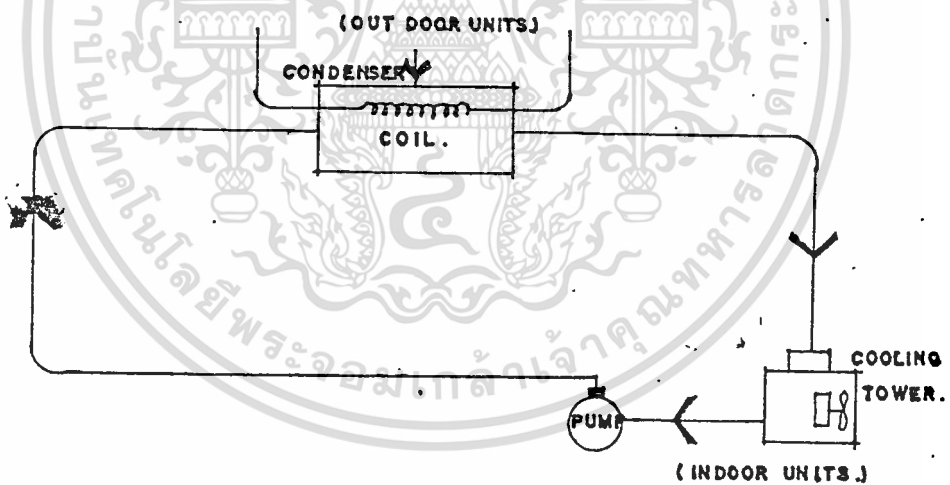
ชนิดของเครื่องปรับอากาศ

แบ่งออกเป็นหลายแบบทั่ว ๆ ไป จะมีระบบดังนี้

1. แบบติดตั้งต่าง (PACKAGED AIR. CONDITIONER.)

ก. AIR COOLER. ประกอบด้วยเครื่อง 2 เครื่อง คือ
 PACKAGED UNITS. (IN DOOR UNITS.) ประกอบด้วย FAN COIL. (EVAP.,
 MOTOR) COMPRESSOR และ EXPANSION VALVE อยู่ใน PACKAGED. เทียบกับ
 CONDENSER (OUT DOOR UNITS.) ประกอบด้วย COIL. ของน้ำยา และ
 พัดลมเป่าลมเย็นกลั่นตัวเป็นหยดน้ำ

ข. WATER COOLER. ทุกอย่างเหมือน AIR COOLER. แต่เพิ่ม
 CONDENSER มารวมอยู่ใน PACKAGED. เทียบกับและเปลี่ยนพัดลมเป็นระบบน้ำ ถ่ายเท
 ความร้อนโดยมี COOLING TOWER. เป็นเครื่องถ่ายเทความร้อนอีกที

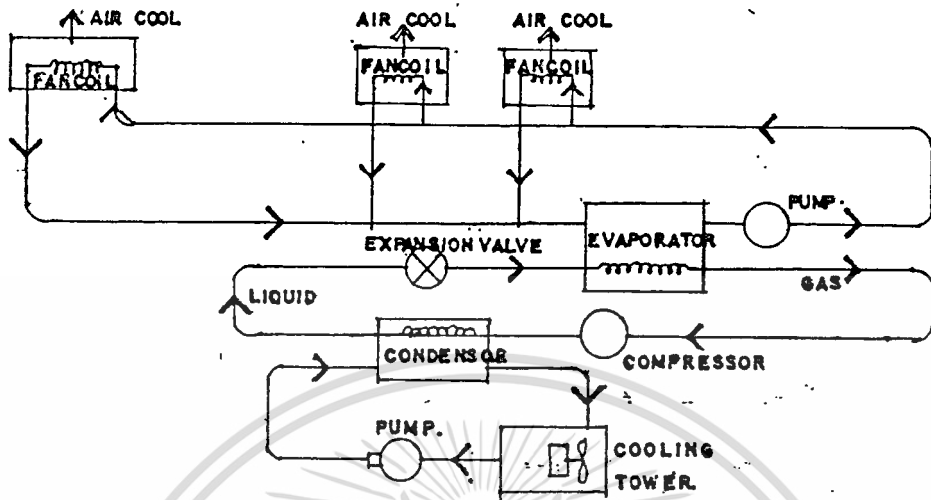

2. แบบแยกส่วน (SPLIT SYSTEM.) ประกอบด้วย 2 ยูนิตเช่นกัน เพียง
 แต่มีเครื่อง COMPRESSOR. มารวมอยู่ในเครื่อง CONDENSER. และเรียกว่า CONDENSING
 UNITS. ส่วนเครื่อง PACKAGED UNIT. จะเหลือเพียง COOLING COIL (EVAPORATOR -
 VALVE) และพัดลมเรียกเครื่องนี้ว่า AIR HANDLING UNITS. หรือ FAN COIL UNITS.

ส่วนจะเป็น AIR COOLER หรือ WATER COOLING. ขึ้นอยู่กับการใช้พัดลม
 เป่า CONDENSING UNITS หรือใช้น้ำยา COOLING TOWER. มายัง CONDENSING UNITS.

3. แบบระบายนํ้ากลั่นเย็น หรือระบายนํ้าร้อนควอนํ้า (AIR. C.)

WATER CHILLED SYSTEM.

UKIT WATER SYSTEM. เหมือนระบบก่อน ๆ เพียงแต่มี REFRIGERANT.

เพิ่มชั้นอีกอย่างหนึ่ง คือ นํ้า (SECOND REFRIGERANT.) แทนที่เราจะเดินท่อนํ้ายาไปยัง FAN COIL ๗ แต่ละห้องที่จะทำความเย็น เราใช้นํ้ายาผ่าน EVAPORATOR. แล้วมีนํ้านี้ไปยัง FAN COIL ในแต่ละห้อง ระบบนี้ใช้ในสถานที่กว้างมีห้องมาก ซึ่งอาจใช้ห้องไม่พร้อมกัน ถ้าเราใช้เครื่องธรรมดา จะเสียนํ้ายามาก เพราะนํ้ายาแพงมากและการเดินท่อนํ้ายาวไกล ๆ ไม่ดี เพราะนํ้ายาเปลี่ยนแปลงสถานะได้ง่าย โดยที่อุณหภูมิเปลี่ยนแปลงไม่มากนัก ส่วนนํ้านี้อาจส่งไปโคไคโคลมากน้อยขึ้นอยู่กับกำลังที่ใช้ปั้ม

4.2.6 ระบบสุขาภิบาล

ระบบสุขาภิบาลของอาคาร ประกอบด้วย

4.2.6.1 ระบบประปา สำหรับน้ำใช้เพื่อการอุปโภคบริโภคทั่วไป รวมทั้งระบบปรับอากาศและป้องกันอัคคีภัยด้วย

4.2.6.2 ระบบระบายน้ำ ประกอบด้วย การระบายน้ำฝนจากหลังคา การระบายน้ำทิ้งจากครัวและน้ำโสโครกจากห้องน้ำ

4.2.6.3 ระบบบำบัดน้ำเสีย เป็นการทำความสะอาดน้ำทิ้งและน้ำโสโครกจากอาคารก่อนที่จะทำการระบายน้ำลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ เพื่อป้องกันมิให้น้ำในแหล่งรับน้ำเกิดเน่าเสียได้

4.2.6.1 ระบบประปา

น้ำประปาที่นำมาใช้ภายในอาคาร ใช้น้ำประปาจากการประปา แต่เนื่องจากจำเป็นต้องมีแหล่งน้ำสำรองอย่างฉุกเฉิน จึงจำเป็นต้องสร้างถังเก็บน้ำสำรองไว้เพื่อรับน้ำจากท่อสาธารณะด้วย

ถังเก็บน้ำนี้มักจะก่อสร้างในระดับดิน เพื่อให้รับน้ำจากท่อจ่ายน้ำของการประปาสามารถไหลเข้ามาได้สะดวกโดยใช้ลูกลอยเป็นตัวควบคุมการเปิดปิดประตุน้ำ นอกจากนั้นยังต้องติดตั้งเครื่องวัดระดับน้ำ เพื่อควบคุมการทำงานของเครื่องสูบน้ำที่จะทำการสูบน้ำไปสู่อุปกรณ์ต่างๆ เพื่อป้องกันความเสียหายของเครื่องสูบน้ำอันเกิดจากเกินแรงดันในกรณีที่น้ำประปาเกิดขาดและได้ใช้น้ำสำรองจนหมดโดยให้คัตไฟเมื่อระดับน้ำอยู่สูงกว่าท่อสูบน้ำประมาณ 10 ซม. .. และเริ่มทำงานใหม่เมื่อมีปริมาณน้ำไหลเข้ามาในถังพอสมควร เช่น 30 ซม.

ระบบจ่ายน้ำมี 3 วิธี คือ

- ระบบจ่ายน้ำจากถังสูง
- ระบบดึงอัคความดัน
- ระบบสูบน้ำเพิ่มความดันในเส้นท่อโดยตรง

ซึ่งทั้ง 3 ระบบนี้มีทั้งข้อดีข้อเสียแตกต่างกัน ดังนี้

ตารางที่

เปรียบเทียบข้อดีข้อเสียของระบบจ่ายน้ำแบบต่างๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์หรือสงวนข้อมูลเฉพาะบุคคล ไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.11 เปรียบเทียบข้อดีข้อเสียของระบบจ่ายน้ำแบบต่าง ๆ

ระบบจ่ายน้ำจากถังสูง	ระบบถังอัดความดัน	ระบบสูบน้ำเพิ่มความดันในเส้นท่อ
<ol style="list-style-type: none"> 1. มีความแน่นอนในในการทำงานสูงและมีน้ำเก็บสำรองเอาไว้ 2. ระบบการทำงานง่ายและสะดวกในการซ่อมบำรุง 3. ค่าก่อสร้างไม่แพงกว่าระบบอื่นและค่าใช้จ่ายในการทำงานต่ำ 4. ค่าซ่อมบำรุงต่ำ 5. ใช้ประคบน้ำควบคุมความดันในระบบจ่ายน้ำน้อยกว่าระบบอื่น 6. สามารถเก็บน้ำเอาไว้เพื่อใช้ในการดับเพลิง 7. ใช้พลังงานน้อยและเลือกใช้เครื่องสูบน้ำให้ทำงานที่มีประสิทธิภาพสูงได้ง่าย 8. มีการเปลี่ยนแปลงความดันในท่อจ่ายน้ำน้อย 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่ต้องมีถังสูงขนาดใหญ่ 2. สามารถติดตั้งที่ส่วนไหนของอาคารก็ได้ทำให้ไม่เสียเนื้อที่ใช้สอย 3. เครื่องสูบน้ำไม่ต้องเดินในขณะที่ไม่ใช้น้ำ 4. สามารถเลือกเครื่องสูบน้ำให้ทำงานที่มีประสิทธิภาพสูงได้ง่าย 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ใช้เนื้อที่น้อย 2. อาจลงทุนค่าในบางกรณี 3. ไม่ต้องเก็บน้ำเอาไว้ในการทำให้ประหยัค่าก่อสร้าง
<p>9. ถึงแม้ว่าจะเลือกใช้เครื่องสูบน้ำขนาดใหญ่เกินไปก็ไม่มีผลเสียต่อการทำงานของระบบ</p>		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้สำหรับใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.11 เปรียบเทียบข้อดีข้อเสียของระบบจ่ายน้ำแบบต่าง ๆ

ระบบจ่ายน้ำจากถังสูง	ระบบถังอັกความดัน	ระบบสูบน้ำเพิ่มความดันในเส้นท่อ
<ol style="list-style-type: none"> 1. ถังน้ำต้องอยู่สูงอาจทำให้เสียความสวยงาม 2. มีน้ำหนักมากทำให้สิ้นเปลืองค่าก่อสร้าง 3. ถ้ำก่อสร้างไม่ดีจะเกิดการซึมรั่วและถ้ำเกิดรอยรั่วขนาดใหญ่อาจทำให้เกิดการเสียหายได้ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. เนื่องจากมีออกซิเจนละลายอยู่ในน้ำสูงทำให้มีการกัดกร่อนในระบบจ่ายน้ำมากกว่าระบบอื่น 2. ความดันเปลี่ยนแปลงประมาณ 1.4 กก./ตร.ซม. (20 ปอนด์/ม²) 3. ต้องใช้เครื่องสูบน้ำที่มีความดันสูงกว่าระบบจ่ายน้ำจากถังสูง 4. ราคาก่อสร้างสูงและการควบคุมการทำงานยาก 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การควบคุมการทำงานยุ่งยากมาก 2. อาจมีปัญหาในการทำงาน หากเลือกเครื่องสูบน้ำไม่ถูกต้อง 3. ไม่มีปริมาณน้ำสำรอง 4. การทำงานจะต้องกินเครื่องสูบน้ำหนึ่งเครื่องตลอดเวลา 5. เครื่องสูบน้ำต้องทำงานที่ช่วงกว้างมากทำให้มีประสิทธิภาพต่ำ 6. เสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินการสูง 7. ถ้าเลือกเครื่องสูบน้ำขนาดใหญ่เกินไป นอกจากจะต้องลงทุนสูงแล้วยังต้องเสียค่าใช้จ่ายในการทำงานสูงตลอดเวลา เพราะเครื่องสูบน้ำมีประสิทธิภาพต่ำ

4.2.6.2 ระบบระบายน้ำ

- ระบบระบายน้ำฝน

ระบบระบายน้ำฝนนี้แยกเป็น การระบายน้ำฝนบนหลังคาของอาคาร และระบายน้ำฝนระดับพื้น ซึ่งประกอบด้วย รางรับน้ำฝน ตะแกรง ท่อระบายน้ำฝน และบ่อพักน้ำ สำหรับการระบายน้ำฝนบนหลังคานั้น หากน้ำสามารถระบายลงตามแนวตังได้ทันทีไม่มีปัญหาเรื่องโอกาสล้นรางได้ แต่ควรมีท่อรับน้ำจาก ฝนเพื่อระบายออกที่ถนนหรือทางเท้าในกรณีที่ท่อระบายน้ำชั้นล่าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เกิดอุกตัน ความกว้างของคันราง ไม่ควรน้อยกว่า 12 นิ้ว สำหรับขนาดท่อในแนวตั้งนั้นขึ้นอยู่กับความลาดเอียงของหลังคากับอัตราการตกของฝน โทษทั่วไปไม่ควรน้อยกว่า 2 นิ้ว สำหรับกรณีที่เป็นหลังคาแบนอาจใช้ขนาด 3-4 นิ้ว ก็ได้

- ระบบระบายน้ำทิ้ง

การระบายน้ำทิ้งจากสุขภัณฑ์ต่าง ๆ ภายในอาคารนิคมห้ากั้น 2 วิธี คือ วิธีแยกน้ำทิ้งจากอ่างล้างมือ อ่างอาบน้ำ คร้ว ลงสู่บ่อพักน้ำ แล้วจึงลงสู่ท่อระบายน้ำสาธารณะไปเลย ส่วนน้ำทิ้งจากส้วม หรือที่ปัสสาวะนั้น จะระบายลงสู่บ่อเกรอะบ่อซึม ท่อซึมสนาม หากจะทำการระบายลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะจำเป็นต้องผ่านการฆ่าเชื้อโรคก่อน

4.2.6.3 ระบบบำบัดน้ำเสีย

น้ำเสียคือน้ำที่ผ่านการใช้มาแล้ว ก่อนที่จะทำการระบายลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ ควรจะผ่านกรรมวิธีต่าง ๆ เพื่อให้ความสกปรกต่าง ๆ ลดลง

ขบวนการที่ใช้ในการบำบัดน้ำเสียแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ

- การบำบัดขั้นแรก เพื่อแยกเอามวลสารที่กำจัดได้ง่ายออกโดยวิธีทางฟิสิกส์ เช่น ตะแกรงกรองผง บ่อตกไขมัน บ่อตกตะกอน
- การบำบัดขั้นที่สอง เป็นขบวนการบำบัดน้ำเสียเพื่อลดมวลสารปนเปื้อนออกมา ส่วนใหญ่จะเป็นขบวนการทางชีววิทยา เช่น SEP-TIC TANK ACTIVATED SLUDGE, ROTATING BIOLOGICAL

หลังจากนั้นจึงผ่านกรรมวิธีฆ่าเชื้อโรค แล้วจึงทิ้งลงทางระบายน้ำสาธารณะ

น้ำเสียที่มาจากการใช้ทั่วไปมักจะระบายลงสู่บ่อพักหรือบ่อตกไขมันก่อนที่จะทำการระบายลงสู่ท่อระบายน้ำสาธารณะหรือส่งต่อไปยังการบำบัดขั้นที่สอง ส่วนน้ำเสียที่มาจากส้วมหรือที่ปัสสาวะจำเป็นต้องผ่านกรรมวิธีทำความสะอาดเสียก่อน คือการบำบัดขั้นที่สอง ซึ่งส่วนใหญ่นิยมใช้ SEPTIC TANK. เนื่องจากก่อสร้างง่ายไม่ต้องมีเครื่องจักรกลและไม่ต้องดูแลรักษา

วัตถุประสงค์ในการใช้ SEPTIC TANK. ก็เพื่อแยกของแข็งที่ตกตะกอนได้
ออกจากน้ำเสีย ส่วนน้ำใสจะต้องส่งต่อไปยังระบบบำบัดอื่น หรือส่งไปยังลานซึมเพื่อกำจัด
ในชั้นสุดท้าย ตะกอนที่ตกอยู่กันดังจะถูกจุลินทรีย์ย่อยสลายให้มีปริมาณลดลง และสูบออกทิ้งเป็น
ครั้งคราว

ประสิทธิภาพในการลดมวลสารโดยเฉลี่ยนั้น พบว่าสามารถลด B.O.D. ได้
ร้อยละ 40-65 ลดไขมันได้ร้อยละ 70-80 และลดฟอสเฟสได้ร้อยละ 15

เพื่อให้มีการตกตะกอนได้ดีขึ้น ควรแบ่งถังออกเป็นสองส่วนโดยปริมาตรของ
ถังส่วนหลังจะมีค่าระหว่าง $1/3$ ถึง $1/2$ เท่าของถังส่วนแรก

จากการวิเคราะห์และการทำงานของวิศวกรสุขาภิบาล ได้แนะนำว่าหาก
น้ำเสียมีปริมาณน้อย เช่น ไม่เกิน 5-10 ลบ.ม./วัน และมีที่มากพออาจใช้เป็นลานซึมหรือ
บ่อซึมได้

แต่ถ้ามีปริมาณน้ำเสียมาก ไม่สามารถซึมลงได้กินได้ทันทีจำเป็นต้องใช้ระบบ
อื่น เช่น FILTER TANK, ACTIVATED SLUDGE หรือ ระบบแผ่นชีวหมุน เพื่อทำให้น้ำ
ทิ้งมีคุณภาพดีพอที่จะไม่ทำความเดือดร้อนเมื่อทิ้งลงไปในพื้นที่ระบายน้ำสาธารณะ

4.2.7 ระบบรักษาความปลอดภัย

การป้องกันความเสียหายและการสูญเสียซึ่งอาจเกิดขึ้นกับวัตถุในศูนย์วัฒนธรรมฯ นั้น เป็นสิ่งสำคัญยิ่งในการดำเนินงานบริหาร เมื่อศูนย์ฯ ทำการรวบรวมวัตถุเข้าไว้แล้วก็ เป็นภาระความรับผิดชอบที่จะต้องคุ้มครองป้องกันความปลอดภัยห้คงปวง ไม่ว่าจะเป็นจากโจรผู้ร้าย จากอัคคีภัย หรือจากการชำรุดเสื่อมสภาพจากธรรมชาติ เช่น ฝุ่นละออง อุณหภูมิ ความชื้น และแสงสว่าง เป็นต้น

ความเสียหายและการสูญเสียที่สำคัญซึ่งอาจเกิดขึ้นอีกเหตุหนึ่งก็คือ การบกพร่องในงานทะเบียน ซึ่งเป็นหลักฐานสำคัญในการคุ้มครองวัตถุจากการสูญเสีย หรือการทุจริตห้คงปวง

ทั้งงานซ่อมสงวนรักษาและงานทะเบียน เป็นเทคนิคเฉพาะซึ่งต้องกล่าวถึงเป็นพิเศษทั้งสองเรื่อง ฉะนั้น การรักษาความปลอดภัยที่จะกล่าวถึงในที่นี้ก็คือ ปัญหาการป้องกันโจรภัย และอัคคีภัย

การป้องกันโจรภัยและอัคคีภัย มีเทคนิคสมัยใหม่อยู่มากที่จะเลือกใช้ได้และในบางกรณีก็ซับซ้อนบ้าง เช่น การป้องกันอัคคีภัย อาคารจะต้องมีบันไดสิ่งหรือบันไดฉุกเฉิน ซึ่งอาจเป็นประโยชน์ในการโจรกรรมก็ได้ ฉะนั้น จึงต้องวางแผนป้องกันจุดอ่อนอย่างรอบคอบด้วยวิธีการต่าง ๆ ที่เห็นว่าเหมาะสมที่สุด

อาคารศูนย์วัฒนธรรมกับการป้องกันภัย

เริ่มตั้งแต่งานวางแผนอาคารบนพื้นที่ดินก็ต้องคิดถึงความปลอดภัย อันตรายจากสภาพแวดล้อมธรรมชาติ เช่น ฟ้า ฝน ไฟ ฟ้าผ่า ล้วนเป็นอันตรายต่อวัตถุในส่วนพิพิธภัณฑ์สถาน การเลือกสถานที่ตั้งจะต้องอยู่ในที่ซึ่งไม่มีอันตรายจากภาวะธรรมชาติแวดล้อม ไม่อยู่ในแหล่งแออัด หรือแหล่งอุตสาหกรรม ซึ่งอาจเกิดมลพิษห้คงปวงในเรื่องเช่น ฟ้าผ่า ฟ้าผ่า ฟ้าผ่า ฟ้าผ่า และยังมีอาจเกิดเพลิงไหม้ได้ง่าย ขณะเดียวกันก็ไม่ควรอยู่ในที่เปลี่ยวห่างไกลชุมชน ซึ่งอาจเกิดโจรกรรม เนื้อที่ควรมีบริเวณพอควร และมีทางออกมากกว่าหนึ่งทางในภาวะฉุกเฉิน

แบบอาคารและการก่อสร้างต้องคำนึงถึงการรักษาความปลอดภัย ห้คงปวง และอัคคีภัย หากจะใช้ระบบแจ้งภัยจะต้องวางแผนไปพร้อม ๆ กับการก่อสร้างอาคาร เช่น การใช้ประตูเหล็กซ่อนในผนัง การใช้ระบบอัตโนมัติ เมื่อเกิดเสียงสัญญาณภัยประตูจะปิด

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เองทันที การใส่เหล็กหน้าต่าง ประตู และกุญแจ ก็ต้องออกแบบให้เหมาะสม สวยงาม
ดูแลรักษาง่าย เตรียมแก้ปัญหาต่าง ๆ ให้รอบคอบตั้งแต่ออกแบบอาคาร การออกแบบโดย
ไม่คำนึงถึงความปลอดภัยจะเกิดปัญหามากในภายหลัง ซึ่งจะทำให้สิ้นเปลือง หากมีวัตถุที่
มีค่าก็จะต้องสร้างห้องมั่นคงไว้ด้วย และเป็นที่น่าสังเกตว่า ประตู หน้าต่างห้องชั้นล่าง
มักเป็นหนทางโจรกรรมมากกว่าชั้นบน นอกจากนั้นต้นไม้ใหญ่ ท่อน้ำ รางน้ำ บันไดจะเป็น
เครื่องช่วยในการปีนป่านเข้าสู่อาคารได้ จะต้องระมัดระวังให้มาก

อาคารศูนย์วัฒนธรรม (เฉพาะส่วนพิพิธภัณฑ์) ที่ถูกหลัง จะต้องมีการเข้าใน
อาคารประตูเดียว ผู้ชมจะเข้า-ออกทางเดียวกัน จะเป็นการง่ายในการคุ้มครองหากเกิด
โจรกรรมขึ้น เมื่อปิดประตูใหญ่ก็จะกักผู้ชมไว้ในอาคารได้ทั้งหมด

- ระบบรักษาความปลอดภัยในศูนย์วัฒนธรรมแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

4.2.7.1 ระบบป้องกันโจรภัย

4.2.7.2 ระบบป้องกันอัคคีภัยและความคุมเพลิง

4.2.7.1 ระบบป้องกันโจรภัย

การป้องกันอันตรายจากผู้ชม

เป็นธรรมชาติอย่างหนึ่งที่ผู้ชมอดไมไ่ที่จะสัมผัสจับต้องวัตถุเมื่อมีความสนใจ
เป็นพิเศษ ในการจัดแสดงจะมีทั้งการจัดแสดงในตู้และนอกตู้ ของนอกตู้มักถูกสัมผัสจับต้อง
อยู่เสมอ จะทำให้เกิดชำรุดเสียหาย หรือเสื่อมสภาพได้ง่าย ฉะนั้นการทำการป้องกัน เช่น
การยกพื้น ไข่เชือกกัน เพื่อกันไม่ให้เอื้อมมือถึง ในเรื่องดังกล่าวขึ้นอยู่กับผู้ออกแบบการจัด
แสดง ซึ่งต้องคำนึงถึงในเรื่องความปลอดภัย และวางแผนป้องกันพร้อมกันไปกับการออกแบบ
นิทรรศการ

การป้องกันโจรภัย

เครื่องมือที่จำเป็นอย่างยิ่งในการป้องกันโจรภัยคือ สัญญาณแจ้งภัย ซึ่งใน
ปัจจุบันระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมีอยู่มากมาย แต่อย่างไรก็ตาม
แม้จะมีสัญญาณแจ้งภัยที่เชื่อถือได้มากที่สุด ก็ไม่มีสิ่งใดที่จะแทนเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย
ได้ สัญญาณแจ้งภัยจะไม่มีผลอะไรถ้าเจ้าหน้าที่ไม่มีส่วนร่วมงานด้วย

ในเวลากลางวัน และเวลากลางคืน จะต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างเข้มแข็ง มีระเบียบวินัยและ
 คำนึงอยู่เสมอ สัญญาณแจ้งภัยที่ติดตั้งต้องสามารถแจ้งไปที่ยาม และสถานีตำรวจใกล้เคียง
 สัญญาณต้องตั้งไปทั่วบริเวณ สามารถตรวจไต่หน้ที่จากห้องยามว่าเกิดเหตุในส่วนใด
 ของอาคาร

กรณีที่เจ้าหน้าที่ไม่พอ ควรติดตั้งสัญญาณแจ้งภัยอัตโนมัติ คือเมื่อเกิดเหตุเสียง
 สัญญาณแจ้งภัย ประตูต่าง ๆ จะถูกปิดเองโดยอัตโนมัติ

เทคนิคการป้องกันภัยในศูนย์วัฒนธรรมฯ (พิพิธภัณฑ์สถาน)

ปัจจุบันเทคโนโลยีสมัยใหม่มีความก้าวหน้ามากทำให้มีระบบสัญญาณแจ้งภัยอยู่
 มากมาย มีเทคนิคต่าง ๆ โดยย่อ ดังนี้

1. เทคนิคทางกลศาสตร์

คือการป้องกันรักษาความปลอดภัยที่ใช้กันอยู่ทั่วไป ได้แก่

- 1.1 การสร้างรั้วลอมที่มั่นคงแข็งแรง
- 1.2 ใช้ระบบกุญแจ ใส่ประตูห้องและตู้จักแสดง
- 1.3 ตู้กระจกพิเศษ กันกระแทก กันกระสุน
- 1.4 ใช้พลาสติกหนา และเหนียวเป็นพิเศษ
- 1.5 สร้างห้องนิรภัย ตู้นิรภัย ป้องกันห้องกระจก และอ็คตีภัย
- 1.6 ใช้บานประตูเหล็กสำหรับห้องสำคัญ

2. เทคนิคทางไฟฟ้า

ใช้เป็นระบบสัญญาณแจ้งเหตุ ประกอบด้วยเครื่องตรวจจับ ซึ่งจะรายงาน
 เป็นสัญญาณเสียง มีเทคนิคใหม่ ๆ อยู่มาก เช่น

2.1 เทคนิคทางไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

2.1.1 เครื่องตรวจจับ

ใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์เสียง ถ้ามีคนร้ายลักลอบเข้าไปใน
 สถานที่ซึ่งติดเครื่องไว้ หรือถ้ามีการจกแงะ ทำให้เกิด
 เสียงขึ้น เครื่องจะรายงานไปยังสัญญาณแจ้งเหตุ ทำให้
 เกิดเสียงขึ้นแจ้งภัยไปทันที

วิธีนี้ใช้จับโดยอาศัยการเปลี่ยนแปลงของความจุไฟฟ้าภายในห้อง ถ้ามีคนเข้าไปในเซิร์คมีทำการของเครื่องประจุไฟฟ้าจะถูกรบกวน เครื่องก็จะส่งสัญญาณทำให้เกิดเสียงขึ้น

2.1.3 รั่วไฟฟ้า

ใช้เดินสายไฟฟ้า หรือเส้นลวดไว้ที่รั่ว หากเกิดการกระทบ ทำให้วงจรไฟฟ้าขาด จะทำให้เกิดสัญญาณขึ้น

2.1.4 เครื่องตรวจจับคลื่นเสียงสูง

โดยการสร้างคลื่นเสียงที่มีความถี่สูง เมื่อมีการเคลื่อนไหวผ่าน จะทำให้ค่าที่ตั้งไว้เปลี่ยนแปลง เครื่องจะส่งสัญญาณแจ้งภัยขึ้น วิธีนี้มีความไวและมีประสิทธิภาพมาก แต่ต้องทำการตั้งเครื่องใหม่ทุกครั้งหลังจากส่งสัญญาณแล้ว

เครื่องตรวจจับคลื่นเสียงสูงนี้ นอกจากใช้ในการป้องกันการโจรกรรมแล้ว ยังใช้ในการป้องกันอัคคีภัยอีกด้วย เนื่องจากความร้อนที่เกิดขึ้นจะมีผลต่อการทำงานของเครื่องด้วยเช่นกัน

2.1.5 เครื่องกักขวางไฟฟ้า

คล้ายกับรั่วไฟฟ้า แต่ใช้ไฟแรงสูง หากสัมผัสเข้าอาจถึงแก่ความตายได้

2.2 เทคนิคทางกลศาสตร์ และอิเล็กทรอนิกส์

2.2.1 เครื่องตรวจจับการกระทบกระเทือน

มักใช้ป้องกันวัตถุ ตู้แสดง ตู้เซฟ กว้าง ประตู และหน้าต่าง ถ้ามีการกระทบกระเทือน จะเกิดสัญญาณขึ้น

2.2.2 เครื่องตรวจจับลวด มี 2 วิธี คือ

ระบบกลศาสตร์ - ใช้ลวดติดกับวัตถุ หรือที่ซึ่งต้องการคุ้มกัน แล้วต่อไปยังสัญญาณเสียง เมื่อลวดถูกดึง หรือขาด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานที่ทางศึกษานานาชาติ ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระบบไฟฟ้าผ่านบนลวดที่มีฉนวนหุ้มห่อ ถ้าวงจรไฟฟ้าขาด จะเกิดสัญญาณ ใช้กับภายนอกอาคารได้ เช่น รั้ว ส่วน ระบบกลศาสตร์ใช้ภายในอาคาร

2.2.3 พรหมลวดไฟฟ้า

ใช้ลวดซ่อนอยู่ใต้พรหม และเกินกระแสไฟฟ้า ถ้ามีคนเหยียบบนพรหม แรงกดจะทำให้เกิดสัญญาณขึ้น

2.2.4 วงจรสัมผัส

ใช้โลหะเป็นแผ่น หรือปุ่ม สัมผัสกันอยู่แล้วเกินกระแสไฟฟ้า ถ้าปุ่ม หรือแผ่นโลหะแยกจากกันจะทำให้วงจรไฟฟ้าขาด ผลให้สัญญาณตั้งขึ้น อาจทำในลักษณะตรงกันข้ามก็ได้

2.2.5 เครื่องักความร้อน

ใช้ติดตั้งในที่ซึ่งเป็นโลหะ เช่น ห้องนํ้าร้อน เพื่อป้องกัน ใช้เครื่องเผาเจาะเหล็ก มีเครื่องวัดอุณหภูมิ ถ้าความร้อนถึงจุดที่ตั้งไว้ จะเกิดสัญญาณขึ้น

2.2.6 เครื่องจับ

ใช้เครื่องจับติดไว้ที่วัตถุที่ต้องการคุ้มครอง มีหลายแบบ แบบเส้นลวด แบบสำเสร็จๆ เมื่อวัตถุที่ติดตั้งเครื่องถูกสัมผัส จะทำให้เกิดสัญญาณขึ้น

2.3 ระบบคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า

ได้แก่ เครื่องเรดาร์ ใช้วัดความเปลี่ยนแปลงของคลื่นแม่เหล็กที่สะท้อนกลับอันเนื่องมาจากการที่มีวัตถุเคลื่อนที่ผ่าน หรือเข้าใกล้ ให้เกิดเป็นสัญญาณ

2.4 เทคนิคทางทัศนยะ

2.4.1 เครื่องกันค้ายแสงสว่าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้ใช้แล้วแสงพุ่งไปยังไฟโต-อิเล็กทรอนิกส์ เซลล์ ถ้ามีสิ่งใดไป รบกวน
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กันลำแสง สัญญาณจะทำงาน อาจใช้แสงกันในที่หนึ่งที่ได้ เช่น ทางเดิน หรือทางเข้า แต่ควรเป็นภายในอาคาร

2.4.2 เครื่องกันคิ้วแสงอินฟรา-เรด

ดีกว่าการกันคิ้วแสงสว่าง เพราะแสงอินฟรา-เรด มองไม่เห็นถ้าตาเปล่า เหมาะที่จะใช้กับทางเดิน และทางเข้า-ออก แต่ไม่เหมาะสมสำหรับภายนอกอาคาร เพราะอาจมีสัตว์หรือแมลงผ่านเข้าไป ทำให้เกิดสัญญาณได้

2.4.3 เครื่องโทรทัศน์

ใช้จับภาพสิ่งที่ต้องการคุ้มครอง มีหลายแบบทั้งใช้ในและนอกอาคาร หนา หนา-เย็นได้ โดยมากใช้กับทางเข้า มีเจ้าหน้าที่ควบคุมที่จอ อาจต่อเข้ากับเครื่องจับสัญญาณเสียงด้วยก็ได้

แบบเครื่องโทรทัศน์ ทัศนแปลงมาจากแบบเก่าโดยใช้กล้องจับอยู่ที่หนึ่งที่ได้โดยเฉพา ถ้าแสงถูกรบกวนจะเกิดสัญญาณ เหมาะกับห้องที่ไม่มีคนเฝ้า

แบบไวแสง กล้องชนิดนี้ไวต่อแสงอินฟรา-เรด เหมาะสำหรับห้องที่มีความสว่างน้อย คอนข้างมีค

2.4.4 ใช้แสงสว่างควบคุม

คือการใช้ไฟฟ้าธรรมดา หรือสปอตไลท์ ส่งไปยังที่ที่ต้องการคุ้มครอง มักใช้กับรั้วทางเข้า ลำหึ่งแสงสว่างป้องกันไม่ได้ แต่อาจมีผลทางจิตวิทยา

2.4.5 เครื่องถ่ายภาพ

ใช้กล้องถ่ายรูปตั้งไว้ยังจุดที่ต้องการคุ้มครอง เป็นกล้องอัตโนมัติ ไฟแฟลชจะสว่างเองเมื่อมีคนเข้ามายังจุดที่ตั้ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้กล้องไว้ อาจใช้กล้องอัตโนมัติบันทึกภาพโดยตลอดก็ได้ การค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.5 เทคนิคทางเคมี

2.5.1 ใช้แสงหรือควันเป็นสัญญาณ

ติดตั้งเครื่องตรวจจับไอซ์ส่วนผสมของสารเคมี เมื่อมีสิ่งผิดปกติเกิดขึ้นจะเกิดเป็นควัน หรือแสงไฟขึ้นที่เครื่องรับ

2.5.2 ใช้แรงระเบิด

ติดตั้งเครื่องตรวจจับ โดยส่วนผสมของสารเคมีให้เกิดเสียงระเบิด เมื่อมีสิ่งผิดปกติเกิดขึ้นที่ส่วนคุ้มครอง

2.5.3 สีส้อม

ใช้สารเคมีที่เป็นสีส้อม ถ้าคนร้ายจับต้องจะเป็นรอยและสีจะติดที่มือหรือเสื้อผ้า ช่วยในการจับตัวคนร้ายได้

เทคนิคดังกล่าวมาทั้งหมดนี้ เป็นเครื่องมือช่วยในการจับคนร้ายที่จะลักลอบเข้ามาขโมยวัตถุสิ่งของในส่วนพิพิธภัณฑ์ แต่อย่างไรก็ตาม ไม่มีเครื่องมือชนิดใดที่จะแทนคนได้ เครื่องจับสัญญาณเป็นอุปกรณ์ที่ให้ประโยชน์เพียงช่วยเตือน หรือแจ้งเหตุให้เจ้าหน้าที่ทราบ ถ้ามีเหตุขัดข้อง เช่น ไฟฟ้าเสีย สายไฟถูกตัด หรืออุปกรณ์ขัดข้องไม่ทำงาน ก็เป็นหน้าที่ของยาม หรือเจ้าหน้าที่โดยตรง ดังนั้น ความปลอดภัยของส่วนพิพิธภัณฑ์สถาน จึงขึ้นอยู่กับความสามารถของเจ้าหน้าที่เวรยามรักษาการเป็นสำคัญ

3. เจ้าหน้าที่รักษาการ

การดูแลรักษาความปลอดภัยของส่วนพิพิธภัณฑ์สถาน จะต้องคำนึงถึงการป้องกันทั้งกลางวันและกลางคืน ตลอด 24 ชั่วโมง เจ้าหน้าที่ในส่วนพิพิธภัณฑ์สถานทุกคน แม้จะไม่ใช่เจ้าหน้าที่เวรยามรักษาการ ก็จำเป็นต้องมีจิตสำนึกในการระวังรักษาวัตถุในอาคาร

3.1 การรักษาความปลอดภัยในเวลาเปิดส่วนพิพิธภัณฑ์สถาน

ในเวลาเปิดแสดง หรือในเวลากลางวัน จะมีพนักงานเฝ้าห้องเจ้าหน้าที่รักษาการ และยาม หน้าที่ดูแลรักษาความปลอดภัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
รวมกับขอปรารถนาแจ้งภัย ทั้งที่โลกกล่าวมาแล้ว
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2 ยามรักษาการณ์ในเวลากลางคืน

หลังเวลาปิดส่วนพิพิธภัณฑ์สถานแล้วจะต้องมีเวรยามรักษาการณ์รอบบริเวณ ผลักเปลี่ยนกันตลอดคืน ผลักหนึ่งอาจเป็น 3-4 ชม. หรือ 6 ชม. แต่ละผลักอาจมีมากกว่า 1 คน เช่น มียามตรวจและยามรักษาการณ์ห้องยาม หรือห้องควบคุมความปลอดภัย การรักษาการณ์ของยามนั้น ถ้ายามเคร่งครัด ขึ้นตัว ระวังภัย อยู่เสมอก็ดี แต่ถ้าเผลอเผลอ หรือหลับ ละเลยหน้าที่จะเกิดผลเสีย ดังนั้นจึงควมมีวิธีการต่าง ๆ ที่จะใช้คุมยามระหว่างอยู่เวร และมีการรายงาน เพื่อส่งงานแก่ผลักต่อไป

วิธีการควบคุมให้ยามปฏิบัติงานเคร่งครัดนั้น ก็มีวิธีให้ตรวจตามจุดต่าง ๆ ที่กำหนด โดยมีอุปกรณ์ช่วยใ้คน

3.2.1 บัตรเวลา

3.2.2 การควบคุมโดยนาฬิกายาม

3.2.3 การควบคุมโดยแผงไฟ

3.2.4 บันทึกลับที่สำนักงานกลาง

3.3 การใช้สุนัขช่วยเฝ้ายาม

สุนัขที่ได้รับการฝึกหัดมาเพื่อช่วยในการป้องกันโจรภัยได้โดยตรง มีหลายประเภท ได้แก่

3.3.1 สุนัขเฝ้ายาม

ฝึกสำหรับเฝ้า อาจจะเฝ้าห้อง เฝ้าช่อง หรือที่หนึ่งที่ใด ถ้ามีผู้ลวงล้ำเข้ามาจะเห่า หรือทำร้ายทันที นิยมใช้พันธุ์เยอรมันอัลเซเชียน และฝรั่งเศสอัลเซเชียน

3.3.2 สุนัขตรวจการศ

สุนัขประเภทนี้ออกตรวจสถานที่กับนาช หรือยาม ฝึกให้เจอบไมเห่าส่งเสียง แต่ถ้ามีสิ่งผิดปกติจะคำรามให้

3.3.3 สุนัขอารักขา

ต่างกับสุนัขตรวจการณ์ คืออยู่กับนายตลอดเวลา จะเห่าและโจมตีทันที ถ้ามีคนแปลกหน้า หรือผู้ร้ายเข้ามา

3.3.4 สุนัขตามรอย

ฝึกไว้ใช้ติดตามคนร้าย หรือสิ่งของ เป็นสุนัขที่มีความชำนาญ และความสามารถมาก

4.2.7.2 ระบบป้องกันอัคคีภัยและควบคุมเพลิง

การป้องกันอัคคีภัย

การป้องกันอันตรายจากอัคคีภัย เป็นความรับผิดชอบอย่างสูงของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่บริหารทุกสถาน นอกจากจะคำนึงถึงความปลอดภัยของประชาชนผู้มาชมแล้วจะต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมด้วย ฉะนั้นการระวังป้องกันรักษาความปลอดภัยจากอัคคีภัย จึงต้องกวาดขันทั้งในเรื่องระเบียบการบริหาร อุปกรณ์และเทคนิคในการต่อสู้ป้องกันภัยจากอัคคีภัยด้วย

ในบางประเทศได้มีกฎหมายบังคับไว้เกี่ยวกับรูปทรงของอาคาร ทางเข้า-ออกฉุกเฉิน การเก็บเชื้อเพลิง และการใช้วัตถุไวไฟ ส่วนประเทศที่ไม่มีกฎหมายบังคับในการป้องกันไฟก็ควรคำนึงถึงกฎหรือความจำเป็นดังกล่าว

สาเหตุของอัคคีภัย

การป้องกันอัคคีภัยที่ดี จำเป็นต้องทราบสาเหตุ เพื่อจะค้นหาทางป้องกันแก้ไขไม่ให้เกิดขึ้นได้ โดยทั่วไปสาเหตุของไฟไหม้เกิดจากมูลเหตุต่าง ๆ ดังนี้

1. การใช้กระแสไฟฟ้า

เป็นสาเหตุที่จะทำให้เกิดไฟไหม้ได้หากความระมัดระวังตรวจตราดูแลป้องกัน เช่น สายไฟฟ้าเก่า ชำรุด ทำให้เกิดการลัดวงจร การใช้สายไฟฟ้าผิดขนาด เหล่านี้คือสาเหตุที่ทำให้เกิดไฟไหม้ได้

2. จากการสูบบุหรี่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยฺาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เกิดจากความประมาท และขาดความระมัดระวัง โดยทั่วไปจะห้ามผู้ชมสูบบุหรี่ในส่วนจัดแสดง แต่ในส่วนอื่น ๆ เช่น ห้องอาหาร ห้องปาร์กกาจะไม่ห้าม

3. ความปลอดภัยของเจ้าหน้าที่

ไว้แก่ การใช้เครื่องมือเครื่องใช้ไฟฟ้าในห้องทำงาน ในโรงงาน ตลอดจนเครื่องมือทำความสะอาดห้อง การเก็บวัตถุเชื้อเพลิงต้องระมัดระวังเป็นพิเศษ

ข้อเสนอแนะในการป้องกันอัคคีภัย

1. วางระเบียบข้อบังคับสำหรับเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงาน
2. มีเจ้าหน้าที่ไฟฟ้าโดยตรง รับผิดชอบเกี่ยวกับกระแสไฟฟ้า ตรวจสอบ เปลี่ยน และซ่อมแซม เจ้าหน้าที่ฝ่ายอื่นจะเกี่ยวข้อเรื่องไฟฟ้าไม่ได้
3. มีห้องเก็บเชื้อเพลิง และสารเคมีที่ปลอดภัย
4. อาคารต้องออกแบบโดยเตรียมการป้องกันอัคคีภัยไว้ด้วย
5. ติดตั้งสัญญาณแจ้งเหตุในห้องจัดแสดง และห้องอื่น ๆ
6. เตรียมหัวสูบลม และสายสูบลม สำหรับฉีดน้ำเมื่อเกิดไฟไหม้ จัดตั้งหัวสูบน้ำในจุดต่าง ๆ เป็นระยะ ในกรณีที่มีน้ำประปาไม่เพียงพอ จะต้องมีน้ำบาดาลไว้ใช้ มีเครื่องสูบน้ำ และเครื่องทำไฟฟ้าอัตโนมัติ
7. เตรียมสารเคมีสำหรับดับเพลิงในห้องจัดแสดง และห้องต่าง ๆ
8. มีเจ้าหน้าที่ให้มีความพร้อมหรืออยู่ตลอดเวลา รู้จักการใช้สารเคมีในการป้องกันเพลิงไหม้ มีการซ้อมดับเพลิงเป็นบางครั้ง
9. มีสัญญาณแจ้งเหตุเพลิงไหม้ไปยังสถานีดับเพลิง
10. เทคนิคในปัจจุบันอาจติดตั้งเครื่องกักความร้อนในห้องจัดแสดง และเครื่องดับเพลิงกักความร้อน ซึ่งจะทำงานโดยอัตโนมัติ

การป้องกันภัยในยามสงครามหรือยามฉุกเฉิน ๆ

งานพิพิธภัณฑ์สถานเป็นสถานที่เก็บรักษาสมบัติของชาติ จำเป็นต้องคำนึงถึงความปลอดภัยทุกวิถีทาง รวมทั้งยามสงครามและฉุกเฉินต่าง ๆ ในเรื่องการป้องกันภัยในยามสงครามนั้น ควรจะกำเนนการในระดัชชาติ รัฐบาลจะวางนโยบายเพื่อเตรียมการป้องกันไว้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้.

การคุ้มครองป้องกันในส่วนพิพิธภัณฑ์สถาน โบราณสถาน และสิ่งสำคัญทาง วัฒนธรรมนั้น ในระดับระหว่างประเทศ ได้มีข้อตกลงร่วมกันที่กรุงเฮก เมื่อปี 2497 ว่า ในระหว่างสงคราม คู่สงครามจะต้องหลีกเลี่ยงไม่ทำลายสิ่งที่เป็นสมบัติทางวัฒนธรรม แต่ ขณะเดียวกันก็ย่อมมีอันตราย และข้อผิดพลาดเกิดขึ้นได้ ดังนั้น ทุกประเทศจึงต้องเตรียม การป้องกัน ยิ่งกว่านั้น ความเจริญทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในปัจจุบันได้ก้าว ไปไกลมาก การเตรียมการป้องกันจึงต้องคำนึงถึงอันตรายอันเกิดจากอาวุธที่มีประสิทธิภาพ ร้ายแรงในอนาคตด้วย

เทคนิคและวิธีการป้องกันนั้นมีมากมาย ส่วนใหญ่จะอพยพของมีค่าไปเก็บไว้ ในที่ซึ่งปลอดภัย นอกจากนั้นการก่อสร้างอาคารศูนย์วัฒนธรรมในส่วนพิพิธภัณฑ์ สถานปนิท วรรคานึงถึงความปลอดภัยในเรื่องนี้ด้วย เช่น จัดเตรียมที่เก็บถูกเงินโดยเฉพาะไว้ เป็นต้น

ระบบป้องกันอัคคีภัยและควบคุมเพลิง

ระบบป้องกันและควบคุมเพลิงสำหรับอาคารศูนย์วัฒนธรรมมีความสำคัญและ จำเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นสถานที่เก็บรักษาของมีค่า และเป็นอาคารสาธารณะที่บริการ แก่ประชาชนทั่วไป การออกแบบระบบวิศวกรรมค่านนี้ จึงต้องกระทำด้วยความรอบคอบ และสอดคล้องต้องกันเพื่อคำนวณความปลอดภัยแก่ชีวิตมนุษย์ และทรัพย์สินอันมีมูลค่ามหาศาล ภายในอาคาร

ระบบป้องกันและควบคุมเพลิงอาจแบ่งออกเป็นระบบที่ทำงานสอดคล้องต่อกัน 3 ระบบคือ

1. ระบบสัญญาณเตือนไฟไหม้
2. ระบบดับเพลิง
3. ระบบระบายควันและป้องกันไฟลาม

1. ระบบสัญญาณเตือนไฟไหม้

เป็นระบบวิศวกรรมระบบแรกที่เกี่ยวข้องกับอัคคีภัย เพราะต้องผู้ควบคุมอาคาร ภัทรราบถึงอุบัติเหตุของไฟไหม้เร็วเท่าไร โอกาสที่จะควบคุม และดับไฟก็มีมากขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้.

ระบบสัญญาณเตือนไฟไหม้จะประกอบด้วย

- สัญญาณเตือนภัยด้วยมือ คิกตั้งความจุต่าง ๆ ที่เห็นได้ง่าย
- เครื่องตรวจจับสัญญาณ แบบตรวจจับความร้อน
- เครื่องตรวจจับสัญญาณ แบบตรวจจับควัน

2. ระบบดับเพลิง

เมื่อเกิดไฟไหม้ขึ้นก็มีความจำเป็นที่จะต้องมียุทธวิธี สำหรับต่อสู้และดับเพลิง ยุทธวิธีเหล่านี้ มีทั้งแบบไม่อัตโนมัติ และแบบอัตโนมัติ

1. ระบบดับเพลิงแบบไม่อัตโนมัติ เป็นยุทธวิธีที่ผู้เผชิญไฟ จะต้องเป็นผู้ ใช้เครื่องมือในการดับไฟเอง ยุทธวิธีพวกนี้ ได้แก่

1.1 เครื่องมือดับเพลิงแบบหิ้ว เป็นเครื่องดับเพลิงที่มีหังเคมี หรือ ก๊าซ บรรจุอยู่ในถังเหล็ก สามารถหิ้วไปฉีดยังจุดที่เกิดเพลิงไหม้ได้

1.2 ตู้ดับเพลิง ประกอบด้วยหัวฉีด และสายดับเพลิง ซึ่งสามารถลาก ออกจากตู้ได้ยาวประมาณ 100 ฟุต เพื่อฉีดน้ำไปยังบริเวณที่เกิดเพลิงไหม้ได้ การติดตั้งจะติดตั้งเป็นจุด ๆ ในรัศมีที่สายฉีดน้ำ สามารถครอบคลุมไปทั่วบริเวณ

2. ระบบดับเพลิง แบบอัตโนมัติ คือระบบที่หัวฉีดน้ำดับเพลิงที่มีหัวฉีดน้ำ อัตโนมัติ เป็นกระเปาะบรรจุสารเหลว เพื่อให้แตกตามอุณหภูมิที่ต้องการ (57-71 องศาเซลเซียส) โดยจักรวะระหว่างระหว่างหัวฉีด ประมาณ 3.6-4.3 เมตร และจะฉีดน้ำเป็นละอองครอบคลุมไปทั่ว บริเวณที่เกิดเพลิงไหม้ โดยมีปั้มสูบน้ำดับเพลิง ซึ่งเป็นเครื่องยนต์ไฟฟ้า หรือดีเซล จะทำงานส่งน้ำไปตามท่อดับเพลิง

3. ระบบระบายควันและป้องกันไฟลาม

ในขณะที่เกิดไฟไหม้ระบบระบายควันและป้องกันไฟลามก็จะมีส่วนสำคัญอีกส่วน หนึ่ง ในระบบป้องกันและควบคุมเพลิง เพราะจะเป็นระบบที่ให้ความปลอดภัยในการรักษา เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้ภายในเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า บริเวณทางหนีไฟภายในอาคารให้เป็นบริเวณที่ปลอดภัย และระบายควันไฟซึ่งเป็นอันตราย ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีเหตุดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หอ ๆ กับไฟไหม้ นอกจากนี้การควบคุมความดันอากาศภายในอาคารเพื่อสกัดไฟลามก็เป็นสิ่งสำคัญ เพื่อเป็นการจำกัดอาณาบริเวณที่เกิดไฟไหม้ ให้อยู่ในส่วนที่จำกัดที่สุด สะทอนต่อการดับไฟ

ระบบระบายควันและป้องกันไฟลาม ประกอบด้วยหลัก 2 ระบบ คือ

1. ระบบสกัดลมอัดอากาศ

ทำการอัดอากาศในส่วนที่ต้องการป้องกันไฟ ให้ความดันสูงกว่าบริเวณที่กล่าวถึงติดไฟ เพื่อจำกัดอาณาเขตและป้องกันไฟลาม

2. ระบบพัดลมดูดอากาศ

ทำการระบายควันที่เกิดจากไฟไหม้ให้เบาบางลง และลดความดันภายในห้องที่กล่าวถึงติดไฟ ทำให้ไฟไม่ลามออกไป

การทำงานของระบบป้องกันและควบคุมเพลิงทั้ง 3 ระบบจะสอดคล้องกัน

โดยระบบเตือนสัญญาณไฟไหม้ จะทำหน้าที่ตรวจสอบและติดตามการเกิดขึ้นของอัคคีภัย ซึ่งจะแจ้งสัญญาณลงไปยังแผงควบคุม โดยมี TIME DELAY. อยู่ช่วงระยะเวลาหนึ่ง เพื่อให้ผู้ควบคุมทำการตรวจสอบสัญญาณก่อนว่าเป็นสัญญาณจริงหรือสัญญาณหลอก ถ้าตรวจสอบแล้วพบว่า เป็นสัญญาณหลอกก็จะกดปุ่มทำการตั้ง เครื่องใหม่ แต่ถ้าเป็นสัญญาณจริงแผงควบคุมก็จะแจ้งสัญญาณไฟไหม้ไปทั่วบริเวณ โดยกริ่งแจ้งสัญญาณไฟไหม้ จากนั้นก็จะทำการตัดระบบไฟฟ้าภายในอาคาร เพื่อไม่ให้เกิดไฟฟ้าช็อตจากไฟไหม้ขึ้นอีก ส่วนไฟแสงสว่างจะใช้พลังงานจากแบตเตอรี่แทน

ระบบปรับอากาศจะหยุดเดิน เพื่อป้องกันการลามไปตามท่อส่งลม ระบบกับเพลิงจะเริ่มทำงานเมื่อกระเปาะแก้วฉีกน้ำแตกออก หรือมีการใช้สายฉีกน้ำจากตู้ดับเพลิงปั้มน้ำกับเพลิงจะเริ่มทำงาน ในขณะที่เดียวกันระบบระบายควันและควบคุมเพลิงก็จะเริ่มทำการดูดควัน และอัดอากาศโดยอัตโนมัติ หลังจากนั้นผู้ควบคุมจึงจะเข้าควบคุมระบบต่าง ๆ ตามสถานการณ์ต่อไป

4.3. ข้อมูลกายภาพ

4.3.1 ข้อมูลระดับภาค

ภาคใต้เป็นภาคที่มีลักษณะแตกต่างจากภาคอื่น ๆ ของประเทศ คือเป็นคาบสมุทรยาวแคบ ขนาดกว้างทะเลทั้ง 2 ด้าน แบ่งเขตการปกครองเป็น 14 จังหวัด 103 อำเภอ มีพื้นที่ทั้งหมด 71,901.341 ตารางกิโลเมตร

ก. ภาคใต้ตอนบน 7 จังหวัด ได้แก่ ชุมพร ระนอง สุราษฎร์ธานี กระบี่ หังงา ภูเก็ต และนครศรีธรรมราช รวมพื้นที่ 41,853.358 ตารางกิโลเมตร

ข. ภาคใต้ตอนล่าง 7 จังหวัด ได้แก่ ตรัง พัทลุง สงขลา สตูล ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส รวมพื้นที่ 30,047.983 ตารางกิโลเมตร และมี 4 จังหวัดภาคใต้ที่มีประชาชนนับถือศาสนาอิสลามเป็นส่วนมากคือ สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส ทุกจังหวัดมีพื้นที่ติดต่อกับทะเลยกเว้นจังหวัดยะลา

ภาคใต้มีสภาพทางธรรมชาติแตกต่างไปจากภาคอื่น ๆ ของประเทศไทย การเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงความเป็นอยู่ของคนในภูมิภาคนี้ย่อมก่อให้เกิดวัฒนธรรมที่แตกต่างไปจากภาคอื่นด้วย ความแตกต่างนี้มีผลมาจากการที่ชาวภาคใต้ได้มีปฏิสัมพันธ์ (

) กับสิ่งแวดล้อมในภาคใต้ในค่านต่าง ๆ คือ

1. ที่ตั้ง ภาคใต้เหนือสุดอยู่ที่อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร อยู่ที่ประมาณละติจูด 11 องศาเหนือ และใต้สุดที่อำเภอเบตง จังหวัดยะลา อยู่ประมาณละติจูด 5 องศา 30 ลิปดาเหนือ ทางด้านตะวันออกสุดที่อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส อยู่ประมาณลองจิจูด 102 องศา 5 ลิปดาตะวันออก และตะวันตกสุดที่อำเภอท่าขมิ้น จังหวัดพังงา ลองจิจูดที่ 98 องศา 6 ลิปดาตะวันออก มีทะเลจีนเป็นอ่าวไทยอยู่ทางด้านตะวันออกและทะเลอันดามันอยู่ทางด้านตะวันตก สภาพที่ตั้งภาคใต้จึงอยู่ในแถบศูนย์สูตรอันมีผลให้มีช่วงเวลากลางวันกลางคืนเท่ากันตลอดปี หรืออีกนัยหนึ่ง คือ ระยะเวลาที่รับแสงอาทิตย์มีเกือบเท่ากันตลอดทั้งปี ทำให้อุณหภูมิในภูมิภาคนี้ไม่ค่อยแตกต่างกัน ความเปลี่ยนแปลงของอุณหภูมิในระหว่างฤดูกาลต่าง ๆ จึงไม่เด่นชัด นอกจากนั้นพื้นที่ในภาคใต้ทั้งหมดจะมีโอกาสเห็นดวงอาทิตย์อยู่ตรงศีรษะในตอนเที่ยงวันถึงปีละ 2 ครั้ง ในช่วงเดือนเมษายนครึ่งหนึ่ง และในปลายเดือนสิงหาคมถึงเดือนกันยายนอีกช่วงหนึ่ง (ดูตารางประกอบ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้.

จากสภาพทำเลที่ตั้งดังกล่าวทำให้ในภาคใต้นิยมคาดคะเนเวลาด้วยความสูงของดวงอาทิตย์จากขอบฟ้าโดยแบ่งท้องฟ้าออกเป็น 12 ชั่วโมง ดวงอาทิตย์ขึ้นเวลา 6 โมงเช้าและตกเวลา 6 โมงเย็น อยู่ตรงศีรษะเวลาเที่ยงวัน หรือสังเกตความยาวของเงาคันไม้ หรือวัตถุที่ทอดจะบอกเวลาได้ นอกจากนั้นเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งของดวงอาทิตย์มีไม่มากนัก การสร้างบ้านจึงจำเป็นต้องพิถีพิถันในการหันทิศทาง เพราะตำแหน่งที่แสงแดดส่องอยู่ทางทิศตะวันออกและตะวันตกตลอดทั้งปี ส่วนลักษณะที่ดวงอาทิตย์เบนไปทางเหนือและทางใต้มีบ้างแต่ไม่มีผลมากนัก โบราณจึงห้ามปลูกบ้านขวางตะวัน เพราะจะทำให้แดดส่องเต็มทั้งวัน แต่มีคติให้ปลูกตามตะวันซึ่งเรียกว่า "ลอยวัน"

วันที่แสงแดดตรงศีรษะคอนเทียงวัน ณ จังหวัดในภาคใต้

จังหวัด	ละติจูด	ตรงศีรษะ ๑	ตรงศีรษะ ๒
ชุมพร	๑๐° ๒๗' น.	๑๔ เมษายน	๒๗ สิงหาคม
ระนอง	๐๙° ๕๘' น.	๑๗ เมษายน	๒๔ สิงหาคม
สุราษฎร์ธานี	๐๙° ๐๗' น.	๑๔ เมษายน	๓๑ สิงหาคม
พังงา	๐๘° ๓๐' น.	๑๒ เมษายน	๑ กันยายน
นครศรีธรรมราช	๐๘° ๒๕' น.	๑๒ เมษายน	๑ กันยายน
กระบี่	๐๘° ๐๐' น.	๑๑ เมษายน	๓ กันยายน
ภูเก็ต	๐๗° ๕๘' น.	๑๑ เมษายน	๓ กันยายน
พัทลุง	๐๗° ๒๕' น.	๑๐ เมษายน	๔ กันยายน
ตรัง	๐๗° ๓๐' น.	๑๐ เมษายน	๔ กันยายน
สงขลา	๐๗° ๑๑' น.	๙ เมษายน	๕ กันยายน
ปัตตานี	๐๖° ๔๗' น.	๘ เมษายน	๗ กันยายน
สตูล	๐๖° ๓๔' น.	๘ เมษายน	๗ กันยายน
ยะลา	๐๖° ๒๘' น.	๗ เมษายน	๘ กันยายน
นราธิวาส	๐๖° ๒๖' น.	๗ เมษายน	๘ กันยายน

๒. ลักษณะภูมิประเทศ ส่วนใหญ่เป็นภูเขาและที่สูงเป็นแกนกลางของคาบสมุทรเป็นแนวต่อเนื่องจากทิวเขาตะนาวศรีในภาคตะวันตกในแนวเหนือ-ใต้ ชนากับชายฝั่ง ทิวเขาที่สำคัญ ได้แก่ ทิวเขาภูเก็ต อยู่ทางชายฝั่งตะวันตกมีที่ราบแคบ ๆ ชนากับชายฝั่งทะเล เป็นที่ตั้งของ ๑. ชุมพร ระนอง และพังงา ทิวเขานครศรีธรรมราชอยู่ในพื้นที่ส่วนใหญ่ของ ๑. สุราษฎร์ธานี และนครศรีธรรมราช ทิวเขาสันกาลาคีรีซึ่งเป็นพรมแดนกั้นประเทศไทยและประเทศมาเลเซีย ยอดเขาหลวงในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นยอดเขาที่สูงที่สุด สูงประมาณ 1,835 เมตร ภูเขาส่วนใหญ่เป็นเขาหินปูนอยู่กลาง

สำหรับที่ราชมีอยู่จำกัดเป็นที่ราบแคบ ๆ ชายฝั่งทะเล มีแม่น้ำสายสั้น ๆ ไหล

ผ่าน ลักษณะชายฝั่งทะเลประกอบด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ก. ชายฝั่งตะวันออก เริ่มจากชุมพร เลียบชายฝั่งตะวันออกไปจนถึง
 มราธิวาส ชายฝั่งด้านนี้มีที่ราบกว้างกว่าชายฝั่งตะวันตก กว้างประมาณ 30-35 กิโลเมตร
 เกิดจากการทับถมของตะกอนจากแม่น้ำสายสำคัญ ๆ ได้แก่ แม่น้ำหลังสวน แม่น้ำตาปี
 ลักษณะชายฝั่งทะเลลาดลงและตื้นกว่าฝั่งตะวันตก มีอ่าวสำคัญคือ อ่าวสงขลา ชุมพร บ้าน
 คอน และอ่าวปัตตานี มีเกาะขนาดใหญ่ คือ เกาะสมุย เกาะพะงัน และเกาะอ่างทอง

ข. ชายฝั่งตะวันตก เริ่มจากระนองถึงสตูล เป็นที่ราบชายฝั่งทะเลแคบ ๆ
 และมีเกาะแก่งเรียงรายตามชายฝั่ง เกาะสำคัญได้แก่ เกาะภูเก็ต เกาะยาว เกาะลันตา
 และเกาะกระบุรี

3. ลักษณะภูมิอากาศ ภาคใต้อยู่ในเขตร้อนชื้น มีแสงแดดจ้า ออกเป็น 2 ฤดู
 คือ ฤดูฝนและฤดูแล้ง ฤดูฝนมีฝนตก 2 ระยะ คือตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงต้นเดือนตุลาคม อยู่ใน
 ในเขตกึ่งเขตร้อนชื้นมีฝนตกชุกทางฝั่งตะวันตก และระหว่างเดือนพฤศจิกายน
 จนถึงเดือนกุมภาพันธ์ อยู่ในเขตกึ่งเขตร้อนชื้นมีฝนตกชุกทางฝั่งตะวันออก ปริมาณน้ำฝนโดยเฉลี่ยสูงที่สุดของประเทศ ประมาณ 2,400 มม. และสูงที่สุด 4,000
 มม. อุณหภูมิทั้งปีไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก โดยเฉลี่ย 27 องศาเซลเซียส ความแตกต่างของ
 อุณหภูมิสูงสุดและต่ำสุดเพียง 3 องศาเซลเซียส

ตารางแสดงค่าเฉลี่ยอุณหภูมิเดือนต่าง ๆ

จังหวัด	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ต.ย.	ท.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ชุมพร	๒๕.๐	๒๖.๑	๒๗.๒	๒๘.๕	๒๘.๒	๒๗.๖	๒๗.๒	๒๗.๒	๒๗.๑	๒๖.๗	๒๕.๙	๒๕.๗
ระนอง	๒๓.๑	๒๖.๘	๒๗.๘	๒๘.๕	๒๗.๕	๒๖.๖	๒๖.๕	๒๖.๓	๒๖.๐	๒๖.๑	๒๕.๗	๒๕.๓
สุราษฎร์ธานี	๒๕.๙	๒๖.๘	๒๘.๑	๒๙.๐	๒๘.๗	๒๘.๑	๒๗.๗	๒๗.๘	๒๗.๖	๒๘.๑	๒๖.๓	๒๕.๖
พังงา	๒๕.๘	๒๖.๙	๒๗.๗	๒๗.๕	๒๗.๕	๒๘.๑	๒๖.๘	๒๗.๑	๒๗.๐	๒๖.๓	๒๖.๕	๒๖.๓
นครศรีธรรมราช	๒๖.๐	๒๖.๕	๒๗.๕	๒๘.๒	๒๘.๕	๒๘.๕	๒๗.๙	๒๗.๙	๒๗.๗	๒๗.๑	๒๖.๓	๒๕.๗
กระบี่	ไม่มีข้อมูล											
ภูเก็ต	๒๖.๓	๒๗.๒	๒๗.๘	๒๘.๓	๒๗.๘	๒๗.๗	๒๗.๕	๒๗.๕	๒๖.๕	๒๖.๘	๒๖.๕	๒๖.๓
พัทลุง	ไม่มีข้อมูล											
ตรัง	๒๕.๙	๒๘.๐	๒๘.๘	๒๘.๙	๒๘.๒	๒๗.๖	๒๗.๒	๒๗.๒	๒๗.๐	๒๗.๖	๒๖.๖	๒๖.๕
สงขลา	๒๖.๙	๒๗.๓	๒๗.๙	๒๘.๖	๒๘.๙	๒๘.๖	๒๘.๕	๒๘.๕	๒๘.๑	๒๗.๖	๒๖.๘	๒๖.๕
ปัตตานี	๒๕.๑	๒๕.๙	๒๖.๙	๒๗.๗	๒๘.๑	๒๗.๕	๒๗.๐	๒๖.๙	๒๖.๘	๒๖.๕	๒๖.๕	๒๖.๑
สตูล	๒๗.๐	๒๘.๐	๒๘.๖	๒๗.๙	๒๗.๗	๒๘.๐	๒๖.๗	๒๗.๑	๒๖.๙	๒๖.๖	๒๖.๙	๒๗.๐
ยะลา	ไม่มีข้อมูล											
นราธิวาส	๒๖.๐	๒๖.๕	๒๗.๐	๒๗.๗	๒๗.๙	๒๗.๗	๒๗.๓	๒๗.๑	๒๗.๒	๒๖.๘	๒๖.๑	๒๕.๘

*สถาบันวิจัยที่เกาะภูเก็ต เอกสารที่ส่งงานไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ที่มา: กรมอุตุนิยมวิทยา กระทรวงคมนาคม มีให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ความชื้นและปริมาณน้ำฝน ภาคใต้แตกต่างไปจากภาคอื่น ๆ อย่างเห็นได้ชัด คือความชื้นและปริมาณน้ำฝน เนื่องจากภาคนี้มีพื้นที่น้ำขนาบอยู่ทั้ง 2 ด้าน ความชื้นจากพื้นน้ำจึงมีอิทธิพลต่อภาคใต้มากทั้งในด้านการเกษตรในบริเวณนี้และความเป็นอยู่ของผู้คน

ความชื้นและน้ำฝนมีปริมาณสูงมีผลต่อที่อยู่อาศัย ความชื้นและแฉะน้ำ ซึ่งมีโอกาสซึ่งนอนอยู่เสมอ ดังนั้นเสาเรือนซึ่งทำด้วยไม้ในภาคใตจึงไม่นิยมฝังลงในดิน แต่จะวางอยู่บนก้อนไม้หรือศิลาแลง หรือหินทรายแดงหรือซีเมนต์ ในสมัยโบราณจะนิยมใช้ก้อนไม้หรือสกัดหินมารองเสาเรียกว่าคันทันเสา ทั้งนี้เพื่อเป็นการยึดอายุของเสามีให้เร็ว อันเนื่องมาจากความชื้นรอบตัวเรือนจะซุกเป็นรูรอบ เพื่อระบายน้ำฝนและหาลมมาปรับพื้นที่ให้สูงขึ้นเป็นการรักษาใตถุนบ้านมิให้น้ำฝนไหลเข้ามา หลังจากทำเป็นจั่วชั้นและคลุมตัวเรือน ไม่นิยมทำเป็นเพิง ทั้งนี้ต้องการให้ระบายน้ำไปอย่างรวดเร็ว และยังป้องกันฝนสาดซึ่งอาจมาจากทุกทิศทาง เรือนที่สร้างคอนกรีตชั้นเดียว ถ้าเป็นเรือน 2 ชั้นจะมีแนวกันฝนสาดเรียกว่า "กันสาด" มีลักษณะเป็นหลักคานอีกชั้นหนึ่งไปรอบตัวเรือน

ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยของจังหวัดต่าง ๆ ในภาคใต้

จังหวัด	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ต.ค.	ก.ย.	ค.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	รวม
ชุมพร	๑๑๔.๑	๗๗.๓	๕๘.๕	๗๙.๓	๑๗๘.๕	๑๖๕.๒	๑๙๒.๘	๑๙๘.๕	๑๕๗.๕	๒๒๑.๑	๒๕๕.๖	๑๓๒.๖	๒๐๒๙.๓
ระนอง	๒๖.๕	๑๕.๓	๕๒.๖	๑๕๕.๓	๕๘๘.๘	๗๕๙.๕	๖๙๙.๗	๗๙๕.๑	๗๑๓.๑	๓๙๘.๓	๑๕๘.๕	๕๕.๕	๕๒๗๕.๕
สุราษฎร์ธานี	๖๕.๕	๑๑.๕	๒๐.๗	๕๗.๐	๑๖๕.๓	๑๕๓.๒	๑๕๒.๒	๑๕๕.๓	๑๕๑.๒	๒๖๐.๕	๓๕๐.๕	๑๖๕.๒	๑๗๑๐.๐
พังงา	๕๕.๓	๕๖.๗	๘๑.๗	๑๕๖.๖	๓๘๒.๗	๕๓๑.๕	๕๐๗.๕	๓๗๗.๓	๕๖๐.๑	๓๙๐.๑	๑๖๘.๒	๕๕.๐	๓๐๑๒.๑
นครศรีธรรมราช	๒๐๑.๖	๕๐.๕	๕๓.๕	๙๕.๑	๑๖๓.๐	๘๕.๘	๑๑๒.๕	๑๐๕.๓	๑๕๒.๗	๓๕๑.๗	๖๐๙.๗	๕๖๘.๓	๒๕๒๙.๕
กระบี่	๓๐.๓	๒๕.๗	๕๗.๕	๑๐๘.๘	๒๑๓.๘	๒๕๙.๘	๒๒๓.๐	๒๒๕.๐	๒๕๘.๕	๒๑๐.๖	๑๕๒.๕	๕๖.๖	๑๘๕๒.๓
ภูเก็ต	๓๕.๓	๒๓.๗	๕๕.๐	๑๒๐.๕	๓๐๙.๕	๒๘๙.๑	๓๐๓.๘	๒๗๖.๘	๓๖๙.๕	๒๒๗.๐	๑๗๐.๕	๕๕.๒	๒๓๓๗.๕
พัทลุง	๕๗๖.๒	๓๙.๑	๕๖.๕	๑๐๓.๑	๑๐๙.๐	๖๗.๗	๘๑.๐	๙๓.๒	๙๗.๖	๓๐๑.๑	๖๙๕.๒	๕๗๖.๑	๒๒๕๒.๒
ตรัง	๕๖.๕	๒๕.๕	๕๖.๓	๑๒๕.๖	๒๖๕.๕	๒๖๙.๗	๒๙๗.๕	๒๗๘.๕	๓๓๕.๘	๓๐๒.๕	๒๑๕.๑	๙๓.๘	๒๒๒๗.๕
สงขลา	๑๑๕.๑	๓๑.๗	๓๖.๓	๖๒.๑	๑๒๓.๗	๙๘.๗	๑๐๘.๘	๑๐๖.๕	๑๒๕.๕	๒๕๙.๖	๕๕๒.๖	๕๐๕.๕	๒๐๙๓.๘
ปัตตานี	๑๑๒.๕	๒๖.๑	๓๒.๕	๕๙.๕	๑๓๖.๓	๑๑๗.๑	๑๐๑.๓	๑๑๙.๖	๑๕๒.๓	๒๑๕.๒	๕๓๖.๑	๓๒๖.๖	๑๘๑๖.๓
สตูล	๓๖.๕	๒๘.๕	๑๐๓.๕	๑๙๕.๑	๒๗๓.๒	๒๒๐.๑	๒๕๙.๖	๓๐๑.๘	๓๗๙.๘	๓๘๖.๖	๒๘๑.๗	๗๖.๗	๒๕๕๐.๑
ยะลา	๑๐๘.๕	๓๐.๕	๕๐.๒	๗๓.๐	๑๓๕.๓	๙๓.๐	๑๒๕.๘	๑๓๐.๕	๑๕๓.๑	๒๓๗.๕	๒๕๒.๓	๒๘๙.๖	๑๗๒๙.๕
นราธิวาส	๒๐๐.๕	๕๓.๕	๗๓.๕	๖๒.๘	๑๕๕.๕	๑๓๕.๖	๑๓๗.๒	๑๕๘.๗	๒๐๓.๒	๓๐๕.๕	๖๓๙.๐	๕๐๓.๗	๒๖๑๘.๘

*สถานีท้ายเหมือง ค่าเฉลี่ย

ที่มา: กรมอุตุนิยมวิทยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้.

5.) พืชพรรณ ภาคใต้เป็นเขตร้อน อุณหภูมิสูงตลอดปี ประกอบกับความชื้นมีมาก จึงทำให้มีพืชพรรณมากมายหลายชนิด จำนวนพืชพรรณชาติที่เจริญงอกงามในภูมิภาคนี้มีอยู่เป็นจำนวนมากที่เป็นประโยชน์ และมนุษย์ที่อาศัยอยู่ในภูมิภาคนี้ได้ศึกษานำมาใช้ประโยชน์และสร้างความเจริญรุ่งเรือง ถ้าจะแบ่งพืชออกเป็นกลุ่มที่มนุษย์ในภูมิภาคนั้นนำมาทำประโยชน์ได้มีดังนี้

5.1) พืชที่นำมาใช้ก่อสร้างอาคารไม้เนื้อแข็ง ได้แก่ ไม้หลุมพอง เคี่ยม ตะเคียน ตะแบก ตะบูน พยอม เต็ง รัง จำปา ตำเสา (กู ตำเสา พืช) สำหรับไม้หลุมพองและเคี่ยม นับว่าเป็นไม้ที่พบในภาคใต้โดยเฉพาะ มีความแข็งแรง ทนทาน สำหรับหลุมพองจะทนทานเมื่ออยู่ในที่แห้ง ส่วนเคี่ยมทนทานเมื่อแช่อยู่ในน้ำ ไม้ประเภทปาล์มที่แข็งแรงอีกชนิดหนึ่งเรียกว่า "หลาโอน" (เหลาชะโอน) มีความแข็งแรง นิยมเอามาทำเครื่องใช้ ในอดีตภาคใต้มีไม้สีค่าประเภทไม้มะเกลือ นิยมนำไปทำเครื่องใช้ฝังมุก ไม้ชนิดนี้หายาก ถือเป็นเครื่องบรรณาการอย่างหนึ่ง ปัจจุบันคงไม่มีแล้ว สำหรับไม้ค่าเสามีความทนทาน ปลูก มอกลไม้กิน แต่เนื้อไม้ไม่เรียบ นำไปใช้ทำเสาบ้าน ค้างพริก ค้างหลู ไม้ซึ่งเป็นเสาสร้างบ้านนั้นในภาคใต้จะเลือกเสาไม้ชนิด ๆ เป็นเสาเอก เรียกว่า "เสาภูมิ" ตั้งเดิมในภาคนี้ไม่นิยมสร้างศาลพระภูมิเช่น ภาคกลาง แต่จะมีเสาภูมิเป็นเสาสำคัญของบ้าน มีผ้าสีพันรอบเสา การบูชา "พระภูมิเจ้าที่" ก็ทำกันที่เสาภูมิ ดังนั้นไม้ที่เป็นเสาภูมิจะมีลักษณะดีและคงทน

5.2) พืชที่ใช้เป็นเชื้อเพลิง ในภาคใต้ดั้งเดิมไม่นิยมใช้ถ่านแต่จะใช้ไม้พิน การหาไม้พินนั้นจะใช้ไม้คูดายเป็นพิน ถ้าเป็นไม้สดก็เป็นไม้พุ่มขนาดเล็ก เช่น ไม้ครูด แฝบ ชรู เสม็ด จิก แค้ว ฯลฯ ไม้เหล่านี้โตเร็วในอุณหภูมิและความชื้นบริเวณนั้น ขนาดเล็กไม้ต้องผ่าเป็นซีกก็ใช้ได้เลย สำหรับเสม็ดนั้นมีเปลือก เมื่อนำมาชุปน้ำมันยางห่อค้ายใบกะพ้อใช้เป็นไคหรือคอปไฟ ภายหลังเมื่อบ้านเมืองเจริญขึ้นมีการใช้ถ่านเป็นเชื้อเพลิง ชาวฝั่งทะเลภาคใต้เป็นทะเลโคลนจะมีคันโกงกางขึ้นหนาแน่น (บางท้องถิ่นในภาคใต้เรียกโกงกางว่า "หังกา") ถ่านไม้โกงกางถือว่าเป็นถ่านไม้ชั้นดี พืชชนิดนี้นับว่าเป็นพืชสำคัญทางเศรษฐกิจของภาคใต้ ปัจจุบันป่าชายเลนได้ถูกทำลายลงไปมาก จึงต้องมีการอนุรักษ์ บริเวณป่าชายเลนยังมีคันจาก ซึ่งนำใบมาเป็นวัสดุขุมหลังคา

5.3) พืชสมุนไพร เครื่องเทศ และของหอม ภาคใต้มีพืชเป็นจำนวนมากที่นำมาใช้เป็นสมุนไพรและเครื่องเทศ บริเวณนี้เป็นที่รู้จักกันมานานแล้วว่าเป็นแหล่งสมุนไพร

และเครื่องเทศ และส่งออกไปขายยังที่ต่าง ๆ พืชเหล่านี้ได้แก่ พริกไทย กีบลิ กระจวาน ชิงช้า กระจาย ชมัน เร่ว อบเชย ก่ายาน กฤษณา ผาง แผลก จันทน์แดง จันทร์ขาว ลำเจียก เคยหอม เจ็กราศรี (ต้นวาสนา) ฯลฯ พืชเหล่านี้หลายอย่างเป็นของป่าซึ่งหาได้ง่ายในภาคใต้เพราะความเหมาะสมกับพื้นที่อากาศ

5.4) พืชซึ่งใช้ประโยชน์อื่น ๆ ในภาคใต้ประชาชนนิยมกินผักสดซึ่งเป็นชอกไม่เรียกว่า "ผักเหนาะ" (ดู ผักเหนาะ) ใช้จิ้มน้ำพริกกับแกงเผ็ดหรือน้ำพริก ผักเหล่านี้มีรสชาติต่าง ๆ กันตั้งแต่ขมเล็กน้อยไปจนเปรี้ยวและฝาด ผักสดประเภทเหล่านี้นิยมเก็บจากป่านำมาบริโภคเฉพาะชอกก่อน มีให้บริโภคหมุนเวียนไปตลอดทั้งปี นอกจากนั้นใบไม้บางชนิดนำมาใช้หมักหลังคา เช่น ใบจาก ใบสาคร (ดู สาคร : พืช) สำหรับจากชอกอ่อนคากแห้งนำมาฆ่าฆ่าสุบ ใบกะท้อนนำมาห่อขนม เช่น ห่อข้าวเหนียวใช้ในบางเทศกาล เป็นต้น

6.) ทรัพยากร ในภาคใต้มีทรัพยากรแร่ธาตุเป็นจำนวนมากที่รู้จักกันก็คือ กัญชงและวุลแฟรม ถึงแม้จะเชื่อกันว่าบริเวณนี้มีทองคำ เพราะใบแผนที่โคเลมเบิร์กบริเวณนี้ว่า แหลมหงทองคำ ปัจจุบันพบทองคำในบริเวณจังหวัดนราธิวาส นอกจากนั้นภาคใต้ยังมีแร่อื่น ๆ โดยเฉพาะทรายแก้วซึ่งสะอาดบริสุทธิ์หึ่งชายฝั่งด้านตะวันออกและด้านตะวันตก ทรายเหล่านี้เหมาะสำหรับทำอุตสาหกรรมแก้ว เลนส์ โยนแก้ว ฯลฯ ซึ่งถ้าได้พัฒนาอย่างเต็มที่จะเป็นประโยชน์อย่างมหาศาล นอกจากนั้นยังมีหินดินสำหรับปั้นถ้วยชามอีกด้วย

7.) การประกอบอาชีพ ประชากรในภาคใต้ประกอบอาชีพหลักเช่นเดียวกับประชากรในภูมิภาคอื่น คือการกสิกรรม พื้นที่บริเวณใดที่เหมาะสมสำหรับทำนาจะมีการปลูกข้าวกันโดยทั่วไป ทั้งนี้เพราะข้าวเป็นอาหารหลัก การปลูกข้าวส่วนมากนิยมทำนาคำ การทำนาคำนานมีบ้างในบางท้องที่ เนื่องจากข้าวมีไม่มากนัก ทางภาคใต้จึงมีประเพณีเกี่ยวกับข้าวอยู่หลายอย่าง เช่น การทำขวัญข้าวเมื่อเก็บข้าวขึ้นยุ้งหรือ "เรือนข้าว" การเกี่ยวข้าวแทนที่ใช้เคียวเกี่ยวก็นิยมเก็บข้าวที่ละรวงโดยใช้เครื่องมือที่เรียกว่า "แกะ" หรือ "แกะ" (ดู แกะ : เครื่องมือเกี่ยวข้าว) การมัดข้าวเป็นพ่อนเฉพาะรวงขนาดกำมือเรียกว่า "เลียง" ข้าวแต่ละเลียงจะนำไปกองอย่างมีระเบียบในเรือนข้าวการเกี่ยวข้าวเปลือกโดยวิธีนี้ทำให้เกี่ยวข้าวไว้ไถนานหลายปี เมื่อจะใช้จึงนำมาผนและสีเป็นคราว ๆ ไป วิธีการเกี่ยวข้าวในภาคใต้แตกต่างจากภูมิภาคอื่น ๆ ของประเทศ ถ้วยเหตุผลที่ภาคใต้มีพื้นที่ซึ่งเหมาะแก่การปลูกข้าวไม่มากนัก อย่างไรก็ตามข้าวเป็นพืชหลักเพื่อการบริโภคในท้องถิ่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับบริการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นับอายุแต่ให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้.

การทำสวน ภาคใต้มีพื้นที่เหมาะสมสำหรับทำสวนเพราะเป็นที่สูง ๆ ต่ำ ๆ มีฝนชุก การระบายน้ำก็สะดวกดี สวนที่ทำกันมาก คือ ยางพารา นับว่าเป็นพืชเศรษฐกิจ การทำยางพาราเป็นงานที่ต้องทำต่อเนื่องไปทุกวัน ขณะที่ยางให้ผลผลิตซึ่งแตกต่างจากการเพาะปลูกพืชอื่นซึ่งทำกันเป็นฤดูกาล ในปัจจุบันการทำสวนยางพาราจำเป็นต้องอาศัยเทคนิคใหม่ ๆ เข้ามาช่วย ปาล์มน้ำมัน เป็นพืชสวนอีกอย่างหนึ่งที่เป็นพืชเศรษฐกิจในภาคใต้ สวนปาล์มน้ำมันต้องทำเป็นกิจการขนาดใหญ่ ต้องมีโรงงานสกัดน้ำมันจากเมล็ดปาล์มควบคู่กันไปด้วย สวนมะพร้าวปลูกกันในบางท้องถิ่น เช่น เกาะสมุย เกาะพัง นอกจากนั้นก็มีกระจายอยู่ทั่วไปเพราะในภูมิภาคนี้เหมาะสำหรับปลูกมะพร้าว สวนผลไม้มีปลูกกันมากได้แก่ เงาะ มังคุด ทุเรียน ส้ม ฯลฯ

การทำไร่ พืชไร่ในภาคใต้มีปลูกกันบ้างในบางท้องถิ่น พืชที่ปลูกกันมีข้าวไร่ ถั่วลิสง ถั่วพราง มันสำปะหลัง เผือกต่าง ๆ ข้าวโพด และมันสำปะหลัง ซึ่งปลูกกันน้อยเมื่อเทียบกับภูมิภาคอื่น การทำไร่ในภาคใต้ส่วนมากหมายถึงการทำไร่เลื่อนลอย

การประมง เนื่องจากชายฝั่งทะเลในภาคใต้ยาวเหยียด และยังมีเปิดออกสู่ทะเลหลวง ดังนั้นในภูมิภาคนี้จึงมีการทำประมงกันมาก มีท่าเรือประมงใหญ่ ๆ หลายแห่ง เช่น ที่ชุมพร สุราษฎร์ธานี สงขลา ระนอง และตรัง ท่าเรือประมงเหล่านี้มีเรือประมงที่ออกไปจับปลาในทะเลลึก นอกจากนั้นบริเวณใกล้เคียงกับท่าเรือจะมีอุตสาหกรรมสนับสนุนการประมง เช่น โรงงานน้ำแข็ง ห้องเย็น โรงงานปลากระป๋อง โรงงานปลาป่น ฯลฯ การประมงในภาคใต้ได้เจริญก้าวหน้าเป็นอันมาก ทางคานทะเลอันดามันเรือหาปลาไปจับปลาถึงบังคลาเทศ อินเดีย บางลำไปถึงตอนใต้ของแอฟริกา ส่วนทางฝั่งตะวันออกไปถึงบอร์เนียวหรือไกลกว่านั้น

8.) เศรษฐกิจ ภาคใต้โดยส่วนรวมการเศรษฐกิจค่อนข้างดี ประชากรส่วนใหญ่มีงานทำ ดังนั้นปัญหาที่ประชากรในภูมิภาคนี้พอหายไปหางานทำในภูมิภาคอื่นจึงน้อย มีแต่ประชากรจำที่อื่นเข้ามาหางานทำในภาคนี้ เศรษฐกิจนั้นขึ้นอยู่กับยาง แร่ และการประมง เป็นสำคัญ ปัจจุบันการท่องเที่ยวก็เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่มีความสำคัญขึ้นในเมืองใหญ่ ๆ เช่น หาดใหญ่ ภูเก็ต และเกาะสมุย มีนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศมาเที่ยวกันมาก เพราะภาคใต้มีชายฝั่งทะเลที่สวยงาม สำหรับภาคใต้มีธุรกิจหลายอย่างทั้งเป็นชุมทางรถไฟด้วย นับว่าเป็นเมืองธุรกิจ มีความใหญ่โตไม่แพ้เชียงใหม่ ความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจของภาคใต้นั้นเนื่องจากผลิตผลในภาคใต้มีหลายอย่าง แทนที่จะขึ้นอยู่กับพืชเพียง 1 หรือ 2 อย่างเช่นภาคอื่น ๆ แต่ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดค้านเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในภาคใต้มีพืชทางเศรษฐกิจหลายอย่างเช่น ยางพารา ปาล์มน้ำมัน มะพร้าว กาแฟ ผลไม้ และข้าว สำหรับข้าวภาคใต้ผลิตได้ไม่มากนักแต่มีเกือบเพียงพอสำหรับการบริโภคภายในภาค การเลี้ยงสัตว์ก็เป็นผลิตผลสำคัญของภาคใต้ เช่นการเลี้ยงหมู เป็ด วัว ควาย และการเลี้ยงสัตว์น้ำตามชายฝั่งทะเล โดยเฉพาะการเลี้ยงกุ้งและหอย ใต้ทำกันอย่างเป็นล่ำเป็นสัน

การพิจารณาจากศักยภาพแล้ว พบว่าภาคใต้มีศักยภาพทางด้านเศรษฐกิจในหลาย ๆ ด้าน โดยเฉพาะชายฝั่งทะเลซึ่งกระหนาบภาคใต้อยู่ทั้ง 2 ด้าน ช่วยให้การติดต่อค้าขายกับภายนอกด้านทางด้านน้ำทำได้สะดวก และเป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้ภาคใต้ในอดีตเป็นเส้นทางผ่านในการติดต่อค้าขายระหว่างจีนและอินเดียเป็นเวลายาวนาน การค้าขายในรูปของเส้นทางผ่านทำให้เกิดวัฒนธรรมผสมกลมกลืนกันขึ้นในบริเวณนี้ การค้าขายในอดีตนั้นเกิดจากการแลกเปลี่ยนกันระหว่างทองคำจีนและทองคำอินเดียประการหนึ่ง อีกประการหนึ่งเกิดจากศักยภาพด้านทรัพยากรทางเศรษฐกิจที่มีอยู่เป็นจำนวนมากในภูมิภาคนี้ โดยเฉพาะเครื่องเทศ สมุนไพร ไม้หอม ริงนก และแร่ดีบุก เป็นต้น การติดต่อค้าขายเป็นการนำวัฒนธรรมและเทคโนโลยีมาสู่ภูมิภาคนี้ ตัวอย่างที่สำคัญ เช่น การทำเครื่องถมที่นครศรีธรรมราช (ดูเครื่องถมนครศรีธรรมราช) เป็นต้น

ภาวะของเศรษฐกิจในภาคใต้ ถ้าพิจารณาจากผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยต่อคนเมื่อเทียบกับภูมิภาคอื่น ๆ ปรากฏว่ามีสูงกว่าภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ แต่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของภาคกลาง ภาคตะวันตก และภาคตะวันออก ตามลำดับ จังหวัดที่มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ยทั้งประเทศมี 3 จังหวัด ซึ่งมีการทำเหมืองแร่สูง คือ ระนอง พังงา และภูเก็ต ส่วนจังหวัดที่มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมค่าเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ถ้าพิจารณาภาพรวมๆแล้ว ภาคใต้มีลักษณะเศรษฐกิจค่อนข้างดี สำหรับวัฒนธรรมด้านเศรษฐกิจของภาค ส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับการผลิตพืชเพื่อการค้าอันได้แก่ยางพารา มะพร้าว ปาล์มน้ำมัน เป็นต้น ผลิตผลที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งคือเหมืองแร่ แต่การทำเหมืองแร่จะมีปัญหาในด้านการกระจายรายได้เพราะผลได้จากผลิตภัณฑ์จะไม่กระจายไปสู่ประชากรส่วนใหญ่ในพื้นที่ รายได้เป็นกอบเป็นกำจะตกอยู่กับผู้ลงทุน

เนื่องจากภาคใต้มีระบบเศรษฐกิจที่วางรากฐานบนพืชผลหลายอย่าง และประกอบกับได้รับก็คือจากภายนอกมากและเคยเป็นทางผ่านมาก่อน ภาคใต้จึงมีวัฒนธรรมทางเศรษฐกิจที่เรียกกันว่า "วันนัค" เป็นวันนัคคิดคลาดความทองที่ต่างๆ ระบบวันนัคมีหลายระแวก เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้.

บววันนักในจังหวัดสุล อย่างไรก็ตามวันนักเป็นวัฒนธรรมที่เกินชัคในภาคใต้และสงเสริมเศรษฐกิจในภาคนี้มาก เพราะเป็นการนำสินค้ามาแลกเปลี่ยนกัน ทำให้เกิดการหมุนเวียนกันเศรษฐกิจ เป็นการกระตุ้นการผลิตและเป็นการแข่งขันด้านคุณภาพด้วยอีกประการหนึ่ง วันนักมีความสำคัญในขณะทีการคมนาคมยังไม่สะดวกเพราะเป็นการยกตลาดไปสู่การบริโภคใหญ่ๆ ซึ่งเป็นชุมทางคมนาคมกลับดีขึ้น ที่น่าสนใจคือวันนักเป็นช่อตกลงของชุมชนว่าวันไหนมีนักที่ใด เช่นมีนักหนึ่งวันเว้นไปสองวัน หรือนักวันไหนของสปีคาศ์ แต่ละท้องถิ่นไม่เหมือนกัน

อิทธิทางเศรษฐกิจในภาคใต้อยู่ระยะหนึ่งได้รับอิทธิพลจากสิงคโปร์และปีนังมาก โดยเฉพาะในช่วงที่อังกฤษปกครองดินแดนนี้อยู่ ประกอบกับการคมนาคมจากส่วนกลางที่จะติดค่อมายังภาคใต้ไม่สะดวก ดังนั้นวัฒนธรรมทางเศรษฐกิจหลายอย่างจะมีการลอกแบบมาจากสิงคโปร์และปีนัง เช่น การจกัลักษณะของร้านค้า รูปร่างของร้านที่อยู่ในชุมชน อย่งไรก็ตามขณะนี้อิทธิพลจากเพื่อนบ้านดังกล่าวได้ลดน้อยลงไปมาก และแทบจะพูดได้ว่าส่วนใหญ่ของภาคใตกลับหันเข้าสู่กรุงเทพฯ แม้ว่าบางจังหวัดจะผูกพันทางศาสนาจะยังเห็นอวร้างอยู่บ้างก็ตาม แต่อิทธิพลของกรุงเทพฯมีมากกว่า

9.) สังคม ถ้าพิจารณาทางสังคมโดยทั่วไปของภาคใต้อีกคล้ายกับภูมิภาคอื่นของประเทศ คือมีลักษณะครอบครัวขยาย () มีระบบเครือญาติที่ผูกพันกันเหนียวแน่น เนื่องจากภาคใต้ได้รับวัฒนธรรมและการคิดค่อจากโลกภายนอกอยู่มาก ดังนั้นสังคมในครอบครัวจึงถูกเสริมให้แน่นหนายิ่งขึ้น ประเพณีในภาคใต้อิงคั้งเดิมนั้นเมื่อแนะนำใครจะต้องบอกถึงปู่ย่าตาทวดด้วย เป็นการลำคัยความเป็นมาในครอบครัวอย่างชัดเจน ประชากรส่วนใหญ่ในภาคใต้อยู่ในชนบท เช่นเดียวกับภูมิภาคอื่นของประเทศ การกระจายของประชากรในชนบทนั้นมี 2 ลักษณะใหญ่ๆ คือจับกลุ่มกันหนาแน่นตามหมู่บ้าน และกระจายอยู่เป็นหลังๆ ตามบริเวณที่ทำกรเพาะปลูก เช่น สวนยางพารา สวนมะพร้าว และไร่เป็นต้น

ถ้าพิจารณาจากสภาพภูมิศาสตร์แล้วพบว่าอิทธิพลทางภูมิศาสตร์มีผลต่อสังคมในภาคใต้อสมควร กล่าวคือทางฝั่งตะวันออกของภาคใตมีที่ราบชายฝั่งทะเล ดังนั้นการทำนาจึงมีมาก สภาพของสังคมจึงมุ่งไปทางคานเกษตรกรรมเพื่อการยังชีพ กิจกรรมด้านอาชีพจึงเป็นเพียงบางฤดูกาล การแลกเปลี่ยนผลิตผลระหว่างกันมีไม่มากนัก เพราะผลิตผลในแต่ละท้องถิ่นคล้ายคลึงกัน ความมั่งคั่งของสังคมคือข้าว ซึ่งเป็นอาหารหลัก การมีข้าวไว้บริโภค

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้.

เป็นพื้นฐานอันสำคัญของสังคม ส่วนทางด้านตะวันตกของภาคใต้มีที่ราบน้อย ส่วนใหญ่เป็นที่สูงๆ ต่ำๆ ไม่เหมาะสำหรับทำนา กิจกรรมทางเศรษฐกิจจึงเน้นไปทางการทำไร่ทำนาทำสวน ผลผลิตจึงมีทั้งที่บริโภคได้และบริโภคไม่ได้ ดังนั้นการแลกเปลี่ยนผลผลิตเพื่อให้ได้มาซึ่งอาหารหลักอันได้แก่ข้าว จึงมีความจำเป็นและสำคัญมาก การส่งออกอันเป็นพื้นฐานของความมั่นคงในสังคมจึงเป็นไปในอีกลักษณะหนึ่ง

เนื่องจากผลผลิตทางการเกษตรกรรมโดยเฉพาะอาหาร มีความเปลี่ยนแปลงในค่าราคาตามวงจรซึ่งมีผลกระทบต่อการจับจ่ายใช้สอยประชาชนในภาคใต่มาก ประกอบกับผลผลิตจากอาหารจะทยอยออกมาในลักษณะที่มีความถี่สูงมากเมื่อเปรียบเทียบกับพืชอย่างอื่น จึงทำให้การใช้จ่ายในภาคใต้อ่อนช้อยกว่า เป็นที่สังเกตว่าขณะที่อาหารมีราคาสูง บริเวณชุมชนจะตึกคึกไปทั่วชุมชน ธุรกิจทุกอย่างจะหมุนเวียนอย่างมาก แต่อาหารามีราคาลดลงมากๆ ธุรกิจทุกอย่างเกือบเป็นอัมพาตไปทั่ว แต่เนื่องจากภาคใต้มีพืชผลหลายอย่างถึงที่กล่าวแล้วตอนต้น จึงพอจะเป็นปัจจัยให้ธุรกิจดำเนินต่อเนื่องได้ แต่ความแตกต่างจะเห็นได้ชัดเจน จากสภาพที่ผลผลิตออกมาในลักษณะที่ค่อนข้างมีความถี่สูงและมีความหวังที่จะมั่งคั่ง จึงทำให้สังคมทั่วไปในภาคใต้มีการออมเงินน้อยกว่าที่ควรจะเป็น และสาเหตุประการนี้ส่งผลต่อสภาพสังคม โดยเฉพาะการรักษาหน้า ความรู้สึกด้านสังคมด้านการรักษาหน้าในภาคใต้อาจมีสูงกว่าในภาคอื่นๆ การหักหน้าหรือหัวลาชเกิดขึ้นชุกชุมในสังคมในภาคใต้อาจมีผลรุนแรงกว่าที่อื่น การล้อเลียนในคำพูดของภาษาพื้นเมืองอาจสร้างความแค้นเคืองแก่บุคคลส่วนใหญ่ในภาคใต้อีก คำพูดบางคำอาจถือเป็นการสบประมาท เช่น การกำหนดหมู่บ้านยากจน ถ้าสอบถามในเชิงวิจัย คนในหมู่บ้านอาจจะไม่ยอมรับ ลักษณะเช่นนี้อาจมีเหมือนกันทุกแห่ง แต่ความรู้สึกในภาคใต้อาจจะรุนแรงกว่า สภาพทางสังคมเช่นนี้ทำให้ภาคใต้มีคนที่คือร้อนและหัวแข็ง บางครั้งเป็นไปในลักษณะที่ไร้เหตุผลที่เรียกกันว่า "หัวไม้" เมื่อเป็นหนักเข้าก็อาจจริงแก่ผู้อื่น จึงเห็นได้ว่าโจรผู้ร้ายในภาคใต้มีมากเพราะสภาพสังคมส่งผลให้เป็นเช่นนั้น นอกจากปัญหาสังคมส่วนบุคคลแล้ว ในภาคใต้อาจยังมีกลุ่มอิทธิพลผลประโยชน์ต่างๆ มาก ซึ่งเป็นปัจจัยต่อสังคมในภูมิภาคนี้มาก

การศึกษาจะช่วยให้สังคมในภาคใต้คลี่คลายลงได้ ในอดีตนั้นการศึกษาในภาคใต้อาจไม่ค่อยทั่วถึง ทำให้คนขาดความรู้และความเข้าใจสภาพของตัวเอง ปัจจุบันการศึกษาได้แพร่กระจายไปอย่างทั่วถึง และแนวโน้มคนในภาคใต้อาจมีบุคลิกหลายให้เรียนใน

เอกสรระดับสูงๆ ซึ่งจะส่งผลสำคัญให้ความรู้สึกทางสังคมในกานลบลกนน้อยลงไปทั่ว
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถิติพื้นที่รวมเฉลี่ยต่อคนเทียบรายคาปี พ.ศ. ๒๕๒๕

ภูมิภาค/จังหวัด	ปี พ.ศ.						เฉลี่ย
	๒๕๒๑	๒๕๒๒	๒๕๒๓	๒๕๒๔	๒๕๒๕	๒๕๒๕	
ทั้งประเทศ	๕,๘๗๓	๖,๐๕๖	๖,๓๐๔	๖,๕๕๕	๖,๘๕๕	๖,๘๕๕	๖,๓๐๖.๖
ตะวันออกเฉียงเหนือ	๖,๓๖๖	๖,๕๑๑	๖,๖๗๕	๖,๖๗๕	๖,๖๗๕	๖,๖๗๕	๖,๕๗๖.๕
เหนือ	๕,๐๕๕	๕,๐๗๗	๕,๑๐๗	๕,๑๓๕	๕,๑๖๓	๕,๑๖๓	๕,๑๐๕.๖
ตะวันออก	๓๑,๐๕๐	๓๐,๕๐๓	๓๑,๐๖๑	๓๑,๖๑๐	๓๑,๖๑๐	๓๑,๖๑๐	๓๑,๕๗๐.๐
ตะวันออก	๕,๑๓๐	๕,๕๑๖	๕,๕๑๖	๕,๕๑๖	๕,๕๑๖	๕,๕๑๖	๕,๕๑๖.๖
กลาง	๖,๓๗๖	๖,๗๓๕	๗,๐๑๐	๗,๐๑๐	๗,๐๑๐	๗,๐๑๐	๗,๐๑๐.๖
ใต้	๕,๓๐๕	๕,๕๖๗	๕,๕๖๗	๕,๕๖๗	๕,๕๖๗	๕,๕๖๗	๕,๓๗๕.๖
ชุมพร	๖,๖๖๕	๖,๓๕๕	๕,๕๕๕	๕,๕๕๕	๕,๕๕๕	๕,๕๕๕	๕,๓๗๕.๖
ระนอง	๕,๕๖๖	๕,๖๖๖	๕,๖๖๖	๕,๖๖๖	๕,๖๖๖	๕,๖๖๖	๕,๖๖๖.๖
สุราษฎร์ธานี	๕,๖๖๖	๕,๖๖๖	๕,๖๖๖	๕,๖๖๖	๕,๖๖๖	๕,๖๖๖	๕,๖๖๖.๖
พังงา	๑๖,๓๓๕	๑๕,๕๓๕	๑๕,๕๓๕	๑๕,๕๓๕	๑๕,๕๓๕	๑๕,๕๓๕	๑๕,๕๓๕.๐
นครศรีธรรมราช	๓,๗๖๕	๓,๕๕๗	๓,๕๕๗	๓,๕๕๗	๓,๕๕๗	๓,๕๕๗	๓,๕๕๗.๖
กระบี่	๕,๕๐๐	๕,๖๓๕	๕,๖๓๕	๕,๖๓๕	๕,๖๓๕	๕,๖๓๕	๕,๖๓๕.๖
ภูเก็ต	๑๖,๖๖๖	๑๖,๖๖๖	๑๖,๖๖๖	๑๖,๖๖๖	๑๖,๖๖๖	๑๖,๖๖๖	๑๖,๖๖๖.๖
พัทลุง	๓,๕๕๕	๓,๕๕๕	๓,๕๕๕	๓,๕๕๕	๓,๕๕๕	๓,๕๕๕	๓,๕๕๕.๖
ตรัง	๕,๐๕๕	๕,๐๕๕	๕,๐๕๕	๕,๐๕๕	๕,๐๕๕	๕,๐๕๕	๕,๐๕๕.๖
สงขลา	๕,๓๓๕	๕,๓๓๕	๕,๓๓๕	๕,๓๓๕	๕,๓๓๕	๕,๓๓๕	๕,๓๓๕.๖
ปัตตานี	๓,๕๕๖	๓,๕๕๖	๓,๕๕๖	๓,๕๕๖	๓,๕๕๖	๓,๕๕๖	๓,๕๕๖.๖
สตูล	๕,๕๗๓	๕,๕๗๓	๕,๕๗๓	๕,๕๗๓	๕,๕๗๓	๕,๕๗๓	๕,๕๗๓.๐
ยะลา	๕,๗๖๖	๕,๗๖๖	๕,๗๖๖	๕,๗๖๖	๕,๗๖๖	๕,๗๖๖	๕,๗๖๖.๐
นราธิวาส	๕,๖๓๐	๕,๖๓๐	๕,๖๓๐	๕,๖๓๐	๕,๖๓๐	๕,๖๓๐	๕,๖๓๐.๖

ที่มา : กองบัญชีประชาชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สถิติกับภูมิภาคและจังหวัด (พ.ศ. ๒๕๒๗)

10.) ประชากร

10.1) ขนาดและจำนวนประชากร ปี 2525 ภาคใต้มี 6,046,203 คน จังหวัดที่มีประชากรมากที่สุดคือ นครศรีธรรมราช รองลงมาคือ สงขลาคิดเป็นร้อยละ 21.46 และ 14.69 ของประชากรตามลำดับ จังหวัดที่มีประชากรน้อยที่สุด คือ ระนอง มีประชากรคิดเป็นร้อยละ 1.46 ของประชากรภาค ขนาดและการกระจายตัวของประชากรจะมีจำนวนมากและมีการกระจายตัวต่อเนื่องทางคานตะวันตกของภาค ส่วนทางคานตะวันออกของภาคจะมีจำนวนประชากรน้อย ยกเว้นจังหวัดภูเก็ตซึ่งเป็นจังหวัดที่มีทรัพยากรทางธรรมชาติสมบูรณ์

10.2) ความหนาแน่นและการเปลี่ยนแปลงประชากร ความหนาแน่นของประชากรในภาคใต้ ปี 2525 เป็น 84 คนต่อตารางกิโลเมตร อย่างไรก็ตามจังหวัดต่าง ๆ ในภาคใต้อีกมีความหนาแน่นที่แตกต่างกันมากก็คือ ความหนาแน่นในจังหวัดระนองซึ่งน้อยที่สุดเพียง 26 คนต่อตารางกิโลเมตร และความหนาแน่นของประชากรสูงที่สุดในจังหวัดภูเก็ต มากกว่า 257 คนต่อตารางกิโลเมตร

10.3) การอพยพย้ายถิ่นของประชากร การอพยพย้ายถิ่นของประชากรเป็นการย้ายถิ่นในภาคเดียวกัน มีจำนวนประชากรย้ายเข้าทั้งหมด 173,590 คน และเป็นการย้ายถิ่นในภาค 129,108 คน และมีจำนวนประชากรย้ายออกรวม 181,919 คน มีการย้ายถิ่นเสียดุลย : 8,329 คนประชากรในภาคอื่น ๆ ซึ่งย้ายเข้าภาคใต้อีกได้แก่ กทม. มีจำนวน 33,556 คน จังหวัดที่มีคนย้ายเข้าภาคใต้น้อยที่สุดคือ ประชากรในภาคกลางย้ายเข้าภาคใต้เพียง 671 คน

จำนวนประชากรที่ย้ายออกจากภาคใต้ไปสู่ภาคอื่น ๆ เรียงตามลำดับคือ ย้ายเข้า กทม. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันตก ภาคเหนือ ภาคตะวันออก ภาคกลาง

10.4) ประชากรในเขตชุมชนเมือง ชุมชนเมืองในภาคใต้ใน พ.ศ. 2524 ประกอบด้วยเทศบาลเมือง 17 แห่ง เทศบาลตำบล 8 แห่ง และสุขาภิบาล 113 แห่ง มีประชากรรวม 1,203,473 คน ชุมชนเมืองของภาคใต้เกิดขึ้นตามเส้นทางคมนาคมเป็นหลัก โดยชายฝั่งตะวันออกมีเส้นทางรถไฟเป็นเส้นทางคมนาคมสำคัญสายแรกที่ตัดผ่าน ชายเชื่อมต่อกันระหว่างชุมชนต่าง ๆ กับภาคกลางและชายแดนประเทศมาเลเซีย ในอดีตจึงมีชุมชนหลายแห่งที่เกิดขึ้นที่มีความสำคัญอย่างมากเพราะเส้นทางรถไฟ เช่น หากใหญ่ เป็นต้น ชุมชนด้านการค้าไม่เว้นการติดต่อทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้.

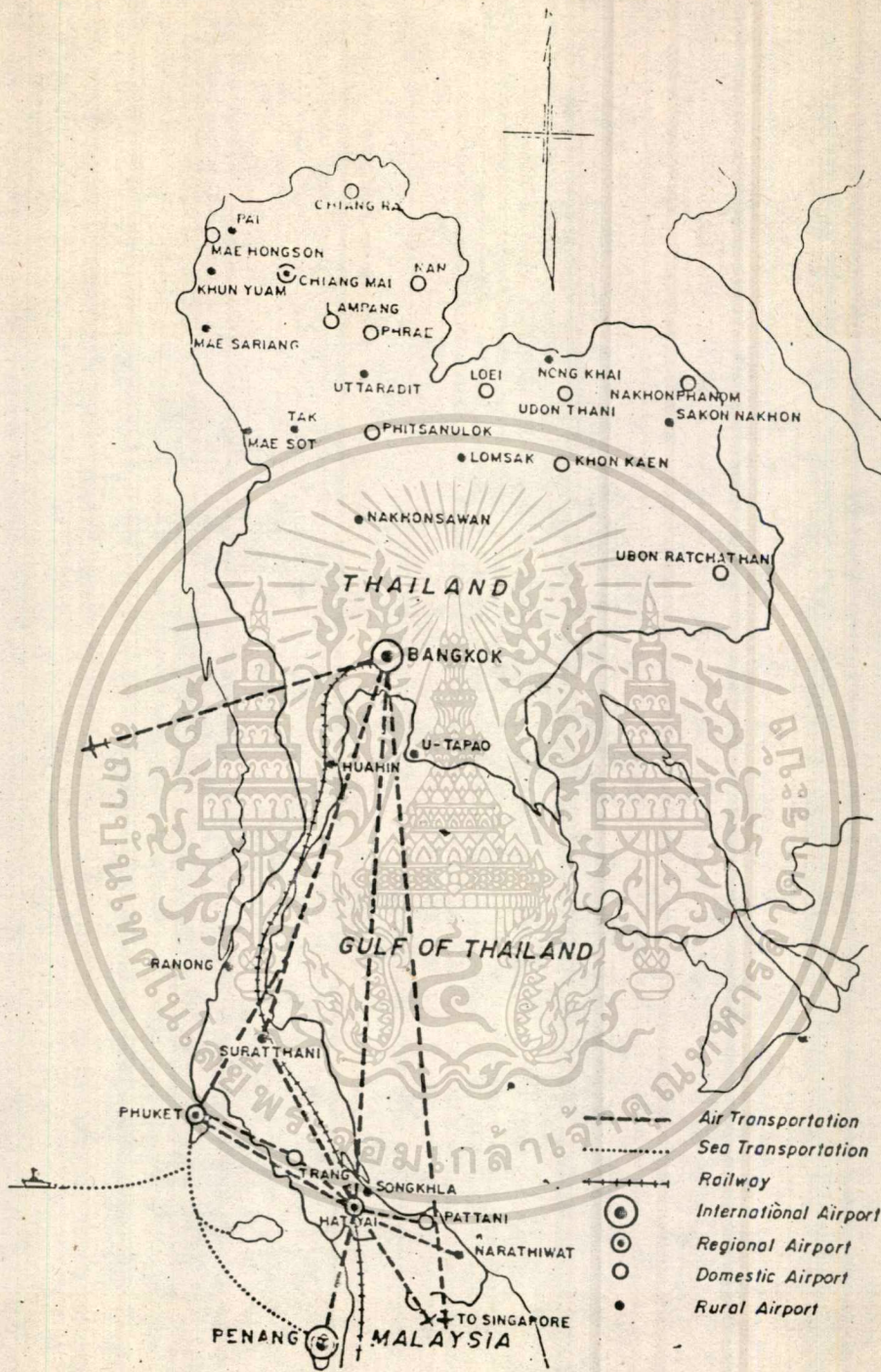
11.) การคมนาคมขนส่ง ในภาคใต้สามารถติดต่อถึงกันในลักษณะระหว่างชุมชนได้หลายวิธี คือ

ก. เส้นทางถนน เป็นเส้นทางที่ใช้เชื่อมต่อกับชุมชนได้ทุกแห่ง โดยทั่วไปทางเชื่อมต่อกันระหว่างชุมชนที่สำคัญของจังหวัดและชุมชนชายแดนประเทศมาเลเซียจะอยู่ในสภาพที่ดีเป็นทางลาดยางแอสฟัลท์ทั้งหมด แต่ถนนเชื่อมต่อกันระหว่างอำเภอยังเป็นทางลูกรังอยู่มาก และเป็นที่น่าสังเกตว่าทางหลวงสายสำคัญจะเลียบตามชายฝั่งทะเลเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากมีข้อจำกัดในด้านลักษณะภูมิประเทศ ทำให้เส้นทางเชื่อมต่อกันในลักษณะคึกขวางมีอยู่น้อย

ข. ทางรถไฟ เป็นเส้นทางคมนาคมขนส่งที่สำคัญมาก และมีเส้นทางยาวที่สุดของประเทศ ทางรถไฟสายใต้ผ่าน ชุมพร - สุราษฎร์ธานี (มีทางแยกจากพุนพินไป อ. รัษฎา รัษฎานิคม) - พังงอ (นครศรีธรรมราช) แล้วมีทางแยกไป 3 สาย สายหนึ่งขึ้นไป อ. เมืองนครศรีธรรมราช สายที่ 2 แยกไปสุดที่ อ. กันตัง จ. ตรัง และสายที่ 3 หน้ไปยัง อ. หาดใหญ่ จ. สงขลา แล้วแยกเป็น 2 สาย สายที่ 1 ไปจรดชายแดนประเทศไทย - มาเลเซีย ที่ อ. สะเตาะ จ. สงขลา และมีเส้นทางต่อเข้าไปในประเทศมาเลเซียถึงบัตเตอร์เวท สายที่ 2 หน้ไปยัง อ. สุโหงโกลก และมีเส้นทางต่อเข้าไปในประเทศมาเลเซียจนถึงประเทศสิงคโปร์

ค. ทางเรือ เป็นเส้นทางที่ใช้น้อยที่สุด แต่จัดว่ามีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของภาคใต้นับจากการขนส่งสินค้าอย่างมาก ปัจจุบันมีท่าเทียบเรือชายฝั่งและท่าเทียบเรือประมงอยู่ในทุกจังหวัดที่อยู่ติดทะเล ใช้ประโยชน์ในการขนส่งสินค้าและผู้โดยสารระหว่างจังหวัดภายในภาคกับ กทม. และกับต่างประเทศ ท่าที่สำคัญ คือ ท่าเรือใน จ. สงขลา (กำลังทำการก่อสร้าง) สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช และภูเก็ต สินค้าที่นำเข้าที่สำคัญมาก คือ น้ำมันเชื้อเพลิง ส่วนที่ส่งออกมากคือสินแร่และผลิตภัณฑ์จากยางพารา เป็นต้น

ง. ทางอากาศ เนื่องจากภาคใต้ตั้งอยู่ห่างไกลจากภาคอื่น ๆ และกรุงเทพฯ มาก การให้บริการทางเครื่องบินจึงเป็นที่นิยมมากโดยเฉพาะในชุมชนขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว ปัจจุบันมีสนามบินพาณิชย์รวม 4 แห่ง ใน จ. ภูเก็ต สุราษฎร์ธานี หาดใหญ่ (จ. สงขลา) และปัตตานี

โครงการ : สถาบันทัศนคติศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตสงขลา
THE INSTITUTE FOR SOUTHERN OF THAILAND STUDIES

ผู้จัดทำ : มท. กัญญา สุวรรณศิริ (จุฬาฯ.)
 อ. ภาคกร นันทน์ (สงข.)

นักศึกษา : นางสมพงษ์ มโนวิเชียร

หมายเลขระหัส 290123

แผนผัง : แผนที่ที่ 4.2 แสดงเส้นทางคมนาคมของภาคใต้

ประชากรและความหนาแน่นของประชากรในภาคใต้

จังหวัด	พื้นที่ (ตารางกิโลเมตร)	เพื่อตั้งเดิมมีภูมิลาน พ.ศ. ๒๔๒๖ (คน)	เมื่อตั้งเดิมเดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๔๒๗ (คน)	ความหนาแน่นของประชากร (คน : ตารางกิโลเมตร)	
				พ.ศ. ๒๔๒๖	พ.ศ. ๒๔๒๗
นครศรีธรรมราช	๑๐,๑๖๕	๑,๒๕๖,๓๓๒	๑,๓๒๐,๕๕๕	๑๓๐	๑๓๐
สงขลา	๖,๖๗๓	๕๐๓,๘๕๒	๕๕๕,๖๕๐	๑๓๕	๑๓๓
สุราษฎร์ธานี	๑๒,๘๑๑	๖๒๑,๘๐๗	๖๖๐,๑๕๒	๕๕	๕๒
ปัตตานี	๒,๐๑๓	๕๖๗,๕๓๗	๕๗๒,๕๓๕	๒๘๒	๒๘๕
นราธิวาส	๕,๒๒๕	๕๖๓,๕๐๐	๕๕๖,๑๐๖	๑๑๐	๑๑๕
ตรัง	๕,๕๕๕	๕๕๓,๘๐๕	๕๕๕,๗๒๕	๘๗	๙๓
พัทลุง	๓,๒๖๕	๕๑๗,๖๐๒	๕๒๑,๕๒๒	๑๖๕	๑๖๕
ชุมพร	๕,๗๕๖	๓๕๐,๕๓๑	๓๕๖,๔๓๐	๕๕	๖๐
ยะลา	๕,๗๑๖	๒๕๕,๗๕๐	๒๕๖,๕๒๕	๖๑	๖๓
กระบี่	๕,๖๒๕	๒๕๒,๒๕๕	๒๕๕,๗๑๐	๕๒	๕๕
พังงา	๕,๑๐๐	๑๕๓,๐๕๕	๑๕๐,๕๕๕	๕๕	๕๖
สตูล	๒,๖๖๕	๑๗๖,๕๓๓	๑๘๕,๑๑๑	๖๖	๖๙
ภูเก็ต	๘๐๑	๑๕๐,๒๖๖	๑๕๕,๖๕๖	๑๗๕	๑๘๑
ระนอง	๓,๕๒๖	๑๐,๑๓๗	๑๕,๖๕๓	๒๖	๒๕
รวม	๗๐,๑๕๕	๖,๐๗๖,๗๓๕	๖,๒๗๗,๑๐๑	๘๗	๘๕

ที่มา ธนาคารแห่งประเทศไทย ภาคใต้

โครงการ : สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตสงขลา
 THE INSTITUTE FOR SOUTHERN OF THAILAND STUDIES

ผู้พิมพ์ : พ.ศ. ภูมิไญ สุวรรณศิริ (เจดิว.)
 อ. มงคลรัฐ - นิมรรัตน์ (เสงม.)

นักพิมพ์ : นายสมพงษ์ มโนวิเชียร
 หมายเลขทะเบียน 290123

แบบที่ : ตารางที่ 4.13

การกระจายรายได้ในภาคใต้
ปี พ.ศ. ๒๕๒๕

จังหวัด	รายได้เฉลี่ยต่อหัว (บาท)
พังงา	๕๙,๕๖๐
ระนอง	๕๙,๓๙๒
ภูเก็ต	๓๙,๕๓๒
สงขลา	๑๕,๒๙๑
ชุมพร	๑๕,๑๕๑
ตรัง	๑๔,๕๘๑
ยะลา	๑๔,๓๒๑
สุราษฎร์ธานี	๑๓,๕๗๒
สตูล	๑๑,๐๕๗
กระบี่	๑๐,๗๒๖
นราธิวาส	๑๐,๕๙๗
พัทลุง	๘,๗๐๕
นครศรีธรรมราช	๘,๖๖๕
ปัตตานี	๗,๕๕๐
เฉลี่ย	๑๔,๓๗๖

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย สาขาภาคใต้

โครงการ : สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตสงขลา
THE INSTITUTE FOR SOUTHERN OF THAILAND STUDIES

ผู้ปรึกษา : ผศ. ภิญโญ สุวรรณคีรี (ยุคา.๑)
อ. มุกนัฏ - นันท์ (เจษ.๑)

นักศึกษา : นายสมพงษ์ มโนวิเชียร
หมายเลขรหัส 290123

เลขที่ : ตารางที่ 4.14

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งหากมีการนำแก้ไข

4.3.2 ข้อมูลระดับจังหวัด

4.3.2.1 หลักเกณฑ์การพิจารณา

ภาคใต้ประกอบด้วย 14 จังหวัด คือ จังหวัดชุมพร ระนอง สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช หังงา กระบี่ ภูเก็ต พัทลุง ตรัง สงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี และจังหวัด นราธิวาส ดังนั้นการพิจารณาจังหวัดที่เหมาะสมสำหรับการจัดตั้งสถาบันทักษิณคดีศึกษา จึงวางหลักเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

1. ต้องเป็นจังหวัดที่สามารถกระจายและเผยแพร่วัฒนธรรมภาคใต้แก่ส่วนอื่น ๆ ในภาค และสามารถติดต่อกับส่วนกลางได้สะดวก
2. ต้องเป็นศูนย์กลางการศึกษา เพื่อการกระจายทางวัฒนธรรมสู่การศึกษาได้สะดวกทั้งทางภาคการศึกษาในทุก ๆ ระดับ
3. ต้องมีการคมนาคมสะดวกภายในจังหวัด
4. ต้องเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวประจำภาค เพื่อเผยแพร่วัฒนธรรมแก่นักท่องเที่ยวทั้งภายใน และภายนอกประเทศ และการดำเนินธุรกิจทางวัฒนธรรม
5. ต้องเป็นศูนย์กลางทางราชการที่เกี่ยวข้องของภาค เพื่อการกระจายข่าวสารทางราชการ รวมทั้งการติดต่อกับราชการได้สะดวก เช่น หน่วยของกรมศิลปากร
6. ต้องเป็นจังหวัดที่สามารถค้นคว้า และมีความสัมพันธ์กับวัฒนธรรมพื้นบ้านภาคใต้ได้สะดวก และเด่นชัด

ในการพิจารณา 14 จังหวัดทางภาคใต้เห็นว่าจังหวัดสงขลาเหมาะสมที่สุดสำหรับการจัดตั้งโครงการ คือ

- 1) เป็นจังหวัดภาคใต้ฝั่งตะวันออกของประเทศไทย ตั้งห่างจากกรุงเทพมหานครประมาณ 950, 1,200 และ 725 กิโลเมตร โดยทางรถไฟ รถยนต์ และทางอากาศตามลำดับ เป็นเมืองที่มีความเจริญที่สุดแห่งหนึ่งในภาคใต้ เป็นศูนย์ทางธุรกิจ มีธุรกิจใหญ่ เช่น ศูนย์รวมส่งออกยางพารา, และการทำเรือ
 - 2) ได้รับเลือกจากรัฐบาลให้พัฒนาเป็นเมืองหลังของภาคใต้ อันจะเป็นศูนย์กลางของภาคใต้ด้านการศึกษา การคมนาคม/ขนส่ง ท่าเรือ การพัฒนาอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรม และการท่องเที่ยว
- ปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3) เป็นศูนย์กลางการศึกษาของภาคใต้ มีมหาวิทยาลัย 2 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีวิทยาลัย 6 แห่ง เป็นวิทยาลัยอาชีวศึกษา 3 แห่ง วิทยาลัยครู วิทยาลัยพยาบาล และวิทยาลัยเกษตรอย่างละ 1 แห่ง

4) มีการคมนาคมที่สะดวก เป็นศูนย์รวมทางรถไฟสายใต้แห่งหนึ่ง ทางรถยนต์สะดวกและยังมีท่าอากาศยานภาคใหญ่ ซึ่งเป็นท่าอากาศยานระหว่างประเทศแบบอยู่ห่างจากตัวเมืองภาคใหญ่ 11 กิโลเมตร

5) สามารถติดต่อทางราชการได้สะดวกเพราะเป็นศูนย์กลางหน่วยราชการของภาคใต้ มีหน่วยศิลปกรที่ 8 ประจำและดูแลทางศิลป วัฒนธรรม

6) เป็นเมืองโบราณ สามารถหาวัตถุศิลปะ วัฒนธรรม ทั้งทางวิชาการ และผู้มีความรู้ความสามารถได้อย่างกว้างขวาง นอกจากนี้ ยังเป็นที่ตั้งของสถาบันทักษิณคดี ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ดำเนินการทางวัฒนธรรมพื้นดินภาคใต้มาก่อนแล้ว

4.3.2.2 ข้อมูลจังหวัดสงขลา

1) สภาทางภูมิศาสตร์

ที่ตั้งและอาณาเขต จังหวัดสงขลาตั้งอยู่ทางใต้บนฝั่งทะเลด้านตะวันออกของประเทศไทย ประมาณเส้นรุ้งที่ 6 องศา 14 ลิปดา - 7 องศา 56 ลิปดาเหนือ และเส้นแวงที่ 100 องศา 01 - 101 องศา 07 ลิปดาตะวันออก มีเนื้อที่ประมาณ 4,576,251 ไร่ หรือประมาณ 7,321.23 ตารางกิโลเมตร อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครโดยทางรถไฟ 947 กม. โดยทางรถยนต์เลียบชายฝั่งทะเลตะวันออก ประมาณ 1,258 กม. มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดต่าง ๆ ดังนี้

ทิศเหนือ	จก นครศรีธรรมราชและพัทลุง
ทิศตะวันออก	จก อ่าวไทย
ทิศใต้	จก ยะลา ปัตตานี และรัฐไทรบุรีของมาเลเซีย
ทิศตะวันตก	จก พัทลุงและสตูล

2) สภาทางภูมิประเทศ แบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้สำหรับไว้ใช้ภายในเท่านั้น เนื้อหาของเอกสารนี้เป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่ากรมที่ดินมีให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ 2-3 เมตร และยังมีที่ราบรอบบริเวณทะเลสาบสงขลา มีสภาพเป็นป่าชายเลน และป่าพรุ

- ที่ราบชายฝั่งทะเล อยู่ทางทิศตะวันออกของจังหวัด เป็นหาดทรายตลอดแนวฝั่งทะเล
- พื้นที่สูง ๆ ต่ำ ๆ รวมทั้งที่ราบสูง เนินเขา โดยตั้งคั่นจากภูเขาทางทิศตะวันตก และทิศใต้ แล้วยกอยู่ ๆ ลากลงสู่ทะเลสาบสงขลา

3) ภูมิอากาศ อุณหภูมิและปริมาณน้ำฝน

จังหวัดสงขลาตั้งอยู่ในเขตร้อนชื้น สามารถแบ่งฤดูเป็น 2 ฤดู คือ ฤดูร้อนและฤดูฝน อุณหภูมิโดยเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 26.5-28.5 องศาเซลเซียส และฝนตกโดยเฉลี่ย 2,162 มิลลิเมตร

4) ทรัพยากรธรรมชาติ

ก. แหล่งน้ำ

ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ คือ ทะเลสาบสงขลา เป็นทะเลสาบที่ใหญ่ที่สุด โดยมีพื้นที่ประมาณ 1,051 ตารางกิโลเมตร ติดต่อกับ 3 จังหวัด คือ สงขลา พัทลุง นครศรีธรรมราช น้ำในทะเลสาบถูกนำไปใช้ประโยชน์ทั้งด้านเกษตรกรรม การชลประทาน แหล่งเพาะพันธุ์สัตว์น้ำ การบริการสาธารณะและการคมนาคมขนส่ง นอกจากนี้ยังมีลำคลองต่าง ๆ อีกหลายสายเกิดจากเทือกเขาทางด้านตะวันตก และทางใต้ของทะเลสาบสงขลา ซึ่งจะไหลมาลงทะเลสาบทั้งสิ้น เนื่องจากสภาพเป็นที่ลุ่มกว่า เช่น คลองอู่ตะเภา อ.หาดใหญ่ และคลองสำโรง อ.เมือง สงขลา เป็นต้น

ข. ป่าไม้

ในปีพ.ศ. 2525 จากการใช้ภาพถ่ายดาวเทียม พบว่าจังหวัดสงขลา มีเนื้อที่ป่าไม้ประมาณ 978 ตารางกิโลเมตร ลดลงจากพื้นที่ป่าไม้ในปีพ.ศ. 2519 ซึ่งมีเนื้อที่ประมาณ 1,208 ตารางกิโลเมตร

ค. แหล่งแร่

จังหวัดสงขลา มีแหล่งแร่ที่สำคัญ คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คิงบก มีมากในอ.หาคใหญ่ อ.จะนะ
 วุลแฟรม มีมากใน อ.สะเตา
 ทรายแก้ว บริเวณ อ.เมือง
 แบริท์ บริเวณ อ.รัตภูมิ อ.จะนะ

ง. สัตว์น้ำ

จังหวัดสงขลา สัตว์น้ำจืดและน้ำเค็ม มีแหล่งสัตว์น้ำที่สำคัญ คือ บริเวณทะเลสาบสงขลาและอ่าวไทย

5) ลักษณะทั่วไปของการพัฒนา

ก. การใช้ที่ดิน การใช้ที่ดินของจังหวัดสงขลา ปีพ.ศ. 2527 ส่วนใหญ่เป็นการใช้ที่ดินทางการเกษตรกรรมมากกว่าครึ่งหนึ่งของพื้นที่จังหวัด สามารถแบ่งประเภทการใช้ที่ดินเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ดังนี้

- พื้นที่การเกษตรกรรม มีการใช้พื้นที่ 3,299,477 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 72.1 ของพื้นที่ทั้งหมด พื้นที่เกษตรกรรมส่วนใหญ่จะเป็นเนื้อที่สวนยางพารา ประมาณ 2,484,904 ไร่ รองลงมาเป็นพื้นที่นา ประมาณ 745,929 ไร่

- พื้นที่ป่าไม้ มีพื้นที่ 823,725 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 18 ของพื้นที่ทั้งหมด แบ่งออกเป็นป่าดิบชื้น 626,946 ไร่ และป่าชายเลน 196,779 ไร่ ซึ่งจากการสำรวจของกรมพัฒนาที่ดินป่าไม้แนวโน้วจะถูกทำลาย เพื่อการปลูกยางพารา

- ที่นที่ใช้ประโยชน์อย่างอื่น ได้แก่ ที่นที่ใช้ประโยชน์เป็นเมือง เข้มืองแร่และอื่น ๆ (ดูรายละเอียดตารางที่ 1)

ข. โครงสร้างพื้นฐาน

1. โครงข่ายคมนาคม-ขนส่ง

จังหวัดสงขลาเป็นศูนย์กลางคมนาคมในภาคใต้ สามารถติดต่อได้สะดวกทั้งทางบก ทางเรือ และทางอากาศ

- ถนน มีโครงข่ายถนนที่สำคัญ คือ

ทางหลวงแผ่นดินหลายเลข 4 หรือถนนเพชรเกษม เป็นเส้นทางหลักที่เชื่อม

กรุงเทพฯ กับภาคใต้ ผ่านจังหวัดสงขลาที่ อ.รัตภูมิ ผ่าน อ.หาคใหญ่ และอ.สะเตาไป

เอกสารนี้เป็นทรัพย์สินของกรมแผนที่ทหารบก ไม่สามารถเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เชื่อมต่อกับถนนของมาเลเซีย

ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 407 แยกจากทางหลวงหมายเลข 4 ที่ อ.หาดใหญ่ เชื่อมต่อกับ อ.เมืองสงขลา

ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 42 แยกจากทางหลวงหมายเลข 4 ที่ อ.คลองแวง ผ่าน อ.นาทวี ไปจังหวัดปัตตานี

ตารางที่ 4.15 การโยกถิ่นของจังหวัดสงขลา พ.ศ. ๒๕๒๗

ประเภท	หมู่ (ไร่)	ร้อยละ
๑. เนื้อป่า	๘๖๓, ๗๒๕	๑๘.๐
	๖๖๖, ๙๔๖	๑๓.๗
	๑๙๖, ๗๗๙	๔.๓
๒. เนื้อเกษตร	๓, ๖๙๙, ๔๗๗	๗๖.๑
	๓๔๕, ๙๖๙	๗.๓
	๒, ๔๔๔, ๙๐๔	๕๕.๓
	๖๙, ๖๕๔	๑.๕
๓. เนื้อประโยชน์บางอย่างอื่น	๕๕๓, ๐๕๙	๙.๙
	๑๙๖, ๗๗๙	๔.๓
	๑๓, ๗๖๙	๐.๓
	๒๖๘, ๔๑๖	๕.๐
	๑๓, ๗๖๙	๐.๓
รวม	๔, ๕๗๖, ๖๕๑	๑๐๐.๐

ที่มา : กองจำแนกที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทางหลวงจังหวัดหมายเลข 4083 เป็นทางหลวงจังหวัดเลียบฝั่งทะเลด้าน
ตะวันออกของจังหวัดสงขลา

- รถไฟ เป็นศูนย์กลางการเดินทางโดยรถไฟของภาคใต้ ที่สถานีรถไฟหาค
ใหญ่ แบ่งเป็น 3 สาย คือ หาคใหญ่-กรุงเทพฯ หาคใหญ่-ปากังเบซาร์ และหาคใหญ่-
สุโขทัย

- ทางเรือ มีเรือบริษัทเรือไทย ระหว่าง สงขลา-กรุงเทพฯ และสงขลา-
สิงคโปร์ รับทั้งผู้โดยสารและสินค้า

- ทางอากาศ มีเครื่องบินโดยสารของบริษัทเดินอากาศไทย ระหว่างหาคใหญ่-
กรุงเทพฯ และเป็นวัน ทุกวัน

2. ไฟฟ้าและน้ำประปา

- ไฟฟ้า การบริการไฟฟ้าของชุมชนเมือง ดำเนินการโดยการไฟฟ้าส่วนภูมิ
ภาค โดยซื้อกระแสไฟฟ้าจากการไฟฟ้าฝ่ายผลิตของการไฟฟ้าลิกไนท์ จังหวัดกระบี่

- ประปา ระบบการจ่ายน้ำประปาของชุมชนเมือง ดำเนินการโดยศูนย์การ
ประปา เขต 6 ซึ่งตั้งอยู่ที่อำเภอหาคใหญ่

ค. การบริการสังคม

1. การศึกษา จังหวัดสงขลาเป็นศูนย์กลางการศึกษาในภาคใต้ มีสถาบัน
การศึกษาทุกระดับประกอบด้วย

มหาวิทยาลัย 2 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (วิทยาเขตหาคใหญ่)
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (วิทยาเขตสงขลา)

ระดับวิทยาลัย 6 แห่ง นอกจากนี้ยังมีการศึกษาระดับมัธยมและประถม

2. การสาธารณสุข

การบริการด้านสาธารณสุขของจังหวัดสงขลา นับว่ามีสถานบริการมากที่สุดใน
ภาคใต้โดยมีภาคะเอียด

โรงพยาบาล

7 แห่ง

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด

1 แห่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ	10	แห่ง
ศูนย์การแพทย์และอนามัย	4	แห่ง
สถานีอนามัย	52	แห่ง
สำนักงานผดุงครรภ์	53	แห่ง
ศูนย์กำจัดไขมันเลวเร็ว	1	แห่ง
ศูนย์ระบาศึกษาภาคใต้	1	แห่ง
ศูนย์สุขภาพตำบล เขต 9 สงขลา	1	แห่ง
หน่วยขึ้นศูนย์สาธารณสุข	1	แห่ง

นอกจากนี้ยังมีโรงพยาบาลและคลินิกของเอกชน ซึ่งส่วนใหญ่จะอยู่ในตัวเมือง สงขลา และภาคใหญ่ ให้บริการแก่ประชาชน

ง. สภาพความเป็นอยู่และอาชีพ

ประชาชนจังหวัดสงขลาส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ประชาชนในเขตชนบทของจังหวัดสงขลาร้อยละ 70 ประกอบอาชีพทำนา ร้อยละ 10.6 ทำสวนยาง ที่เหลือเป็นการปลูกพืชไร่ และทำการประมง

6) ประชากรและระบบชุมชนในจังหวัด

ก. จำนวนและการกระจายตัวของประชากร

ในปีพ.ศ. 2525 จังหวัดสงขลามีประชากร 888,274 คน โดยกระจายอยู่ในอำเภอต่าง ๆ มากที่สุดอยู่ในอำเภอภาคใหญ่ 239,250 คน คิดเป็นร้อยละ 26.9 ของประชากรในจังหวัดสงขลา รองลงมาคืออำเภอเมืองสงขลา 182,931 คน คิดเป็นร้อยละ 20.6 ของประชากรจังหวัดสงขลา และที่มีประชากรน้อยคือ กิ่ง อ.นาหม่อม มีประชากร 15,806 คน คิดเป็นร้อยละ 1.8 ของประชากรจังหวัด (เพิ่มตั้งแต่แยกจากอำเภอภาคใหญ่เมื่อ พ.ศ. 2524) (ตารางที่ 2)

ข. ความหนาแน่นของประชากร

จังหวัดสงขลามีความหนาแน่นเฉลี่ยของประชากรประมาณ 121 คนต่อตารางกิโลเมตร ซึ่งสูงกว่าความหนาแน่นโดยเฉลี่ยของประชากรภาคใต้ 84 คน ต่อตารางกิโลเมตร บริเวณอำเภอที่มีความหนาแน่นสูงกว่าความหนาแน่นของจังหวัดคือ กิ่ง อ.สทิงพระ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น มิอนุญาตให้นำไปเผยแพร่ในทางอื่น
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

501 คนต่อตารางกิโลเมตร อ.เมือง อ.หาคีใหญ่ กิ่งอ.กระแสดินธุ์ อ.ระโนก อ.จะนะ และกิ่งอ.นาหม่อม มีความหนาแน่น 481 คน. 217 คน 178 คน 147 คน 131 คน และ 122 คนต่อตารางกิโลเมตร ตามลำดับ (ตารางที่ 2)

ค. การเปลี่ยนแปลงจำนวนประชากร

การเปลี่ยนแปลงจำนวนประชากรของจังหวัดสงขลา ในช่วงพ.ศ. 2521-2525 ร้อยละ 2 ต่อปี อำเภอที่มีการเปลี่ยนแปลงของประชากรสูงกว่าการเปลี่ยนแปลงประชากรของจังหวัด คือ อ.สะบ้าย้อย ร้อยละ 5.3 ต่อปี อ.สะเตกา อ.นาทวี และ อ.รัตภูมิ ร้อยละ 3.2 ร้อยละ 2.9 และร้อยละ 2.5 ต่อปี ตามลำดับ และบริเวณที่ประชากรลดลงคือ อ.ระโนก และอ.สทิงพระ เป็นร้อยละ -1.9 และ -1.8 ต่อปี ตามลำดับ (ตารางที่ 2)

ง. ประชากรเมืองและชนบท

ชุมชนเมืองของจังหวัดสงขลา ในปีพ.ศ. 2525 มี 17 ชุมชน ประกอบด้วย เทศบาลเมือง 2 แห่ง เทศบาลตำบล 1 แห่ง และสุขาภิบาล 14 แห่ง มีประชากรอยู่ในชุมชนเมือง 260,722 คน และชนบท 627,552 คน คิดเป็นสัดส่วนประชากรเมืองต่อประชากรชนบทเป็น 29.4 ต่อ 70.6

7) โครงสร้างทางเศรษฐกิจจังหวัดสงขลา

ก. สภาวะเศรษฐกิจรายสาขา โครงสร้างการผลิตของจังหวัดสงขลาที่เกี่ยวเนื่องกับการผลิตสาขาเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ มีมูลค่า 1,923.6 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2525 ซึ่งเป็นสัดส่วนร้อยละ 34.3 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด รองลงมาได้แก่ สาขาการบริการ มีมูลค่า 956.2 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 17 ของผลิตภัณฑ์จังหวัด ในปี 2525 และสาขาการค้าส่ง-ค้าปลีก มีมูลค่า 777.7 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 13.8 ของผลิตภัณฑ์จังหวัด ในปี พ.ศ. 2525 (รายละเอียดตารางที่ 4)

ข. การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสงขลาในช่วงปีพ.ศ. 2521- พ.ศ. 2525 มีอัตราการเพิ่มร้อยละ 7.5 ต่อปี สูงกว่าอัตราการเพิ่มของภาคใต้คือร้อยละ 3 ต่อปี ในช่วงระยะเวลาเดียวกัน ถ้าพิจารณาถึงโครงสร้างการผลิตของจังหวัด สาขาที่มีอัตราการเพิ่มสูงที่สุด ได้แก่ การธนาคาร-ประกันภัย ไฟฟ้า-น้ำประปา การบริการและการคมนาคม-ขนส่ง เป็นร้อยละ 20.9 19.5 16.1 และ 15.7 ต่อปี ตามลำดับ (ตารางที่ 4)

ค. รายได้เฉลี่ยต่อบุคคลของประชากรจังหวัดสงขลา รายได้เฉลี่ยต่อบุคคลของประชากรจังหวัดสงขลา ประมาณ 6,373 บาท สูงกว่ารายได้เฉลี่ยต่อบุคคลของประชากรภาคใต้คือ 5,452 บาท ในปี พ.ศ. 2525 (ราคาคงที่ปี 2515)

สรุป จังหวัดสงขลาเป็นจังหวัดที่มีผลิตภัณฑ์จังหวัดสูงสุดของภาคใต้ ในปี พ.ศ. 2525 โดยมีโครงสร้างการผลิตที่สำคัญ คือ การเกษตรกรรม ผลผลิตที่ทำรายได้สูงได้แก่ ยางพารา ข้าว และผลิตผลทางการประมง เนื่องจากใต้เปรียบที่มีทรัพยากรธรรมชาติมากมาย โดยเฉพาะทะเลสาบสงขลา ซึ่งเป็นแหล่งทรัพยากรในน้ำที่มีค่าของประเทศ นอกจากนี้ยังมีแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้อย่างมาก และยังเป็นศูนย์กลางทางด้านต่าง ๆ คือ ด้านการคมนาคม การศึกษา และการบริหาร ประกอบกับแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 ได้กำหนดการพัฒนาจังหวัดสงขลาให้เป็นเมืองหลัก และยังมีโครงการต่าง ๆ ที่สำคัญของรัฐ เพื่อพัฒนาจังหวัดสงขลา เช่น โครงการถนนข้ามเกาะยอ โครงการทำเรื่อน้ำลึก โครงการนิคมอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นโครงการที่จะมีผลกระทบต่อการขยายตัวของจังหวัดสงขลา

วัฒนธรรมประเพณี

ชาวสงขลาโดยทั่วไป ใ้ไว้รักษาขนบประเพณีและวัฒนธรรมที่ปฏิบัติสืบทอดกันมาไว้หลายชนิดด้วยกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเพณีเกี่ยวกับพิธีกรรมทางศาสนาที่คนเลื่อมใสศรัทธาไม่ว่าจะเป็นชาวพุทธหรือชาวไทยมุสลิมก็ตาม ประเพณีที่เคยปฏิบัติกันในอดีตที่ยังสืบทอดมาในปัจจุบันมีหลายชนิดด้วยกัน เช่นประเพณีวันว่าง หรือวันสงกรานต์ ประเพณีชักพระ ประเพณีลอยกระทง และประเพณีทำบุญวันสารท ประเพณีเหล่านี้เป็นประเพณีสำหรับชาวไทยพุทธทั้งสิ้น สำหรับประเพณีของชาวไทยมุสลิมก็มีหลายชนิดเช่น การทำละหมาดประจำวัน และหังเทศน์ในวันศุกร์ ประเพณีการถือศีลอด การเรียนภาษาอาหรับ และการอ่านคัมภีร์อัลกุรอาน การแต่งกายและประเพณีเกี่ยวกับการเกิดและการตาย เป็นต้น

ตัวอย่างการปฏิบัติประเพณีบางอย่างเช่น

ชักพระ มีในวันแรม 1 ค่ำ เดือน 11 อาจจัดท่งน้ำหรือหางนกยูงก็ได้ มีการแข่งยานพาหนะประติษฐานพระพุทธรูปยืนภายในชุมชน เรียกว่า "เรือพระ" มีเชือกผูกจากเรือพระให้คนหรือเรือลาก นิยมเอาข้าวต้มซึ่งห่อด้วยใบกะพ้อ เป็นส่วนสม มทำบุญ

การทำบุญวันสารทเดือนสิบ (ชาวบ้านเรียกว่า คั้งเปรต หรือชิงเปรต ซึ่งหมายถึงทำบุญอุทิศให้แก่คนตาย) มีอาหารหวานคาวที่พิเศษ คือมี ขนมลา ขนมเจาะหู ขนมบ้า มีการเอาอาหารหวานคาวเหล่านี้คั้งกองทั้งในวัดและนอกวัดเพื่อชิงกันผู้ที่มาชิงนี้ถือว่าได้บุญจะทำกันในวันแรม 1 ค่ำและแรม 15 ค่ำ เดือนสิบ

ทำบุญวันว่าง ก็คือการทำบุญในวันสงกรานต์นั่นเอง มีการสงน้ำญาติผู้ใหญ่ผู้เฒ่าผู้แก่ ทำบุญอุทิศส่วนกุศลไปให้คนที่ตายไปแล้วด้วย

กีฬาชนโค เป็นกีฬาเก่าแก่ของสงขลาแล้วแพร่หลายไปทั่วภาคใต้ มีการพนันกันด้วยเงินจำนวนมากแต่ไม่ฉ้อโกงกัน เพราะนักเลงชนโคเข่นักกีฬาในหัวใจและการชนโคก็มักกีฬาด้วย

มหรสพพื้นเมือง

หนังตะลุง ใช้รูปปลูจากหนังวัวระบายสีสวยงามสมมุติเป็นตัวละครตัวนาง ค้วยักษ์ ตัวโจร ฯลฯ แสดงเป็นเรื่องราวอันนิยายมหัศจรรย์เป็นกลอนสลักับบทเจรจา สถานที่แสดงทำเป็นโรงยกพื้นประมาณ 2 เมตร มุงหลังคามีจอทำด้วยผ้าขาว นายหนังจะพากย์รูปหลังให้ติดหน้าจอมีหลอดไฟหรือตะเกียงเจ้าพายุส่องจากคานในโรง ทำให้เห็นลวดลายสีสัน สวยงาม และมีคนตรีสลัหนัง

เอกสารตะลุงประกอบด้วยคนคู่จะดูหน้าโรงซึ่งปลูกไว้กลางแจ้งแสงในคอนกลางคืนแสงไฟทุกโอกาสการดำเนินว่าการณ์ใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โบราณ หรือ มโหรี มีตัวพระตัวนางมีเครื่องแต่งตัวร้อยด้วยลูกปัดสวยงาม ตัวกลก เรียกว่าพราน สวมหมวกากแสดงท่ารำกับจิ้งหะคนตรี (สำหรับมโหรีโดยเฉพาะ) ท่วงทำนอง การรำรำค่างไปจากการรำของภาคอื่น ๆ กลอนประคัมมักเป็นกลอนสี่ กลอนหก กลอนแปด

เพลงบอก เป็นการแสดงเป็นทำนองขับลำนำอย่างหนึ่ง มีคนขับ 1 คน มีลูกคู่ 2 - 5 คน ขับได้ทุกโอกาสบางครั้งมีสองวงว่าโตตอบกัน

ประวัติจังหวัดสงขลา

สงขลาเป็นเมืองที่สำคัญในภาคใต้ฝั่งตะวันออกของแหลมทองมาตั้งแต่สมัยโบราณ ทั้งนี้โคอักษิศิลปโบราณวัตถุและโบราณสถานเป็นหลักฐานอ้างอิงได้ว่า มีโคเป็นเมืองรกร้างว่างเปล่า เพราะซากเมืองโบราณเก่าแก่มากอยู่หลายเมือง ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมให้ชมปัจจุบันได้ศึกษาค้น ความมากมาย มีบ้านเมืองที่เจริญแล้วครั้งขึ้นราว พ.ศ. 700 สงขลาตั้งอยู่ในบริเวณในท้องที่อำเภอ สหิงพระในปัจจุบัน

คำว่า "สหิง" เป็นคำภาษาขอม โดยเขียนมาจากคำว่า "สหิง" หรือ "สหิง" ซึ่งแปลว่า "สาหร่าย" บางทีเรียกว่า "สหิง" หรือ "สิงหลา" ต่อมาจึงเขียนเป็นสงขลา "มีพระบรมราชวินิจฉัยในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว" ว่า สงขลาเดิมชื่อ "สิงหนคร" (อ่านว่า สิง - หะ - นะ - คะ - ระ) เมื่อพวกมลายูมาค้าขายก็กลัวไม่ชอบจึงเปลี่ยนเสียงสระตัว ห้ายเป็น "า" ตก "หะ" และ "นะ" ออกคงเหลือ "สิง-คะ-รา" แต่เขาออกเสียงเป็น "ชิง-หะ-รา" หรือ "สิงโกรา" จนฝรั่งเรียกตามเป็น "ซิงกอรา" Singora แปลว่า "เมืองบนยอดเขา"

ต่อมาสงขลาได้ปรากฏชื่อในพระราชพงศาวดารกรุงศรีอยุธยา พ.ศ. 1893 ว่าสงขลา เป็นประเทศราชของกรุงศรีอยุธยา สมัยสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1

เมืองสงขลาใครเป็นผู้สร้างไม่มีหลักฐานปรากฏ แต่ปรากฏความจดหมายเหตุของเนเธอร์แลนด์ว่าเมื่อบ้านเมืองเจริญแล้วครั้งเป็นอิสระ ใน พ.ศ. 2185 พระเจ้าปราสาททองแห่งกรุงศรีอยุธยาส่งกองทัพมาปราบสงขลาแต่ไม่เป็นผลสำเร็จ จนถึง พ.ศ. 2223 สมเด็จพระนารายณ์มหาราชส่งกองทัพมาปราบสงขลาได้ เมืองสหิง (สงขลา) เลยถูกเผาหินาคในคราวทำสงครามนั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เกล้า ฯ ให้พระยาวิเชียรคีรี (เถี้ยนเส้ง ๗ สงขลา) เป็นผู้สำเร็จราชการเมืองสงขลา และสร้าง
 จวนผู้สำเร็จราชการเมืองสงขลา (ศาลากลางจังหวัดสงขลาเก่า ส่วนบ่อทราย) ก่อสร้างป้อมกำ-
 แหงเมืองสงขลา โคยย้ายมาสร้างฝั่งตะวันออก (คือเขตเทศบาลเมืองสงขลาปัจจุบัน) โดยยกเงิน
 ภาษีอากรเมืองสงขลาให้ 100 ชั่ง (ปัจจุบันมีหลักฐานปรากฏป้อมชื่อ ป้อมแหเวศม์วิรัชย์ ป้อม
 หิทธิชัยเขื่อนขันธุ์ ป้อมกัณราวี โหริพิทักษ์ หิมาคชาศึก หิลิกอานาจ และนิราศชัยนัคร์ ซึ่งตั้ง
 อยู่หัวหัวป้อม, ที่เรือนจำสงขลาเก่า, ที่ท่าเทียบเรือยนต์ยล (เก่า) ที่ใกล้สถานีตำรวจภูธร
 สงขลา และตามกำแพงเมืองคันทรง ฯ และที่ศาลากลางเก่า ซึ่งเป็นพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ
 สงขลา แลป้อมเหล่านี้ถูกรื้อไปหลายป้อมแล้ว ปัจจุบันยังเหลือป้อมที่อยู่ใกล้สถานีตำรวจภูธรสงขลา
 และที่ศาลากลางเก่า ซึ่งเป็นพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติสงขลา)

ในระหว่างที่พระยาวิเชียรคีรี (เถี้ยนเส้ง) กำลังสร้างป้อมอยู่นั้น สมุท อหัมคัสสะอักษิ
 (บางตำราชื่อว่า อหัมคัสสะวะ) หลายเจ้าพระยาไทรบุรี (ปะแงรัน) ที่หนีไปอยู่ที่เกาะปีนัง ชำ
 พากมาชักชวนหัวเมืองไทรบุรี ปัตตานี และหัวเมืองเจ้าชกอื่น ๆ ทั้ง 7 ไท้ออกำเวิบยกกองทัพมา
 เมาเมืองจะนะ เลายมาประชิดเมืองสงขลา พระยาวิเชียรคีรี (เถี้ยนเส้ง) ไทระคมพลทั้งคนไทย
 และจีนช่วยป้องกันเมืองสงขลาเป็นสามารบ พวกมาลายูคีสงขลาไม่ได โด้ตลอดเมืองไว้จนกองทัพ
 ของพระยาศรีพิชัย (หัด บุนนาค หรือสมเด็จพระยาของคณอัย) ไทยกมาจากกรุงเทพฯ ฯ สวมกับ
 กองทัพเมืองนครศรีธรรมราชมาช่วย ก็กองทัพมาลายูแตกหายไป ไทยกเมืองสุทูลมาขึ้นกับเมืองสงขลา
 อีกเมืองหนึ่ง และยกที่หะโคะแขวงเมืองหัทลุงให้เป็นส่วนหนึ่งของสงขลา ระหว่างที่จักระเบียบการ
 ปกครองเมืองสงขลาอยู่นี้ พระยาศรีพิชัยได้สร้างพระเจดีย์บนเขาเมืองสงขลาไว้องค์หนึ่ง (บนเขา
 ลังกาน)

ครั้นมาถึง พ.ศ. 2385 รัชกาลที่ 3 โค้โปรดเกล้า ฯ ให้ส่งไม้ "ชัยพฤกษ์" หลักชัย และ
 เหยียนชัย มาพระราชทานแก่พระวิเชียรคีรี (ซึ่งตอนนั้นยังเป็นพระยาสงขลาอยู่) ปักหลักชัยเมือง
 สงขลา พร้อมด้วยสมเด็จพระอนุญิก เป็นประธานสงฆ์ และพระภิกษุสามเณรเปรียญอีก 8 รูป กับ
 พระราชครูอัญญาจารย์พรหมมณเฑ์เป็นประธาน และพรหมมณเฑ์อีก 8 นาย ออกมาประกอบพิธีให้ พระ
 ยาวิเชียรคีรี (เถี้ยนเส้ง) ให้จัดการทำเป็นโรงพิธีใหญ่ขึ้นในกลางเมืองสงขลา คือ ที่หน้าศาลเจ้า
 หลักเมืองปัจจุบัน ถนนนางงาม และตั้งโรงพิธีที่ป้อมหงษ์สี่ทิศด้วย ให้จักระบวนแห่ใหญ่โตมโหฬารพิธี
 วางหลักเมือง โค้ฤกษ์วันขึ้น 10 ค่ำ เดือน 4 ปีชวด จัควาศ 1204 เวสาเช้าโมงหนึ่ง กับ 10
 นาที (ตรงกับวันศุกร์ที่ 10 มีนาคม พ.ศ. 2385 เวลา 7.10 น.) โค้จักให้มโหฬารสพสมโภช 5 วัน

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5 คัม เสร็จแล้วพระยาวิเชียรคีรีให้ช่างสร้างคกรวมหลักเมืองไว้ส่วนหลังเป็นคักจีน กับศาลเจ้า
เสือเมืองไว้คักหลังหนึ่ง

เหตุการณ์บ้านเมืองมีเรื่องยุ่ง ๆ อยู่เสมอ ฉะนั้นในปี พ.ศ.2387 พระยาวิเชียรคีรีเห็น
ว่า การปกครอง 7 เมืองก็หนักหนออยู่แล้ว ยิ่งเมืองสตูลก็จะมีกรณิศาหกับเมืองปลิวอยู่เมือง ๆ
จึงทำให้เพิ่มภาระหนักยิ่งขึ้นเหลือกำลังจะปกครองได้ จึงได้บอกยกเมืองสตูลไปขึ้นแก่แผ่นดินนครศรีธรรม
ราช (ปัจจุบันยังมีอนุสรณ์ที่พอให้เห็นคือว่า สงขลาไปปกครองหัวเมืองทั้ง 7 ชื่อเมืองเหล่านี้ เอมมา
คักชื่อถนนสายค่าง ๆ ในเขตเทศบาลเมืองสงขลา ได้แก่ ถนนหนองจิก ถนนรามัญ ถนนยะลา ถนน
สาบุรี ถนนยะหริ่ง ถนนราธิวาส และถนนปศุคานี)

สงขลาเป็นเมืองใหญ่มีฐานะเป็นเมืองเอก มีพระยานานครปกครอง ประกอบกับพระยา
วิเชียรคีรี (เดียนเสง) มีอำนาจสิทธิ์ขาดในการปกครอง ชาวบ้านเรียกกันว่า "พระยาเสือ".
สามารถปกครองหัวเมืองค่าง ๆ ให้อยู่ในความสงบเรียบร้อย

พ.ศ. 2389 พระยาวิเชียรคีรี ได้ถึงแก่อนิจกรรม จึงโปรดเกล้าให้พระสุนทรนุรักษ์
(บุญส่ง ๗ สงขลา) เป็นผู้ว่าราชการเมืองสงขลาต่อไป

พ.ศ. 2392 เดือน 7 ประกา พระสุนทรนุรักษ์ (บุญส่ง) จักขีปลงศกพระยาวิเชียรคีรี
(เดียนเสง) ที่ทุ่งนอก กำแพงเมืองสงขลา จึงเรียกที่นั่นว่า "ทุ่งเมรุ" มาจนทุกวันนี้ (บริเวณ
วิทยาลัยอาชีวศึกษา สงขลา) แล้วเชิญรับบรรจุดวงซุ้ยแบบจีน ที่ริมเขาแหลมสน

พ.ศ. 2504 รัชกาลที่ 4 ได้โปรดเกล้า ๆ ให้เมืองสงขลาสร้างถนนไปเข้าเขตเมือง
ไทรบุรี และทางเมืองไทรบุรีก็ให้หัวถนนมาจคเขตสงขลา ไปมาถึงกันคักสะดวก คือถนนสายสงขลา-
สะเคา ปัจจุบันนี้

พ.ศ. 2414 รัชกาลที่ 5 ได้เสด็จกลับจากประหาสนอินเดีย เสด็จผ่านมาทางเมืองไทร-
บุรี มาตามถนนจากไทรบุรีถึงสงขลา แล้วเสด็จทางเรือกลับกรุงเทพฯ ๆ

ต่อมาได้โปรดเกล้า ๆ ให้เมืองสงขลาเลิกส่งคัมไม้เงินคัมไม้ทอง และให้เจ้าพระยา
ยมราช (ปั้น สุขุม) เมื่อครั้งเป็นพระสุนทรนัษยวินิต มาจักระเบียบการปกครองเป็นมณฑลเทศาภิบาล
เอาเมืองสงขลาเป็นที่ตั้งมณฑลนครศรีธรรมราช ปกครองเมืองนครศรีธรรมราช หัวลุง สงขลาและ

เอกสารนี้บริเวณ 7 หัวเมืองไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณใดกัทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ครั้นถึง ปี พ.ศ. 2449 ใ้มีประกาศแยกบริเวณ 7 หัวเมืองออกไปตั้งเป็นมณฑลปักษ์ใต้ ปกครองเมืองปักษ์ใต้ ยะลา สายบุรี และระแงะ เมืองระแงะต่อมาได้เปลี่ยนเป็นเมืองบางนร และเป็นจังหวัดนราธิวาส ตามลำดับ ส่วนเมืองหนองจิก ยะหริ่ง และรามันเป็นเมืองเล็ก คงตั้งเป็นอำเภอ เมืองสงขลา ก็ยังคงเป็นที่ตั้งมณฑลนครศรีธรรมราช เป็นที่ประทับของสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมหลวงลพบุรีราเมศวร์ และอุปราชภาคใต้ จนถึง พ.ศ. 2468 สิ้นสมัยรัชกาลที่ 6

แม้ในปี พ.ศ. 2475 รัชกาลที่ 7 ใ้มีประกาศยุบมณฑลต่าง ๆ หมก สงขลาคงเป็นจังหวัดซึ่งฐานะเท่าเทียมกับทุกจังหวัด ต่อมาปี พ.ศ. 2495 ใ้มีพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน สงขลาที่เป็นที่ตั้งภาค 9 ครั้นยุบเลิกตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน 2509 แล้วก็ตาม ยังคงเป็นที่ตั้งของเขตและภาคอยู่สืบมาจนทุกวันนี้ สถานที่ท่องเที่ยวของจังหวัดสงขลา

จังหวัดสงขลาเป็นเมืองชายทะเล มีธรรมชาติสวยงามหลายแห่ง ทั้งทางคาบทะเล หลวงและทะเลสาบ มีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวโดยเฉพาะอย่างยิ่งอำเภอหาดใหญ่ซึ่งเป็นเมืองศูนย์กลางของภาคใต้ เป็นศูนย์กลางการคมนาคม เปรียบเสมือนประตูทางผ่านจากมาเลเซีย สิงคโปร์ ที่จะเข้ามาท่องเที่ยวจังหวัดสงขลาด้วยเช่นกัน จึงทำให้เศรษฐกิจของจังหวัดดีขึ้น กิจกรรมการท่องเที่ยวโคจรเวียนเป็นลำดับมาก มีกิจการโรงแรมขนาดใหญ่และทันสมัยอย่างเพียงพอ ตลอดจนหน่วยงานให้บริการท่องเที่ยวทั้งของรัฐบาลและเอกชน เช่นสำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สาขาหาดใหญ่ ชมรมแม่กุเทศ์ภาคใต้ และบริษัทนำเที่ยวอีกหลายบริษัท

โดยที่การท่องเที่ยวมีความสำคัญต่อการพัฒนาจังหวัดสงขลา และต่อประเทศชาติ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ตลอดจนเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ สำนักงานองค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ใ้ดำเนินการส่งเสริมเพื่อใ้การท่องเที่ยวในจังหวัดสงขลาขยายตัวอย่างมีประสิทธิภาพและมีระบบตลอดมา จะเห็นใ้ว่าชาวต่างประเทศยังเข้ามาท่องเที่ยวยังจังหวัดสงขลาอย่างสม่ำเสมอ

โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดสงขลา ซึ่งสำนักงานองค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย มีโครงการสำคัญซึ่งรัฐบาลควรพิจารณาใ้ความสนใจ และสนับสนุนทั้งใ้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้ใ้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตใ้นำไปใ้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามใ้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใ้

โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่

- อำเภอหาคใหญ่ - โครงการจัดสร้างสวนสัตว์หาคใหญ่ ภายในบริเวณสวนสาธารณะเทศบาลเมืองหาคใหญ่
- อำเภอเมืองสงขลา - โครงการสร้างพิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำ บนเขาน้อย
- โครงการจัดสร้างกระเช้าสวรรค์เชื่อมระหว่างเขาน้อยกับคังกวน
- โครงการเสริมสร้างและส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมภาคใต้

โครงการบูรณะแหล่งท่องเที่ยวเดิม

- อำเภอหาคใหญ่ - โครงการพัฒนาน้ำตกโตนงาช้าง
 - อำเภอเมืองสงขลา - โครงการอนุรักษ์เกาะยอ
 - โครงการปรับปรุงหาดแก้วแสง
 - โครงการปรับปรุงวัด และคำหมักบนเขาคังกวน
 - อำเภอสิงหนคร - โครงการบูรณะเจดีย์วัดพะโคะ
- รวมงบประมาณของโครงการทั้งสิ้น 28 ล้านบาท

แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดสงขลา

1. ความงามตามธรรมชาติ

สวน

- สวนเสรี ตั้งอยู่บริเวณเขาน้อย ใกล้แหลมสมิหลา อำเภอเมืองสงขลา
- สวนสาธารณะเทศบาลเมืองหาคใหญ่ ตั้งอยู่ที่ตำบลคอกหงส์ อำเภอหาคใหญ่ มีเนื้อที่ประมาณ 250 ไร่ มี สระน้ำ ภูเขา คลอดไม้คอก และไม้ไผ่ร่มรื่น เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ และยังจัดเป็นสวนสัตว์คอกไปในอนาคตด้วย

เขา

- เขาคังกวน อยู่ทางทิศตะวันตกของเขาน้อย สูงจากระดับน้ำทะเล 2,000 ฟุต บนยอดเขามีพระเจดีย์ และคำหมัก ซึ่งสร้างในสมัยรัชกาลที่ 5 เมื่อขึ้นไปบนยอดเขา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทั้งกวแล้วสามารถมองเห็นทิวทัศน์ของตัวเมืองสงขลาและทะเลสาบอย่างชัดเจน

- เขาน้อย อยู่ใกล้แหลมสมิหลา เป็นเนินเขาเล็ก ๆ มีถนนลาดยางขึ้นไปสู่ยอดเขา
ถือเป็นทิวทัศน์ของจังหวัดสงขลา

ชายทะเล

- เก่าแสง อยู่ทางใต้ของแหลมสมิหลาไปประมาณ 3 กิโลเมตร เป็นหาดที่งดงามยิ่ง
แห่งหนึ่งของสงขลา มีโขดหินใหญ่ระเกะระกะอยู่ริมทะเลเมื่ออยู่ก่อนหนึ่งคงเห็นอยู่
เหนือโขดหินทั้งหมด ชาวเมืองเรียกหินก้อนนี้ว่า "หัวนายแรง" ในบริเวณนี้ยังเป็น
ที่อยู่ของชาวประมง ประมาณ 300 ครอบครัว ใช้เรือ "ทอและ" ซึ่งมีแบบและ
เขียนลวดลายอย่างวิจิตร
- แหลมสมิหลาหรือแหลมหิน อยู่ในเขตเทศบาลเมืองกันตะวันตก มีหาดทรายขาว
สะอาด และทิวสนอันร่มรื่น ตามโคกนี้มีแก๊วห้าใบของร้านอาหารชายทะเลอยู่เรียง
ราย
- แหลมสนอ่อน ดินแดงจากแหลมสมิหลาไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ทางทิศตะวัน
ตกของแหลมสนอ่อนจทะเลสาบ มีถนนรอบ ๆ สามารถชมทิวทัศน์ของทะเลสาบ
และทะเลสาบโคก ภายในบริเวณแหลมสนอ่อนมีต้นไม้สนมากมาย ให้ความร่มรื่นและเป็น
ที่พักผ่อนหย่อนใจ

เกาะ

- เกาะยอ อยู่ในทะเลสาบสงขลา มีส่วนแหลมไม่ร่มรื่น มีเรือโดยสารไป - มาระหว่าง
คลองสงขลากับเกาะยอ นับว่าสะดวกมาก นอกจากนี้มีการทอดผ้าพันเมืองเรียกว่า
"ผ้าเกาะยอ" เป็นที่นิยมและมีชื่อเสียงมานาน
- เกาะหนู อยู่หน้าบริเวณแหลมสมิหลา เป็นเกาะที่น้ำเขียวเกาะหนึ่ง
- เกาะแมว อยู่ใกล้กับเกาะหนู มีโขดหินหน้าผาสวยงามมาก

อ่า

- อ่าคลอง อยู่ที่ตำบลเขาแดง อ่าเภอสะบายน้อย
- อ่ากรก อยู่ที่ตำบลคูหา อ่าเภอสะบายน้อย

น้ำตก

- น้ำตกโตนงาช้าง อยู่ที่ตำบลทุ่งคำเสา อำเภอหาคใหญ่ ไปตามถนนเพชรเกษมทางตะวันตกของตัวเมืองหาคใหญ่ ห่างจากที่ว่าการอำเภอ 27 กิโลเมตร และมีถนนแยกจากถนนเพชรเกษมหลักกิโลเมตรที่ 13 เข้าไปถึงเชิงเขา 14 กิโลเมตร นับว่าเป็นน้ำตกที่ใหญ่และสวยงามมากแห่งหนึ่งของประเทศ
- น้ำตกบวิหิคร อยู่ที่ตำบลท่าชะมวง อำเภอรัษฎา ห่างจากที่ว่าการอำเภอไป 22 กิโลเมตร มีน้ำตกลงมาจากหน้าผาเป็นหินน้ำขาวสวยงามมาก และมีป่าไม้ที่ร่มรื่นเบื้องล่างมีแอ่งน้ำสำหรับอาบน้ำของนักท่องเที่ยวด้วย
- น้ำตกไม้ไผ่ อยู่ที่ตำบลบ้านโหนด อำเภอสะบ้าย้อย ห่างจากอำเภอ 15 กิโลเมตร

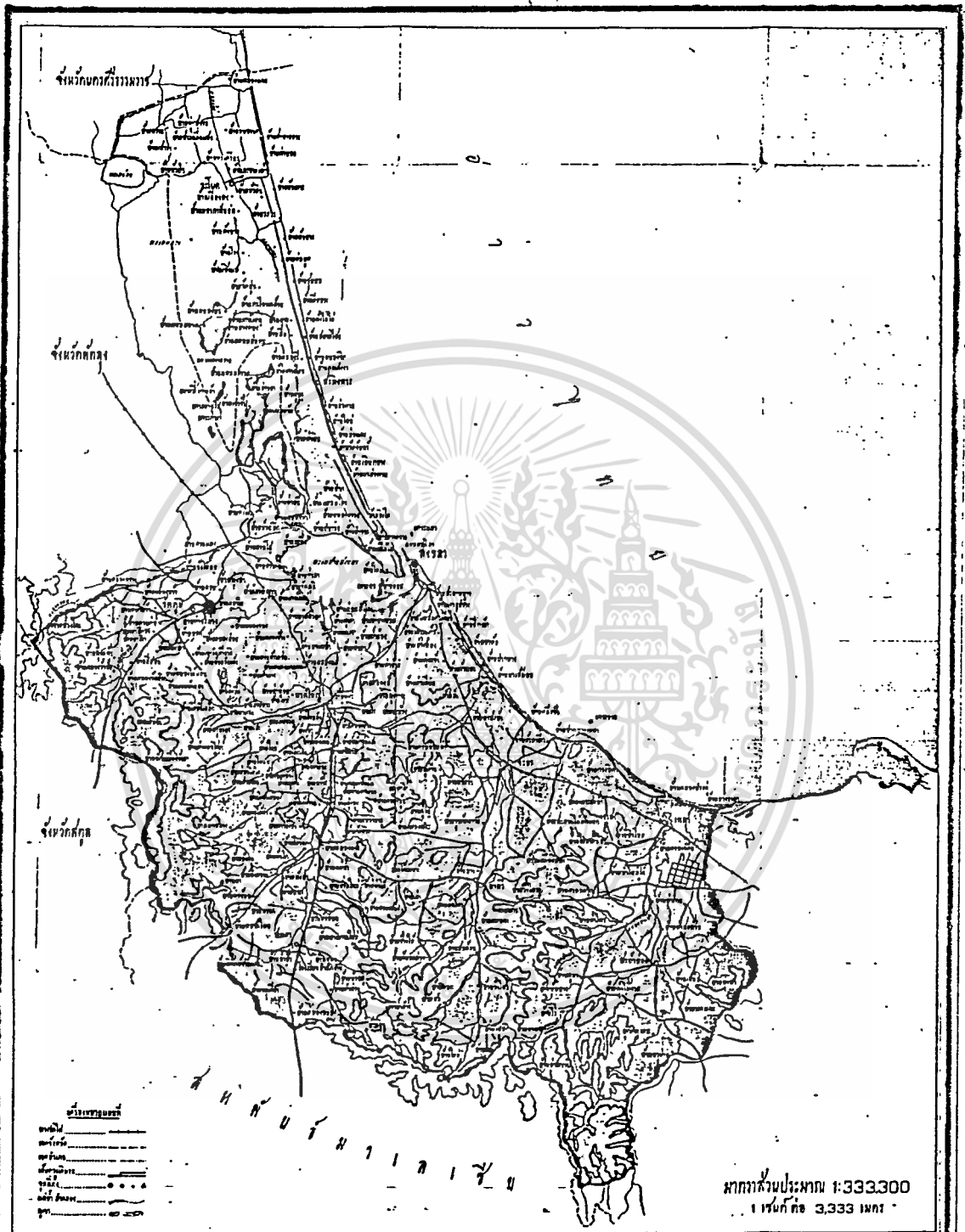
2. โบราณสถานและโบราณวัตถุ

จังหวัดสงขลามีโบราณสถานและโบราณวัตถุ ที่กรมศิลปากรขึ้นทะเบียนไว้แล้วคือ

- โบราณสถาน ไคยา ป้อมน้ำแหลมทราย เจดีย์และพลับพลา ศาลเจ้าหลักเมือง ที่มัสยิดนครระกูล ๗ สงขลา พระเจดีย์บนเขาเกาะยอ พระเจดีย์เขารูปช้าง พระเจดีย์บนเขาเกาะแสง วัดเจดีย์งาม วัดคูหา วัดถ้ำคอก ความเจดีย์ เขาจิ้งโกลน
- โบราณวัตถุ มีโบราณวัตถุ ศิลปกรรม และจิตรกรรมที่นำอยู่ที่วัดมัสยิดมาวาส ถนนไทรบุรี อำเภอเมืองสงขลา

นอกจากนี้แหล่งท่องเที่ยวดังกล่าวข้างต้น จังหวัดสงขลายังมีสถานที่ท่องเที่ยวอีกหลาย

แห่ง

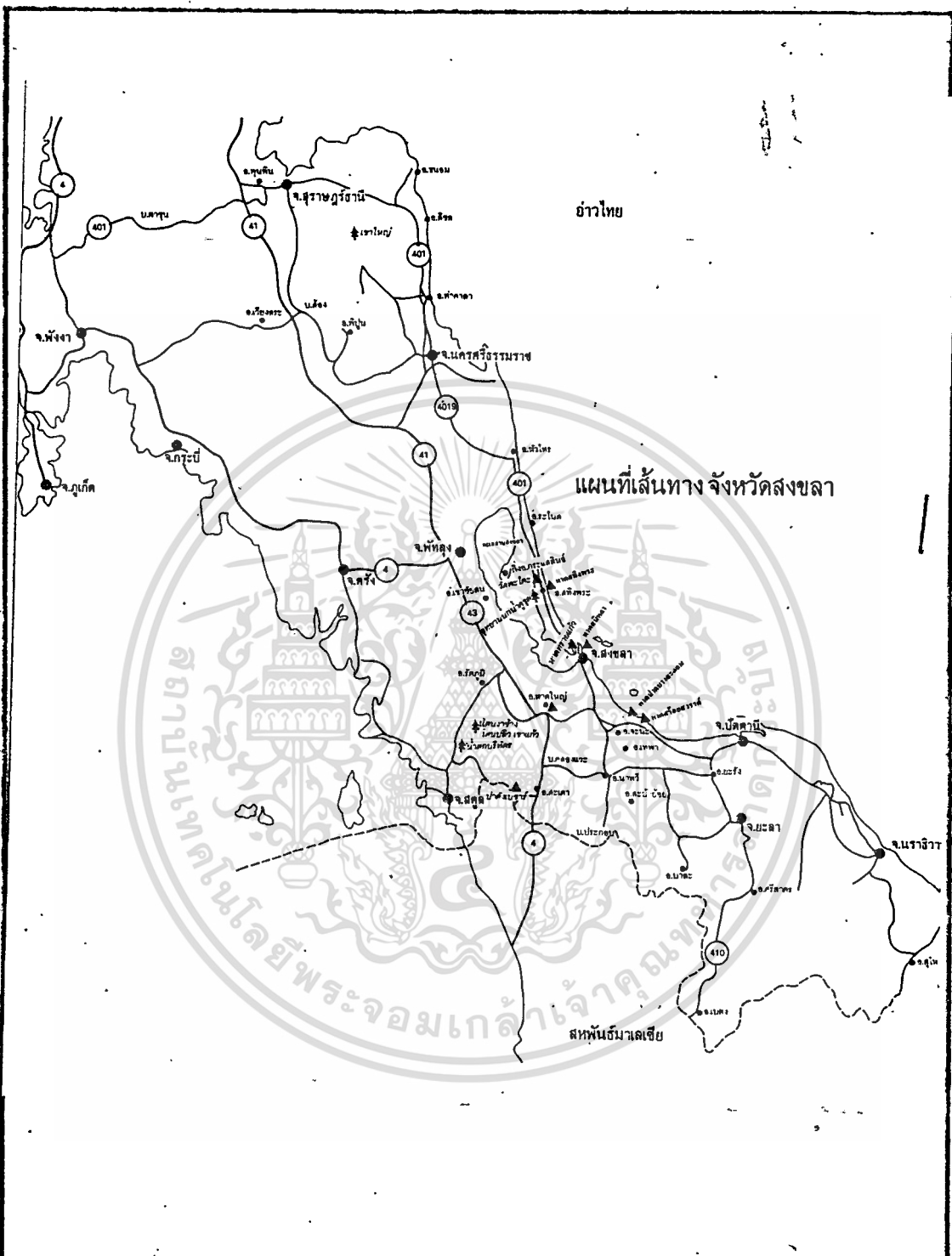
โครงการ : สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตสงขลา
THE INSTITUTE FOR SOUTHERN OF THAILAND STUDIES

ผู้เรียบเรียง : ผศ. กัญญา สุวรรณศิริ (จุฬาฯ.)
 อ. มุกตึง นัชรินทร์ (สงขล.)

นักศึกษาค้นคว้า : นายลพพงษ์ มโนวิเศษ
 หมายเลขประจำตัว 290123

แสดง : แผนที่ที่ 4.5 แสดงแผนที่ของจังหวัดสงขลา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่สามารถนำใจที่สิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โครงการ : สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จินยาเขตสงขลา
THE INSTITUTE FOR SOUTHERN OF THAILAND STUDIES

ผู้ปรึกษา : มศ. กัญญา สุวรรณศิริ (จุฬา.) อ. สกนธ์ นิลวรินทร์ (สงข.)	นักศึกษา : นายสมพงษ์ มโนวิเชียร หมายเลขหน้า 290123
--	---

แสดง : **แผนที่ที่ 4.6** แนวเส้นทางในจังหวัดสงขลา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ภายในงานเท่านั้น ไม่สามารถนำออกไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โครงการศึกษารัฐกิจจังหวัดสงขลาและประชากร

อำเภอ	ประชากร	เทศบาล	ประชากร	สุขาภิบาล	ประชากร
อำเภอเมือง	๑๔๖,๕๓๑	เทศบาลเมืองสงขลา	๙๙,๕๑๖	สุขาภิบาลกำแพงเพชร	๓,๕๕๖
อำเภอหาดใหญ่	๖๖๕,๖๙๐	เทศบาลเมืองหาดใหญ่	๑๐๕,๓๕๕	สุขาภิบาลมาบตาพุด	๕,๕๓๖
อำเภอสะเตกา	๖๕,๙๖๑	เทศบาลตำบลสะเตกา	๑๑,๕๑๐	สุขาภิบาลปะถังเขมา	๕,๐๖๖
อำเภอเทพา	๕๕,๖๖๐			สุขาภิบาลเทพา	๓,๑๖๕
อำเภอจะนะ	๖๕,๖๐๕			สุขาภิบาลจะนะ	๕,๑๕๕
อำเภอควนวี	๓๓,๖๕๕			สุขาภิบาลนาหวี	๓,๕๑๕
อำเภอสิงหนคร	๕๕,๕๖๐			สุขาภิบาลสิงหนคร	๖,๕๕๖
อำเภอสะบ้าย้อย	๓๓,๐๕๖			สุขาภิบาลสะบ้าย้อย	๖,๕๓๐
อำเภอควนเนียง	๖๕,๑๕๓			สุขาภิบาลควนเนียง	๕,๖๖๕
อำเภอศรีนครินทร์	๙๖,๑๕๖			สุขาภิบาลนาสีทอง	๖,๖๕๑
กิ่งอำเภอกระแสหวาย	๑๙,๖๖๓			สุขาภิบาลปรีด	๓,๐๖๕
กิ่งอำเภอเกาะมุก	๑๕,๕๖๖			สุขาภิบาลสิงลา	๑๐,๕๕๕
				สุขาภิบาลทะเลสาบ	๕,๖๕๑
				สุขาภิบาลควนเนียง	๓,๕๕๖

ที่มา : กองการทะเบียน กรมปศุสัตว์
 : กองราชการส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง

โครงการ : สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตสงขลา
THE INSTITUTE FOR SOUTHERN OF THAILAND STUDIES

ผู้ริเริ่ม : พ.ศ. กัญญา สุวรรณศิริ (จุฬา.ร)
 อ. นกนวิ - นันทน์ (สงข.ร)

นักศึกษ : นางสมพงษ์ มโนวิเชียร
 หมายเลขรหัส 290123

เลขที่ : ตารางที่ 4.16

แสดงจำนวนประชากรเมือง, ชุมชน จังหวัดสงขลา

	พ.ศ. ๒๕๓๖		พ.ศ. ๒๕๓๕		อัตราการเปลี่ยนแปลงประชากร
	ประชากร	ร้อยละ	ประชากร	ร้อยละ	
ในเขตเทศบาลเมือง	๑๕๔,๒๖๖	๑๕.๓	๑๕๖,๓๐๕	๒๖.๕	๕.๕
ในเขตเทศบาลตำบล	๑๖,๕๐๑	๑.๖	๑๑,๘๖๖	๑.๓	๓.๕
ในเขตสุขาภิบาล	๕๕,๕๑๕	๕.๕	๖๖,๖๔๗	๗.๑	๓.๐
รวมประชากรเมือง	๒๒๖,๒๘๒	๒๒.๔	๒๓๔,๘๑๘	๒๘.๕	๓.๕
รวมประชากรทั้งจังหวัด	๕๖๖,๑๓๗	๕๖.๑	๕๕๕,๒๓๕	๕๕.๖	๑.๓

ที่มา : กองทะเบียนราษฎร กรมการปกครอง

โครงการ : สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตสงขลา
 THE INSTITUTE FOR SOUTHERN OF THAILAND STUDIES

ผู้รื้อทษา : พ.ศ. ภิชโย สุวรรณศิริ (จุฬาฯ.)
 อ. ภาควัง - นันทิณี (สงข.)

นักทศษา : นางสมพงษ์ มโนวิเศษ
 หมายเลขรหัส 290123

แสดง : ตารางที่ 4.18

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3.3 ข้อมูลระดับชุมชน

4.3.3.1 หลักเกณฑ์การพิจารณา

สถานที่ตั้งพิพิธภัณฑ์วัฒนธรรมพื้นบ้านควรมีความเป็นเอกเทศตามสมควร และควรคำนึงถึงบทบาทในส่วนที่จะให้อื้ออำนวยแก่สถาบันการศึกษา และเป็นแหล่งส่งเสริมธุรกิจทางวัฒนธรรมและการท่องเที่ยว จึงควรพิจารณาในท่านต่อไปนี้

- 1) มีความสงบและมีบรรยากาศเป็นธรรมชาติมากที่สุด
- 2) มีความสะดวกสำหรับผู้ที่จะมาใช้บริการ
- 3) มีบริเวณมากพอแก่การพัฒนาให้เหมาะแก่กิจการภาคหน้า
- 4) อื้ออำนวยต่อกิจกรรมส่งเสริมเผยแพร่

จากการพิจารณาสถานที่ต่าง ๆ ในจังหวัดสงขลา พบว่าบริเวณเกาะช่อเป็นสถานที่ตั้งที่เหมาะสมที่สุด ตามหลักการพิจารณาข้างต้น ดังนี้

1. ตำบลเกาะช่อมีพื้นฐานทางวัฒนธรรมพื้นบ้านเด่นชัดหลายประการ สามารถพัฒนาหมู่บ้านต่าง ๆ เป็นหมู่บ้านวัฒนธรรมสาธิตให้ชาวบ้านเป็นผู้ประกอบการเอง อันจะช่วยให้งานทำนุบำรุงวัฒนธรรมพื้นบ้านครบวงจร และสอดคล้องกับปรัชญาของการส่งเสริมวัฒนธรรมพื้นบ้าน

2. สภาพความเป็นจริงของเกาะช่อไม่ได้มีธรรมชาติสวยงามโดดเด่นอย่างเกาะสมุยและเกาะภูเก็ต แต่ความสะดวกในการสัญจรอันเนื่องแต่สะพานติณสูลานนท์ และความเป็นศูนย์กลางการคมนาคมระหว่างเมืองหลักของภาคใต้ รวมทั้งโครงการทำเรื่อน้ำลึกสงขลา จะผลักดันให้สภาพ สังคมและวัฒนธรรมเปลี่ยนแปลงอย่างไม่มีทางหลีกเลี่ยง การดำเนินการพัฒนาเกาะช่อ โดยใช้วัฒนธรรมพื้นบ้านเป็นแกนนำ จะเป็นยุทธวิธีที่ดีที่สุดเพื่อสกัดกั้นความเปลี่ยนแปลงอันไม่พึงปรารถนาที่จะเกิดขึ้นในบริเวณนี้ นอกจากนี้พิพิธภัณฑ์คติชนวิทยาที่จัดตั้งขึ้นจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวและส่งเสริมศิลปอาชีพที่เหมาะสม เพราะได้เปรียบในท่านสถานที่และการคมนาคม

3. หน่วยงานที่จะทำนุบำรุงวัฒนธรรมพื้นบ้าน จะมีประสิทธิภาพในการดำเนินการสูงขึ้น ถ้ามีโรงเรียน วัด และชุมชนตั้งอยู่ในละแวกเดียวกันหรือต่อเนื่องกันเป็นแหล่งประสานกิจกรรมส่งเสริมเผยแพร่ ซึ่งบริเวณจังหวัดตั้งพิพิธภัณฑ์คติชนวิทยาที่เกาะช่อมีโรงเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์หรือสงวนเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่หรือใช้งานโดยไม่ได้รับอนุญาต

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัดเขาบ่อ, วัดเขาบ่อ และชุมชนในตำบลเกาะข่อ ถึง 9 หมู่บ้านเป็นแหล่งเกิดอยู่แล้ว

4. งานทำนุบำรุงวัฒนธรรมจะมีความเจริญก้าวหน้า และมั่นคงยิ่งขึ้น ถ้าหน่วยงานนั้น ๆ สามารถมีรายได้ซึ่งตนเองได้มากที่สุด สถานที่ตั้งพิพิธภัณฑ์คติชนวิทยาของสถาบันที่เกาะข่อ อยู่ในทำเลที่สะดวกที่จะแวะชมได้เปรียบในค่านิยมประชาสัมพันธ์ และสามารถจัดกิจกรรมที่มีคุณภาพให้ครบถ้วนเหล่านี้ จะเป็นแรงจูงใจให้ผู้มาใช้บริการอย่างกว้างขวาง เป็นทางที่มั่นใจได้สูงว่า สถาบันจะมีรายได้จากการทำธุรกิจทางวัฒนธรรม เพื่อมีรายได้มาเลี้ยงตัวเองได้มากขึ้น อันจะยังผลให้การดำเนินงานมีคุณภาพยิ่งขึ้น

4.3.3.2 ข้อมูลทั่วไปของเกาะข่อ

เกาะข่อเป็นตำบลหนึ่งของอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา เป็นเกาะตั้งอยู่ในทะเลสาบสงขลา ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของตัวเมืองสงขลา ระยะห่างจากตัวเมืองสงขลา ทางน้ำประมาณ 6 กิโลเมตร ส่วนทางบกต้องเดินทางไปตามถนนกาญจนาภิเษย (สงขลา-หาดใหญ่) จากตัวเมืองสงขลาไปทางหาดใหญ่ระหว่างกิโลเมตรที่ 10 และ 11 จะมีทางแยกเลี้ยวขวาไปตามทางหลวงหมายเลข 408 อีกประมาณ 2 กิโลเมตรเศษก็จะถึงสะพานคิงสุลต่านนท์ไค์ ยาวประมาณ 900 เมตร ก็จะถึงเกาะข่อทางฝั่งตะวันออกด้านใต้ของตัวเกาะ จากสะพานคิงสุลต่านนท์ไค์ เชื่อมด้วยทางหลวงหมายเลข 408 ซึ่งเป็นถนนคอนกรีตขนาด 2 ช่องทาง เลียบฝั่งตะวันออกของตัวเกาะไปทางเหนือประมาณ 2 กิโลเมตรเศษก็จะถึงสะพานคิงสุลต่านนท์ไค์ซึ่งยาวกิโลเมตรเศษ เชื่อมกับบ้านเขาเขียว แผ่นดินใหญ่ด้านตะวันออกของทะเลสาบสงขลา ระหว่างทางหลวงหมายเลข 408 บนเกาะข่อนี้ จะมีถนนแยกเข้าสู่หมู่บ้านต่าง ๆ ของตำบลเกาะข่อเป็นระยะ ๆ

การกำเนิดชุมชน

เดิมเกาะข่อนั้นไม่มีคนอยู่อาศัย แต่เนื่องจากความอุดมสมบูรณ์ของเกาะประมาณสมัยสุโขทัยตอนปลายชาวบ้านแถบตำบลน่าน้อย และตำบลทุ่งหวัง จึงได้อพยพมาอาศัยอยู่บนเกาะบริเวณที่เป็นหมู่ที่ 5 และ 6 ในปัจจุบัน เนื่องจากบริเวณดังกล่าวมีดินดอนมาก และชาวบ้านที่เข้ามาอยู่ในระยะแรกมีอาชีพเลี้ยงวัว จึงได้เลือกเอาบริเวณนี้เป็นภูมิลำเนา ก่อน แล้วย่อย ๆ ขยายพื้นที่ออกไปเรื่อย ๆ จนกลายเป็นชุมชนขนาดย่อมรอบเกาะรวม 15 หมู่บ้าน แต่ในพ.ศ. 2475 ได้ยุบรวมลงมาเหลือ 9 หมู่บ้าน ดังที่เป็นอยู่ปัจจุบัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยเท่านั้น ไม่สามารถนำข้อมูลไปใช้

ที่ปราศจากการรบกวนจากภายนอก จึงเลือกเอาเกาะขอมเป็นที่ตั้งภูมิลาเนาของคน ซึ่งจะเห็นว่ามิใช่ซากโรงหักอยู่ในหมู่บ้านต่างๆ เมื่อพวกนี้มาอาศัยอยู่ในระยะหนึ่งก็ได้เรียกชื่อเกาะนี้ว่า "เกาะขอม" เพราะชาวบ้านส่วนใหญ่ได้เปลี่ยนอาชีพมาทำประมง เมื่อออกหาปลาโดยการทอดแหหรือลากอวนก็จะคิดเอาก้อนหินซึ่งมีลักษณะคล้ายลูกขอมเป็นจำนวนมาก และเมื่อได้สิ่งเกตุลักษณะของตัวเกาะก็พบว่ามิใช่ลักษณะคล้ายลูกขอมเช่นกันจึงได้เรียกชื่อเกาะนี้ว่า เกาะขอมเป็นต้นมา

โครงสร้างประชากร

ในบริเวณเกาะขอมมีประชากรจำนวน 3,104 คน อยู่ในวัยแรงงาน 2,518 คน คิดเป็นร้อยละ 81.12 ของประชากรเกาะขอม ประชากรวัยแรงงานส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 11-24 ปี รองลงมาคืออายุ 25-44 ปี และอายุ 45-59 ปี ประมาณร้อยละ 42.34, 29.06 และ 17.12 ของประชากรวัยแรงงานตามลำดับ มีอัตราส่วนชายต่อหญิงประมาณ 47:53 เป็นผู้ที่อยู่ในวัยแรงงาน 1,606 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 63.78 ของประชากรวัยแรงงาน ในจำนวนนี้เป็นผู้มีงานทำ 1,475 คน และผู้ว่างงาน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 58.58 และ 5.20 ของประชากรวัยแรงงาน ผู้ที่อยู่ในกำลังแรงงานส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 25-44 ปี รองลงมาคือ อายุ 11-24 ปี และอายุ 45-59 ปี ประมาณร้อยละ 37.50 32.50 และ 21.67 ของประชากรวัยแรงงานตามลำดับ ซึ่งมีอัตราส่วนระหว่างชายต่อหญิงประมาณ 53 : 47 อาชีพของผู้ที่อยู่ในกำลังแรงงานส่วนใหญ่มีอาชีพทางทอผ้า รองลงมาคืออาชีพประมง แรงงานการผลิตและเกี่ยวกับการค้า ประมาณร้อยละ 33.63, 23.60, 11.46 และ 10.52 ของผู้ที่อยู่ในกำลังแรงงาน

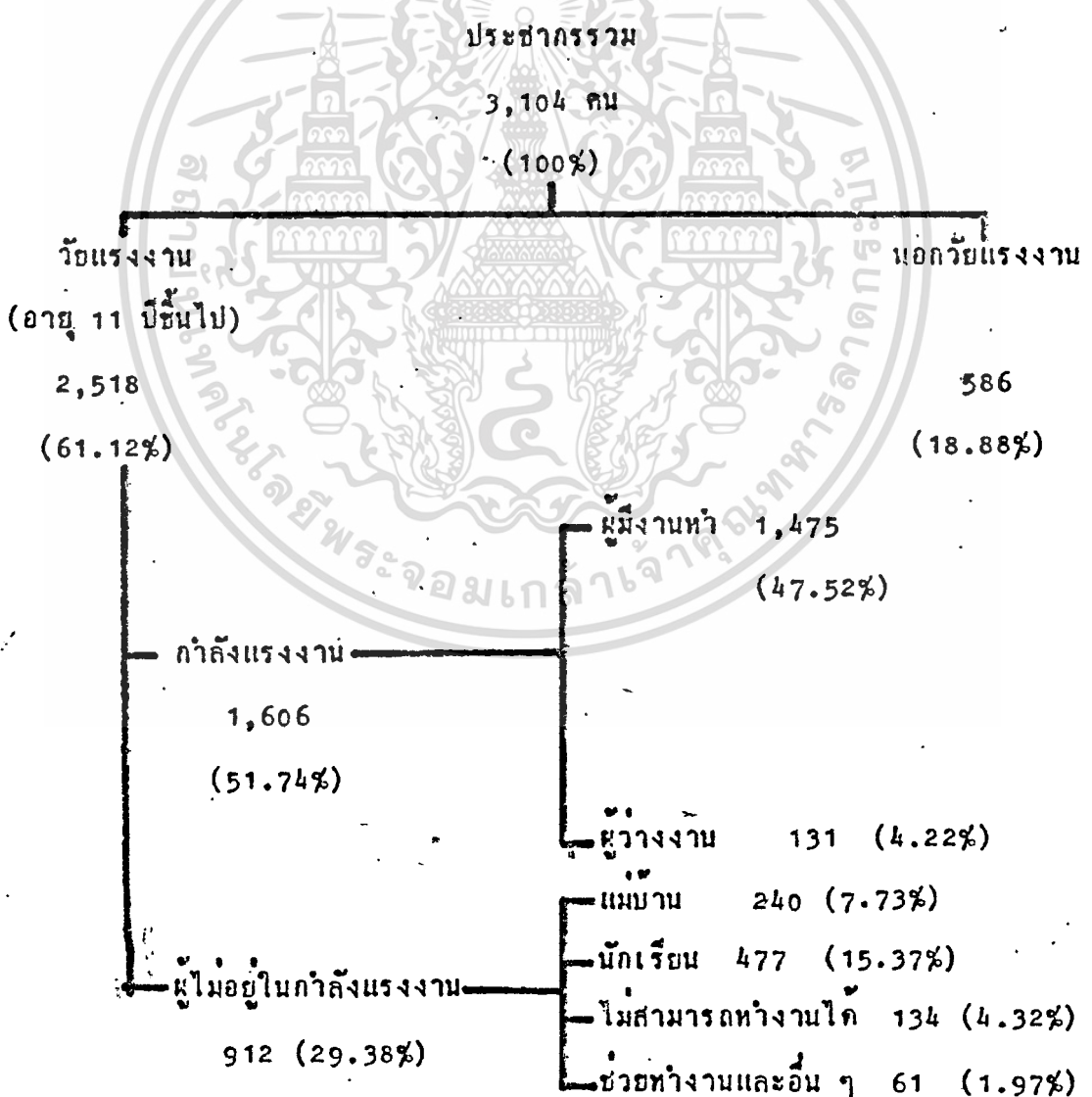
ระดับการศึกษาของชาวเกาะขอมอยู่ในเกณฑ์ที่ค่อนข้างต่ำ เนื่องจากเมื่อก่อนการติดต่อคมนาคมกับตัวจังหวัดยังไม่สะดวก อีกทั้งยังเป็นดินแดนที่มีขนาดเล็ก และประกอบด้วยเกาะขอมเป็นดินแดนที่อุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรที่ประชากรสามารถประกอบอาชีพสร้างฐานะได้อย่างสบาย จึงทำให้ชาวเกาะขอมในระยะแรกไม่ค่อยเห็นความจำเป็นของการศึกษา คือ จะมีคนรุ่นเก่าที่ไม่รู้หนังสือมีมากถึงร้อยละ 12.66 และเรียนแค่ไม่จบป. 4 ถึงร้อยละ 60 นอกนั้นได้เรียนสูงกว่า ป.4 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นคนรุ่นใหม่

ลักษณะครอบครัวส่วนใหญ่จะมีสมาชิก 4-5 คน และบุตรที่สมรสแล้วมักจะแยกแอกสครอบครัวออกไปอยู่ต่างหาก และประชากรส่วนใหญ่จะอาศัยอยู่ในเกาะขอมมาแต่กำเนิด คือถ้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ร้อยละ 86 มีที่ชายมาจากที่อื่นเพียงร้อยละ 14 เท่านั้น

การเลื่อนชั้นทางสังคมของชาวเกาะชอนันว่ามีในจำนวนสูงมาก เมื่อเปรียบเทียบระดับการศึกษาระหว่างบุตรกับบิดามารดา ปรากฏว่าระดับการศึกษาของบุตรสูงกว่าบิดามารดา และการเปลี่ยนแปลงอาชีพจากอาชีพเดิมไปเป็นอาชีพใหม่ก็มีมาก อาชีพของบุตรที่ประกอบมากที่สุดคือ รับราชการ และรับจ้างหรือประกอบธุรกิจส่วนตัว ซึ่งเพิ่มขึ้นจากชั้นบิดามารดาถึง 3-4 เท่าตัว แต่อย่างไรก็ตามบุตรอีกจำนวนหนึ่งก็ยังคงยึดอาชีพเดิมของบิดามารดาสืบมา เช่น การประมง การทำสวนผลไม้ การทอผ้า การค้าขาย การทำนา และการเลี้ยงปลากะพงขาว เป็นต้น

แผนภูมิที่ แสดงโครงสร้างประชากรกับลักษณะแรงงาน ในบริเวณเกาะชอน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะดินฟ้าอากาศ

ลักษณะและสภาพของเกาะชอง มีลักษณะเช่นเดียวกับบริเวณทั่วไปของภาคใต้ กล่าวคือ จะมีอากาศดีเกือบตลอดปี มีฤดูเพียง 2 ฤดูเท่านั้น คือ ฤดูฝน และฤดูร้อน และเนื่องจากเกาะชองเป็นดินแดนที่เล็ก ๆ ในลักษณะของตำบลเท่านั้น เมื่อก่อนการคมนาคมติดต่อกับแผ่นดินใหญ่อันเป็นคว้งหวัดสงขลายังไม่สะดวก อีกทั้งเป็นบริเวณที่ไม่มีความสำคัญต่อจังหวัดนั้น จึงยังไม่เคยมีการเก็บ วัตถุประสงค์และปริมาณน้ำฝนไว้เป็นสถิติ

ลักษณะทางเศรษฐกิจ

กล่าวโดยส่วนรวมแล้ว ประชาชนในตำบลเกาะชองมีฐานะทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับปานกลางถึงค่อนข้างดี อาชีพหลักส่วนใหญ่จะทำการประมงกับการทำสวนผลไม้ ส่วนอาชีพรองคือส่วนใหญ่ก็จะทำสวนผลไม้เป็นส่วนมาก และอาชีพรองที่สำคัญอีกอาชีพหนึ่งคือ ทอผ้าและปั่นด้าย ซึ่งทำกระจายกันไป ส่วนการรับเงินบำนาญนั้นถือเป็นอาชีพรอง เพราะผู้รับได้ประกอบอาชีพอื่น หลังเกษียณอายุราชการ ซึ่งทำรายได้มากเท่าเงินบำนาญแต่ละเดือน การเป็นข้าราชการบำนาญก็คงเพื่อรักษาไว้ซึ่งสิทธิต่าง ๆ ตามระเบียบราชการมากกว่า เพื่อรับเงินบำนาญมาใช้จ่ายในครัวเรือนจริง ๆ (รายละเอียดการประกอบอาชีพอยู่ในตารางที่ 4.19)

ตารางที่ 4.19 แสดงลักษณะอาชีพหลักของชาวเกาะชอง

ลักษณะอาชีพ	ทำเป็นอาชีพหลัก (ร้อยละ)	ทำเป็นอาชีพรอง (ร้อยละ)
1. ประมง	26.67	9.33
2. เลี้ยงปลากะพงขาว	10	2.66
3. ทำสวนผลไม้	26.67	23.33
4. ทำสวนยาง	4	5.33
5. ทอผ้า	1.35	1.35
6. ทอผ้าและปั่นด้าย	10.67	16.66
7. ค้าขาย	8.67	-
8. ค้าขาย (ชายของชำ)	-	6.66

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะอาชีพ	ทำเป็นอาชีพหลัก (ร้อยละ)	ทำเป็นอาชีพรอง (ร้อยละ)
9. รับจ้างหรือประกอบธุรกิจ	6.67	-
10. รับจ้าง (ใช้แรงงาน)	-	5.53
11. รับราชการ	4.66	-
12. เลี้ยงเบ็ด ไข่ หมู	0.66	3.33
13. ทำเครื่องปั้นดินเผา	-	0.66
14. รับเงินบำนาญ	-	2
15. ไม่มีอาชีพรอง	-	23.33
รวม	100	100

รายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนต่อปีของชาวเกาะชอเท่ากับ 37,540.53 บาท และพบว่าฐานะของประชาชนในตำบลเกาะชอจะอยู่ในระดับสูงกว่าปานกลาง (ถึงรายละเอียดในตารางที่ 4.20)

ตารางที่ 4.20 แสดงรายได้ของครัวเรือนชาวเกาะชอ

รายการ	เฉลี่ย	ครอบครัว ยากจน	ครอบครัว คนชาง ยากจน	ครอบครัว คนชาง ฐานะดี	ครอบครัว ฐานะดี
รายได้ของครอบครัวปี 2518-2519	16,752	9,876	14,304	21,216	43,932
ดัชนีราคาผู้บริโภค เท่ากับ 1.991 ปี 2519 เป็นฐาน					
รายได้ของครัวเรือนปี 2529 เดือนธันวาคม	32,758	19,663	28,479	42,241	87,468

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

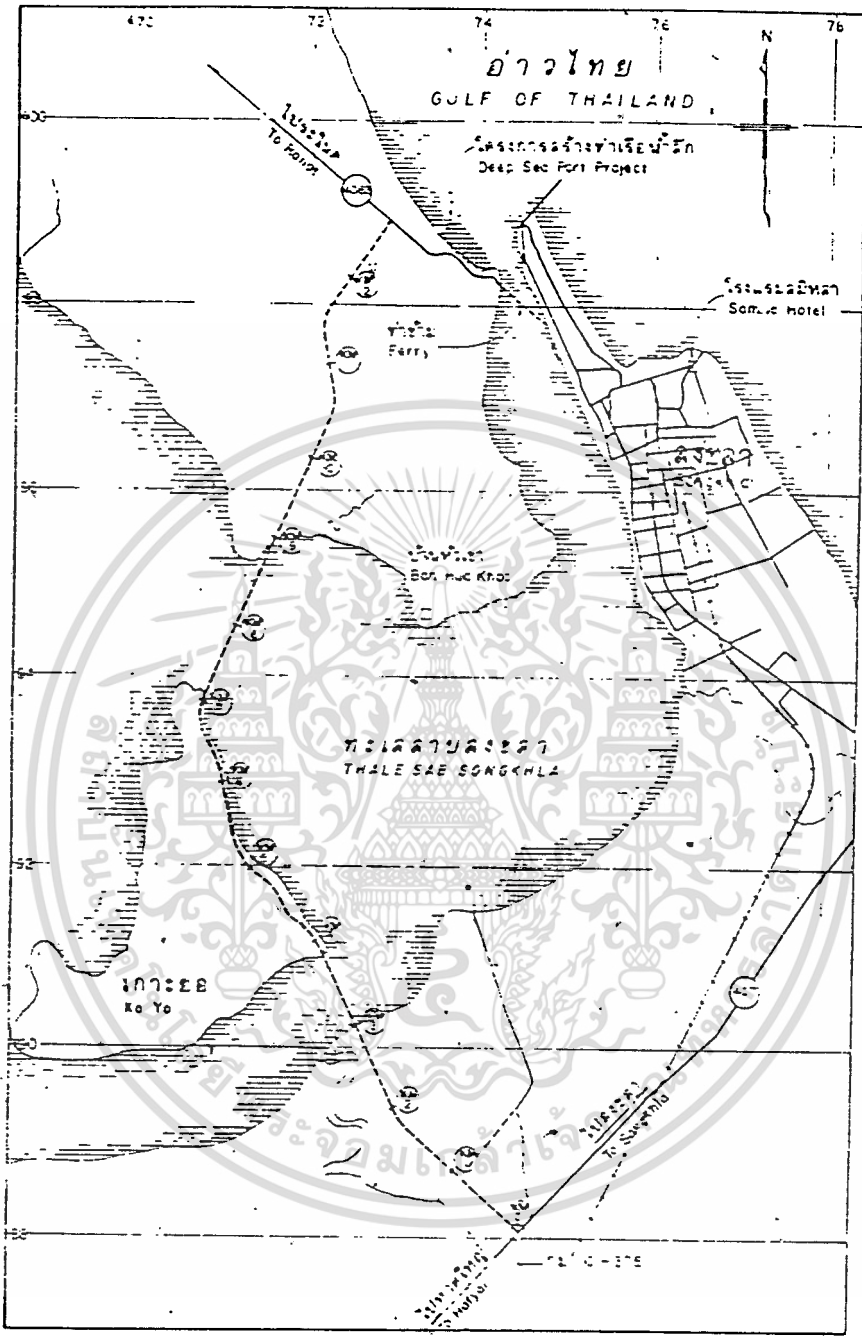
และการกระจายรายได้ของประชาชนในเกาะยอ จะมีช่องว่างระหว่างคนจนกับคนรวยน้อย คือ คนรวยและคนจนมีจำนวนน้อย คนส่วนใหญ่อยู่ในฐานะระดับปานกลางและค่อนข้างดี ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 4.21

ตารางที่ 4.21 แสดงการกระจายรายได้ของแต่ละชั้นรายได้

ชั้นของรายได้ (บาท)	ครัวเรือน			รายได้		
	จำนวน ครัวเรือน	ร้อยละ	ร้อยละ สะสม	จำนวนรายได้	ร้อยละ	ร้อยละ สะสม
น้อยกว่า 10,000	10	6.67	6.67	86,800	1.54	1.54
10,001 - 15,000	10	6.67	13.34	110,400	2.17	3.71
15,001 - 20,000	22	14.66	28.00	415,600	7.38	11.09
20,001 - 25,000	27	18.00	46.00	644,200	11.44	22.53
25,001 - 30,000	11	7.33	53.33	323,000	5.74	28.27
30,001 - 35,000	9	6.00	59.33	302,400	5.37	33.64
35,001 - 40,000	15	10.00	69.33	546,000	9.70	43.34
40,001 - 45,000	7	4.67	74.00	300,000	5.34	48.68
45,001 - 50,000	12	8.00	82.00	579,120	10.28	58.96
50,001 - 55,000	3	2.00	84.00	163,000	2.90	61.86
55,001 - 60,000	7	4.67	88.67	420,000	7.46	69.32
60,001 - 65,000	3	2.00	90.67	186,400	3.31	72.63
65,001 - 70,000	1	0.67	91.34	68,400	1.21	73.84
70,001 - 75,000	1	0.66	92.00	72,000	1.28	75.12
75,001 - 80,000	-	-	92.00	-	-	75.12
80,001 - 85,000	1	0.67	92.67	81,600	1.45	76.57
85,001 - 90,000	4	2.67	95.34	356,100	6.32	82.89
90,001 - 95,000	-	-	95.34	-	-	82.89
95,001 - 100,000	1	0.66	96.00	99,600	1.77	100
มากกว่า 100,000	6	4.00	100	836,660	15.34	-
รวม	150	100	100	5,631,080	100	100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

แม้ว่ากรณีใดๆก็ตาม อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกและต่อ 100 อัง 5,631,080 การกีด 100 มีการ 100 ใช้

โครงการ : สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตสงขลา
THE INSTITUTE FOR SOUTHERN OF THAILAND STUDIES

ที่ปรึกษา : ผศ. กัญญา สุวรรณศิริ (เจชา.ร.)
 อ. นภนิจ นันทน์ (เจจน.ร.)

นักศึกษา : นายสมพงษ์ มโนวิเศษ
 หมายเลขคดี 290123

แผน : **แผนที่ที่ 4.8 แสดงโครงการท่าเรือน้ำลึกสงขลาและสะพานเกาะยอ**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

บทวิเคราะห์

5.1 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถาปัตยกรรม

5.1.1 วิเคราะห์บทบาทและหน้าที่ของโครงการ

จากการศึกษาข้อมูลค่านิยมบทบาทและหน้าที่ของโครงการแล้ว ซึ่งมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญอยู่ 4 ประการนั้น และเมื่อโครงการขยายงานด้านคติชนวิทยาของสถาบันฯ ไปบรรลุถึงเป้าหมายที่ใฝ่ฝันแล้ว สถาบันทักษิณคดีศึกษาฯ ก็มีส่วนสร้างคุณประโยชน์ให้กับประเทศชาติและประชาชนได้เป็นอย่างมาก ดังนี้

- 1.) สถาบันฯ จะเป็นแหล่งช่วยประชาสัมพันธ์ประเทศ และสร้างภาพพจน์ที่ดีงามให้แก่ประเทศอันหาค่ามิได้
- 2.) สถาบันฯ จะช่วยให้ชาวไทยและชาวต่างประเทศเข้าใจในวัฒนธรรมของชาวบักะไต อันจะขจัดความรู้สึกขัดแย้ง จะเป็นการสร้างฐานที่มั่นคงของความสงบภายในและความมั่นคงของชาติอันหาค่ามิได้
- 3.) สถาบันฯ จะเป็นที่ช่วยปลูกฝังความรักชาติ ความภูมิใจในชาติให้แก่เยาวชนอันหาค่ามิได้
- 4.) สถาบันฯ จะเป็นองค์กรที่สำคัญของสังคม ที่จะช่วยยกระดับคุณภาพของประชากรอันหาค่ามิได้
- 5.) สถาบันฯ จะเป็นแหล่งที่สำคัญทางวิชาการที่จะช่วยให้การศึกษา เกี่ยวกับทักษิณคดีในระดับอุดมศึกษาได้อย่างกว้างขวางและลึกซึ้ง รวมทั้งสามารถสร้างบุคลากรที่สามารถแก้ปัญหาและพัฒนาภาคใต้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะเป็นผลดีต่อประเทศชาติในระยะยาว อันหาค่ามิได้

5.1.2 วิเคราะห์แผนการดำเนินงานของโครงการ

จากการศึกษาข้อมูลการดำเนินงานของโครงการด้านคติชนวิทยาแล้ว และการดำเนินงานของสถาบันทักษิณคดีศึกษาในปัจจุบัน แล้วนำมาวิเคราะห์แยกได้ ดังนี้

5.1.2.1 แผนการดำเนินงานของโครงการ

5.1.2.2 อัตรากำลังเจ้าหน้าที่ของโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับบริการเชิงงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.1.2.1 แผนการดำเนินงานของโครงการ

สถาบันทักษิณคดีศึกษามีลักษณะการดำเนินงานที่มีลักษณะ เช่นเดียวกับกับศูนย์วัฒนธรรมทั่วไป แต่สถานทักษิณคดีศึกษาจะเน้นถึงวัฒนธรรมที่ในบ้านของภาคใต้ โดยเฉพาะ "ซึ่งก็เปรียบเสมือนกับศูนย์วัฒนธรรมที่ในบ้านภาคใต้นั้นเอง สำหรับเรื่องวัฒนธรรมในระดับชาตินี้จะมีคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติรับผิดชอบอยู่ ซึ่งมีที่ทำการอยู่ที่ปทุมวัน กรุงเทพมหานคร และก็จะมีส่วนวัฒนธรรมระดับจังหวัดกระจายอยู่ทั่วประเทศทุกจังหวัด ตั้งขึ้นอยู่กับสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ และเมื่อมีสถาบันทักษิณคดีศึกษาเกิดขึ้นแล้ว และงานของสถาบันทักษิณคดีศึกษาก็เจริญรุดหน้าขึ้นอย่างน่าสนใจ ดังนั้นคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติจึงได้ให้ความช่วยเหลือแก่สถาบันทักษิณคดีศึกษาในลักษณะของการช่วยเหลือทางการเงินและให้การปรึกษาเพื่อการดำเนินงานของสถาบันทักษิณคดีศึกษาได้เป็นไปอย่างสมบูรณ์แบบและมีประสิทธิภาพ¹ ดังนั้นการดำเนินงานของสถาบันทักษิณคดีศึกษาจึงมีส่วนที่สัมพันธ์และเกี่ยวข้องกับคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติอยู่เป็นบางส่วน แต่การดำเนินงานส่วนใหญ่ของสถาบันนั้น จะมีการบริหารงานที่ขึ้นตรงกับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และสถาบันฯจะเป็นผู้ที่รับผิดชอบทางด้านการศึกษาไทยคดีศึกษาแก่ภาควิชาไทยคดีศึกษา ของวิชาเขตสงขลา สำหรับแผนภูมิการบริหารงานของสถาบันทักษิณคดีศึกษาจะแสดงให้เห็นในแผนภูมิที่ ๘.๑

5.1.2.2 อัตราค่าจ้างเจ้าหน้าที่ของโครงการ

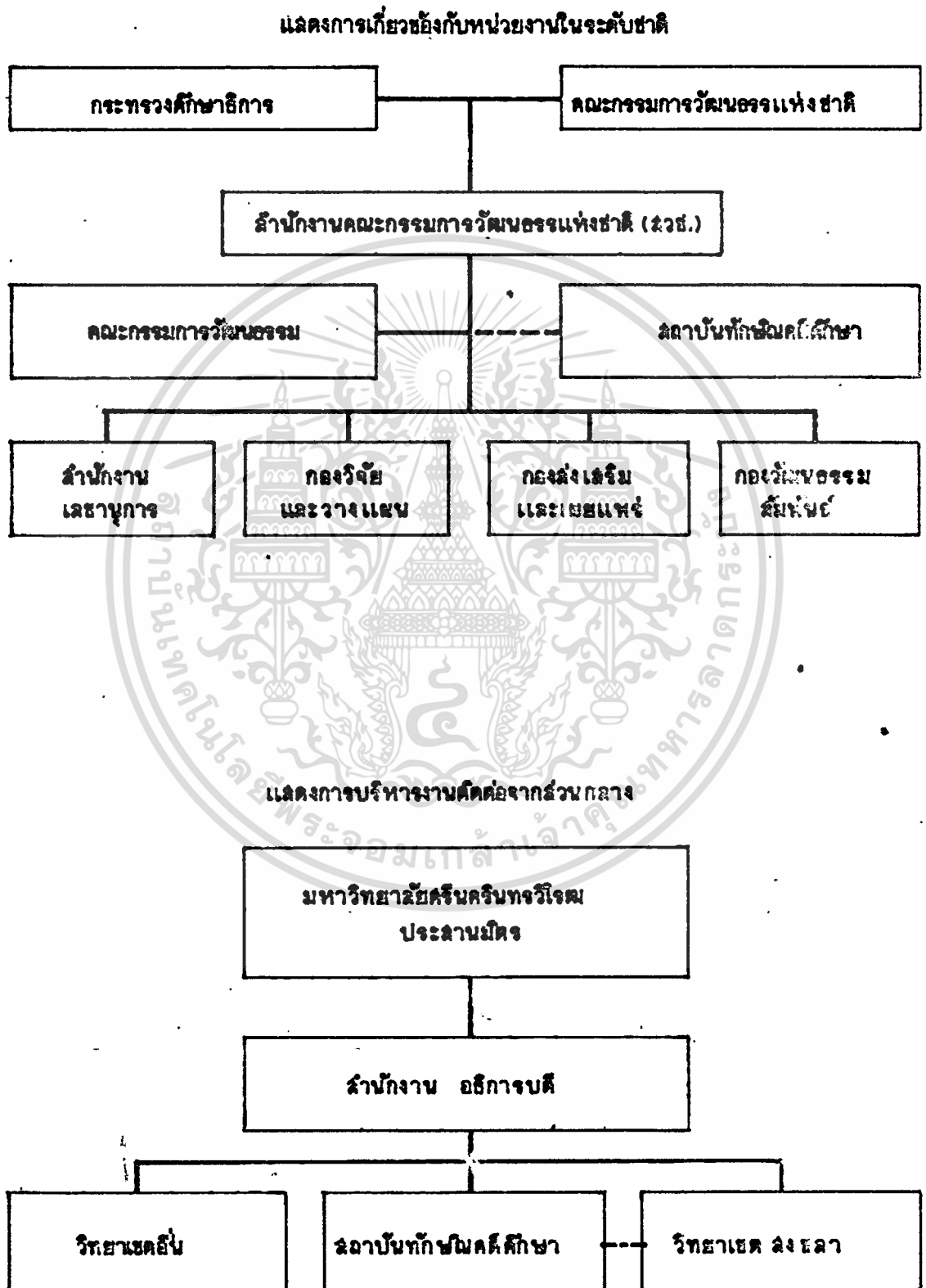
สถาบันทักษิณคดีศึกษามีโครงการที่จะขยายงานให้เต็มรูปแบบในปี 2540 (เมื่อสิ้นแผนพัฒนาฉบับที่ 7)² โดยมีรายละเอียดของความต้องการบุคลากรเต็มรูปโครงการดังในตารางที่ ๘.๑ เพื่อให้การหาวิทยานิพนธ์โครงการนี้ได้ออกสนองความต้องการของโครงการขยายงานของสถาบันทักษิณคดีศึกษา ข้าพเจ้าจึงยึดเอาจำนวนบุคลากรเมื่อเต็มรูปโครงการในปี 2540 มาเป็นตัวกำหนดจำนวนบุคลากรเป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์ คือ 123 อัตรา

จากจำนวนบุคลากร 123 คน สามารถจัดสรรอัตราค่าจ้างและหน้าที่ของบุคลากรออกเป็นฝ่ายๆ และจำนวนค่า³จ้างรายละเอียดในตารางที่ ๘.๒

1. จากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการสถาบันทักษิณคดีศึกษา คือ อาจารย์สุธวัชพงศ์ พงศ์ใหญ่
2. จากเอกสารโครงการ

๓. จากเอกสารโครงการ
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อการดำเนินงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนภูมิที่ ๘.๑ แสดงแผนการบริหารงานของสถาบันทักษิณคดีศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แสดง การบริหารงานภายในของสถาบันทักษิณคดีศึกษา

โครงการ : สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จัทยาเขตสงขลา
THE INSTITUTE FOR SOUTHERN OF THAILAND STUDIES

ผู้ปรึกษา : ผศ. กัญญา สุวรรณศิริ (เจสรา.) อ. สุกนธ์ นิลรัตน์ (เสจธ.)	นักศึกษา : นายถนอมพงษ์ มโนวิเชียร หมายเลขประจำตัว 290123
แสดง :	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ ๕.๑ แสดงแผนความต้องการบุคลากรเต็มรูปแบบโครงการ

ประเภท / ตำแหน่ง	จำนวนเดิม ปี 2530	จำนวนที่ต้องการเพิ่ม		รวม
		ปี 2534	ปี 2540	
1. ฝ่ายบริหารทั่วไป				
- ผู้อำนวยการ	1	-	-	1
- รองผู้อำนวยการ	1	-	-	1
2. นักวิชาการหรือผู้เชี่ยวชาญทางวิชาการ				
- นักวิจัย 5	2	-	-	2
- นักวิจัย 4	-	2	5	7
- เจ้าหน้าที่วิจัย 4	2	-	-	2
- เจ้าหน้าที่วิจัย 3	-	2	3	5
- นักวิชาการศึกษา 5	1	-	-	1
- นักวิชาการศึกษา 4	2	5	11	20
- นักวิชาการศึกษา 3	-	2	12	16
- บรรณารักษ์ 3	-	1	-	1
- ภัณฑารักษ์ 4	-	1	-	1
- ภัณฑารักษ์ 3	-	3	1	4
- เจ้าหน้าที่ระบบงานคอมพิวเตอร์	3	2	1	3
- เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและ วางแผน	-	1	1	2
3. เจ้าหน้าที่ธุรการ				
- เลขานุการ 6	-	1	4	1
- เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป 4	1	-	-	1
- เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป 3	1	1	-	2
- พนักงานการเงินและบัญชี 4	1	-	-	1
- พนักงานการเงินและบัญชี 2	-	1	1	2
- พนักงานธุรการ 2	-	-	1	1
- เจ้าหน้าที่พิมพ์ดีด 2	1	-	-	1
- เจ้าหน้าที่พิมพ์ดีด 1	1	2	2	5
- เจ้าหน้าที่ประจำเครื่องคอมพิวเตอร์ 2	-	-	1	1
- เจ้าหน้าที่บุคคล 3	-	1	-	1
- นักวิชาการพัสดุ 3	-	1	-	1
- พนักงานพัสดุ 2	1	-	-	1
- นักประชาสัมพันธ์ 3	-	1	1	2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ ๑ แสดงแผนความต้องการบุคลากรเต็มรูปแบบโครงการ

ประเภท / ตำแหน่ง	จำนวนเต็ม ปี 2530	จำนวนที่โครงการเต็ม		รวม
		ปี 2534	ปี 2540	
- สภาเด็ก 3	-	1	-	1
- นายช่างเทคนิค 3	1	-	-	1
- นายช่างอิเล็กทรอนิกส์ 3	1	-	-	1
- นายช่างอิเล็กทรอนิกส์ 2	-	-	1	1
- นายช่างศิลป์ 2	-	1	1	2
- ช่างพิมพ์ 2	-	1	1	2
- ช่างไฟฟ้า 2	-	1	-	1
- ช่างภาพ	-	-	1	1
- พนักงานโสตทัศนศึกษา 2	-	1	1	2
- พนักงานวิทยาศาสตร์ 2	-	1	-	1
- พนักงานห้องสมุด 2	-	1	-	1
- พนักงานสถิติ 2	-	1	1	2
4. ลูกจ้างประจำ				
- พนักงานขับรถ	2	-	2	4
- นักการ, ภารโรง	1	2	2	5
- คนสวน	2	2	1	5
- ยาม	-	2	2	4
รวมทั้งเขต จำนวนทั้งสิ้น	22	42	54	123

ตารางที่ ๒.๒ แสดงการจัดสรรอัตราค่าจ้างและหน้าที่ของบุคลากร

ฝ่าย / ตำแหน่ง	หน้าที่รับผิดชอบ	บุคลากร	จำนวน
1. สำนักเลขาธิการ			
- ผู้อำนวยการ	- กำหนดงานของสถาบันฯ ให้ บุคลากร ขอบข่ายและบรรลุลูก เป้าหมายทุกประการอย่าง เรียบร้อย	- ศาสตราจารย์ระดับ 10	1
- รองผู้อำนวยการ	- กำหนดงานตามคำสั่งที่ได้รับ	- ผู้ช่วยศาสตราจารย์	1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ ๑ แสดงการจัดสรรอัตรากำลังและหน้าที่ของบุคลากร

ฝ่าย / ตำแหน่ง	หน้าที่รับผิดชอบ	บุคลากร	จำนวน
	มอบจากผู้อำนวยการ เพื่อเป็น การแบ่งเบาภาระของผู้อำนวยการ นวยการ	ระดับ 6	
- เลขานุการ	- บริหารงานสำนัก เลขานุการ และประสานงานทุกฝ่ายให้ค้ำ เนินไปด้วยความ เรียบร้อย	- เลขานุการ 6	1
- งานบริหารงาน ทั่วไป	- ผู้อำนวยการด้านธุรการในหน่วยงาน ของฝ่ายต่างๆ ค้ำเนินไปค้ำ ความ เรียบร้อยตามที่ผู้บริหาร ระดับสูงมอบหมายและประ สานงานระหว่างผู้บริหารระ ดับสูงกับฝ่ายต่างๆ ติดตาม และรายงานความ เป็นไปของ ฝ่ายต่างๆ ให้ผู้บริหารระดับสูง ทราบ	- เจ้าหน้าที่บริหารงาน ทั่วไป 4 - เจ้าหน้าที่บริหารงาน ทั่วไป 3	1 2
- งานสารบัญ	- เก็บรวบรวมหลักฐาน เอก สารราชการ ทำหนังสือติดต่อ ราชการและทำเอกสารราช อื่นๆ และ เติมหนังสือภายใน	- เจ้าหน้าที่พิมพ์ดีด 2 - เจ้าหน้าที่พิมพ์ดีด 1 - พนักงานธุรการ 2 - นักการ	1 1 1 1
- งานการเงิน และบัญชี	- รับผิดชอบงานการเงินและ บัญชี เงินงบประมาณ เงิน รายได้จากการ เข้าร่วมพิธี ภัณฑ์ ค่าธรรมเนียมต่างๆ การจำหน่ายสิ่งพิมพ์และสื่อ การเสด็จ ฯลฯ เงินบริจาค เงินทุนวิจัยมูลนิธิทักษิณ	- พนักงานการเงินและ บัญชี 4 - พนักงานการเงินและ บัญชี 2 - พนักงานพิมพ์ดีด 2 - พนักงานพิมพ์ดีด 1	1 2 1 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรณีนานนี้ ก่อนลาดให้เข้าใจให้ประโยชน์ด้านกา

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ แสดงการจัดสรรอัตราจ้างและหน้าที่ของบุคลากร

ฝ่าย / ตำแหน่ง	หน้าที่รับผิดชอบ	บุคลากร	จำนวน	
- งานการเจ้าหน้าที่	- ดำเนินเรื่องบรรจุ แต่งตั้ง โอน ย้าย ปรับระดับ รักษาความปลอดภัย ทำทะเบียน ประวัติและผลงาน	- พนักงานธุรการ 3 - เจ้าหน้าที่บุคคล 3 - พนักงานพิมพ์ดีด 1	1 1 1	
	- งานพัสดุและอาคารสถานที่	- ดูแล ออกแบบ ตกแต่ง และ บริการใช้อาคารสถานที่ ทำทะเบียน ดูแลพัสดุทุกประเภท รักษาความปลอดภัย ดูแลการใช้จ่ายงานพาหนะและทำความสะอาด	- นักวิชาการพัสดุ 3 - พนักงานพัสดุ 2 - พนักงานขับรถ - ช่างไฟฟ้า 2 - วิทยากร 2 - ช่างศิลป์ 2 - ช่างอิเล็กทรอนิกส์ 2 - สถาปนิก 3	1 1 4 4 4 1 2 2 2
		- งานสารนิเทศ	- เผยแพร่ข่าวสารประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆของสถาบันฯ ในบริการ เชื่อมชมพิพิธภัณฑ์	- ยาม - ภารโรง - ช่างไฟฟ้า 2 - วิทยากร 2 - ช่างศิลป์ 2 - ช่างอิเล็กทรอนิกส์ 2 - สถาปนิก 3
2. ฝ่ายรวบรวมและจัดระบบข้อมูล		- จัดทำทะเบียน รหัส และ บัตรรายการข้อมูลวัฒนธรรมทุกประเภทที่จัดเก็บที่สถาบันฯ ทำทะเบียนข้อมูลวัฒนธรรมที่อยู่ในความครอบครองของเอกชนและหน่วยงานอื่นๆ ดูแลคอมพิวเตอร์ที่ใช้ทำข้อ	- ประชาสัมพันธ์ 3	2
		- จัดทำทะเบียน รหัส และ บัตรรายการข้อมูลวัฒนธรรมทุกประเภทที่จัดเก็บที่สถาบันฯ ทำทะเบียนข้อมูลวัฒนธรรมที่อยู่ในความครอบครองของเอกชนและหน่วยงานอื่นๆ ดูแลคอมพิวเตอร์ที่ใช้ทำข้อ	- เจ้าหน้าที่ประจำคอมพิวเตอร์ 1 - เจ้าหน้าที่จัดระบบ 3 - พนักงานพิมพ์ดีด 1 - นักวิจัย 3	1 2 1 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์และเผยแพร่โดยไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการศึกษา
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ ๑๖๖ แผนกการจัดสรรองค์การกำลังและหน้าที่ของบุคลากร

ฝ่าย / ตำแหน่ง	หน้าที่รับผิดชอบ	บุคลากร	จำนวน
- งานพิพิธภัณฑ์สาร วัตถุ	มูลและควบคุม		
	- เก็บรวบรวมข้อมูลวัฒนธรรม พื้นบ้านที่เป็นวัตถุของจริงทุก แขนง เก็บรักษาและจัดแสดง โดยให้เห็นกระบวนการพัฒนา ของแต่ละเรื่อง (จัดทำแผ่นจ ลอง ภาพถ่าย เส้น ภาพเขียน แผนที่ แผนที่ประกอบ)	- นักวิจัย 1 - นักวิชาการ 2 - นักวิทยาศาสตร์ 2	1 1 1
	- เก็บรวบรวมข้อมูลวัฒนธรรม พื้นบ้านประเภท เสียงทั้งหมด จัดระบบ ทำข้อมูลแม่แบบ ให้บริการทั้ง เสียงและจัดกิจ กรรมร่วมกับฝ่าย เผยแพร่	- นักวิชาการ 3 - พนักงาน โสตศ - นักวิจัย 1	2 3 3 1
- งานพิพิธภัณฑ์ภาพ	- เก็บรวบรวมข้อมูลวัฒนธรรม พื้นบ้านประเภทภาพ ใต้แก้ว ภาพถ่าย ภาพสไลด์ ภาพ เขียน ภาพพิมพ์ วิดีโอ เทป ภาพยนตร์ และจัดทำระบบขอ มูลแม่แบบประเภทภาพ ให้ บริการข้อมูลประเภทภาพ	- นักวิจัย 3 - นักวิชาการ 3 - ช่างภาพ 2	3 3 1
	- เก็บรวบรวมวรรณกรรม ลายลักษณ์ เป็นประเภทสมุด ข่อยและใบลาน ชำระปริ วรรคและปริวรรตวรรณกรรม จัดทำคลังข้อมูลวัฒนธรรมมุข ปาฐะ ให้บริการข้อมูล	- อาจารย์ 5 - บรรณรักษ์ 3 - นักวิชาการ 3	1 1 3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ของกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ การนำข้อมูลไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาตจากกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ ถือเป็นความผิดตามกฎหมาย

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ แสดงการจัดสรรอัตราค่าจ้างและหน้าที่ของบุคลากร

ฝ่าย / ตำแหน่ง	หน้าที่รับผิดชอบ	บุคลากร	จำนวน
- งาน เอกสารห้อง ห้องต้น	- เก็บรวบรวม เอกสาร เกี่ยวกับ ภาคใต้ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุ บัน ให้บริการข้อมูล	- นักวิชาการ 3 - นักวิชาการ 2 - พนักงานห้องสมุด 2 - บรรณารักษ์	1 3 1 2
3. ฝ่ายส่งเสริมและ เผยแพร่			
- งานกิจกรรม เฉพาะ เรื่อง	- ดูแลรับผิดชอบโครงการหมู่ วัฒนธรรมสาธิต จัดประกวด แข่งขันทางวัฒนธรรมร่วมกับ หน่วยงานอื่น	- นักวิชาการศึกษา 4 - นักวิชาการศึกษา 3	2 6
- งานให้การศึกษ และอบรม	- รับผิดชอบศูนย์ศาสนาวัต แหลมท่อ โครงการอบรมจริ ยธรรมและปลูกฝังค่านิยม จัดสอนอบรมหลักสูตรพิเศษ จัดโครงการวัฒนธรรมศึกษา และให้คำบริการคำปรึกษา	- นักวิชาการศึกษา 4 - นักวิชาการศึกษา 3	2 1
- งาน เผยแพร่	- จัดพิมพ์ผลงานการศึกษาค้น คว้า วิจัย และวารสารกรรม ห้องต้น ออกเผยแพร่ รับผิดชอบ ชอบงานโรงพิมพ์ จัดทำสาร ทัศนคติ จัดรายการวิทยุโทร ทัศน์ บริการชมวีดิโอเทป	- นักวิชาการศึกษา 4 - นักวิชาการศึกษา 3 - ช่างพิมพ์ 1 - พนักงานโสตฯ 2 - พนักงานพิมพ์ดีด 1	3 1 2 2 1
- งานศิลป์พื้น เมือง	- จัดทำทำเนียบศิลป์ ศึกษา เรื่องราวของศิลป์พื้น เมือง จัดกิจกรรมและให้บริการข้อมูล	- นักวิชาการศึกษา 4	2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับภายในงานและใช้เพื่อประโยชน์ด้านการบริหาร

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น ยกเว้นที่ สืบค้นเพื่อเผยแพร่ข้อมูล และต้องขออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์

ตารางที่ ๑ แผนกการจัดสรรอัตราจ้างและหน้าที่ของบุคลากร

ฝ่าย / ตำแหน่ง	หน้าที่รับผิดชอบ	บุคลากร	จำนวน
- งานผลิตสื่อทาง วัฒนธรรม	- ผลิตสื่อประเภท เสียง ภาพ เพื่อเผยแพร่วัฒนธรรม เฉพาะ เรื่อง การผลิตสื่อจะประ สานงานกับฝ่ายอื่นๆ ซึ่ง เป็น งานรวบรวมและจัดระบบข้อมูล	- นักวิชาการศึกษา 4	3
		- นักวิชาการศึกษา 3	1
4. งานวิจัยและวางแผน			
- งานวางแผนและ โครงการ	- วิเคราะห์แผนงานและโครง การระยะยาว ทำแผนปฏิบัติ งานประจำปี วางแผนงาน และดำเนินงาน โครงการที่ พิเศษ ดำเนินงาน เพื่อพัฒนา คุณภาพของงานและบุคลากร	- นักวิชาการศึกษา 4	1
		- นักวิชาการศึกษา 3	2
		- นักวิจัย 4	1
		- นักวิจัย 3	2
		- จนท. วิเคราะห์นโยบายและวางแผน 2	2
		- พนักงานพิมพ์ดีด 1	1
- งานสถิติและข้อมูล	- จัดทำข้อมูลและสถิติงานสถิต บันฑิต และสถิติด้านวัฒนธรรม และจัดทำรายงานประจำปี	- จนท. ระบบงานคอมพิวเตอร์ 3	3
		- จนท. ประจำเครื่องคอมพิวเตอร์ 2	1
- งานวิจัยและประ เมินผล	- ควบคุมและดำเนินงานวิจัย เกี่ยวกับวัฒนธรรมทุกแขนง ประสานงานวิจัยกับหน่วย งานอื่นๆทั้งในและต่างประ เทศ สนับสนุนงานวิจัยของ เอกชนและหน่วยงานของรัฐ ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมโดย จัดโครงการทุนวิจัย ฯลฯ	- นักวิชาการ 5	1
		- นักวิชาการ 4	2
			2
รวมบุคลากรทุกฝ่าย			123

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการปฏิบัติงานและเป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการปฏิบัติงาน

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.1.3 วิเคราะห์ผู้ใช้โครงการ

จากข้อมูลผู้ใช้โครงการ วิเคราะห์ได้ดังนี้

5.1.3.1 ประเภทผู้ใช้โครงการ

5.1.3.2 พฤติกรรมและจุดมุ่งหมายของผู้ใช้โครงการ

5.1.3.3 จำนวนผู้ใช้โครงการ

5.1.3.1 ประเภทผู้ใช้โครงการ

จากการศึกษาข้อมูล สามารถสรุปผู้ใช้โครงการได้ดังนี้

1.) เจ้าหน้าที่ของสถาบันฯ หรือผู้ให้บริการ คือ

1.1) เจ้าหน้าที่ประจำของสถาบันฯ

1.2) นักวิชาการ นักวิจัย วิทยากร

1.3) ศิลปินหรือนักแสดง

2.) ผู้เข้าชมหรือผู้ใช้บริการ คือ

2.1) นักเรียน นักศึกษา

2.2) นักท่องเที่ยว

2.4) ผู้มาติดต่อ

2.5) ประชาชนทั่วไป

5.1.3.2 พฤติกรรมและจุดมุ่งหมายของผู้ใช้โครงการ

พฤติกรรมและจุดมุ่งหมายของผู้ใช้โครงการจะเป็นตัวกำหนดถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบและความต้องการองค์ประกอบของโครงการ เนื่องจากผู้ใช้โครงการมีวัตถุประสงค์ของการใช้ต่างกัน ดังนั้น พฤติกรรมของการใช้ก็ย่อมแตกต่างกัน ซึ่งสามารถสรุปพฤติกรรมของผู้ใช้โครงการออกเป็นแผนภูมิให้เห็นในแผนภูมิที่ 5.2

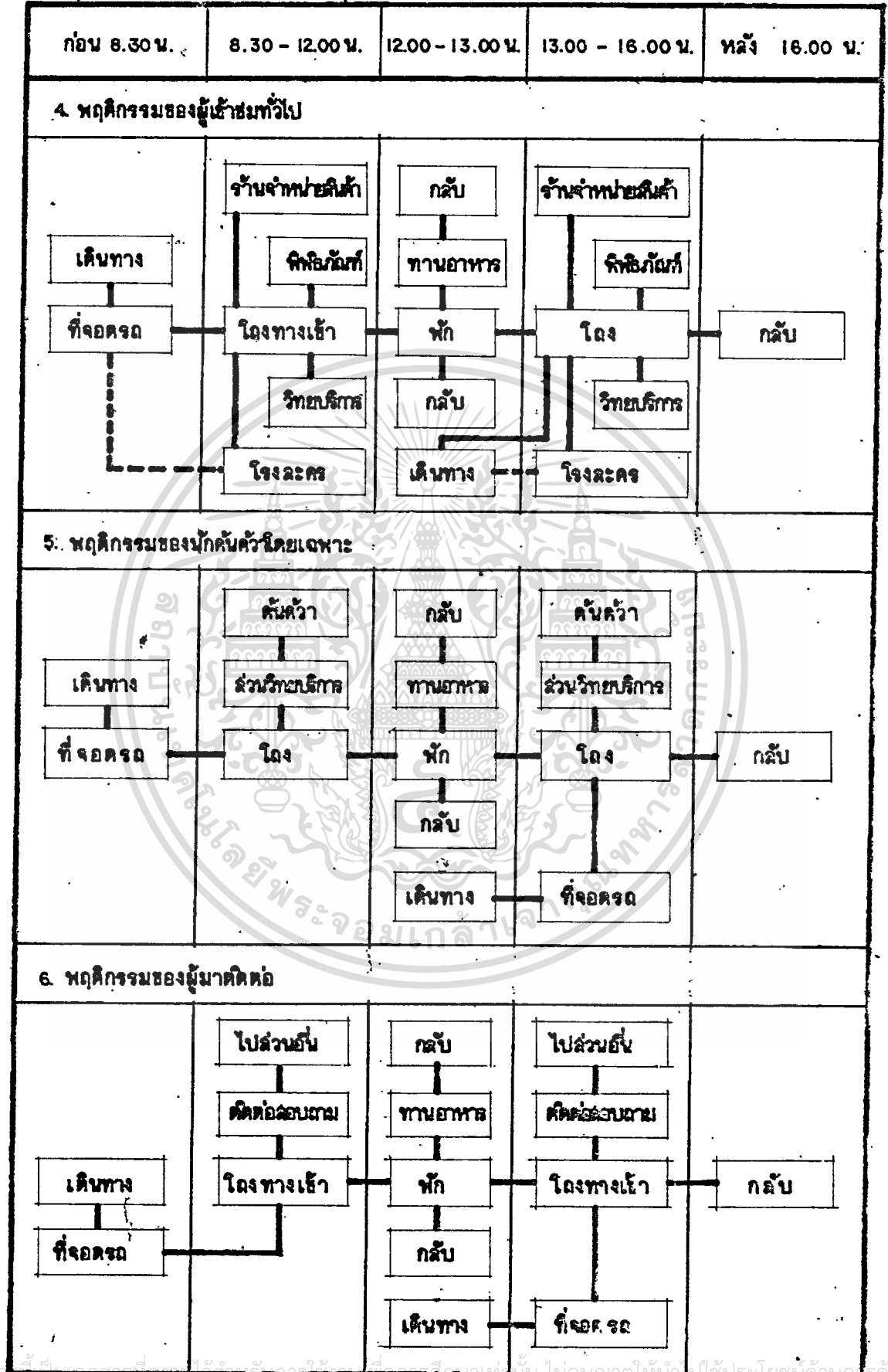
5.1.3.3 จำนวนผู้ใช้โครงการ

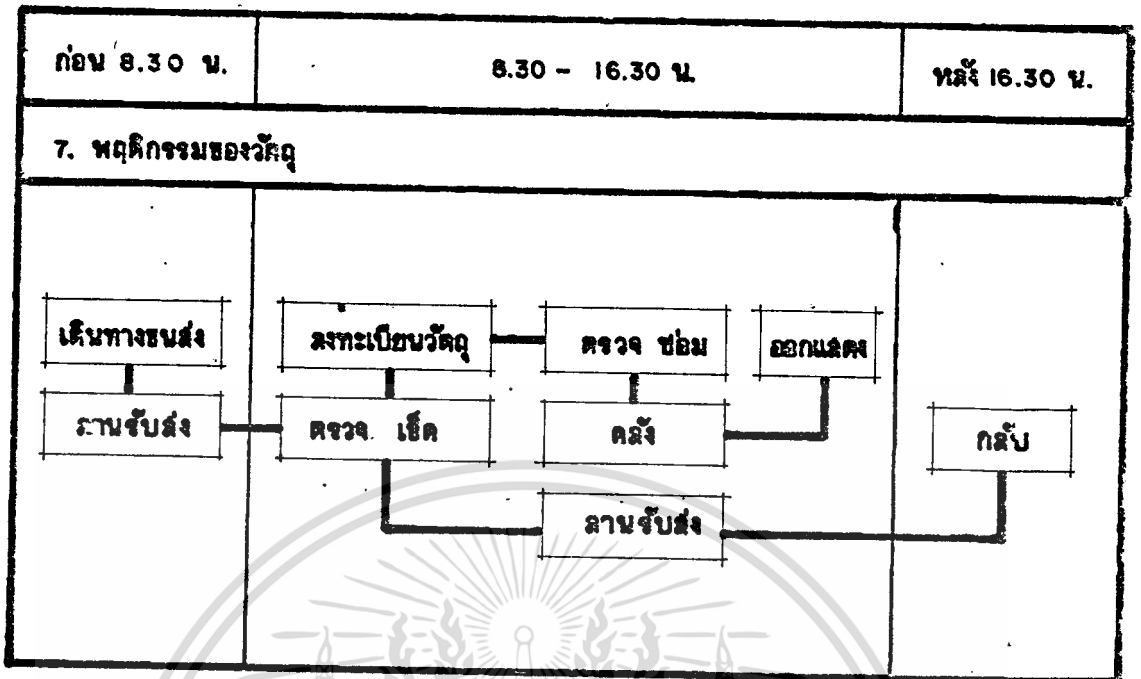
จากข้อมูลในบทที่ 4 หัวข้อที่ 4.1.3 ในกรณีที่ 1 เมื่อเปรียบเทียบจำนวนสถิติผู้เข้าชมของสถาบันทักษิณคดีศึกษาและจำนวนสถิติของพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสงขลาแล้ว พบว่า สถิติของพิพิธภัณฑ์ฯ มีสถิติจำนวนผู้เข้าชมมากกว่าจำนวนสถิติของพิพิธภัณฑ์ฯ ทั้งนี้ก็เนื่องจากว่า สถานที่ตั้งของสถาบันทักษิณคดีศึกษาในปัจจุบันนั้นมีศักยภาพที่เสียเปรียบกว่าสถานที่ตั้งของพิพิธภัณฑ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่สามารถนำออกเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนภูมิที่ แสดงพฤติกรรมของผู้ใช้โครงการ

ภักดิ์ฯ ถึงข้อปัญหาที่โศกแล้วไวแล้วในบทที่ 1 หากสถาบันทักษิณคดีศึกษาได้ทำการย้ายสถานที่ตั้งใหม่ที่มียุทธศาสตร์ที่เท่าเทียมกันกับสถานที่ตั้งของพิพิธภัณฑ์แล้ว ก็จะทำให้ไม่มีข้อเสียเปรียบกับสถานที่ตั้งของพิพิธภัณฑ์ ดังนั้นการกำหนดจำนวนผู้เข้าชมในโครงการนี้จะใช้จำนวนสถิติผู้เข้าชมสูงสุดของพิพิธภัณฑ์ เป็นเกณฑ์ คือ จำนวน 69,183 คน/ปี และจะคิดเพิ่มจากจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศซึ่งเมื่อโครงการนี้เสร็จสมบูรณ์เต็มรูปแบบโครงการแล้วจะสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เดินทางเข้ามาเที่ยวในจังหวัดสงขลาเพิ่มขึ้นอีกร้อยละ 10 ของจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ซึ่งจะทำการวิเคราะห์หาจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เดินทางเข้ามาผ่านทางด่านจังหวัดสงขลาที่ได้ทำการศึกษาข้อมูลไว้แล้วในกรณีที่ 2 ดังต่อไปนี้

การวิเคราะห์จะใช้สูตรการคาดคะเนประชากร (RATE OF POPULATION GROWTH) ซึ่งจะช่วยให้สามารถการประมาณการจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เดินทางเข้ามาทางจังหวัดสงขลาในระยะ 10 ปีข้างหน้าได้อย่างใกล้เคียงที่สุด โดยอ้างอิงจากจำนวนสถิติเดิมที่ทำการศึกษาข้อมูลไว้ในบทที่ 4 ดังนี้

1. จากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการสถาบันทักษิณคดีศึกษา คือ อาจารย์สุวิรงค์ พงศ์ใหญ่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปี พ.ศ.	จำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เข้ามาทางสงขลา
2525	500,347 คน/ปี
2526	503,631 "
2527	531,323 ,,
2528	501,797 ,,
2529	623,080 ,,
2530	522,488 ,, (ขาด 3 เดือนหลัง)

ในการวิเคราะห์จะใช้ปี 2529 เป็นปีสุดท้าย เพราะปี 2530 สถิติไม่ครบ

สูตรในการวิเคราะห์ คือ $R = \sqrt[n]{\frac{PT}{PO}} - 1$

R = RATE OF POPULATION GROWTH

n = จำนวนปีที่เปลี่ยนไปในปัจจุบัน ถึงปีสุดท้ายที่หาได้

PT = จำนวนประชากรปีปัจจุบัน

PO = จำนวนประชากรปีต้น

แทนค่า $R = \sqrt[4]{\frac{623,080}{500,347}} - 1$

$= \sqrt[4]{1.2452998} - 1$

$= 1.056375 - 1$

$= 0.056375$

คิดเป็นร้อยละ = 5.64

นำค่า มาเข้าสูตร $PN = PT(1+R)^n$

PN = ระยะเวลาของปีที่ต้องการทราบ

PT = จำนวนประชากรปีปัจจุบัน

R = RATE OF POPULATION GROWTH

n = จำนวนปีที่เปลี่ยนไปจากปีสุดท้ายที่หาได้ถึงปีที่ต้องการทราบในอนาคต

ต้องการทราบจำนวนในปี พ.ศ. 2540

แทนค่า $PN = 623,080 (1+0.056375)^{10}$

$= 623,080 (1.056375)^{10}$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

= 623,080 (1.730538)

= 959,203

แสดงว่าในปี 2540 จะมีนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเดินทางเข้ามาผ่านทาง
 กานจังกะวักสงขลาจำนวน 959,203 คน

คิดเป็นนักท่องเที่ยว โดย เฉพาะ 575,521 คน (ร้อยละ 60 เข้ามาเพื่อการ
 หองเที่ยว โดย เฉพาะ)

คิดเป็นผูมาใช้โครงการ 57,552 คน (ถึง เข้ามาร้อยละ 10 ของทั้งหมด)

สรุปจำนวนผูใช้โครงการ

เจ้าหน้าที่สถาบันฯ	123 คน		
ผูเข้าชมโครงการ	691,183 + 57,552 คน	=	126,735 คน/ปี
	เฉลี่ย	=	10,561 คน/เดือน
	เฉลี่ย	=	480 คน/วัน

(หมายเหตุ : สถาบันฯ เปิดทำการ 22 วัน/เดือน)

5.1.4 วิเคราะห์พื้นที่ใช้สอยองค์ประกอบโครงการ
 การวิเคราะห์พิจารณาจากการใช้พื้นที่ในหลักการดังนี้

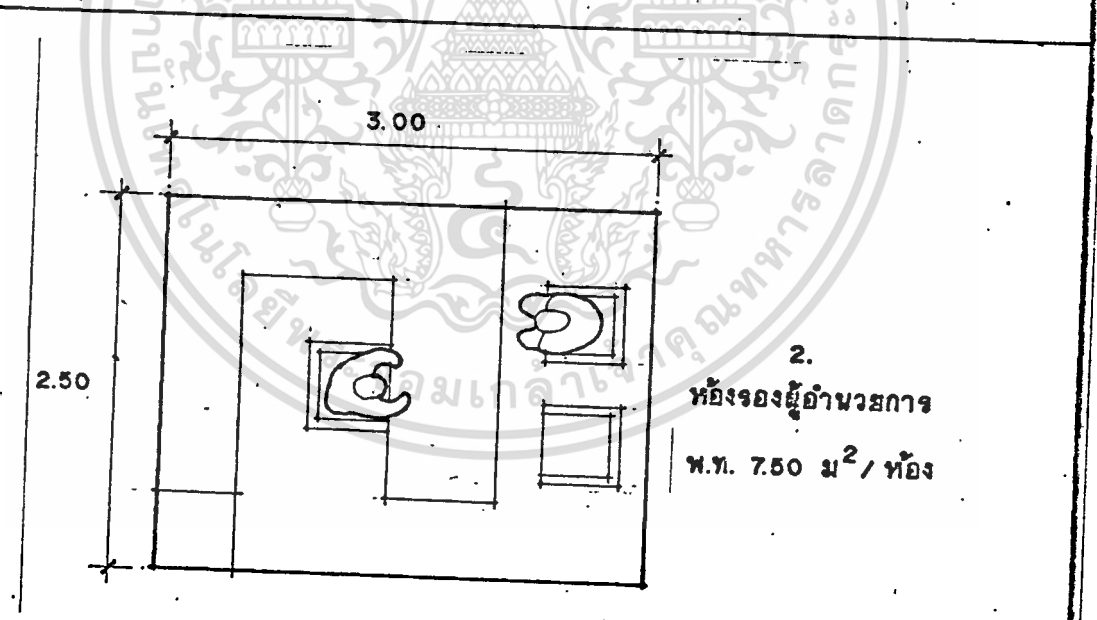
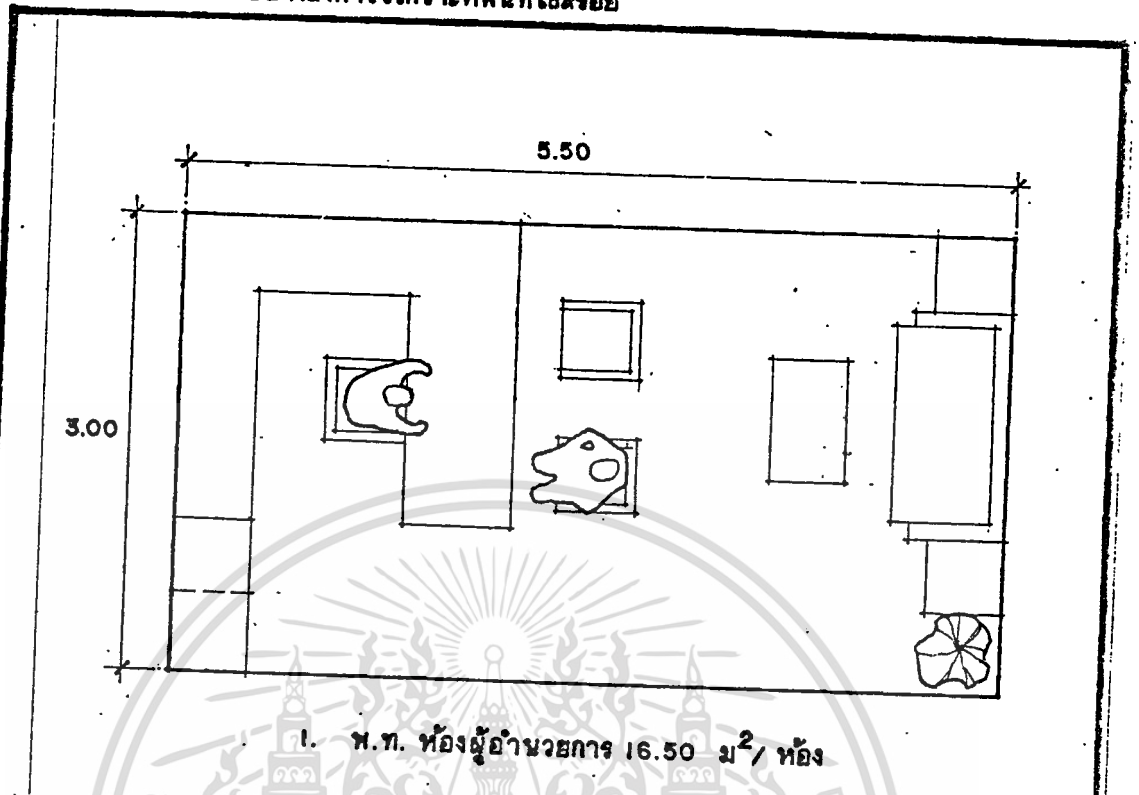
- จำนวนผูใช้และพฤติกรรมในการใช้สอย
- อุปกรณ์และเฟอร์นิเจอร์
- เวลาในการปฏิบัติงานและกิจกรรม
- ความต้องการพื้นฐาน

โดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบกับมาตรฐาน ดังนี้

- TIME - SAVER STANDARD
- ARCHITECT'S DATA
- BUILDING PLANING AND DESIGN STANDARD
- BUILDING MECHANICAL SYSTEM
- เอกสารโครงการ
- สอบถามจากผู้บริหารคณะ
- พื้นที่ใช้สอยจากอาคาร เติมของสถาบันทักษิณคดีศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.1 แสดงแบบอย่างผังการวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอย

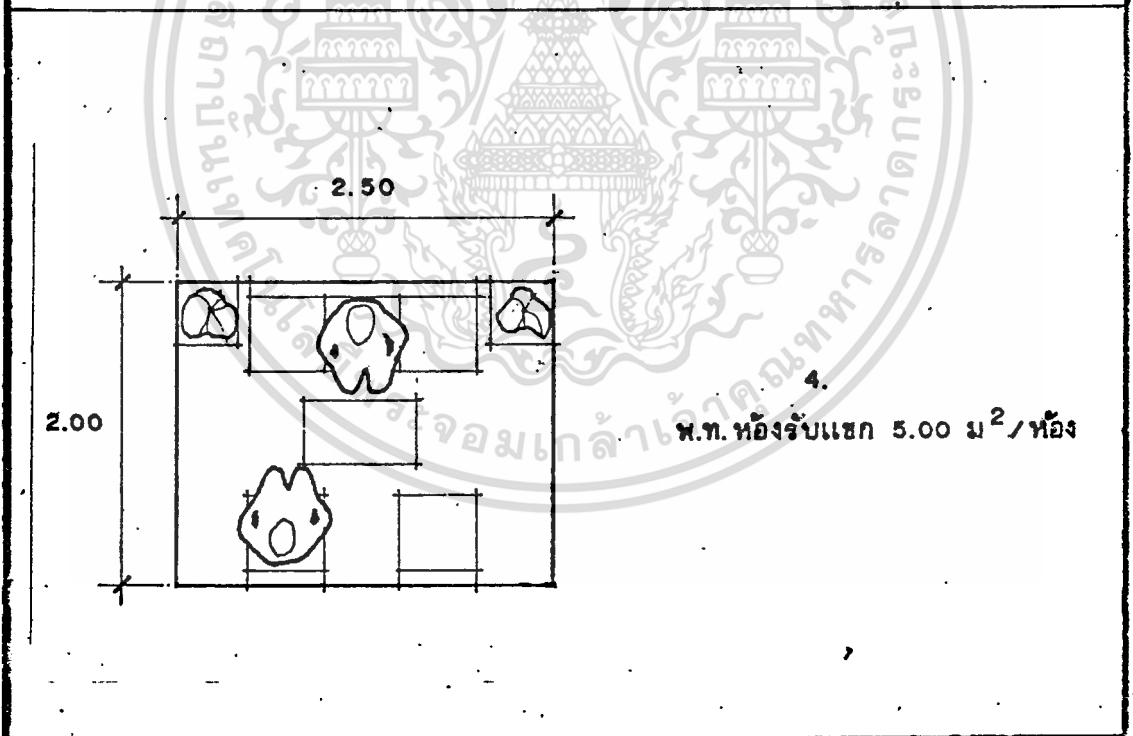
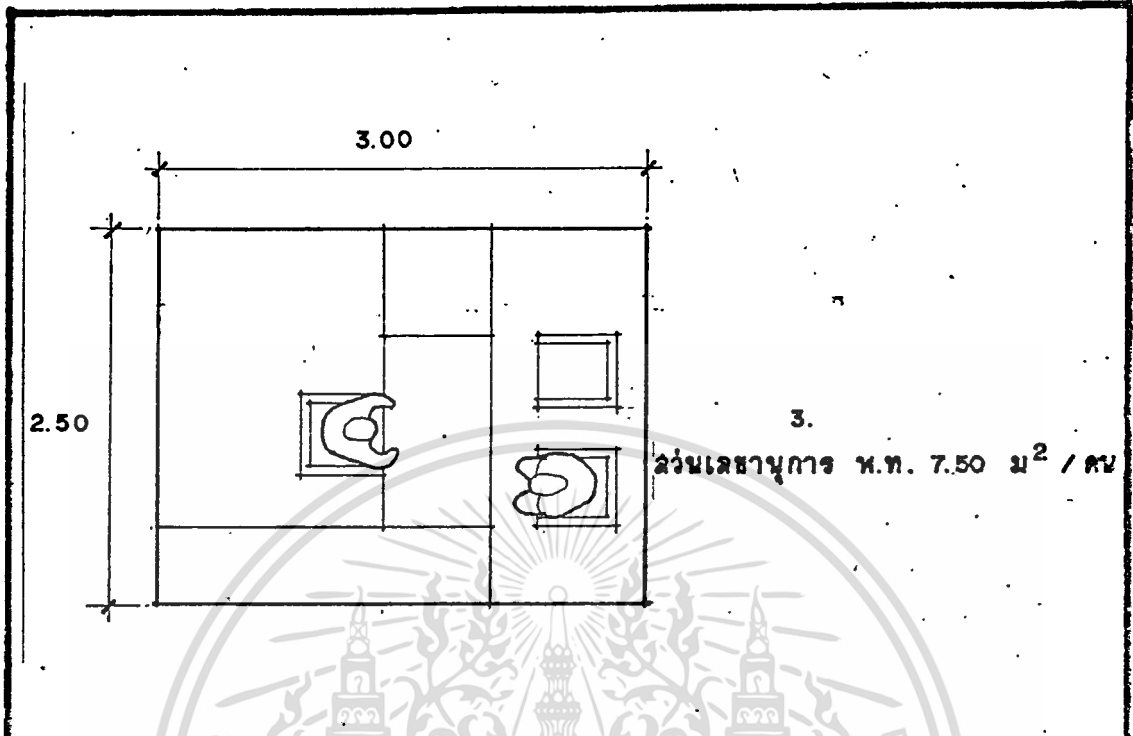

โครงการ : สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตสงขลา
 THE INSTITUTE FOR SOUTHERN OF THAILAND STUDIES

ผู้รักษา : ผศ. กัญญา สุวรรณศิริ (จุฬาฯ.)
 อ. มุขณีย์ - ปันรัตน์ (สงข.)

นักศึกษา : นางลมพยนต์ มโนวิเศษ
 หมายเลขประจำตัว 290123

แสดง :

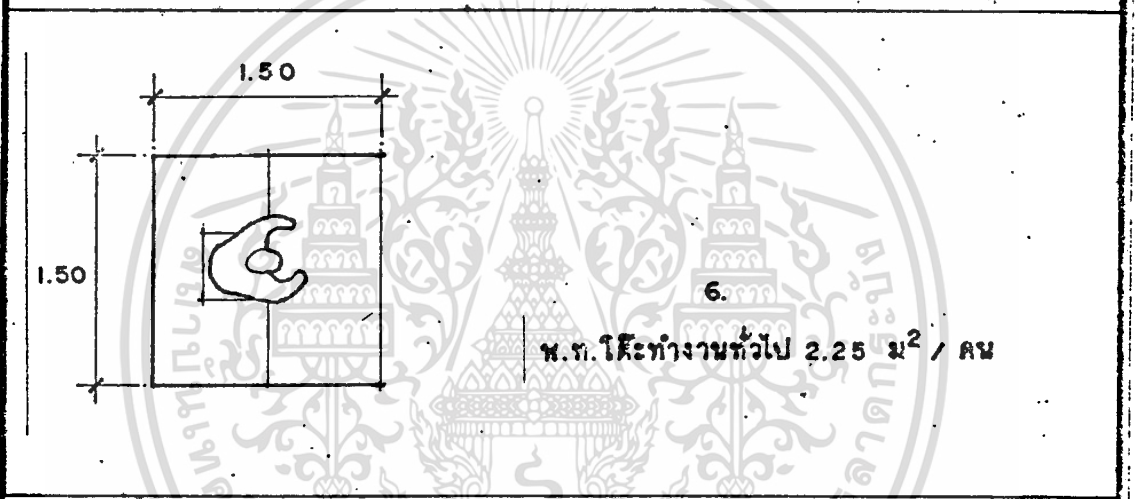
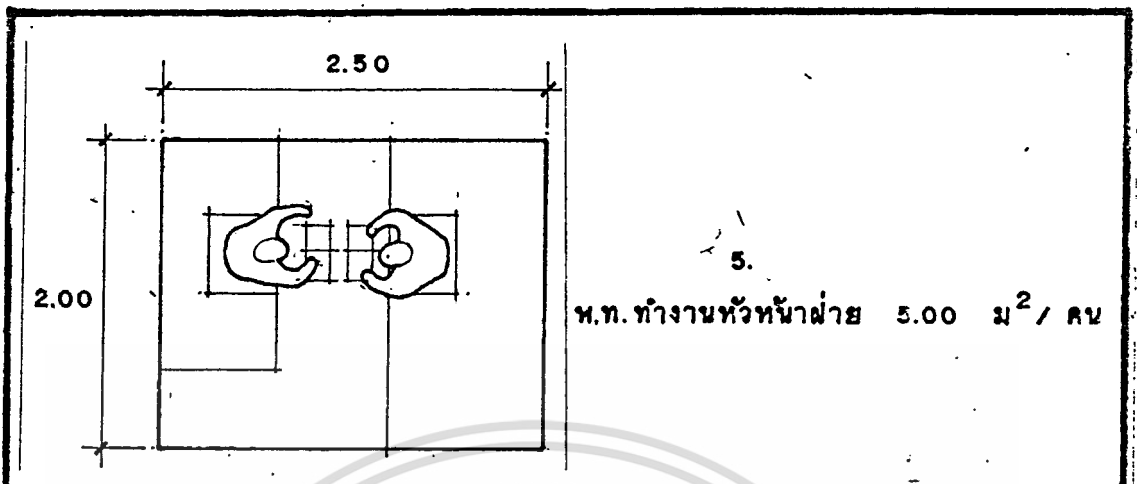
โครงการ : สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตสงขลา
 THE INSTITUTE FOR SOUTHERN OF THAILAND STUDIES

ผู้รักษา : ม.ท. กัญญา สุวรรณศิริ (จุฬาฯ.)
 อ. นุภกร - นันทน์ (สงข.)

นักศึกษา : นางอมพรมย์ มโนวิเชียร
 หมายเลขประจำตัว 290123

ແລຜງ :

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านอื่น
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

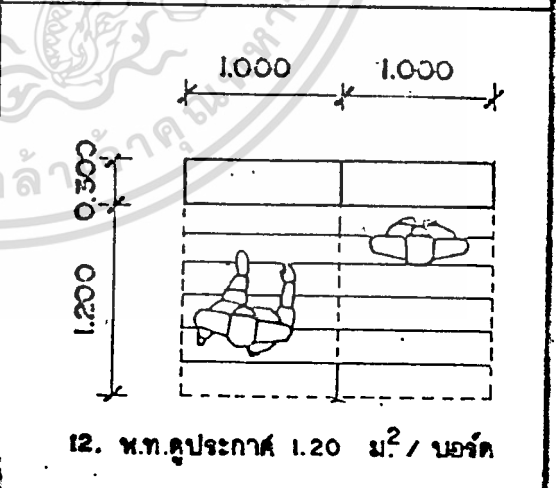
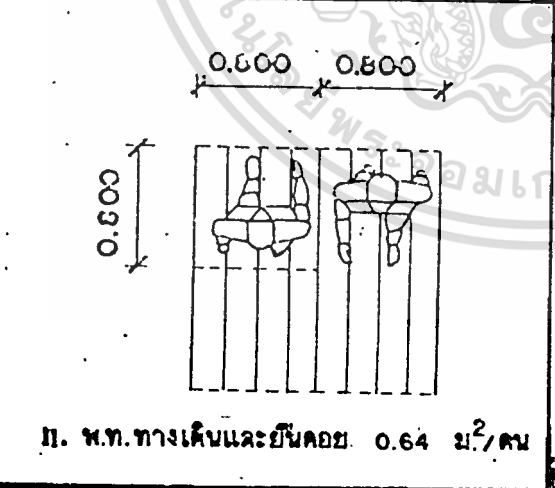
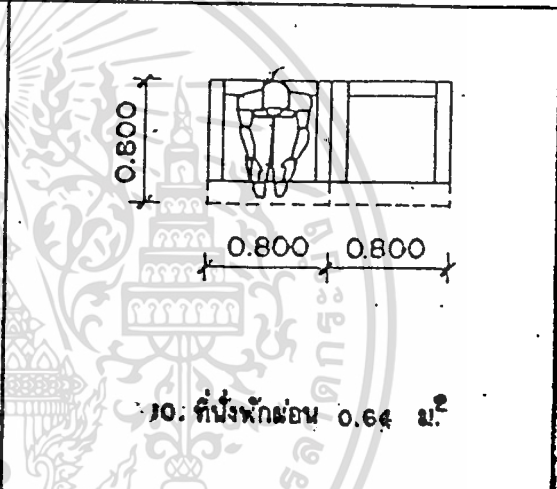
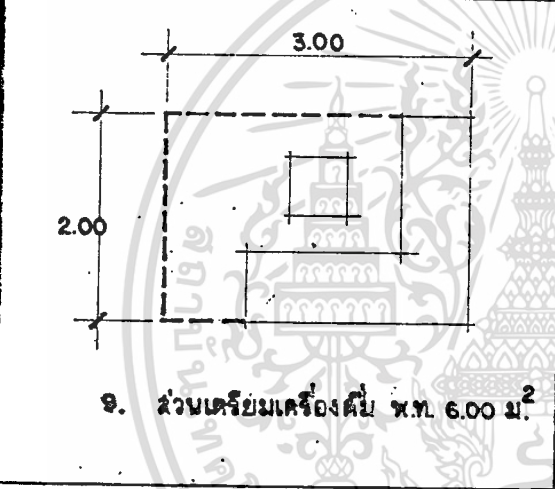
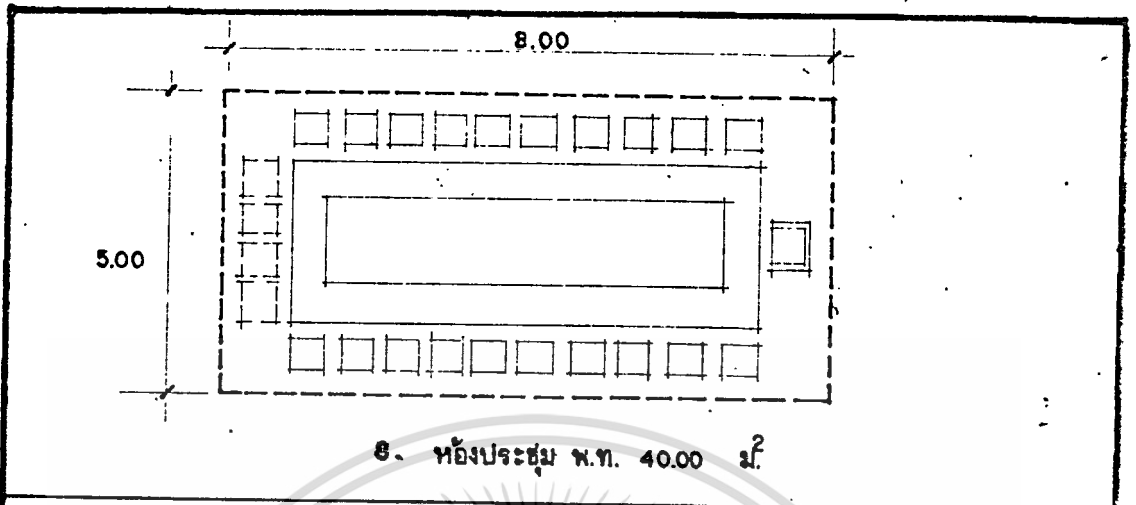
โครงการ : สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตสงขลา
THE INSTITUTE FOR SOUTHERN OF THAILAND STUDIES

ผู้รักษา : พ.ท. กัญญา สุวรรณศิริ (จุฬาฯ.)
 อ. มุกณี - นรินทร์ (สงข.)

นักศึกษา : นางฉลพพงษ์ มโนวิเชียร
 หมายเลขพัสดุ 290123

แสดง :

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านกา
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

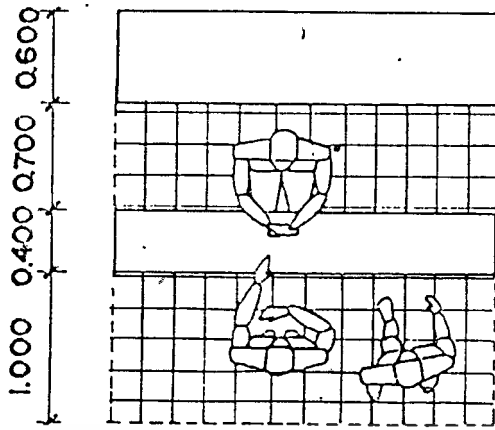

โครงการ: สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตสงขลา
THE INSTITUTE FOR SOUTHERN OF THAILAND STUDIES

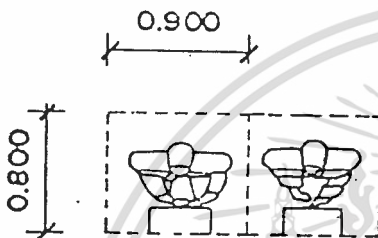
ผู้รักษา: ผศ. ภิญโญ สุวรรณคีรี (งจุดา.1)
 อ. สกนธ์ - นันทน์ (เจจน.1)

นักศึกษาก: นายลพพงษ์ มโนวิเศษ
 หมายเลขทะเบียน 29012.3

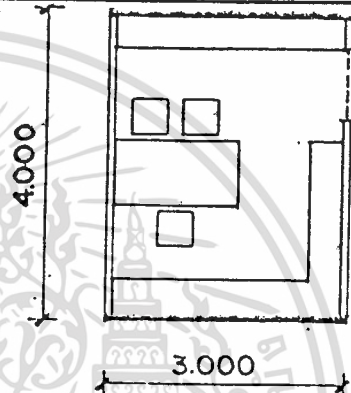
เลขที่ :

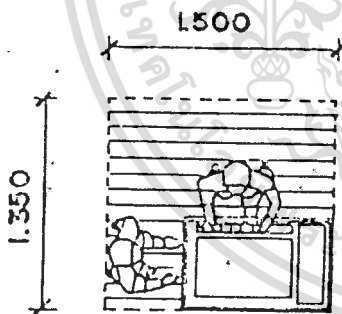
13.
 พ.ท. ส่วนจำหน่ายบัตรผ่านประตู
 ส่วนรับฝากของ, ติดต่อลอบถาวร
 6.75 ม.²/ หน่วย

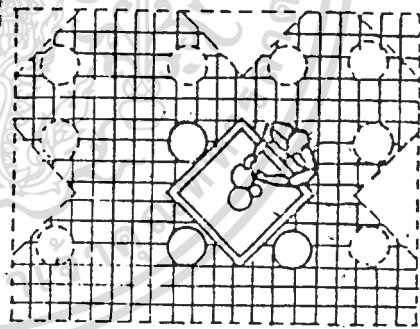
14. พ.ท. โถงค้ำฟ้าสาธารณะ 0.72 ม.²/ที่

15. พ.ท. ห้องบรรณารักษ์ 12.00 ม.²/ ห้อง

16. พ.ท. ฉายเอกสาร 2.025 ม.²/ หน่วย

17. พ.ท. โต๊ะอาหาร 4 คน 0.45 ม.²/ ชุด

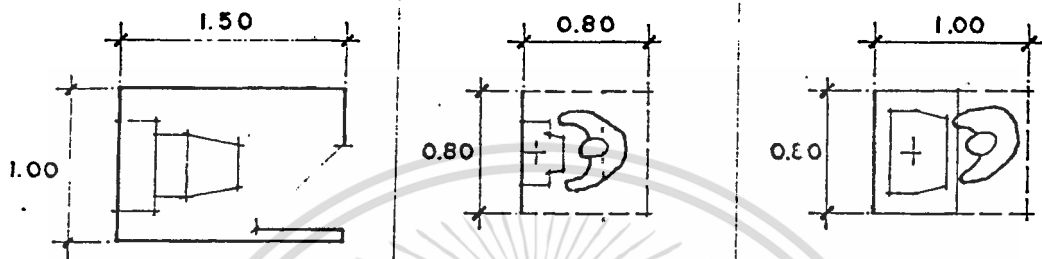
โครงการ : สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตสงขลา
THE INSTITUTE FOR SOUTHERN OF THAILAND STUDIES

ที่ปรึกษา : พ.ท. กัญญา สุวรรณศิริ (จุฬาฯ.)
 อ. ม.กมลรัฐ - นิชรัตน์ (สงข.)

นักศึกษา : นายสมพงษ์ มโนวิเชียร
 หมายเลขทะเบียน 290123

เลขที่ :

18.

พ.ท. ห้องครัว 1.50 ม²/ห้อง พ.ท. โต๊ะอาหาร 0.64 ม²/ที่ พ.ท. อ่างล้างหน้า 0.80 ม²/ที่

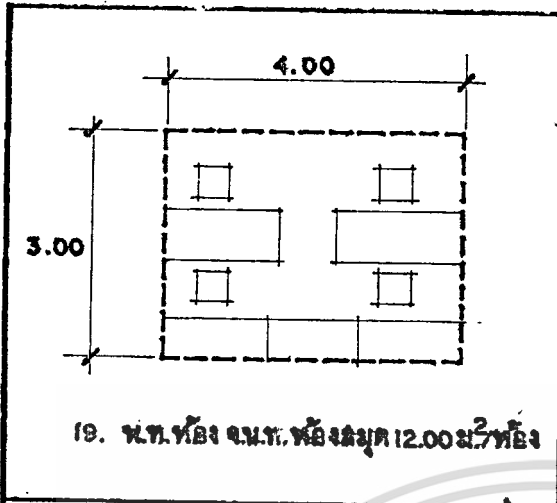
การกำหนดจำนวนลูกบาศก์ภายในห้องน้ำจากหนังสือ BUILDING MECHANICAL SYSTEM

จำนวนคน	โถวจักร, บัสสาวะ	จำนวนคน	อ่างล้างหน้า
15	1	15	1
16 - 35	2	16 - 35	2
36 - 55	3	36 - 55	3
56 - 80	4	61 - 90	4
81 - 110	5	91 - 125	5

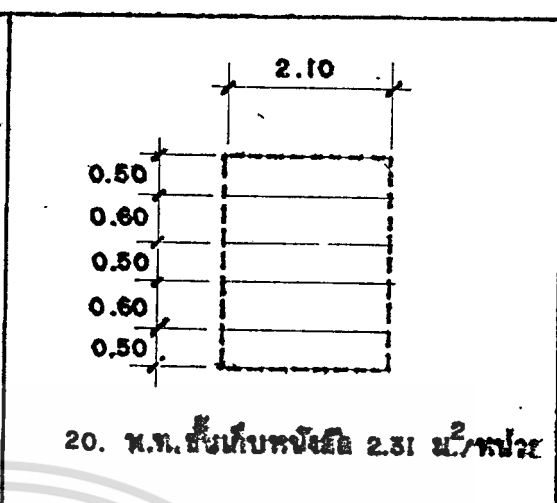
โรงเรียน สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตสงขลา
 THE INSTITUTE FOR SOUTHERN OF THAILAND STUDIES

ผู้เรียบเรียง : นายบุญ สวรรค์ศิริ (เจดิว.1)
 นายบุญ ปันรัตน์ (เจงษ.1)

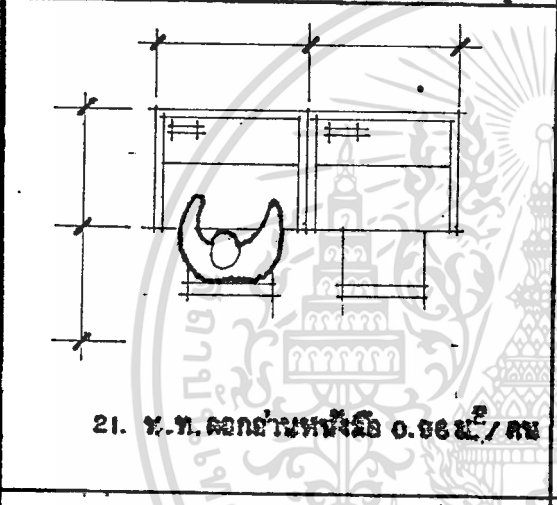
นักศึกษา : นางอมพองย์ มโนวิเชียร
 หมายเลขประจำตัว 290123

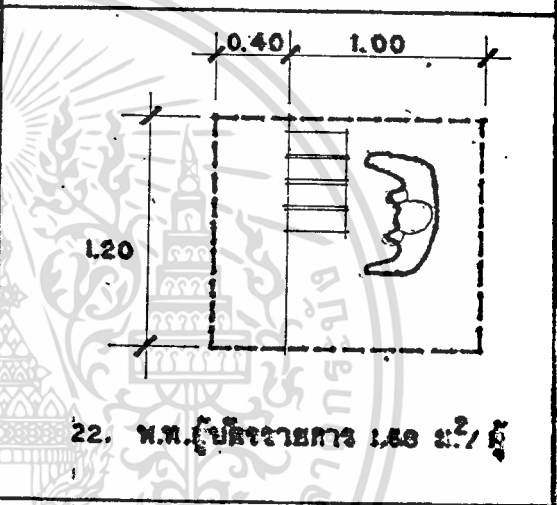
19. พ.ท. ห้อง จ.พ. ห้องสมุด 12.00 ม² ห้อง

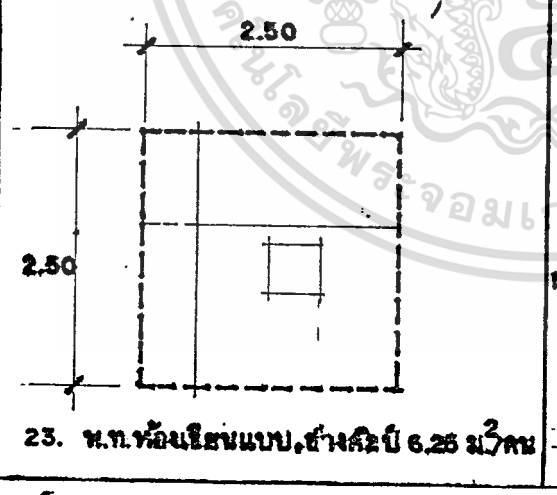
20. พ.ท. ชั้นเก็บหนังสือ 2.31 ม²/พว

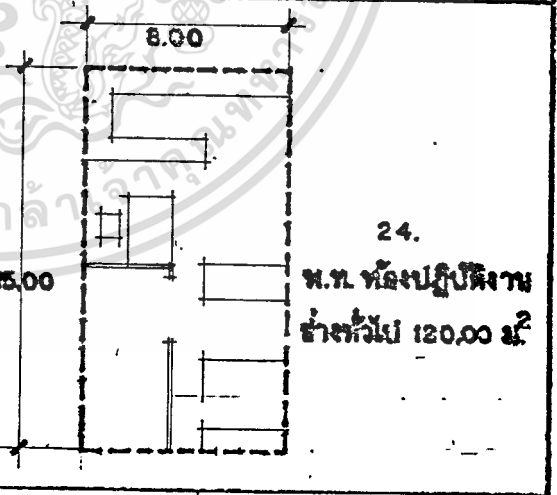
21. พ.ท. ลอกล้านหนังสือ 0.96 ม²/คน

22. พ.ท. ตู้เก็บรายการ 1.88 ม²/ตู้

23. พ.ท. ห้องเรียนแบบ, ชั้นลับ 6.25 ม² วิชา

24. พ.ท. ห้องปฏิบัติการ
ช่างทั่วไป 120.00 ม²

โครงการ : สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตสงขลา
THE INSTITUTE FOR SOUTHERN OF THAILAND STUDIES

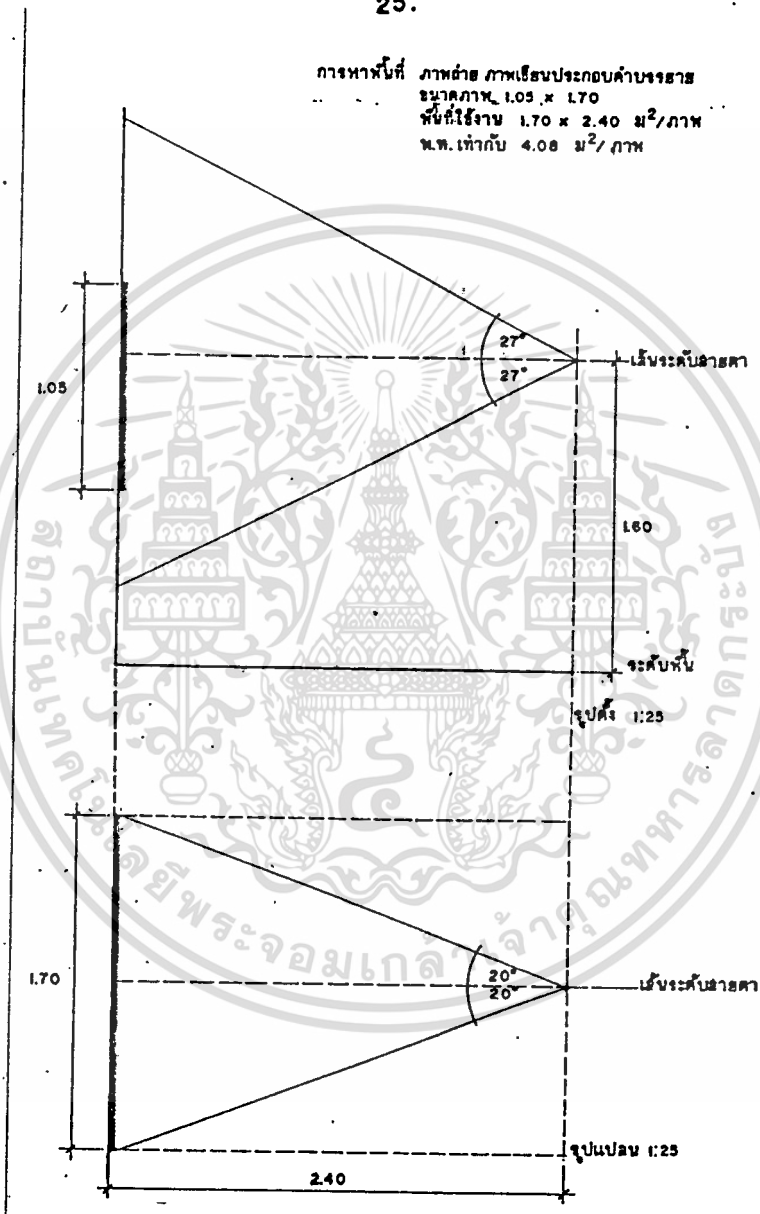
ผู้ปรึกษา : พ.ท. ภิญโญ สุวรรณศิริ (จุฬาฯ.)
 อ. สุกนัญ - นิตย์รัตน์ (สงข.)

นักศึกษา : นายสมพงษ์ มโนวิเชียร
 หมายเลขรหัส 290123

แสดง :

25.

การหาพื้นที่ ภาพถ่าย ภาพเขียนประกอบคำบรรยาย
 ขนาดภาพ 1.05 x 1.70
 พื้นที่โลงาย 1.70 x 2.40 ม²/ภาพ
 พ.พ.เท่ากับ 4.08 ม²/ภาพ

โครงการ : สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตสงขลา
THE INSTITUTE FOR SOUTHERN OF THAILAND STUDIES

ผู้รักษา : พ.ศ. กัญญา สุวรรณศิริ (จุฬา.1)
 อ. นฤภัทร นิชรัตน์ (สงข.1)

นักศึกษา : นายสมพงษ์ มโนวิเชียร
 หมายเลขหน้า 290123

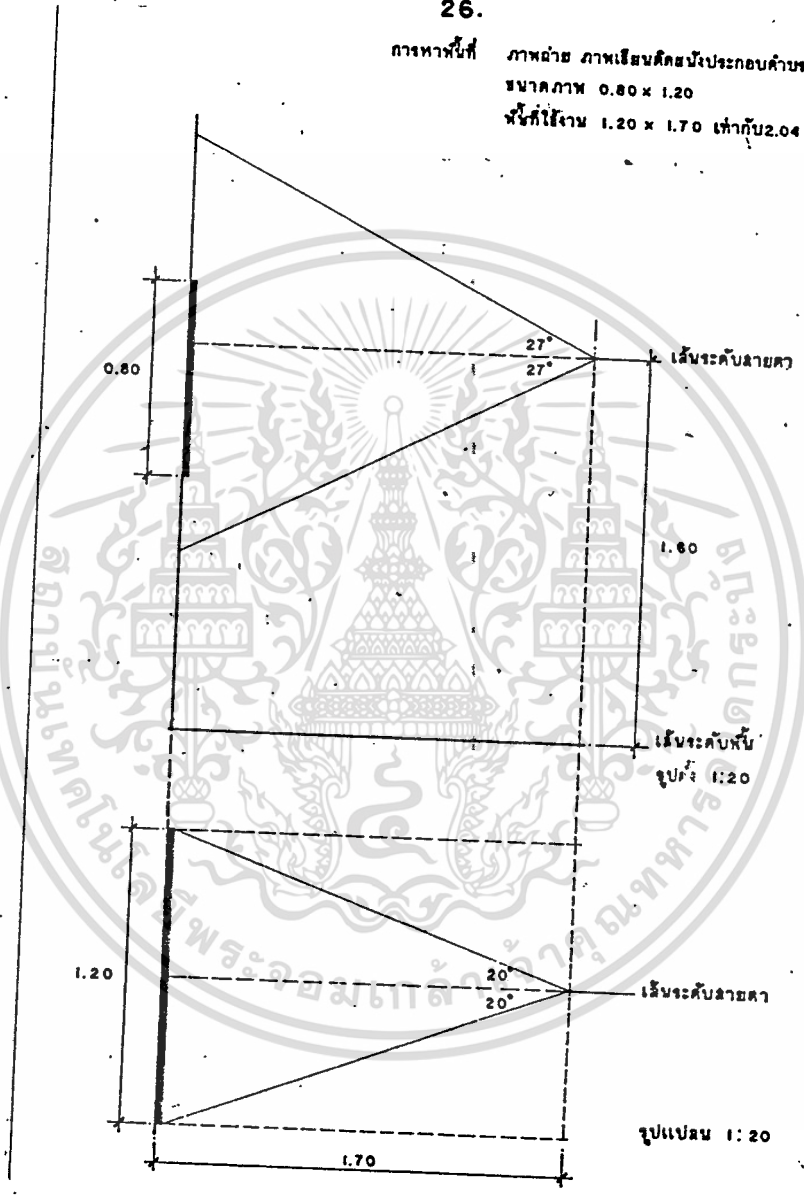
แหล่ง :

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

26.

ภาพถ่าย ภาพเขียนศิลปะประกอบด้วยกระดาษ
ขนาดภาพ 0.80 x 1.20
พื้นที่โอบาง 1.20 x 1.70 เท่ากับ 2.04 ม²ภาพ

โครงการ : สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตสงขลา
THE INSTITUTE FOR SOUTHERN OF THAILAND STUDIES

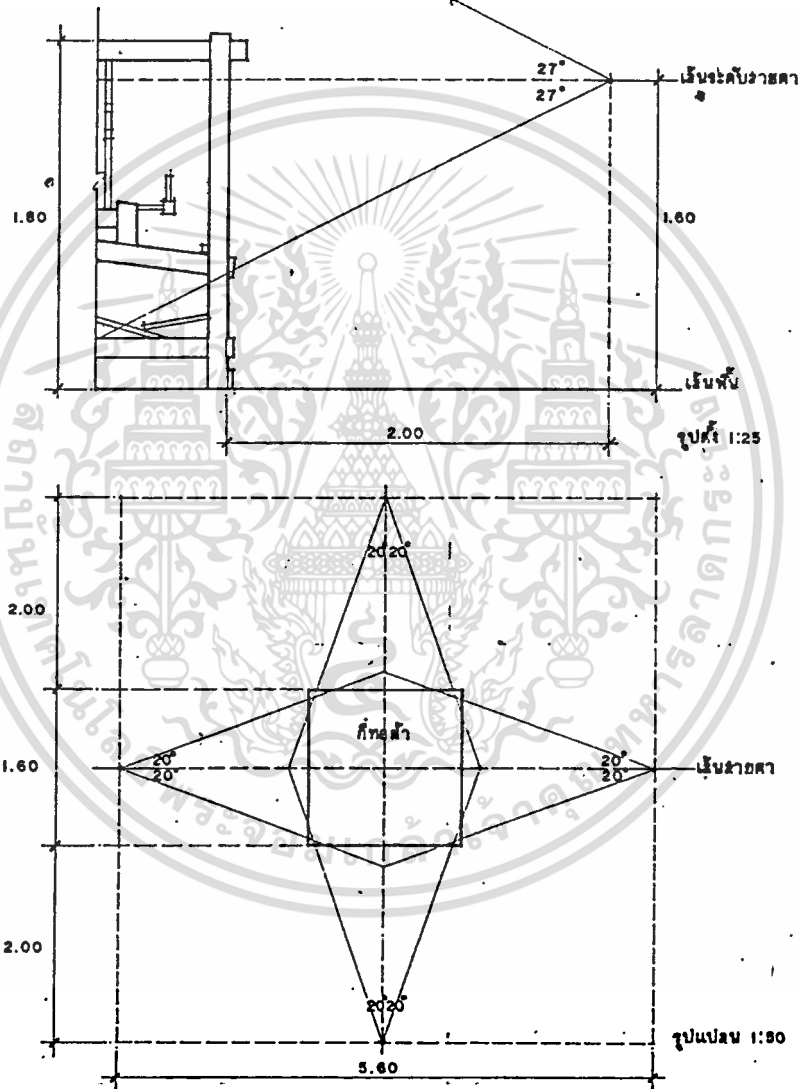
ผู้รักษา : มท. กัญญา สุวรรณศิริ (เขาคา.)
 : บ. ยุภนรี มันวิน (เสงอ.)

นักศึกษา : นาทลมพจน์ มโนวิเชียร
 : หมายเลข 290123

เลขที่ :

27.

ภาพหน้าตัด กิ่งท่อน้ำ ขนาด 1.60x1.60x1.80
พื้นที่ใช้งาน 5.60x5.60
พ.ท.เท่ากับ 31.36 ม²/ชิ้น

โครงการ: สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตสงขลา
THE INSTITUTE FOR SOUTHERN OF THAILAND STUDIES

ผู้ปรึกษา: มศ. ภัญญู สุวรรณศิริ (เจ.ค.ว.1)
 อ. มงคล วิษุวัตน์ (สง.อ.)

นักศึกษาคณะ: นายสมพงษ์ มโนวิเชียร
 หมายเลขทะเบียน 290123

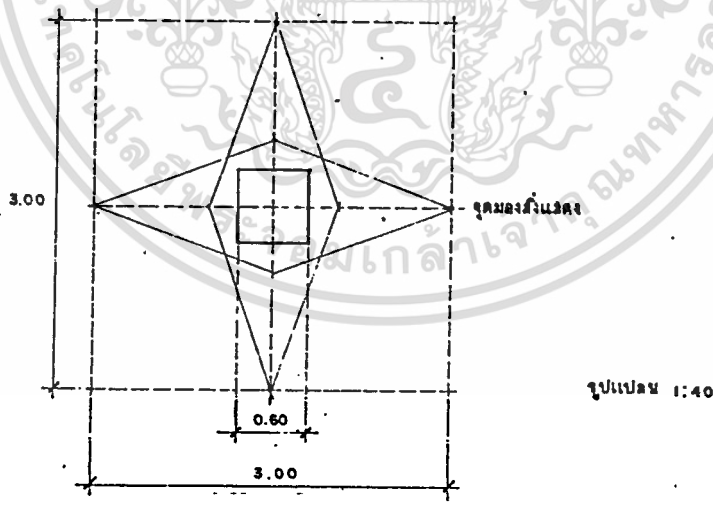
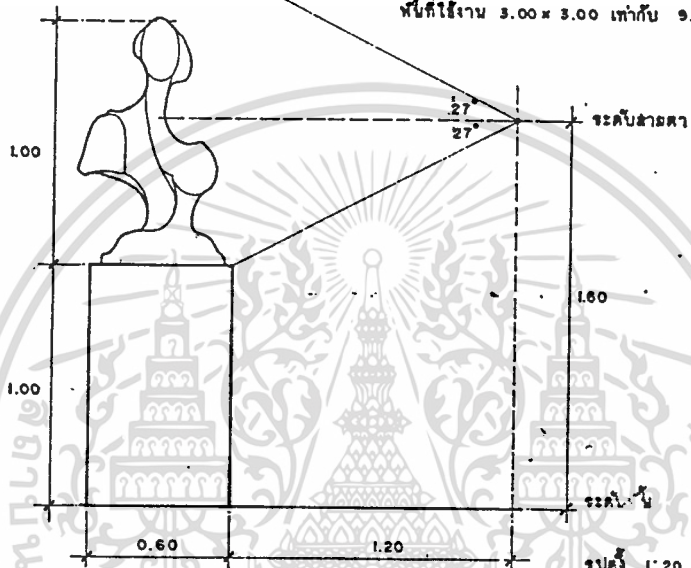
แสดง :

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม้ว่ากรุณาดูทุกสิ่งอื่น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

28.

การหาพื้นที่

แสดงประติมากรรม ขนาด 0.60x0.60x1.00
 แท่นวางประติมากรรมขนาด 0.60x0.60 x 1.00
 พื้นที่ใช้งาน 3.00 x 3.00 เท่ากับ 9.00 ม²/坪

โครงการ ; สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตสงขลา
THE INSTITUTE FOR SOUTHERN OF THAILAND STUDIES

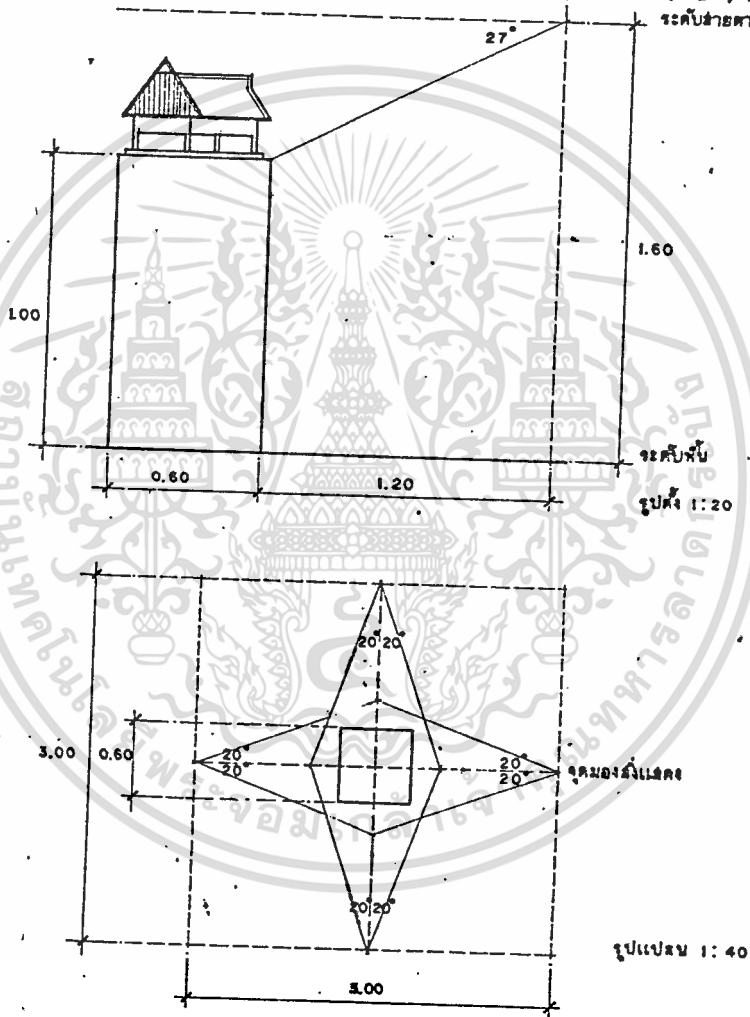
ผู้ปรึกษา : พท. กัญญา สุวรรณศิริ (เจดิว.)
 อ. นฤฤทธิ์ นันทน์ (เสงข.)

นักศึกษา : นางลพพจน์ มโนวิเชียร
 หมายเลขรหัส 290123

เลขที่ :

29.

การทาสีที่ และสถาปัตยกรรมพื้นบ้านภาคใต้
 หน้าจั่วหุบจั่วลดขนาด 0.60 x 0.60 x 1.00
 พื้นที่ใช้งาน 3.00 x 3.00 เท่ากับ 9.00 ม², ชั้น
 ระดับเสาตอม่อ

โครงการ : สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตสงขลา
THE INSTITUTE FOR SOUTHERN OF THAILAND STUDIES

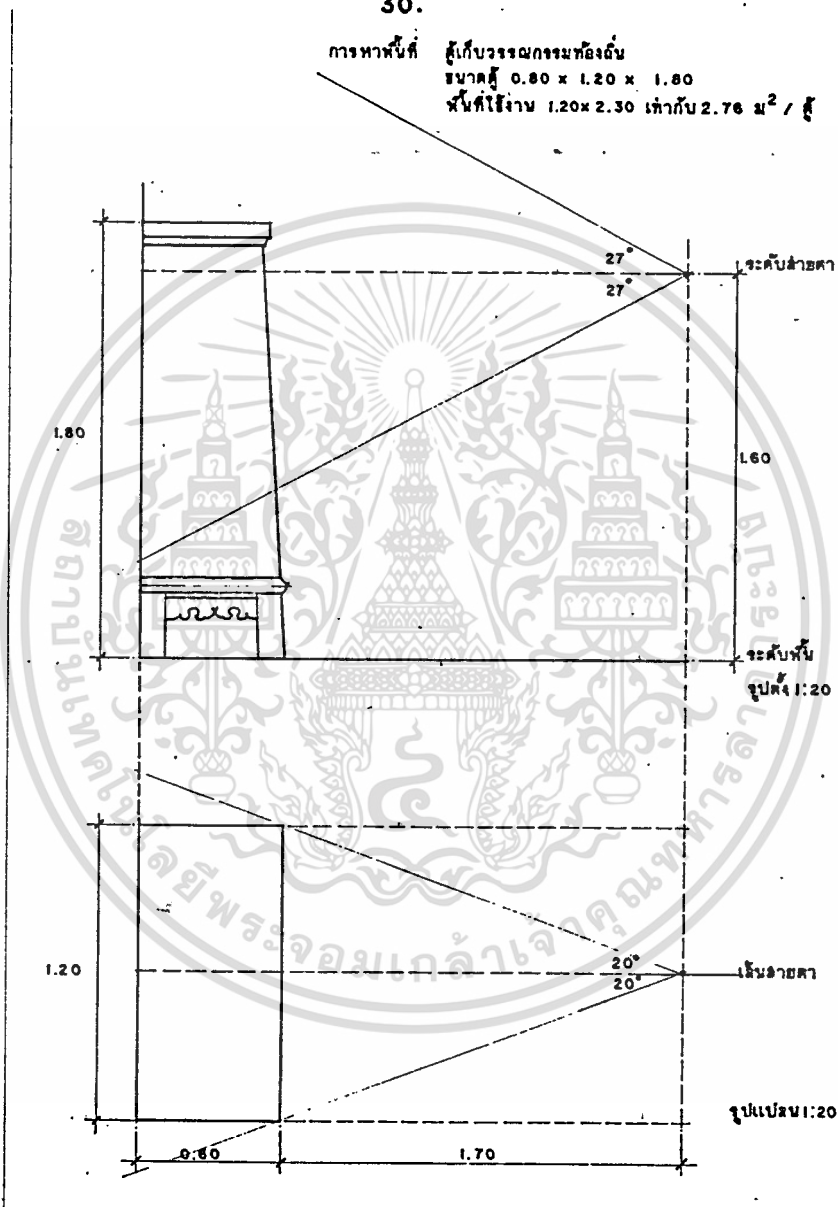
ผู้รับศึกษา : ผศ. กัญญา สุวรรณศิริ (จุฬาฯ.)
 อ. สมภรณ์ นิชรัตน์ (สงข.)

นักศึกษาก : นางอมพรมย์ มโนวิเชียร
 หมายเลขประจำตัว 290123

แสดง :

30.

การหาพื้นที่
 คู่มือบรรณกรรมท้องถิ่น
 ขนาดตู้ 0.80 x 1.20 x 1.80
 พื้นที่ใช้งาน 1.20 x 2.30 เท่ากับ 2.76 ม² / ตู้

โครงการฯ สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตสงขลา
 THE INSTITUTE FOR SOUTHERN OF THAILAND STUDIES

ที่ปรึกษา : มศ. ภิญโญ สุวรรณคีรี (เจดารา.1)
 อ. มุกตัญญู นิมิตน์ (เสฐธ.1)

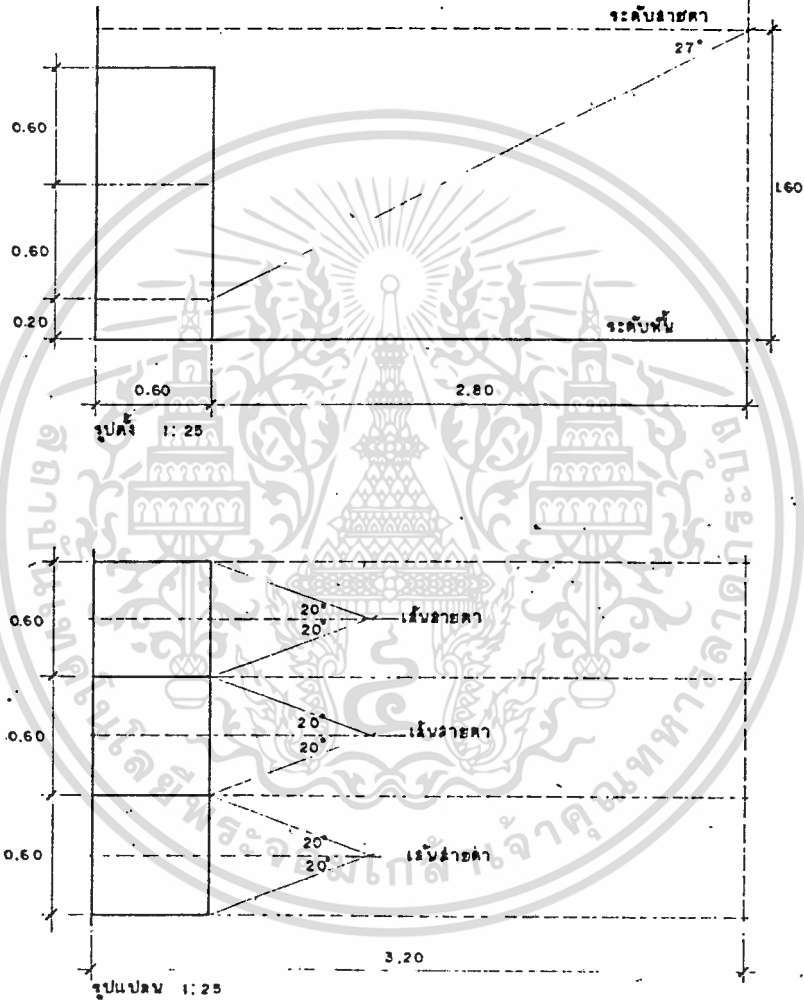
นักศึกษาก : นายสมพงษ์ นโมวิเชียร
 หมายเลขประจำตัว 290123

เลขที่ :

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านอื่น
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกและลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

31.

ภาพหน้าตัด ผู้แหวงวัดฤๅษะ ๗ ขนาดรูปไม้เกี๋ย 0.60
 ขนาดผู้ (2 ชั้น) 0.60 x 0.60 x 1.40
 พังค์ใช้ภายใน 0.60 x 3.20 ม^๒ ผู้ เท่ากับ 1.๑2 ม^๒ ผู้

โครงการ : สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จันทบุรี
 THE INSTITUTE FOR SOUTHERN OF THAILAND STUDIES

ผู้จัดทำ : ผศ. กัญญา สุวรรณศิริ (จุฬาฯ.)
 อ. มงคล - นันท์ (สงข.)

นักศึกษา : นายสมพงษ์ มโนวิเศษ
 หมายเลขประจำ 290123

เลขที่ :

1) การวิเคราะห์พื้นที่ส่วนบริการสาธารณะ

1.1) พื้นที่โครงการ เข้าใหญ่

- คิดจากผู้ใช้สูงสุด พิจารณาดังนี้ คือ
จำนวนผู้ชมใน 1 วัน ที่ทยอยมาใน 1 ชั่วโมง เท่ากับ 80 คน
จำนวนผู้ชม เป็นหมู่คณะสูงสุดคือ จำนวน 100 คน
- ดังนั้น จะคิดจากจำนวนสูงสุด คือ จำนวน 100 คน (คิด 1 ใน 6 17 คน)
กำหนดให้ 1 คนใช้พื้นที่ 0.64 ตารางเมตร (แบบอ้างอิงที่ 11)
ดังนั้น พื้นที่โครงการ เข้า เท่ากับ 11 ตารางเมตร

1.2) พื้นที่รับฝากของ, ติดอศอบถาม

- กำหนดให้พื้นที่ 6.75 ตารางเมตร (แบบอ้างอิงที่ 13)

1.3) ร้านจำหน่ายสินค้าพื้น เมืองและของที่ระลึก

- กำหนดให้พื้นที่ 56.46 ตารางเมตร (จากเอกสารโครงการ)

1.4) ตู้โทรศัพท์สาธารณะ

- กำหนดให้มีตู้ โทรศัพท์สาธารณะจำนวน 2 ตู้
พื้นที่ 0.72 ตารางเมตร/ตู้ (แบบอ้างอิงที่ 14)
ดังนั้นต้องการพื้นที่ เท่ากับ 1.44 ตารางเมตร

1.5) บอร์ดคิดประกาศและแผนผังโครงการ

- กำหนดให้พื้นที่ 1.20 ตารางเมตร/บอร์ด (แบบอ้างอิงที่ 12)
กำหนดให้มี 3 บอร์ด (จากการประมาณการ)
ดังนั้นต้องการพื้นที่ 3.60 ตารางเมตร

1.6) ส่วนห้องน้ำ-ส้วมสาธารณะ

- ห้องน้ำชาย โถอุจจาระ 5, โถปัสสาวะ 5, อ่างล้างหน้า 5
คิดเป็นพื้นที่ 14.70 ตารางเมตร (แบบอ้างอิงที่ 24)
- ห้องน้ำหญิง โถอุจจาระ 5, อ่างล้างหน้า 5
คิดเป็นพื้นที่ 11.50 ตารางเมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ของกรมโยธาธิการและผังเมือง ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2) การวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอยส่วนอำนวยการ

2.1) ห้องผู้อำนวยการ

- กำหนดให้พื้นที่ 16.50 ตารางเมตร (แบบอ้างอิงที่ 1)

2.2) ห้องรองผู้อำนวยการ

- กำหนดให้พื้นที่ 7.50 ตารางเมตร (แบบอ้างอิงที่ 2)

2.3) ห้องประชุมเจ้าหน้าที่และคณะกรรมการ 25 คน

- กำหนดให้พื้นที่ 40.00 ตารางเมตร (แบบอ้างอิงที่ 3)

2.4) ส่วนเลขานุการ

- กำหนดให้พื้นที่ 7.50 ตารางเมตร (แบบอ้างอิงที่ 3)

2.5) ห้องธุรการ (ปฏิบัติงานเจ้าหน้าที่) ประกอบด้วย

- หัวหน้าฝ่ายธุรการ 1 คน ใช้พื้นที่ 5.00 ตารางเมตร (แบบอ้างอิงที่ 5)
- ผู้ช่วยหัวหน้าฝ่าย 1 คน ใช้พื้นที่ 2.25 ตารางเมตร (แบบอ้างอิงที่ 6)
- เจ้าหน้าที่งานสารบัญ 3 คน ใช้พื้นที่ 6.75 ตารางเมตร (แบบอ้างอิงที่ 6)
- เจ้าหน้าที่พิมพ์คัด 2 คน ใช้พื้นที่ 2.70 ตารางเมตร (แบบอ้างอิงที่ 7)
- เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี 3 คน ใช้พื้นที่ 6.75 ตารางเมตร (แบบอ้างอิงที่ 6)
- เจ้าหน้าที่พิมพ์คัด 2 คน ใช้พื้นที่ 2.70 ตารางเมตร (แบบอ้างอิงที่ 7)
- เจ้าหน้าที่งานการเจ้าหน้าที่ 3 คน ใช้พื้นที่ 6.75 ตารางเมตร (แบบอ้างอิงที่ 6)
- เจ้าหน้าที่พิมพ์คัด 1 คน ใช้พื้นที่ 1.35 ตารางเมตร (แบบอ้างอิงที่ 7)
- เจ้าหน้าที่ฝ่ายวัสดุอาคารและสถานที่ 3 คน ใช้พื้นที่ ตารางเมตร (แบบอ้างอิงที่)
- เจ้าหน้าที่พิมพ์คัด 1 คน ใช้พื้นที่ 1.35 ตารางเมตร (แบบอ้างอิงที่ 7)

รวมพื้นที่ส่วนห้องธุรการ 35.70 ตารางเมตร

2.6) เคา์นเตอร์ลงเวลาทำงาน

- กำหนดให้พื้นที่ 7.00 ตารางเมตร (ประมาณการ)

2.7) ส่วนพักคอย, รับแขก 5 คน

- กำหนดให้พื้นที่ 5.00 ตารางเมตร (แบบอ้างอิงที่ 4)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.8) ห้องเก็บเอกสาร

- กำหนดพื้นที่ 15.00 ตารางเมตร (ประมาณการ)

2.9) ห้องเตรียมเครื่องพิมพ์

- กำหนดพื้นที่ 6.00 ตารางเมตร (แบบอ้างอิงที่ 9)

2.10) ส่วนพักผ่อนเจ้าหน้าที่

- กำหนดที่ 1 ใน 6 ของเจ้าหน้าที่ในส่วนอำนวยการ (4 คน)
คิดเป็นพื้นที่ 2.56 ตารางเมตร (แบบอ้างอิงที่ 10)

2.11) ห้องน้ำ-ส้วม เจ้าหน้าที่

- ห้องน้ำชาย โถอูจจาระ 2, โถปัสสาวะ 2, อ่างล้างหน้า 2
- ห้องน้ำหญิง โถอูจจาระ 2, อ่างล้างหน้า 2
- คิดเป็นพื้นที่ 10.45 ตารางเมตร (แบบอ้างอิงที่ 24)

3) การวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอยส่วนพิธีการศาลชั้นวิทยา

3.1) โถงทางเข้า คิดจำนวน 1 ใน 6 ของ 100

- คิดเป็นจำนวน 17 คน
- คิดเป็นพื้นที่ 10.88 ตารางเมตร (แบบอ้างอิงที่ 11)

3.2) ส่วนปฏิบัติงานเจ้าหน้าที่ ประกอบด้วย

- เจ้าหน้าที่ฝ่ายทะเบียน 6 คน
คิดเป็นพื้นที่ 13.50 ตารางเมตร (แบบอ้างอิงที่ 6)
- เจ้าหน้าที่พิมพ์คดี 4 คน
คิดเป็นพื้นที่ 5.40 ตารางเมตร (แบบอ้างอิงที่ 7)
- รวมพื้นที่ 18.90 ตารางเมตร

3.3) ส่วนติดต่อสอบถาม

- กำหนดพื้นที่ 6.75 ตารางเมตร (แบบอ้างอิงที่ 13)

3.4) ห้องบรรยายสรุป

- พิจารณาจากผู้เข้าชมนับกลุ่มสูงสุด คือ 100 คน ประกอบด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

- พิมพ์ 100 คน

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คิดเป็นพื้นที่ 1.25 ตาราง เมตร/คน

จะได้พื้นที่หนึ่ง 125.00 ตาราง เมตร

- ห้องฉายสไลด์ พื้นที่ 10.00 ตาราง เมตร

- ห้องวิทยากร 3 คน

คิดเป็นพื้นที่ 1.92 ตาราง เมตร (แบบอ้างอิงที่ 10)

- ห้องเตรียมอุปกรณ์ พื้นที่ 5.00 ตาราง เมตร (ประมาณการ)

รวมพื้นที่ห้องบรรยายสรุป 141.92 ตาราง เมตร

3.5) ห้องน้ำ-ส่วนสาธารณะ

- ห้องน้ำชาย โถงชำระ 5, โถงใส่ส้วม 5, อ่างล้างหน้า 5

- ห้องน้ำหญิง โถงชำระ 5, อ่างล้างหน้า 5

คิดเป็นพื้นที่ 26.20 ตาราง เมตร (แบบอ้างอิงที่ 24)

3.6) ห้องแสดงนิทรรศการถาวร

การวิเคราะห์พื้นที่ห้องแสดง จะพิจารณาจากสิ่ง เหล่านี้คือ

- เวลาในการชมสิ่งแสดงต่าง ๆ

เพื่อให้จัดช่วง เวลาที่เหมาะสมในการชม ข้าพเจ้าได้ทำการสำรวจระยะเวลาในการชมงาน หรือสิ่งแสดงแต่ละชิ้น จากอาคารสถาบันทัศนศึกษาในปัจจุบัน โดยการสังเกต และสอบถาม แบ่งออกเป็นดังนี้

- การชมวัตถุโบราณและคำอธิบายสั้น ๆ ใช้เวลาประมาณ 15 วินาที/ชิ้น

- การชมห้องแสดง เครื่องมือเครื่องใช้การแกะเครื่องหนัง ลักษณะเป็นมุม ๆ

(ฉาก) พร้อมคำบรรยาย ใช้เวลาประมาณ 20 วินาที/ฉาก

- การชมห้องแสดงอาชีพพื้น เมือง, วัฒนธรรมการกิน ในลักษณะเป็นมุม ๆ ฉาก

แสดงงาน ใช้เวลาประมาณ 20 วินาที/ฉาก

- การชมห้องแสดงการละ เล่นพื้น เมือง, เครื่อง เล่นดนตรีหนังตะลุง, ดัหนัง

ตะลุง, ภาพยนตร์ และคำบรรยายประกอบ ใช้เวลาประมาณ 20 วินาที/ฉาก

หากนำมาสรุปโดยการเฉลี่ยการชมงานในแต่ละชิ้น จะได้ใช้เวลาในการชม

ประมาณ 20 วินาที/รายการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้สำหรับใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และจากเรื่องการออกแบบพิพิธภัณฑ์ของ ธีรวิทย์ โอตระกุล สถาปนิกกรมศิลปากร ในเรื่อง "เวลา" กล่าวถึงช่วงเวลาในการชมงานว่า "ได้มีการวิจัยถึงเรื่องเวลาที่ผู้ชมคนหนึ่งที่มีต่อบริการพิพิธภัณฑ์ โดยไม่หยุดเลย คือ 1 ชั่วโมง และผลเฉลี่ยต่ำสุดคือ 30 นาที และ 2 ชั่วโมง ตามลำดับ ดังนั้น เพื่อเป็นการเสริมสร้างประโยชน์ให้แก่มุขมมากขึ้น บริการของพิพิธภัณฑ์ควรจัดให้มีช่วงพักค้นการแสดงผล แทนที่จะมีการแสดงไปจนจบแต่อย่างเดียว ช่วยให้นักชมได้พักทุก 30 นาที"

- การกำหนดช่วงเวลา

การเข้าชมนิทรรศการ แบ่งออกเป็น 2 ช่วง คือ ช่วงเช้า (9.00-12.00 น.) และช่วงบ่าย (13.00-16.00 น.) โดยช่วงเวลา 12.00-13.00 น. เป็นช่วงเวลาพักรับประทานอาหารกลางวัน ฉะนั้น ผู้ชมจะใช้เวลาในการชมประมาณโดยเฉลี่ยคนละ 3 ชั่วโมง

- การกำหนดจำนวนสิ่งแสดง

จากข้อมูลเฉลี่ยในการชมเป็น 20 วินาที/รายการ

ในช่วงเวลาที่ชม 3 ชั่วโมง ผู้ชมจะชมได้ประมาณ 540 รายการ ดังนั้นควร จะกำหนดสิ่งแสดง เป็น 540 รายการ ซึ่งจะนำไปสัมพันธ์กับเรื่องราวที่จัดแสดงต่อไป โดยจะมีช่วงพักทุกกระชง 30 นาที

- เรื่องราวที่จัดแสดง

ในส่วนแสดงถาวรของสถาบันทักษิณคดีศึกษา โดยเน้น เป็นพิพิธภัณฑ์วัฒนธรรมพื้นบ้าน (คติชนวิทยา) นั้น สถาบันได้กำหนดให้มีส่วนแสดงแบ่งออกได้ ดังนี้

1. ห้องแสดงวัฒนธรรมพื้นบ้านชั้น เอก
2. ห้องแสดงศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน
3. ห้องแสดง เครื่องมือ เครื่องใช้ประจำวัน
4. ห้องแสดงการละเล่นพื้นบ้าน
5. ห้องแสดงกีฬาพื้นบ้าน
6. ห้องแสดงการดำรงชีวิตประจำวัน
7. ห้องแสดงจิตรกรรมพื้นบ้าน
8. ห้องแสดงประติมากรรมพื้นบ้าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สแกนขึ้นสำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

9. ห้องแสดงสถาปัตยกรรมพื้นบ้าน
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีเหตุดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

10. หอแสดงอารยธรรมและคติความเชื่อ
11. หอแสดงประเพณีสำคัญ
12. หอแสดงทุนจำลองบุคคลสำคัญภาคใต้

จากการกำหนดจำนวนสิ่งแสดง เป็น 540 รายการนั้น ในเมื่อมีห้องแสดงงานทั้งหมด 12 ห้อง ดังนั้น ควรจะกำหนดจำนวนสิ่งแสดงแต่ละห้อง เป็นห้องละประมาณ 45 รายการ ซึ่งจะใช้เวลาในการชมห้องละ 15 นาที ดังนั้น การกำหนดช่วงพักคั่นรายการที่เหมาะสมควรจะ เป็น 2 ห้องต่อการหยุดพักคั่นรายการ จะได้เวลาการชมเห็นคนละ 30 นาทีพอดี

— เทคนิคการจัดแสดง

สำหรับเทคนิคในการจัดแสดงนี้ จากการสำรวจ สังเกตและสัมภาษณ์ผู้อำนวยการสถาบันทักษิณคดีศึกษา พบว่า สามารถนำมาจัดแสดงได้ 3 ประเภท คือ

- ก. ใช้เป็น คติผนัง เป็นการถ่ายภาพลาย, ภาพเขียน หรือคำบรรยายต่าง ๆ ไว้ใน แล้ว แสดงโดยการติดไว้ที่ฝาผนังของห้องแสดง
- ข. ใช้ตู้แสดงงาน เป็นการจัดแสดงสำหรับวัตถุชิ้นเล็ก ๆ ที่จำเป็นต้องการแสดง เป็นชุด ๆ หรือเป็นเรื่องราว ที่จบรายการภายในแต่ละตู้ได้
- ค. แสดงแบบลอยตัว เป็นการจัดแสดงที่ใหญ่ชมสามารถชมวัตถุได้ทุก ๆ ด้าน โดยจะมีคำบรรยายประกอบสั้น ๆ

— แนวทางการวิเคราะห์ที่ใช้สอย

สำหรับแนวทางการวิเคราะห์ที่ใช้สอยในแต่ละรายการนั้น จะคิดจาก

- กำหนดจากมาตรฐานสากล เช่น วิชาการพิพิธภัณฑ์กำหนดพื้นที่ห้องแสดงไม่ควรมากกว่า 30-40% ของพื้นที่อาคาร, จาก กำหนดให้พื้นที่สำหรับแสดงประติมากรรมประมาณ 6-10 ตารางเมตร/ชิ้น, ความสัมพันธ์ระหว่างขอบเขตในการมอบขนาดวัตถุ (ดูแบบอ้างอิงการหาพื้นที่)

— รายละเอียดสิ่งแสดง

ในรายละเอียดของสิ่งแสดงนี้ ได้จากการสอบถามและการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการสถาบันทักษิณคดีศึกษา ว่าควรจัดแสดงอะไรออกมาในห้องแสดงถาวร และที่เหลือจะนำไปเก็บไว้ในคลังพิพิธภัณฑ์ โดยจะทำการเปลี่ยนแปลงสิ่งแสดงทุก ๆ 5 ปีตามความเหมาะสม และรายละเอียดยังคงจะแสดงให้เห็นในตารางที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.3 แสดงรายละเอียดคลังแสดงและพื้นที่ใช้สอย

รายละเอียดคลังแสดง	เทคนิคการจัดแสดง			พื้นที่ รวม	อ้างอิง จาก
	ก.	ข.	ค.		
1. ห้องแสดงวัฒนธรรมพื้นบ้านชั้น เอก					
- แสดงด้านศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน	2			4.08	26
		2		3.84	31
- แสดงด้านเครื่องมือเครื่องใช้ประจำวัน	2			4.08	26
		2		3.84	31
- แสดงด้านการเล่นพื้นบ้าน	2			4.08	20
		2		3.84	31
- แสดงด้านกีฬาพื้นบ้าน	2			4.08	26
		2		3.84	31
- แสดงด้านการดำรงชีวิตประจำวัน	2			4.08	26
		2		3.84	31
- แสดงด้านจตุรกรรมพื้นบ้าน	2			8.16	25
	2			4.08	26
- แสดงด้านประติมากรรมพื้นบ้าน	2			4.08	26
			2	18.00	28
- แสดงด้านสถาปัตยกรรมพื้นบ้าน	3			6.12	26
			1	9.00	29
- แสดงด้านอารยธรรมและคติความเชื่อ	2			4.08	26
		2		3.84	31
			1	3.50	33
- แสดงด้านประเพณีสำคัญ	2			8.16	25
	2			4.08	26
- แสดงด้านทุนจำลองบุคคลสำคัญ	4			8.16	26
รวม	45	รายการ		120.86	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่เผยแพร่ไว้ล่วงหน้าโดยไม่สงวนลิขสิทธิ์ในเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ แสดงรายละเอียดสิ่งแผลงและพื้นที่ใช้สอย

รายละเอียดสิ่งแผลง	เทศบคการจกแผลง			พื้นที่ รวม	อ้างอิง จาก
	ก.	ข.	ค.		
2. หองแผลงศิลปะหัตถกรรมโถมบาน					
- เครื่องจกसान	4			16.32	25
		4		7.68	31
- เครื่องณม	4			8.16	26
		4		7.68	31
- เครื่องมูช	4			8.16	26
		4		7.68	31
- เครื่องแกะสลักไม, หน้ง	4			16.32	25
		4		7.68	31
- เครื่องปั่นคิน เผลว	4			8.16	26
		4		7.68	31
- หัตถกรรมสิ่งหอ	4			16.32	25
			1	31.36	27
รวม	45	รายนการ		143.32	
3. หองแผลง เครื่องมือ เครื่องใช้ประจำวัน					
- เครื่องใช้ในครัว	2			8.16	25
	4			8.16	26
		4		7.68	31
- เครื่องหอนแรง	3			6.12	26
		4		7.68	31
- เครื่องมือลือสาร	3			6.12	26
		4		7.68	31
- มีดแกะอาวูธ	4			8.16	26
		4		7.68	31

เอกสารนี้เป็นเอกสารทสงวนเวลาหรบการเซงานเพอการศกษาแทนน ไมออนุญาตเนาไปไซประยชนดานการค้ำ

ไมว่ากรณีใดๆทงสิ้น อิกทงห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และตองอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปไซ

ตารางที่ แดงรายละเอียดคลังแแดงและพื้นที่ใช้สอย

รายละเอียดคลังแแดง	เทคนิคการจัดแแดง			พื้นที่ รวม	อ้างอิง จาก
	ก.	ข.	ค.		
- เครื่องขนส่ง	3			6.12	26
- เครื่องใช้อื่น ๆ		3		5.76	31
	2			8.16	25
	2			4.08	26
		3		5.76	31
รวม	45	รายการ		97.32	
4. ห้องแสดงการละเล่นพื้นบ้าน					
- ทังตะลุง	4			8.16	26
- มโนราห์	4		1	36.00	32
			4	8.16	26
- วายัง เขียน	2			7.68	31
			1	4.08	26
- สีละ	2			1.92	31
- การละเล่นอื่น ๆ	4			8.16	25
			2	8.16	26
- เครื่องดนตรีประเภทต่าง ๆ		2		3.84	31
		5		9.60	31
- เครื่องตี, สี, เป่า (ปี่, ซอ)	2			4.08	26
			6	11.52	31
- เครื่องตี (กลอง, ทับ, โหม่ง, ฉิ่ง, กรับ, แตร, ทน (กลองแขก) คำมอ)	4			8.16	26
		4		7.68	31
รวม	45	รายการ		127.20	
5. ห้องแสดงกีฬาพื้นบ้าน					
- กีฬาชนไก่	2			8.16	25

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ แสดงรายละเอียดคลังแสงและพื้นที่ใช้สอย

รายละเอียดคลังแสง	เทคนิคการจัดแสง			พื้นที่ รวม	อ้างอิง จาก
	ก.	ข.	ค.		
- กีฬาชนโค	4			8.16	26
- วาว	4			8.16	26
- ไม้ ๑	20			40.80	26
	11			44.88	25
	4			8.16	26
รวม	45	รายการ		118.32	
6. ห้องแสดงการดำรงชีวิตประจำวัน	10			40.80	25
	15			30.60	26
		20		38.40	31
รวม	45	รายการ		109.60	
7. ห้องแสดงจิตรกรรมพื้นบ้าน					
- ภาพเขียนฝาผนัง วัด, โบสถ์ต่าง ๆ	7			28.56	25
- เช่น รูปถ่ายหรือของจริง	30			61.20	26
- อธิบาย เทคนิคการ เขียนสีสมัยโบราณ	8			16.32	26
รวม	45	รายการ		106.08	
8. ห้องแสดงประติมากรรมพื้นบ้าน					
- วัตถุจริง			10	90.00	28
- ภาพถ่าย, คำอธิบาย	10			40.80	25
	15			30.60	26
รวม	45	รายการ		161.40	
9. ห้องแสดงสถาปัตยกรรมพื้นบ้าน					
- ทุ่งจำลองเรือนไทยทุกภาค			5	45.00	29

ตารางที่ แสดงรายละเอียดคลังแสงและพื้นที่ใช้สอย

รายละเอียดคลังแสง	เทคนิคการจัดแสง			พื้นที่ รวม	อ้างอิง จาก
	ก.	ข.	ค.		
- ภาพถ่าย, คำอธิบาย, บรรยาย	10			40.80	25
	30			60.20	26
รวม	45	รายการ		147.00	
10. ห้องแสงอารยธรรมและคติความเชื่อ					
- ภาพถ่ายคำบรรยาย	10			20.40	26
- วัตถุจริงประเภทลูกปัด		10		19.20	31
- วัตถุจริงประเภทเหรียญ		10		19.20	31
- วัตถุจริงประเภทธนบัตร		10			31
- พระพุทธรูป			4	14.00	33
- หนามัน			1	22.40	34
รวม	45	รายการ		114.40	
11. ห้องแสงประเพณีสำคัญ	10			40.80	25
	35			71.40	26
รวม	45	รายการ		112.20	
12. ห้องแสงหุ่นจำลองบุคคลสำคัญ					
- หุ่นจำลอง	10			70.80	35
- ภาพถ่าย, คำบรรยาย	35			71.40	26
รวม	45	รายการ		142.20	

3.7) โถงแสดงนิทรรศการชั่วคราว

ส่วนนิทรรศการชั่วคราว เป็นส่วนที่ใช้จัดแสดงในระยะสั้น ๆ กำหนดระยะเวลา ประมาณ 2 เดือน ต่อ 1 ครั้ง และจัดติดต่อกันตลอดปี และในช่วงโอกาสพิเศษ เช่น เทศกาล ประจำต่าง ๆ ก็จัดแสดงเรื่องราวที่เป็นประเพณีอัน เกี่ยวเนื่องกับเทศกาลอื่น ๆ เช่น ช่วง เทศกาลประเพณีชักพระ, ทำบุญเดือนสิบ จะจัดแสดงเรื่องราวที่เกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ในสมัย ต่าง ๆ ของภาคใต้ จัดแสดงหุ่นจำลอง และ หรือตุ๊กตแสดงประกอบคำอธิบาย ทั้งนี้ ส่วนนิทรรศการชั่วคราว จะคำนึงถึงการแสดงที่ดึงดูดเร้าใจผู้เข้าชมให้มากที่สุด อาจมีการใช้แสง เสียงประกอบคำบรรยายด้วย

และเนื่องจากงานแสดงในส่วนนี้ไม่สามารถกำหนดประเภท ขนาด หรือจำนวนของ งานแสดงได้ จึงต้องวิเคราะห์เปรียบเทียบจากตัวอย่างการจัดนิทรรศการพิเศษของหน่วยงาน ต่าง ๆ คือ

- นิทรรศการ เรื่องชาว เขา เขาต่าง ๆ ในประเทศไทย โดยศูนย์วิจัยชาว เขา ใช้พื้นที่แสดง 225 ตาราง เมตร
- นิทรรศการ เรื่องบ้านคนไทยในทวีปเอเชีย โดยศูนย์วิจัยวัฒนธรรม เอเชียอาคเนย์ สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรม เพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล ใช้พื้นที่แสดง 360 ตาราง เมตร
- ห้องนิทรรศการชั่วคราว พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระนคร ใช้พื้นที่แสดง 450 ตาราง เมตร

ค่าเฉลี่ยการใช้พื้นที่จัดแสดงนิทรรศการชั่วคราว 345 ตาราง เมตร

(อ้างอิง วัฒนา สุภรินานน : พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ชาติพันธุ์วิทยา, วิทยานิพนธ์ทางสถาปัตยกรรมล สจ.ล)

3.8) ส่วนแสดงนิทรรศการกลางแจ้ง

ในการกำหนดพื้นที่แสดงนิทรรศการกลางแจ้งนั้น โดยทั่วไปจะกำหนดพื้นที่ใหม่พื้นที่ เป็น กึ่งหนึ่งของส่วนแสดงถาวรและส่วนแสดงชั่วคราว ในการกำหนดพื้นที่ใหม่สัดส่วน เช่นนั้นนั้นก็เพื่อ ต้องการให้มีส่วนแสดงกลางแจ้งมีขนาดพื้นที่เป็น 1 ใน 3 ของส่วนแสดงทั้งหมด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนแสดงถาวรและโถงแสดงชั่วคราวมีพื้นที่	1904.90 ตาราง เมตร
คิดเป็นส่วนแสดงกลางแจ้ง เป็น	952.45 ตาราง เมตร
จะใช้คิดเหียง	900.00 ตาราง เมตร

4) การวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอยส่วนวิเทศบริการ

การวิเคราะห์พื้นที่ส่วนห้องสมุด

วัตถุประสงค์

1. ใช้สำหรับบริการความรู้ เชิงวิชาการต่าง ๆ ทั้งด้านวัฒนธรรม และทั่วไป
2. ใช้สำหรับอ่านหนังสือเพื่อความเพลิดเพลินต่าง ๆ

4.1) ห้องสมุด

การกำหนดจำนวนผู้ใช้ห้องสมุด จะพิจารณาจากจำนวนคนที่มีโอกาสใช้ ดังนี้

- เจ้าหน้าที่สถาบันจำนวน	123 คน
- ผู้เข้าเยี่ยมชมสถาบันฯ ใน 1 วัน จำนวน	480 คน
รวมผู้มีโอกาสใช้ห้องสมุดเท่ากับ	603 คน
จำนวนผู้ใช้ห้องสมุดคิด ร้อยละ 20 ของผู้ใช้ คือ	120 คน

()

เวลา เปิดทำการของห้องสมุดของ โครงการ คือ 6 ชั่วโมง/วัน

กำหนดให้ 1 คน ใช้เวลาในห้องสมุด 2-3 ชั่วโมง (จากการสำรวจผู้ใช้ห้องสมุดแห่งชาติ)

ใน 1 วัน จะมีผู้มาใช้ห้องสมุดคิดเป็นประมาณ 2 ครั้ง

ใน 1 ครั้ง/วัน จะมีผู้มาใช้ห้องสมุดจำนวน 60 คน

ดังนั้น การคิดจะใช้จำนวนผู้ใช้ คือ 60 คน

การวิเคราะห์พื้นที่นั่งอ่านหนังสือและส่วนเก็บหนังสือ

- กำหนดให้ พื้นที่นั่งอ่านหนังสือ	270 ตาราง เมตร/คน
คิดเป็นพื้นที่นั่งอ่านหนังสือ	162.00 ตาราง เมตร
- กำหนดให้ 1 คน ใช้หนังสือจำนวน	30 เล่ม
จะมีความต้องการหนังสือทั้งหมด	1,800 เล่ม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ชั้นวางหนังสือ 1 คู่ บรรจุหนังสือได้ 160 เล่ม
- หนังสือ 1,800 เล่ม ต้องการชั้นเก็บ 11.25 คู่
- คิดเป็นตู้เก็บหนังสือ จำนวน 12 คู่
- ตู้เก็บหนังสือ 1 ตู้ ใช้พื้นที่ 2.31 ตาราง เมตร
- คิดเป็นพื้นที่เก็บหนังสือ เป็น 27.72 ตาราง เมตร
- ห้องเก็บหนังสือ คิด 30% ของพื้นที่ชั้นเก็บหนังสือ
- คิดเป็นห้องสำหรับเก็บหนังสือ เป็น 8.31 ตาราง เมตร
- โถงทางเข้าห้องสมุด คิด 10% ของพื้นที่ชั้นอ่านหนังสือ
- คิดเป็นพื้นที่โถงของห้องสมุดเป็น 16.20 ตาราง เมตร
- ห้องบรรณารักษ์
- กำหนดใช้พื้นที่ 12.00 ตาราง เมตร (แบบอ้างอิงที่ 15)

4.2) ห้องพิพิธภัณฑ์ภาพ

- กำหนดใช้พื้นที่ 192.5 ตาราง เมตร (จากเอกสารโครงการ) โดยประกอบด้วย ห้องเก็บข้อมูลวัฒนธรรมประเภทภาพ, ห้องผลิตรายการและให้บริการ ห้องผลิตรายการวิดีโอ ห้องตัดต่อภาพ ห้องมือพร้อมค้ายอุปกรณ์ผลิต และให้บริการ (โดยจะเป็นครุภัณฑ์ของเดิม 80%)

4.3) ห้องพิพิธภัณฑ์เสียง

- กำหนดใช้พื้นที่ 147 ตาราง เมตร (จากเอกสารโครงการ) โดยประกอบด้วย ห้องเก็บข้อมูลวัฒนธรรมประเภทเสียง ห้องผลิตรายการวิทยุ ห้องบริการฟังเสียง

4.4) ห้องบรรยาย

- คิดจากผู้ใช้ห้องสมุด 1 ครั้ง คือ 60 คน แบ่งเป็น 2 ห้อง ๆ ละ 30 คน
- คิดเป็นพื้นที่ห้องละ ตาราง เมตร (แบบอ้างอิงที่)
- รวมพื้นที่ ตาราง เมตร

4.5) ส่วนปฏิบัติการ เจ้าหน้าที่

- ห้องวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูล 8 ห้อง (จากเอกสารโครงการ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบฯ ไม่สามารถนำข้อมูลไปใช้ในการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คิดเป็นพื้นที่ส่วนคลังพิพิธภัณฑ์ (23%)	414.00 ตาราง เมตร
ที่จะเป็นส่วน	15% 62.77 ตาราง เมตร
ที่เหลือเป็นส่วน	351.83 ตาราง เมตร

5.3) ห้องปฏิบัติการช่างทั่วไป

- กำหนดใช้พื้นที่ 120 ตาราง เมตร (แบบอ้างอิงที่ 23)

5.4) ห้อง เขียนแบบ, ศิลปกรรม 5 คน

- กำหนดใช้พื้นที่ 6.25 ตาราง เมตร/คน (แบบอ้างอิงที่ 22)

คิดเป็นพื้นที่ 31.25 ตาราง เมตร

6) การวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอยส่วนศิลปการแสดง

วัตถุประสงค์¹

1. ใช้สำหรับการแสดงการละเล่นพื้น เมืองต่าง ๆ เช่น มโนราห์ ร่องเง็ง ฆ้องตะลุง หรือหนัง โขน คาละวายัง เขียน และมหาชาติทรงเครื่อง เป็นต้น ในโอกาส เทศกาลประเพณีสำคัญ วันเด็ก การแสดงวัฒนธรรมระดับภาค วันลอยกระทง วันสงกรานต์ เป็นต้น
2. ใช้สำหรับจัดการแสดง ดนตรี พิเศษต่าง ๆ เพื่อหารายได้เข้าสถาบัน ทัศนศึกษาศึกษา อาจจะอยู่ในรูปแบบของการให้เข้าสถานที่ เป็นต้น
3. ใช้สำหรับฝึกอบรมแก่เยาวชน และประชาชนในท้องถิ่น ในเรื่องต่าง ๆ เช่น ฝึกอบรมวิชาชีพ ศิลปกรรมพื้นบ้านพิเศษ อบรมลูกเสือชาวบ้าน เป็นต้น
4. ใช้สำหรับจัดประชุมสัมมนาข้าราชการต่าง ๆ และการประชุมทางวัฒนธรรม ทั้งในระดับจังหวัด ระดับภาค และระดับประเทศ

6.1) โรงละครและหอประชุม

จากวัตถุประสงค์ดังกล่าว สืบเนื่องมาจากสถานที่สำหรับประกอบกิจกรรมดังกล่าว ในจังหวัดสงขลายังไม่ได้มาตรฐาน สะดวก และกว้างขวางอย่างเพียงพอ ซึ่งในการจัดประชุม และแสดงการละเล่นต่าง ๆ นั้น จะมีผู้เข้าร่วมประมาณ 300-1,000 คน แต่โดยมากจะอยู่ใน

¹จากการสัมภาษณ์ อ.สุทธิวงศ์ พงศ์ใหญ่กุล ผู้อำนวยการสถาบันทัศนศึกษาศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับบริการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นับญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระหว่าง 300-500 คน จากการศึกษาสถานที่สำหรับประกอบกิจกรรม ดังกล่าวในจังหวัดสงขลา พบว่า

1. ตามโรงแรมใหญ่ ๆ ในอำเภอหาดใหญ่ จะมีห้องประชุมประมาณ 200 ห้อง
2. หอประชุมสันติบาลศาลาประชาคม มีห้องประมาณ 300 ห้อง
3. ห้องประชุมของเทศบาลเมืองสงขลา และหาดใหญ่ เป็นลักษณะที่ราบ และใช้สอยอเนกประสงค์ เช่น ใช้เป็นสนามกีฬา สถานที่จัดเลี้ยง มีที่นั่งได้ประมาณ 2,000 ที่นั่ง
4. ห้องประชุมของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา มีที่นั่งประมาณ 300 ที่นั่ง

จากการศึกษาสถานที่ข้างต้น จะเห็นว่า ทุกแห่งมีลักษณะเป็นที่ราบ และมีจำนวนที่นั่งน้อย ยังความไม่สะดวกแก่ผู้ที่นั่ง ดังนั้น จึงเห็นสมควรที่จะมีหอประชุม อเนกประสงค์ขึ้นในโครงการนี้ ที่จะสามารถรองรับกิจกรรมดังกล่าวให้สะดวก และเพียงพอับความต้องการ ดังกล่าว การกำหนดจำนวนที่นั่ง

การกำหนดจำนวนที่นั่ง เพื่อประโยชน์ในการใช้สอยได้อย่างเต็มที่ จะพิจารณาจากจำนวนผู้ใช้มากที่สุด และจำนวนผู้ใช้ที่น้อยที่สุดเกณฑ์ คือ 1,000 คน และน้อยที่สุดในระหว่าง 300-500 คน ซึ่งการกำหนดจะเปรียบเทียบกับความจุกับเหตุผล ดังนี้

- สามารถจัดรับรองผู้ร่วมประชุมได้ครบทั้งหมดในจำนวนที่ใช้น้อยที่สุด
- หากจำเป็นต้องแบ่งรอบการประชุม ต้องสามารถแบ่งรอบได้น้อยที่สุด เพื่อการประหยัดค่าใช้จ่าย เพราะหากรอบมากก็จะเสียค่าใช้จ่ายมาก

จำนวนที่นั่ง	เหตุผล
400	<ol style="list-style-type: none"> 1. กรณีที่มีการประชุม หรือ เข้าชม 300-500 คน ที่ประชุมไม่สามารถจัดรับผู้ร่วมประชุมทั้งหมด แต่สามารถเสริมที่นั่งได้บ้าง 2. การแบ่งการแสดงกรณีผู้ชมประมาณ 1,000 คน จะต้องแบ่งรอบประมาณ 2 รอบ ซึ่งเหมาะสมและประหยัดงบประมาณ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษานั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จำนวนที่นั่ง	เหตุผล
500	1. กรณีที่มีการประชุม หรือเข้าชม 300-500 คน สามารถจัดการประชุมได้ 2. การแบ่งการแสดงกรณีผู้ชมประมาณ 1,000 คน จำเป็นต้องแบ่งรอบ 2 รอบ 3. กรณีที่ผู้ประชุมหรือเข้าชมไม่ถึง 1,000 คน ทำให้ที่นั่งเหลือ
600	1. กรณีผู้ร่วมประชุม หรือผู้เข้าชม 300-500 คน จะสามารถรับได้หมดและมีที่นั่งเหลือ 2. กรณีที่ผู้ประชุมหรือเข้าชม ไม่ถึง 500 คน จะเหลือที่นั่งมาก
700 ขึ้นไป	1. เกินความจำเป็นทำให้สิ้นเปลืองงบประมาณของทางราชการ

สรุป ขนาดความจุของโรงละครสถาบันทักษิณคดีศึกษา ควรมีที่นั่งประมาณ 400 ที่นั่ง

1. เป็นขนาดโรงละครที่ใช้ประโยชน์รวมจากเหตุผลที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ได้อย่างกว้างขวาง
2. สามารถใช้จัดการประชุมระดับต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ
3. สามารถใช้ในกิจกรรม การศึกษาของภาค จังหวัดได้เป็นอย่างดี

การวิเคราะห์พื้นที่ของโรงละคร

- เวทีการแสดง

การแสดงการละเล่นพื้นเมืองของชาวปักษ์ใต้ แต่ละชนิดมีจำนวนผู้แสดงที่ไม่เท่ากัน เช่น การเล่นหนังตะลุง มโนราห์ ลิเกฮูลู ร่องเง็ง หรือวายังเซียน เป็นต้น ดังนั้น การหาพื้นที่และขนาดของ เวทีแสดง จะวิเคราะห์ตามจำนวนผู้แสดง และลักษณะของการแสดง ดังนี้

- การแสดงหนังตะลุง ประกอบด้วยผู้เชิดตัว

หนัง 2 คน ผู้เล่นดนตรีประกอบด้วย 3 คน ขนาด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า เวทีแสดงโดยทั่วไปขนาด 5.00 5.00 เมตร
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- การแสดงมโนราห์¹ มีจำนวนผู้แสดงประมาณ 30 คน (รวมทั้งนักดนตรีและนักแสดง) มีลักษณะการแสดง เป็นวงกลมขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 10.00 เมตร และแนวทาบระยะทางยาวประมาณ 12.00 เมตร

- การแสดงดนตรีชนิดต่าง ๆ ที่ใช้กันโดยปกติทั่วไป ใช้เวทีที่มีส่วนลึกที่สุดประมาณ 12.00 เมตร และส่วนกว้างที่สุด ประมาณ 12.00 เมตร

- เมื่อนำเอาการแสดงที่มีจำนวนผู้แสดงสูงสุดมาประกอบกันจะได้อาคารเวที ไม่น้อยกว่า 12.00 x 12.00 เมตร เท่ากับ 144 ตาราง เมตร

- พื้นที่นั่งชม

ใช้พื้นที่ 0.90 ตาราง เมตร/คน

คิดเป็นพื้นที่ที่นั่งชม 360 ตาราง เมตร

- พื้นที่โถงทางเข้า

ใช้พื้นที่ 0.64 ตาราง เมตร/คน

คิดสัดส่วน 1 ใน 6 ของจำนวนที่นั่ง (400 ที่นั่ง) เท่ากับ 67 คน

คิดเป็นพื้นที่โถงทางเข้า 43 ตาราง เมตร

6.2) เวทีแสดงกลางแจ้ง

จากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการสถาบันทักษิณคดีศึกษา กำหนดใหม่มีความจุได้ 200 คน/รอบ ซึ่งใน 1 วัน จะแบ่งออกเป็น 2 รอบ คือ เช้า-บ่าย

- จากมาตรฐานที่นั่งชมการแสดงกลางแจ้ง 1.38 ตาราง เมตร/คน

คิดเป็นพื้นที่ที่นั่งชมการแสดง 276.00 ตาราง เมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 1 มโนราห์เป็นการแสดงที่ใช้จำนวนนักแสดงสูงสุด จากการสอบถาม อ. สุวัฒน์ หงส์ใหญ่ลย
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีเหตุดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
 ผู้อำนวยการสถาบันทักษิณคดีศึกษา

- เวนที่แสดงกลางแจ้ง

การวาง เมตร

7) การวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอยที่ส่วนร้านอาหาร

- วัตถุประสงค์ 1. ใช้สำหรับรับประทานอาหารสำหรับเจ้าหน้าที่และผู้เยี่ยมชม ประจำวัน โดยเฉพาะอาหารกลางวัน
2. ใช้สำหรับจัดเลี้ยงในกรณีพิเศษแก่ผู้เข้าร่วมประชุม สัมมนาทางวัฒนธรรม และข้าราชการในระดับสำคัญ ๆ

แบ่งพื้นที่ใช้สอยออกเป็น 5 ส่วน คือ

- ก. ส่วนรับประทานอาหาร
- ข. ส่วนครัว
- ค. ส่วนบริการครัว
- ง. ส่วนบริการอาหาร
- จ. ส่วนห้องน้ำ - ส้วม

ก. ส่วนรับประทานอาหาร

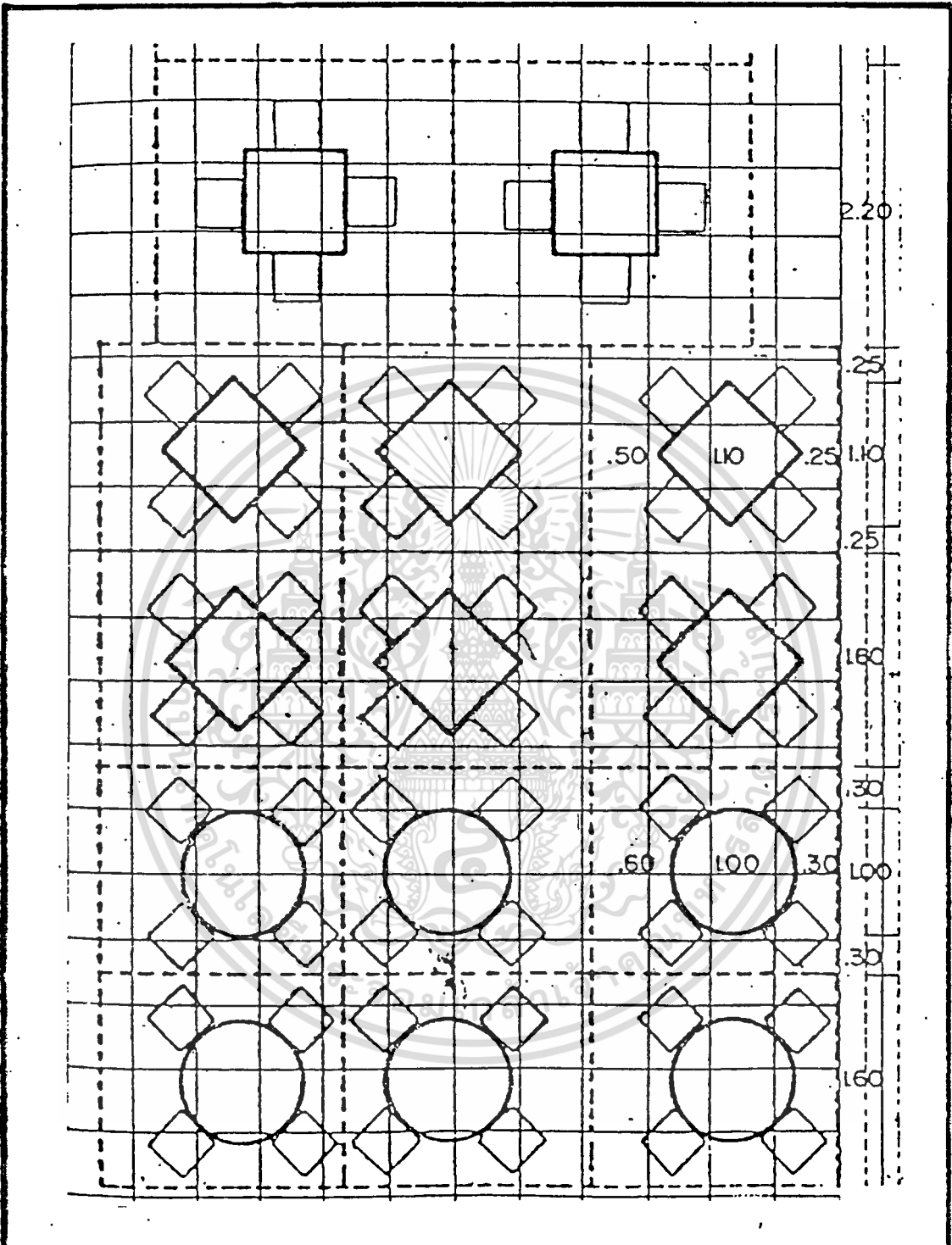
การกำหนดจำนวนผู้ใช้ส่วนรับประทานอาหาร ในส่วนของห้องอาหาร ทิศารณาจากจำนวนผู้ที่มีโอกาสมาใช้ดังนี้

จำนวนผู้ชม	480	คน/วัน
คิดเป็น 60%	288	คน
จำนวนบุคลากรในโครงการ	123	คน
รวมผู้มาใช้บริการ	411	คน

คิดความสามารถในการบริการในช่วงโมงเร่งด่วน (12.00 - 13.00) โดยในช่วงเวลาในการรับประทานอาหาร ใช้เวลาประมาณคนละ 20 นาที โดยจะบริการ 3 ผลิต ดังนั้น สามารถรองรับได้ 411 137 ที่นั่ง

3
 การจัดที่นั่งรับประทานอาหาร โดยทั่ว ๆ ไปแล้ว การจัดโต๊ะอาหารสำหรับ 4 คนนั่ง จะนิยมกันมากที่สุด เนื่องจากสามารถเคลื่อนย้ายและก่าร เข้านั่งได้สะดวกที่สุด ดังนั้น จึงกำหนดให้ที่นั่งสำหรับ 4 คนนั่ง ซึ่งจะวิเคราะห์ลักษณะการจัด ดังต่อไปนี้ (ภาพประกอบ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โครงการ : สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตสงขลา
 THE INSTITUTE FOR SOUTHERN OF THAILAND STUDIES

ผู้จัดทำ : มศ. ภิญโญ สุวรรณศิริ (ชุดฯ.๑)
 อ. ภาคกร นิชรัตน์ (ชุดฯ.๒)

นักศึกษา : นกมลพร มโนวิเชียร
 หมายเลขรหัส 290123

เลขที่ : ภาพที่ 5.2 แสดงการเบียดเบียดการจัดโต๊ะอาหาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ในการเรียนเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ด้านธุรกิจ

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. โต๊ะอาหาร 4 คน ขนาด .90 คูณ .90 เมตร วางแปลนแบบขนานกัน ระหว่าง โต๊ะ จะต้องใช้เนื้อที่รวม เกือบที่ขยับตัว เลื่อน เข้าออก 5.75 ตาราง เมตร

2. โต๊ะอาหาร 4 คน ขนาด .90 คูณ .90 เมตร วางแปลนแบบทะแยงมุม ต้องใช้เนื้อที่ทั้งหมด 4.50 ตาราง เมตร

3. โต๊ะอาหารกลม 4 คน เส้นผ่าศูนย์กลาง 1.05 เมตร วางแปลนเก้าอี้ ทะแยงมุมจะต้องใช้เนื้อที่ 3.30 ตาราง เมตร

จะเห็นว่าแบบที่ 2 สามารถประหยัดเนื้อที่ได้ 1.25 ตาราง เมตร ของแบบที่ 1 ในขณะที่ประโยชน์ใช้สอย เก่า เหมือนกัน และทางสัญจรก็ดีกว่าด้วย และแบบที่ 3 ยังสามารถลดเนื้อที่ได้อีกกว่าแบบที่ 2 ได้อีก 1.20 ตาราง เมตร นั่นคือ ประหยัดเนื้อที่กว่าแบบที่ 1 ได้ถึง 2.45 ตาราง เมตร

สรุป การจัดแปลนแบบที่ 3 จะเบียดเนื้อที่น้อยที่สุด แต่แบบนี้จะเอามาต่อกัน เป็นชุดใหญ่ไม่ได้ และเนื้อที่ตรงขอบโต๊ะจากความเป็น เหลี่ยมขาดหายไป จริงอยู่ถึงแม้แบบ 3 จะเอามาต่อกัน 2 ชุดไม่ได้ แต่สามารถใช้เก้าอี้เสริมได้ 1-2 ตัว ก็ยังคงไม่มีประสิทธิภาพ เท่าแบบ 2 ซึ่งสามารถต่อได้มากกว่า 2 ชุด คืออาจถึง 3 ชุดได้

ดังนั้น การจัดแปลนแบบที่ 2 จึงมีประสิทธิภาพมากที่สุดและประหยัดเนื้อที่พอสมควร

หมายเหตุ ถ้า เป็นการค้าขายของ โต๊ะอาจจะไม่ถึง .90 คูณ .90 เมตรก็ได้ อาจจะใช้ .70 คูณ .70 เมตร หรือ .75 คูณ .75 เมตร หรือ .80 คูณ .80 เมตร เพื่อเป็นการประหยัด เพื่อผลทางการค้า

จากการวิเคราะห์จำนวนผู้ใช้และการจัดโต๊ะอาหาร สามารถหาพื้นที่ของส่วนที่นั่งรับประทานอาหาร ได้ดังนี้

- จำนวนผู้ใช้ห้องอาหาร 1 หลัง คือ จำนวน 137 คน
- จำนวนโต๊ะอาหารสำหรับ 4 คน ใน 1 หลัง คือ 35 โต๊ะ
- โต๊ะอาหาร 1 โต๊ะใช้พื้นที่ 4.50 ตาราง เมตร

เพราะฉะนั้นพื้นที่ส่วนที่นั้งรับประทานอาหาร เท่ากับ 157.50 ตาราง เมตร

ข. ส่วนครัว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ส่วนครัว คิกพื้นที่ 25% ของพื้นที่รับประทานอาหาร เท่ากับ 39.375 ตาราง เมตร

แยกเป็น	1.)	พื้นที่เตรียมอาหาร	15%	ของพื้นที่ครัว	ประกอบด้วย
		- ที่เตรียมอาหาร	4%		1.57 ตาราง เมตร
		- ที่เตรียมผัก	7%		2.7475 ตาราง เมตร
		- ที่เตรียมเนื้อ	4%		1.57 ตาราง เมตร
				รวม	5.8875 ตาราง เมตร
	2.)	พื้นที่ประกอบอาหาร	85%	ของพื้นที่ครัว	ประกอบด้วย
		- ของหวาน	12%		4.71 ตาราง เมตร
		- ของคาวรวมหุงข้าว	20%		7.85 ตาราง เมตร
		- ล้างจาน	10%		3.925 ตาราง เมตร
		- เก็บอาหารเตรียมบริการ	6%		2.355 ตาราง เมตร
		- ทางเดิน	37%		14.5225 ตาราง เมตร
				รวม	33.3625 ตาราง เมตร

ค. ส่วนบริการครัว

ส่วนบริการครัวคิดจากพื้นที่ 65% ของพื้นที่ครัว เท่ากับ 25.5125 ตาราง เมตร

แยกเป็น	1.)	ที่ตั้งอาหาร	10%	ของพื้นที่บริการครัว	3.925 ตาราง เมตร
	2.)	ที่เก็บอาหาร	25%	ของพื้นที่บริการครัว	9.8125 ตาราง เมตร
		แยกเป็น			
		- เก็บของแห้ง	10%		3.925 ตาราง เมตร
		- เก็บผัก	6%		2.355 ตาราง เมตร
		- เก็บเนื้อสัตว์	4%		1.57 ตาราง เมตร
		- เก็บเครื่องดื่ม	5%		1.9625 ตาราง เมตร
	3.)	ที่เก็บขยะ	5%	ของพื้นที่ครัว	1.9625 ตาราง เมตร
	4.)	ห้องทำงาน	15%	ของพื้นที่ครัว	5.8875 ตาราง เมตร
	5.)	ส่วนบริการอื่น ๆ	10%	ของพื้นที่ครัว	3.925 ตาราง เมตร

ง. ส่วนบริการอาหาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สําคัญที่คิดพื้นที่ 20% ของพื้นที่ครัว เท่ากับ 7.85 ตาราง เมตร ไม่อนุญาตให้แก้ไขปรับปรุงหรือการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จ. ส่วนห้องน้ำ - ส้วม

- ห้องน้ำ - ส้วม ชาย ประกอบด้วย ส้วม 5, ที่ปัสสาวะ 5, อ่างล้างหน้า 5
คิดเป็นพื้นที่ 14.70 ตารางเมตร
- ห้องน้ำ - ส้วม หญิง ประกอบด้วย ส้วม 5, อ่างล้างหน้า 5
คิดเป็นพื้นที่ 11.50 ตารางเมตร

วิเคราะห์ระบบการบริการอาหาร พิจารณาจากกรณีมาใช้บริการอาหารของศูนย์ฯ สามารถสรุปได้

1. บุคลากร ผู้ใช้ทั่วไป ที่ต้องใช้บริการอาหารในตอนเช้า และกลางวัน ซึ่งเห็นบุคคลที่มาใช้บริการประจำเป็นส่วนใหญ่ (ประมาณ 80% จากจำนวนบุคลากรทั้งหมด (สอบถาม)

2. จากการจัดแสดงงานในบางครั้ง ซึ่งมีความดีในการจัดแสดง ทำให้มีความจำเป็นที่ต้องใช้ระบบบริการของศูนย์ฯ โดยมีผู้รับบริการคราวละมาก ๆ

3. การจัดบริการอาหารแก่บุคคลทั่วไป เช่น บุคคลที่เข้ามาเพื่อติดต่อธุระบาง ครั้งคราว หรือบุคคลที่เข้ามาใช้ประโยชน์จากอาคารชั่วคราว เป็นต้น

ระบบบริการที่พิจารณานำมาใช้ แบ่ง เป็น 4 ประการคือ

1. แบบจัดเป็นร้านอาหาร
2. แบบจัดชาย เป็นช่อง ๆ
3. แบบจัดเป็นคาเฟ่ เร็ว
4. แบบจัดเป็น

จากตัวอย่างการจัดระบบการบริการในโภชนาคารทั้ง 4 แบบที่กล่าวมาแล้ว เมื่อได้ศึกษาถึงข้อเท็จจริง ของจำนวนผู้ใช้ห้องอาหารและระยะเวลาของผู้ใช้ เราสามารถจะเลือกระบบการจัดบริการที่สามารถสนองระดับความต้องการได้ดีที่สุด คือ การจัดระบบคาเฟ่ เร็ว โดยมีเหตุผลประกอบดังนี้

1. เพื่อบริการอาหารได้ทีละมาก ๆ เนื่องจากผู้ใช้มีจำนวนมาก
2. เป็นระบบที่ประหยัดเวลา และสะดวกในการใช้บริการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8) การวิเคราะห์พื้นที่ส่วนจกรณยนต์

การวิเคราะห์พื้นที่ส่วนจกรณยนต์ แบ่งออก เป็น 3 ประเภทคือ

8.1) ที่จอดรถเจ้าหน้าที่

8.2) ที่จอดรถผู้ชม

- รถยนต์
- รถจักรยานยนต์, จักรยาน
- รถบัส

8.3) ที่จอดรถบริการ

- บริการของร้านอาหาร
- บริการของโรงละคร
- บริการของคลังพิพิธภัณฑ์

จากที่จอดรถทั้ง 3 ประเภท วิเคราะห์ได้ ดังนี้

8.1) ที่จอดรถเจ้าหน้าที่

- กำหนดให้เจ้าหน้าที่ 10 คน ต่อ รถ 1 คัน
- จำนวน เจ้าหน้าที่ 123 คน
- จะไค้ที่จอดรถ 13 คัน
- จะไค้พื้นที่จอดรถ 195 ตารางเมตร

8.2) ที่จอดรถผู้ชม

- กำหนดจากพระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างอาคาร ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2517) ซึ่งกำหนดให้ที่จอดรถ ดังนี้ (รายละเอียดพระราชบัญญัติดูในภาคผนวก)
- ที่จอดรถยนต์ในอาคารสำนักงาน ให้ที่จอดรถยนต์ไม่น้อยกว่า 1 คัน ต่อพื้นที่ 120 ตารางเมตรเศษของ 120 ตารางเมตร ให้คิดเป็น 120 ตารางเมตร พื้นที่ส่วนสำนักงานของโครงการ คือ 4,480.65 ตารางเมตร (ไม่รวมส่วนร้านอาหารและโรงละคร)
- จะไค้ที่จอดรถยนต์จำนวน 38 คัน
- จะไค้เป็นพื้นที่ 570.00 ตารางเมตร

- ที่จอดรถภัตตราคาร หรือร้านอาหาร ใหม่ที่จอดรถไม่น้อยกว่า 1 คัน ต่อพื้นที่ 40 ตารางเมตร เศษของ 40 ตารางเมตร ให้คิดเป็น 40 ตารางเมตร
พื้นที่ส่วนร้านอาหาร 333.20 ตารางเมตร
จะไ้ที่จอดรถจำนวน 9 คัน
จะไ้เป็นพื้นที่ 135.00 ตารางเมตร
- ที่จอดรถโรงมหรสพ ใหม่ที่จอดรถไม่น้อยกว่า 1 คัน ต่อจำนวนที่นั่งสำหรับคนดู 40 ที่ เศษของ 40 ที่ ให้คิดเป็น 40 ที่
จำนวนที่นั่ง โรงละครและกลางแจ้งรวมเป็น 600 ที่นั่ง
จะไ้ที่จอดรถจำนวน 15 คัน
จะไ้เป็นพื้นที่ 225 ตารางเมตร
- ที่จอดรถจักรยานยนต์, จักรยาน กำหนดให้มีจำนวน 50 คัน
จะไ้เป็นพื้นที่ 100.00 ตารางเมตร (แบบอ้างอิงที่)
- ที่จอดรถบัส คิดจากจำนวนผู้ชมที่เป็นกลุ่ม
จำนวนกลุ่มสูงสุด 100 คน
จะไ้รถบัสประมาณ 2 คัน (80 คน/คัน)
จะไ้เป็นพื้นที่ 96 ตารางเมตร (แบบอ้างอิงที่)
และผู้ชมที่ดึงมาจากนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศจะถือ เป็นการมา ไ้ชมรถบัสหอบ
มีจำนวน 218 คน/วัน
จะไ้รถบัสประมาณ 3 คัน
จะไ้เป็นพื้นที่ ตารางเมตร
รวมรถบัส 5 คัน เป็นพื้นที่ 144 ตารางเมตร

8.3) ที่จอดรถบริการ

- บริการของร้านอาหาร กำหนดให้ 1 คัน (รถบรรทุกเล็ก)
จะไ้เป็นพื้นที่ 15 ตารางเมตร
- บริการของคลังพิพิธภัณฑ์ กำหนดให้รถบรรทุกเล็ก 1 คัน, บรรทุกใหญ่ 1 คัน
จะไ้เป็นพื้นที่ 15 48 63 ตารางเมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- บริการของโรงละคร คิดจากผู้แสดง โดยปกติทั่วไป ไม่เกิน 80 คน กำหนดให้มีรถบรรทุกเล็ก 1 คัน; บรรทุกใหญ่ 1 คัน เพื่อขนถ่ายเครื่องดนตรี จะได้เป็นพื้นที่ 15 + 48 + 48 = 111.00 ตารางเมตร

ตารางที่ 5.4 แสดงรายละเอียดพื้นที่ใช้สอยของโครงการ

องค์ประกอบ	ผู้ใช้		จำนวน หน่วย	พื้นที่ หน่วยละ	พื้นที่ รวม	อ้างอิง จาก
	จนท.	ผู้ชม				
1. ส่วนบริการสาธารณะ						
1.1 โถงทางเข้า	●	●	1	11.00	11.00	
1.2 รับประทานอาหาร, ดัดข้อสอบถาม		●	1	6.75	6.75	
1.3 ตู้โทรศัพท์สาธารณะ		●	2	0.72	1.44	
1.4 ร้านจำหน่ายสินค้าพื้นเมือง		●	1	56.46	56.46	
1.5 บอร์ดคิดประกาศ		●	1	3.60	3.60	
1.6 ห้องน้ำ-ส่วนสาธารณะ ชาย		●	1	14.70	14.70	
ห้องน้ำ-ส่วนสาธารณะ หญิง		●	1	11.50	11.50	
รวมพื้นที่					95.75	
2. ส่วนอำนวยการ						
2.1 ห้องผู้อำนวยการ	●		1	16.50	16.50	
2.2 ห้องรองผู้อำนวยการ	●		1	7.50	7.50	
2.3 ห้องประชุมย่อย	●		1	40.00	40.00	
2.4 ส่วนเลขานุการ	●		1	7.50	7.50	
2.5 ห้องธุรการ	●		1	35.70	35.70	
2.6 เคาน์เตอร์ลงเวลาทำงาน	●		1	7.00	7.00	
2.7 ห้องรับแขก	●	●	1	5.00	5.00	
2.8 ห้องเก็บเอกสาร	●		1	15.00	15.00	
2.9 ห้องเตรียมเครื่องพิมพ์	●		1	6.00	6.00	
2.10 ห้องพักผ่อนเจ้าหน้าที่	●		1	2.56	2.56	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ แสดงรายละเอียดพื้นที่ใช้สอยของโครงการ

องค์ประกอบ	ผู้ใช้		จำนวน หน่วย	พื้นที่ หน่วยละ	พื้นที่ รวม	อ้างอิง จาก
	จนท.	ผู้ชม				
2.11 ห้องน้ำ-ส้วม เจาหนาที่ชาย	●		1	5.88	5.88	
ห้องน้ำ-ส้วม เจาหนาที่หญิง	●		1	4.60	4.60	
รวมพื้นที่					153.24	
3. ส่วนที่บริเวณเขตศิขรินวิทยา						
3.1 โถงทาง เข้า	●	●	1	10.88	10.88	
3.2 ห้องปฏิบัติการ เจาหนาที่	●		1	18.90	18.90	
3.3 ส่วนติดต่อสอบถาม เจ้าหน้าที่		●	1	6.75	6.75	
3.4 ห้องบรรยายสรุป	●	●	1	141.92	141.92	
3.5 ห้องน้ำ-ส้วมชาย	●		1	14.70	14.70	
ห้องน้ำ-ส้วมหญิง	●		1	11.50	11.50	
3.6 ส่วนแสดงนิทรรศการถาวร		●				
-ห้องวัฒนธรรมหมู่บ้านชั้น 1เอก		●		120.86	120.86	
-ห้องศิลปวัฒนธรรมหมู่บ้าน		●		143.32	143.32	
-ห้องเครื่องมือเครื่องใช้		●		97.32	97.32	
-ห้องการละเล่นในบ้าน		●		127.20	127.20	
-ห้องกีฬาในบ้าน		●		118.32	118.32	
-ห้องการดำรงชีวิตประจำวัน		●		169.60	169.60	
-ห้องจิตรกรรมในบ้าน		●		106.08	106.08	
-ห้องประติมากรรมในบ้าน		●		161.40	161.40	
-ห้องสถาปัตยกรรมในบ้าน		●		147.00	147.00	
-ห้องอารยธรรมและคติความเชื่อ		●		114.40	114.40	
-ห้องประเพณีสำคัญ		●		112.20	112.20	
-ห้องทุนจำลองบุคคลสำคัญ		●		142.20	142.20	
3.7 โถงแสดงนิทรรศการชั่วคราว	●			345.00	345.00	
3.8 ส่วนนิทรรศการกลางแจ้ง	●			900.00	900.00	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ ๑ แสดงรายละเอียดพื้นที่ใช้สอยของโครงการ

องค์ประกอบ	ผู้ใช้		จำนวน หน่วย	พื้นที่ หน่วยละ	พื้นที่ รวม	อ้างอิง จาก
	จนท.	ผู้ชม				
รวมพื้นที่					2905.00	
4. ส่วนวิทยบริการ						
4.1 ห้องสมุด	●	●				
-ที่นั่งอ่านหนังสือ		●	1	162.00	162.00	
-ชั้นเก็บหนังสือ		●	1	27.72	27.72	
-ห้องซ่อม, เก็บหนังสือ	●		1	8.31	8.31	
-โถง	●	●	1	16.20	16.20	
4.2 ห้องพิพิธภัณฑ์ภาพ		●	1	192.50	192.50	
4.3 ห้องพิพิธภัณฑ์เสียง		●	1	147.00	147.00	
4.4 ส่วนปฏิบัติการ เจาหมายที่	●					
-ห้องวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูล	●		8	9.00	72.00	
-ห้องคอมพิวเตอร์	●		1	20.00	20.00	
-ห้องเจาหมายที่ฝ่ายทะเบียน	●		1	20.00	20.00	
-ห้องปฏิบัติการวิทยากร	●		5	10.00	50.00	
4.5 ห้องน้ำ-ส้วม เจาหมายที่ชาย	●		1	5.88	5.88	
ห้องน้ำ-ส้วม เจาหมายที่หญิง	●		1	4.60	4.60	
4.6 ห้องน้ำ-ส้วม ผู้ชมชาย		●	1	14.70	14.70	
ห้องน้ำ-ส้วม ผู้ชมหญิง		●	1	11.50	11.50	
รวมพื้นที่					752.41	
5. ส่วนปฏิบัติงานช่าง	●					
5.1 ห้องวิทยุกระจายเสียง	●		2	12.00	24.00	
5.2 คลังพิพิธภัณฑ์	●		1	414.00	414.00	
5.3 ปฏิบัติงานช่างทั่วไป	●		1	120.00	120.00	
5.4 ห้องเขียนแบบ, ศิลปกรรม	●		1	6.25	6.25	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามเผยแพร่ลงเนื้อหา และต้องขออนุญาตจากเจ้าของเอกสารทุกครั้งหากมีการนำไปใช้

ตารางที่ แสดงรายละเอียดพื้นที่ใช้สอยของโครงการ

องค์ประกอบ	ผู้ใช้		จำนวน หน่วย	พื้นที่ หน่วยละ	พื้นที่ รวม	อ้างอิง จาก
	จนท.	ผู้ชม				
5.5 โถง	●		1	10.00	10.00	
รวมพื้นที่					574.25	
6. ส่วนศิลปการแสดง	●	●				
6.1 โรงละคร, หอประชุม	●	●				
- เวทีแสดง	●		1	144.00	144.00	
-ที่นั่งชม		●	1	360.00	360.00	
-โถงทางเข้า		●	1	43.00	43.00	
-ห้องน้ำ-ส้วม ชาย		●	1	14.70	14.70	
ห้องน้ำ-ส้วม หญิง		●	1	11.50	11.50	
-ส่วนจำหน่ายบัตร		●	1	6.75	6.75	
6.2 เวทีแสดงกลางแจ้ง	●	●				
- เวทีแสดง	●		1	144.00	144.00	
-ที่นั่งชม		●	1	270.00	270.00	
-ห้องน้ำ-ส้วม ชาย		●	1	14.70	14.70	
ห้องน้ำ-ส้วม หญิง		●	1	11.50	11.50	
รวมพื้นที่					1020.15	
7. ส่วนร้านอาหาร	●	●				
7.1 ส่วนรับประทานอาหาร	●	●	1	157.50	157.50	
7.2 ส่วนครัว	●		1	39.25	39.25	
7.3 ส่วนบริการครัว	●		1	25.51	25.51	
7.4 ส่วนบริการอาหาร	●	●	1	7.85	7.85	
7.5 ห้องน้ำ-ส้วม ชาย	●	●	1	14.70	14.70	
ห้องน้ำ-ส้วม หญิง	●	●	1	11.50	11.50	
รวมพื้นที่					296.31	

ตารางที่ แสดงรายละเอียดพื้นที่ใช้สอยของโครงการ

องค์ประกอบ	ผู้ใช้		จำนวน หน่วย	พื้นที่ หน่วยละ	พื้นที่ รวม	อ้างอิง จาก
	จนท.	ผู้ชม				
8. ส่วนที่จอดรถ						
8.1 จอกรถเจ้าหน้าที่	●		13	15.00	195.00	
8.2 จอกรถผู้เข้าชม		●				
- รถยนต์		●	62	15.00	930.00	
- รถปัส		●	5	48.00	144.00	
- รถจักรยานยนต์, จักรยาน		●	50	2.00	100.00	
8.3 จอกรถบริการ	●					
- บริการโรงละคร	●		3	15.96	111.00	
- บริการร้านอาหาร	●		1	15.00	15.00	
- บริการคลังพิพิธภัณฑ์	●		2	15.48	63.00	
รวมพื้นที่ใช้งาน					7315.11	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการดำเนินงานเท่านั้น ไม่สามารถนำออกจำหน่ายหรือทำซ้ำ

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปเงินที่ใช้สอยของ โครงการ

1) ส่วนบริการสาธารณะ	95.75	ตาราง เมตร
พื้นที่ทางสัญจร 30%	28.725	ตาราง เมตร
รวม เป็นพื้นที่	124.475	ตาราง เมตร
2) ส่วนอำนวยการ	153.24	ตาราง เมตร
พื้นที่ทางสัญจร 30%	45.972	ตาราง เมตร
รวม เป็นพื้นที่	199.212	ตาราง เมตร
3) ส่วนพิพิธภัณฑ์ชุมชนวิทยา	2,905.00	ตาราง เมตร
พื้นที่ทางสัญจร	877.50	ตาราง เมตร
รวม เป็นพื้นที่	3,776.50	ตาราง เมตร
4) ส่วนวิทยบริการ	752.41	ตาราง เมตร
พื้นที่ทางสัญจร	225.60	ตาราง เมตร
รวม เป็นพื้นที่	978.01	ตาราง เมตร
5) ส่วนปฏิบัติงานช่าง	547.25	ตาราง เมตร
พื้นที่ทางสัญจร	172.275	ตาราง เมตร
รวม เป็นพื้นที่	746.525	ตาราง เมตร
6) ส่วนศิลปการแสดง	1,020.15	ตาราง เมตร
พื้นที่ทางสัญจร	306.045	ตาราง เมตร
รวม เป็นพื้นที่	1,326.195	ตาราง เมตร
7) ส่วนร้านอาหาร	256.31	ตาราง เมตร
พื้นที่ทางสัญจร	76.893	ตาราง เมตร
รวม เป็นพื้นที่	333.203	ตาราง เมตร
8) ส่วนที่จอดรถ	1,558.00	ตาราง เมตร
รวมพื้นที่ทั้ง โครงการ	7,382.722	ตาราง เมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ขององค์ประกอบหลักของโครงการ

องค์ประกอบ	1	2	3	4	5	6	7	8	รวม.
1. ส่วนบริการสาธารณะ	●	3	2	2	1	1	2	2	13
2. ส่วนอำนวยการ	●	●	2	2	2	2	3	1	15
3. ส่วนพิพิธภัณฑ์คติชนวิทยา	●	●	●	2	3	1	2	1	13
4. ส่วนวิทยบริการ	●	●	●	●	3	1	2	1	13
5. ส่วนปฏิบัติงานช่าง	●	●	●	●	●	3	2	2	16
6. ส่วนศิลปการแต่ง	●	●	●	●	●	●	2	2	12
7. ส่วนร้านอาหาร	●	●	●	●	●	●	●	2	15
8. ส่วนที่จอดรถ	●	●	●	●	●	●	●	●	11

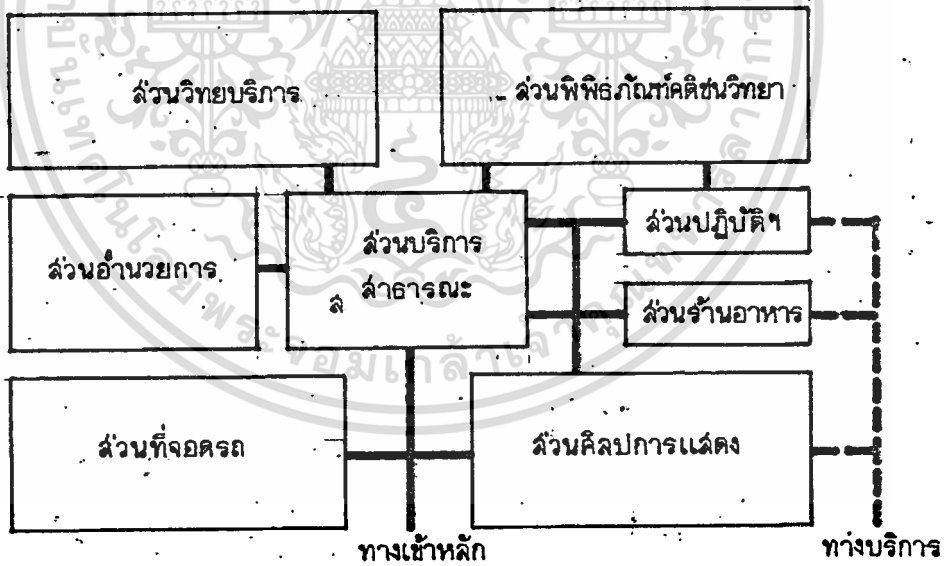
บริการสัมพันธ์

บริการสัมพันธ์

ติดต่อสัมพันธ์

เทคนิคสัมพันธ์

โครงการ : สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตสงขลา
 THE INSTITUTE FOR SOUTHERN OF THAILAND STUDIES

ผู้ปรึกษา : มศ. กัญญา สุวรรณศิริ (เจตนา.)
 อ. มนต์ชัย นันทินันท์ (เสถียร.)

นักศึกษาว : นากมลพจน์ มโนวิเชียร
 หมายเลขรหัส : 290123

แสดง :

1. การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ขององค์ประกอบส่วนบริการสาธารณะ

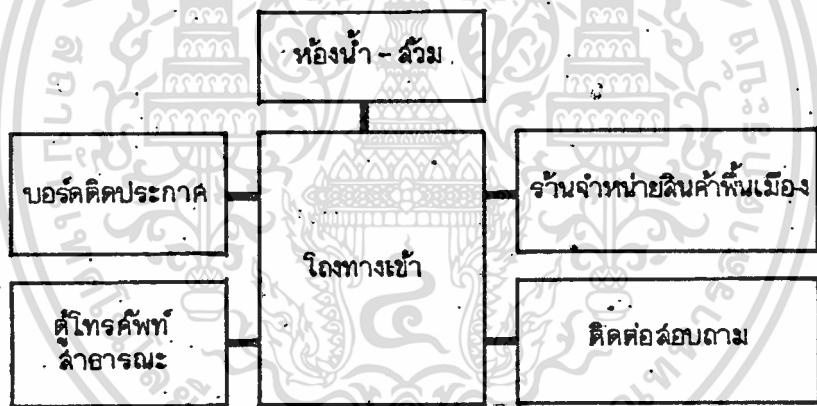
องค์ประกอบ	1	2	3	4	5	6	รวม
1. โถงทางเข้า	●	3	2	2	2	2	11
2. ติดต่อลุ่มบถาม	●	●	2	2	2	1	10
3. บอร์ดติดประกาศ	●	●	●	1	1	1	7
4. ตู้โทรศัพท์สาธารณะ	●	●	●	●	2	1	8
5. ร้านจำหน่ายสินค้าพื้นเมือง	●	●	●	●	●	1	8
6. ห้องน้ำ-ดื่ม	●	●	●	●	●	●	6

บริหารสัมพันธ์
บริการสัมพันธ์

ติดต่อดำพัน
เทคนิคสัมพันธ์

โครงการ : สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตสงขลา
 THE INSTITUTE FOR SOUTHERN OF THAILAND STUDIES

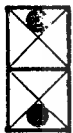
ผู้ปรึกษา : มศ. ภิญโญ สุวรรณศิริ (จุฬาฯ.)
 อ. ภาณุรัฐ นันทน์ (สงข.)

นักศึกษา : นามสมพงษ์ โมโนวิเชียร
 หมายเลขรหัส 290123

แสดง :

๒. การเปรียบเทียบความคล้ายคลึงขององค์ประกอบส่วนอำนวยความสะดวก

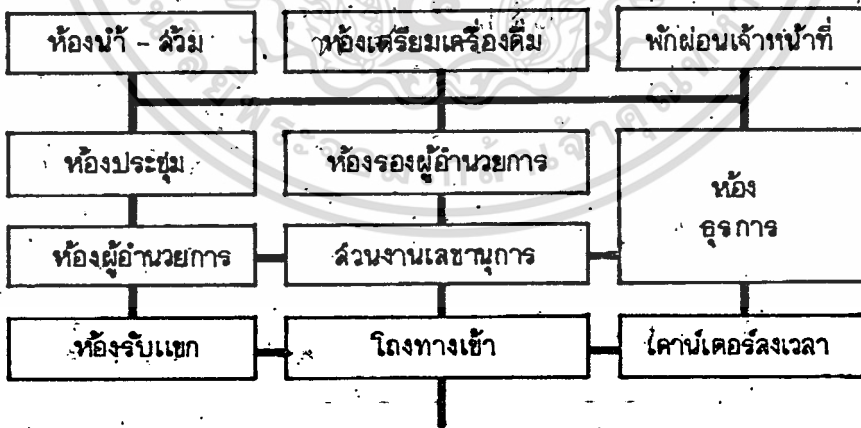
องค์ประกอบ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	รวม
๑. โถงทางเข้า	●	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	12
๒. ห้องผู้อำนวยการ	●	●	2	2	2	3	3	1	1	3	1	20
๓. ห้องรองผู้อำนวยการ	●	●	●	2	2	1	3	1	1	3	1	18
๔. เลขานุการ	●	●	●	●	2	3	2	2	1	2	1	18
๕. ห้องธุรการ	●	●	●	●	●	1	2	2	2	2	1	17
๖. ห้องรับแขก	●	●	●	●	●	●	1	1	1	1	1	14
๗. ห้องประชุมย่อย	●	●	●	●	●	●	●	2	1	1	2	18
๘. ห้องเตรียมเครื่องพิมพ์	●	●	●	●	●	●	●	●	2	1	1	14
๙. พักผ่อนเจ้าหน้าที่	●	●	●	●	●	●	●	●	●	1	1	12
๑๐. เคาน์เตอร์ลงเวลา	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	1	16
๑๑. ห้องน้ำ - ส้วม	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	11

บริหารสัมพันธ์
บริการสัมพันธ์

ติดต่อสัมพันธ์
เทคนิคสัมพันธ์

โครงการ : สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตสงขลา
 THE INSTITUTE FOR SOUTHERN OF THAILAND STUDIES

ผู้ปรึกษา : ผศ. กัญญา สุวรรณศิริ (จุฬา.)
 อ. มุกตริ นันทน์ (สงข.)

นักศึกษา : นายสมพงษ์ มโนวิเชียร
 หมายเลขรหัส 290123

แผน :

3. การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ขององค์ประกอบส่วนพิพิธภัณฑสถานศึกษา

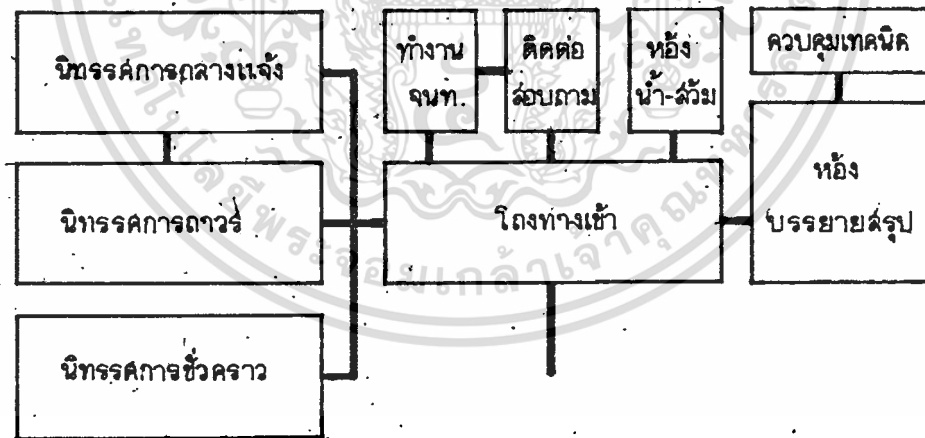
องค์ประกอบ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	รวม
1. โถงทางเข้า	●	2	2	1	2	2	1	2	2	14
2. ที่จำหน่ายบัตร	●	●	1	1	2	2	2	3	2	15
3. ห้องบรรยายจัดรูป	●	●	●	4	1	1	1	2	1	13
4. ห้องควบคุมเทคนิค	●	●	●	●	1	1	1	2	1	12
5. นิทรรศการถาวร	●	●	●	●	●	2	2	2	1	13
6. นิทรรศการชั่วคราว	●	●	●	●	●	●	2	2	1	13
7. นิทรรศการกลางแจ้ง	●	●	●	●	●	●	●	2	1	12
8. ทำงานเจ้าหน้าที่	●	●	●	●	●	●	●	●	1	16
9. ห้องน้ำ - ดื่ม	●	●	●	●	●	●	●	●	●	10

บริการสัมพันธ์

เทคนิคสัมพันธ์

โครงการ : สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตสงขลา
 THE INSTITUTE FOR SOUTHERN OF THAILAND STUDIES

ผู้จัดทำ : มศ. ภิญโญ สุวรรณศิริ (จุฬาฯ.)
 อ. มงคล - นิลรัตน์ (เสฐธ.)

นักศึกษา : นภาพงษ์ นโนริเออร์
 หมายเลขรหัส 290123

แสดง :

4. การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ขององค์ประกอบส่วนวิทยบริการ

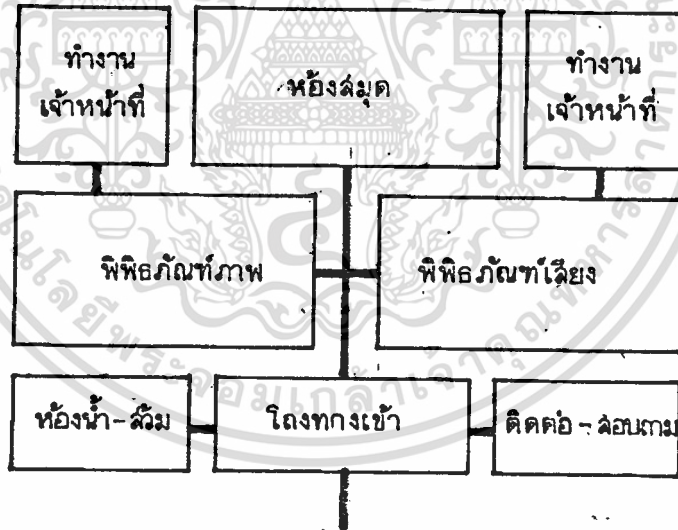
องค์ประกอบ	1	2	3	4	5	6	7	8	รวม
1. โถงทางเข้า	●	2	2	2	2	2	2	2	14
2. ห้องสมุด	●	●	1	1	1	1	2	1	9
3. พิพิธภัณฑ์ภาพ	●	●	●	3	4	2	1	1	14
4. พิพิธภัณฑ์เสียง	●	●	●	●	1	4	1	1	14
5. ส่วนงานเจ้าหน้าที่ (ภาพ)	●	●	●	●	●	2	1	1	12
6. ส่วนงานเจ้าหน้าที่ (เสียง)	●	●	●	●	●	●	1	1	13
7. ส่วนติดต่อสอบถาม	●	●	●	●	●	●	●	1	9
8. ห้องน้ำ - ส้วม	●	●	●	●	●	●	●	●	8

บริหารสัมพันธ์
บริการสัมพันธ์

ติดต่อสัมพันธ์
เทคนิคสัมพันธ์

โครงการ : สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตสงขลา
THE INSTITUTE FOR SOUTHERN OF THAILAND STUDIES

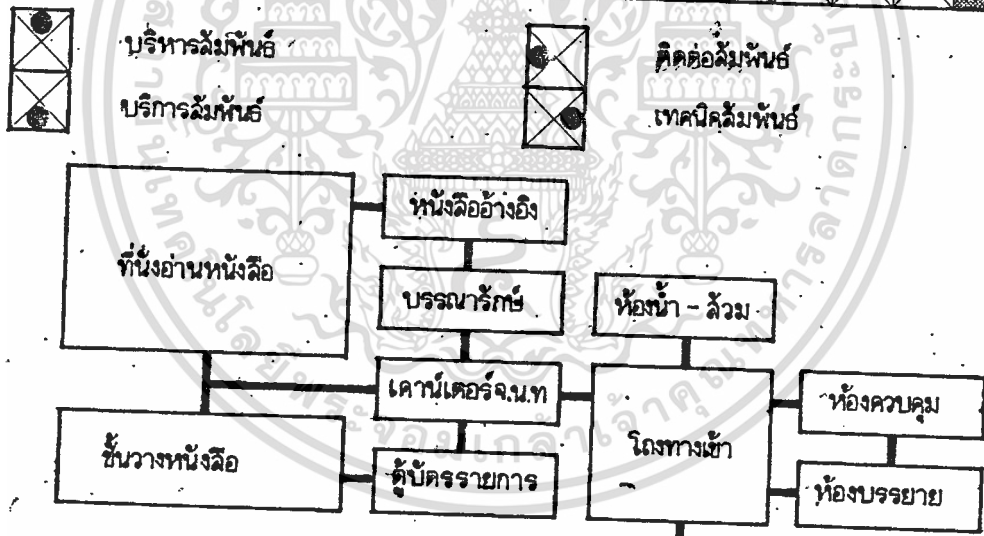
ที่ปรึกษา : มศ. กัญญา สุวรรณศิริ (จุฬา.)
 อ. สุกนธ์ นิลวัฒน์ (สงข.)

นักศึกษา : นกตมพงษ์ มโนวิเชียร
 หมายเลขหน้า 290123

แสดง :

4.1. การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ขององค์ประกอบส่วน... ห้องรวม

องค์ประกอบ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	รวม
1. โถงทางเข้า	●	3	2	2	1	1	2	2	2	3	18
2. เคนเตอร์เจ้าหน้าที่	●	●	3	4	3	4	3	1	1	2	24
3. ตู้บัตรรายการ	●	●	●	3	4	3	3	1	1	1	21
4. ที่นั่งอ่านหนังสือ	●	●	●	●	3	2	1	1	1	2	19
5. ชั้นวางหนังสือ	●	●	●	●	●	3	3	1	1	1	20
6. หนังสืออ้างอิง	●	●	●	●	●	●	3	1	1	1	19
7. ห้องบรรณารักษ์	●	●	●	●	●	●	●	1	1	1	18
8. ห้องบรรยาย	●	●	●	●	●	●	●	●	4	2	14
9. ห้องควบคุมเทคนิค	●	●	●	●	●	●	●	●	●	2	14
10. ห้องน้ำ - ล้าง	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	15

โครงการ : สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตสงขลา
 THE INSTITUTE FOR SOUTHERN OF THAILAND STUDIES

ผู้จัดทำ : มศ. กัญญา สุวรรณศิริ (เจ.ศ.ว.)
 อ. นฤภัทร นิลวัฒน์ (ลจ.อ.)

นักศึกษา : นายสมพงษ์ มโนวิเชียร
 หมายเลขประจำตัว 290123

แสดง :

5. การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ส่วนประกอบส่วนปฏิบัติงานข้าง

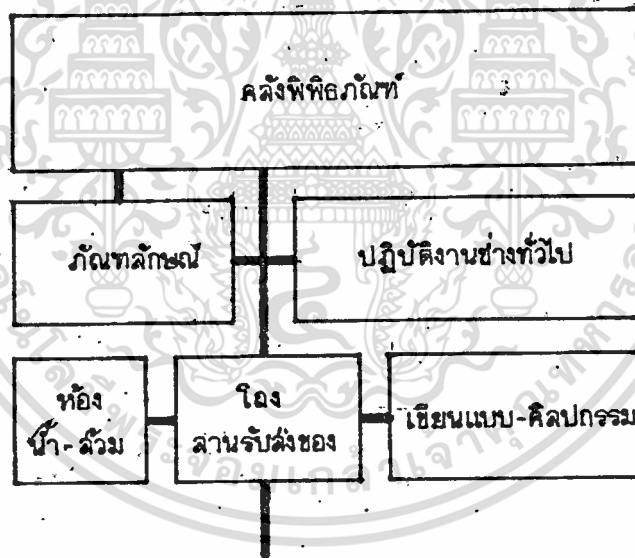
องค์ประกอบ	1	2	3	4	5	6	รวม.
1. โถง- ลานรับส่งของ	●	3	2	2	2	1	10
2. ภัณฑลักษณ์	●●	●	3	1	1	1	6
3. คลังพิพิธภัณฑ์	●●	●●	●	3	3	1	12
4. ห้องปฏิบัติงานช่างทั่วไป	●●	●●	●●	●	2	1	9
5. ห้องเขียนแบบ, ศิลปกรรม.	●●	●●	●●	●●	●	1	9
6. ห้องน้ำ-ล้าง	●●	●●	●●	●●	●●	●	5

บริหารสัมพันธ์
บริการสัมพันธ์

ติดต่อสัมพันธ์
เทคนิคสัมพันธ์

ทางบริการ

โครงการ : สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตสงขลา
THE INSTITUTE FOR SOUTHERN OF THAILAND STUDIES

ผู้รื้อฯ : ศศ. กัญญา สุวรรณศิริ (จุฬาฯ.)
 อ. นกนิจ นิษิตน์ (สงข.)

นักห้กฯ : นายสมพงษ์ มโนวิเศษ
 หมายเลขคดี 290123

แหล่ง :

6. การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ขององค์ประกอบด้านศิลปการแต่ง

องค์ประกอบ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	รวม
1. โถงทางเข้า	■	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	12
2. จำหน่ายบัตร	●	■	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	13
3. ที่นั่งชมการแสดง	●	●	■	3	2	1	1	1	1	1	1	1	15
4. ห้องฉาย	●	●	●	■	4	1	1	1	4	1	1	1	19
5.เวทีแสดง	●	●	●	●	■	1	2	1	1	1	1	1	16
6. ห้องแต่งตัว	●	●	●	●	●	■	3	2	1	2	1	1	15
7. ล็อบครัวริมแสดง	●	●	●	●	●	●	■	2	1	1	1	1	15
8. ห้องพักการแสดง	●	●	●	●	●	●	●	■	1	1	1	1	14
9. ห้องควบคุมเทคนิค	●	●	●	●	●	●	●	●	■	1	1	1	14
10. ห้องน้ำดื่มแสดง	●	●	●	●	●	●	●	●	●	■	1	1	12
11. ห้องน้ำ-ดื่มผู้ชม	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	■	1	11
12. ลานแสดงกลางแจ้ง	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	■	11

บริการสัมพันธ์
บริการสัมพันธ์

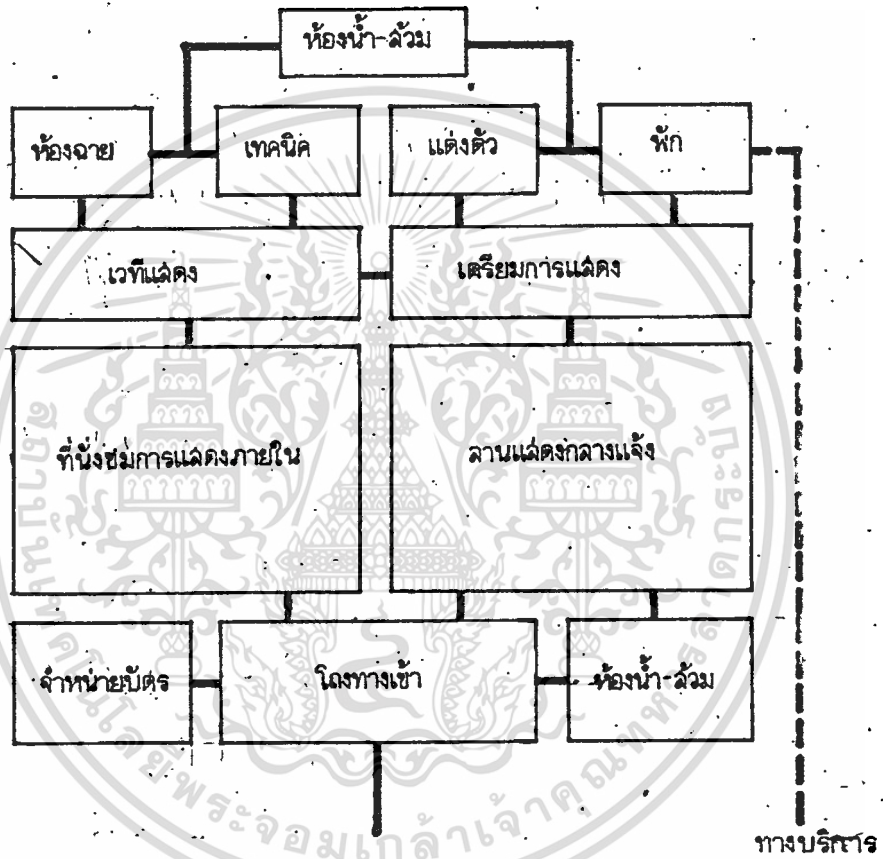
ติดต่อสัมพันธ์
เทคนิคสัมพันธ์

โครงการ : สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตสงขลา
 THE INSTITUTE FOR SOUTHERN OF THAILAND STUDIES

ผู้รื้อทูล : ศ.ศ. กัญญา สุวรรณศิริ (จุฬาฯ)
 อ. แกล้ว นิลรัตน์ (สงข.)

นักศึกษ : นายนพพร มโนวิเศษ
 หมายเลขรหัส 290123

เลข :

โครงการ : สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตสงขลา
THE INSTITUTE FOR SOUTHERN OF THAILAND STUDIES

ผู้รักษา : มศ. กัญญา สุวรรณศิริ (เจศา.๑)
 อ. นกนิง นิลรัตน์ (สงข.๑)

นักหัดษา : นางลพพษ์ มโนวิเชียร
 หมายเลขระนะล 290123

แสดง :

7. การเปรียบเทียบความล้มพันธ์ขององค์ประกอบส่วนร้านอาหาร

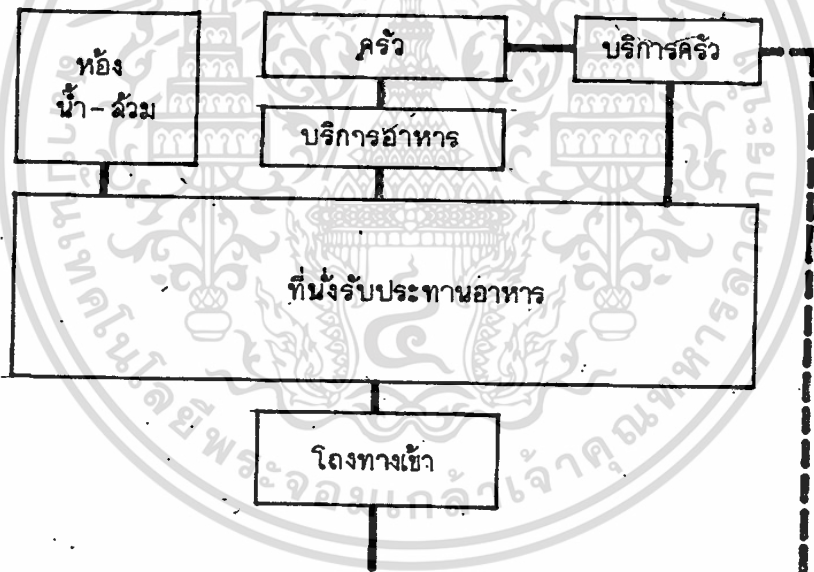
องค์ประกอบ	1	2	3	4	5	6	รวม
1. โถงทางเข้า	●	2	2	2	1	2	9
2. ที่นั่งรับประทานอาหาร	●	●	2	3	3	3	13
3. ส่วนบริการอาหาร	●	●	●	2	2	2	10
4. คร้ว	●	●	●	●	2	3	12
5. ส่วนบริการคร้ว	●	●	●	●	●	2	11
6. ห้องน้ำ - ล้วม	●	●	●	●	●	●	12

บริหารล้มพันธ์
บริการล้มพันธ์

ติดต่อล้มพันธ์
เทคนิคล้มพันธ์

ทางบริการ

โครงการ : สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตสงขลา
THE INSTITUTE FOR SOUTHERN OF THAILAND STUDIES

ผู้รื้อทษา : ผศ. ภัฏโฏ สุวรรณศิริ (จุฬา.)
 อ. สุกนิง นิลรัตน์ (สงข.)

นักศกษา : นายสมพงษ์ มโนวิเศก
 หมายเลขระหวล 290123

เลขทง :

5.3 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเทคนิค

5.3.1 วิเคราะห์ระบบการจัดแสดง

เพื่อให้ผู้ชมได้รับประโยชน์จากการเข้าชมมากที่สุดจึงเลือกใช้ระบบการจัดแสดงใน 2 ลักษณะดังนี้

ก. ระบบ CORRIDOR TO ROOM ARRANGEMENT

จะใช้เป็นตัวเลือกในการจัดโดยให้ทางเดินที่เชื่อมต่อกันระหว่างห้องจัดแสดงต่าง ๆ ล้อมรอบส่วนจัดแสดงกลางแจ้ง และในระหว่างทางเดินนี้ก็จะมีทางแยกเข้าสู่ห้องจัดแสดงต่าง ๆ เป็นระยะตามแต่ละห้อง ข้อดีในการจัดเช่นนี้คือ ในแต่ละห้องจัดแสดงสามารถเข้าออกได้โดยตรงโดยไม่ต้องผ่านกัน และถ้ามีห้องแสดงห้องหนึ่งแล้วก็จะไม่กระทบกระเทือนต่อการเข้าชมห้องแสดงอื่น ๆ แต่ผลเสียก็คือไม่ค่อยจะมีความปลอดภัยมากนักแต่ไม่มีปัญหาในเรื่องนี้สำหรับโครงการ สถาบันทักษิณคดีศึกษา

ข. ระบบการสัญจรภายในแต่ละห้องของส่วนจัดแสดงจะให้บังคับการสัญจรที่ให้ผู้ชมเข้าชมกันอย่างทั่วถึงและจะต้องมีการจัดแสดงให้ผู้ชมเกิดความเข้าใจและตื่นตัวในขณะที่เข้าชมสิ่งแสดงเพื่อให้เกิดความประทับใจและเพื่อคงถูกการเข้าชมในครั้งต่อไป

5.3.2 วิเคราะห์ระบบเสียงและการป้องกันเสียง

การออกแบบห้องและการใช้วัสดุผนังว่ามีส่วนสำคัญในการควบคุมเสียงเพื่อที่จะทำให้ไม่เกิดเสียงสะท้อนและการไต่ยี่นที่ทั่วถึง

ระบบเสียงที่จะใช้กับอาคารในโครงการนั้นคือห้องทั่ว ๆ ไปจะเป็นเสียงจากธรรมชาติส่วนห้องประชุมหรือโรงละครต้องใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์เข้าช่วยเพราะเป็นห้องที่มีขนาดใหญ่

การเลือกใช้วัสดุป้องกันเสียงในพื้นที่ต่าง ๆ ของโครงการมีดังนี้

ก. ส่วนโรงละครหรือห้องประชุม เนื่องจากจะมีเสียงสะท้อนจากผนังมากจึงต้องเลือกใช้วัสดุที่มีผิวขรุขระเพื่อให้เสียงกระจายออกทั่วถึง วัสดุก็ไค้แก่ ม่านเป็นริ้ว ๆ หรือใช้การพ่นปูนหรือวัสดุที่มีรูพรุน และเพื่อความประหยัดจึงสามารถหรือสมควรต้องใช้การพ่นปูนและวัสดุที่มีรูพรุน เพดานใช้วัสดุที่สะท้อนเสียงเข้าสู่ผู้ฟังที่อยู่ใกล้ได้ โดยจะใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัสดุแผ่นสำเร็จรูปทำเอียงตามมุมของเสียง

ข. ห้องนิทรรศการ เพื่อเป็นการ ป้องกันเสียงก้องในห้องจึงใช้วัสดุที่มีรูพรุนและการพ่นปูนหรือฉาบเป็นร่อง ๆ วัสดุที่ถูกเสียงโคตอีกอย่างคือการใช้เพอร์นิเจอร์หรือทำหลังคาให้สูงให้มิต่างระหว่างเพดานกับหลังคามาก

ค. ห้องสมุด ต้องการความเงียบมาก ภายในห้องสมุดจึงไม่ค่อยมีเสียงรบกวนมากนักจึงต้องใช้ระบบปรับอากาศเข้ามาช่วยในการ ป้องกันเสียง

ง. ห้องอาหาร เนื่องจากมีเสียงรบกวนมาก จึงควรให้อยู่ไกลออกจากส่วนอื่น ๆ โดยใช้การดูดซับเสียงจากธรรมชาติ เข้าช่วย เช่น ต้นไม้

จ. ห้องอื่น ๆ มีเสียงไม่มากนักจึงควรใช้วัสดุก่อสร้างทั่วไป เช่นผนังก่ออิฐเพดานใช้วัสดุดูดซับเสียงและให้หลังคากับเพดานมีช่องว่างระหว่างกันด้วย

นอกจากนี้การ ป้องกันเสียงจากภายนอกอาคารก็จะทำเป็นสนามหญ้าและปลูกต้นไม้ใหญ่ให้เรียงกันเป็นแถว

5.2.3 วิเคราะห์ระบบแสงสว่างและระบบไฟฟ้า

แสงธรรมชาติเป็นแสงที่ดีที่สุดในการใช้งาน เพราะจะไม่เกิดความรู้สึกที่หน้าเบื่อหน่าย แต่แสงธรรมชาติจะมีความร้อนปนอยู่ด้วยคือแสงแดดในช่วงกลางวัน การป้องกันทำได้โดยการ ใช้แสงกันแดด เข้าช่วยหรือการใช้ธรรมชาติเข้าช่วย เช่น ต้นไม้ต่าง ๆ

การให้แสงสว่างภายในอาคารจะใช้แสงจากธรรมชาติโดยตรง แต่ห้องประชุมหรือโรงละครต้องใช้แสงประดิษฐ์เพราะ เป็นลักษณะห้องมืด

ห้องนิทรรศการ เป็นห้องที่จำเป็นต้องมีการใช้เทคนิคในการใช้แสงสว่าง เข้าช่วยเพื่อให้เกิดบรรยากาศในการ เข้าชมที่ดี ใช้แสงธรรมชาติเป็นดีที่สุด เพราะจะก่อให้เกิดบรรยากาศเป็นแบบธรรมชาติ มีชีวิตชีวา และเพื่อการป้องกันการสะท้อนของแสงสว่างที่อาจทำให้เกิดตาพร่าได้จึงใช้การให้แสงสว่างจาก

ก. การให้จากเพดานที่สูง

ข. การให้จากหน้าต่างที่ค่อนข้างสูง

แต่แสงสว่างจากธรรมชาติเกิดไม่แน่นอน เปลี่ยนแปลงไปตามฤดูกาลและทิศทางที่เกิดขึ้น และบางวันก็ไม่มีแสงจึงยากแก่การควบคุมในการให้แสงได้จึงควรพิจารณาให้ใช้แสงประดิษฐ์เข้าช่วยด้วยโดยการใช้ประกอบกับแสงสว่างจากธรรมชาติ ของการมอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และเลือกใช้หลอดฟลูออโรสเซนส์เพราะเป็นแสงที่ไม่มีเงา ไม่มีสีแดงและหรือแสงที่มิสน้ำเงิน การใช้แสงใช้ทั้งทางตรงและทางอ้อม

5.2.4 วิเคราะห์ระบบโครงสร้างและวัสดุโครงสร้าง

ระบบโครงสร้างเสาและคานเป็นระบบที่ง่ายในการก่อสร้าง รวดเร็วและประหยัดและยังสามารถประกอบกับโครงสร้างประเภทอื่นได้ เช่น โครงทรัส

การพิจารณาเลือกใช้ระบบเสาและคานมีดังนี้

ก. การเลือกใช้โครงสร้างให้เหมาะสม ควรพิจารณาหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

1. สถานที่ทำการก่อสร้าง ท่าเลที่ตั้ง ความสะดวกในสถานที่บริเวณที่ทำการก่อสร้างและความสามารถในการรับน้ำหนักของคานบริเวณนั้น
2. ประเภทของการใช้อาคาร เกี่ยวกับการต้องการใช้พื้นที่ที่มีความต้องการพิเศษ ความต้องการแสงจากธรรมชาติ ความสูงและจำนวนชั้น ความต้องการอุปกรณ์เครื่องกลประกอบอาคาร
3. ช่วงเสาและระยะห่างของคาน ความลึกของคาน สิ่งเหล่านี้มีความสำคัญกับราคาโครงสร้าง ระยะห่างของคานจะไปกำหนดความหนาของพื้น จะบังคับวิธีบรรทุกน้ำหนักบนคานและเสาคามสำคัญ ทั้งนี้ควรทำการศึกษาเรื่องการวางเสา การวางคาน ระยะช่วงต่าง ๆ และอื่น ๆ อีกเช่น การวางช่วงเสาเป็นแบบตาราง มีข้อดีหลายประการคือ น้ำหนักจะถ่ายลงบนฐานฉากสม่ำเสมอได้เสียกันทุกต้น การทรุดตัวไม่ต่างกันมาก สามารถทำฐานรากชนิดเดียวกันได้ ทำให้คานมีความลึกเท่ากัน เสามีขนาดเท่ากัน ก่อแพงมีความสูงสัมพันธ์กับเสาและคาน การเสริมเหล็กก็ใช้ขนาดได้เสียกัน สามารถใช้ไม้แบบหล่อได้หลายครั้งซ้ำกันและเลือกใช้วัสดุสำเร็จรูปได้อีกด้วย

4. แรงลม การป้องกันแรงลมมีส่วนสำคัญมากต่อโครงสร้างทั้งส่วนบนคานและส่วนที่อยู่ใต้คาน ในอาคารทั่วไปไม่ค่อยมีปัญหาในเรื่องแรงลมมากนัก

ข. การเลือกความกว้างของช่วงเสา จากรายละเอียดต่าง ๆ ของอาคาร จะเห็นว่าเป็นอาคารที่มีกิจกรรมของคนกลุ่มใหญ่พอสมควร ดังนั้นจึงควรใช้ช่วงเสาที่ค่อนข้างกว้างซึ่งช่วงเสาที่เป็นระยะที่เหมาะสมที่สุดคือระยะ 8.00 เมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่แจ้งมติของคณะกรรมการฯ ซึ่งพิจารณาแล้วเห็นสมควรให้ดำเนินการต่อไป
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หยักค่าใช้จ่าย ช่วงกว้างที่สุด ประหยัดที่สุดสามารถกู้ได้จากการใช้เหล็กคือ เหล็กมาทร
ฐานจะยาว 10.00 เมตร ดังนั้นเมื่อนำมาหักค่อม้าและคั้งข้อส่วนปลายจะเหลือช่วงกลาง
ซึ่งมีระยะ 8.00 เมตรพอดีโดยไม่ต้องตัดเหล็กทิ้ง ดังนั้นช่วงกว้าง 8.00 เมตรจะเป็น
ช่วงกว้างที่ประหยัดที่สุด ถ้าใช้ช่วงกว้างที่เกิน 8.00 เมตรขึ้นไปแล้วก็จะต้องเปลี่ยน
เหล็กเส้นขนาดใหม่อีก ทำให้สิ้นเปลืองมากยิ่งขึ้น

ค. โครงสร้างพื้น เลือกใช้พื้น ค.ส.ล. หล่อกับที่ เพราะจะมีความแข็งแรง
และสามารถทนไฟได้ดีกว่าแบบอื่น

จ. ผนัง เลือกใช้ผนังก่ออิฐฉาบปูน และผนัง ค.ส.ล. เป็นบางส่วน

ฉ. วัสดุ แบ่งออกได้ดังนี้

1. วัสดุพื้นห้องทั่วไป ใช้พื้นหินขัด เพราะสะดวกในการรักษาความ
สะอาด ส่วนห้องนิทรรศการใช้วัสดุผิวขัดหยาบคือกระเบื้องยาง เพราะจะไม่สะท้อนแสงและ
สามารถดูดซับเสียงได้

2. วัสดุนั่ง ห้องทั่วไปใช้วัสดุนั่งก่ออิฐฉาบปูน เรียบยกเว้นห้องประ
ชุมหรือโรงละครใช้เป็น ค.ส.ล. และวัสดุซับเสียงช่วย

4. วัสดุหลังคา ใช้กระเบื้องเกาะยอซึ่งเป็นวัสดุที่ห้ำหั่นในเกาะยอ
และมีความทนทาน สวยงามที่เท่าเทียมกับวัสดุชนิดอื่นทั่วไป

5.2.5 วิเคราะห์ระบบปรับอากาศ

ในการพิจารณาส่วนของอาคารที่จะใช้ระบบปรับอากาศ จะพิจารณาจาก

ก. อัตราการใช้งานของพื้นที่นั้น ๆ

ข. ความเหมาะสมทางค่านสถาปัตยกรรม

และเนื่องจากที่ตั้งของโครงการ เป็นบริเวณที่ร้อนชื้น ที่ดินขนาดใหญ่และ
สภาพแวดล้อมหรือภูมิอากาศโดยรอบอยู่ในชั้นที่ 1 ไม่มีมลภาวะ จึงทำให้ตัวอาคารส่วนใหญ่
ใช้การระบายอากาศจากธรรมชาติโดยไม่ต้องใช้ระบบปรับอากาศแต่ทั้งนี้ในบางส่วนของ
อาคารจำเป็นต้องใช้ระบบปรับอากาศ เข้าช่วยด้วยซึ่งจะพิจารณา เลือกใช้ระบบดังนี้ .

1. ส่วนโรงละครหรือหอประชุม เนื่องจากการใช้ส่วนนี้ของโครง

อากาศมีขนาดใหญ่และมีพื้นที่ของอาคาร เป็นส่วนเกี่ยวกันตลอด ดังนั้นจึงพิจารณาเลือกใช้ระบบปรับอากาศชนิดระบายความร้อนด้วยน้ำ (AIR & WATER CHILLED SYSTEM)

2. ส่วนคลังพินิจภัณฑ์ เลือกใช้ระบบแยกส่วน (SPLIT SYSTEM) เพราะว่ามันสิ้นสะเทือนและไม่มีเสียงดัง อาบุงการใช้งานก็นานถึงประมาณ 15 ปีจึงนับคุ้มกว่าระบบชนิดคิกหน้าจ่าง (PACKAGE AIR.)

3. ส่วนห้องสมุด ใช้แบบแยกส่วนเช่นเดียวกับคลัง ฯ

4. ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่ เนื่องจากแยกออกไปตามอาคารต่าง ๆ ของโครงการ และในแต่ละส่วนก็มีพื้นที่ไม่มากนักจึงเลือกใช้แบบแยกส่วนเช่นเดียวกัน

5. ส่วนอื่น ๆ ของโครงการ เช่นในส่วนแสงนิทรรศการใช้การระบายความร้อนธรรมชาติเป็นหลักแต่เมื่อต้องการใช้ระบบปรับอากาศก็ให้ใช้ระบบแยกส่วน

5.2.6 วิเคราะห์ระบบสุขาภิบาล

เนื่องจากระบบสุขาภิบาลในตำบลเกาะขอยยังมีไม่สมบูรณ์ คือยังไม่มีน้ำประปาใช้ ชาวบ้านใช้น้ำจากบ่ออากาศ

สำหรับโครงการนี้ในขั้นต้นก็จะใช้น้ำจากบ่ออากาศก่อนแต่ในอนาคตอันใกล้จะใช้น้ำประปาโดยทำการต่อท่อนำประปามาจากโครงการท่าเรือน้ำลึก สงขลา ซึ่งในปัจจุบันโครงการท่าเรือน้ำลึกนี้ใกล้จะสำเร็จแล้ว

ระบบน้ำทิ้ง ใช้ท่อต่อทิ้งลงสู่ทางระบายน้ำสาธารณะ ส่วนน้ำที่เสียก็จะต้องใช้ระบบกำจัดน้ำเสียก่อนที่จะปล่อยลงสู่ทางระบายน้ำสาธารณะ

ส่วนสำหรับคัมเพดิง ก็ใช้น้ำจากบ่ออากาศเช่นกันก่อน โดยจะต้องเตรียมหัวจ่ายน้ำไว้ในจุดที่สำคัญ ๆ ของโครงการตามความเหมาะสม

5.2.7 วิเคราะห์ระบบรักษาความปลอดภัย

ระบบการรักษาความปลอดภัยที่ดีที่สุด คือ การควบคุมการเข้าออกของอาคารและการใช้เจ้าหน้าที่รักษาการณ์ ซึ่งเป็นการประหยัคที่สุด ส่วนการใช้เทคนิคต่าง ๆ เข้าช่วยก็เพื่อให้เกิดความมั่นคงยิ่งขึ้น

การรักษาและป้องกันความปลอดภัยได้แก่

ก. การป้องกันอันตรายจากผู้ขม ทำได้โดยการให้เจ้าหน้าที่รักษาการณ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในจุดที่สำคัญที่เห็นว่าชุมชนจะพยายามสัมผัสวัตถุที่แสดง แต่เนื่องจากจำนวนเจ้าหน้าที่มีจำนวนจำกัดอาจป้องกันโดยการยกพื้น ทำกระจกครอบหรือใช้เชือกกัน เป็นต้น

ข. การป้องกันโจรภัย ซึ่งจะมาในทุกรูปแบบ จึงต้องใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์เข้าช่วยเพื่อที่จะแจ้งสัญญาณเตือนภัยเมื่อมีการขโมยวัตถุที่จัดแสดง แต่ที่สำคัญที่สุดคือต้องใช้เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย

ค. เทคนิคการป้องกันภัย พิจารณาใช้ระบบต่าง ๆ ดังนี้

1. ประตู ใช้ประตูเหล็กกันอีกชั้นอยู่ภายในโดยภายนอกจะเป็นประตูไม้ เมื่อเกิดสัญญาณเตือนภัย ประตูเหล็กก็จะปิดทันที
2. หน้าต่าง ใส่เหล็กและกุญแจ
3. การป้องกันวัตถุ ทำได้โดยใช้ลวดอิเล็กทรอนิกส์ติดกับวัตถุและตู้หรือที่ทองการการคุ้มกัน แล้วต่อสัญญาณเตือนภัยไปยังห้องควบคุม เมื่อลวดเส้นใดเส้นหนึ่งเกิดขาดแสดงว่ามีการขโมยเกิดขึ้นก็จะเกิดสัญญาณขึ้นมาทันที
4. โทรศัพท์วงจรปิด ใช้ติดตั้งในส่วนที่สำคัญ และจัดเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยตลอด 24 ชั่วโมง โดยแบ่งออกเป็นผลัดๆละประมาณ 6 ชั่วโมง

ง. เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย ตลอด 24 ชั่วโมง

จ. การป้องกันอัคคีภัย สามารถทำได้โดยแยกเป็นข้อ ๆ ได้ดังนี้

1. การก่อสร้างอาคารจะต้องเป็นโครงสร้าง ค.ส.ล. ที่ทนไฟได้ นาน 3 - 4 ชั่วโมง
2. ใช้ระบบไฟฟ้าให้ถูกต้อง
3. ติดตั้งอุปกรณ์แจ้งเหตุเพลิงไหม้ในตำแหน่งที่เหมาะสม
4. ติดตั้งระบบเตือนภัยซึ่งติดต่อกับส่วนรักษาความปลอดภัย
5. มีทางหนีไฟ เพียงพอกับผู้ใช้
6. ติดตั้งหัวฉีดน้ำดับเพลิงในส่วนที่เหมาะสมและพอกับความต้องการ นอกจากนี้ยังมีส่วนที่จะนำมาประกอบในการพิจารณาป้องกันภัยคือ
 1. การเข้าออกควรมีทางเดียวเพื่อการควบคุมได้ทั่วถึง
 2. บริเวณใกล้อาคารไม่ควรมีสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อการลักลอบเข้ามาได้
 3. รั้วกำแพงโดยรอบให้ติดตั้งระบบวงจรไฟฟ้า เมื่อเกิดการกระทบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับผู้ที่สนใจที่จะเกิดสัญญาณเตือนภัยขึ้น ขออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.3 วิเคราะห์สถานที่ตั้ง และสภาพแวดล้อมของโครงการ

การวิเคราะห์เกี่ยวกับบริเวณสถานที่ตั้งโครงการ แยกเป็นขั้นตอนได้ดังนี้

5.3.1 เหตุผลและข้อพิจารณาในการเลือกที่ตั้งโครงการ

5.3.2 การสำรวจสภาพที่ตั้งโครงการ

5.3.3 การตัดสินใจในการเลือกสถานที่ตั้งโครงการ

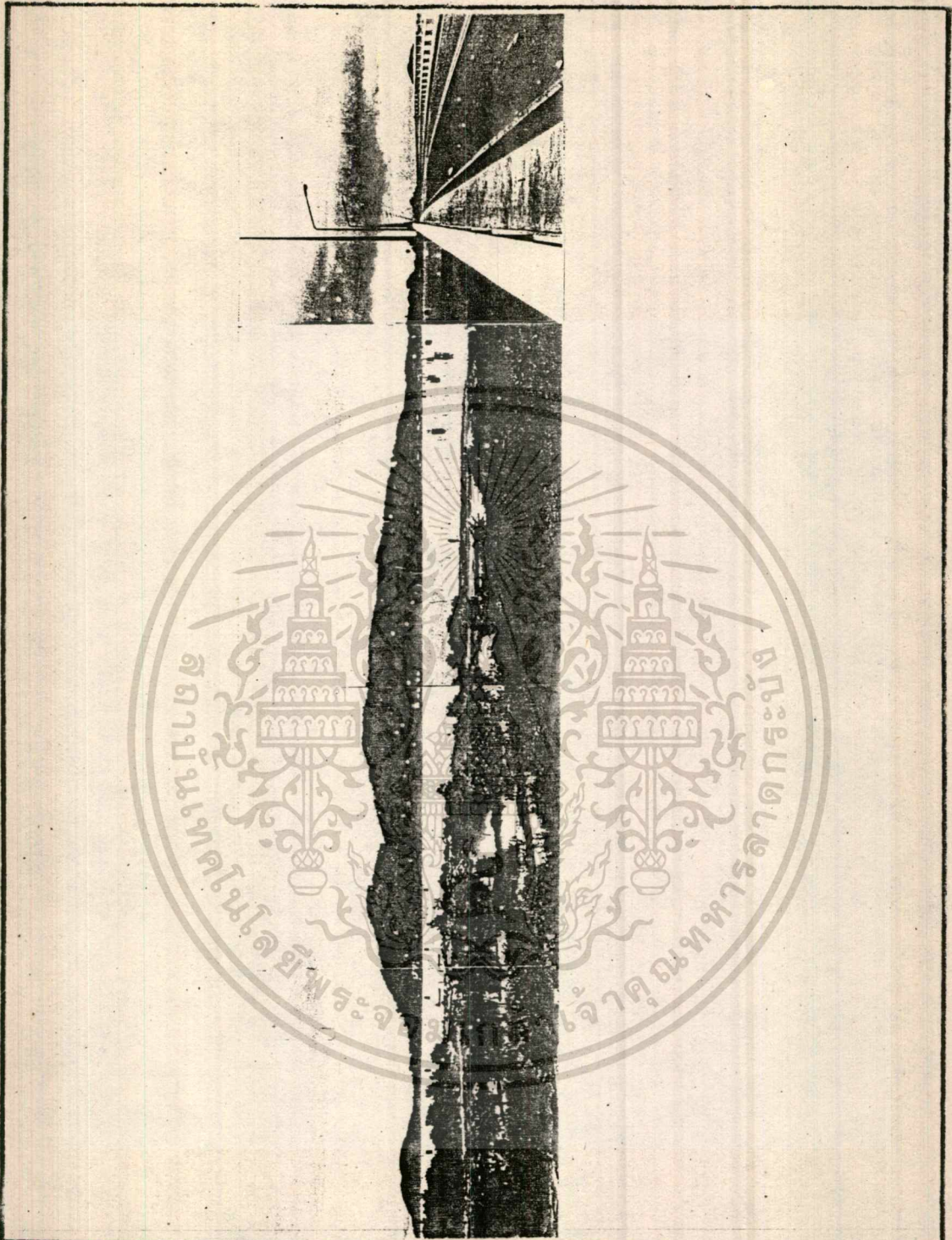
5.3.4 วิเคราะห์สถานที่ตั้งและสภาพแวดล้อมของที่ตั้งโครงการ

5.3.1 เหตุผลและข้อพิจารณาในการเลือกที่ตั้งโครงการ

จากข้อมูลด้านกายภาพในบทที่ 4 นั้น สรุปได้แล้วว่าบริเวณเกาะขอเป็นแห่งที่เหมาะสมที่สุดในการพิจารณาแห่งที่ตั้งโครงการ แล้วซึ่งนอกจากมีความเหมาะสมในด้านต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วนั้น เกาะขอยังสามารถที่จะพัฒนาและจัดตั้งให้เป็นหมู่บ้านวัฒนธรรมสาธิตที่สมบูรณ์แบบได้อีกด้วยตามเป้าหมายของโครงการ (รายละเอียดการจัดตั้งหมู่บ้านวัฒนธรรมสาธิตในเกาะขออยู่ในภาคผนวก ค.) ดังนั้น จึงจะต้องทำการวิเคราะห์ลงไปอีกว่า ในบริเวณจุดใดของเกาะขอ จะ เป็นจุดที่ตั้งที่เหมาะสมที่สุดของโครงการ โดยจะมีหลักเกณฑ์ และข้อพิจารณา (IDEAL SITE) แยกออกเป็น 12 หัวข้อ ดังนี้

- 1) ลักษณะภูมิประเทศ (TOPOGRAPHY)
- 2) กฎหมายและผังเมือง (ZONING & ORDINANCE)
- 3) เส้นทางต่าง ๆ และการเข้าถึง (ACCESSIBILITY)
- 4) ราคาที่ดินและเจ้าของที่ดิน (LAND COST & LAND OWNERSHIP.)
- 5) สภาพลมฟ้าอากาศ (ORIENTATION)
- 6) สภาพการคมนาคม (TRAFFIC)
- 7) ทัศนียภาพ (SKYLINE & INVITATION)
- 8) สภาพแวดล้อม (ENVIRONMENT)
- 9) สิ่งสิ่งกีดขวางและเชื้อเชิญ (APPROACH.)
- 10) ความปลอดภัย (SAFETY)
- 11) ระบบสาธารณูปโภคต่าง ๆ (UTILITY & INFRASTRUCTURE)
- 12) ความเป็นศูนย์กลาง (CENTER.)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โครงการ : สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตสงขลา
THE INSTITUTE FOR SOUTHERN OF THAILAND STUDIES

ผู้รักษา : ผศ. กัญญา สุวรรณศิริ (จุฬา.)
 อ. นภณัฐ นันทน์ (สงข.)

นักศึกษา : นายสมพงษ์ มโนวิเชียร
 หมายเลขหน้า 290123

แสดง : ภาพที่ 5.3 ภาพถ่ายเกาะขย

ซึ่งในหลักเกณฑ์หรือข้อพิจารณาทั้ง 12 ข้อ ที่กำหนดขึ้น มีรายละเอียดความต้องการที่เหมาะสมสำหรับสถานที่ตั้ง โครงการสถาบันทักษิณคดีศึกษา ดังนี้

1) ลักษณะภูมิประเทศ

ในการก่อสร้างอาคารทุกประเภทนั้น ควรที่จะพิจารณาในบริเวณที่มีลักษณะภูมิประเทศที่มีลักษณะที่ก่อสร้างได้ โดยไม่ต้องมีการปรับปรุงหน้าดิน หรือให้มีการปรับปรุงน้อยที่สุดและลักษณะของดินบริเวณนั้น จะต้องทำการปรับปรุงใ้คงายไม่มีหินแข็งอยู่ในบริเวณนั้น

2) กฎหมายและผังเมือง

ในบริเวณนั้นจะต้องมีความสอดคล้องกับการใช้ที่ดินที่สังกัดผังเมืองใดกำหนดไว้ว่า เป็นเขตที่ห้ามมีการก่อสร้างอาคารลักษณะใด เป็นต้น

3) เส้นทางต่าง ๆ

ในบริเวณนั้นจะต้องมีการเข้าออกได้สะดวก และคล่องตัวในการปฏิบัติงานของโครงการที่จะติดต่อประสานงานกับหน่วยงานจากที่อื่น ๆ

4) ราคาที่ดินและเจ้าของที่ดิน

จะต้องพิจารณาในเรื่องของการถือครองกรรมสิทธิ์ที่ดินใ้คงาย และเสียค่าซื้อที่ดินน้อยที่สุด คือ หากเป็นที่ดินของราชการอยู่แล้ว ก็สามารถถือครองกรรมสิทธิ์ใ้คงาย หรือหากเป็นที่ดินของเอกชน จะพิจารณาในบริเวณที่ดินที่มีราคาถูกใ้คงายอน เป็นต้น และนอกจากนี้จะต้องคำนึงถึงการที่จะต้องทำการปรับปรุงที่ดินนั้นด้วย ซึ่งหมายถึงการเสียค่าใช้จ่ายที่จำเป็นนั้นเอง

5) สภาพลมฟ้าอากาศ

คือ ลักษณะของที่ดินบริเวณนั้น สามารถที่จะจัดวางอาคารใ้คงายตามทิศทางของอิทธิพลทางธรรมชาติ เช่น แดด ลม เป็นต้น ได้อย่างสะดวก และเหมาะสม

6) สภาพการคมนาคม

ควรอยู่บนถนนสายหลักที่สามารถมีรถคมนาคมที่สะดวก รวดเร็ว และการจราจรในบริเวณนั้นไม่หนาแน่นจนเกินไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้